

35-B-51/1-3

KOMENTÁŘ K DAŇOVÉ REFORMĚ

ČÁST I.

Zákon o přímých daních.

NAPSALI

DR. B. FUX, K. HÜTTEL, K. BAJER, FR. BLAŽEK,
J. BEKERA, DR. FR. BINAR.

IV. VYDÁNÍ.

VEŠKERÁ PRÁVA OTISKU A PŘEKLADU VYHRAŽENA.

TISKEM STÁTNÍ TISKÁRNY V PRAZE.

VĚNOVÁNO PAMÁTCE
† DR. VLADIMÍRA VALNÍČKA,
ODBOROVÉHO PŘEDNOSTY
MINISTERSTVA
FINANCÍ.

Koupil od	
Daroval od	<i>fin. fond</i>
V	<i>180-</i>
I	<i>39807</i>

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP
STARÝ FOND
inv.: *023605*

knih. inf.
180-
39807

PŘEDMLUVA

Smysl této předmluvy jest vyložiti krátce ideologii souboru zákonů, jež byly letos parlamentem přijaty jako t. zv. berní reforma, tedy cíle, jež byly při tom sledovány a metody, jichž bylo k tomu použito. Berní reformu tvoří tři zákony, a to zákon o reformě přímých daní, zákon o finančním hospodářství samosprávných svazků a zákon o stabilizačních bilancích, které se navzájem doplňují v jednotný celek. Východiskem jest zákon o přímých daních.

Potřeba nové a jednotné úpravy norem o přímých daních byla jednak administrativní jednak hospodářská. V ohledu prvním třeba si uvědomiti, že oblast československého státu skládá se z území, jež náležela před převratem a před vznikem Československé republiky různým státním celkům a tudíž i různým právním řádům. Byla tedy na snadě unifikace zákonodárství daňového, a to nejen v zájmu právně formální jednoty právního řádu, nýbrž i v zájmu jednotné materiální úpravy daňové povinnosti. Vždyť soustava přímých daní jest nástrojem, který spájí miliony hospodářství soukromých, výdělečných i spotřebních s veřejným hospodářstvím státu a samosprávných svazků v něm solidárně v hospodářství národní. Znamená tedy unifikace zákonů o přímých daních značný kus konsolidační stavby státu. Leč i v každém jednotlivém území, z nichž vznikla Československá republika, byly již za války a v celé oblasti státu od převratu vydávány k původním základním normám o přímých daních četné normy nové, je podle poměru válečných a poválečných doplňující, byly normovány válečné a později mimořádné přírážky atd., čímž se stal právní stav neobyčejně složitý a stěžoval řízení pro poplatníky i úřady. Bylo tedy třeba také kodifikace těchto norem, t. j. vytvoření jednotné soustavy jak materiálního práva daňového (soustava daňová) tak i formálního práva (řízení ukládací a trestní). Kodifikace neznamenal tedy pouze soupis norem a promítnutí jich do jednoho právního celku, nýbrž i úpravu celé daňové soustavy, jak to odpovídá dnešním poměrům hospodářským, zvláště měnovým a sociálním.

V očích poplatnictva znamená berní reforma hlavně daňovou úlevu a hospodářství měří hodnotu jejich rozsahem těchto úlev. Třeba si ovšem uvědomiti, že finančně-hospodářský problém, t. j. poměr finančního zatížení hospodářství a produktivity země nemá svého těžiška u nás v přímých

daních. Měl jsem příležitost opětně poukázat k tomu, že vadou našeho finančního systému není pouze rozsah břemene, jež se ukládá výrobě i spotřebě, nýbrž hlavně struktura finanční soustavy, která není v souladu s národohospodářskou konstrukcí státu. Ve státě vývozním, jaký jest náš, jest potřeba rozlišiti daně se zřetelem k soutěživosti zejména s cizinou. A tu se ukazuje, že přímé daně nejsou přímým soutěžným činitelem, poněvadž postihují spíše výsledek soutěže, t. j. výnos a z něho se tvořící důchod.

Tíživost přímých daní není arci pro soutěživost lhostejna, ale jest nepřímá. Umožňuje větší či menší kapitalisaci technickou a hospodářskou a konec konců větší či menší technickou vyspělost podniku pro soutěž. Bude tedy znamenati úleva, kterou přináší berní reforma, zvýšenou kapitalisaci země. Ukazuje se dále, že druhá skupina daňová, t. j. daně spotřební, též nejsou přímým soutěžným činitelem s cizinou, poněvadž při vývozu na hranicích odpadají a při dovozu na cenu naskakují. Jsou však nepřímým soutěžným činitelem proto, poněvadž zdrazují životní míru dělnictva a po případě se přesunují do výrobních nákladů ve mzdě. Třetí skupinu tvoří t. zv. daně obchodové, které zatěžují produkt před jeho dokončením, tvoří součástku výrobního nákladu a ceny, a to i tenkrát, když jest produkt vyvážen do ciziny, a na druhé straně nezatěžují na hranici dovážených produktů z ciziny, pokud dovážející cizina takových daní buď nemá vůbec anebo nemá tak vysokých. Sem náleží daně z obratu, uhlí, dopravy, atd. Pozoruhodné pak jest, že ve státě tak značně exportním, jako jsme my, právě tato poslední skupina zaujímá největší kvotu všech daňových příjmů státních (dvě pětiny), což není v souladu s hospodářskou konstrukcí země. Nemůže tedy ani reforma přímých daní rozřešiti celého finančně-hospodářského problému sebe většími úlevami a s hlediska hospodářského bývalo by bylo spíše nutno zahájiti slevy ve skupině daní obchodových. Zřetele administrativní a také politické diktovaly však postup, který byl volen.

Tíživost přímých daní vznikla přírážkami, a to jednak válečnými a mimořádnými přírážkami státními, jednak přírážkami samosprávných svazků.

V době klesající hodnoty měny a úměrně stoupající soustavy hospodářských čísel (cen výnosu a důchodu) nepřizpůsobovaly se jednotlivé daně výnosové tomuto vývoji samočinně, tak zvláště pozemková daň navazující na pevný katastrální výnos, ani všeobecná výdělková daň, která byla kontingentována (teprve po převratu byl sice kontingent zrušen, ale nebyl nahrazen kvotováním této daně) ani daň domovní třídní atd. Daň důchodová naproti tomu se ukázala v tomto ohledu dokonale pružnou, ba více než pružnou, poněvadž vzrůst peněžních důchodů důsledkem poklesu měny spadl dokonce pod vyšší zdaňovací procento při progresivnosti této daně,

ač neznamenal zvýšený reálný obsah. Státní válečné a mimořádné přírážky k základním daním přímým byly tedy normovány jednak z důvodů měnových, jednak prostě vzhledem ke zvýšené potřebě finanční. Souběžně s tímto vývojem státních daní šel též vývoj přírážek samosprávných. Přírážky státní nerozmnožovaly základny pro přírážky samosprávné a tak výnos této základny ustrnul; avšak i obce se ocitly před poválečnými, t. j. zvýšenými úkoly a nad poválečnými, t. j. sníženými prameny hospodářskými. Finanční krise obcí a konečně i vyšších samosprávných svazků vedla takto ku stálému zvyšování samosprávných přírážek, až se místně dospělo k poměrům zcela nemožným, poněvadž přírážky vyčerpávaly celý výnos podniku.

Kodifikace daní vyžadovala vypořádati se se státními přírážkami válečnými a poválečnými a přizpůsobiti daňové sazby dané situaci ustálené měny a hospodářských čísel. Část těchto přírážek jest tedy vtělena nyní do daně samotné a rozšiřuje takto daňovou základnu pro přírážky samosprávné. Bez současného snížení přírážek samosprávných by bylo nebezpečí, že se touto cestou daňové břemeno spíše ještě zvýší nežli sníží. Hospodářské zřetele vyžadovaly proto, aby byly samosprávné přírážky k přímým daním limitovány, a to jednotně v celém území státním. Přes rozšíření daňové základny musí přivoditi limit tento krizi finanční v obcích a okresích s nadprůměrnými a mimořádně vysokými přírážkami. Jest tedy současně třeba řešiti tuto krizi, což se děje zvláštním zákonem o finančním hospodářství samosprávných svazků, o němž bude jednáno v druhém svazku tohoto komentáře.

Dotkl jsem se už souvislosti mezi soustavou přímých daní a měnou. Jsou však zde ještě i souvislosti jiné. Je pravda, že teprve ustálená měna umožňuje definitivní úpravu sazeb i konstrukci přímých daní, ale je také pravda, že takovou úpravu také postuluje. I rovnováha finanční může býti pro měnu povážlivou, je-li vykupována přespřílišným tlakem na výrobu a spotřebu, poněvadž tento tlak působí nepříznivě na platební bilanci atd. Sazbami daňovými se však nevyřídí ještě vše. Jest třeba též správné konstrukce výnosu podniku dani podrobeného, která vzniká mimo jiné na straně ztrát odpisovými čísly. Trvalo celé desetiletí, co klesala hodnota koruny z mírové výše na dnešní ustálenou míru. V této době podniky stále investovaly, nakupovaly zařízení v dobách různé hodnoty měny, nově upisovaly anebo rozmnožovaly své kapitály a tak lze pro ilustraci problému postaviti proti sobě podnik zřízený v míru za milion K se stejným akciovým kapitálem a poskytující roční výnos 500.000 K a vedle toho druhý podnik se stejným absolutním výnosem zřízený v době dnešního stavu měny za 10 milionů Kč se stejným akciovým kapitálem. Technicky mohou býti oba dva podniky úplně stejné, u prvního by činil zisk dividendu 50%, u dru-

hého jen 5%ní a zavádíme-li progresi daňovou u zvláštní výdělkové daně podle poměru výnosu ke kapitálu, byl by podnik mírový zdaněn mnohem ostřeji, nežli podnik poválečný. Mimo to však směl podle platných norem před reformou přímých daní první podnik odepisovati opotřebovací kvoty podle nákupních cen, tedy mírové ceny, druhý podle ceny dnešní. Jestliže jest dán objektivní výnos podniku jakožto pracovní skupiny rozdílem mezi cenou produktu a cenou statků výrobě obětovaných (suroviny, opotřebení stroji atd.), pak jest zřejmo, že ve smyslu daňovém se u prvního podniku považuje za výnos něco, co výnosem není a co jest čerpáno ze substance samotné. Stabilisace měnová vyžaduje tedy při nové soustavě daňové bilančního pořádku a bilanční rovnoměrnosti, což sleduje zvláštní zákon o stabilisačních bilancích, který jest též předmětem druhého svazku tohoto komentáře.

Mimoděk vnučuje se při hodnocení celého reformního díla otázka hodnocení sociálního. Můžeme k němu dospěti buď přirovnáním ke stavu, který berní reformě bezprostředně předcházela anebo ke stavu mírovému. Bylo v té příčině mnoho metodicky chybováno a dospělo se k falešným závěrům, bylo-li u vyšších poplatníků srovnávání provedeno se stavem bezprostředně předchozím, tedy se slevou a u menších poplatníků se stavem mírovým, tedy se zvýšením. Nebylo totiž namnoze možno z rozpočtových a finančních důvodů jíti se sazbami dolů až na mírový stav a tak vznikly úvahy právě zmíněné. Říkalo se, že se bohatým ulevuje (vzhledem k předchozímu právě stavu) a chudým přitěžuje (vzhledem k míru). Jest pravda, že se na př. oproti míru existenční minimum daňové obecně nevalorisuje, ale je také pravda, že zůstávají sazby důchodové daně oproti míru na čtvrt násobné výši. Oproti stavu právě předchozímu snižuje se důchodová daň ve všech stupních nejméně o 40%, u těch, kteří spadnou pod zvýšené existenční minimum o 100%, u dělnictva a menších gážístů při srážkové dani téměř o polovici, někdy i nad to. Jest tedy daňová linie, kterou přinesla doba poválečná, plně zachována a nese tedy kodifikace přímých daní trvale tuto sociální pečť. Nejinak u výnosových daní. Bylo přísně dbáno sociálních zřetelů, zvláště daň výdělková, jakožto daň z kapitálového výnosu se zařizuje jako progresivní podle relativního výnosu. Při všeobecné dani výdělkové se rozlišují vrstvy výnosové připadající praesumptivně či prokázaně na vrub práce a na vrub kapitálu, daň je zařízena jako regresivní pro výnosy pracovní a přináší další výhody pro nejmenší podniky tvořící existenční základ pro živnostníka. Daň pozemková přes všechny technické nesnáze zmírňuje povinnost nejmenších poplatníků vůči státu. Daň činžovní jakožto daň podle své povahy postihující spotřebu bytovou se snižuje oproti míru o 1/3. Domovní daň třídní, která ve svých nejnižších stupních jest úměrna sazbám daně činžovní, přináší degeneraci pro menší domky a

chaty. Daň rentová, pokud se vybírá přímo, je vybudována zřetely na subjektivní nosnost poplatníkovu. Trvalá kodifikace přímých daní snese tudíž každou kritiku sociální.

Přihlédněme nyní obrysem k daňové soustavě nové reformy. Soustava ve svém celku není nová a je — třeba ne do slova — recipována ze zákonodárství rakouského. Nerozeznáváme daní osobních a daní reálních, nýbrž stavíme proti dani důchodové daně výnosové, jak to odpovídá hospodářské konstrukci individualistického hospodářství národního, které se rozestupuje ve dvě velké skupiny hospodářství, a to na jedné straně ve skupinu hospodářství spotřebních (domácnosti), jichž podkladem je individuální důchod, a na druhé straně ve skupinu hospodářství výdělných (podniků) s různým výnosem, který tvoří na druhé straně důchod domácnosti. Ve spektru činitelů zúčastněných na podniku a jeho výnosu je současně spektrum výnosových daní. Jest zde výnos podnikatelů (výdělková daň), výnos práce (daň z pracovního výnosu, u nás z vyššího služného), výnos z kapitálu s odlišením kapitálu pozemkového, domovního a ostatního (daň pozemková, domovní a rentová). Samozřejmě, že do výnosu podnikatelova patří i podíl výnosu jeho vlastního kapitálu, že pozemková daň zahrnuje i pracovní výnos držitele atd. Na této soustavě bylo setrváno proto, že jest logická, že odpovídá naší konstrukci hospodářské a hlavně že se vžila a osvědčila. Změněná vnitřní konstrukce jednotlivých daní nikterak nevede ke změně soustavné.

Reforma dotýká se tedy především vnitřního budování jednotlivých daní po stránce legistické a právní a po stránce hospodářské. Při dani důchodové je největší novotou zavedení srážkové daně pro mzdy a nižší platy gážístů a zápočet přesunu daní a veřejných dávek za tím účelem, aby se povaha daně nezměnila. Všeobecná daň výdělková je kvotovou a navazuje na zjištěný výnos podniku při dani důchodové, s níž společně v jedné komisi se též vyměřuje. Při sazbách se též předpokládá, že prvních 30.000 Kč je výnos převážně pracovní, dalších 110.000 Kč výnos smíšený pracovní i kapitálový a co nad to jest, že jest výnos převážně kapitálový. Pro tento výnos jest sazba 4% a pro pracovní vrstvy se výnos snižuje. O výhodách pro podniky nejmenší se stala už zmínka. Zvláštní daň výdělková se snižuje oproti míru o 1/5, avšak zavádí se rentabilitní přírážka pro vyšší relativní výnosy. Pro obojí daň platí řada dalších výhod, tak zvláště odpočitatelnost daně samotné, trvalé úlevy pro investiční odpisy, úlevy při fusích atd. Daň domovní činžovní se proměňuje z technických důvodů na daň z výnosu hrubého už také proto, aby se dnešní komunální dávky z nájemného mohly vtěsnati do rámce přírážek k dani domovní činžovní. Oblast domovní daně třídní se zúžuje na místa, kde ani třetina místností není

pronajata. Při dani rentové je pozoruhodno, že se sjednocuje sazba ze vkladu na vkladní knížky u bank a spořitelén, což souvisí se záповědí daňového přesunu. Zavádí se opětně po převratu zrušená daň z vyššího služného. Hlavní námitkou při zrušování bylo, že daň postihuje důchody poměrně nízké a že jest progresivní, takže má úplně charakter daně důchodové, jsouc při zpravidla stejném základu druhou daní důchodovou. Těmto námitkám se zde čelí tím, že daň postihuje pouze tu část služného, která přesahuje 100.000 Kč a že je proporcionální. Hlavním důvodem jejího znovuzavedení bylo, aby vysoké pevné platy přispívaly též do samosprávného hospodářství. K dani z vyššího služného se přiřazuje soustavně daň z tantiem.

I formální část reformy přímých daní upravující trestní a ukládací řízení přináší mnoho zajímavých nových konstrukcí, avšak bude na ně upozorněno v komentáři samotném. Zde šlo jen o to, podati v obryse vůdčí myšlenky, jež ovládaly reformu přímých daní.

V P r a z e, v červnu 1927.

Prof. Dr. Engliš.

ÚVODEM.

Předkládajíc toto dílo veřejnosti, činíme tak na popud ministra financí prof. dra Engliše, vědomí si jsouce vážné chvíle, kdy významný úsek finančního práva ruku v ruce s postupující konsolidací hospodářskou se staví na jednotný, moderní základ odpovídající novým poměrům státu Československého.

Silná osobnost ministra financí prof. dra Engliše, jeho nadlidská energie a geniální iniciativa v nesčetných poradách a proslovec zachránila dílo ve stavu, v jakém se uskutečňuje.

Pevné vědomí solidarity a přátelství pojilo nás v práci léta trvající na společném díle, s nímž jsme takřka srostli; vzpomínáme v tomto okamžiku oněch, jimž náhlá smrt nedopřála dožítí se dokončení díla, na němž s takovou láskou pracovali.

Jsou to: odb. přednostá JUDr. Vladimír Valníček, jenž od prvopočátku až do své smrti v prosinci r. 1926 s největším úsilím vedl veškeré práce s daňovou reformou spojené a min. rada František Jaroš, jenž až do své smrti v červnu r. 1925 pracoval na hlavě I. a VIII.

Pamatce odb. přednosty dra Valníčka připisujeme toto souborné dílo, jsouce přesvědčení, že takto nejlépe uctíme Jeho světlou památku.

Přihlíží-li se na tomto místě k daňové reformě jako celku zahrnujícímu tři zákony, tu lze říci, že s pracemi o zákonu o přímých daních započato bylo již v r. 1922 na podkladě, který zpracoval vědecky dr. Fux ve své knize vyšlé v lednu r. 1923 „Reforma přímých daní“; v podstatně v témž smyslu vyzněla i přednáška odb. přednosty dr. Vl. Valníčka v Národohospodářské jednotě dne 22. března 1923.

V pracích o reformě přímých daní, které byly rozděleny, jak dole uvedeno, bylo pokračováno za redakce dra Fuxe až do 1. studie vydané tiskem v červnu 1924. Tato studie, jakož i další studie o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy, tvořila podklad pro předběžné projednávání v t. zv. desítce, složené ze zástupců tehdejších většinových stran poslanecké sněmovny a senátu Národního shromáždění, a to v říjnu 1924 a v prvé polovici 1925.

Rychlý spád a nové myšlenky vnesl do prací prof. dr. Engliš, když na podzim r. 1925 převzal po druhé ministerstvo financí. Celé dílo bylo podro-

beno pronikavé revisi s hledisek finančně-vědeckých i finančně-politických a do reformního díla vsunuta ještě osnova o t. zv. stabilisačních bilancích.

Nové dílo o třech návrzích zákonů bylo vydáno jako 2. studie na podzim r. 1926; po vyslechnutí názorů odborových organizací byly pak ke konci r. 1926 podány dva vládní návrhy (návrh zákona o přímých daních č. tisku 706 a návrh zákona o nové úpravě fin. hospodářství svazků územní samosprávy č. tisku 705), když byla před tím podána osnova zákona o stabilisačních bilancích (č. tisku 559).

Prací spojených s daňovou reformou zúčastnili se:

I. co do zákona o přímých daních ohledně uváděcích ustanovení a hlavy IX. §§ 231—263 a 298—342 min. rada dr. B. Fux, hlavy I. a VIII. min. rada Fr. Blažek, hlavy II., IV. a VI. min. rada K. Hüttel, hlavy III. min. rada K. Bajer, hlavy V. vl. rada J. Bekera, hlavy VII. min. rada K. Bajer a Fr. Blažek a hlavy IX. §§ 264—297 a 343—404 min. rada dr. R. Stretti s odb. radou dr. Fr. Binarem;

II. co do zákona o stabilisačních bilancích min. rada K. Bajer a soukr. doc. dr. Basch;

III. co do zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy min. rada E. Wichta.

Komentář sleduje úkol informovati jak úřady finanční tak i poplatnictvo co nejspolehlivěji o smyslu a účelu zákonných norem v době, dokud nevyjde prováděcí nařízení. Zásad uznávaných judikaturou jak býv. správního soudního dvoru ve Vídni tak i nejv. správního soudu v Praze bylo užito jen tam, kde to nové znění zákonů dopouštělo; citovati je nezdálo se nám býti vhodným proto, že se vztahují na normy bývalé.

*Dr. B. Fux, K. Hüttel, K. Bajer,
Fr. Blažek, E. Wichta, J. Bekera,
Dr. Fr. Binar, Dr. A. Basch.*

OBSAH.

	Str.
Uváděcí ustanovení	čl. I.—XVI. 19
I. Hlava. Daň důchodová §§ 1—45	
Daňová povinnost	§ 1 34
Osvobození od daně	§ 2, 3 38, 39
Údobí zdanění	§ 4 41
Důchod domácnosti	§ 5 46
Společné důchody	§ 6 48
Dani podrobený důchod	§ 7 48
Zvláštní ustanovení o jednotlivých pramenech důchodu	§ 8—17
Příjem z pozemků	§ 8 53
Příjem z budov	§ 9 55
Příjem z podniků	§ 10 58
Příjem ze služebního poměru	§ 11 64
Příjem z kapitálů	§ 12 68
Příjem z jiných pramenů	§§ 13—14 70, 73
Srážky	§§ 15—17 73, 86
Daňová sazba	§ 18 89
Přírážky pro rodiny s menšími břemeny	§ 19 91
Srážky pro mnohočlenné rodiny	§ 20 93
Sleva na dani	§ 21 95
Časový rozvrh příjmů	§ 22 97
Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce	§§ 23—27 103—108
Zvláštní ustanovení o důchodech ze služebních požitků	§§ 28—45 109—133
II. Hlava. Všeobecná daň výdělková §§ 46—67	
Daňová povinnost	§§ 46—49 135—142
Osvobození od daně	§§ 50—54 143—148
Základ daně	§§ 55—56 149—153
Daňová sazba	§ 57 154
Místo předpisu a dělba daně	§ 58 157
Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce	§§ 59—63 160—161
Zvláštní ustanovení pro podomní a kočovní živnosti	§§ 64—67 162—165

	Str.
III. Hl a v a. Zvláštní daň výdělková	§§ 68—93
Daňová povinnost	§§ 68—71 166—171
Osvobození od daně	§§ 72—75 172—178
Základ daně	§§ 76—82 182—200
Daňové sazby	§ 83 200
Místo předpisu a dělba daně	§§ 84—89 205—209
Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce	§§ 90—93 210—211
IV. Hl a v a. Pozemková daň	§§ 94—116
Daňová povinnost	§§ 94—95 212—213
Výjimky	§ 96 214
Osvobození od daně	§§ 97—102 216—221
Základ daně	§§ 103—104 222
Daňová sazba	§ 105 223
Platební rozkazy	§ 106 223
Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce	§ 107 224
Náhrady pozemkové daně z důvodů živelních škod na zemědělských kulturách	§§ 108—110 224—225
Slevy pozemkové daně při poškození lesů	§§ 111—116 226—228
V. Hl a v a. Domovní daň	§§ 171—171
Předmět a podmět domovní daně	§§ 117—120 229—231
Počátek a konec daňové povinnosti	§§ 121—125 233—234
Výjimky a trvalá osvobození	§§ 126—133 235—245
Dočasné osvobození od domovní daně	§§ 134—142 246—256
Povinnost k dani činžovní	§§ 143—144 256—257
Místa zcela dani činžovní podrobená	§§ 145—147 258—259
Základ daně činžovní	§ 148 260
Nájemné	§§ 149—150 261—262
Odpočitatelné položky	§ 151 263
Nájemní hodnota	§§ 152—154 264—266
Vyměrování daně činžovní	§ 155 267
Sazby daně činžovní	§ 156 267
Neužívání a opětne užívání	§ 157 269
Oznámení o zapravení nájemného původně nezaplaceného a tudíž nezdaněného	§ 158 269
Změny v berním roce v nájemních poměrech budov všeobecné dani činžovní nepodrobených	§ 159 270
Zdanění v prvních letech povinnosti k všeobecné dani činžovní	§ 160 271
Povinnost k dani třídní	§ 161 271
Výměra daně	§ 162 272
Rízení vyměřovací	§§ 163—164 273—274
Katastr daně třídní	§ 165 274
Evidence katastru daně třídní	§ 166 275
Povinnost oznamovati změny	§§ 167—169 276—278
Sleva daně třídní z důvodů nepoužívání a z důvodu živelní škody	§§ 170—171 278—279

	Str.
VI. Hl a v a. Rentová daň	§§ 172—182
Daňová povinnost	§§ 172—173 279—285
Osvobození od daně	§§ 174—175 288—297
Základ daně	§§ 176—178 297—299
Daňová sazba	§ 179 301
Srážka daně dlužníkem	§§ 180—181 302—307
Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce	§ 182 307
VII. Hl a v a. Daň z tantiem a z vyššího služného	§§ 183—184 308—309
VIII. Hl a v a. Trestní ustanovení	§§ 185—230
Zkrácení daně	§§ 185—189 310—315
Zaplacení zkrácené daně	§ 190 316
Návod a pomoc	§ 191 316
Stanovení trestu	§ 192 317
Přítěžující okolnosti	§ 193 318
Polehčující okolnosti	§ 194 318
Porušení povinností členů daňových komisí a trestních senátů	§ 195 319
Náhradní trest vězení	§ 196 320
Ručení	§ 197 321
Nepravdivé výpovědi svědků, znaleců, přezvědých osob a odhadců	§ 198 322
Porušení povinnosti mlčelivosti; zneužití daňových zápisů	§ 199 323
Překážení v místní prohlídce	§ 200 325
Pořádkové pokuty	§ 201 325
Jak zaniká trestnost	§ 202 327
a) Smrt	§ 203 327
b) Účinná lítost	§ 204 328
c) Upuštění od trestního řízení	§ 205 328
d) Promlčení	§§ 206—208 330—331
e) Mimořádné prominutí	§ 209 331
Príslušnost	§ 210 332
Nalézací senát	§ 211 334
Vylučovací důvody	§ 212 336
Zahájení vyšetřování	§ 213 337
Výslech obviněného	§ 214 337
Práva obviněného a průvody	§§ 215—217 338—341
Následky neuposlechnutí	§ 218 342
Zastavení a skončení vyšetřování	§ 219 343
Rízení před nalézacím senátem	§ 220 344
Nález	§ 221 345
Útraty	§ 222 346
Odvolání	§ 223 347
Odvolací stolice a řízení u ní	§§ 224—227 348—350
Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu	§ 228 352

		Str.
Obnova trestního řízení	§ 229	352
Komu připadají pokuty	§ 230	353
IX. Hlava. Společná ustanovení	§§ 231—404.	
Úřady a komise.		
Úřady	§ 232	354
Daňové komise	§§ 233—247	354—363
Odvolací komise daňové	§ 248	363
Místní příslušnost úřadů a komisí a místo předpisu daně	§§ 249—251	364—367
Bydliště	§ 252	368
Lhůty	§§ 253—254	369—371
Počítání času a zaokrouhlování	§ 255	371
Rozhodnutí a opatření	§ 256	372
Doručování	§§ 257—258	373—375
Daňová povinnost a daňový nárok (daňový dluh a daňová pohledávka).		
Jak vzniká, přechází a v čem záleží	§§ 259—261	376—378
Způsobilost jednati, zastoupení a plná moc	§§ 262—263	379
Ručení	§§ 264—267	382—387
Jak zaniká daňová povinnost a daňový nárok (daňový dluh a daňová pohledávka)	§ 268	387
Splatnost daně a úroky z prodlení	§§ 269—272	388—395
Placení	§ 273	395
Plnění na místě placení	§ 274	397
Odpočet	§ 275	397
Výrok úřední	§ 276	398
Promlčení	§§ 277—282	400—407
Přiročí	§ 283	408
Zajištění	§§ 284—290	409—415
Vrácení daně a nahrazovací úroky	§§ 291—297	416—421
Řízení co do vyměření daně.		
Účel vyměřovacího řízení	§§ 298—299	421—422
Součinnost poplatníka	§ 300	422
Součinnost osob třetích	§§ 301—305	423—433
Přiznání	§§ 306—309	433—441
Vyměřovací řízení	§§ 310—313	445—452
Nahlížení do knih	§§ 314—318	456—432
Místní prohlídka	§ 319	462
Zvláštní ustanovení o místním šetření v oboru daně domovní	§§ 320—323	465—469
Zkoumání a ocenění vyšetřovacího materiálu	§§ 324—326	470—475
Stanovení vyměřovacího základu	§ 327	476
Platební rozkazy	§ 328	482

		Str.
Nahlédání do spisů a oznamování daňových dat	§ 329	484
Odvolání	§§ 330—333	487—491
Působnost a postup odvolacích stolic	§§ 334—336	492—494
Stížnost k nejvyš. správ. soudu	§ 337	494
Náhrada útrat	§ 338	495
Řízení v ostatních věcech daňových	§ 339	496
Navrácení do předešlého stavu	§ 340	496
Přesouvání daní	§ 341	498
Poměr k cizině	§ 342	498
V y m á h á n í d a n í.		
Způsoby vymáhání daní	§ 343	500
Exekuční dlužník a upomínka	§ 344	503
Vymáhající úřady	§ 345	506
Exekuční úřady	§ 346	507
Součinnost dlužníka a osob třetích	§ 347	507
Výkonné orgány	§§ 348—349	508—509
Působnost výkonných orgánů	§§ 350—354	509—513
Odvolací stolice	§ 355	514
Námitky dlužníka	§ 356	515
Odpor jiných osob	§ 357	517
Zrušení, omezení a odklad berní exekuce	§§ 358—361	518—519
Nepřípustnost berní exekuce	§ 362	520
Úkony berní exekuce	§ 363	522
Zabavení a prodej hmotných věcí movitých	§§ 364—381	522—545
Použití výtěžku prodeje	§ 382	546
Zabavení a vybrání peněžitých pohledávek	§§ 383—398	546—565
Zabavení a provedení nároků na vydání nebo do- dání hmotných věcí movitých	§ 399	566
Berní exekuce k zajištění daní	§§ 400—402	568—570
Vymáhání a zajišťování pokut a útrat	§ 403	570
Náklady na upomínku a exekuci	§ 404	571
Abecední rejstřík		573

Zákon ze dne 15. června 1927, č. 76 Sb. z. a n., o přímých daních.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

UVADĚCÍ USTANOVENÍ.

čl. I.

Přímé daně tímto zákonem upravené dělí se na dvě skupiny:

1. na daň důchodovou a
2. na daně výnosové, a to: všeobecnou daň výdělkovou, zvláštní daň výdělkovou, daň pozemkovou, daň domovní, daň rentovou, daň z tantiém a vyššího služného.

čl. II.

(¹) Není-li v tomto článku, v čl. III. a na jiných místech tohoto zákona jinak stanoveno,

K čl. I. *Po prvé se tu zákonem stanoví, které daně dlužno čítati k přímým.*

K čl. II., odst. 1. *Zákon staví se na jednoduché a jasné stanovisko, že celý soubor zákonných ustanovení, vztahujících se na celý obor přímých daní (čl. I.), se počínajíc 1. lednem 1927 zrušuje. Výjimky jsou ta a x a t i v n ě uvedeny a jsou obsaženy jednak v čl. II., odst. 1. (daň pozemková), v čl. II., odst. 4. (způsob vybírání těchto daní), v odst. 5. (účtování těchto daní), v čl. III., odst. 1., č. 1 až 5, v čl. III., odst. 3. a na různých místech samého zákona (na př. §§ 2, č. 2, 53, 74, 126, č. 4, 302, odst. 2., 342). Nemá tedy valného významu vypočítavati, které zákony se ruší.*

Tyto výjimky jsou co do platnosti zákonem buď časově omezeny (tak na př. dosavadní daň pozemková do konce r. 1927, zákony ze dne 15. dubna 1919, č. 210 a ze dne 1. července 1926, č. 130 Sb. z. a n. do konce roku 1931, vl. nař. ze dne 1. března 1919, č. 96 Sb. z. a n. do konce roku 1937, zák. ze dne 26. března 1919, č. 170 Sb. z. a n. do konce

zrušují se všechny dosavadní zákony a nařízení, pokud se týkají:

1. vyměrování (čítajíc v to vše, co souvisí s určením daňové pohledávky, zejména i osvobození):

a) daně pozemkové, domovní, všeobecné daně výdělkové, výdělkové daně podniků veřejně účtujících, daně rentové, dávky tantiemové a daně z příjmu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku;

b) daně pozemkové, domovní, daně zárobové, daně zárobové podniků veřejně účtujících, daně báňské, daně kapitálové a rentové, daně majetkové, všeobecné státní důchodkové přírážky, daně důchodkové a daně z výher na Slovensku a v Podkarpatské Rusi;

2. účtování, placení, vybírání, vymáhání a zajišťování daní a dávek pod č. 1. uvedených, dále trestních ustanovení a veškerých ostatních dřívějších ustanovení nyní v hlavě IX. upravených, pokud jde o tyto daně a dávky;

a to, co do daně pozemkové, počínajíc kalendářním (berním) rokem 1928, a co do ostatních daní a dávek, počínajíc kalendářním (berním) rokem 1927.

(2) K daním a dávkám podle předchozích odstavců čítají se též přírážky, úroky z prodlení, náklady upomínací a exekuční, úroky nahrazovací a tresty na penězích. Předpisování přírážek svazků územní samosprávy upravuje zvláštní zákon.

(3) Zrušují se tudíž v rozsahu uvedeném v odst. 1. a 2. zejména:

r. 1931), anebo platí bez časového omezení dále, anebo vyplývá časové omezení již ze samotných zákonů v platnosti zachovaných (na př. zák. ze dne 10. dubna 1919, č. 204, ze dne 3. července 1923, č. 148, ze dne 26. března 1925, č. 48 Sb. z. a n. a pod.).

Ruší se celý dosavadní obor přímých daní a dávek [odst. 1., č. 1, lit. a) a b)] se vším příslušenstvím (odst. 2.) a v rozsahu naznačeném v cit. odst. 1., č. 1 a 2.

Právní normy, o které tu jde, buď již před 1. lednem 1927 vypršely a neobnovují se, nebo se zrušují vůbec anebo přecházejí se změnami nebo beze změn do nového zákona, neboť cílem jeho jest unifikace a kodifikace celého práva přímých daní (viz zejména §§ 52, odst. 1., 73, odst. 2., 10, odst. 2., 55, odst. 1., 79, lit. f), odst. 3., 80, odst. 2., 72, 126, 174).

1. Zákon ze dne 24. května 1869, č. 88 ř. z., o úpravě daně pozemkové, patent ze dne 23. února 1820 o domovní dani, zákon ze dne 9. února 1882, č. 17 ř. z., jímž se mění zákony o domovní dani, zákon ze dne 25. října 1896, č. 220 ř. z., o přímých daních osobních se všemi změnami a dodatky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

2. Zák. čl. VII/1875 o úpravě daně pozemkové, zák. čl. XL/1881 o uzpůsobení některých opatření zák. čl. VII/1875 o úpravě daně pozemkové, zák. čl. XLII/1881 o změně ustanovení zák. čl. VII/1875, vztahujících se na území odvodněná, zák. čl. VI/1909 o dani domovní, zák. čl. XXIX/1875 o dani výdělkové, zák. čl. V/1908 o změně některých ustanovení zákonů o dani výdělkové II. tř., dále o dani úrokové a rentové, zák. čl. VIII/1909 o dani výdělkové podniků podrobených veřejnému účtování, zák. čl. XXXIV/1916 o tom, kdy nabývá účinnosti zák. čl. VIII/1909 o výdělkové dani podniků podrobených veřejnému účtování, zák. čl. XXVII/1875 o dani báňské, zák. čl. XIV/1885 o uzpůsobení §u 12 zák. čl. XXVII/1875, zák. čl. XXII/1875 o dani úrokové a rentové, zák. čl. VII/1883 o zdánění výtěžku z kapitálů, umístěných u peněžních ústavů, zák. čl. XLVII/1875 o všeobecné důchodkové přírážce, dále o uzpůsobení některých ustanovení zák. čl. XXIX/1875, zák. čl. X/1909 o dani důchodkové, zák. čl. XXVI/1916 o částečné účinnosti daně důchodkové, zák. čl. IX/1918 o uzpůsobení a doplnění zákonů o dani důchodkové a z majetku, o prodloužení platnosti zákona o dani z válečných zisků a o válečné přírážce, již jest platiti z některých druhů daní, zák. čl. XI/1909 o správě veřejných daní, zák. čl. LIII/1912 o změně a doplnění zák. čl. VI, VII, VIII, IX, X, XI/1909, dále o opatřeních s tím souvisejících, zák. čl. XXXII/1916 o dani z majetku, VI. část třicátkového řádu z r. 1788 se všemi změnami a dodatky na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

(4) Ustanovení zákona ze dne 27. ledna 1922, č. 43 Sb. z. a n., o oddělení státní finanční správy od obecní a municipální správy na Slovensku a Podkarpatské Rusi, pokud se

vztahují pouze na vybírání daní v čl. I. uvedených, zůstávají nedotčena; způsob vybírání těchto daní, čítajíc sem i přírázky, příslušenství a tresty na penězích, státními činiteli, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi též obcemi, daňovými městskými úřady nebo notáři, upravuje vládní nařízení; dokud se tak nestane, platí dosavadní ustanovení.

(5) Ministerstvo financí upraví účtování daní v čl. I. uvedených, čítajíc sem i přírázky, příslušenství, úroky nahrazovací a tresty na penězích, pokud možno, jednotně vnitřními pokyny; dokud se tak nestane, platí dosavadní ustanovení.

(6) Pro všechny v odst. 1. uvedené daňové věci, které se týkají let 1926 a předchozích, platí dosavadní zákony, nařízení a jiná ustanovení.

čl. III.

(1) Účinnosti nepozbývají:

1. Ustanovení o trvalých neb dočasných osvobozeních a výhodách co do daní přímých, které byly poskytnuty:

zákonem ze dne 10. dubna 1919, č. 204 Sb. z. a n., jímž se poskytuje osvobození od domovní daně činžovní a přírážek pro novostavby v t. zv. pevnostním obvodu města Hradce Králové;

vládním nařízením ze dne 28. září 1920, č. 550 Sb. z. a n., o osvobození darů pro Národní fond Masarykův od daní a poplatků;

zákonem ze dne 11. července 1922, č. 238 Sb. z. a n., o rozšíření působnosti zemských úvěrních ústavů na Slovensko a Podkarpatskou Rus;

zákonem ze dne 3. července 1923, č. 148 Sb. z. a n., kterým se prodlužuje platnost zákona o vyvlastňování k úpravě asanačního ob-

K čl. III., odst. 1. Pokud jde o souvislost mezi zák. ze dne 19. prosince 1924, č. 308 Sb. z. a n. a § 174, č. 21 viz § 174 (úvod a č. 21).

vodu hlavního města Prahy a povolují se daňové výhody pro stavby v tomto obvodu;

čl. I., odst. 5. zákona ze dne 19. prosince 1924, č. 308 Sb. z. a n., jímž se částečně mění ustanovení § 94, lit. c) zákona ze dne 25. října 1896, č. 220 ř. z., o osobních daních přímých, pokud jde o výhody pro daň rentovou;

zákonem ze dne 26. března 1925, č. 48 Sb. z. a n. o ochraně nájemníků;

zákonem ze dne 23. června 1926, č. 149 Sb. z. a n., o daňových úlevách pro případ znovuzřízení budov, strojů a zařízení poškozených živelními pohromami;

zákony ze dne 15. dubna 1919, č. 210 Sb. z. a n., o úpravě poměrů družstev na Slovensku a ze dne 1. července 1926, č. 130 Sb. z. a n., o úpravě poměrů družstev v Podkarpatské Rusi, co do výhod daňových, avšak jen do konce r. 1931;

zákonem ze dne 7. dubna 1927, č. 44 Sb. z. a n., o stavebním ruchu.

2. Vládní nařízení ze dne 1. března 1919, č. 96 Sb. z. a n., týkající se působnosti revisního odboru ministerstva financí co do přímých daní. Činnost tohoto odboru se vztahuje na veškery přímé daně, upravené tímto zákonem. Vláda se zmocňuje, aby ve vhodné době proměnila revisní odbor ministerstva financí na ústřední revisní úřad finanční, na který přejde též ostatní působnost revisního odboru. Působnost ústředního revisního úřadu finančního se omezuje časově na dobu 10 let od počátku působnosti tohoto zákona.

3. Zákon ze dne 26. března 1919, č. 170 Sb. z. a n., jímž se upravuje státní daň a přírážková základna u daní reálných co do ustanovení § 1, odst. 4. věta 2., kteréž se vztahuje i na snížení přírážkové základny z důvodu snížení sazeb činžovní daně podle § 156 tohoto zákona.

4. Zákon ze dne 21. prosince 1923, č. 254 Sb. z. a n., o vybírání zdravotní přírážky ku přímým daním státním, podléhajícím přírážkám.

5. Zákon ze dne 24. května 1869, č. 88 ř. z., a zák. čl. VII/1875 o úpravě daně pozemkové, pokud se týkají pozemkového katastru, jakož i veškeré další zákony upravující pozemkový katastr.

(2) Pokud zákon jinak neustanovuje, zůstávají dočasná osvobození nebo dočasné výhody co do daní přímých, které přísluší podle zákonů v odst. 1. nevyjmenovaných, v účinnosti až do konce lhůty, dokud nebyla vyčerpána.

(3) Co do povinností, spojených s dočasným osvobozením nebo dočasnou výhodou (odst. 1.), zůstávají dosavadní ustanovení zákonná nedotčena.

K čl. III., odst. 1., č. 5. *Ustanovení o pozemkovém katastru a jeho vedení se zákon o přímých daních vůbec nedotýká. Zmíněný obor bude upraven zvláštním zákonem, jehož osnova se již projednává. Dosavadní ustanovení o pozemkovém katastru, obsažená v zákonech upravujících materiální ustanovení o pozemkové dani, bylo tudíž nutno zachovati zatím ještě v platnosti; dotčená ustanovení budou moci býti zrušena teprve zmíněným zákonem o pozemkovém katastru a jeho vedení.*

K čl. III., odst. 2. *Tento odst. zachovává tak zv. nabytá práva, jsou-li dočasného rázu, t. j. časově ohraničena, a to až do konce lhůty bez rozdílu, jestli zákon, z něhož se odvozují, vypršel před 1. lednem 1927, byl zrušen anebo přešel do nového zákona. Sem patří zejména dočasná osvobození u d a n ě d o m o v n í na podkladě zák. ze dne 8. července 1902, č. 144 ř. z. (24leté osvobození dělnických domků), zák. ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z. a zák. ze dne 30. března 1920, č. 209 Sb. z. a n. (dočasná osvobození obyčejných staveb a staveb s malými byty), zák. čl. VI./1909 a LIII/1912 (dočasné osvobození obyčejných staveb); zákonů o stavebním ruchu ze dne 11. března 1921, č. 100, ze dne 27. ledna 1922, č. 45, ze dne 25. ledna 1923, č. 35, ze dne 7. března 1924, č. 58 a ze dne 7. dubna 1927, č. 44 Sb. z. a n., dočasná osvobození u z v l á š t n í d a n ě výdělkové na podkladě zákonů o stavebním ruchu, dále zák. ze dne 3. března 1921, č. 102 (zák. ze dne 21. prosince 1922, č. 403) Sb. z. a n., dočasné výhody u d a n ě d ů c h o d o v é na podkladě cit. zák. č. 102/21 (403/22) Sb. z. a n., dále na Slovensku a v Podkarpatské Rusi dočasné výhody plynoucí ze zák. čl. III 1907.*

K čl. III., odst. 3. *Zákon míří tu na ustanovení, která slouží k tomu, aby podmínky, pod kterými se dočasné výhody nebo dočasná osvobození povolily, byly také ve skutečnosti zachovávány. Zůstávají-li v platnosti tak zv. nabytá práva, ale neplatí-li dotyčné zákony, o něž se opírají, pak zůstává v platnosti aspoň ona část jejich, která slouží k tomu, aby se uplatniti mohly povinnosti v odst. 3. zmíněné. Sem náleží zejména kautely stanovené v cit. zák. č. 144/1902 a 242/1911 ř. z.*

(4) Účinnost § 32 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním, prodlužuje se na rok 1927.

čl. IV.

Účinnosti pozbývají počínajíc kalendářním (berním) rokem 1927 ustanovení o vypočítávání nejmenší hodnoty nemovitostí, podrobných dani pozemkové a domovní dani činžovní pro účely poplatkové, totiž čl. III. zákona ze dne 7. června 1881, č. 49 ř. z., jímž se ustanovuje hlavní summa daně pozemkové, vyhláška ministerstva financí ze dne 23. prosince 1897, č. 301 ř. z., o násobku pozemkové daně, má-li býti k účelům poplatkovým zjištěna hodnota nemovitostí dani pozemkové podrobených, § 25 zákona ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z., o daňových výhodách pro novostavby, přestavby, nástavby a přístavby povšechně a pro stavby s malými byty zvláště, § 44 zák. čl. XI/1918 o poplatku z převodu majetku a to odst. 2., č. 1., věta 1., č. 2. a 4., a dále odst. 3. až 5., pokud se tyto posléze jmenované odstavce týkají domovní daně činžovní, a § 46, posl. odst., uvedeného zák. čl., pokud se týká budov trvale osvobozených od domovní daně činžovní; ustanovení § 107, č. 9., lit. b) uvedeného zák. čl. zůstávají v platnosti.

čl. V.

(1) Všude tam, kde se v tomto zákoně mluví o zákoně občanském, rozumí se jím pro Slovensko a Podkarpatskou Rus také nepsané právo obyčejové.

(2) Na dobu, dokud ustanovení o pozůstatostech nebudou sjednocena, platí pro pozůstalosti na Slovensku a v Podkarpatské Rusi jen ustanovení § 24, odst. 4., tohoto zákona.

čl. VI.

(1) Srážení daně důchodové podle §§ 28 až 45 se počíná dnem 1. srpna 1927, po případě prvním výplacním obdobím, které následuje po 1. srpnu 1927 a to tak, že od počátku srážení až do konce roku 1927 činí da-

ňová srážka dvojnásobek částek v § 30, po případě v § 36 uvedených.

(2) Provedením srážek podle odst. 1. jest daňová srážka za celý berní rok 1927 ve smyslu § 32, odst. 1. řádně vykonána.

čl. VII.

(1) Úložky do fondů a rezerv ze zisku roku 1926 (1925/26) pokládají se za zdaněny.

(2) K výdajům a ztrátám, hrazeným v obchodních obdobích, která se končila v kalen-

K čl. VII. *Dosavadní rozlišování mezi rokem obchodním a rokem berním při zjišťování daňového základu pro zvláštní daň výdělkovou jest počínajíc berním rokem 1927 odstraněno. Podle ustanovení § 76 bude základem pro vyměření zvláštní daně výdělkové ryzi výtěžek, dosažený v obchodním období, které se končí v roce berním. Zvláštní daň výdělková bude tedy na berní rok 1926 vyměřena ještě na podkladě účetní závěrky za obchodní rok 1925 (1924/25), na berní rok 1927 vyměří se však zvláštní daň výdělková na podkladě účetní závěrky za obchodní období 1927 (1926/27), takže výsledky obchodního období 1926 (1925/26) nebudou vůbec podrobeny zdanění. Nemá-li tato výhoda v budoucnosti býti opět rušena, jest nutno, aby vyměřující úřady vedly úložky do fondů a rezerv ze zisku roku 1926 (1925/26) v patrnosti jako částky zdaněné, nehledíc k tomu, jde-li o úložky do rezerv a fondů všeobecných nebo zvláštních [§ 79, lit. f)].*

Abý podniky, které za platnosti dřívějších zákonů si nahromadily zdaněné fondy, nepřišly o výhody, které stanovily pro případ upotřebení takových fondů ke krytí ztrát, na druhé straně však, aby nezdánění výtěžků obchodního období 1926 (1925/26) nebylo podniky zneužíváno k tomu, že by z nezdaněných fondů v minulosti nahromaděných kryly v uvedeném obchodním období neodčitelné výdaje a ztráty, ustanovuje čl. VII., že k výdajům a ztrátám, hrazeným v obchodních obdobích, která se končila v kalendářním roce 1926, bude přihlíženo při vyměřování zvláštní daně výdělkové na kalendářní (berní) rok 1927. Jestliže tedy na př. podnik užil v obchodním období 1926 (1925/26) zdaněných úložek rezervního fondu ke krytí ztráty u dlužníka, bude takto upotřebená částka odečtena od daňové základny na kalendářní (berní) rok 1927; užije-li podnik v obchodním období 1926 (1925/26) nezdaněných úložek rezervních fondů ke krytí neodčitelných ztrát, budou částky ty připočteny k daňové základně pro berní rok 1927. K těmto posléze uvedeným případům jest čítati i ony, kdy podniky vyúčtují v obchodním období 1926 (1925/26) skryté, dosud nezdaněné rezervy, při čemž čl. VII. má na zřeteli ony skryté rezervy, které jsou v pasivěch bilance číselně vykázány (na př. ve věřitelích, přechodných položkách); skryté rezervy ve formě podceněných aktiv sem nepatří.

dárním roce 1926, z fondů a rezerv, dlužno přihlížeti při vyměřování zvláštní daně výdělkové na kalendářní (berní) rok 1927.

čl. VIII.

(1) Na rok 1927 vybírá se k pozemkové dani mimořádná přírážka státní v téže výměře a týmž způsobem, jako se vybírala na rok 1926 podle ustanovení čl. III. a VI. zákona ze dne 17. března 1926, č. 49 Sb. z. a n.

(2) Až do nové zákonné úpravy doplňují se dosavadní ustanovení o pozemkovém katastru a jeho vedení takto:

a) Za trvalé změny v předmětu daně pozemkové, jež v důsledku ustanovení § 96, č. 1. tohoto zákona připouštějí výjimku z daňové povinnosti, považovati jest také změny nastalé poddolováním. K takovým změnám přihlídá se pouze tehdy, jde-li při jednotlivém pozemku o souvislou plochu přesahující u zahrad a vinic 100 m², u ostatních pozemků 1000 m², nebo i o souvislé plochy menší, tvoří-li alespoň 40% celkové výměry parcely.

b) Změna jakostní třídy pozemků jest přípustnou, změnila-li se v určitém území v době od posledního vtřídění pozemků výnosnost půdy zřejmě a podstatně odlišně od výnosnosti v územích okolních následkem poddolování. K takovým změnám přihlídá se u lesů, vtříděných podle průměrného výtěžku jejich půdy pouze tehdy, bude-li tím průměrné vtřídění lesa změněno alespoň o jednu jakostní třídu a u jiných pozemků pouze tehdy, jde-li při jednotlivém pozemku o výměru alespoň ½ ha nebo bude-li v důsledku toho snížen katastrální výtěžek celé parcely o více než 10%.

K čl. VIII., odst. 1. *Ustanovení toto jest důsledkem posunutí účinnosti ustanovení hlavy IV. o pozemkové dani. Na rok 1927 zůstává pozemková daň v platnosti v dosavadní výši a mimořádné přírážky (dřívější válečné), které byly zákonem ze dne 17. března 1926, č. 49 Sb. z. a n., povoleny pouze do konce r. 1926, musely býti prodlouženy ještě na rok 1927.*

K čl. VIII., odst. 2. *Ustanovení toto umožňuje, aby ještě za platnosti dosavadních ustanovení o pozemkovém katastru bylo možno bráti zřetel u pozemků zpustošených poddolováním na trvalou změnu pozemků nebo na změnu v jejich jakostní třídě. Uplatňují se tu předem ustanovení, jež*

(3) Pro Hlučínsko platí o pozemkové dani tato přechodná ustanovení:

a) Pokud nenabude platnosti nový katastrální operát, jest základem pro vyměření pozemkové daně katastrální výtěžek v tola-rech znásobený u lesů 100 a u ostatní půdy 85.

b) Sazba pozemkové daně činí na rok 1928 1% ze základu daně a stoupá na ostatní léta za každý další rok o 0.1%, až dosáhne výše platné v ostatním území Československé republiky (2%).

čl. IX.

Vodním regulačním družstvům na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, spadajícím

provéstí má chystaná osnova zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení. Účinnosti nabývá toto ustanovení teprve počátkem roku 1928.

K čl. VIII., odst. 3. *Přechodně upravuje se pro Hlučínsko základ pro vyměřování pozemkové daně na dobu, než tam bude zaveden nový pozemkový katastr, a povolují se dalekosáhlé výhody coby do výše sazeb pozemkové daně. Mimořádná úprava výše pozemkové daně na Hlučínsku jest nutnou z toho důvodu, aby umožněno bylo poznenáhle vyrovnání daňové povinnosti bez značnějších hospodářských otrěsů.*

Pozemkový katastr pruský stanoví ryzí katastrální výtěžek pozemků v tola-rech výměrou daleko nižší, nežli jest katastrální výtěžek platný v okolních okresích slezských a moravských. Okres hlučínský rovná se, pokud se týče hospodářského hodnocení půdy, vceňovacímu okresu Opava I., katastrální výtěžek půdy na Hlučínsku jest však ku katastrálnímu výtěžku v okresu opavském pouze v poměru jako 1 ku 1.47. Přihlíží-li se ku předválečným měnovým poměrům, nutno znásobiti pruský katastrální výtěžek vyjádřený v tola-rech pěti, aby bylo docíleno v československé měně přibližně stejného výtěžku, jaký jest v platnosti v okresu opavském. Takto znásobený katastrální výtěžek stává se podkladem pro stanovení základu daně podle ustanovení § 103. Nutno tedy u lesů znásobiti upravený katastrální výtěžek ještě dvaceti, u ostatní půdy pak sedmnácti.

Celkem tedy stanoví se pro Hlučínsko základ pozemkové daně u lesů stonásobkem, u ostatní půdy osmdesátipětínásobkem dosavadního pruského katastrálního výtěžku. Z takto upraveného základu bude vyměřena pozemková daň na r. 1928 sazbou 1% a na ostatní léta sazbou na každý rok o 0.1% vyšší, až po 10 letech (v r. 1938) dosáhne plné sazby 2%. Zvláštní příspěvek podle § 105, odst. 2., vybírá se také na Hlučínsku od r. 1928 počínajíc plnou sazbou 1.5% z daňového základu.

K čl. IX. *Ustanovení toto zajišťuje vodním regulačním družstvům na Slovensku a v Podkarpatské Rusi vyplácení dosavadních příspěvků z daně*

pod ustanovení zák. čl. XXIII/1885 o vodním právu, budou dosavadní restituční daně pozemkové, příslušející zmíněným družstvům podle ustanovení § 7, odst. 3. zák. čl. XLII/1881 o změně ustanovení zák. čl. VII/1875 vztahujících se na území odvodněná, pokud se týče § 1 zák. čl. XXIX/1889, jímž se pozměňují některá ustanovení zák. čl. XLII/1881, vypláceny nezměněnou výší až do roku, ve kterém nabude platnosti nové vceňování chráněných pozemků podle ustanovení zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení.

čl. X.

Daň činnovní činí: na Hlučínsku na léta 1927 a 1928 4½% a na léta 1929 a 1930 6% a v místech spojených s Prahou a s Brnem podle zákonů ze dne 6. února 1920, č. 114 Sb. z. a n., a ze dne 16. dubna 1919, č. 213 Sb. z. a n., na rok 1927 9%, na rok 1928 10% a na rok 1929 11% z vyměřovacího základu.

čl. XI.

(1) Daňové komise a trestní senáty podle tohoto zákona zřízené započnou svoji činnost dnem 1. března 1928. Tímto dnem zaniká působnost dosavadních daňových komisí, trestních senátů a, pokud jde o Slovensko a Podkarpatskou Rus, též působnost sborových soudů v trestních věcech přímých daní.

(2) O ukládacích a trestních případech, které se týkají let 1926 a předchozích a které dne 1. března 1928 nebyly ještě pravoplatně rozhodnuty, rozhodují podle ustanovení pro tyto případy dříve platných v Čechách, na Moravě a ve Slezsku komise a trestní senáty tímto zákonem zřízené, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi komise tímto zákonem zřízené a sborové soudy.

pozemkové t. zv. restituční do té doby, pokud nenastane úprava pozemkové daně z pozemků chráněných proti zátopám v důsledku nových ustanovení připravovaného zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení.

K čl. X. *Zákon odstupňováá zde, pokud jde o Prahu a Brno, sazby uvedené v § 156, odst. 1., č. 1; zák. ze dne 1. dubna 1921, č. 158 Sb. z. a n. o přechodných ustanoveních pro místa spojená s Prahou, Brnem a Olomoucem pozbyl účinnosti 1. lednem 1927.*

čl. XII.

(1) Po vyhlášení tohoto zákona nemohou býti pravoplatně uložené přímé daně za dobu před rokem 1927 v neprospěch poplatníků měněny a nesmí býti zavedeno trestní řízení co do přímých daní, doby před rokem 1927 se týkajících, leč že by se jednalo o případy, v nichž podle zákonů o válečné dani, pokud se týče o dani z válečných zisků (v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zákon ze dne 30. ledna 1920, č. 79 Sb. z. a n., na Slovensku a v Podkarpatské Rusi zák. čl. IX/1918), dále podle císařského nařízení ze dne 11. března 1915, č. 60 ř. z., o zálohách pro ztráty válečné a konečně podle zákona ze dne 3. března 1921, č. 102 Sb. z. a n., o výhodách pro stavby a pro obnovu strojů, dodatečná oprava daňového předpisu v neprospěch poplatníka je přípustná. K posléze uvedeným případům nepatří však u daně válečné, pokud se týče u daně z válečných zisků, dodatečné zdanění přírůstků hodnoty na zásobách.

(2) V době vyhlášení tohoto zákona zavedená již trestní řízení zastaví se bez vydání trestního nálezu, jestliže obviněný na vyzvání

K čl. XII., odst. 1. *S výhradou obmezení, která se v neprospěch poplatníků výslovně připouštějí, chce zákon povšechně zameziti 1. předepsání dodatků na daních a 2. provedení trestního řízení za dobu před 1. lednem 1927.*

Amnestie vztahuje se na všechny daně v čl. II., č. 1, lit. a) a b) uvedené.

ad 1. Podmínkou jest, že daň byla pravoplatně uložena t. j. že o povinnosti a výši daně v dotyčném konkrétním případě rozhodla poslední správní stolice. Stalo-li se tak, není stížnost k nejv. správnímu soudu použitelná čl. XII., odst. 1. na překážku. Tento čl. předpokládá však pravoplatně předepsanou daň a chce zabrániti vyměření d o d a t k ů k takovým daním za dobu do konce roku 1926 po vyhlášení tohoto zákona; nevztahuje se tedy na dodatečné předpisy daňové tam, kde dosud žádného vyměření nebylo, ač tu povinnost daňová byla. Pravoplatně uloženou daň rozumí se daň předepsaná definitivně (nikoliv pouze provisorně, neboť v tomto případě není daň v konečné výši vyměřena).

ad 2. Co se trestního řízení týká, upravuje zákon otázku jednak zavedení jeho (odst. 1.), jednak zastavení, nedošlo-li k trestnímu nálezu (odst. 2.) a konečně neprovedení trestního nálezu, nenabyl-li dosud právní moci (odst. 3.). Na trestní nálezy, které ve výše zmíněný den právní moci nabyly, se čl. XII. nevztahuje.

úřadu trestní řízení provádějícího do lhůty jím přiměřeně stanovené nesprávná udání v přiznání podle pravdy opraví nebo jemu příslušející přiznání dodatečně podá a zaváže se připadající dodatečnou daň bez odporu zaplatiti. Dodatečné daně předepíše vyměřovací úřad trestní řízení provádějící.

(3) V případech, ve kterých trestní nálezu byl již vydán, avšak v době vyhlášení tohoto zákona nenabyl ještě moci práva, sníží se uložená pokuta na míru s okolnostmi se srovnávající, která však nesmí přesahovati jednonásobek zkrácené nebo zkrácení vydané daně, jestliže obviněný na vyzvání úřadu trestní řízení provádějícího do lhůty jím stanovené podaný rekurs odvolá nebo podání rekursu se zřekne a se zaváže bez odporu zaplatiti dodatečnou daň, která připadá na základ daňový, obviněným podle pravdy opravený. Trest vězení se nevykoná. Snížení pokuty provede finanční úřad II. stolice, dodatečnou daň předepíše vyměřovací úřad trestní řízení provádějící.

(4) Přiznání nebo jakýchkoli jiných vyšetření, učiněných za příčinou vyměření přímých daní na berní léta 1927 a další, nesmí býti užito ani k zavedení dodatečného vyměření daní nebo veřejných dávek ani ku provedení trestního řízení co do některé veřejné dávky týkající se doby před 1. lednem 1927.

čl. XIII.

Pokud nebyl poplatníkovi podle ustanovení tohoto zákona doručen platební rozkaz, jest povinen v kalendářním (berním) roce 1927, po případě i později platiti v stanovených lhůtách podle toho, kolik mu bylo naposled, t. j.

K čl. XII., odst. 3. *Trestní nálezu platí za vydaný, i když není dosud doručen. Viz též § 208, odst. 1.*

K čl. XII., odst. 4. *Údajů učiněných poplatníkem v přiznání k vyměření přímých daní podle tohoto zákona pro prvé období ukládací nesmí býti použito proti tomuto poplatníku k zahájení trestního řízení pro přečiny nebo přestupky podle zák. ze dne 14. prosince 1923, č. 7/24 Sb. z. a n., pokud se týče vl. nař. ze dne 29. února 1924, č. 46 Sb. z. a n., stihatelné k návrhu ministerstva financí.*

podle posledního předpisu na časově nejbližší kalendářní (berní) rok až včetně do roku 1926 předepsáno k přímému placení na ročních daních s přírážkami.

čl. XIV.

Nejmenší hodnota pozemků, podrobených dani pozemkové, činí pro účely poplatkové padesátinásobek dosavadního ryzího katastrálního výtěžku. Na Hlučínsku činí nejmenší hodnota pozemků, pokud tam nenabude platnosti nový katastrální operát, dvěstěpadesátinásobek dosavadního výtěžku v tola-rech.

čl. XV.

(1) § 8 zák. čl. VII/1883 o zdanění výtěžků z kapitálů, umístěných u peněžních ústavů se zrušuje.

(2) Za právní listiny, vydané při vykonávání práva vyhrazeného různým ústavům přijímatí peníze k užitečnému upotřebení proti tomu, že se peníze vrátí ihned na požádání nebo po uplynutí výpovědní lhůty, předloží-li strana listinu vydanou ústavem, platí se místo kolkových poplatků poplatek procentní. Poplatek tento činí 4% z úroků, které má platíti či k dobru připsati ústav z peněz přijatých k užitečnému upotřebení a odvádí se bez úředního vyměření. Pro výpočet poplatku zakrouhluje se základna na 40 Kč nahoru. Osoby, záležitosti ústavu spravující, ručí za správné a úplné provádění kontrolních opatření, která stanovena budou nařízením, dále za poplatky a škodlivé následky a tresty přestupků rukou společnou a nerozdílnou. Vláda se zmocňuje, aby vydala předpisy o platebních lhůtách, o způsobu odvádění poplatků a úředních dohlídkách. Vkladní knížky vydávané spořitelny podle zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 302 Sb. z. a n., pak úvěrními družstvy uvedenými v § 2, lit. b) zákona ze dne 10. října 1924, č. 239 Sb. z. a n., jsou od tohoto poplatku osvobozeny.

(3) Ustanovení odst. 2. platí na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

čl. XVI.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1927 s těmito odchylkami:

a) Ustanovení čl. VIII, odst. 2. a 3., dále § 58, odst. 6. a § 85, odst. 6., jakož i ustanovení hlavy IV. (§§ 94 až 116) nabývají účinnosti od 1. ledna 1928.

b) Ustanovení § 17, č. 6. a § 78, lit. e), věta 1., pokud se týká příspěvků do pokladen a podobných ústavů jakož i daní a dávek, dále ustanovení § 341 nabývají účinnosti od 1. ledna 1932. Platy v § 17, č. 6. a v § 78, lit. e), věta 1. (s výše uvedeným obmezením) zmíněné jsou do toho dne při zjištění vyměřovacího základu plátcova odpočitatelnou položkou.

c) Smlouvy pachtovní, nájemní a kolektivní smlouvy námezdní a pracovní, uzavřené do 1 měsíce od vyhlášení tohoto zákona nebo dříve, zůstávají co do dohody o tom, aby platy uve-

K čl. XVI., odst. 1., lit. b) a c). Aby bylo možno hospodářskému životu působiti se přechodu k zásadě, že každý poplatník musí sám nésti svoji daň (§ 341), stanoví lit. b), že ustanovení toto nabývá účinnosti až od 1. ledna 1932, čehož důsledkem jest, že platy podle §§ 17, č. 6 a 78, lit. e) věta 1. (s obmezením v čl. XVI. blíže vyznačeným) jsou až do 31. prosince 1931 ještě odpočitatelnou položkou u plátce, ač by jinak byly neodpočitatelnými.

Ustanovení lit. b) platilo by pro všechny dohody, které má na mysli § 341, kdyby z něho lit. c) nečinila další výjimku, totiž pro určité tam taxativně vypočtené druhy smluv, uzavřené nejdéle do 1 měsíce od vyhlášení zákonu nebo dříve. Tyto smlouvy trvají přes to, že § 341 nabude účinnosti dnem 1. ledna 1932, i po dobu po 1. lednu 1932 až do jejich vypršení. V důsledku toho jsou po celou dobu platnosti těchto smluv platy podle §§ 17, č. 6 a 78, lit. e) věta 1. (s obmezením v čl. XVI. blíže vyznačeným) ještě odpočitatelnou položkou u plátce, ač by jinak byly neodpočitatelnými.

K hromadným (kolektivním) smlouvám námezdním a pracovním čítati dlužno i obdobné smlouvy služební (viz na př. § 13 zák. ze dne 7. dubna 1927, č. 44 Sb. z. a n. o stavebním ruchu).

Hromadnými jsou smlouvy, které byly uzavřeny mezi jedním zaměstnavatelem nebo organizací zaměstnavatelů s jedné strany a organizací zaměstnaných (buď vůbec nebo pro jednotlivé závody) s druhé strany a obsahují úpravu pracovních a služebních poměrů. Ke hromadným smlouvám slušiči čítati i služební řády správou závodu pro jeho zaměstnance jednostranně stanovené (zpr. rozp. výboru senátu).

dené v § 17, č. 6. a platy zmíněné pod lit. b) podle § 78, lit. e), věta 1., nesla místo poplatníka zcela nebo částečně jiná osoba, v účinnosti i po 1. lednu 1932 až do jejich vypršení. Platy tyto jsou po tuto dobu při zjištění výměrovacího základu plátcova odpočitatelnou položkou.

(²) Provedením tohoto zákona pověřuje se ministr financí v dohodě se zúčastněnými ministry.

HLAVA I.

DŮCHODOVÁ DAŇ.

Daňová povinnost.

§ 1.

Důchodové dani jsou podrobeny:

1. Fysické osoby, které v tuzemsku bydlí nebo tu pobývají déle jednoho roku, veškerým svým důchodem. Avšak důchody z cizo-

Z ustanovení lit. c) plyne, že všechny smlouvy námezdní, pracovní a služební, které nejsou kolektivní, tedy které byly uzavřeny individuálně od případu k případu se zaměstnancem-jednotlivcem, spadají pod ustanovení lit. b). Tak tomu bude na př. u ředitelů bank, vedoucích úředníků ve svazech průmyslových, průmyslových podnicích a pod.

Lhůta 1 měsíce (rovná 30 dnům podle § 255, odst.1.) počíná se dnem následujícím po dni, kdy byl zákon vyhlášen (§ 49 úst. listiny a zák. ze dne 13. března 1919, č. 139 Sb. z. a n.).

Z toho, že pod lit. c) jsou uvedeny vedle sebe tři druhy smluv, nelze souditi, že by smluvené převzetí vztahovalo se u pachtovních a nájemních smluv pouze na platy uvedené v §§ 17, č. 6 a 78, lit. e), věta 1. [v obmezení jak je uvádí lit. b)], neboť tyto platy (daně, dávky a t. zv. sociální příspěvky za zaměstnance) nejsou u těchto 2 druhů smluv vůbec praktickými, jako naopak přesun daně pozemkové a domovní není praktickým u kolektivních smluv námezdních a pracovních. Jest tudíž samozřejmo — jak uvádí zpráva rozp. výboru senátu —, že smluvené převzetí daně pozemkové a domovní u smluv pachtovních a nájemních jest až do vypršení jejich stejně chráněno, jako smluvené převzetí platů uvedených v §§ 17, č. 6 a 78, lit. e), věta 1. [v obmezení jak je uvádí lit. b)] u kolektivních smluv pracovních a námezdních.

K § 1, č. 1 a 4. Dani důchodové jsou podrobeny zásadně jen fyzické osoby bez rozdílu stáří nebo pohlaví, tedy i osoby nespovědné na př. nezletilci, kteří nejsou příslušníky rodiny.

zemských nemovitostí a podniků, dále služné nebo výslužné vyplácené z cizozemské státní pokladny jsou osvobozeny od daně, jsou-li v cizině prokazatelně podrobeny dani důchodové nebo dani stejného druhu a postupuje-li cizina stejně při zdanění podobných důchodů z tuzemská plynoucích.

Jedinou výjimku činí neodevzdané pozůstalosti, což jest věcně odůvodněno tím, že jest neodevzdaná pozůstalost (t. j. soubor práv a závazků osoby zemřelé) vlastně toliko pokračováním daňové povinnosti zemřelého až do doby, kdy jest pozůstalost odevzdána a tím nastane daňová povinnost dědiců (§ 24). Pozůstalost jest odevzdána dnem doručení odevzdací listiny dědicům.

Zákon nečiní rozdílu — kromě výjimky v č. 1., věta 3. — mezi tuzemci (tedy příslušníky Čsl. republiky) a cizozemci (t. j. příslušníky cizích států); jsouť všichni ve stejném rozsahu dani podrobeni.

Ve směru objektivním, tedy co do rozsahu povinnosti daňové, nutno přesně lišiti mezi osobami v tuzemsku bydlicími nebo déle jednoho roku tu pobývajícimi a mezi osobami jinými. Definice bydliště stanovena jest v § 252. Osoba může míti ovšem též několik bydlišť, zejména též jedno v tuzemsku a jedno v cizině.

Při stanovení, zda se ta která osoba zdržuje v tuzemsku déle jednoho roku, jest lhostejno, zdržovala-li se tato osoba v jednom místě anebo na více různých místech tuzemska za sebou, nebo přerušila-li pobyt v tuzemsku po více než jednorozčím pobytu dočasnou nepřítomností.

Stanovená jednorozční doba jest ovšem podmínkou pro stanovení daňové povinnosti jen u osob zde (v tuzemsku) pobývajících, nikoli ale u osob zde bydlicích.

O místní příslušnosti úřadů, zejména má-li poplatník několik bydlišť v tuzemsku, nebo nemá-li v tuzemsku bydliště, viz § 249, odst. 1., lit. a). O zastoupení poplatníků zdržujících se trvale v cizině tuzemským zmocněncem jedná § 263, odst. 7.

Účelem ustanovení 2. věty č. 1., jest zabrániti — pokud možno — dvojímu zdanění s cizími státy, pokud tu není zvláštních smluv o zamezení dvojího zdanění. Slovy „daň důchodová nebo daň stejného druhu“ rozumí se daň, která co do povahy a podstaty jest pravou daní důchodovou, t. j. daní, která zásadně postihuje veškerý skutečný a ryzí důchod přímo v osobě toho, kdo slučuje jednotlivé ryzí výtěžky jako svůj důchod. Této podmínce nevyhovují zpravidla daně, které se dotýkají pouze jednotlivých odvětví příjmových, nebo které jsou daněmi majetkovými (z majetku) nebo daněmi výnosovými postihujícími objektivní výtěžek jednotlivých výnosových pramenů. Naproti tomu budou daněmi stejného druhu pravidelně daně z úhrnného důchodu (globální, super-taxy) na rozdíl od daní parciálních, jež postihují důchod, výtěžek toliko jednotlivého odvětví. Na pojmenování daně nezáleží.

V témž rozsahu podrobeni jsou důchodové dani též tuzemci, kteří vykonávajíce tuzemskou státní službu mají bydliště v cizině, pokud tam nejsou podrobeni příslušným přímým daním státním.

2. Jiné fyzické osoby důchodem plynoucím z těchto pramenů:

a) z tuzemských nemovitostí nebo pohledávek na tuzemských nemovitostech knihovně zajištěných nebo z majetku vázaného na tuzemsko nuceným uschováním nebo jinými právními předpisy,

b) z výdělečných podniků nebo výdělečných zaměstnání v tuzemsku provozovaných nebo z účastenství v takovém podniku nebo za-

Stejnorodou s naší daní důchodovou jest m. j. německá daň důchodová (Einkommensteuer) podle zák. z 10. srpna 1925, rakouská daň důchodová (Einkommensteuer) podle zák. z 23. července 1920, federální Income Tax Spojených Států Severoamerických (Revenue Act z r. 1926).

Naproti tomu není daní důchodovou ani s ní stejnorodou daní: anglická Income Tax (jest to 5 daní polovynosového a polodůchodového rázu), francouzské t. zv. cedulové daně a italská imposta sui redditi della ricchezza mobile (jest to jen dílčí daň z příjmu).

Druh a rozsah cizozemského zdanění, rovněž i okolnost, že tu jest vzájemnost, má prokázati poplatník. O tom, zda jest ta která daň stejného druhu jako naše daň důchodová, rozhoduje čl. státní finanční správa.

K § 1, č. 1. Slovy „příslušným přímým daním státním“ v č. 1. věta 3. se nezádá — jako je tomu v č. 1. věta 2. — aby byla daň bezpodmínečně stejného druhu. Vyskytnou-li se v tom směru pochyby, rozhodne ministerstvo financí.

K § 1, č. 2. Výpočet teritoriálně na tuzemsko vázaných pramenů v č. 2 a) jest taxativní. Jest lhostejno, běře-li se důchod z těchto pramenů z důvodu práva vlastnického neb požívacího. Majetkem vázaným na tuzemsko nuceným uschováním nebo jinými právními předpisy rozuměti jest mezi jinými i nadání založená (zajištěná) na tuzemských majetkových objektech nebo nadání jsoucí v tuzemské správě, dále majetkové objekty nebo majetková práva, jež jsou ve správě tuzemského soudu, nebo, jež jsou zajištěna zástavou vázanou na tuzemsko.

Důchod z tantiem, uvedený pod lit. d), jest podroben dani důchodové, i když požitky, jež společnost celkem vyplatila, činí méně 5000 Kč, takže tu proto — podle § 183, odst. 4. — není povinnosti k dani z tantiem.

městnání (na př. účastník společnosti tiché, veřejné, komanditní, společnosti s ručením omezeným, majitel kuksů),

c) ze služného nebo výslužného z některé tuzemské pokladny státní, zemské, župní, okresní nebo obecní, aneb konečně

d) z tantiem podrobených dani podle § 183.

Držba akcií, podílných listů a podobných cených papírů nepokládá se za účastenství v podniku podle lit. b) předchozího odstavce.

3. Fyzické osoby, které nebydlíce v tuzemsku, pobývají tu dobu kratší jednoho roku za výdělkem, důchodem za pobytu v tuzemsku získaným.

4. Neodevzdané pozůstalosti podle ustanovení § 24.

K § 1, č. 3. Pod č. 3. uvedený pobyt za výdělkem není vázán žádnou časovou hranicí. Je tu tedy pobyt nejen, když na př. cizozemec v cizině bydlící a odtud obchod přímo do tuzemska provozující podniká v zájmu tohoto obchodu opětuující se cesty do tuzemska a zde se proto — třeba sebe kratší dobu — zdržuje, ale i tehdy, když pobude osoba v cizině bydlící za výkonem svých prací v tuzemsku jen po část dne (na př. zúčastní-li se taková osoba zasedání společnosti a podmiňuje-li toto účastenství na zasedání výplatu požitků a pod.). Dále budou to na př. hostující herci, virtuosové, umělci, obchodní cestující a pod.

Ovšem ustanovení tohoto § platí jen potud, pokud podle § 342 nejsou uzavřeny s cizími státy zvláštní smlouvy k zamezení dvojího zdanění v oboru přímých daní.

Takové smlouvy byly dosud uzavřeny s Rakouskem (č. 414/1922 Sb. zák. a nař.), s Německem (č. 118/1923 Sb. zák. a nař.), s Maďarskem (č. 227/1924 Sb. z. a n.), s Itálií (č. 21/1925 Sb. z. a n.) a s Polskem (č. 225/1925 Sb. z. a n.).

Vůdčí zásady těchto smluv jsou v podstatě tyto: nepřihlíží se k příslušnosti právní, t. j. státní, nýbrž jen k příslušnosti hospodářské, která spojuje osobu se státem, ať již momenty osobními (bydliště, pobyt) nebo věcnými (kde má důchod svůj původ).

Tak se povšechně vyhrazuje státu původu důchod z pozemků, budov a výdělečné činnosti, má-li tam provozovny, a ze služebních, veřejnými pokladnami vyplácených platů, kdežto všechny ostatní důchody, zejména z pohyblivého jmění kapitálového, připadají státu bydliště (pobytu).

Jak dalece mohou osoby, které podle tohoto § nejsou podrobeny dani svým veškerým důchodem, činiti nárok na osvobození od daně z titulu daně prostého minima (§ 3, odst. 1.), jest uvedeno u § 3, odst. 2.

Osvobození od daně.

§ 2.

Od důchodové daně jsou osvobozeni:

1. Hlavy cizích států a jejich průvod, diplomatičtí zástupcové pověřeni u vlády republiky Československé, jiné osoby, jimž přísluší podle práva mezinárodního exterritorialita, a konsulové z povolání cizích států i s příslušníky svých rodin, a to z veškerých důchodů kromě důchodů z pramenů jmenovaných v § 1, č. 2, nejsou-li ovšem československými příslušníky a je-li zaručena vzájemnost.

Osvobození v témže rozsahu a za týchž podmínek požívají úředníci a zřízení, jichž zmínění diplomatičtí zástupcové nebo konsulové z povolání užívají pouze ku pracím vyslanectví nebo konsulátu anebo ve svých rodinách.

2. Osoby, které mají nárok na osvobození od důchodové daně podle státních smluv nebo jinak podle zásad mezinárodního práva, pokud jde o důchod, který neplyne z pramenů v § 1, č. 2 jmenovaných.

3. Osoby vojenské a četnické v činné službě, pokud jde o vojenské (četnické) služební požitky.

K § 2, č. 1 a 2. O osvobození resp. daňové povinnosti exterritoriálních osob jednájí zvláště též smlouvy o zamezení dvojího zdanění (viz § 342).

K § 2, č. 3 a 4. Osvobození osob vojenských a četnických v činné službě, pokud jim služba vojenská nebo četnická jest povoláním, bylo sice zrušeno § 8 zák. ze dne 20. prosince 1922, č. 394 Sb. z. a n., ale znovu povoleno § 140, odst. 6. platového zák. ze dne 24. června 1926, č. 103 Sb. z. a n. Podle toho budou osvobozeny od daně důchodové z požitků z vojenské činné služby plynoucích jak osoby (mužstvo), konající přesenní (§ 17 branného zák. ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. z. a n.) nebo další (§ 19 branného zák.) činnou službu a všechny osoby v záloze konající činnou službu podle §§ 22 a 27 bran. zák., tak i všechny kategorie vojenských a četnických důstojníků činné služby (výkonných, zdravotních, justičních, správních, duchovních a účetních) a všechny kategorie vojenských a četnických gázistů mimo služební třídy (tedy u vojska podpůrní, štábní rotmistři a rotmistři v činné službě, a u četnictva vrchní strážmistři a strážmistři v činné službě, jakož i četníci na zkoušku). Ovšem ale zůstane daní důchodové podroben u všech těchto osob celý jiný důchod, t. j. celý důchod kromě služebních požitků z vojenské nebo

4. Osoby, které požívají přídavků za zranění, pokud jde o tyto přídavky.

5. Státní zaměstnanci, kteří nemají podle speciálních zákonů práva voliti nebo volenu býti do Národního shromáždění, pokud jde o jejich služební požitky ze státní pokladny.

§ 3.

(1) Od důchodové daně jsou dále osvobozeny osoby, jejichž veškerý, v době pro zdanění rozhodné (§ 4) dosažený důchod nepřesahuje 7000 Kč. U osob se čtyřmi příslušníky rodiny

četnické činné služby. Osoby, jimž byla dána dovolená „s čekáním“, nutno pokládati za osoby v činné službě.

Nejsou-li osoby uvedených kategorií v činné službě, jsou ovšem podrobeny daní důchodové i ze svého služebního příjmu.

Do uvedených, od daně osvobozených vojenských požitků počítati jest i podpory, jež jsou vypláceny rodinám osob, ku konání vojenské povinnosti povolaných.

Přídavky za zranění jsou vždy osvobozeny, ať je dostávají osoby vojenské v činné službě, anebo osoby z branné moci již propuštěné. Naproti tomu jsou daní důchodové podrobeny příjmy válečných poškozců podle zák. ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n. a ze dne 25. ledna 1922, č. 39 Sb. z. a n.

K § 2, č. 5. Osvobození toto se týká jen těch státních zaměstnanců, kteří nemají — na základě zvláštních ustanovení zákonných — buď pasivního nebo aktivního práva volebního do Národního Shromáždění. Toho času jsou to župané a okresní náčelníci, kteří nemohou býti podle § 20, odst. 5. ústavní listiny členy Národního Shromáždění.

Županům a okresním náčelníkům jsou v tomto směru na roveň postaveni v zemích, kde dosud župní zřízení zavedeno není, přednostové politických úřadů první a druhé stolice, právě tak jako na Podkarpatské Rusi sice z a s a d n ě daní podrobeny, ale jsou zvláštním ustanovením tohoto zákona (§ 2) od daně osvobozeny.

K § 3. Dosaženým důchodem ve smyslu tohoto § nejsou ovšem důchody z a s a d n ě daní nepodrobené (na př. § 7, odst. 2.), a nelze jich proto do veškerého dosaženého důchodu počítati.

Ale ovšem nutno počítati do dosaženého důchodu i důchody, jež jsou přednostové služnovských úřadů.

Bude tedy na př. u osoby vojenské v činné službě, jež má vedle osvobozených vojenských služebních požitků ještě jiný důchod, počítán při stanovení výše dosaženého důchodu podle § 3, odst. 1. nejen uvedený jiný důchod, nýbrž i služební důchod, třeba jest též podle § 2, č. 3, od daně osvobozen.

(§ 5) zvyšuje se tato částka na 8200 Kč, u osob s pěti takovými příslušníky rodiny na 9200 Kč a konečně u osob se šesti takovými příslušníky rodiny na 11.000 Kč; tento pro daně prosté minimum stanovený počet příslušníků rodiny (§ 5) snižuje se u vdovců (vdov) vždy o jednoho takového příslušníka.

(2) Toto ustanovení vztahuje se na osoby, které podle § 1 nejsou podrobeny dani veškerým svým důchodem, toliko tenkrát, prokáží-li, že veškerý jejich důchod — důchod

Naproti tomu nelze počítati u osob v §u 20, odst. 1. uvedených do dosaženého jejich důchodu hodnoty jim poskytovaného zaopatření (§ 20, odst. 3.).

Při stanovení počtu rodinných členů, podle něhož se řídí výše daně prostého minima, jest — podle § 4, odst. 3. — rozhodným stav rodiny ku konci prošlého, pro zdanění rozhodného roku kalendářního, tedy pravidelně stav ku 31. prosinci (kalendářního) berního roku.

U osob majících služební požitky (mzdy a platy) stanoví §§ 30 a 31 minimum od srážkové daně osvobozené částkami vyššími. Toto minimum značí ale hrubé služební požitky bez jakýchkoli srážek (při čemž se bere zřetel i na ustanovení § 20), kdežto minimum uvedené v § 3 týká se důchodu ryziho po odečtení všech zákonem přípustných srážek podle § 7, odst. 1., a §§ 15 až 17.

Podle odst. 2. vztahuje se ustanovení o minimu daně prostém (§ 3, odst. 1.) na osoby, které v tuzemsku nejsou podle § 1 podrobeny dani veškerým důchodem, jen tenkrát, když veškerý jejich důchod, to jest jak důchod v tuzemsku dani podrobený tak i důchod v cizině dani podrobený, nepřesahuje minima v odst. 1. uvedeného. Přesahuje-li veškerý důchod takových osob uvedené daně prosté minimum, ale důchod tuzemský sám o sobě tohoto minima nepřevyšuje, zdaní se tento (tuzemský důchod) sazbami v § 18 uvedenými. Na př.: Svobodný poplatník v tuzemsku bydlící má z tuzemského podniku příjem 2000 Kč, z cizozemské nemovitosti 6000 Kč. Má tudíž celkový důchod 8000 Kč, t. j. nad minimum, a bude tudíž takovému poplatníku, ačli prokáže, že byl jeho cizozemský důchod z nemovitosti 6000 Kč v cizině již zdaněn (§ 1, č. 1.), vyměřena daň v tuzemsku podle § 1, č. 1., z důchodu 2000 Kč sazbou podle § 18. Nebo naopak, má-li svobodný poplatník bydlící v cizině v tuzemsku nemovitost, z níž má důchod 4000 Kč, a vedle toho v cizině důchod z cizozemského podniku 5000 Kč, takže celkový jeho důchod převyšuje minimum od daně osvobozené, bude též zdaněn v tuzemsku z důchodu 4000 Kč podle § 1, č. 2, lit. a) sazbou podle § 18.

Podle §§ 20 a 21 mohou býti za okolností tam uvedených od daně osvobozeny také osoby, které mají důchod vyšší daňového minima, a to

podle tohoto zákona dani nepodrobený v to počítajíc — nepřesahuje částky daně prosté.

Údobí zdanění.

§ 4.

(1) Daň se vyměřuje na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, z důchodu dani podrobeného, jehož v tomto kalendářním roce bylo skutečně dosaženo.

(2) Nekryjí-li se pravidelná obchodní období poplatníkovy s kalendářním rokem, vyměří se

hledíc k jejich menší platební schopnosti nastalé zvláštními poměry osobními (rodinnými).

K § 4, odst. 1. *Důchodem skutečně dosaženým rozumí se úhrn všech důchodů, dosažených z jednotlivých zdrojů důchodových po odečtení přípustných srážek (§ 7), ať poplatníku plynuly po celý rok nepřerušeně (nepřetržitě) nebo jen po jednu část roku nebo po více částí roku s přerušením nebo bez přerušení, a ať měly ráz trvalých nebo dočasně se opakujících nebo jen jednorázových důchodů (na př. výhry na los). Důchody se nepřepočítávají na celý rok, naopak sečtou se dohromady veškeré, v jednotlivých částech kalendářního roku dosažené dílčí důchody. Tato zásada platí jak pro výpočet příjmů, tak i výdajů, které jsou podle zákona přípustny (§ 15).*

Na př.: Poplatník měl počátkem r. 1927 činžovní dům, který koncem března 1927 prodal; za peníze z prodeje domu utržené si koupil hospodářství, které ale zase koncem listopadu 1927 zcizil; obdržené peníze konečně si uložil počátkem prosince 1927 na úrok. Zdaní se tudíž na berní rok 1927 celkový důchod v roce 1927 ze všech uvedených pramenů skutečně dosažený, t. j. skutečně čistý důchod z domu za 3 měsíce plus čistý důchod z hospodářství za dalších 8 měsíců a konečně plus čistý důchod z uložených peněz (úrok) za 1 měsíc.

K § 4, odst. 2. *Jedinou výjimku z pravidla, že jest rok kalendářní spolu rokem berním, připouští § 4 v odst. 2. u poplatníků, jichž pravidelné obchodní nebo hospodářské roční období nesplyvá s rokem kalendářním.*

Požádá-li o to takový poplatník, vyměří se mu daň důchodová nikoli z důchodu za rok kalendářní, nýbrž z důchodu za jeho rok obchodní, a to na ten berní rok, v němž jeho obchodní (hospodářský) rok skončil.

Předpokladem toho ale jest, že jest toto obchodní (hospodářské) období pravidelné, že spolu zahrnuje dobu celého roku, a že bylo o to poplatníkem žádáno včas, t. j. nejdéle před uplynutím zákonné lhůty, stanovené pro včasné podání přiznání.

Má-li poplatník, u něhož bylo užito ustanovení § 4, odst. 2., kromě důchodu z hospodářského neb obchodního podniku i důchody jiné,

na poplatníkově přání daň místo podle kalendářního roku na podkladě obchodního (hospodářského) období, jestliže toto zahrnuje období jednoho roku. Zdanění dlužno položit za základ ono obchodní období, které se v příslušném kalendářním roce končí. Změní-li poplatník se souhlasem vyměřovacího úřadu obchod-

budou tyto jiné důchody zdaňovány — podle § 4, odst. 1. — v té výši, jaké dosáhly v roce kalendářním (a tedy ne v období obchodním).

Zvolil-li poplatník období obchodní (hospodářské) za podklad zdanění, a byla-li mu podle toho již daň vyměřena, může zvoliti za základ zdanění jiné obchodní (hospodářské) období než původně zvolené, anebo přerušiti dosavadní spojitost jednotlivých za sebou jdoucích období, *je n se souhlasem vyměřovacího úřadu.*

Změní-li nebo přerušil-li poplatník takto (t. j. se souhlasem úřadu) obchodní období, bude vzato — na přání poplatníkově — za základ zdanění nové obchodní (hospodářské) období, *nehledíc k době jeho trvání.*

Skončí-li v takovémto případě v témže kalendářním roce několik obchodních období, bude vyměřena daň ze součtu důchodů všech těchto období.

Úřad zpravidla projeví souhlas se změnou obchodního období, jen když to bude u poplatníka věcně odůvodněno, t. j. když bude změna vyhovovati hospodářským poměrům toho kterého podniky a když současně nebude touto změnou včasné zdanění znemožněno, nebo státní pokladna poškozena; poškození to by mohlo nastati zejména u poplatníka, který častěji obchodní období mění, aby tím vykonával vliv na bilanční výsledek.

Souhlas se změnou období může býti i podmíněný.

Za souhlas má žádati poplatník včas, tedy dříve než skončí dosavadní obchodní období, nebo, chce-li změnit období přechodně na dobu kratší než bylo období dosavadní, dříve než toto nové období uplyne.

Proti rozhodnutí úřadu o této žádosti nemá poplatník opravného prostředku; námitky, má-li jaké, může uplatňovati až v odvolání proti vyměření daně (§ 330, odst. 8.).

Ovšem tím, že úřad nedal souhlasu ke změně obchodního období, není řečeno, že poplatník musí býti zdaněn jen podle kalendářního roku. Zjistí-li se totiž dodatečně (nejdéle ovšem v době provedení vyměření), že ze změny období nehrozí státní pokladně poškození, může vyměřovací úřad uložit daň i podle změněných období.

Poslední věta odst. 2. obsahuje vysvětlení toho, co se rozumí v těchto případech uložením daně podle kalendářního roku. Nebude to zpravidla jen pouhý kalendářní rok obsahující 12 měsíců, jak z dalších případů jest zjevno, bude to pravidelně kalendářní rok zvětšený o dobu předcházejícího roku, která dosud zdaněna nebyla (viz slova „aby žádná důchodová období neuniklo zdanění“).

ní období jednou již zvolené aneb přerušil-li dosavadní spojitost jednotlivých za sebou jdoucích období, dlužno na přání poplatníkově vzíti za základ zdanění obchodní období, *nehledíc k jeho trvání, při čemž nutno, končí-li*

Uvedená zákonná ustanovení odst. 2. osvětlí podrobně následující příklady:

1. Obchodník má stálý celoroční obchod v místě A; kromě toho prodává v sezoně své výrobky i v lázních B, a proto účtuje celý svůj obchod pravidelně ve dvou obdobích, z nichž jedno (sezonní) zahrnuje dobu od 1./6. do 30./9. (tedy období 4 měsíční) a druhé na dobu od 1./10. do 31./5., tedy období 8měsíční. Přeje si, aby byl zdaňován podle obchodních období.

V kalendářním roce 1927 skončí období dvě, a to jednak období od 1./10. 1926 do 31./5. 1927 a jednak období od 1./6. 1927 do 30./9. 1927. Jelikož jen součet těchto období zahrnuje období celého roku, bude vyměřena daň na berní rok 1927 ze součtu výsledků obou uvedených období.

2. Určité rodinné nebo hospodářské poměry donutily poplatníka, aby své pravidelné bilanční roční období, jež počínalo 1. dubnem, a podle něhož byl až do roku 1928 zdaňován, změnil od 31./3. 1929 několikrát za sebou. Proto bilancoval zvláště období od 1./4. 1929 do 30./6. 1929, pak období od 1./7. 1929 do 30./9. 1929, a teprve od 1./10. 1929 účtoval v pravidelných 12měsíčních obdobích od 1./10.—30./9.

Úřad dal k uvedeným změnám období souhlas.

Bude tedy zdaněn na berní rok 1929 výsledek tří bilančních období, t. j. období 1./4. 1928—31./3. 1929, období 1./4. 1929—30./6. 1929 a konečné období 1./7. 1929—30./9. 1929. Na rok 1930 bude zdaněno již pravidelné období 1./10. 1929—30./9. 1930.

3. Poplatník byl zdaněn na berní rok 1927 podle svého obchodního období, t. j. za dobu od 1./7. 1926 do 30./6. 1927.

V roce 1928 změnil — se souhlasem úřadu — obchodní období na 1./10.—30./9. Aby přešel do nového období, má trojí možnost:

a) buď bilancuje období 1./7. 1927 do 30./6. 1928 jako dosud a připojí k tomu přechodné (tříměsíční) období od 1./7. 1928 do 30./9. 1928, anebo

b) bilancuje najednou celé (patnáctiměsíční, přechodné) období od 1./7. 1927 do 30./9. 1928, nebo konečně

c) bilancuje hned přechodné období od 1./7. 1927 do 30./9. 1927 a přejde pak k novému celoročnímu období od 1./10. 1927 do 30./9. 1928.

V prvním případě bude na berní rok 1928 zdanění obojí, v roce 1928 končící období, tedy celkem období 15měsíční; v případě druhém zdaněno bude celé (15měsíční) období, jež skončilo v roce berním.

V případě třetím skončilo sice v berním roce 1928 pouze období od 1./10. 1927 do 30./9. 1928, ale, poněvadž období od 1./7. 1927 do 30./9.

se v důsledku takové změny v témž kalendářním roce několik období, výsledky jejich pro zdanění sečísti. Nastane-li změna nebo přerušeni obchodního období bez souhlasu vyměřovacího úřadu, má tento na vůli vyměřiti daň buď podle obchodních období ve smyslu

1927 nebylo na berní rok 1927 zdaněno a přece nesmí zdanění uniknouti, budou i v tomto případě zdaněna obě uvedená, celkem 15měsíční období.

4. Kdyby však v případě právě uvedeném nebyl dal úřad souhlasu z obavy před poškozením státní pokladny a kdyby byl poplatník přece bilancoval, jak je v případě tom uvedeno, zdaní se — podle posledních dvou vět druhého odstavce § 4 — na berní rok 1928 v každém ze tří uvedených případů celý důchod dosažený v kalendářním roce 1928, k němuž se připočte důchod dosažený v době od 1./7. 1927 do 31./12. 1927, poněvadž tento dosud nezdaněný důchod podle poslední věty druhého odstavce nesmí uniknouti zdanění.

Zdanění se provede takto:

V případě prvním (a) se bilance za 1./7. 1927—30./6. 1928 a za 1./7. 1928—30./9. 1928 sečtou a připočtou se k nim ještě tři dvanáctiny z bilance za dobu od 1./10. 1928 do 30./9. 1929; v případě druhém (b) se připočtou k bilanci za 1./7. 1927—30./9. 1928 ještě tři dvanáctiny z bilance za 1./10. 1928 do 30./9. 1929, a konečně v případě třetím (c) se k součtu bilancí za 1./7. 1927—30./9. 1927 a za 1./10. 1927—30./9. 1928 připočtou taktéž $\frac{3}{12}$ z bilance za 1./10. 1928—30./9. 1929.

Poněvadž by ve všech uvedených třech případech bylo možno uložiti daň na berní rok 1928 teprve po předložení bilance za období 1./10. 1928—30./9. 1929, což se stane pravidelně až na počátku kalendářního roku 1930, bude nutno, aby úřad v konkrétním případě uvážil, který z obou zájmů státních převládá, zda zájem o včasné uložení nebo zájem o státní pokladnu.

Uzná-li úřad, že má převahu zájem o včasné uložení, vyměří daň, třeba nesouhlasil se změnou období, podle obchodních období (viz příklad 4.); bude-li míti ale převahu zájem o státní pokladnu, uloží úřad daň podle roku kalendářního jak bylo právě uvedeno. V tomto případě bude zdaňován na další berní léta skutečný důchod toho kterého kalendářního roku do té doby, než úřad po případě dá souhlas k změně bilančního období.

5. Podnikatelův pravidelný obchodní rok počínal 1. říjnem; tento rok byl podkladem pro vyměrování daně důchodové podle § 4, odst. 2. Proto byl na berní rok 1928 zdaněn důchod obchodního roku od 1./10. 1927 do 30./9. 1928.

V roce 1929 změnil obchodní období na období shodné s rokem kalendářním. Bylo by tedy vyměřiti daň na berní rok 1929 z důchodu kalendářního roku 1929.

zásad předchozí věty anebo podle kalendářního roku. Vždy však nutno dbáti, aby žádné důchodové období neuniklo zdanění aneb aby se k němu nepřihlíželo dvakrát.

(3) Jinak se přihlíží ku všem ostatním pro zdanění rozhodným poměrům podle stavu.

Tím by ale unikl zdanění důchod, získaný v době od 1. října do 31. prosince 1928. Žádal-li tedy obchodník za souhlas vyměřovacího úřadu k změně obchodního roku, bude mu dán s podmínkou, že první nové obchodní období bude zahrnovati i dobu od 1. října do 31. prosince 1928 a zaujme tedy od 1./10. 1928 do 31./12. 1929. Nebylo-li tomu vyhověno, nebo nebylo-li o souhlas žádáno vůbec, vyměří úřad daň — podle § 4, odst. 2. věta 3. a 4. — na rok 1929 z důchodu získaného za celou dobu od 1. října 1928 do 31. prosince 1929.

6. Obchodníkovo pravidelné roční období počínalo 1. říjnem, a byl proto zdaněn na rok 1928 jeho důchod, dosažený v období od 1./10. 1927 do 30./9. 1928.

a) Týž přestěhoval v roce 1929 svůj podnik do jiného objektu a zakončil proto vlastní provozování, t. j. prodej zboží dnem 28. února 1929, aby nerušeně zařídil svůj podnik v nových místnostech; v těch zahájil prodej 1. května 1929; při tom změnil trvale — se souhlasem vyměřovacího úřadu — své obchodní období na dobu od 1. července do konce června. Přejícné období trvalo pouze od 1./5. 1929 do 30./6. 1929, a první pravidelné období od 1./7. 1929—30./6. 1930. Protože pak poslední staré období skutečně skončilo 28. února 1929, byla přerušena dosavadní spojitost jednotlivých, za sebou jdoucích období.

Ježto v kalendářním roce 1929 skončila obchodní období dvě (a to období od 1. října 1928 do 28. února 1929, a období od 1. května do 30. června 1929), bude vyměřena daň na rok 1929 ze součtu důchodů z obou těchto období, nehledíc k době jich trvání.

Kdyby byl týž obchodník provedl uvedenou změnu bez souhlasu úřadu vyměřovacího, anebo kdyby nebyl žádal o zdanění podle nového obchodního období, bylo by vyměřiti daň podle § 4, odst. 1. a odst. 2. třetí věta z důchodu za celý kalendářní rok 1929, k němuž by bylo připočísti — podle § 4, odst. 2., posl. věta — důchod dosažený i za dobu od 1. října 1928 do 31. prosince 1928.

Jinak se přihlíží — podle ust. § 4, odst. 3. — k poměrům pro zdanění rozhodným (jako k početnosti rodiny §§ 19 a 20, k místní příslušnosti založené bydlištěm § 249 atd.) podle jejich stavu ke konci toho kterého roku kalendářního. Naproti tomu dlužno však bez ohledu na rodinný stav, jaký tu jest v době rozhodné podle § 4, odst. 3. přičítati všechny příjmy příslušníků rodiny, vyjma služební požitky (§ 5, odst. 2.) až do vzniku samostatné daňové povinnosti těchto příslušníků k důchodu hlavy rodiny, ježto jde o skutečně dosažený důchod domácnosti za zmíněnou dobu (§ 4, odst. 1. ve spojení s § 5, odst. 2.). Viz též § 23.

kteří tu byl koncem prošlého, pro zdanění rozhodného roku kalendářního; zanikla-li daňová povinnost dříve, podle stavu při jejím zániku.

Důchod domácnosti.

§ 5.

(1) Poplatníkem daně důchodové jest hlava rodiny.

(2) Základem zdanění jest důchod domácnosti: tento se zjistí tím, že se sečte důchod hlavy rodiny s důchodem příslušníků jeho rodiny, vyjímajíc služební požitky těchto příslušníků podle § 11.

(3) Za hlavu rodiny pokládá se osoba, která, stojíc v čele jednotné domácnosti dvou neb více osob, tuto vede a řídí, takže ostatní osoby

K § 5, odst. 1. až 3. *Východisko tvoří důchod domácnosti v rozsahu, jak uvádí odst. 2.; nerozhoduje, zda hlava rodiny skutečně s celým nebo s částmi důchodu disponuje, buď že z nich hrađí náklady společné domácnosti nebo je ukládá, anebo zda jimi disponuje příslušník rodiny sám.*

Ke služebním požitkům podle § 11, t. j. požitkům z práce konané v poměru služebním, které jsou zásadně podrobeny samostatně dani důchodové u příjemce (§ 28 a n.). Sem nenáleží a připočtou se tudíž k důchodu hlavy rodiny jinaké pracovní příjmy příslušníků, na př. za domácí vyučování, štíjí a pod.

Tvoří-li jednotnou domácnost jediná osoba (jako samostatný muž svobodný nebo bezdětný vdovec, samostatná neprovdaná nebo ovdovělá a bezdětná žena), jest — přirozeně — hlavou rodiny a tedy poplatníkem tato osoba.

Skládá-li se jednotná domácnost ze dvou nebo více osob, předpokládá se, že jest hlavou rodiny a tedy poplatníkem — osoba, jež tuto domácnost vede a řídí, takže jsou ostatní členové domácnosti její vůli podrobeni.

Bude tedy pravidelně hlavou rodiny otec rodiny, ale může jí býti po případě i jeho manželka (družka), je-li na př. manžel na duchu chorý a pod. Ve sporných případech pokládá se muž za hlavu rodiny.

Při řešení otázky, kdo jest hlavou rodiny, jest nerozhodno, má-li hlava rodiny svůj vlastní důchod; stačí vede-li a řídí-li samostatnou domácnost, třeba byla odkázána osobně na důchod členů této domácnosti.

Pro posouzení otázky, či vůli jsou ostatní osoby v rodině podřízeny, jest rozhodným, či vůle vede a řídí domácnost a nezáleží na tom, zda v jiných směrech rozhoduje vůle této osoby nebo osoby jiné.

jsou její vůli podřízeny. Ve sporných případech pokládá se muž za hlavu rodiny.

(4) Příslušnost k domácnosti jest založena buď manželstvím nebo faktickým spolužitím. Příslušníky rodiny jsou dále nezletilé děti (vnukové, pastorkové, schovanci), žijí-li s hlavou rodiny ve společenství domácnostním.

(5) Zaplatil-li poplatník předepsanou daň, má stran oné její části, která poměrně připadá na důchod příslušníků rodiny, pořadem civilního práva uplatňovatelný nárok na náhradu proti těmto příslušníkům.

Pravidelně bude hlavou rodiny osoba zletilá, může jí však býti i osoba nezletilá nenáležící k rodině osoby jiné (samostatně žijící nezletilec, ženatý nezletilec s vlastní domácností, osiřelý nezletilec a pod.).

K § 5, odst. 4. a 5. *Příslušníky rodiny mohou býti kromě druhého člena manželské dvojice, vzniklé buď manželstvím nebo faktickým spolužitím, pouze nezletilí descendentí anebo jim na roven postavené osoby přijaté do rodiny jako pastorkové anebo schovanci. Příslušníky ve smyslu ustanovení tohoto zákona nejsou, třeba žijí v rodině hlavy domácnosti, zletilí descendentí (po případě zletilí pastorkové, schovanci), dále ascendentí (rodiče, děd, bába), poboční příbuzní (sourozenci, synovci, neteře, strýcové, tety), osoby sešvakřené (ať v linii vzestupné, sestupné nebo pobočné), osoby služební, čeled, podnájemníci, strážníci nebo nocležníci. Jest tudíž okruh příslušníků rodiny užší než okruh osob, na něž přísluší hlavě rodiny snižení daně podle § 20.*

Další podmínkou, aby se zprvu uvedené osoby považovaly za příslušníky rodiny, jest, aby žily s hlavou rodiny ve společenství domácnostním.

Společenství domácnostní jest mezi hlavou rodiny a osobami v § 5, odst. 4. uvedenými, žijí-li tyto osoby s hlavou rodiny ve spotřebním společenství, t. j. dostává-li se jim ukájení jejich životních potřeb v rámci a z prostředků tohoto společenství. Spotřební společenství nevyžaduje nezbytně skutečného stálého spolubydlení všech osob tvořících skutečné spotřební společenství. Není tedy na závadu, nenastalo-li skutečné společné spolubydlení (na př. pro bytovou krizi), nebo bylo-li dočasně skutečné spolubydlení přerušeno (na př. odcestováním, odchodem na studii, do učení, na léčení, k výkonu vojenské služby a pod.).

Naproti tomu není spotřebního společenství mezi manželi rozvedenými nebo z jiného důvodu od sebe skutečně trvale odloučenými.

Pro poplatníkov nárok, stanovený v odst. 5., jest nerozhodno, byl-li či nebyl-li spolu zdaněný důchod příslušníka rodiny, na němž se domáhá náhrady, v domácnosti skutečně spotřebován.

O ručení příslušníků rodiny za daň důchodovou jedná § 264, odst. 1., č. 4 a 6.

Společné důchody.

§ 6.

Je-li více osob ve spotřebním společenství mimo případy soukromé domácnosti (na příkl. členové korporace, požívající zaopatření z jejího úhrnného důchodu, aniž dostávají určitých dílů jako vlastní důchod), budiž pokládán podíl z úhrnného důchodu, připadající na každého jednotlivého účastníka, za důchod u něho dani podrobený. Pokud se úhrnný důchod mezi účastníky nerozdělí, předpokládá se, že se dělí na stejné části.

Dani podrobený důchod.

§ 7.

(1) Dani podrobený důchod zahrnuje

K § 6. Takovými společnými důchody osob jsoucích ve spotřebním společenství jsou na př. důchody klášterů, kongregací, bratrstev, kollegiálních kapitol a pod. Při tom nezáleží na tom, mají-li jednotliví členové tohoto společenství právní nárok na část úhrnného důchodu, či nic. Rozhoduje zde faktické spotřební společenství. Sem spadají též důchody z komposorátů a urbariátů na Slovensku a v Podkarpatské Rusi existujících, pokud komposoráty (urbariáty) nejsou samostatnými právníckými osobami. Je-li komposorát (urbariát) právníckou osobou, což nutno v každém případě samostatně řešiti, nebude komposorát (urbariát) jako takový dani důchodové podroben. Ovšem částky, které podílníci od této právnícké osoby skutečně obdrží, budou zdaněny u těchto podílníků (podobně jako u dividend placených akciovými společnostmi atd.).

Za společný důchod sluší považovati důchod jednotlivých takových útvarů, nikoliv vyšších jednotek svazových, tedy na př. důchod jednotlivého konventu, nikoli důchod řádové provincie. V případech, kde společný důchod se fakticky nerozděluje, předpokládá se dělení na stejné části všem skutečným (řádným) účastníkům, nikoli jinakým osobám, jež nejsouce řádnými účastníky, jsou ze společného důchodu udržováni (na př. řádoví členové ať duchovní ať laici, nikoli však řádoví novicové).

Předpokladu dělení důchodu není na závalu skutečnost, že jednotliví účastníci nemohou míti podle ustanovení statutu vlastního samostatného jmění a příjmu (řády žebrevé).

Ustanovení § 6 nevylučuje případného užití § 327, odst. 3. (odhad podle zevnějších známek) u účastníků spotřebního společenství.

Ručení je upraveno v § 264, odst. 1., č. 5.

Obdobným jest ustanovení § 14, aniž by tu bylo spotřebního společenství.

K § 7, odst. 1. Příjmy a srážkami rozumí se všechny dani podrobené

veškeré příjmy v penězích nebo v peněžitě hodnotě z pozemků, budov, výdělečných podniků a zaměstnání, ze služebního poměru a z kapitálů, jakož i všechny jinaké příjmy, též v přírodních, spolu s užitkovou hodnotou bytu ve vlastním domě nebo jinakého bytu zdarma a hodnotou výrobků a zboží z vlastního hospodářství nebo podniku v domácnosti spotřebovaných, po odečtení přípustných srážek (§ 15).

(2) Za důchod dani podrobený se nepokládají přírůstky majetku, nastalé změnami a

příjmy a všechny přípustné srážky, ať už byly v berním období pro zdanění rozhodném hotově přijaty nebo placeny anebo sčítány, bez zřetele na jejich splatnost.

Příjmem v berně-právním smyslu jsou všechny statky, které se docílují činností osoby, směřující k zisku, aneb jměním nesoucím zisk, a to pokud se jimi může nakládati bez zmenšení kmenového jmění. Pojem „příjmu“ vyžaduje realizaci. Nelze tedy za příjem považovati právní nároky, dokud nebyly splněny.

Proto není na př. příjmem akcionářovým částka všeobecného rezervního fondu akciového podniku, jež odpovídá počtu jeho akcií. Byl-li ale tento rezervní fond ať zcela nebo z části rozdělen mezi akcionáře ve formě bezúplatného přikázání nových akcií, čímž nabyt akcionář neomezené dispoziční právo nad částí dříve společného majetku, jest tu dani podrobený příjem, a to ve výši kursu těchto nových akcií stanoveného na nejbližší burse po jejich vydání; nejsou-li akcie na burse značeny, ve výši jejich nominální ceny.

Podobně jest dani podrobeným příjmem částka, kterou obdržel starý akcionář z prodeje svého odběrného práva na nové akcie. Odběrné právo není totiž ničím jiným než vydáním části nashromážděných rezerv ze jmění akciové společnosti do rukou starých akcionářů. A prodejem odběrného práva starý akcionář tento svůj příjem realizoval.

Příjmem dani podrobeným jsou — za podmínek vylčených v § 15, lit. e) posl. věta — i hotově vrácené nebo přeúčtované přeplatky tam uvedených daní a dávek s příslušenstvím.

Při zjišťování příjmu na podkladě obchodních knih mohou býti zahrnuti do příjmu — podle zásad jich vedení — i ty příjmové položky, jež v době pro to které ukládání daně rozhodné nebyly skutečně zaplacené ani vyúčtované a byly proto vedeny jako pohledávka.

K § 7, odst. 2. Důchodem dani podrobeným nejsou přírůstky na majetku vzniklé změnami a přesuny majetkovými. Jest tedy pouhá změna ocenění stálého základního jmění podniku za doby provozovací pro vyšetření výnosu nerozhodnou, ježto takovou změnou výnos ten se ani nerozmnoží ani nezmenší, pokud toto ocenění nebylo realizováno. Byly-li tedy na př. vy-

přesuny majetkovými, jako odprodejem majetkových částí, věnem, výbavou, dědictvím, výplatami kapitálů z pojištění životních, invalidních, starobních, kapitálovými náhradami za věcné nebo jiné utrpěné škody, mimořádnými

dány nové akcie, jež znamenají jen číselnou změnu, aniž by při tom byl rozdělován nahromaděný zisk (jako při sestavení stabilizačních bilancí), nelze takového přídělů pokládati za poplatný příjem, ježto tu příjmu není. Byl-li ale rozdíl v ocenění realizován, jest zdanitelnost jeho posouditi podle odst. 3.

Důchodem dani podrobeným nejsou úplaty, které jsou realizováním (zpeněžením) majetkových nebo jiných práv poplatníkových.

Nepodléhá tedy na př. dani důchodové úplata za převzatý závazek vzdání se radikované živnosti, ježto jde o vzdání se práva majetkového. Převzal-li ale někdo závazek neprovozovati živnost toliko osobní nebo neúčastniti se na žádném jiném podniku určitého druhu, tvoří úplata za to daná poplatný příjem podle odst. 1., ježto se závazek ten týká pouze omezení hospodářské činnosti a nelze tu mluviti o realizaci majetkového práva.

Právem majetkovým není právní nárok na služební požitky ze služební smlouvy; tento právní nárok nemá totiž majetkové hodnoty, jsou podmíněn osobním konáním služeb. Proto jest na př. poplatným příjmem náhrada za ušlé platy (jako odbytné za předčasné nebo neoprávněné zrušení služebního poměru), poněvadž je to pouhý ekvivalent oněch požitků.

Příšluší-li ale zaměstnanci kromě služebních (pensijních) požitků na základě zvláštního ustanovení služební smlouvy nárok na další plnění, mající majetkovou hodnotu, jest tento poslední právní nárok právem majetkovým, a jest jeho zcizení (na př. formou odstupného) příjmem dani nepodrobeným.

Podobně není dani podrobena „úmrtné“ vyplácené podle § 65. služební pragmatiky stát. zaměstnanců a čl. I. § 12 zák. ze dne 17. prosince 1919, č. 2 Sb. z. a n. z r. 1920.

Právě tak není dani podrobeným příjmem ani kapitál přijatý za výkup pensijních nároků, poněvadž tu jde o zcizení majetkového práva, ani odbytné přijaté při vystoupení ze služebního poměru, neměl-li zaměstnanec na ně právního nároku vůbec, ježto tu jde o mimořádné darování. (Viz níže.)

Dani podrobeným příjmem nejsou kapitálové náhrady za věcné nebo jiné utrpěné škody (na př. kapitál vyplácený za utrpěný úraz).

Příjmy z darování a podobných věnování bez úplaty nejsou dani podrobeným důchodem jen, jsou-li tyto příjmy skutečně mimořádnými. Opakují-li se ale s jistou pravidelností, jsou dani podrobeny.

Proto jsou dani podrobeny na př.: dary nebo věnování bez úplaty, jež přijímají obyčejně duchovní při vykonávání svého úřadu (jako přepjatky štolové, mešní stipendia atd.), dary novoročné, remunerace atd.,

nými dary a podobnými bezplatnými věnováními.

(3) Zisky ze zcizení majetkových předmětů jsou toliko tenkrát dani podrobeným důchodem, stalo-li se zcizení za provozování výdělečného podniku nebo za provádění spekulativního obchodu.

(4) Byly-li zcizeny a) nemovitosti do dvou let, b) jiné předměty, zejména cenné papíry,

které obyčejně dostávají zaměstnanci od zaměstnavatelů za výkony služební, jakož i zprostituté, jež dostávají obvykle vrátní, zřízenci hotelů, číšníci a jiní od obecnstva, jež obsluhují.

Naproti tomu nejsou podrobeny dani remunerace poskytnuté zaměstnancům mimořádně a ojedinele za jejich mimořádné práce, nepřijímal-li příjemcům právní nárok na ně.

Právě tak nejsou dani podrobeným příjmem peněžní výpomoci udělované od případu k případu, poněvadž jsou mimořádnými dary.

Pro otázku, zda-li darování jest daněprostým darem, jest rozhodna právní povaha právního jednání, nikoli motivy darování.

K § 7, odst. 3. *Majetkem, jehož zcizení tu zákon má na mysli, rozumí se nikoli majetek v širším smyslu jako úhrn všech věcných statků někomu patřících (na př. splatné kupony, sklizené plněné plody), nýbrž majetek v užším a zvláštním smyslu jako výnosový pramen oproti výnosu samému z něho docílenému.*

Při provozování výdělečného podniku a zaměstnání docílený zisk ze zcizení majetkových předmětů jest dani podroben. Takovými zisky jsou na př.: zisk docílený obchodníkem realitami z prodeje realit, zisk podnikatele staveb z prodeje jim vystavěných objektů, zisk docílený bankéřem při prodeji cenných papírů atd.

Naproti tomu není příjmem dani podrobeným na příklad úplata za prodané zařízení obchodních místností a za zásoby prodané při zrušení obchodního podniku, ježto tu jde o zisk ze zcizení majetkových předmětů, při čemž o tomto zisku z prodeje živnostenského podniku nelze míti za to, že ho bylo dosaženo „při provozování živnosti“, když prodejem podnik zanikl.

Roční renty, která byla sjednána jako úplata za prodaný majetkový předmět, nelze pokládati za daněprostý zisk ze zcizení majetkového předmětu podle odst. 3., nýbrž vzhledem k tomu, že jde právě speciálně o rentu, nutno ji pokládati za dani podrobený příjem z kapitálového jmění podle § 12.

K § 7, odst. 4. a 5. *Zda bylo zisku ze zcizení majetkových předmětů docíleno za provádění spekulativního obchodu či ne, nutno posouditi v každém jednotlivém případě samostatně. Při tom jest uvážiti, o jaký předmět jde,*

do tří měsíců po jich získání, předpokládá se, že jde o spekulaci obchod, leč by poplatník dokázal, že zcizený předmět nebyl získán s úmyslem opětného jeho prodeje se ziskem.

za jakých okolností byl týž koupen a prodán, jak dlouho byl majetkem prodávajícího a jak byl jím spravován, a usouditi tak, zda tu byl již při získání tohoto předmětu úmysl prodati předmět se ziskem (tedy úmysl spekulaci), anebo jen úmysl uložit trvale svůj kapitál.

Příklady: Koupí-li někdo s úmyslem spekulaci cizí obchod a v krátké době zásoby zboží se ziskem vyprodá, jde tu o zcizení majetkového předmětu za provádění obchodu spekulaci, a takový zisk podléhá dani podle odst. 3.

Za spekulaci obchod sluší pokládati dále postoupení práva ku kácení dříví, pokud právo bylo získáno s úmyslem docílit zisk z prodeje výkáceného dříví, jakož i ohlášení výhradního práva kutacího proto, aby bylo dále zcizeno.

Spekulaci obchody jsou ovšem všechny t. zv. diferenční obchody.

Za spekulaci obchody nelze považovati koupě a prodeje vlastních předmětů výdělečného podniku, ať jsou jakéhokoliv druhu, ani koupě a prodeje majetkových předmětů, jež sice nejsou předmětem vlastního výdělečného podniku, ale jejichž koupě nebo prodeje jsou s provozováním podniku v přímé příčině souvislosti. Tak na př. není spekulaci obchodem, koupí-li prádelna bavlny k určitému termínu bavlnu, aby svou potřebu kryla, a prodá-li ji opět před dodáním, když zjistila, že se původní odhady budoucí potřeby nesplnily, a že proto koupené bavlny pro svou výrobu v dodacím termínu nemůže potřebovati. V takovém případě nelze také odpírati odečítání ztrát při tom snad utrpených od důchodů jiných, neboť i zisky při tom docílené jsou zdanitelným příjmem z onoho podniku.

Spekulaci obchodem také není, prodal-li zahradník svůj pozemek, na němž dlouhou dobu provozoval svoji živnost, třeba postupem let získal pozemek značně na ceně tím, že byl i s okolím proměněn na stavební pozemky; ale jest spekulaci obchodem, koupí-li někdo pozemky blízko města, ač jich pro svou jinou živnost nepotřebuje, v naději, že se město rozšíří a že bude proto možno pozemky výhodně rozparcelovati na stavební místa, a prodá-li je později skutečně tak.

O spekulaci obchodě nelze mluviti, nabyli-li poplatník zcizeného předmětu jiným než úplatným způsobem (na př. dědictvím), třeba zcizil tento předmět s úmyslem docílit zisku z příhodné konjunktury. Nebylo tu totiž spekulaci úmyslu při získání předmětu.

V odst. 4. stanoví zákon praesumpci, kdy jest beze všeho předpokládati, že jde o spekulaci obchod.

Tím jest v těchto případech přeneseno na poplatníka břemeno důkazu o tom, že nezískal zcizeného předmětu s úmyslem opětného jeho prodeje se ziskem.

(5) Ztrát ze spekulaci obchodů nelze odečítati od ostatních důchodů.

Zvláštní ustanovení o jednotlivých pramenech důchodu.

A. Příjem z pozemků.

§ 8.

(1) Příjem z pozemků činí:

1. příjmy z polního a lesního hospodářství, provozovaného na vlastní účet, počítajíc v to

Konečně jest zvláště upozorniti, že celkový důchod poplatníkův za berní rok dosažený tvoří potud nedílnou jednotku, že lze odečítati ztrátu, utrpenou u jednoho druhu důchodu, od zisků z jiných druhů důchodu, ovšem s výjimkou ustanovení § 7, odst. 5. o ztrátách ze spekulaci obchodů.

K § 8, odst. 1. *Pramenem příjmu z pozemků jest půda. Na této půdě vzrostlé plody (obilí, dříví atd.) tvoří spolu s vedlejšími plody (jako na př. tráva v lesích) výtěžek z pozemků.*

Tento výtěžek jest podroben zdanění v době, kdy se ho jako příjmu skutečně získává, tedy zásadně v době, kdy jest plod půdy od ní (posekáním, vykácením atd.) oddělen.

Proto jest dani podrobeným příjmem i výtěžek získaný z dřevních porostů, jež byly vysekány, třeba nebyly podle lesního hospodářského plánu ještě ku kácení způsobilé (nezralé). Viz také § 22, odst. 2. a 3.

Jsou-li provozována dani výdělkovou nezdaněná výrobní odvětví v nedílné spojitosti s vlastním provozováním polního nebo lesního hospodářství, není třeba, aby byly výnosy těchto odvětví účtovány zvláště a může býti tedy zahrnut výtěžek z tohoto provozování do společného celkového výtěžku z pozemků; při tom nutno ovšem dbáti toho, aby tím nebyla skutečná výše důchodu zastrěna.

Přejímá-li v takových případech jedno odvětví hospodářské od odvětví druhého suroviny nebo výrobky, nelze účtovati cen těchto surovin (nebo výrobků) ani v prvním odvětví (jako cenu přejímací) ani v odvětví druhém (jako cenu předávací).

Nebyl-li ale výtěžek z podobných provozování přiznán jako celek s výtěžkem vlastního zemědělského podniku, nutno dbáti toho, aby účtované ceny takových předaných nebo převzatých surovin (nebo výrobků) navzájem souhlasily.

Výtěžky z lihovarů, pivovarů, škrobáren, mlýnů, cihelen, pil a podobných odvětví výrobních při zemědělských podnicích přičleněných nutno přiznávat, jsou-li výdělkové dani podrobeny, v důchodu z podniků (§ 10).

výtěžky z kácení lesů, dále příjmy z jiných, výdělkové daní nepodrobených výrobních odvětví a práv s pozemkovou držbou spojených (z práva rybolovu, honitby a pod.), konečné příjmy z jinakého užívání pozemků;

2. příjmy z propachtování pozemků a práv s pozemkovou držbou spojených;

Nejsou-li živnostenské podniky druhu nahoře uvedeného v přímé spojitosti s hospodářstvím zemědělským nebo lesním, budiž vypočítán výnos jejich podle zásad, jež stanoví § 10 pro příjem z podniků. Totéž platí o výpočtu výnosu z pískoven, lomů, vápenic, hlínišť, rašelnišť, štěrkoven a podobných podniků, při nichž jest dobývána podstata půdy. I v těchto případech jest ovšem nezbytno, aby účtované ceny surovin nebo výrobků z jiného odvětví celkového podniku poplatníkovy převzatých souhlasily s cenami, ježto tato jiná odvětví účtují za tyto předané suroviny nebo výrobky.

Poplatník může uvést v přiznání výnos z pozemků úhrnnou částkou. Má-li ale více hospodářství, nutno přiznati výnos každého z nich zvláště.

Poplatníku jest ovšem volno uvést v přiznáních podrobná data o svých příjmech a vydáních. To se doporučuje hlavně u větších pozemkových podniků, aby bylo ušetřeno dodatečných šetření a dotazů. Požádá-li o to vyměřující úřad nebo odhadní komise, jest ovšem poplatník povinen podrobně rozvésti příjem z pozemků (§ 310, odst. 2. a 3.).

K pozemkům, které jsou odňaty polnímu hospodářství a kterých vlastník sám užívá za staveniště, tesárny, sklady dříví, trusek, rumu a k podobným účelům nebo k účelům živnostenským (na př. k obchodnímu zahradnictví), bude přihlíženo při vyšetřování příjmů z podniků, kterým slouží.

Ke dvorům a domácím ozdobným zahradám přihlíží se při odhadu příjmů z budov, ku kterým náležejí.

Do výnosu z pozemků nutno počítati:

Dosaženou cenu z prodeje výrobků všech hospodářských odvětví a z poskytnutí hospodářských prostředků (na př. poskytnutí tažné síly), výrobní cenu všech vlastních, ve vlastní domácnosti spotřebovaných výrobků, nájemní cenu budov, vlastní domácnosti obývaných nebo užíváných, peněžní hodnotu užitků z oprávnění na cizích pozemcích a z jiného příslušenství (na př. služebností, práva rybolovu atd.), hodnotu zásob hospodářských výrobků podle stavu koncem berního roku, pokud jsou určeny ku prodeji nebo ke spotřebě ve vlastní domácnosti, a konečně případné přeplatky na daních podle ustanovení § 15, č. 1, lit. e), poslední věta.

Od takto získaného celkového příjmu budou odečtena:

Skutečná vydání správní, provozovací a udržovací (jako náklady na udržování hospodářských budov a zařízení, náklady na udržování hospo-

3. příjmy z pachtu pozemků a práv s pozemkovou držbou spojených.

(2) U poplatníků, kteří vedou o svém podniku řádné, ryzí příjem číselně vykazující knihy, platí obdobně ustanovení § 10, odst. 2.

B. Příjem z budov.

§ 9.

(1) Příjem z budov činí příjmy z pronájmu budov, a pokud jsou budovy držitelem samým obývány, jinak užívány nebo zdarma jiným

dárského inventáře, pojistné na pojištění hospodářských budov, inventáře a zásob, včetně nesklizených dosud plodin, proti škodám, náklady otopu a osvětlení hospodářských prostor, vydání na semena, byliny, krmivo, hnojivo, suroviny a jiné zboží pro běžnou potřebu hospodářského podniku koupené, platy, mzdy, pense a jiné náhrady za služby, zákonné příspěvky placené na pojištění nemocenské, úrazové a pensijní na osoby, v hospodářství zaměstnané. (Pokud jde o placení těchto příspěvků nad zákonnou povinnost a jejich odčitatelnost v přechodné době, viz čl. XVI. uváděcích ustanovení.) Dále budou odečteny náklady na stravování rodinných členů, zaměstnaných pravidelně a trvale v provozu vlastního hospodářského podniku poplatníkovy (§ 17, č. 4), skutečně placené daně připadající na hospodářský podnik a přírážky k nim, dále placené nepřímé dávky (daň z cukru, lihu atd.), pokud jsou skutečnými náklady vlastního provozu podniku, a konečně hodnota zásob, převzatých z minulého období.

O tom, zda nebo pokud lze odečítati i vydání za novostavbu, znovu-zřízení nebo rozšíření a zařízení budov vlastnímu hospodářství sloužících nebo na zvětšení nebo zlepšení inventáře, na odpis za opotřebení hospodářských strojů a náradí a konečně o odečítání úroků z dluhů a břemen jednájí §§ 10 a 15.

Při propachtovaných pozemcích nebo právech s pozemkovou držbou spojených jsou příjmem vlastníka (držitele) půdy a práv: Pachtovné a hodnota naturálních nebo jiných plnění pachtýřem placených, jakož i hodnota užitků, jež si propachtovatel vyhradil.

Od příjmů těch si propachtovatel odečte: odečitatelná břemena (§ 15, č. 2), jež plní propachtovatel, po případě povolené slevy na pachtovném, nebyly-li odečteny již od položky pachtovného, a konečně amortizační kvota propachtovaného objektu, není-li pachtýř smlouvou vázán nésti toto břemeno sám ze svého.

K § 9, odst. 1. 1. Při budovách pronajatých jest příjmem veškeré přijaté nájemné (i s úplatou za spolupronajatý snad nábytek), nájemné za částečně nebo zcela pronajaté dvory, skladiště, domácí ozdobné zahrady, za dovození k použití částí domu (stěn) k reklamním účelům, činže z portálů (výkladních skříní) jakož i náhrady za užívání

osobám k užívání ponechány, užitková hodnota, kterou mají budovy nebo jejich části podle svého stavu a polohy, podle nájemních, dopravních a bytových poměrů domu, místa neb okolí a hledíc k době, ve které se jich skutečně užívá. Užitková hodnota bytu, jehož

vodovodů, plynovodů, zdviží, ústředního topení a jiných zařízení, jež jsou příslušenstvím objektu.

K tomuto nájemnému nutno připočísti peněžitou hodnotu vedlejších dávek, ku kterým jest nájemce ve prospěch pronajímatelů zavázán, jakož i peněžitou hodnotu užitků pronajímateli vyhrazených.

Od takto zjištěného příjmu budou odečtena břemena, která nese pronajímatel podle ustanovení smlouvy, jakož i vydání podle zákona odčitatelná.

Výnos nájemného, zjištěný při ukládání daně činžovní, nelze pokládati bez dalšího přezkoušení za příjem z budovy, poněvadž jest daně podrobeným příjmem výnos skutečně docílený.

Nedobytné nájemné není ovšem příjmem, ale poplatník jest povinen prokázati nedobytnost.

Ustanovení předešlých odstavců platí také o propachtovaných aneb jinak úplatně k užívání přenechaných budovách a částech budov.

Od zjištěného hrubého výnosu nájemného možno odečísti jako s r á ž k y:

a) skutečné výdaje na udržování a opravu pronajatého objektu i s výdaji na udržování spolupronajaté zahrady, nábytků, plynovodů, vodovodů, topných těles, vytahovadel atd., pokud ovšem nebyly tyto výdaje na základě speciálních zákonů (jako podle zák. o ochraně nájemníků) přesunutý přímo na jiné osoby. Do odčitatelných nákladů udržovacích nutno počítati i náklady na zlepšení, vyžaduje-li jich dobré hospodaření a hradí-li se obvykle z provozovacích příjmů (§ 17, č. 1). Sem patří na př. náklady na zřízení domovní přípojky ku obecní kanalisaci, dále náklady na domovní zařízení hygienická, jejichž provedení byla příslušným úřadem nařízena, a náklady na jiná zařízení, jež podmiňují u budov pronajímaných další možnost jejich pronájmu. Naproti tomu nelze ale srážeti nákladů na zvýšení výnosnosti domu ani výdajů na přestavbu, dostavbu nebo lepší výpravu budovy nebo její části novými zařízeními, nebo nákladů na založení a ošetřování domácí zahrady držitelem domu užívané;

b) přiměřené procento nákladů stavebních za opotřebení budovy.

Při posuzování obou položek [a) a b)] nutno se řídit ustanovením obsaženým v § 15, č. 1. Bylo-li by podle toho třeba rozhodnouti o procentu opotřebovacím, bude toto stanoveno se zřetěním ke stavebnímu stavu, ke stáří budovy (doba opotřebení) a k její hodnotě stavební (náklad pořizovací nebo náklad nabývací).

c) Náklady na pojištění budovy nebo jednotlivých dílů nebo příslušenství budovy proti ohni nebo jiným škodám (jako na př. na pojištění

užívá bezplatně domovník, jest výdajem správním (§ 15, č. 1. lit. a) v míře přiměřene úplatě za domovnícké úkony.

proti povinnému ručení při úrazech na chodnicích nebo schodištích domu);

d) skutečně zapravenou daň domovní s přírážkami [viz § 15, č. 1 e)];

e) úroky z dluhů na domě zajištěných a z jiných břemen, jež se ukládají na zvláštních titulech právních a

f) odměna správci domu a domovníku.

Tuto odměnu (ať v hotovosti placenou nebo danou ve formě bezplatného bytu) možno ovšem od příjmu odečítati (podle poslední věty odst. 1.) jen v té míře, v jaké odpovídá přiměřené úplatě za skutečně správcovské nebo domovnícké úkony. Proto není na př. přípustno, aby byla odečítána celá, domovníku placená odměna jednak za vlastní domovnícké úkony a jednak za osobní služby v domácnosti majitelově nebo v zahradě majitelem užívané.

2. Při odhadu užitkové hodnoty budov, aneb částí budov, kterých vlastník domu nebo jeho rodina sama obývá nebo jinak než k účelům hospodářství nebo jiných vlastních podniků užívá, nebo které jiným osobám zdarma ponechal, bude přihlédáno ke dvorům, stájím, domácím zahradám, sadům a k jinému příslušenství k budově náležejícímu.

Užitková hodnota bude vyšetřena srovnáním se skutečným výnosem nájemného z podobných domů nebo bytů v místě nebo blízkém okolí. Při tom má odhadní komise právo stanoviti užitkovou hodnotu jinak než byla stanovena pro činžovní daň.

Převyšují-li obvyklá vydání v hořejším odst. pod lit. a) až f) uvedená vyšetřenou užitkovou hodnotu domu vlastníkem nebo jeho rodinou obývaného nebo jiným zdarma přenechaného, nebudou tato vyšší vydání od důchodu odečítána, protože v takových případech jde o výdaje na byt sloužící osobní oblíbě, jichž podle § 17, č. 4 odečítati nelze.

Odhadnouti lze také přímo ryzi užitkovou hodnotu, takže netřeba pak zjišťovati a odpočítávati výloh udržovacích a odpisů zvláště; při tom však nutno míti na mysli jen takové srážky, které se vyskytují u všech objektů srovnávaných, protože lze jen o takových srážkách předpokládati, že byly mlčky od užitkové hodnoty odečteny.

Užitková hodnota nebude zjišťována a za příjem považována u budov, které nejsou ani pronajaty ani jinak k užívání za úplatu přenechány ani vlastníkem užívány nebo jiným osobám k užívání zdarma přenechány. Výdajů za tyto budovy nelze pak ovšem srážeti od daní podrobeného důchodu z budov (viz § 16), leč by snad byl poplatník právně zavázán z jiných svých příjmů ony náklady nésti. Tak na př. možno srážeti udržovací náklady za neobývané nebo neužívané historické nebo umělecké památky stavební, zavázal-li se jejich vlastník na základě § 20 zák. ze dne 30. ledna 1920, č. 81 (přídělový zákon) ku jejich udržování. V tomto případě nutno tyto náklady jakožto břemeno odečítati, prokáže-li vlastník jejich nezbytnost osvědčením památkového úřadu.

(2) Pokud se budov nebo jejich částí užívá k účelům polního a lesního hospodářství nebo k účelům živnostenským (v to počítajíc užívání k bezplatným bytům dělnickým a služebním), nezapočítá se užitková hodnota ani při výpočtu příjmu, ani při výpočtu příslušného provozovacího nákladu.

(3) Při zjišťování dani podrobeného důchodu nepřihlíží se k budovám věnovaným zdarma účelům vyučovacím, vychovávacím, dobročinným, lidumilným a účelům veřejné správy.

C. Příjem z podniků.

§ 10.

(1) Příjem z podniků činí příjmy ze samostatných výdělečných podniků a zaměstnání,

K § 9, odst. 2. Za budovy nebo části budov, kterých vlastník užívá výlučně k účelům polního a lesního hospodářství nebo k účelům živnostenským, nebo kterých upotřebuje za bezplatné byty dělnické a služební, za stodoly, stáje pro dobytek užitkový nebo tažný, za skladiště, sýpky, za tovární a strojní místnosti, k živnosti hostinské nebo výčepnické, nebude čítán příjem z budov; naproti tomu bude přihlédáno při stanovení příjmu z pramenů příjmových, jejichž účelům budova slouží, k většímu výnosu podniku toho se zřetelem na toto užívání.

Za této podmínky jest dovoleno uznati výdaje uvedené shora pod lit. a) až f) těchto vysvětlivek za ztrátové položky příslušného provozování polního a lesního hospodářství nebo živnostenského podniku.

K § 9, odst. 3. Poněvadž se při zjišťování dani podrobeného důchodu nepřihlíží k budovám věnovaným zdarma účelům vyučovacím, vychovávacím, dobročinným, lidumilným a účelům veřejné správy, nejsou ani výdaje na tyto budovy položkou srážkovou (§ 16).

K § 10, odst. 1. 1. K u p ř í j m ů m z podniků náleží zejména:

a) smluvené nebo poskytnuté honoráře, provise, úroky a jiné vzájemné dávky za obchodní nebo živnostenské výkony a za všelike přenechané užívání; vzájemnou dávkou za zboží a výrobky se rozumí všechno to, co poplatník za předané zboží, výrobky nebo úkony obdržel, i se zvláště neúčtovanými nebo v ceně obsaženými částkami za kolky, clo, spotřební daně, daň obrátovou a jiné dávky;

b) cena, dosažená za všechno hotově zaplacené nebo na úvěr prodané zboží a výrobky;

c) peněžítá hodnota výrobků a zboží, které byly z provozu vybrány ku potřebě nebo spotřebě poplatníkově, jeho příslušníků a čeledi, nadržené ku provozování živnosti, jakož i jiných příslušníků domácích;

zejména ze všech všeobecné dani výdělkové podrobených podniků a zaměstnání, počítajíc v to — s výjimkou pachtu v § 8, odst. 1,

d) peněžítá hodnota zásob a výrobků, jež jsou tu na konci období [viz dole č. 2, lit. j)].

2. Jakožto náklady provozovací mohou býti odečteny:

a) náklady na udržování a na opětné zřízení budov a jiných zařízení provozních (nikoli však na novou stavbu nebo na rozšíření), jakož i na udržování a doplnění, ale ne na zveličení živého a mrtvého inventáře;

b) přiměřené procento hodnoty užitkové nebo ceny pořizovací za opotřebení budov, strojů, náradí atd.

O odečitelnosti nákladu provozovacího a ztrát provozovacích platí ustanovení, v prov. nař. k § 15 obsažená.

c) Náklady na pojištění předmětů ad a) vytčených [§ 15, č. 1, lit. c)];

d) pachtovné a nájemné z pozemků, staveb, věcí a práv ku provozování podniků pachtovaných nebo najatých;

e) výdaje na topení a osvětlování, jehož jest třeba při provozování, ne ale ve vlastním bytě;

f) náklady pořizovací na zakoupené suroviny, látky pomocné, zboží a materiálu v provozování potřebné;

g) služné a mzdy v provozu zaměstnaných osob.

(Peněžítá hodnota poskytovaného stravování a jiných dávek v přírodních, pokud jde o výrobky z provozu vybírané, může býti do vydání zařazena jen, když byly poskytované výrobky nebo zboží také účtovány v příjmech.)

h) Podnikatelem za personál na základě zákonné povinnosti zapravované příspěvky k nemocenským, úrazovým, starobním, invalidním, vdovským, sirotčím, pensijním a jiným zaopatřovacím pokladnám a ústavům, jakož i zaopatřovací požitky, trvale placené bývalým zřízencům; platili-li tyto náklady zaměstnavatel nad povinnou zákonnou kvotu, nebo zaplatili-li za svůj personál daně a dávky, nemohou býti tyto náklady od příjmu odečteny, ani když byl takový závazek zaměstnavatelem smluvně převzat (§ 17, č. 6). Přejížděná ustanovení této otázky se dotýkající jsou řešena ve čl. XVI. uváděcích ustanovení;

ch) nepřímé daně a dávky, které jest v provozování podniku zapravovati (kolky, potravní daň, cla, daň z obrátu atd.);

i) úroky z dluhů obchodních [§ 15, č. 1, lit. a)];

j) Peněžítá hodnota zásob a výrobků, převedených z předcházejícího hospodářského období do nynějšího. U podniků bez kupeckého účetnictví, ve kterých zásoby na konci jednotlivých let hospodářských nejsou podrobeny podstatnému kolísání, může býti peněžítá hodnota jejich opomenuta jak ve příjmech, tak ve vydáních.

č. 3 uvedeného — též příjmy z pachtu podniků.

(2) U poplatníků, kteří vedou řádné obchodní knihy, vypočte se obchodní zisk za šetření ustanovení §§ 7, 15 až 17 podle zásad stanovených obchodním zákonem pro řádné

k) Všeobecná daň výdělková s přírážkami, daň pozemková a domovní s přírážkami z pozemků a budov k provozování sloužících, jakož i jiné v § 15, č. 1, lit. e) uvedené, přímo předepisované veřejnoprávní daně a dávky, břemena a příspěvky, pokud byly ve smyslu cit. §u 15 skutečně zapraveny a zúčtovány, resp., jde-li o všeobecnou daň výdělkovou u poplatníka s řádnými obchodními knihami, pokud tato daň byla příslušným způsobem a za dodržení ostatních podmínek v § 15, č. 1, lit. e) uvedených rezervována a ve lhůtě tam stanovené skutečně placena.

Daň důchodová, daň z válečných zisků, daň válečná a dávka z majetku, i když byly po účinnosti tohoto zákona splatny a placeny, nejsou odpočítatelné.

3. Odečítány býti nemohou zejména úroky z vlastního kapitálu poplatníka v provozu uloženého a vydání na výživu poplatníka a příslušníků jeho rodiny, resp. dalších osob v § 20, odst. 1. uvedených. Přírozeně nemůže býti odečítána ani zdaněná činžovní hodnota budov a částí budov v provozování podniku užívaných, jež se do příjmu nečítá (§ 9, odst. 2.).

4. Poplatník jest povinen podle § 310, odst. 2., č. 2, specifikovati priznaný příjem tím, že uvede veškeré příjmy a pak odečte od nich veškeré výdaje v rozsahu naznačeném v předchozích odstavcích bez rozdílu, vede-li knihy čili nic. Povinnosti té nemůže se zbaviti sdělením úřadu, že zápisků nemá.

Také příjmy, jež nedosahují poplatného minima (§ 3) a rovněž ztráty nutno číselně stanovit.

K § 10, odst. 2. 1. Vede-li poplatník řádné obchodní knihy podle předpisů obchodního zákona (čl. 28. a n. obch. zák.), má položiti za základ výpočtu zisku knihovní závěrky rozhodného obchodního roku (§ 4) a mimo to rozvahy podle předpisu sestavené. Nešetřil-li ale poplatník při účetnictví zásad shora uvedených, bude upraven rozvahový zisk pro výpočet poplatného zisku přiměřeně k těmto předpisům; byly-li poplatníkem od zisku odečteny úroky z vlastního kapitálu v podniku uloženého, nebo jiné výdaje, kterých odečítati nelze (jako výdaje na domácnost), budou přiměřené částky k zisku rozvahovému opět připočteny.

Dani jest podroben jen skutečný zisk. Fiktivní zisk, třebaž byl vykázan v obchodních knihách, není dani podrobeným důchodem.

Zisk docílený v dřívějších letech, který se teprve v běžném roce v obchodních knihách objeví, zdaní se jako příjem toho berního roku, v němž se v knihách objevil.

vedení knih a i jinak se zvyklostmi řádného obchodníka se srovnávajících; srážky v § 15. č. 1e) přípustné lze však odečítati jen v rozsahu tamtéž stanoveném. Poplatníci, kteří vedou řádné obchodní knihy a kteří počínají rokem 1927 vystaví, přestaví, přistaví nebo nastaví budovy pro provozování podniků, včetně budov s byty pro vlastní úředníky nebo dělníky, anebo kteří vymění staré nebo pořídí nové stroje a zařízení, mohou si v pěti letech,

Jinak nutno vypočísti čistý zisk podle zásad, které jsou zákonodárstvím obchodním předepsány pro inventuru a bilanci, a které se i jinak srovnávají s obyčejem řádného kupce. To platí zejména jak o přírůstku kapitálu základního, tak o pravidelných ročních odpisech, které odpovídají přiměřenému zmenšení hodnoty, i opotřebení budov, strojů a náradí.

Kromě těchto pravidelných odpisů možno — podle ustanovení dvou posledních vět § 10, odst. 2. — odečítati mimořádně dalších 20% nákladu vydaného na stavbu nebo stroje a zařízení, byly-li splněny podmínky, jež na tyto odpisy váže shora uvedené ustanovení.

Pro ocenění předmětů majetkových a pohledávek v inventuře a pro výši přípustných odpisů jest tedy zásadně rozhodným předpis čl. 31. obch. zák., kupecký obyčej a (v mezích tímto obyčejem stanovených) úsudek poplatníka samého. Zásady od poplatníka v jeho účetnictví přijaté budou tudíž rozhodny také pro výpočet příjmu dani podrobeného, pokud v jednotlivém případě výše odpisů zřejmě nepřesahuje míry všeobecně obvyklé nebo zvláštními skutečnými poměry odůvodněné, nebo pokud se snad docela nejeví úmysl, aby byl skutečný čistý zisk uměle snížen. Z důvodů uvedených musí poplatník své tvrzení, že do inventury byly pojaty předměty cenou jinou, než jakou měly skutečně v době sepsání inventury, prokázati.

Podle týchž zásad bude postupováno při odpisech nejistých pohledávek a při položkách, jimiž mají býti předvídané ztráty vyrovnány. Nedobytnost neb stupeň nedobytnosti odpisovaných pohledávek musí prokázati poplatník. Částka, o kterou převyšuje odpis nebo čítaná záloha míru přípustnou podle ustanovení berních (§ 15, č. 1), bude k bilančnímu čistému zisku připočtena.

Prostý výpočet hrubého zisku procenty z obratu (tržby) neodpovídá zásadám obchodního zákonodárství ani obyčejům řádného kupce.

2. Zisk dosažený veřejnou společností obchodní nebo několika osobami, které společně provozují zaměstnání nebo podnik zisk přinášející, budiž stanoven podle pravidel svrchu vytčených a připočten jednotlivým účastníkům podle míry jejich podílů. Nelze-li podílů určit, platí § 14. Nerozděluje-li se veškerý příjem úplně mezi podílníky, budiž poplatný příjem jednotlivých podílníků tak počítán, jako kdyby byl veškerý příjem mezi jednotlivé podílníky rozdělován.

počínajíc obchodním obdobím, v němž byla stavba dokončena anebo stroje a zařízení vyměněny nebo nově pořízeny, od příjmu v podniku dosaženého odepsati vedle obecně přípustných odpisů dalších 20% nákladu na stavbu nebo stroje a zařízení prokazatelně vynaloženého. Užije-li se těchto budov v době deseti let, počínajíc rokem, v němž stavba byla

Držba akcií, podílných listů a podobných cenných papírů nepokládá se za účastenství v podniku výdělkovém nebo v zaměstnání zisk přinášejícím [§ 1, č. 2, lit. d)].

3. Pravidla právě (pod č. 1 a 2) vytčená platí pro výpočet příjmů ze všech samostatných, stálých nebo příležitostných podniků a zaměstnání, ať jsou podrobeny řádu živnostenskému nebo ne, tedy zejména také pro pachtý podniků, pro dolování, advokacii, notářství, lékařskou praxi, pronajímání pokojů atd. Obdobně platí též pro účtování důchodu pachtýře polních hospodářství (§ 8, odst. 1., č. 3). Při tom jest lhostejno, zda jsou takové podniky podrobeny všeobecné dani výdělkové čili nic, jako na př. jde-li o jednotlivé, po živnostensku neprovozované spekulativní obchody. U těchto po živnostensku neprovozovaných spekulativních obchodů není prostě zvýšení hodnoty předmětů spekulativních (na příklad stoupnutí hodnoty kursovní) příjmem, právě tak jako nelze pokládati jejich zmenšení hodnoty za přípustnou srážku, dokud zvýšení nebo pokles hodnoty nebyly skutečně realizovány (§ 10, odst. 3).

4. Hořejší pravidla platí také pro stálé nebo příležitostné podniky a zaměstnání, která záležejí v bezprostředním výkonu práv autorských, vynálezů a výsad původci, vynálezci samými nebo osobami, které od nich nabyly vykonávání těchto práv; platí také pro autory, vynálezce atd. samé, když vykonávají přenechávání takovýchto práv osobám jiným (nakladatelům a pod.) jako zaměstnání k zisku směřující (zadávání provozovacích práv a pod.); nebo když příležitostně tímto způsobem zpeněžují své výkony; totéž platí o příjmu ze spisovatelské neb umělecké činnosti, kterého se dosahuje i jiným nežli právě vytčeným způsobem (na př. vydávání vlastním nákladem a pod.).

Je-li zužitkování práv autorských, výsad a pod. buďto původcem, vynálezcem atd. nebo osobami, které od nich nabyly vykonávání těchto práv, stálým, zisk přinášejícím zaměstnáním, nutno k tomuto příjmu připočítávati i příjem z běžných platů, tantiem a pod.; jinak bude s posléze jmenovanými příjmy naloženo jako s příjmem z majetku kapitálového (tak zejména, když berou takové platy běžné dědicové autorovi nebo jiné osoby, nečinící z výkonu takovýchto práv zaměstnání zisk přinášející).

5. Při výpočtu příjmu z d o l o v á n í mohou býti odečteny zejména tyto položky:

a) poplatky dolovací,

dokončena, k jiným účelům než vpředu uvedeným, bude mimořádný odpis 20% dodatečně zdaněn pro berní leta, v nichž odpis ten byl proveden. Zmíněné mimořádné odpisy nepřisloušejí však co do nákladů se znovuzřízením předmětů živelní pohromou poškozených, pokud pro tyto náklady bylo užito výhod zákona ze dne 23. června 1926, č. 149 Sb. z. a n.

(3) Zisk z obchodů spekulativních a z účastenství v takových obchodech, po srážce ztrát

b) odpisy přiměřené ztrátě podstaty (substance dolované) vzniklé provozováním,

c) provozovací náklady a provozovací ztráty (doplatky) avšak jen týkají-li se výdajů, kterých bylo třeba, aby provozování v dosavadním rozsahu bylo v dobrém stavu udrženo a aby v něm bylo pokračováno.

Příjem z těžařských podílů (kuksů) budiž přiznán a počítán jako příjem z kapitálu (srov. § 12).

6. U t. zv. svobodných povolání, t. j. u advokátů, notářů, lékařů, umělců a učenců jsou provozovacími náklady výdaje:

a) na udržování (nikoli však na první zařízení) úřadoven, kanceláří, světnic ordinacních, operačních, atelierů a pod.,

b) na služné spolupracovníků, pomocníků nebo sluhů, kteří jsou při tom zaměstnání,

c) na opatření materiálů, jichž třeba k výkonu povolání, jakož i na udržování a doplňování (nikoli však na první pořízení potřebného náčiní); dále výdaje na povozy, kterých při povolání bylo užito, na vedení korespondence atd.;

d) na pojištění předmětů pod a) a c) uvedených;

e) přiměřená srážka na opotřebení těchto předmětů, pokud k tomu nebylo přihlédáno již při výdajích na udržování a doplňování materiálů a náčiní.

7. Pobírá-li poplatník v případech uvedených pod § 1, č. 2, lit. b) příjem ze samostatných výdělkových podniků nebo zaměstnání, která jsou provozována dílem v tuzemsku a dílem v cizozemsku, bude užito pro vyšetření příjmu v tuzemsku poplatného pravidel shora vytčených.

Souvisí-li však provoz v cizině s provozováním tuzemským tak, že zisk nemůže býti odděleně vypočten, nezbyvá než vypočísti zisk celého podniku a rozdělití týž mezi tato různá území. Při tom budiž hleděno podle zvláštních okolností jednotlivých případů k poměru, ve kterém přispívají provozovny k dosažení veškerého zisku, k poměrům rozsahu provozování na obou územích, ke zvláštním provozovacím nákladům a konečně k hodnotě a množství výroby, obrátu atd. (viz § 48).

Je-li rozdělování zisku takových podniků upraveno mezistátními smlouvami, bude použito těchto smluv (viz § 342).

při tom snad vzatých, vypočte se také u poplatníků, kteří nenáleží k obchodníkům a živnostníkům a nejsou podrobeni všeobecné dani výdělkové, podle zásad platných pro příjem z podniků.

D. Příjem ze služebního poměru.

§ 11.

(1) Příjem ze služebního poměru činí zejména tyto služební požitky:

1. Služné, jakékoli přídavky k němu, remunerace, mzdy (též akordní a od kusu) a všechny jiné jakkoli zvané, napřed určené platy

K § 11, odst. 1. a 3. Služebními požitky jsou veškeré požitky pobírané ze služebního poměru nebo v souvislosti s ním, tedy veškeré vzájemné dávky, které jsou zaměstnanci za jeho činnost zaměstnavatelem výslovně nebo mlčky přislíbeny anebo skutečně dány.

Služební poměr vzniká smlouvou o úplatném plnění periodicky se opakující řady prací, tedy o nájmu služeb v širším slova smyslu (*locatio conductio operarum*). Služebního poměru však není, je-li předmětem smlouvy úplatné provedení určité práce celkové, tedy jde-li jen o smlouvu o určité dílo (*locatio conductio operis*).

Příjem ze služebních požitků zahrnuje kromě příspěvků uvedených v odst. 1. pod č. 2, zejména:

a) Služné, osobní, činovní, reprezentační, aktivní, drahotní přídavky, remunerace a všechny jiné jakkoli zvané, napřed určené platy v penězích nebo ve přírodninách úředníků a zřízců státních, veřejných korporací a ústavů, spolků a společností a konečně všech úředníků a zřízců soukromých, bez rozdílu pojmenování. Sem patří i požitky důstojníků a gážístů vojenských (četnických), pokud nejsou podle § 2, č. 3 od důchodové daně osvobozeny.

Při tom jest nerozhodno, zda jsou požitky smlouveny podle určité výměry roční, měsíční, nebo podle jakýchkoli jiných měřítek, zda se čítá tento příjem do výslužného či ne, anebo zda jest stanoven pevnou částkou nebo určen jiným způsobem (na př. podílem na zisku), jsou-li tu jen ostatní náležitosti námezdního poměru, jevíci se hlavně ve služební podřízenosti.

b) Mzdy, t. j. služební požitky vymíňené podle doby práce, avšak ve lhůtách ne delších než 4 nedělních, dále mzdy úkolové (akordní) a od kusu.

c) Hodnotu požitků naturálních, i s nájemnou hodnotou bytu zdarma. U zaměstnanců, kteří mají služební nebo naturální byty a jiné s tím spojené naturální nebo služební požitky (jako světlo, otop atd.), bude bez rozdílu, platí-li za to jistou úplatu nebo ne, přiměřeně odhadnut náklad,

v penězích nebo v přírodninách všech veřejných a soukromých zaměstnanců.

2. Příspěvky, které světští duchovní a členové řeholních společenstev (§ 6) dostávají na výživu ze státní pokladny, z veřejných fondů nebo od obcí, zejména doplňky kongruy.

3. Veškeré jiné požitky, které pobírají osoby jmenované v č. 1 a 2 ze svého služebního poměru nebo ze svého povolání nebo v souvislosti s ním, jako tantiemy, presenční

jaký by jim byl vznikl podle skutečných cen v místě obvyklých a s ohledem na jejich postavení a po případě počet rodiny hrazením takových výdajů, kdyby jim nebyly bývaly poskytnuty in natura; tento náklad bude přičten k ostatním služebním požitkům jako hodnota naturálních požitků.

Příjem duchovních z církevních pozemků a budov budiž posuzován podle §§ 8 a 9.

d) Všechny jiné požitky, které dostávají osoby pod lit. a) a b) uvedené od zaměstnavatele ze svého služebního poměru nebo v souvislosti s ním, jako tantiemy, presenční známky, kolejně, zkušební taxy a provise — po srážce ev. náhrady služebních výdajů — (na příklad provise pojišťovací agentů, nikoli však agentů, kteří nesou *delcredere*), stále honoráře právních zástupců, procentuelní podíl na zisku místo nebo vedle služného a pod., pokud ovšem nejde v tom kterém případě o úplatu ze smlouvy o dílo (§ 1151 obč. zák.).

e) Vedlejší příjmy (jako vánoční nebo novoroční gratifikace a pod.), které sice nespočívají na výslovné úmluvě, ale jsou zaměstnancům i bez takové úmluvy zaměstnavatelem vypláceny.

f) Částky pobírané osobami ve služebním poměru (§ 11) nikoliv od zaměstnavatelů, nýbrž od osob třetích se zřetelem na jejich postavení, byť měly povahu obvyklých, dobrovolných dávek nebo darů jako:

Příjem duchovních ze štoly a mešních stipendií a z jiných dávek, které dostávají duchovní od třetích osob při různých úkonech se zřetelem na svůj úřad atd. Štolou či štolovými poplatky ve smyslu tohoto zákona jsou veškeré skutečné příjmy získané od osob třetích při vykonávání funkcí církevních, nikoliv tedy paušální jejich odhad ve smyslu § 3, lit. b) zák. ze dne 25. června 1926, č. 122 Sb. z. a n. (kongruový zákon) při počtu duší nedosahujícím 12.000 obyvatel určitého náboženského vyznání.

Příjem, který někteří veřejní nebo soukromí zaměstnanci nebo jiní zřízcenci (jako školníci, kostelníci, vrátní, domovníci, sklepníci a pod.) mají z darů, jež jim jiné osoby nežli jejich zaměstnavatelé při služebních úkonech nebo při různých příležitostech obvykle dávají.

Při stanovení výše takových příjmů budiž brán zřetel na odstupňování těchto příjmů jednotlivých kategorií, je-li takové odstupňování obsaženo v kolektivní nebo jiné smlouvě.

známky, kolejné, zkušební taxy, štolové poplatky, provise a pod., pokud nejde o úplatu ze smlouvy o dílo (§ 1151 obč. zák.).

4. Všeliké odpočinkové a zaopatřovací platy osob v č. 1 a 2 jmenovaných, rovněž i takové platy, kterých požívají vdovy a sirotci po jmenovaných osobách od zaměstnavatele nebo z fondů a pokladen, do nichž zaměstnavatelé odvádějí příspěvky.

(2) Náhrada služebních výdajů není důchodem podrobeným dani. Jsou-li služební

g) Platy odpočinkové a zaopatřovací, uvedené v odst. 1., č. 4.

Platů vyplácených vojenským (četnickým) osobám, jimž byla dána dovolená „s čekáním“, sem zahrnouti nelze, ježto jde o požitky z činné služby (srov. § 2, č. 3.).

h) Veškeré jiné nemocenské, úrazové, invalidní nebo starobní podpory a platy vyplácené veřejnoprávními pokladnami a fondy.

Všechny shora uvedené požitky jsou dani podrobeny bez rozdílu, spočívají-li na právním nároku, aneb jsou-li to jen nežalovatelná věnování, která se opakují s větší nebo menší pravidelností.

O peněžních výpomocích a „úmrtním“ jedná § 7, odst. 2.

K § 11, odst. 2. Výdaji podle tohoto odstavce službou vyžadovanými jsou takové skutečné výdaje, které musí učiniti zaměstnanec na účet zaměstnavatele, aby mohl provést úkoly zaměstnavatelem mu uložené, nebo které slouží k úhradě z výše uvedených a přiměřených nákladů spojených s výkonem služby anebo konečně výdaje, které jsou spojeny s výkonem zvýšených povinností při zastávání určitého úřadu.

Takovými výdaji jsou zejména: Vyplacené diety, nocležné, cestovné, stravné, cestovní paušály, poplatky za pochůzky, náhrady za přesídlení při přesazení spolu s náhradou za poškození nábytku, odškodné za čínži, poplatky substituční (pokud jsou poplatky cestovními a dietami, nikoli ale odměnou za substituci), povozné a jiné jakkoli pojmenované poplatky cestovné (jako hodinové, kilometrové atd.), paušály kancelářské a paušály na úřední místnosti a jiné výdaje, které byly zaměstnancem učiněny na účet zaměstnavatele (na př. opatření pomocných látek domácími dělníky).

Tyto služební výdaje nejsou dani podrobeným důchodem.

Na základě § 29, odst. 1. ustanoví vl. nař., které služební požitky na úhradu služebních výdajů určené, po případě do jaké míry nebudou dani a její srážce podrobeny.

Pokud to nebude v jednotlivých případech stanoveno bude oprávněn vyměřovací úřad po případě daňová komise, aby rozhodla, zda a v jaké míře má býti pokládán některý požitek za dani nepodrobenou náhradou výdajů služebních.

požitky určeny na částečnou úhradu výdajů vyžadovaných službou, odečte se od nich služební náklad skutečně z nich zapravený.

V tom případě má tedy poplatník i zaměstnavatel povinnost uvést veškeré služební požitky i náhrady a spolu udati ty okolnosti, které umožní vyměřovacímu úřadu nebo komisi, aby si učinila správný úsudek o služebním nákladu zaměstnancem zapraveném [viz též § 15, č. 1, lit. d)]. Týmž má pak povinnost prokázati, že byla přijatá náhrada vůbec nebo v jaké výši spotřebována na skutečné a přiměřené výdaje spojené s jeho služebními výkony. Při tom ale není rozhodným subjektivní určení zaměstnavatele, poskytujícího skutečně určité požitky na úhradu služebních výdajů; rozhodným jest jen skutečnost, zda a v jaké míře se těchto požitků skutečně a přiměřeně užilo na uvedené služební výdaje.

Od těchto služebních výdajů nutno rozeznávati výdaje, týkající se důchodu ze služebního poměru, to jest výdaje na dosažení, zabezpečení a udržení služebního důchodu, pokud je musí zaměstnanec nésti ze svých služebních požitků (§ 11, č. 1 a 2) bez náhrady. Takovými výdaji jest na příklad náklad na odborné pomůcky a knihy ku zaměstnání potřebné, na opatření a zachování vlastního pracovního náradí a šatu, náklad na jízdné z místa a do místa pracovního, zvláštní výlohy spojené se zaměstnáním v obzvláště nebezpečných, nepřetržitě nebo jen v noci jdoucích závodech, v y š š i vydání na zaopatření mimo dům, z v ý š e n é jízdné, příspěvky ku zajištění z v ý š e n ý c h podpor v nemoci, příspěvky nebo pojistky pravidelně placené na zajištění podpor v nemoci, mateřství, nezaměstnanosti, ve stáří nebo neschopnosti k výdělku a v jiných případech nouze do pomocných pokladen nebo odborných spolků (srov. ustanovení § 15, č. 3). Sem náležejí dále:

a) případně další výdaje na vlastní účet, je-li jich ku vykonání služební práce zapotřebí a je-li náhrada za ně obsažena ve vzájemné dávkě poskytované za převzatou činnost (jako na př.: výdaje domácích pracovníků na osvětlování, u průmyslových dělníků náklady na látky pomocné (na příklad na nitě u domácích krejčí ve službách konfekcionářů) a na vydání na vlastní účet k opatření jistých předmětů (jako novin u sklepníků a pod.),

b) roční příspěvky, které jsou povinni zapravovati aktivní a jiní veřejní úředníci státu, zemi, župě atd. k účelům nemocenským a pensijním (§ 15, čís. 3, věta 2.),

c) příspěvky, které jsou jiní zaměstnanci povinni z důvodu svého služebního poměru zapravovati do nemocenských, úrazových, starobních, invalidních, vdovských, sirotčích, pensijních pokladen, pojištěn nebo podobných ústavů (§ 15, č. 3, věta 2).

d) jakož i kolek za kvitance o služném a výslužném.

Výdaje tyto lze odečísti paušální částkou stanovenou v § 15, č. 1, lit. d). Předpokladem této srážky jest ovšem, že poplatník takové výlohy vůbec

(3) Požitky v přírodninách započítají se podle skutečných cen v místě obvyklých.

E. Příjem z kapitálů.

§ 12.

(1) Příjem z kapitálů činí úroky, renty, dividendy, a veškeré jiné výtěžky, které plynou z kapitálů, z majetkových předmětů nebo práv a nejsou již zahrnuty v příjmech podle §§ 8 až 11, a to bez rozdílu, jsou-li podrobeny rentové dani čili nic.

měl; pro výši jejich není při užití paušálu dalšího příkazu potřeby; nebylo-li však těchto výdajů vůbec, nemůže být srážka provedena. Není-li zcela zjevné, že poplatník takových výloh neměl, bude úřad daň ukládající již z úřední povinnosti předpokládati existenci takových výdajů, jakmile uzná, že tu jest aspoň jeden takový výdaj. Nelze-li v některém případě odečísti uvedené srážky paušálem v § 15, č. 1, lit. d) uvedeným, budou účtovány tyto jednotlivé služební výdaje odděleně.

Převyšují-li tyto výdaje paušál v § 15, č. 1, lit. d) stanovený, budou výdaje ty odečteny částkou, kterou poplatník jednotlivě prokáže.

Kromě uvedených výdajů může si ovšem poplatník odečísti ze svého úhrnného důchodu i jiné, v § 15 pod č. 1, lit. e), dále pod č. 2 a pod č. 4 uvedené srážky.

K § 12, odst. 1. Ku příjmu z majetku kapitálového náleží zejména:

1. Úroky a jiné výtěžky z obligací státních, z obligací fondů veřejných, z obligací zemských fondů, z půjček zemských, okresních a obecních, bez výjimky, dále z jiných půjček, i když jsou od daně rentové osvobozeny,

2. úroky ze všech jiných jakkoli pojmenovaných veřejných nebo soukromých, upsaných nebo neupsaných, zajištěných nebo nezajištěných půjček, pohledávek, zástavních listů, hypotečních půjček, půjček na prostý úpis dlužní, na směnky, dále z nedoplatků cen trhovích, z pohledávek z účtu běžného, z kaucí, z deposit, z pokladničních poukázek, ze vkladů úsporných atd. bez výjimky. Aktivní úroky z pohledávek obchodních jsou však příjmem z podniku (§ 10). Naproti tomu nelze považovati hypotekárních pohledávek za pohledávky obchodní, ani když patří obchodní firmě.

3. Eskomptní zisky nahrazující úroky.

4. Úroky a dividendy z akcií, prioritních akcií, všelikých priorit, z podílů obchodních, z podílů komanditistů, z podílů společenstevních, z podílů na společnosti s ručením omezeným, z kuksů atd. bez rozdílu, zda jde o cenné papíry tuzemské nebo cizozemské, ať jde o podniky od daně výdělkové osvobozené nebo ne.

(2) Při nezáručitelných kapitálových pohledávkách, při nichž se vrátí vyšší kapitál než původně zapůjčený, připočte se částka převyšující původní pohledávku k důchodu roku, kterého byla přijata se splátkou příslušného kapitálu.

(3) U příjmu z cenných papírů nepřihlíží se ke zvýšení nebo snížení kursovní hodnoty, pokud papíry ty nenáleží ku provozovacímu kapitálu podniku. Avšak skutečně dosažené

Příjem ze společnosti s ručením omezeným jest však pouze částka, která byla poplatníku při rozdělení zisku podle společenské smlouvy nebo usnesení valné hromady přiručena. Částky zisku uložené společností do rezerv nejsou příjmem jednotlivých společníků. Na tom nemění ničeho okolnost, že má snad poplatník buď sám nebo s manželkou nebo s jinými rodinnými příslušníky rozhodující hospodářský vliv na vedení společnosti. Totéž co o příjmu ze společnosti s r. o. platí o příjmu z kuksů.

V § 93 obch. zák. uvedené částky, jež vydává společník v zájmu společnosti, nepovažují se za část podílu obchodního; úroky z nich nejsou tudíž příjmem z kapitálu, nýbrž příjmem z podniku.

5. Pachtovné z propachtovaných živností, živnostenských práv a jiných předmětů, které nejsou podrobeny dani pozemkové nebo dani domovní. O pachtovném za předměty, které jsou podrobeny dani pozemkové a domovní, bylo pojednáno u příjmu z propachtovaných pozemků (§ 8) a budov (§ 9).

6. Všeliké jiné důchody (renty) kromě důchodů, které jsou bezprostřední úplatou za vykonané služby a kromě platů odpočinkových a zaopatřovacích (viz § 11), tedy:

a) Renty (dědičné, dočasné, doživotní), které vyplácejí pojišťovny a ústavy zaopatřovací, pokladny pensijní, vdovské nebo jiné ústavy podobného druhu za určité vklady, nebo které zakládají se na darování, nadaci, posledním pořizením nebo na koupi renty.

b) Renty výkupné a odškodňovací, dále dávky výměnkářské a výměnky všeho druhu, příjmy z práv požívacích, ze služebností (jako ze služebností požívání, užívání bytu) z břemen pozemkových ve prospěch poplatníků a ze všech jiných podobných oprávnění.

c) Účastnické podíly, kterých požívají majetníci kartelovaných podniků, když zastaví nebo omezí provozování svého podniku.

d) Jiné běžné platy, dávky a podpory, pokud se plátce k poskytování pravoplatně zavázal anebo pokud jest podle zákona nebo rozsudku soudcovského k nim zavázán (jako výživné, apanáže a pod.).

e) Běžné platy za to, že se nevykonávají oprávnění, patenty, výsady, vynálezy, práva provozovací nebo jiná práva autorská a pod., anebo že se výkon jich přenechává, kromě případů, kdy takové přenechávání (nebo i nevykonávání) tvoří předmět samostatného zaměstnání nebo

zisky ze spekulativního zcizení cenných papírů, pohledávek, rent a pod. připočtou se po srážce ztrát při takových obchodech snad utrpěných k důchodu.

F. Příjem z jiných pramenů.

§ 13.

(1) Jiný příjem činí příjmy, které nenáleží k žádnému v §§ 8 až 12 uvedenému

podnikání (§ 10). Kdy sluší považovati výkon nebo zadávání práv autorských atd. za příjem z podniků uvedeno jest v § 10.

Za běžnou dávkou pokládá se každá, občas se opětuující dávka, třeba byla již napřed omezena na určitý čas. Částky splatné každoročně po řadu let jakožto cena tržová, nejsou však běžnou dávkou v tomto smyslu.

Příjmy z majetku kapitálového počítati jest do příjmů podle § 4 částkou, které skutečně dosáhly v berním roce kalendářním; příjmy, kterých poplatník skutečně nedostal (poshověl, odpustil nebo jsou nedobytny), nejsou částí příjmů; naproti tomu budou počítány do příjmů k dobru připsané úroky ve styku obchodním; rovněž počítány budou do příjmů úroky, které poplatník dostal dodatečně za léta předešlá pokud tehdy zůstaly nezdaněny, buď že je poplatník poshověl, nebo že byly domněle nedobytny; tyto úroky počítají se do příjmů toho roku, kterého byly přijaty.

Tvrdí-li poplatník, že úroku nebo důchodu, na nějž má nárok, neobdržel, má to prokázati.

Pokud cenné papíry patří ku provozovacímu kapitálu podniku, platí o příjmu z nich ust. § 10. Cenné papíry, které poplatník trvale uloží jako kauci, vadium, nebo aby si opatřil kapitál provozovací, nenáleží ku provozovacímu kapitálu (viz § 15).

Je-li ve splátce zahrnuta annuita i úrok, jsou dani podrobeným příjmem toliko úroky ve splátce obsažené.

Naturální požitky započtou se do příjmů v penězích podle cen v místě obvyklých.

Příjmy z úroků, rent, dividend a pod. v cizí měně se přepočtou na čsl. měnu v kursu dne, kterého se dostaly poplatníku ku právnímu použití. Nelze-li toho dne určit, může se přepočet provésti průměrným ročním kursem oné cizí měny.

Jakožto srážky ve smyslu § 15 čís. 1 mohou býti odečteny zejména náklady na uschování a správu cenných papírů, na inkasování úroků, jakož i premie za pojištění proti nebezpečí slosovacímu, dále daň rentová, když ji poplatník sám nese (když nebyla dlužníkem převzata).

K § 13, odst. 1. Odvětví příjmů v §§ 8—12 zákona jednotlivě uvedená nejsou tazativním výpočtem všech daní podrobených příjmových odvětví. S příjmovými odvětvími, která v těchto paragrafech nejsou uvedena, naloženo bude podle všeobecných pravidel obsažených v §§ 7, 14—17; při

druhu příjmů, pokud jsou důchodové dani vůbec podrobeny. Sem náleží zejména výhry na losy a jiné výhry, spekulativní zisky, tantiemy správních radů, spisovatelské honoráře, alimenty a pod.

tom však nutno užiti v podrobnostech obdobně zvláštních předpisů, platných pro příjmová odvětví, která se jim svou povahou nejvíce blíží a jež jsou rozvedena v §§ 8 až 12.

Tak na př. jsou ovšem tantiemy a praesenění známky členů správních nebo dozorcích rad dani podrobeným příjmem u příjemců, avšak nenáleží ku příjmům vytčeným ani v § 11 ani v § 12. Platí ale o nich obdobně ustanovení o těchto příjmech.

Sem náleží také požitky blízké služnému, které pobírají za výkon své funkce jiné osoby než zaměstnanci v § 11 jmenovaní.

Jsou to na příklad služné, funkční požitky a jakkoli jinak označené požitky jmenovaných neb volených funkcionářů, veřejnoprávních, samo-správních orgánů, institucí a fondů (jako příslušící zemských správních komisí, starostové obcí atd.).

Cestovné a denní platy poskytované těmto osobám z veřejných pokladen na úhradu výdajů s konáním jejich povinností spojených, jsou výdaji služebními a proto nenáleží do příjmů.

Pokud sluší pokládati funkční požitky jiných funkcionářů sborů veřejných (na př. zemských, župních, okresních, obecních a jiných) za zcela nebo částečně osvobozené od daně proto, že jsou zcela nebo částečně onerosními nebo přímo účelovými, jest posuzovati podle obdoby předpisů § 11 odst. 2.

Výpočet příjmů pod ustanovení tohoto paragrafu spadajících a v druhé větě § 13 odst. 1. jmenovaných nevyčerpává zdaleka všechny sem náležející příjmy; jest to výpočet pouze demonstrativní.

Pokud jde o výhry na losy, připouští se, hledíc k zcela mimořádné povaze tohoto příjmu, aby bylo z výherní částky po srážce zapravených poplatků státních odečteno i to, co bylo ať v kterékoli době zapraveno za los, na nějž výhra připadla. Úroků z kapitálu v ceně losu investovaného odečítati ale nelze.

Při výhrách z věcných loterií dlužno vyhrané předměty oceňovati podle jejich skutečné hodnoty.

Mezi jiným patří do příjmu podle § 13 i spekulativní zisky z jednotlivých obchodů, nejsou-li provozovány po živnostensku, kdežto zisky ze spekulativních obchodů po živnostensku prováděných spadají pod příjem podle § 10. Způsob výpočtu zisku jest však u obou druhů týž (§ 10, odst. 3.).

Předmětem spekulace mohou býti hodnoty fluktuujícího rázu (na př. valuty), ale i trvalé majetkové předměty (na př. nemovitosti, ukládací cenné papíry a j.).

O tom, kdy se považují zcizení majetkových předmětů za spekulativní, jedná § 7 v odst. 3. a 4.

Spisovatelské honoráře mohou poplatníku plynouti jako příjmy z podniků a zaměstnání (§ 10) nebo ze služebního poměru (§ 11); jednotlivé honoráře, nespadaající pod uvedená odvětví, zdaniti jest podle § 13.

(2) Z funkčních požitků (platů a činovních přídatků) a podobných paušálních náhrad vyplácených ze státní pokladny kromě funkčních požitků státních zaměstnanců jsou dani podrobeny jen dvě pětiny; daňová povinnost co do těchto požitků bude splněna samostatným provedením daňové srážky připadající na ně podle sazby § 18; srážku provede vyplácející pokladna. Funkčními požitky dani podrobenými nejsou přímé účelové požitky, jako reprezentační přídatky a paušály na úřední výdaje.

O způsobu zdanění honorářů za činnost po několik roků trvající jedná § 22.

Výživné (alimenty) zdaní se jako příjem z kapitálu, spočívají-li na pravoplatném závazku, soudním rozsudku nebo na zákonu (§ 12). Jiné alimenty (dobrovolné), pokud nemají povahy jednorázového daru, spadají pod ustanovení § 13.

K § 13, odst. 2. Funkční požitky (platy a činovní přídatky) a podobné paušální náhrady vyplácené ze státní pokladny, započítávají se do vyměřovacího základu jen dvěma pětinami. Sem náleží: plat presidenta republiky podle zák. ze dne 20. prosince 1918, č. 93 Sb. z. a n. a ze dne 12. srpna 1921 č. 290 Sb. z. a n., plat a činovní přídatky členů vlády za tuto funkci podle zák. ze dne 20. prosince 1918 č. 94 Sb. z. a n., ze dne 15. dubna 1920 č. 317 Sb. z. a n., a podle nař. vlády ze dne 15. března 1919 č. 135 Sb. z. a n. a ze dne 21. ledna 1921 č. 30 Sb. z. a n., platy a činovní přídatky předsedů, místopředsedů a členů Národního Shromáždění podle zák. ze dne 18. března 1921 č. 115 Sb. z. a n. a konečně paušální náhrady předsedy a členů ústavního soudu podle zák. ze dne 9. března 1920, č. 162 Sb. z. a n. a vl. nař. ze dne 11. května 1923, č. 159 Sb. z. a n.

Provede-li vyplácející pokladna srážku daně připadající podle § 18 na uvedené požitky, bude tím daňové povinnosti, — ovšem jen co do těchto požitků — učiněno zadost, tak že k řádnému vyměrování daně v tomto směru již vůbec nedojde; má-li tedy příjemce těchto požitků ještě jiný dani podrobený důchod, nebudou shora uvedené požitky do celkového důchodu včítány.

O odvádění sražené daně a o způsobu, jakým budou vyplácející pokladny oznamovati úřadu vyplácené funkční požitky podle odst. 2., platí obdobně ustanovení §§ 38 a 45.

Přímé účelové požitky, t. j. požitky určené přímo k hrazení určitých výdajů s výkonem takových funkcí spojených (na př. reprezentační přídatky, paušály na úřední výdaje), nepodléhají se za funkční požitky dani podrobené a nelze jich tudíž vůbec zdaňovati. Jsou to zejména služební byt a paušál na úřední výdaje presidenta republiky, reprezentační přídatky členů vlády, denní náhrady náhradníků ústavního soudu podle shora citovaných zákonů a pod.

§ 14.

Nelze-li v případech, kde příjem z nějakého pramene přísluší společně několika osobám, určití podílu, připadajícího na každého jednotlivého účastníka, předpokládá se, že se úhrnný příjem dělí na stejné části.

S r á ž k y.

§ 15.

Aby se zjistil dani podrobený důchod, nutno od příjmů odečísti:

1. veškeré výdaje učiněné na dosažení, zabezpečení a udržení důchodu, zejména
a) výdaje správní, provozovací, náklady udržovací a úroky z dluhů obchodních,

K § 14. Zde jde o případy, kdy společný důchod náleží několika osobám netvořícím dohromady spotřebního společenství.

Pravidla toho bude užito ovšem, i když společný příjem nebude rozdělen, nýbrž bude užito ke krytí společných závazků. Na př. veřejná obchodní společnost užije části obchodního zisku ke splácení kapitálového dluhu společnosti; společným důchodem jest v tomto případě nejen část zisků společníkům rozdělená, nýbrž i část, již bylo užito ke krytí společných závazků. Poměrný díl tohoto celého důchodu dlužno pak připočítati společníkům do jejich důchodu (viz § 17, č. 1.).

K § 15. Srážky, které souvisejí přímo s některým pramenem příjmu, odečtou se od tohoto příjmu. Srážky na určitém odpětví příjmu nezávislé, jako pojistné premie, úroky ze soukromých dluhů, soukromá břemena a pod., buďtež uvedeny zvláště.

Srážky musí se týkati daňového období, které jest pro uložení daně rozhodným (§ 4).

Ze všeobecného pravidla, že srážka musí souviseti se zdanitelným příjmem plyne, že nelze na př. povolití ke srážení amortisace (odpisu) z podniku, který se v době pro uložení daně rozhodné ještě neprovozuje, ani ztráty z podniku, jež se již v berním roce neprovozoval.

Každý poplatník jest povinen prokázati, že v daném případě srážky existují; poplatník, který nevede řádných obchodních knih, musí prokázati i jejich zaplacení, jinak jest daňová komise oprávněna buď je stanoviti sama podle pomůcek, které má po ruce, aneb k nim nepřihlížeti. O odečitatelnosti přímých daní jedná zvláště bod 1., lit. e).

K § 15, č. 1, lit. a). Sem patří i veškeré výdaje provozovací v užším slova smyslu, jako: vydání na udržování nebo znovuzřízení hospodářských budov, dělnických bytů a všech ostatních stavebních zařízení, jež hospodářství slouží nebo je zajišťují, a náklady na udržování a doplňování živého i mrtvého hospodářského inventáře. K provozním nákladům patří na př. také: Výlohy přesídlení obchodu do jiné obchodní místnosti v téže obci, výlohy za opravu obchodního zařízení přineseného z dřívější obchodní místnosti, byť bylo toto zařízení i bez opravy

b) odpisy přiměřené opotřebení nebo znehodnocení budov, strojů, meliorací, živého i mrtvého inventáře a jinakého provozovacího zařízení, jakož i ztrátám na podstatě,

dosud upotřebitelným, výlohy za znovuzřízení hrází zničených vodní katastrofou a výlohy za provisorní obnovení elektrického převodu síly k udržení továrního provozu, výlohy učiněné k odvrácení výtržnosti za účelem dalšího nerušeného provozu podniku, příplatky majitelů koksů na udržení minimálního provozu, předepsaného horním zákonem, a nákladu na soudně uvalenou kuratelii.

Provozní vydání lze ovšem odečísti jen, jde-li o skutečná, tedy skutečně učiněná vydání; byla-li však ušetřena ať vlastní prací poplatníkovou nebo bezúplatnou činností jiných osob; nelze ničeho odečítati.

U prokázaných, skutečně učiněných výdajů provozních se nezkoumá, bylo-li třeba nákladu tak vysokého.

O nákladech, které sice majetek zlepšují, ale které byly podniknuty nikoliv za účelem zlepšení, nýbrž z nařízení úřadu v zájmu veřejném (na př. u domů) jedná § 9. Totéž platí u podniků živnostenských, továrních a pod., nařízeno-li zlepšení z důvodů veřejné hygieny nebo bezpečnosti (hygienická zařízení v dílnách a pod.).

Výdaje na zlepšení, které nutně vyžaduje dobré hospodaření, jsou odpočítatelné, hradí-li se podle obchodních a účetních zvyklostí z provozních příjmů (§ 17, č. 1).

Do nákladů provozních náleží podle § 17, č. 4. stravování členů rodiny za podmínek tam blíže naznačených (srov. k § 17, č. 4).

Naproti tomu nejsou provozovacími náklady a ztrátami na př.:

odpisy z pořizovacích hodnot oceněných v korunách předválečných se zřetelem na pokles kupní ceny z faktické devalvace, očekávané, ale dosud neuložené konvenční pokuty, náhrada za osobní činnost majitelovu, hodnota práce majitelovy, kterou byla uspořena odměna, odpis z ceny vodní síly proto, že jest její využití vázáno na dobu smlouvy o provozu, amortisace zakládacího účtu veřejné obchodní společnosti, výlohy inventury a projednání pozůstalosti, náhrady zaplacené propachtovatelem pachtýři po skončení pachtu za meliorace jím za dobu pachtu provedené, amortisace kapitálu vloženého do pachtovaného objektu proto, že se pachtýř k tomu zavázal, aby pachtu dosáhl; pachtovné z honitby nepachtované pro živnostenský nebo výdělečný účel, odbytné (úplaty) konkurentovi za vzdání se jeho provozu, úplaty za propuštění ze společnosti obchodní, odpisy provedené proto, že musí býti podnik po uplynutí smluvně stanovené doby odstoupen za cenu odhadní, a vydání na zařízení nebo zdokonalení toho kterého pramene důchodu (náklady pořizovací a investiční, § 17, č. 1).

K průkazu úroků z obchodních dluhů stačí pravidelně předložení ověřených výpisů z obchodních knih.

K § 15, č. 1, lit. b). Opotřebení provozovacích zařízení jest přímým a pravidelným důsledkem užívání jich v provozu.

na kursech aneb jiným ztrátám, jestliže tyto ztráty v provozování podniku již nastaly nebo pravděpodobně jako předvídaný výsledek obchodních poměrů nastanou. Nerozhodno jest,

Mimo opotřebení provozovacích prostředků nutno počítati v některých případech i se znehodnocením jich, jako na příklad když se stávají stroje v důsledku technických pokroků v té které výrobě ne-hospodárnými a musejí býti proto před svým úplným opotřebením vyměňovány za prostředky dokonalejší.

Provozními ztrátami na podstatě jsou ztráty, jež se s jistou pravidelností dostávají na podstatě (na př. ve zboží, surovinách, náradí atd.) při provozování toho kterého podniku.

Takovými ztrátami jsou na př. výtrata zboží, provázení, zkažení včas neprodaných poživatin, zničení zboží přelesením, neprodejnost výrobků vyšlých z módy, jakož i buď nastalé nebo předvídané ztráty na obchodních pohledávkách.

Ztráty kursovni na cenných papírech jsou odečítatelné jen, byly-li realizovány. Účtované ztráty na nich u poplatníků, kteří vedou obchodní knihy, jsou odpočítatelné jen, jsou-li cenné papíry částí provozovacího kapitálu, tedy užívá-li se jich jako zboží. Cenné papíry, depozované trvale za účelem získání provozovacího kapitálu, nejsou tudíž provozovacím kapitálem (viz též § 12).

Ztrátou na kusech není provozní ztráta těžírstva a tím nastalé znehodnocení kusu, nýbrž jen uložený příplatek na ztrátu.

Odpisy ideálních hodnot (na př. ideální hodnota převzaté firmy, za niž byla zaplácena zvláštní úplata) nejsou odpočítatelnou srážkou.

Všechny odpisy a ztráty mohou býti odečteny jen, když tu jest určitá souvislost s provozováním podniku, nebo aspoň s pouhou skutečností, že se podnik provozuje. Tak na příklad lze odečítati skutečnou ztrátu obchodní pohledávky za dodané zboží, ale nelze odečítati ztráty pohledávky, jež vznikla tím, že obchodník svému obchodnímu příteli z ochoty půjčil jistou částku do obchodu. A nelze odečítati ztráty na majetku neb provozním kapitálu a příjmech, jež nastala okolnostmi s provozem nesouvisejícími (požárem, bleskem a pod.).

Avšak ztráta z krádeže spáchané osobou, které byly odcizené věci v provozu podniku svěřeny k dohledu, jest ztrátou v provozu utrpěnou, právě tak jako ztráta způsobená ohněm, který vznikl při manipulaci vyžadované provozem podniku na objektech tohoto podniku.

Při odečítání odpisů za ten který berní rok (obchodní období) možno vzíti zřetel jen k opotřebením, znehodnocením a ztrátám, jež nastaly v berním roce, po př. v obchodním období, za něž se daň vyměřuje anebo nastaly-li v téže době okolnosti, z nichž lze usuzovati, že k těmto ztrátám — třeba v budoucnu — dojde.

Ztrátou rozuměti jest rozdíl mezi hodnotou toho kterého statku na počátku berního (obchodního) roku a mezi sníženou hodnotou téhož statku na konci téhož roku. Uvedl-li poplatník pohledávky plnou hodnotou ve svém jmění, jest to důkazem, že sám je pokládal za nepo-

byly-li takové odpisy provedeny buď přímo na příslušných zůstatcích aneb zřízením zvláštní oceňovací položky, která vyjadřuje znehodnocení. K odpisům lze přihlížeti pouze potud, po-

chybné a dobytné, a nelze tedy dodatečně žádati o změnu základny daňové proto, že poplatník později došel k jinému názoru.

Ustanovení o přípustnosti odečítání odpisů nesmí být ovšem zneužito k několikerému odečítání téhož nákladu pod různými tituly, třeba v různých letech (na př. jednou pod titulem odpisů, po druhé pod titulem nákladů provozních a třeba i pod titulem vydání na znovu-zřízení).

Odečítati lze jen odpisy, jež jsou přiměřeny. Přiměřenost odpisů za opotřebení a znehodnocení provozovacích zařízení, odpisů to, jež jsou pravidelně vyjadřována určitým procentem (paušálem), lze stanoviti porovnáním ceny nákupní s cenou, již bude lze získati, až bude toto zařízení z provozu vyloučeno a zjištěním doby, po kterou bude pravděpodobně zařízení to v provozu. Byl-li tedy na př. koupen určitý stroj za 105.000 Kč a lze-li podle zkušeností počítati s jeho užíváním v provozu po 10 let, načež bude pravděpodobně prodán jako nepotřebný za částku asi 5000 Kč, lze stanoviti roční přiměřený odpis za opotřebení částkou 10.000 Kč.

Lze-li však — podle zkušenosti — předpokládati, že bude tento stroj novými vynálezy znehodnocen v době 5 let po jeho nákupu tak, že bude — jako nevhodný — z provozu vyřazen, bude činiti každoroční odpis na opotřebení a spolu znehodnocení jeho částku 20.000 Kč.

Podobně bude postupováno při odpisech ztrát na podstatě, kursech nebo u jiných ztrát. Zde bude nutno často usuzovati o přiměřenosti odpisů podle zvláštních okolností toho kterého druhu podniku neb i toho kterého jednotlivého podniku.

O přiměřenosti odpisů za ztráty, které již nastaly (jako nedobytné pohledávky) lze usuzovati zjištěním, nepřekročily-li tyto odpisy skutečné výše ztráty (nebo znehodnocení).

Přiměřenost výše znehodnocení, jež sice ještě nenastala, ale která byla v obchodních knihách odečtením určitého ročního paušálu z ceny toho kterého statku provedena v přesvědčení, že pravděpodobně jako předvídaný výsledek obchodních poměrů nastanou, nutno, jsou-li pochybnosti, stanoviti znalci.

Toto zjišťování budiž však omezeno jen na případy, v nichž jsou vážné pochyby o přiměřenosti výše odpisů uplatňovaných poplatníkem.

Poplatník má ovšem povinnost uvést, kdykoliv to žádá vyměřující úřad, výši a případně procento provedených odpisů.

Vyloučeno jest však jakékoli zkoumání přiměřenosti mimořádných odpisů, přípustných za podmínek obsažených v ustanovení dvou posl. vět §u 10, odst. 2., kdy si totiž lze vedle obecně přípustných odpisů bez dalšího odepsati ještě 20% nákladu na stavbu nebo stroje a zařízení. O těchto odpisech bylo pojednáno podrobněji v § 10, odst. 2.

kud zmíněné ztráty aneb přiměřená náhradní opatření nebyla již započítána jako běžné provozovací výdaje. Přiměřenost a výše těchto odpisů budiž, vznikne-li o ní pochybnost, stanovena znalci.

Dalším předpokladem pro možnost odečítání odpisů jest, že jde o ztráty, jež lze v té které době zjistiti a odhadnouti.

Nelze tedy přihlížeti k odpisům, jež byly provedeny ze všeobecné úvahy, že jsou některé ztráty nebo znehodnocení samy o sobě možnými. Tak na př. lze odečítati odpisy, přiměřené podle zkušenosti budoucím ztrátám, jež vzniknou na zboží přelesením, nelze však odečítati odpisy na ztráty, jež by poplatník mohl utrpěti na zboží krádežemi nebo zpronevěrou. Reservy na takové ztráty — vedle pravidelných odpisů na opotřebení — nejsou odpočítatelné, na př. reserva na zanedbané opravy budov a na očekávané opravy budovy.

Pro odečítání odpisů jest nerozhodno, byly-li odpisy provedeny přímo na zůstatcích anebo byly-li provedeny zřízením zvláštní oceňovací položky, jež toto znehodnocení vyjadřuje. Jest však nutno, aby byly tyto zvláštní oceňovací položky (jako amortisační konto budov, konto obnovy strojů, konto dubiosních pohledávek) tak rozvedeny, aby mohl vyměřující úřad na jejich podkladě jasně zjistiti nejen výši, nýbrž i druh a přiměřenost jednotlivých položek odpisů. Odpisy nesmí převyšovati stupně ztrát nastalých nebo očekávaných, a tedy sloužiti ke hromadění nezdaněného jmění.

Objeví-li se výdajové položky vzniklé v dřívějších letech teprve v berním roce a byly-li teprve v tomto roce zaplacené nebo vyúčtovány, nelze jich proto vyloučiti. Naproti tomu lze odpisy (reservy) zaúčtované místo v berním roce teprve v bilanci roku následujícího, uznati za srážku teprve v berním roce, jehož základem jest tato bilance.

Poplatníci, kteří obchodních knih nevedou, mohou uplatňovati všechny odpisy, pokud ty které ztráty (opotřebení, znehodnocení) v době pro vyměření daně rozhodné již nastaly, nebo jsou očekávatelné a ocenitelné. Ovšem musí utrpěné ztráty na vyzvání věrohodně prokázati.

Uplatňuje-li poplatník, který provedl odpisy v obchodních knihách, ještě jiné další odpisy, musí jejich nutnost a přiměřenost prokázati. Zvýšiti však knihovní hodnoty jen za tím účelem, aby byly umožněny větší odpisy, není přípustno, leč by se to stalo na základě zákona o stabilizačních bilancích.

Poplatníci, kteří odpisů neuplatňovali, mohou si odečítati náklady na znovuzřízení provozních zařízení, ovšem ale jen v mezích ustanovení § 15, č. 1, lit. b).

Záloha ztrátová (reserva), jež byla při uložení daně v předešlém roce uznána za položku srážkovou, může být z pasív bilance pozdějšího roku vyloučena na základě znaleckého dobrozdání, že tu nejsou

c) Pojistné placené za všeliká pojištění proti věcným škodám a jiným majetkovým újmám.

d) Při služebních požitech (§ 11, odst. 1, č. 1 a 2) výdaje tohoto důchodu se týkající (č. 1, lit. a) a č. 3)

již předpoklady pro takovou ztrátu. V důsledku toho podléhá příjem ze zrušení rezerv, jichž dotace byla ve dřívějších letech uznána za srážku, daní důchodové v berním roce, kdy rezerva zrušena, a není tudíž přípustná reasumace daně za léta předešlá.

Odečítají-li poplatníci, kteří uplatňovali odpisy, ještě vydání za znovuzřízení objektů, nutno zjistiti, neslouží-li tato vydání témuž účelu, na který byly odpisy uplatňovány.

Byla-li tedy na př. stanovena amortisace stroje koupeného za 52.000 Kč, ročním paušálem 5000 Kč (za předpokladu, že bude lze stroje po 10 let v provozu užívat a pak že bude prodán za 2000 Kč) a bude-li zjištěno, že byl po té době stroj nahrazen jiným z běžných prostředků, nelze této položky výdajové od příjmu odečísti.

Stal-li se ale tento stroj nepotřebným již po uplynutí prvých 6 let, nebylo by lze výdajové položky za náhradní stroj uznati, ale za to by byla dosud neamortisovaná částka za starý stroj, tedy v tomto případě částka 20.000 Kč od základu zdanění odečtena.

Při užití ustanovení § 15, č. 1, lit. b), nutno míti na zřeteli současně ustanovení § 17, č. 1 a č. 2.

Dalo-li tedy na př. zřízení objektů nebo výměna strojů podnět k provedení nových investic nebo rozšíření podniku, lze odečísti jen tu část nákladů, jež odpovídá přiměřeným nákladům na udržování dosavadních zařízení (objektů, strojů atd.).

Bylo-li ale při tomto znovuzřízení objektů užito lepších konstrukcí, ale rozsah budovy zůstal v celku nezměněn (na př. nová stáj postavena pro týž počet dobytka jako byla stará, ale byla postavena z cihel a pokryta taškami, kdežto stará byla z lepenice a kryta došky), anebo byl-li při výměně strojů koupen stroj téhož druhu a téže výkonnosti jako starý, ale novějšího systému, nelze pokládati vydání s tím spojená za zlepšení ve smyslu § 17, č. 1 a lze je proto (podle ust. § 15, č. 1, lit. b) odečítati.

Byla-li ale na př. stáj postavena pro větší stav dobytka, anebo byla-li stará strojní zařízení na pohon vodní zaměněna za nová s pohonem parním, lze náklady s tím spojené odečítati pouze částečně.

K § 15, č. 1, lit. c). Sem náleží zejména pojištění proti ohni, vloupání, krádeži, ztrátám bursovním, povinnému ručení, úrazu zaměstnanců v podniku poplatníkově, ztrátám ze zpronevěr, dále pojištění kreditní, kaucovní, pojištění hypotek a j. Srov. také § 17, č. 6. O pojištění osoby poplatníkovy, jeho rodiny a domácnosti viz § 15, č. 3.

K § 15, č. 1, lit. d). O srážce tohoto paušálu jednáno v § 11.

paušálem 20% z prvních . . . 20.000 Kč,
 „ 10% z dalších . . . 30.000 Kč a
 „ 5% z dalších . . . 50.000 Kč.

Toto ustanovení nevylučuje odečísti takové výdaje, převyšují-li zmíněný paušál, částkou skutečně vynaloženou.

e) Přímé daně s přírážkami (vyjímajíc daň důchodovou, daň z válečných zisků, daň válečnou a dávku z majetku a z přírůstku na majetku podle zákona ze dne 8. dubna 1920, č. 309 Sb. z. a n.), pokud byly skutečně za-

K § 15, č. 1, lit. e). Odečitatelnými přímými daněmi s přírážkami jsou zejména daň pozemková, domovní, výdělková, dále dávky autonomní, pokud jsou nákladem správním, provozním nebo obchodním (činzovní groš, daň z vozidel, vodné a j.), cla, daně spotřební, daň z obratu a j.

Z jiných veřejnoprávních daní, dávek a břemen přímých jsou odečitatelné ty, které nestihají důchod sám, neboť zákon nepřipouští, aby daň zkracovala odčítáním svoji vlastní základnu.

Jsou tedy odčitatelné dále zejména daň rentová, daň z vyššího služného, dávka z tantiem, poplatkový ekvivalent duchovního, pokud souvisí s některým pramenem poplatníkovy příjmu, vojenská taxa, břemena patronátní a j., nikoliv však daň důchodová a (pokud by ještě byly uloženy a placeny) daň z příjmu podle zák. č. 220/1896 ř. z., daň z válečných zisků, válečná a dávka z majetku, jakož i rezervy na tyto daně.

Daně podle tohoto pravidla odečitatelné jsou břemenem zatěžujícím celkový důchod poplatníkův, jsou tedy odpočitatelnou srážkou, i když příslušný pramen nedal žádného důchodu zdanitelného.

Ve stejném rozsahu budou sráženy přírážky autonomních svazků, pokud jsou k odpočitatelným daním předepisovány, jakož i veřejnoprávní dávky tyto přírážky zastupující (konkurenční příspěvky) nebo místo nich smluvně stanovené úplaty, a příslušenství daní jako: úroky z prodlení a p.

Podmínkou odpočitatelnosti jest, že byly v berním roce, o nějž jde, skutečně zapraveny (§§ 273 až 275). Slovy „skutečně zapraveny“ rozumí se zapravení jakékoli, to jest ať hotovými nebo dobropisem v odúčtovacím řízení nebo pokladničními poukázkami nebo odpočtem. Vedle toho jest odpočitatelnost daní a dávek podmíněna ještě tím, že byly tyto platby výběřcím úřadem na uvedené daně také skutečně zaúčtovány.

Zaslal-li tedy poplatník určitou částku na př. k zaplacení daně výdělkové, ale úřad ji (podle § 273, odst. 3.) zúčtoval na starý nedoplatek daně důchodové, nelze této částky jako srážkové položky odečítati resp. uznati.

Ukáže-li se v následujících letech berních, že byly odečteny částky vyšší, které byly pak poplatníku hotově vráceny nebo přeúčtovány,

praveny (§§ 273 až 275) a jako takové výběrčím úřadem podle ustanovení § 273, odst. 3, zúčtovány. V témže rozsahu nutno odečísti dále jiné veřejnoprávní daně a dávky přímo předpisované (na př. daň z obrátu), patronátní břemena a konkurenční příspěvky, zastupující zemské, župní, okresní, obecní a jiné přírážky anebo dávky, a vojenskou taxu. U poplatníků, kteří vedou řádné obchodní knihy, se odečte dále reserva pro všeobecnou daň výdělkovou, pokud jest přiměřena berní povinnosti roku, na jehož vrub byla zřízena a pokud jí poplatník prokazatelně použil

budou tyto vrácené nebo přeúčtované přeplatky započteny od zdanitelného důchodu toho roku, v němž se vrácení stalo.

Ze zásady, že lze srážeti jen daně (a dávky) v berním roce skutečně zapravené, stanoví třetí věta jedinou výjimku, pokud jde o poplatníky vedoucí řádné obchodní knihy a současně o daň výdělkovou.

Podle této věty mohou si totiž poplatníci, vedoucí řádné obchodní knihy, za podmínek v lit. e) stanovených utvořit pro všeobecnou daň výdělkovou rezervu, která bude odečitatelnou, prokáže-li poplatník, že z této rezervy daň výdělkovou s přírážkami skutečně zaplatil.

Odečtena bude ovšem jen přiměřená reserva, t. j. reserva, činící nanejvýše částku skutečně ještě nesplněné povinnosti na dani výdělkové za ten který rok berní, a jen v té výši, v jaké byla z ní všeobecná daň výdělková za berní rok, na jehož vrub byla reserva utvořena, do stanovené lhůty (§ 307, odst. 1., č. 3) to jest do konce února nejbližší příštího roku skutečně placena.

Dosah tohoto ustanovení osvětlí tyto příklady:

1. Poplatník vedoucí řádné obchodní knihy platil v berním roce 1927 na všeobecnou daň výdělkovou za tento berní rok podle ustanovení § 270 odst. 1, ve stanovených lhůtách zatím částečně odpovídající předpisu této daně na berní rok 1926.

Po uplynutí obchodního roku uzavřel obchodní knihy a zjistil při tom, že jeho všeobecné výdělkové dani podrobený výnos z obchodního roku 1927 se proti roku předchozímu tak zvýšil, že bude činit všeobecná výdělková daň za berní rok 1927 i s přírážkami částku o 5000 Kč vyšší než činila daň (s přírážkami) předepsaná na berní rok 1926.

Proto si na vrub výnosu z roku 1927 vytvořil daňovou rezervu 5000 Kč, a těchto 5000 Kč také zaplatil v únoru 1928 na všeobecnou výdělkovou daň za berní rok 1927.

Protože neměl nedoplatků za předchozí léta ani jiných nedoplatků daňových za berní rok 1927, byla mu částka 5000 Kč na účet všeobecné daně výdělkové za berní rok 1927 skutečně zúčtována.

Při vyměření daně na berní rok 1927 zjistil vyměřovací úřad, že bude činit uložena daň na rok 1927 i s přírážkami skutečně částku, která převyšuje daňovou povinnost roku předchozího o 5000 Kč.

v roce nejbližší příštím a ve lhůtě stanovené v § 307, odst. 1, č. 3, ku placení všeobecné daně výdělkové s přírážkami na berní léta počínajíc rokem 1927. Hotově vrácené nebo přeúčtované přeplatky uvedených daní a dávek s přírážkami a příslušenstvím jsou dani podrobeným příjmem, pokud byly při vyměření daně důchodové jako srážky odečteny.

2. *Hodnověrně prokázané úroky i s úroky z prodlení ze soukromých dluhů a jinaká na*

Byla tedy daňová reserva přiměřená; protože pak bylo celé rezervy užito na placení všeobecné daně výdělkové na berní rok, na jehož vrub byla reserva zřízena, dále, protože bylo placeno včas a placení bylo na tuto daň také zúčtováno, bude při vyměření daně na berní rok 1927 celá částka 5000 Kč jako srážková položka uznána.

2. Jiný poplatník za týchž okolností poukázal celou rezervu 5000 Kč bernímu úřadu na všeobecnou daň výdělkovou berního roku 1927. Protože měl ale nedoplatky na jiných příjmech, podle 1. a 2. věty § 15, č. 1, lit. e) odčitatelných daních berního roku 1927, bylo mu na daň výdělkovou berního roku 1927 zúčtováno z toho jen 1000 Kč.

Nelze mu tedy v tomto případě odečísti na daňové srážce více než zúčtovaných 1000 Kč, třeba byla na daň výdělkovou placena.

3. Obchodník si zřídil na vrub výnosu svého obchodu z obchodního roku 1928 daňovou rezervu 10.000 Kč, zaplatil z ní ale na účet všeobecné daně výdělkové na berní rok 1928 včas (t. j. do konce února 1929) pouze 7000 Kč; částka ta byla podle poukazu také zúčtována.

Při vyměření daně na obchodní rok 1928 bylo zjištěno, že činí tato daňová povinnost (včetně přírážek) pouze 6000 Kč. Bude mu tedy na srážce berního roku 1928 odečteno pouze 6000 Kč, poněvadž přiměřená reserva činila pouze tuto částku; další částka, t. j. 1000 Kč bude uznána za srážkovou položku [byla-li ovšem výběrčím úřadem na některou, podle § 15, č. 1, lit. e) odečitatelnou daň zúčtována], až při vyměření daně na berní rok 1929, protože byla v tomto roce skutečně zaplácena.

Veřejnoprávní dávky placené při nabytí nebo zcizení majetkových předmětů, zakládání pramenů příjmových a jejich zlepšení nebo rozšíření nebo ze zisků dani důchodové nepodléhajících (§ 7, odst. 2. a 3.) jako kolky, taxy, poplatky, daň z přírůstku hodnoty, daň z obohacení, daň dědická, poplatek ze smlouvy služební podle zák. ze dne 12. srpna 1921, č. 295 Sb. z. a n., a p. odpočitatelný nejsou, neboť nesouvisejí se žádným odvětvím zdanitelného příjmu.

K § 15, č. 2. *K jednotlivým v č. 2 uvedeným srážkám se poznamenává:*

1. S úroky možno odečísti nejen úrok z prodlení, nýbrž i jiné příslušenství, které výši úroku stupňuje (na př. režijní příspěvek); naproti tomu nelze odečísti splátek na dlužný kapitál, ať jsou prováděny v jakékoli formě.

zvláštních soukromoprávních titulech se zakládající, důchod trvale zmenšující břemena, dále příspěvky, které poskytuje pravidelně manžel manželu, který není příslušníkem (§ 5, odst. 3 a 4) jeho domácnosti, nebo které pravidelně poskytují rodiče (prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouni, tchán a tchyně) dětem (vnukům, pastorkům, schovancům, zeti a snaše) nežijícím v jejich domácnosti nebo ve stejném smyslu děti rodičům, nežijícím v jejich domácnosti, jsou-li hodnověrně prokázány.

3. Příspěvky nebo pojistné placené do nemo-cenských, úrazových, starobních, invalidních,

Úroky z dluhu jsou i úroky z prodlení v placení daní a dávek, jinak do důchodu neodčitatelných na př. úroky z prodlení z poplatků dlužných a podobně. Úroky z dluhů hypotečních jsou odpočitatelné, i když jde o nemovitost voluptyární (kde se náklady na udržování a pod. neodčítají, ježto přesahují ryzi užítkovou hodnotu k daní důchodové vyšetřenou) anebo i když se týkají doby, kdy nemovitost důchodu neposkytovala (na př. po dobu stavby).

2. Břemena, důchod trvale zatěžujícími, jsou na př. výměnky a renty, jež poplatník zajistil svým příbuzným, k nimž nemá zákonných povinností alimentálních, nebo svým sestárlym zaměstnancům.

Tato břemena možno odečítati ovšem jen, je-li tu soukromoprávní t i t u l (jako smlouva, smír atd.), a je-li tento právní titul z v l á š t n í m, tedy převyšuje-li všeobecnou zákonnou alimentální povinnost. Konečně musí býti toto břemeno t r v a l ý m. Proto nelze odečítati odbytného, jež bylo dáno, třeba smlouvou nebo smírem, místo trvalého břemene.

A nelze tedy odečítati ani dobrovolných příspěvků, podpor a jiných věnování (ježto tu není p r á v n í h o t i t u l u) ani plnění zákonných povinností alimentálních, i když byly tyto uznány smlouvou nebo stanoveny soudním rozhodnutím (protože tu nejde o z v l á š t n í právní titul), jakmile osoby alimentované žijí v domácnosti. Pokud alimentované osoby nežijí s poplatníkem ve společné domácnosti viz následující bod.

Zaplacení uvedených odečitatelných položek musí býti ovšem v ě r o h o d n ě prokázáno poplatníkem.

O věrohodnosti průkazu rozhodne daňová komise nebo vyměřující úřad. Jinak stačí obvykle, jmenuje-li poplatník věřitele, udá-li jeho adresu, výši dluhů (nebo břemene), po př. procento úrokové.

Na vyzvání vyměřujícího úřadu nebo daňové komise nutno ovšem předložit i doklady o dluhu (břemenu).

3. Konečně lze odečítati p ř í s p ě v k y — a to i dobrovolné — které poskytuje p r a v i d e l n ě manžel manželu, který není příslušníkem (§ 5, odst. 3. a 4.) jeho domácnosti, nebo které pravidelně poskytují

vdovských, sirotčích a pensijních pokladen, pojištěn nebo podobných ústavů, a to, ať jest pojištěn poplatník sám nebo i příslušníci rodiny (§ 5), úhrnnou částkou nejvýše 2000 Kč. Vyšší částkou lze pojistné a příspěvky odpočítati jen, byl-li poplatník podle zákona, stanov nebo smlouvy povinen do takového ústavu jako pojištěný vstoupiti a příspěvky platiti.

4. Pojistné placené za pojištění na úmrtí nebo dožití a to, ať jest pojištěn poplatník sám nebo i příslušníci rodiny (§ 5), úhrnnou částkou nejvýše 2000 Kč. Pojistné však smí býti sraženo toliko částkou, která po odečtení, pokud se týče po připsání podílu na zisku

rodiče (prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouni, tchán a tchyně) dětem, vnukům, pastorkům, schovancům, zeti a snaše, nežijícím v jejich domácnosti nebo ve stejném smyslu děti rodičům, nežijícím v jejich domácnosti.

Tyto dobrovolné příspěvky, ať v hotovosti, v naturáliích (jako poskytnutí bezplatného bytu) nebo v jakémkoli jiném způsobu plnění, ať jsou založeny na zákonné nebo morální povinnosti alimentální anebo jsou zcela dobrovolnými plněními, lze odečítati jen, opakují-li se s j i s t o u pravidelností, byť i nebyla časově přesná. Charakteru této pravidelnosti neztrácejí ani příspěvky poskytované třeba v neurčitých obdobích, jen když se s j i s t o u pravidelností opakují, jako na př. dary k svátkům, narozeninám, jmeninám, příspěvky na letní pobyt atd.

Předpokladem jich odečítání jest, že bude nejen jich poskytování, ale i jejich pravidelnost v ě r o h o d n ě prokázána.

Při provádění průkazu o tom, že jsou příspěvky ty skutečně poskytovány pravidelně, nebude vyžadováno provádění přesného důkazu. Dostáčí pravidelně, udá-li dárce přesnou adresu příjemcovu a druh a výši pravidelného příspěvku.

Vyměřující úřad si zjistí, je-li nutno i výsledkem příjemcovým, zda byly skutečně příspěvky vyplaceny.

K § 15, č. 3 a 4. Jest nerozhodno, je-li pojištěn poplatník sám nebo jiný příslušník rodiny nebo poplatník i s příslušníkem rodiny; rovněž není rozhodno, byl-li životním pojištěním pojištěn kapitál nebo renta a kdo jest při pojištění obmyšleným (kdo při pojistné údllosti obdrží pojistěnou částku nebo rentu), a nezáleží na tom, jak se premie platí, zda jednou pro vždy, nebo periodicky nebo určitá částka jednou pro vždy a vedle toho nějaké periodické premie.

Pojistné smí býti ovšem odečítáno jen částkou rovnající se zaplacené čisté premii, tedy po srážce případného podílu na zisku (dividenda, bonus), který byl pojištěnci buď od premie odečten anebo jinak k dobru připsán.

(dividendy) k dobru vychází jako pojistné. Pojistné za tontiny a za poloviční tontiny (za pojištění, při nichž se shromažďuje zisk) nesmí být odečítáno.

§ 16.

(1) Pro výpočet výdajů, které mohou být sraženy, platí tytéž zásady jako pro výpočet příjmů.

Převyšují-li placené premie částky maximálně k odečtení připuštěné, budou odečteny pouze částky po 2000 Kč.

Při uplatňování těchto srážek nutno uvést jména pojišťoven a čísla pojistek; zaplacení premií bude prokázati, žádá-li to úřad, předložením pojistky a stvrzenky o zaplacení té které premie. Nečiní rozdíl, zda ústav má výslovně jméno pojišťovna nebo jiné označení, jako penzijní fond, spolek a pod.

O možnosti paušálního odečtení příspěvků uvedených v § 15, č. 3 při příjmech ze služebních platů jedná § 11.

K § 16, odst. 1. Ustanovení odst. 1. plyne již z povahy věci. Nelze-li totiž z určitých důvodů do výpočtu příjmů toho kterého roku zahrnouti některých položek třeba jsou zásadně dani podrobeny, nelze analogicky zahrnovati ani do výdajů obdobných částek, třeba jsou jako srážkové položky zásadně odečitatelné.

Tak na příklad:

1. Poplatník, který vede řádné obchodní knihy, účtoval v účtu zisku a ztráty obchodního roku 1920 do příjmu i své vzniklé obchodní pohledávky; tento příjem mu byl v berním roce 1921 jakožto příjem obchodního roku 1920 zdaněn. Uvedené pohledávky byly poplatníku teprve roku 1928 skutečně zaplacené. Poněvadž byl tento zásadně dani podrobený příjem zdaněn již v berním roce 1921, nelze ho počítati znovu do příjmu obchodního roku 1928, i když snad poplatník v roce 1928 již řádných knih nevedl, protože by byl tak též příjem zdaněn dvakráte. Z týchž důvodů nelze ovšem odečítati u poplatníka se řádnými obchodními knihami, který v letech 1920—1926 účtoval v účtu zisku a ztráty výdajové položky „dlužné daně“ a jemuž byly tyto položky proto v dotyčných berních letech také uznány, ani těchto daní v roce 1927 znovu a tedy po druhé třeba je skutečně zaplatil až v tomto roce.

2. Byly-li ale tyto výdajové položky v předchozích letech jakožto nepřiměřená daňová rezerva škrtnuty, nutno odečísti v tomto rozsahu ony položky v roce skutečného placení [§ 15, č. 1, lit. e)], poněvadž byly původně jako část zisku zdaněny.

V důsledku ustanovení odst. 1. nutno také inventuru i bilanci sestaviti tak, že se použije stejných zásad pro ocenění jak aktiv, tak pasiv, při tom nutno uvést pasiva, zejména dluhy v cizí měně, ve knihovní úzávěrce ve měně československé a to kursem, jaký byl v den uzávěrky.

(2) Srážky v § 15 vyznačené jsou přípustny toliko potud, pokud nejsou ve spojitosti s důchodovými prameny, které nejsou podrobeny důchodové dani.

(3) U příjmů, které z tuzemska plynou jinam (§ 1, č. 2), jsou srážky přípustny jen potud, pokud jsou v hospodářské spojitosti s tuzemskými prameny. Pro posudek, zda je tu taková hospodářská spojitost mezi dluhem a ručícím předmětem, není rozhodno, zda je tento dluh zapsán v pozemkové knize.

K § 16, odst. 2. Se zřetelem k ustanovení odst. 2. nelze na př. uplatňovati provozních vydání na cizozemský podnik, jehož důchod podle ustanovení § 1, č. 1. (druhá věta) není podroben tuzemské dani důchodové, ani plnění závazků na cizozemském, zdejší dani důchodové nepodrobeném hospodářství, nebo rentu na takovém státku váznoucí.

K § 16, odst. 3. U příjmů plynoucích z tuzemska jinam (§ 1, č. 2) jsou srážky přípustny jen, jsou-li v hospodářské spojitosti s tuzemskými prameny důchodu.

Pro posouzení této hospodářské spojitosti mezi dluhem a předmětem, který ručí, není rozhodným zápis této záruky v pozemkové knize.

Nelze tedy uznati přípustnosti srážky jen proto, že byl osobní dluh poplatníka zapsán v knize pozemkové, naopak, úroku z tohoto dluhu lze odečítati jen, je-li dluh a z něho placený úrok ve skutečné hospodářské spojitosti s tuzemským pramenem důchodu, tak na příklad byl-li onen dluh převzat poplatníkem při koupi tuzemské reality, nebo byla-li dlužná částka věnována na koupi nebo zlepšení tuzemského podniku.

Srážky, jež současně postihují jak dani podrobený tak i dani nepodrobený (§§ 1 a 2) důchod, budou odečítány od dani podrobeného příjmu jen částkou, jež odpovídá poměru dani podrobeného důchodu k důchodu celkovému.

Srážky, jež jsou s jednotlivými prameny důchodu v přímé souvislosti, nutno v priznání k dani důchodové odečítati hned od příjmů z těchto pramenů.

Činilo-li by to však zvláštní obtíže, možno ty které srážkové položky uvést zvláště.

Při tom ovšem nesmí zaviniti tento způsob odečítání d v o j i odečítání srážek. (Nelze na příklad účtovati v příjmu výnos z domu po odečtení daní a pojistek a pak tyto daně nebo pojistky znovu odečítati ve srážkových položkách).

Jsou-li srážky (§ 15) neodvisly od jednotlivých pramenů důchodu, uplatní je poplatník vždy zvláště. Takovými položkami jsou na příklad z přímých daní náboženská daň, činžovní haléř a pod., dále úroky ze soukromých dluhů a podobná břemena, jakož i pojistné za životní pojištění a příspěvky zaměstnanců do vdovských nebo sirotčích pokladen a podobných ústavů.

§ 17.

Od důchodu nemohou býti odečteny ze-
jména:

1. Částky upotřebené k zlepšení a rozmno-
žení majetku, jako uložené kapitály, náklady
na rozšíření podniku, splacené dluhy, vyjí-
majíc náklady na zlepšení, vyžaduje-li jich
dobré hospodaření a hradí-li se obvykle z pro-
vozovacích příjmů.

2. Ztráty, týkající se majetkové podstaty,
jako ztráty a poškození některého důchodo-
vého pramene, dále zmenšení hodnoty majet-
kového předmětu okolnostmi, které nejsou ve
spojitosti s jeho upotřebením k dosažení dů-
chodu; ztráty majetkové, které byly způso-
beny pořízením majetkových předmětů za
cenu převyšující jejich skutečnou hodnotu;
ztráty na pohledávkách, pokud tyto tvoří zá-

K § 17. V § 17 obsažený výpočet vydání jest *demonstrativní*.

K § 17, č. 1. Slovy „rozmnožení majetku“ rozumí se netoliko zvětšení jmění
ve smyslu obohacení, nýbrž i zvětšení majetku ve smyslu rozšíření
příjmových pramenů (na příklad uložení kapitálu) tedy výdaj za účelem
nabytí samého pramene příjmu, nebo provedení zařízení k rozšíření pod-
niku (investice), nebo konečně splacení dluhů. Náklady na zlepšení ma-
jetku (meliorace) možno odpočítavati jen; vyžaduje-li jich dobré hospo-
daření a hradí-li se obvykle z provozovacích příjmů. Při tom není však
třeba ještě zvláště zkoumati, je-li nutno náklady ty hraditi práve
z provozovacích prostředků (srov. též § 15).

Při zlepšení možno si ovšem odečísti náklad náhradní (§ 15, č. 1),
takže jest pak daní podrobenou toliko částka, převyšující tento náhradní
náklad.

Ve smyslu bodu 1. jsou neodpočitatelným nákladem na zlepšení nebo
rozmnožení majetku na příklad: převodní poplatky z majetku, poplatky
spojené s úmrtním sepsáním a inventováním pozůstalosti, náklady z dů-
vodu nabytí dědictví, poplatky za smlouvy manželské, útraty instalace
elektrického osvětlení v domě, výdaje protokolování firmy, splacení
dluhu poplatníkem a to i tehdy, zavázal-li se poplatník smluvně, že bude
dluhy spláceti a náklad, vynaložený poplatníkem na odvrácení ztráty
příjmového pramene. Nelze odečítati také nákladů za instalaci vodovodů
a kanalizačních v domě, leč by šlo o případ, o němž jest zmínka v § 9, odst. 1.

K § 17, č. 2. Za neodpočitatelné ztráty na majetkové podstatě — jak je
zákon příkladmo uvádí — sluší pokládati zásadně všechna zmenšení ma-
jetková, jichž nelze shrnouti pod pojem výdajů uvedených v § 15, č. 1,
lit. a) a b).

kladní jmění poplatníkovy, ačli nastaly
jako přímý důsledek hospodářského provo-
vání; ztráty dědických podílů a obchodních
vkladů; všeliké ztráty majetkových částí,
jichž vůbec se neupotřebuje k dosažení dů-
chodu, na př. ztráty bytových svršků a pod.

3. Úroky z vlastního kapitálu vloženého do
hospodářství nebo podniku.

4. Výdaje na byt a výživu poplatníka, jeho
příslušníků rodiny a dalších v § 20, odst. 1
uvedených osob, jsou-li tyto v zaopatření po-

*Proto nelze odečítati ztráty, kterou utrpěl společník společnosti s r. o.
na svém vkladu při jejím zrušení, ježto jde o ztrátu postihující majet-
kovou podstatu, ani procesních výdajů, které vznikly v procesu vedeném
k odvrácení hrozící ztráty jmění kapitálového. Neboť, není-li odpočita-
telnou ztráta sama, která nastala v provozování, nemohou býti dů-
sledně odpočitatelnými ani výdaje, které se staly k odvrácení této ztráty.*

*Hranice mezi tím, co jest neodpočitatelnou ztrátou na majetkové pod-
statě a co odpočitatelnou ztrátou provozovací [§ 15, č. 1, lit. a), b)],
nelze všeobecně určit, a bude nutno vlastní povahu ztráty posouditi po-
dle individuálních okolností toho kterého případu.*

K § 17, č. 3. Také úroky z provozovacího kapitálu uloženého společníky
v podniku jsou příjmem podniku, neboť zákon neomezuje ustanovení
č. 3. na kapitál základní.

K § 17, č. 4. Výživou rozumí se zde nejen strava, ale i šatstvo, a ostatní
náklady osobní. Při zjišťování peněžní hodnoty zboží a výrobků spotře-
bovaných z vlastního hospodářství nebo podniku bude brána za základ
cena výrobní po případě nákupní. Za náklad na výživu nutno pokládati
také výdaje spojené s vyučováním a výchovou dětí stavu poplatníkovy
přiměřenou.

Osobním nákladem jest návštěva divadel, užívání povozů, zábavní
cesty, náklad na letní byt, na lékaře a léky a pod. Neodpočitatelným jest
i reprezentační paušál, který jen nepřímou souvisí s poplatníkovým povol-
láním a s jeho služebními povinnostmi, poněvadž jest jen čistě osobním,
byť i stavovským nákladem.

Neodpočitatelným jest jmenovitě také náklad na majetkový předmět,
sloužící k osobní zálibě (voluptuár), pokud dotčený náklad přesahuje
důchod ze zmíněného majetkového předmětu plynoucí.

Jestliže na příklad převyšují běžné výdaje budovy obývané výhradně
vlastníkem užitkovou její hodnotu, jsou tyto výdaje co do částky, pře-
sahující užitkovou hodnotu budovy, neodpočitatelnými jakožto osobní
náklad poplatníkovy na jeho byt.

Právě tak nelze odečítati výdajů převyšujících příjem z honitby
držené pro kratochvíli, aneb u zahrady pěstované k potěšení držitelovu.

Pokud jde o výdaje na udržování, k nimž poplatník jest právně za-
vázán, viz § 9.

platníka, jakož i služebnictva, chovaného k osobním službám, počítají v to peněžní hodnotu výrobků a zboží, spotřebovaných k tomu účelu z vlastního hospodářství nebo podniku. Stravování rodinných členů, zaměstnaných trvale při provozování vlastního hospodářství nebo podniku, budiž čítáno do provozovacích nákladů (§ 15).

5. Dary, podpory a podobná bezúplatná věnování, ledaže jich vyžaduje provozování podniku. Dary za účelem zlepšení starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních

Stravování rodinných členů možno započítávati do provozovacích nákladů jen, když jest těchto členů používáno při provozování vlastního hospodářství, t. j. při hospodářství polním nebo lesním aneb v živnosti, nikoliv však v domácnosti, a když jest současně jejich používání pravidelným a trvalým, nikoliv jen příležitostným a časově omezeným (na př. výpomoc při pilných pracích polních).

Činnost rodinných členů musí býti způsobilá k tomu, aby nahradila pomocnou sílu, která by jinak obstarávala musela tyto práce v poměru služebním.

Při zjišťování této provozní srážky nutno započítávati nejen vlastní stravu, nýbrž i ostatní potřeby zaopatření (na př. ošacení a přiměřené kapesné).

Jsou-li tito rodinní členové zaměstnáni při provozování hospodářství nebo podniku poplatníkově pravidelně a trvale, ale ne plně, t. j. když jsou vedle této činnosti zaměstnáni i v domácnosti poplatníkově, bude jejich stravování počítáno do provozovacích nákladů jen poměrnou částkou, odpovídající jejich zaměstnání v hospodářství nebo podniku.

K § 17, č. 5. Provozování podniku vyžaduje vydání na bezúplatná věnování, buď když se zmíněná poskytnutí dějí přímo k dosažení důchodu podle § 15, č. 1, aneb když lze počítati tyto dary (příspěvky a pod.) k výdajům, jež bezprostředně souvisejí s provozováním. Na př. podnik (sírkárna) smí užívati nálepek na zboží s označením dobročinné, národní neb podobné instituce, začež se dobrovolně uvoluje poskytovat oné instituci příspěvky, jichž výše se řídí podle množství prodaného zboží.

Naproti tomu nelze srážeti na př. almužen, příspěvků a darů dobročinným spolkům nebo darů poskytnutých institucím národním, uměleckým nebo památkovým, není-li tu shora zmíněného předpokladu.

Slovy „samostatnými, na zaměstnavateli nezávislými pensijními nebo podobnými institucemi“ sluší rozuměti ústavy, které tvoří samostatnou právnickou osobnost, takže částky dotčeným účelům věnované představují samostatné jmění, které jest od vlastního jmění zaměstnavatelova formálně i věcně zcela odloučeno. Není-li zde tohoto předpokladu, nutno takové částky uvedené poplatníkem v bilanci jako položku výdajovou, vyloučiti a pro účely daňové k bilančnímu zisku přičísti.

požitků zaměstnanců a členů jich rodin právě tak jako podpory jim poskytované jsou odečitatelný, vyplatil-li je zaměstnavatel zaměstnancům nebo jejich rodinám buď přímo v hotovosti nebo odvedl-li je do samostatných, na zaměstnavateli nezávislých pensijních nebo podpůrných institucí.

6. Příspěvky do nemocenských, úrazových, starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních pokladen nebo podobných ústavů, pokud je poplatník platil nad povinnou zákonnou kvotu za své úředníky, zřízence, dělníky a služebníky, jakož i daně a dávky za ně zaplacené, i když byl takový závazek smluvně převzat.

7. Rentová daň vybíraná srážkou (§ 180), byla-li placena za věřitele.

Daňová sazba.

§ 18.

(1) Důchodová daň činí ročně:

ve stupni	z důchodu přes Kč	až včetně do Kč	procent z důchodu	méně o Kč
1.	0	6.000	1	0
2.	6.000	8.000	2	60
3.	8.000	13.000	3	140
4.	13.000	30.000	5	400

K § 17, č. 6. Slovy „povinnou zákonnou kvotou“ rozuměti třeba toliko onu část pojistných premií, kterou jest povinen platiti zaměstnavatel ze svého na příslušný pojistný účel podle platných zákonných předpisů.

Co tedy poplatník zaplatil za osoby v č. 6. jmenované nad tuto míru, ať již z jakéhokoliv důvodu, jest u něho neodčitatelno právě tak jako jsou neodčitatelnými daně a dávky za tyto osoby zaplacené, i když byl v tomto směru převzat zaměstnavatelem smluvní závazek. Rovněž jest lhostejno, kterých let se ony daně a dávky týkají a zda byly vyměřeny před anebo po účinnosti tohoto zákona.

Poněvadž ustanovení §u 17, č. 6, podle čl. XVI., odst. 2. a 3. uváděcích ustanovení nabývají účinnosti až od 1. ledna 1932, po případě až po vypršení smluv v odst. 3. uvedených, budou ona plněni až včetně do berního roku 1931, po případě až do vypršení zmíněných smluv u zaměstnavatele odečitatelnými.

K § 17, č. 7. Viz § 180.

K § 18. Daň podle tohoto § bude u rodin s menšími břemeny (§ 19) zvýšena přírážkou 15% nebo 10%.

ve stupni	z důchodu přes Kč	až včetně do Kč	procent z důchodu	méně o Kč
5	30.000	40.000	6	700
6.	40.000	60.000	7	1.100
7.	60.000	80.000	8	1.700
8.	80.000	90.000	10	3.300
9.	90.000	110.000	11	4.200
10.	110.000	130.000	12	5.300
11.	130.000	180.000	13	6.600
12.	180.000	320.000	14	8.400
13.	320.000	460.000	16	14.800
14.	460.000	650.000	18	24.000
15.	650.000	1.200.000	20	37.000
16.	1.200.000	2.000.000	22	61.000
17.	2.000.000	2.800.000	24	101.000
18.	2.800.000	3.400.000	26	157.000
19.	3.400.000	5.000.000	27	191.000
20.	5.000.000	a výše	29	291.000

(2) Celkový daní podrobený důchod, není-li dělitelný stem, zaokrouhlí se dolů na nejbližší stem dělitelnou částku. Při výpočtu daně (§§ 19 až 22) budiž tato zaokrouhlena dolů na celé Kč.

(3) Důchodová daň není podkladem pro vyměrování a vybírání jakýchkoli přírážek.

Daňovou sazbou podle § 18 budou zdaňovány též důchody, které jsou podle § 3, odst. 2. v tuzemsku podrobeny daní důchodové, ačkoliv nepřesahují co do své výše částek v § 3, odst. 1. uvedených.

Na příklad:

1. Svobodný poplatník bydlící v cizině a mající tamže příjem z podniku 6000 Kč má v tuzemsku z nemovitosti příjem 5000 Kč. Bude z tohoto příjmu v tuzemsku zdaněn sazbou 1% (z 5000 Kč), t. j. daní 50 Kč.

2. Ženatý, bezdětný poplatník bydlící v tuzemsku, má ze zdejšího podniku příjem 6.500 Kč a z nemovitosti v cizině příjem 24.000 Kč. Je-li tento poslední příjem zdaněn v cizině (podle § 1, č. 1., druhá věta), bude poplatník v tuzemsku zdaněn z příjmu z podniku sazbou podle § 18 v částce 70 Kč. Přírážka podle § 19 uložena nebude.

Sazbou podle § 18 budou (na základě ustanovení § 34) zdaňovány také důchody osob srážkové povinnosti u plátců podle ustanovení §§ 30 a 31, podléhajících, jde-li o důchody jiné než o služební požitky daňové srážce u jednoho plátce podrobené a činí-li tyto důchody více než 500 Kč ročně. Sazbou podle tohoto § budou dále zdaněny dvě pětiny funkčních požitků, uvedených v § 13, odst. 2. Toutéž sazbou budou konečně zdaněny také zásadně daní důchodové podrobené důchody osob uvedených v § 2, i když tyto důchody nedosáhly samy o sobě zdanitelné výše podle § 3, odst. 1.

Přírážka pro rodiny s menšími břemeny.

§ 19.

(1) Pro poplatníky s poplatným důchodem více než 26.000 Kč zvýší se podle předešlých ustanovení vypočtená důchodová daň o 15%, jestliže k jejich rodině nenáleží žádná osoba, jejíž případný důchod má být podle § 5 společně zdaněn, a o 10%, jestliže k jejich rodině nenáleží více než jediná taková osoba. U vdovců (vdov) odpadá zvýšení o 10%, náleželi-li k jejich rodině aspoň jedna taková osoba.

(2) Při použití tohoto ustanovení sluší započísti:

1. Zletilé děti, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouny, zetě a snachu, tchána a

Vychází-li podle některých ustanovení o důchodové daní (na př. §§ 19, 20, 21 a 22) daňová částka v korunách a haléřích, nebude k haléřům vůbec přihlíženo.

K § 19, odst. 1. Poplatným důchodem ve smyslu tohoto § rozumí se toliko důchod v tuzemsku daní podrobený a jen důchod tvořící součást důchodu domácnosti ve smyslu § 5, odst. 2. Při posuzování otázky, zda a jakou měrou má být zvýšena daň podle § 19, dlužno počítati k rodinnému stavu u hlavy rodiny též takové příslušníky rodiny (§ 5, odst. 4.), jejichž důchod ze služebních požitků se k důchodu hlavy rodiny podle výjimečného ustanovení § 5, odst. 2. nepřičítá.

Příslušníkům rodiny (§ 5, odst. 4.), kteří budou ze svých služebních požitků samostatně zdaněni, nebude zvyšována daň přírážkou podle § 19, ani když jejich služební požitky budou převyšovati 26.000 Kč, protože — jsouce příslušníky rodiny — nejsou poplatníky a protože se jejich služební požitky nezapočítávají do základu zdanění, t. j. do důchodu domácnosti (§ 5, odst. 1. a 2.) a tudíž ani do poplatného důchodu ve smyslu § 19.

Na p ř.: Bezdětná hlava rodiny má důchod 29.000 Kč, manželka ze služebních požitků 35.000 Kč. Hlavě rodiny bude zvýšena daň podle § 19 o 10%, manželka ale této přírážky mítí nebude. Kdyby tito manželé s tímž příjmy, měli nezletilé děcko, nebude ani hlava rodiny platiti přírážky podle § 19.

Vdovcům (vdovám), k jichž rodině náleží aspoň jedna osoba, jejíž případný důchod by byl podle § 5 společně zdaněn, nebude předpisována žádná přírážka. Nenáleží-li ale k jejich rodině žádná taková osoba, bude vyměřena normální přírážka 15% jako u ostatních poplatníků.

K § 19, odst. 2. Započtení osob v č. 1. taxativně vypočtených jest vázáno podmínkou, že jsou tyto osoby v zaopatření poplatníkově. Zaopatřením jejich rozumí se skutečnost, že požívají v domácnosti poplatníkově celého

tchyni poplatníkovu, pokud jsou v jeho zaopatření,

2. osoby v § 15, č. 2 uvedené, pokud dostávají od poplatníka pravidelné příspěvky převyšující 5% jeho důchodu,

3. nemajetné sourozence a sešvakřené poplatníkovy až do druhého stupně, kteří jsou jím vydržováni.

(3) U poplatníků s dani podrobeným důchodem nepřevyšujícím 52.000 Kč, kteří vychovali 2 nebo více dětí, nenastane přírážka v odst. 1 uvedená.

zaopatření, t. j. bytu, výživy a ošacení. Pojem zaopatření předpokládá ovšem, že jest toto rázu trvalého. Platí-li ale tyto osoby za to přiměřenou úplatu, nelze o zaopatření mluvit. Zaopatření předpokládá nezbytně společnou domácnost s hlavou rodiny.

Příspěvky převyšujícími 5% důchodu rozumějí se příspěvky převyšující 5% dani podrobeného důchodu.

Příspěvky musí býti pravidelné, t. j. musí se rok od roku opakovati, třeba ne vždy v téže výši.

Činily-li pravidelné příspěvky několika osobám v § 15, č. 2. uvedeným méně než zde (§ 19, odst. 2., č. 2) uvedenou výši, dlužno počítati tolik osob jako pravidelně podporovaných ve shora stanovené výši, kolikrát převyšuje souhrn oněch příspěvků 5% dani podrobeného důchodu.

Na p.ř.: Poplatník, vdovec bez příslušníků rodiny, s důchodem 80.000 Kč dává svým provdaným třem dcerám, ve společné domácnosti s ním nežijícím, pravidelné příspěvky, které činí pro každou dceru 4%, tedy celkem 12%. Protože příspěvky tyto pro všechny 3 dcery převyšují dvakrát 5% jeho důchodu, nebude poplatník platiti přírážky podle § 19.

Za nemajetné sluší pokládati osoby, které co do své výživy (strava, šatstvo a byt) jsou buď vůbec nebo aspoň převážnou měrou odkázány na cizí prostředky.

Vydržovanými osobami jsou osoby, které požívají v domácnosti poplatníkově bezplatného zaopatření, t. j. zejména bytu, výživy a ošacení.

Švakrovstvím podle § 40 obč. zák. rozumí se poměr, který jest založen sňatkem mezi jedním manželem a příbuznými druhého manžela. Stupně švakrovství zjišťují se ve smyslu § 41 obč. zák. podle této zásady: v téže linii a v témž stupni, v jakém je někdo spřízněn s jedním manželem, jest eo ipso sešvakřen s manželem druhým. Sešvakřenými do druhého stupně jsou tedy osoby spřízněné s manželem poplatníkovým v prvním a druhém stupni v linii přímé a pobočné, tedy vedle tchána a tchyně jen jejich rodiče a vedle nevlastních dětí (vnuků) jen sourozenci manželovi.

K § 19, odst. 3. a 4. Okolnost, zda poplatník vychoval 2 nebo více dětí, dlužno posuzovati podle povahy toho kterého konkrétního případu slušným způsobem. Zpravidla budou děti, o něž se poplatník staral, alespoň do dosažení 14. roku jejich věku, pokládány za děti jím vychované.

(4) Jde-li o poplatníky, mající dani podrobený důchod nejvýše 80.000 Kč, kteří jsou pro nějaký neduh odkázáni na ošetřování cizími osobami, dále o poplatníky, mající dani podrobený důchod přes 52.000 Kč až do 80.000 Kč včetně, kteří vychovali 2 nebo více dětí, může se komise usnésti, aby byla přiměřeně snížena přírážka, která by měla nastati podle odst. 1.

Srážka pro mnohočlenné rodiny.

§ 20.

(1) Poplatníkům, kteří mají několik příslušníků rodiny (§ 5, odst. 4), nebo v jejichž

Přiměřeným snížením přírážky v případech v odst. 4. uvedených rozumí se zpravidla snížení přírážky 15% na 10% nebo až na 5%, přírážky 10% pak na 5%.

Pro uložení 15% nebo 10% přírážky podle § 19 jest podle § 4, odst. 3. rozhodným stav, který tu jest koncem prošlého, pro zdanění rozhodného roku kalendářního; zanikla-li ale daňová povinnost dříve (viz § 24), stav při jejím zániku. Totéž platí i pro neodevzdané pozůstalosti, které se posuzují co do otázky uložení přírážky podle § 19 tak, jakoby byl zůstavitel ještě na živu.

Došlo-li na p.ř. k odevzdání pozůstalosti poplatníkovy v roce jeho úmrtí, dlužno povinnost co do závazku placení přírážky podle § 19 posuzovati nikoli podle stavu v době úmrtí poplatníkovy, nýbrž podle stavu v době zániku daňové povinnosti pozůstalosti, to jest teprve podle doby, kdy byla pozůstalost odevzdána dědicům.

Příklad: V době poplatníkovy úmrtí byla zde manželka a nezletilý syn. Avšak v rozhodné době, t. j. v době odevzdání pozůstalosti, byla na živu již jen manželka. Poněvadž se podle § 24, odst. 2. zdaní při úmrtí poplatníka důchod jím skutečně dosažený společně s důchodem, kterého snad nabyla pozůstalost, bude míti daň pozůstalosti uložená 10% přírážku. Kdyby syn v době odevzdání pozůstalosti (doba zániku její daňové povinnosti) byl ještě živ, neměla by daň pozůstalosti uložená přírážky vůbec.

Naproti tomu jest pro otázku uložení přírážky podle § 19 rozhodným stav v době poplatníkovy úmrtí, nezbyla-li po něm pozůstalost. V tomto případě totiž zanikla daňová povinnost poplatníkovy jeho úmrtím.

Přírážce pro rodiny s menšími břemeny podléhají také — jsou-li splněny podmínky § 19 — cizinci, kteří v cizině bydlí, avšak jsou podle § 1, č. 2 v tuzemsku podrobeni dani důchodové.

K § 20, odst. 1.: Pro snížení daně podle § 20 jest rozhodným poplatný ryzí důchod celé domácnosti, nikoli tedy jen důchod hlavy rodiny. Při výpočtu srážky na příslušníky rodiny se přihlíží — s výjimkou usta-

zopatření jsou jejich zletilé děti, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouni, tchán a tchyně, zeť a snacha, sníží se daň připadající podle § 18:

a) při celkovém poplatném důchodu až do 26.000 Kč o jednu desetinu za druhou a vždy o dvě desetiny za třetí a každou další takovou osobu;

b) při celkovém poplatném důchodu přes 26.000 Kč až do 52.000 Kč vždy o jednu desetinu za třetí a každou další takovou osobu.

(2) U poplatníků, kteří jsou vdovci (vdovy), snižuje se nahore (lit. a) a b)) stanovený počet osob pro snížení daně rozhodný vždy o jednu takovou osobu.

(3) Osoby v odst. 1 jmenované jsou samostatným daňovým subjektem jen, mají-li

novení § 20, odst. 4. — ke všem příslušníkům rodiny podle § 5, odst. 4. bez rozdílu, ať nemají tito příslušníci důchodu anebo ať mají důchod, který jest podle § 5, odst. 2. — k důchodu hlavy rodiny (poplatníka) přičitatelný. Aby byli tito příslušníci v zaopatření hlavy rodiny, se nevyžaduje.

Pokud jde o další osoby v § 20, odst. 1. taxativně vypočtené (zletilé děti, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouni, tchán a tchyně, zeť a snacha), vyžaduje se, aby byli v zaopatření poplatníkově. Co sluší rozuměti zaopatřením uvedeno jest u § 19.

Poplatník s celkovým poplatným důchodem do 26.000 Kč nebude platiti daně vůbec, má-li aspoň 7 příslušníků nebo jiných osob v odst. 1. uvedených.

Pro otázku snížení daně podle § 20 jest rozhodným stav resp. poměry, které tu jsou koncem prošlého, pro zdanění rozhodného roku kalendářního; zanikla-li daňová povinnost dříve (§ 24), stav při jejím zániku.

Neodevzdané pozůstalosti (viz § 24) sluší co do snížení daně podle § 20 posuzovati tak, jako by byl zůstavitel ještě na živu.

K § 20, odst. 2. Pro posouzení přípustnosti srážky podle § 20 u poplatníků vdovců (vdov), nutno při počítání osob v odst. 1. dotčených snížit počet těchto osob stanovený v lit. a), b) vždy o jednu; takže poplatníkům vdovcům (vdovám) s celkovým poplatným důchodem až do 26.000 Kč sníží se daň o $\frac{1}{10}$ již za prvou, a vždy o $\frac{2}{10}$ za druhou a každou další takovou osobu. Nebudou tedy tito poplatníci se šesti takovými osobami platiti daně vůbec. Mají-li důchod přes 26.000 Kč až do 52.000 Kč sníží se u nich daň o $\frac{1}{10}$ již za druhou a každou další takovou osobu.

K § 20, odst. 3. Ustanovení tohoto odstavce neznamená, že by hodnota zaopatření byla u osob v odst. 1. taxativně vyjmenovaných důchodem pouze

kromě shora uvedeného zaopatření ještě jiný dani zásadně podrobený důchod, a sice jen ohledně tohoto jiného důchodu.

(4) Předchozích ustanovení nelze užiti na příslušníky rodiny, jejichž stravování se odečítá od dani podrobeného důchodu podle § 17, č. 4, aneb kteří mají samostatný důchod, jenž se k důchodu hlavy rodiny při vyměření daně důchodové nepřipočítá.

Sleva na dani.

§ 21.

(1) Ke zvláštním poměrům, které podstatně omezují poplatníkovu platební schopnost

od daně osvobozeným, nýbrž, že osoby ty nejsou co do hodnoty zaopatření vůbec ani daňovým subjektem. Teprve mají-li vedle zaopatření ještě jakýkoli jiný dani zásadně podrobený důchod, stávají se, a to výhradně jen ohledně tohoto jiného důchodu, samostatným daňovým subjektem. Nepřesahuje-li tento jiný důchod sám o sobě aneb ve spojení s dalšími jinými důchody osoby požívající zaopatření od třetího, daně prostého minima podle § 3, nebude této osobě daň uložena, ježto nelze pro posouzení otázky daně prostého minima k hodnotě zaopatření vůbec přihlížeti.

Stejně nelze přihlížeti k hodnotě zaopatření jako k jinému důchodu ve smyslu § 32, odst. 1. při zdaňování služebních požitků (§§ 28 a n.), jež by snad pobíraly tyto osoby.

K § 20, odst. 4. K příslušníkům rodiny se přihlíží tedy při otázce snížení podle § 20, i když mají příslušníci samostatný důchod, ovšem předpokládajíc, že se tento důchod přičítá k důchodu hlavy rodiny. Nepřičítá-li se ale, jako na př. služební požitky, nelze k takovým příslušníkům při výpočtu snížení daně podle § 20, odst. 1. přihlížeti.

K § 21, odst. 1. Dani podrobeným důchodem jest rozuměti poplatný ryzí důchod celé domácnosti. Sleva na dani důchodové podle ustanovení § 21, odst. 1. má být poskytnuta. Nemá tedy poplatník, u něhož se vyskytne některá z okolností v § 21 uvedených, na tuto slevu právního nároku.

Zda byla v tom kterém případě vlivem zvláštních poměrů platební schopnost poplatníková podstatně omezena, sluší posouditi vyměřovacímu úřadu, pokud se týče daňové komisi.

Zvláštní poměry, na jejich základě se poplatník dovolává snížení daně podle tohoto §u mají býti zpravidla vylíčeny a doloženy v příznámí; nestalo-li se tak, může býti snížení poskytnuto i z úřední moci při vyměření daně nebo při projednání odvolání, zvěděl-li úřad (po př. komise) jinak o zmíněných okolnostech.

a ke kterým se již nehledělo podle § 20, může býti přihlíženo tím způsobem, že při dani podrobeném důchodu do 20.000 Kč může býti daň přiměřeně snížena nebo zcela prominuta, při důchodu vyšším, avšak 80.000 Kč nepřesahujícím, nejvýše o třetinu snížena.

(2) Za takové poměry dlužno pokládati zejména neobyčejné zatížení výživou a výchovou dětí, vydržováním nemajetných příbuzných v linii vzestupné a sestupné a nemajetných sourozenců a sešvakřených poplatníkových až do druhého stupně, zadlužením, rákladnou nebo trvalou nemocí nebo jinými zvláštními událostmi.

(3) Sleva na dani podle odst. 1 budiž obdobně poskytnuta v případech, ve kterých by

K § 21, odst. 2. Zvláštní poměry, k nimž možno podle odst. 1. přihlížeti, uvedeny jsou v odst. 2. pouze příkladmo, nikoli taxativně. Mohou to býti tedy i jiné poměry, nu př. povolání manžela ke službě vojenské za mobilisace, ku cvičení ve zbraní, nebo značně zmenšená schopnost výdělečná u válečných poškozců (invalidů).

Neobyčejné zatížení výživou a výchovou dětí je tu na př. u dětí hluchých, slepých, zmrzačených nebo dětí, které nutno vychovávat mimo dům; co sluší rozuměti „vydržováním“ a „nemajetností“, bylo uvedeno u § 19. Jinou zvláštní událostí jest na př. požár, povodeň, několik úmrtí v rodině, atd.

K § 21, odst. 3. Na slevu v odst. 3. uvedenou má poplatník nárok. Sleva poskytne se v mezích uvedených v odst. 1.; v ý š í slevy však posoudí a o výši její rozhodne úřad po případě komise po uvážení okolností daného případu.

Při důchodech mezi 20.000 Kč a 80.000 Kč smí býti ale daň snížena nejvýše o třetinu.

Účelem ustanovení tohoto odstavce jest odstraniti tvrdosti, k nimž by jinak docházelo v důsledku číselných hranic, zákonem pevně stanovených.

Takové případy nastanou na př. u §§ 19 a 20.

Jest tedy úkolem úřadu nebo komise, aby užitím odst. 3. tvrdosti ty odstranila, ne ale, aby poskytovala na základě tohoto ustanovení ještě slevy další.

Na p ř.: Poplatník se sedmi příslušníky rodiny má důchod 52.100 Kč, takže mu v důsledku pevně stanovené číselné hranice §u 20, odst. 1. srážka na příslušníky rodiny již nepatří. Činila by tedy u něho zákonná daň podle § 18 částkou 2547 Kč. Kdyby měl týž poplatník zdanitelný důchod jen o 100— Kč menší, tedy jen 52.000 Kč, činila by daň podle § 18 částku 2.540 Kč, jež by ale byla podle ustanovení § 20, odst. 1.,

v důsledku číselných hranic, tímto zákonem pevně stanovených, docházelo při vyměřování důchodové daně k tvrdostem.

Časový rozvrh příjmů.

§ 22.

(1) Jsou-li v dani podrobeném důchodu zahrnuty mimořádné příjmy, které jsou odmě-

lit. b) snížena o $\frac{5}{10}$, takže by skutečná daňová povinnost činila pouze 1.270 Kč, t. j. o 1.277 Kč méně než v případě prvém. Byl by tedy poplatník v prvém případě zkrácen — proti případu druhému — o částku 1.177 Kč, t. j. o rozdíl mezi vyšším příjmem a daleko vyšší daní. Aby se této tvrdosti předešlo, sníží se poplatníku daň tak, aby se snížení blížilo vypočtenému rozdílu 1177 Kč, tedy na př. o $\frac{4}{10}$ z daně 2.547 Kč, t. j. o 1.019 Kč, takže bude jeho daňová povinnost činiti místo 2.547 Kč pouze 1.528 Kč.

Při snížení podle odst. 3. bude nutno z důvodů shora uvedených dbáti toho, aby poplatník neměl daň menší, než jest daň druhého důchodem nejbližšího, ale ještě do číselné hranice spadajícího obdobného poplatníka, zvýšená o rozdíl mezi jejich důchody, jako v hořejším příkladě $1270 + 100 = 1370$ Kč.

K § 22. Výpočet zde označených druhů mimořádných příjmů, které jsou zřejmě výsledkem několikaleté činnosti, jest taxativní. Nespadají tudíž pod pojem mimořádných příjmů podle § 22, odst. 1. na př. loterní výhry, jejichž zdanění se tedy řídí podle všeobecných ustanovení.

K § 22, odst. 1. Mimořádnými příjmy podle tohoto odst. rozumějí se jednorázové příjmy z vědecké, umělecké neb spisovatelské činnosti, pokud se tato vymyká z rámce pravidelné činnosti příjemcovy.

Podmínky odst. 1. jsou dány jen, jde-li o příjmy mimořádné; jichž se autoru dostalo jako honoráře za provedení mimořádně velikého díla (na př. malířského, sochařského), za postoupení autorského práva, t. j. práva díla literární nebo umělecké uveřejniti, rozmnožiti a rozmnožená prodávati anebo, jde-li o díla hudební neb divadelní, též veřejně provozovati. Vykonává-li autor svoje autorské právo sám, plynou příjmy tím docílené z vlastní činnosti podnikatelské a dlužno je zdaniti podle § 10. Činností po několik roků trvajících rozumí se činnost, trvající alespoň dvě plná léta. Tato činnost musí být nepřetržitá, takže nestačí, aby byla konána přerušeně, třeba by při tom zasahovala do několika let. Za přerušeni nepokládá se výkon jiných běžných prací, jež činnost nebo povolání poplatníkovy s sebou nese. Bude-li na př. spisovatel, redaktor, psáti běžné články do novin, časopisů a pod. a vedle toho pracovati o nějakém románě nepřetržitě dva plné roky, budou zde podmínky pro užití § 22, odst. 1. Bude-li však pracovati o uvedeném románě vždy jen několik měsíců v roce, v ostatních měsících nikoli, nebo bude-li pra-

nou za vědeckou, uměleckou nebo spisovatel-
skou činnost po několik roků trvající, vyměří
se daň jen takovou částkou, která je ku celko-
vému důchodu v témž poměru, v jakém jest
sazba daně (§ 18) z ostatního důchodu zvý-
šeného o příjem ze zmíněné několikaleté čin-

*covati v ostatních měsících o druhém nebo ještě dalším díle, nebude zde
podmínek pro užití § 22, odst. 1., protože při tomto způsobu práce nelze
mluviti o práci trvající nepřetržitě několik let.*

*Do této činnosti započte se i doba vlastní přípravy k provedení urči-
tého díla, ne ale doba všeobecných příprav. Vpočte se tedy na př. doba
nutných studií pramenů k určitému historickému románu, nikoliv
ale doba povšechného studia historie té které doby.*

*Poplatník musí ovšem svá tvrzení o nepřetržitosti práce, o době něko-
likaleté činnosti, resp. i o jiných okolnostech pro poskytnutí závažných
na žádost úřadu věrohodně prokázati.*

Význam ustanovení tohoto odstavce vynikne z těchto příkladů:

1. Poplatník, povoláním úředník, měl důchod:

a) ze služebních požitků po odečtení přípustných srážek (paušálu)	36.000 Kč
b) z mimořádného příjmu za odborné vědecké dílo, o kte- rém pracoval čtyři roky a 2 měsíce	10.000 Kč
Na celkový důchod	46.000 Kč
připadla by podle § 18 daň	2.120 Kč.

Podle ustanovení § 22 předepíše se však daň takto:

Důchod ad a)	36.000 Kč
Důchod ad b) jedna čtvrtina z 10.000 Kč	2.500 Kč
Na důchod	38.500 Kč,

*t. j. na ostatní důchod zvýšený o čtvrtý díl mimořádného
příjmu připadá podle § 18 daň 1.610 Kč.*

*Kolik z této daně připadá poměrně na celkový důchod 46.000 Kč, vy-
počte se úměrou:*

$$38.500 : 1.610 = 46.000 : X$$

$$X = 1923,63 \text{ Kč.}$$

Poplatník zaplatí tedy na dani 1923 Kč místo 2.120 Kč.

2. Poplatník, povoláním spisovatel, měl důchod:

a) ze služebních požitků (jako redaktor časopisu) po ode- čtení přípustných srážek (paušálu)	24.000 Kč
b) z proměnlivých příjmů ze spisovatelské činnosti (bez mimořádného příjmu)	12.500 Kč

nosti dělený počtem plných let této činnosti
ku takto upravenému důchodu.

(2) Je-li v dani podrobeném důchodu za-
hrnut výtěžek majitele (pachtýře) půdy z ob-
časné poruby lesů a je-li tento výtěžek jedi-
ným výnosem poruby z celkové lesní držby po-
platníkovy za více než 3 léta, vyměří se

c) z mimořádného příjmu za sepsané samostatné dílo, o kterém pracoval po 25 měsíců (t. j. dvě plná léta a měsíc)	50.000 Kč
Na celkový důchod	86.500 Kč
připadla by podle § 18 daň	5.350 Kč.
<i>Podle ustanovení § 22 předepíše se však daň takto:</i>	
Důchod ad a)	24.000 Kč
„ ad b)	12.500 Kč
„ ad c) jedna polovina z 50.000 Kč	25.000 Kč
Na důchod	61.500 Kč,
t. j. na ostatní důchod zvýšený o polovinu mimořádného příjmu připadá podle § 18 daň	3.220 Kč.

*Z této daně připadá poměrně na celkový důchod 86.500 Kč podle
úměry:*

$$61.500 : 3.220 = 86.500 : X$$

$$\text{částka } 4528,94 \text{ Kč.}$$

$$\text{Daň činí tedy } 4528 \text{ Kč.}$$

K odst. 2. *Výhody v tomto odstavci naznačené, již může být účastným
pouze majitel nebo pachtýř lesní půdy, dostane se zejména drobným ma-
jitelům (pachtýřům) lesů, kteří pro omezenost lesního majetku nemohou
hospodařiti podle obmýtného plánu a kácení dříví ne každý rok, výbrž
vždy až po uplynutí několika let (více než 3). Podmínkou pro příznání
daňové výhody jest ovšem též okolnost, že výtěžek z občasné poruby musí
být jediným výnosem z celkové lesní držby poplatníkovy.*

*Výhoda spočívá v tom, že se vypočte odděleně sazba podle § 18 při-
padající jednak na výtěžek z občasné poruby, jednak na celý ostatní
důchod poplatníka, a součet obou sazeb bude činiti daňovou povinnost
odpovídající celkovému jeho poplatnému důchodu (důchod z občasné
poruby plus celkový ostatní důchod). Při zjišťování poplatného důchodu
lze od příjmu z občasné poruby odečítati pouze výdaje tohoto příjmu se
týkající, kdežto všechny jiné přípustné srážky (na př. úroky z dluhů,
pojistné a pod.) možno činiti jen z celkového ostatního důchodu po-
platníkovy.*

Příklady:

1. Poplatník, ženatý s 1 dítětem, má důchod	
a) z polního hospodářství	10.000 Kč
b) z občasné poruby (jednou za 80 let)	30.000 Kč
úhrnem	40.000 Kč.

z úhrnného důchodu daň tím, že se připočte k daňové částce odpovídající podle § 18 celému ostatnímu důchodu částka daně, vypočtená samostatně podle § 18 z výtěžku této občasné poruby.

(3) Při mimořádné porubě lesů, pro kterou celkově dosažený výtěžek majitele (pachtýře)

Daň podle všeobec. ustanovení by činila	1.700 Kč,
podle ustanovení § 22, odst. 2. bude činiti pouze	
a) z 10.000 Kč	160 Kč
b) z 30.000 Kč	1.100 Kč
celkem	1.260 Kč.

Poplatník zaplatí na dani 1.260 Kč místo 1.700 Kč.

2. Poplatník, ženatý se 3 dětmi má důchod

a) z polního hospodářství	10.000 Kč
b) z občasné poruby (jednou za 6 let)	6.000 Kč
úhrnem	16.000 Kč.

Daň podle všeobecného ustanovení by činila po srážce $\frac{5}{10}$ daně na příslušníky rodiny podle § 20, odst. 1., lit. a) 200 Kč.

Daň podle § 22, odst. 2. bude činiti

a) z 10.000 Kč	160 Kč
b) z 6.000 Kč	60 Kč

a po srážce $\frac{5}{10}$ z celkové daně 220 Kč, odpovídající úhrnnému důchodu 16.000 Kč [§ 20, odst. 1., lit. a)] zůstane daň 110 Kč.

Poplatník zaplatí daň 110 Kč místo 200 Kč.

K § 22, odst. 3. Mimořádným výtěžkem jest jen ona část skutečně dosaženého úhrnného ročního výtěžku z kácení lesů, která převyšuje hodnotu průměrného normálního ročního přírůstku dříví v celkové lesní držbě poplatníkově. Činí-li se nárok na tuto výhodu, jest tudíž nutno odečísti od dosaženého výtěžku z poruby hodnotu ročního normálního přírůstku dříví a teprve zbytek uváděti jako mimořádný výtěžek. Hodnotu normálního přírůstku dříví nutno při tom přičísti k ostatnímu důchodu poplatníkovu.

Zda jde v určitém případě o mimořádnou porubu, při níž celkově dosažený výtěžek z kácení lesů podstatně přesahuje pravidelný užitek, náleží posouditi úřadu nebo daňové komisi. Za mimořádnou porubu lze pokládati jen porubu, přesahující pravidelnou míru, dovolenou schváleným lesním plánem.

Výhody zde uvedené jsou účastni pouze majitelé nebo pachtýři lesní půdy, nikoli tedy na př. ti, kteří koupili zásobu dříví „na stojato“.

Je nerozhodno, zda mimořádné kácení bylo provedeno dobrovolně či v důsledku živelních pohrom (na př. mnišková pohroma, větrné, sněžné neb lavinové polomy a t. p.).

půdy z kácení lesů podstatně přesahuje pravidelný užitek, vyměří se daň jen takovou částkou, která je ku celkovému důchodu v témž poměru, v jakém jest sazba daně (§ 18)

Za mimořádnou nelze pokládati takovou porubu lesní, při níž byly vykáceny toliko nashromážděné dřevní úspory povstale tím, že v dřívějších letech nebyl buď vůbec neb jen z části kácen normální roční přírůstek dříví, vyplývající podle lesního hospodářského plánu.

Podle zákona přípustné výdaje lze odečítati od výtěžku z mimořádné lesní poruby jen, pokud postihují onen výtěžek samý anebo jestliže jiný příjem poplatníkův převyšují.

Skutečně vynaložené výdaje na znovuzalesnění lesních parcel, které byly poplatníkem vykáceny, možno ovšem odečísti.

Příklad:

Poplatník měl důchod

a) z polního hospodářství	40.000 Kč
b) z lesního hospodářství pravidelný užitek, rovnající se normálnímu ročnímu přírůstku dříví	10.000 Kč
a konečně	
c) výtěžek z mimořádného kácení lesů	150.000 Kč
Na celkový důchod	200.000 Kč
připadla by podle § 18 daň	19.600 Kč.

Podle ustanovení § 22 předepíše se však daň takto:

Důchod ad a)	40.000 Kč
„ ad b)	10.000 Kč
„ ad c) jedna desetina ze 150.000 Kč	15.000 Kč
Na důchod	65.000 Kč,
t. j. na ostatní důchod zvýšený o desátý díl mimořádného výtěžku připadá podle § 18 daň	3.500 Kč.

Z této daně připadá poměrně na celkový důchod 200.000 Kč, podle úměry

$$65.000 : 3.500 = 200.000 : X$$

částka 10.769,23 Kč.

Poplatník zaplatí na dani 10.769 Kč místo 19.600 Kč. Ke jmenované dani by bylo ovšem připočísti ještě přírůstek podle § 19, kdyby tu byly podmínky v § 19 uvedené.

K § 22, odst. 1. a 3. Vyskytne-li se několik příjmů požívajících výhod § 22, odst. 1. a 3. dlužno kvotu, která se má z každého z nich přičísti k ostatnímu důchodu (na příklad polovinu, desetinu mimořádného příjmu), pro každý jednotlivý, výhody § 22, odst. 1. a 3. požívající mimořádný příjem, stanoviti zvláště výpočtem.

z ostatního důchodu zvýšeného o desátý díl mimořádného výtěžku ku takto upravenému důchodu.

Tak na příklad:

Poplatník, povoláním vědecký spisovatel a zároveň majitel velko-
statku, měl důchod:

a) pravidelný užitek z lesního hospodářství	10.000 Kč
b) výtěžek z mimořádného kácení lesů	50.000 Kč
c) z mimořádného příjmu za vědecké dílo, o kterém pra- coval plná 4 leta	20.000 Kč
Na celkový důchod	80.000 Kč
případla by podle § 18 daň	4.700 Kč.

Podle ustanovení § 22 předepíše se však daň takto:

Důchod ad a)	10.000 Kč
„ ad b) jedna desetina z 50.000 Kč	5.000 Kč
„ ad c) jedna čtvrtina z 20.000 Kč	5.000 Kč
Na důchod	20.000 Kč.

t. j. na ostatní důchod zvýšený jednak o desátý díl mimo-
řádného výtěžku, jednak o čtvrtý díl mimořádného příjmu
případá podle § 18 daň 600 Kč

Z toho připadá na celkový důchod 80.000 Kč podle úměry
 $20.000 : 600 = 80.000 : X$
částka 2.400 Kč.

Poplatník zaplatí tedy na dani 2.400 Kč místo 4.700 Kč.

Ustanovení § 22 platí i tehdy, když poplatník nemá jiného důchodu
nežli mimořádný příjem podle odst. 1. nebo mimořádný výtěžek podle
odst. 3.

Příklad:

Poplatník, povoláním hudebník, neměl jiného důchodu než mimořádný
příjem za kompozici velikého hudebního díla, o kterém pracoval plná
3 leta; mimořádný příjem činil 60.000 Kč.

Na celkový důchod	60.000 Kč
případla by podle § 18 daň	3.100 Kč

Podle ustanovení § 22 předepíše se však daň takto:

Jedna třetina ze 60.000 Kč činí	20.000 Kč,
kteréžto částce odpovídá podle § 18 daň	600 Kč.

Z této daně připadá poměrně na důchod 60.000 Kč podle úměry
 $20.000 : 600 = 60.000 : X$
částka 1.800 Kč.

Poplatník zaplatí tedy na dani 1.800 Kč místo 3.100 Kč.

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 23.

Osobám, jejichž daňová povinnost nově
vznikne v berním roce, bude uložena daň na
tento rok z důchodu v něm skutečně dosaže-
ného (§ 4, odst. 1).

§ 24.

(1) Zanikne-li daňová povinnost v berním
roce, zdaní se důchod do zániku daňové po-
vinnosti skutečně dosažený (§ 4). V tomto
případě může býti ukládání daně provedeno

K § 23. Novým vznikem daňové povinnosti rozumí se nový vznik z á-
s a d n í daňové povinnosti. Ten nastane zejména, když se stane osoba
dosud československé berní výsosti n e p o d r o b e n á této výsosti p o d r o -
benou tím, že se přistěhuje do tuzemska, že počne pobyt v tuzemsku za
výdělkem, že pobývá déle jednoho roku v tuzemsku, anebo konečně tím,
že přestane u ní důvod k osobnímu osvobození.

Důvod k osobnímu osvobození přestane na př., když nezletilý pří-
slušník rodiny z domácnosti rodiny vystoupí.

Nabude-li příslušník rodiny služebních požitků podle § 11, kterých
nelze podle výjimečného ustanovení § 5, odst. 2. s důchodem hlavy rodiny
sečítati, obmezí se samostatné zdanění jen na tyto požitky. Nevznikne
tedy u něho samostatná daňová povinnost co do j i n ý c h nežli služeb-
ních příjmů (na př. příjem z kapitálu, z budov a pod.), takže nutno tyto
případné jiné příjmy sečítati s důchodem hlavy rodiny tak dlouho, dokud
zůstává příslušníkem rodiny.

Důchodem skutečně dosaženým rozumí se d ů c h o d n o v ý m d a-
ň o v ý m s u b j e k t e m d o s a ž e n ý v době od vzniku jeho samo-
statné daňové povinnosti.

Příklad: Nezletilý úředník, jehož příjem z kapitálu byl dosud zdaňo-
ván u otce, stane se 1. července 1928 zletilým. Tím vznikne u něho 1. čer-
vence 1928 samostatná daňová povinnost, a bude mu na r. 1928 uložena
daň jednak z jeho služebních požitků za celý rok 1928, jednak z důchodu
dosaženého za dobu od 1. července do konce roku 1928. Příjem zletilcův
z kapitálu za dobu od 1. ledna 1928 do 30. června 1928 bude na r. 1928
zdaněn ještě u otce, protože byl syn v té době ještě příslušníkem rodiny
(viz § 4, odst. 3.).

K § 24, odst. 1. Zánikem daňové povinnosti rozumí se zánik z á s a d n í
daňové povinnosti. Ten nastane zejména, když osoba podrobená dosud
československé berní výsosti, přestane býti podrobenou československé
berní výsosti vystěhováním se z Československa, nebo tím, že nastane

již před projitím příslušného kalendářního roku.

(2) Při úmrtí poplatníka zdaní se důchod jím skutečně dosažený společně s důchodem, kterého snad dosáhla pozůstalost.

(3) Pokud osoby, které jsou povolány k dědické posloupnosti, nenabudou požívání po-

u ní důvod k osobnímu osvobození; dále, když poplatník zemře a dědicové nabudou užívání pozůstalosti.

K § 24, odst. 2. Smrtí poplatníkovou zanikne daňová povinnost jen, když jeho smrtí úplně zanikne jeho důchod. Jinak zaniká daňová povinnost teprve okamžikem, kdy dědicové nabudou užívání pozůstalosti.

Pozůstalost sluší pokládati za odevzdanou dnem, kdy jest doručena odevzdací listina. Aby nabyla odevzdací listina právní moci, se nevyžaduje.

Smrtí zaniká vlastnost zemřelého jako hlavy rodiny nebo jako příslušníka rodiny. Proto se přičte k důchodu hlavy rodiny případný důchod příslušníků rodiny jen do dne úmrtí hlavy rodiny. Dnem tohoto úmrtí vystupují příslušníci rodiny z domácnosti hlavy rodiny a jsou od té chvíle buď samostatnými berními subjekty (jsou-li ovšem předpoklady § 5, odst. 3.), nebo budou zdaněni u své nové hlavy rodiny. Byl-li zemřelý příslušníkem rodiny, přestane se, počínajíc dnem jeho úmrtí, započítavati jeho důchod k důchodu dosavadní hlavy rodiny; pozůstalost po něm se bude nyní zdaňovati samostatně.

Poměry pro zdanění rozhodné se posuzují podle stavu v době zániku daňové povinnosti (§ 4, odst. 3.). Co do uložení přírážky pro rodiny s menšími břemeny podle § 19 jest však s neodevzdanou pozůstalostí nakládati tak, jakoby byl zůstavitel na živu (viz § 19).

K § 24, odst. 3. a 4. Po projití berního roku, v němž zůstavitel zemřel, bude neodevzdaná pozůstalost zdaňována pro příští léta a ž d o s v é h o o d e v z d á n í jako samostatný daňový subjekt z důchodu skutečně dosaženého.

Odevzdáním zanikne samostatná daňová povinnost pozůstalosti, a bude pak u každého dědice od této doby zdaněn spolu s jinakým jeho důchodem důchod, kterého z této pozůstalosti skutečně dosáhl.

O povinnosti dědiců zúčastniti se po odevzdání pozůstalosti jednání, týkajícího se přímých daní zůstavitele nebo pozůstalosti srov. § 263, odst. 6.

Způsob zdaňování ve smyslu § 24 vysvitne názorně z těchto příkladů:

1. Poplatník ženatý, bezdětný, mající z kapitálového jmění roční důchod 2000 Kč, docílil od 1. 1. 1928 do 31. 3. 1928 ryzí důchod ze svého obchodu 30.000 Kč. Poplatník dne 31. 3. 1928 zemřel. Úmrtím zanikl úplně důchod z obchodu. Manželka zemřelého má ze svého domu roční ryzí důchod 6.400 Kč. Pozůstalost po zemřelém byla odevzdána jeho manželce 30. září 1928.

zůstalosti, podrobí se neodevzdaná pozůstalost také na příští berní léta dani z důchodu, kterého skutečně dosáhla.

Zdanění na berní rok 1928 vykoná se takto:

a) Důchod poplatníkem skutečně za jeho života v r. 1928 dosažený společně s důchodem, kterého dosáhla v r. 1928 pozůstalost, se zdaní podle § 24, odst. 2. u pozůstalosti. Vypočte se takto:

důchod poplatníkův:

z obchodu od 1. 1. do 31. 3. 1928	30.000 Kč
z kapitálu od 1. 1. do 31. 3. 1928 ($\frac{1}{4}$ ze 2000)	500 Kč
důchod manželčin z domu do 31. 3. 1928 ($\frac{1}{4}$ ze 6400)	1.600 Kč
důchod pozůst. ze jmění od 1. 4. do 30. 9. 1928 ($\frac{2}{4}$ ze 2000)	1.000 Kč
t. j. celkem	33.100 Kč.

K dani, odpovídající důchodu 33.100 Kč, se předepíše (podle § 19, odst. 1.) přírážka 10%, protože v době zániku daňové povinnosti, t. j. dne 30. 9. 1928 náležela k rodině jedna osoba, jejíž důchod podle § 5 byl společně zdaněn (§ 4, odst. 3.).

b) Důchod manželčin od úmrtí manžela i s důchodem pozůstalostního jmění, odevzdaného 30. 9. 1928 manželce, zdaní se podle §§ 23 a 24, odst. 4. u manželky, a vypočte se takto:

důchod vdovy z domu od 1. 4. do 31. 12. 1928 ($\frac{3}{4}$ ze 6400)	4.800 Kč
a z odevzdané pozůstalosti od 1. 10. do 31. 12. 1928 ($\frac{1}{4}$ ze 2.000)	500 Kč
t. j. celkem	5.300 Kč.

Tento důchod bude ovšem podle § 3 od daně osvobozen.

2. Poplatník, ženatý, s dvěma příslušníky rodiny (nezletilými, osiřelými vnuky), měl roční důchod 24.000 Kč z cenných papírů. Jeho manželka má roční důchod 9.000 Kč z domu, a každý vnuk roční důchod 3.000 Kč ze vkladu. Dne 30. 4. 1928 poplatník zemřel. Pozůstalost byla odevzdána 30. 4. 1929 vdově, s níž žijí vnukové ve společenství domácnostním.

Zdanění na rok 1928 se vykoná takto:

a) důchod poplatníkem skutečně dosažený společně s důchodem, kterého dosáhla pozůstalost, se zdaní (podle § 24, odst. 2.) u pozůstalosti.

Daň se vypočte takto:

důchod poplatníkův z cenných papírů od 1./1.—30./4. 1928 ($\frac{1}{3}$ ze 24.000)	8.000 Kč,
důchod manželčin z domu od 1./1.—30./4. 1928 ($\frac{1}{3}$ z 9000)	3.000 „
důchod obou vnuků ze vkladů od 1./1.—30./4. 1928 ($\frac{1}{3}$ ze 6.000)	2.000 „
důchod pozůstalosti, plynoucí z cen. papírů od 1./5.—31./12. 1928 ($\frac{2}{3}$ ze 24.000)	16.000 „
t. j. celkem	29.000 Kč.

(4) Ode dne, kdy dědicové nabyli požívání pozůstalosti, zdaní se u každého dědice důchod, kterého z této pozůstalosti skutečně dosáhl.

§ 25.

Jestliže v témže berním roce daňová povinnost zanikne a opět vznikne, zdaní se podle

Daň na tento důchod připadající se sníží podle § 20, odst. 1., lit. b) o jednu desetinu, protože v době pro zdanění rozhodné, t. j. koncem roku (§ 4, odst. 3.) byli tu 3 příslušníci rodiny (§ 5, odst. 4), jejichž samostatný důchod se k důchodu hlavy rodiny při vyměření důchodové daně zásadně přičítá.

b) Důchod manželčin od doby úmrtí manželova spolu s důchodem vnuků žijících dále s babou ve společenství domácnostním, zdaní se podle § 23 u vdovy, a vypočte se takto:

důchod vdovy z domu od 1./5. do 31./12. 1928 ($\frac{2}{3}$ z 9000)	6.000 Kč,
důchod obou vnuků ze vkladů od 1./5. do 31./12. 1928 ($\frac{2}{3}$ ze 6.000)	4.000 „
t. j. celkem	10.000 Kč.

Daň na tento důchod připadající se sníží podle § 20, odst. 1., lit. a) a odst. 2. o tři desetiny za oba vnuky, protože koncem prošlého, pro zdanění rozhodného kalendářního roku byli tu dva příslušníci rodiny, jejichž samostatný důchod se k důchodu hlavy rodiny při vyměření důchodové daně přičítá.

Zdanění na 1929 vykoná se takto:

a) Důchod pozůstalosti skutečně dosažený (§ 24, odst. 3.), to jest důchod z cenných papírů od 1./1. do 30./4. 1929 — 8.000 Kč, podroben jest (podle § 24, odst. 3.) zdanění u pozůstalosti.

Daň tomuto důchodu odpovídající sníží se podle § 20, odst. 1., lit. a) o $\frac{3}{10}$, protože v době zániku daňové povinnosti, to jest 30./4. 1929 byli tu tři příslušníci rodiny, jejichž samostatný důchod se k důchodu hlavy rodiny při vyměření daně důchodové zásadně přičítá.

b) Důchod vdovin spolu s důchodem vnuků za r. 1929 a s důchodem dosaženým od 1./5. do 31./12. 1929 z odevzdané pozůstalosti se zdaní u vdovy podle § 4, odst. 1. a § 24, odst. 4.

Pokud jde o Slovensko a Podkarpatskou Rus, kde tamní soukromé právo nezná pojmu „neodevzdaná pozůstalost“ (hereditas iacens), viz čl. V. uváděcích ustanovení, podle něhož nebudou tam dani důchodové podrobovány neodevzdané pozůstalosti podle § 24, odst. 3., nýbrž dědicové podle ustanovení téhož §, odst. 4., tak dlouho, dokud nebudou soukromoprávní ustanovení o pozůstalostech sjednocena.

K § 25. Aby byl zjištěn veškerý skutečně dosažený důchod poplatníků v berním roce, dlužno po jeho uplynutí sečísti výsledky jednotlivých období, za kterých daňová povinnost zásadně trvala.

ustanovení § 4 veškerý v tomto roce skutečně dosažený důchod.

§ 26.

Vystoupí-li příslušník rodiny (§ 5) z domácnosti hlavy rodiny, vznikne tím jeho samostatná daňová povinnost; naopak vstoupí-li poplatník do domácnosti jiné hlavy rodiny

Příklady: 1. Cizinec přistěhovavší se do Československé republiky, počne zde od 1./XI. 1928 pobyt za výdělkem a docílí zde do konce roku 1928 výtěžku per 5000 Kč a od 1./1. 1929 do 30./6. 1929 výtěžku 18.000 Kč. Pak se vystěhuje z Československa, ale od 1. října 1929 založí zde bydliště a má od té doby výtěžek z obchodu měsíčních 1800 Kč do konce roku 1929.

Tento poplatník, nemající jiného důchodu kromě v tuzemsku, bude, pokud jde o rok 1928, od důchodové daně osvobozen (§ 3); pokud jde o rok 1929, bude činiti veškerý jeho v r. 1929 skutečně dosažený důchod 23.400 Kč, t. j. výtěžek z výdělečné činnosti per 18.000 Kč od 1./1. 1929 do 30./6. 1929 a výdělek 5400 Kč od 1./X. do 31./XII. 1929. Pro otázku ev. srážky na příslušníky rodiny podle § 20 bude rozhodným pro berní rok 1928 stav k 31. prosinci 1928, kdežto pro berní rok 1929 stav rodiny k 31./XII. 1929.

2. Zletilá dcera, bydlící v Praze, má od 1./1. 1928 do 30./5. 1928, kdy se provdá, příjem z obchodu celkem 28.000 Kč. Jako provdaná pokračuje v obchodě, avšak 30./IX. 1928 vystoupí ze společenství domácnostního svého manžela jako hlavy rodiny. Výtěžek z obchodu činí od 1./X. 1928 do 15./XII. 1928, kdy poplatnice zemře, celkem 15.000 Kč. Smrtí její zanikl příjem z obchodu úplně. Bude tedy veškerý u ní samostatně zdanitelný důchod činiti na berní rok 1928 úhrnem 43.000 Kč, t. j. od 1./1. 1928 do 30./5. 1928 28.000 Kč a od 1./X. 1928 do 15./XII. 1928 15.000 Kč. Pro uložení přírážky podle § 19 bude rozhodný stav ke dni 15./XII. 1928. Příjem z obchodu docílený od 1./6. 1928 do 30./9. 1928, kdy byla příslušnicí rodiny, bude zdaněn u důchodu manželova jako hlavy rodiny.

K § 26. Samostatná daňová povinnost vzniká, jestliže dosavadní příslušník rodiny přestane jím býti. Vystoupení se stane tím, že odpadne třebas jen jediná z podmínek, na něž zákon váže vznik příslušnosti k rodině.

Vystoupení z domácnosti hlavy rodiny se uskutečňuje na př. tím, že manželka, družka neb nezletilý syn přestane žiti s hlavou rodiny ve společenství domácnostním, anebo dosažením zletilosti dosud nezletilého dítěte.

Při pouhé změně v příslušnosti k rodině (na př. dcera dosud žijící v domácnosti otcově vstoupí provdáním do domácnosti manželovy, nebo syn žijící dosud v domácnosti ovdovělého otce vstoupí po jeho smrti do domácnosti dědovy) nevznikne samostatná daňová povinnost, naopak

jako její příslušník, zanikne tím jeho samostatná daňová povinnost.

§ 27.

(1) Osoby, jichž daňová povinnost nově vznikla nebo úplně zanikla, jsou povinny oznámiti to příslušnému vyměřovacímu úřadu do 30 dnů poté, kdy nastala okolnost daňovou povinností zakládající nebo její zánik způsobující.

(2) Zanikla-li daňová povinnost úmrtím poplatníka úplně, jsou dědicové povinni oznámiti to do 3 měsíců po jeho úmrtí.

(3) K oznámení o úplném zániku daňové povinnosti nutno připojití přiznání.

(4) Opominutí oznámení může být potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

důchod příslušníka rodiny za příslušnou část berního roku se přičte k důchodu jedné, pokud se týče druhé hlavy rodiny, jež tu přichází v úvahu.

K § 27, odst. 1. *Třicetidenní lhůta k podání oznámení úřadu o novém vzniku daňové povinnosti počítá se v případech uvedených v § 23 od okamžiku přistěhování, od počátku pobytu za výdělkem nebo od dokončení jednorozhodného pobytu, anebo od okamžiku, kdy přestal důvod k osobnímu osvobození. Při úplném zániku daňové povinnosti běží zmíněná lhůta od okamžiku vystěhování z tuzemska, od vzniku důvodu k osobnímu osvobození anebo posléze od úmrtí poplatníka.*

Nastane-li počátek daňové povinnosti nabytím poplatných služebních požitků, které jsou podle §§ 28 až 44 podrobeny dani důchodové, netřeba podávat oznámení.

Podle toho, co bylo k § 23 uvedeno, nenastává povinnost oznámení úřadu, jestliže osoba daňové výsosti československé zásadně už podrobená, avšak podle § 3 od daně osvobozená, nabude důchodu v poplatné výši, nebo naopak, když důchod osoby dosud zdaněné klesne dočasně pod minimum dani podrobené.

K § 27, odst. 2. *Otázka, kdy nastává úplný zánik daňové povinnosti úmrtím poplatníka, projednána byla ve vysvětlivkách k § 24.*

Za důchod smrti poplatníkovou úplně zaniklý sluší pokládati nejen důchod, který úmrtím vůbec zanikne (na př. životní renta, služební plat), nýbrž i důchod, který okamžikem smrti neplyne ani zemřelému ani jeho pozůstalosti (na př. doživotní požívání domu).

Zvláštní ustanovení o důchodech ze služebních požitků.

§ 28.

(1) Osoby, pokladny, fondy a jiné korporace, které vyplácejí služební požitky ze služebního poměru vyplývající a v § 11, odst. 1, č. 1 až 3 uvedené nebo odpočinkové a zaopatřovací požitky uvedené v § 11, č. 4, dále veřejnoprávní pokladny a fondy, které vyplácejí nemocenské, úrazové, invalidní nebo starobní podpory a platy, jsou povinny srážeti při výplatě těchto požitků daňové částky v §§ 30 a 36 podrobně vyznačené.

(2) Osoby, pokladny, fondy a jiné korporace v odst. 1 uvedené budou nadále nazývány plátcí; služební, odpočinkové, zaopatřovací požitky, podpory a platy v odst. 1 uvedené budou nazývány radále požitky, a osoby, které tyto požitky pobírají, příjemci.

§ 29.

(1) Požitky srážce podrobenými rozumějí se hrubé požitky, počítajíc v to požitky v přírodninách, bez jakýchkoli srážek, vyjímajíc

K § 28, odst. 1. *Všechny fyzické neb právnické osoby aneb společnosti, vzniklé společenskou smlouvou, (společenstva, družstva), které vyplácejí platy druhu naznačeného v odst. 1., jsou povinny srážeti z nich příslušné daňové částky. Jsou tudíž vedle osob fyzických a společností (společenstev, družstev) povinny srážeti daň i všechny osoby právnické, tedy veřejnoprávní korporace (na př. stát, obce a komunální svazky vyššího řádu, pojišťovny veřejného nemocenského, úrazového a pod. pojištění, živnostenská společenstva, vodní družstva a pod.), dále soukromoprávní korporace (jako spolky a pod.) a veřejné a soukromé nadace. Vyplácením rozumějí jest nejen placení hotovými, nýbrž i zúčtování (dobropisem, kompensací protipohledávek atd.), a vůbec jakýkoliv druh vyrovnání pohledávky, jíž má příjemce z titulu služebního požitku oproti plátcí.*

K § 28, odst. 2. *Co sluší rozuměti slovy „plátcí“, „požitky“ a „příjemci“, jest v zákoně (§§ 28 a 29) jasně vymezeno.*

Bydlištěm (sídlím) plátcovým, pokud jde o daň vybíranou srážkou (§§ 28 až 45), rozumí se místo, z něhož se příslušné požitky příjemcům skutečně vyplácejí.

K § 29, odst. 1. *Srážce podrobenými jsou bez rozdílu všechny hrubé požitky, jež plátcí uvedeni v § 28, odst. 1. ať v penězích nebo přírodninách vyplácejí. Jsou to tedy vedle odpočinkových a zaopatřovacích požitků*

náhradu služebních výdajů podle § 11, odst. 2. Vládní nařízení ustanoví, které služební požitky na úhradu služebních výdajů určené, po případě jakou měrou, nejsou podrobeny dani a její srážce.

(2) Požitky v přírodninách ocení plátee hodnotami, které jsou podkladem nemocenskému pojištění; není-li tu takového podkladu pro ohodnocení, platí ustanovení § 11, odst. 3.

§ 30.

(1) Daňová srážka činí:

a) z požitků vyplácených týdně ve výši

od	do	Kč týdně	25 hal.
193	194		25
195	206		50
207	218		75
219	231	1 Kč	—
232	243	1	25
244	256	1	50
257	268	1	75
269	281	2	—
282	293	2	25
294	306	2	50
307	318	2	75
319	331	3	—
332	343	3	25

(§ 11, č. 4.) a vedle nemocenských, úrazových, invalidních neb starobních podpor a platů, především všechny takové hrubé požitky, které pobírají osoby v soukromé nebo veřejné službě zaměstnané od svého zaměstnavatele z tohoto služebního poměru nebo v souvislosti s ním (§ 11, odst. 1., č. 1 až 3), při čemž jsou vyloučeny jakékoliv srážky, kromě jediné náhrady služebních výdajů. Co sluší rozuměti služebními výdaji, bylo vysvětleno u § 11, odst. 2. O tom, jakou měrou nebudou požitky určené na úhradu služebních výdajů dani a její srážce podrobeny, ustanoví vládní nařízení.

Důchody od daně osvobozené nejsou ovšem podrobeny srážce.

K § 29, odst. 2. Oceňovací tabulky lze obdržeti u příslušné okresní politické správy. Nebyly-li ještě vydány pro rok, v němž se koná srážka, bude provedeno ocenění podle tabulek vydaných na předchozí rok.

Jde-li o přírodniny, jejichž hodnota v tabulkách oceněna není, ocení hodnotu jejich k cíli provedení srážky zaměstnavatel podle skutečných v místě obvyklých cen. (§ 11, odst. 3.). Vyměřovací úřad má ovšem právo přiměřenost tohoto ocenění přezkoumati.

K § 30, odst. 1. a 2. Podle ustanovení čl. VI. uváděcích ustanovení počíná povinnost srážeti daň důchodovou podle §§ 29 až 45 dnem 1. srpna

od	do	Kč týdně	3	Kč 50 hal.
344	356		3	50
357	368		3	75
369	387		4	—
388	392		4	50
393	397		5	—
398	402		5	50
403	407		6	—
408	412		6	50
413	417		7	—
418	422		7	50
423	427		8	—
428	432		8	50
433	437		9	—
438	442		9	50
443	447		10	—
448	453		10	50

b) z požitků vyplácených měsíčně ve výši

od	do	Kč měsíčně	1 Kč 10 hal.
837	838		1
839	885		2
886	937		3
938	992		4
993	1047		5
1048	1102		6
1103	1157		7
1158	1212		8
1213	1265		9
1266	1314		10
1315	1373		11
1374	1428		13

1927, po případě prvním výplatním obdobím po tomto datu, a to dvojnásobkem částek v § 30, resp. 36 uvedených až do konce roku 1927. Tím bude vyhověno daňové povinnosti za celý rok 1927. Od 1. ledna 1928 nastane pak normální provádění daňové srážky ve výši stanovené §§ 30 a 36.

Daňové srážky podle ustanovení §§ 30 až včetně 35 se týkají zásadně pouze požitků, jež se pohybují ve hranicích:

a) ročně od 10.036 Kč do 23.556 Kč při výplatách týdních, čtrnáctidenních nebo osmadvacetidenních,

b) ročně od 10.044 Kč do 23.556 Kč při výplatách měsíčních nebo desetidenních,

c) ročně od 10.036 Kč do 23.556 Kč při výplatách v jiných obdobích. V tomto případě jest nejnižší a nejvyšší hranice požitků táž jako při výplatním období týdním a to z toho důvodu, že pro výpočet příslušné daňové sazby nutno požitky vyplácené v „jiných“ obdobích přepočítati na období týdně jakožto základ pro další výpočet.

od 1429 do 1482 Kč	měsíčně	14 Kč	10 hal.
„ 1483 „ 1535 „ „	„	15 „	20 „
„ 1536 „ 1587 „ „	„	16 „	20 „
„ 1588 „ 1680 „ „	„	17 „	30 „
„ 1681 „ 1702 „ „	„	19 „	50 „
„ 1703 „ 1724 „ „	„	21 „	70 „
„ 1725 „ 1745 „ „	„	23 „	80 „
„ 1746 „ 1767 „ „	„	26 „	— „
„ 1768 „ 1789 „ „	„	28 „	20 „
„ 1790 „ 1810 „ „	„	30 „	30 „
„ 1811 „ 1832 „ „	„	32 „	50 „
„ 1833 „ 1854 „ „	„	34 „	70 „
„ 1855 „ 1875 „ „	„	36 „	80 „
„ 1876 „ 1897 „ „	„	39 „	— „
„ 1898 „ 1919 „ „	„	41 „	20 „
„ 1920 „ 1940 „ „	„	43 „	30 „
„ 1941 „ 1963 „ „	„	45 „	50 „

(2) Při výplatách čtrnácti- a dvacetiosmi-denních činí tato srážka při dvoj- po případě čtyřnásobku požitků, v odst. 1 a) uvedených, dvoj- po případě čtyřnásobek tamtéž uvedených částek, a při výplatách desetidenních při třetině požitků v odst. 1 b) uvedených, třetinu tamtéž uvedených částek; při tom se tyto zaokrouhlí na nejbližší 25ti dělitelné částky.

(3) Při výplatách v jiných obdobích činí srážka za každý pracovní den jednu šestinu příslušných daňových částek v odst. 1 a) uvedených. Srážka se nevykoná, nedosahuje-li na

V zákoně uvedeny jsou tabulky daňových sazeb pouze pro základní dvě výplatní období, totiž pro období týdenní a měsíční, ježto z nich lze jednoduchým početním úkonem vypočítati příslušné daňové sazby při výplatě požitků v obdobích čtrnáctidenních, osmadvacetidenních resp. desetidenních.

K § 30, odst. 3. Při výplatách v jiných obdobích, než které jsou uvedeny v odst. 1. a 2., činí srážka za každý pracovní den jednu šestinu příslušných daňových částek v odst. 1. a) uvedených v předpokladu, že průměrný požitek na jeden pracovní den přepočtený dosahuje alespoň 34 Kč. Tak na př. vyplatil-li zaměstnavatel mzdu za 5 dní částkou 250 Kč, připadá na pracovní den výdělek 50 Kč, což činí — přepočteno na týdenní období — částku 300 Kč. Na tento požitek připadá podle § 30 lit. a) daň 2 Kč 50 h a $\frac{1}{6}$ z toho činí 41 h. Za období 5denní bude tedy zaměstnavatel srážeti daň per 2 Kč 5 h (41 h \times 5). Při těchto srážkách se zaokrouhlí haléře celkové částky na nejbližší nižší pěti dělitelnou částku. Vyplatil-li na př. zaměstnavatel mzdu za 3 neděle, v nichž

jeden pracovní den přepočtený průměrný požitek 34 Kč. Z požitků vyplacených denně se srážka nekoná.

(4) Při provádění daňové srážky podle ustanovení tohoto paragrafu se připočtou požitky (po případě zálohy) vyplacené mimo pravidelné výplatní období k nejbližší příští

bylo 18 pracovních dnů, částkou 720 Kč, připadá na pracovní den výdělek 40 Kč, což činí — přepočteno na týdenní období — částku 240 Kč. Na tento požitek připadá daň 1 Kč 25 h [§ 30 a)], tedy za 3týdenní období (18 dní) srazí zaměstnavatel 3 Kč 75 h (1 Kč 25 h \times 3).

Z požitků vyplacených denně (mzdy vlastních nádeníků) se srážka nekoná, i když se tyto požitky pohybují v roční hranici mezi 10.036 Kč do 23.556 Kč; zaměstnanci s požitky denně vyplácenými jsou ale samozřejmě podrobeni dani důchodové, a sice podle všeobecných ustanovení zákona o důchodové dani, jestliže celkový ryzí důchod poplatníkův přesahuje daněproště minimum (§ 3).

K § 30, odst. 4. Ustanovení tohoto odstavce má praktický význam pro případy, kdy má příjemce vedle svých obvyklých požitků, vyplacených v pravidelných obdobích (na př. měsíčních, týdenních atd.) ještě další požitky, po př. zálohy, vyplacené v jiných obdobích (na př. čtvrtletní příbytečné, poplatné remunerace, provise vyplacené při konečném vyúčtování za obchody před tím agentem na provisi sjednané a pod.). Splyne-li požitek vyplacený v jiném období (na př. čtvrtletní příbytečné) v tom onom měsíci s výplatním obdobím pravidelným (na př. měsíčním), nastane samozřejmě srážka v pravidelném výplatním období z úhrnu požitků. Požitky v přírodních, každodenně poskytované (jako na př. strava), započtou se ovšem do služebních požitků (a budou tedy předmětem srážky) při každé výplatě. Jde-li ale o požitky jiné (na př. bezplatný byt, bezplatné osvětlení nebo otop, deputátní požitky a pod.) započtou se tyto do služebních požitků toho výplatního období, ve kterém by zaměstnanci tato plnění platili, kdyby jich neměli jako požitků naturálních.

Tak na př. by bylo započísti hodnotu bezplatného bytu, bezplatného otopu a světla do výplatního období, které spadá do číznovního termínu v místě obvyklého. Způsob v tomto odstavci naznačeného postupu co do srážení daně vysvitne z tohoto příkladu:

Zaměstnanec má pravidelný měsíční plat po 840 Kč. Vedle toho dostává ujednané čtvrtletní příbytečné, splatné 1./1., 1./4., 1./7. a 1./10. v částkách po 240 Kč; konečně obdrží v polovici listopadu remuneraci 1000 Kč. Zaměstnavatel jest tu povinen srážeti 1./1., 1./4., 1./7. a 1./10. z vyplacených požitků 1080 Kč (840 + 240) daň po 6 Kč 50 h, a v ostatních měsících (až na prosinec) po 2 Kč 20 h (z 840 Kč); v prosinci srazí se daň ale 34 Kč 70 h z požitků per 1840 Kč (840 + 1000). Sražená daň bude tedy činit za celý rok částku 76 Kč 10 h z ročních požitků 12.040 Kč. Takto řádně vykonanou srážkou bude daňové povinnosti příjemcově učiněno zadost (§ 32, odst. 1.).

pravidelné výplatě, nebo, byl-li mezi tím služební poměr zrušen, ke konečnému sčítování.

(5) Při přechodném zvýšení požitků nad příslušnou nejvyšší hranici v odst. 1 až 3 uvedenou se zvýší daňová srážka za každých dalších třeba začatých 10 Kč o dalších 50 haléřů. Vládní nařízení stanoví v tabulkách, pro jednotlivá výplatní období sestavených, zokrouhlené částky těchto srážek. Zjistí-li se při srážce podle tohoto odstavce, že by celoroční daňová srážka při stejnoměrném vyplácení těchto požitků byla nižší, vrátí se tento přeplatek, činí-li za rok aspoň 2 Kč.

(6) Klesne-li přechodně požitek v některém výplatním období pod příslušnou hranici v odst. 1 až 3 stanovenou, lze-li však očekávat, že příjemcův srážce podrobený roční po-

K § 30, odst. 5. *Přechodným zvýšením požitků jest na př. zvýšení mzdy v důsledku přechodné práce přes čas, najednou vyplacené dani podrobené remunerače (§ 7, odst. 2.), nebo provise vyplacená při konečném vyúčtování agentu na provisi a pod.*

Daň srazí se v takových případech podle ustanovení § 30, odst. 1. až 3., resp. jde-li o požitky vyplacené mimo pravidelné výplatní období podle ustanovení odst. 4. způsobem v tomto odstavci naznačeným. Aby nebyl poškozen poplatník jedině proto, že dostal přechodně zvýšený požitek najednou oproti druhému poplatníkovi, který má úhrnné roční požitky stejně vysoké ale vyplácené rovnoměrně v jednotlivých výplatních obdobích, činí zákon opatření, aby event. rozdíl, dosahuje-li ročně alespoň 2 Kč, byl poplatníkovi vrácen.

P ř í k l a d : Zaměstnanec dostává v berním roce pravidelnou týdenní mzdu po 200 Kč (42 týdny), která se zvýší po 10 týdnu roku v důsledku přechodné práce přes čas na týdeň 600 Kč. Daňová srážka za 42 týdnů z požitků po 200 Kč činí celkem 21 Kč (50 h × 42) a za zbývajících 10 týdnů z požitků po 600 Kč celkem 180 Kč (18 Kč × 10). Ježto by tedy srážka daňová činila za rok úhrnem 201 Kč, kdežto při stejnoměrném vyplácení týdenním (týdně 276 Kč) toliko 104 Kč (2 Kč × 52), vrátí se rozdíl 97 Kč poplatníkovi (příjemci). Ovšem že i v tomto případě lze ještě žádati o řádné vyměření podle všeobecných ustanovení na př. lze-li očekávat, že se zřením k počtu rodinných členů (§ 20) neb v důsledku přípustných srážek (na př. úroky z dluhů, pojistné a pod.) by byla v řádném vyměření (§ 18) uložena sazba ještě příznivější.

K § 30, odst. 6. *Ustanovení tohoto odstavce bude praktické jmenovitě při srážení daně zaměstnancům v těch odvětvích práce, v nichž požitky kolísají, nedosahující v některém výplatním období ani nejnižší srážkové hranice, ale přes to dosahují v ročním svém úhrnu poplatné výše. Tak na př.: Dělník má po 42 týdnů týdenní mzdu po 230 Kč, ale dalších 10*

žitek dosáhne nejnižší na rok přepočtené hranice příslušného období, srazí se z tohoto požitku při výplatách měsíčních a osmadvacetidenních po 1 Kč, při výplatách čtrnáctidenních po 50 h a při výplatách v kratších obdobích po 25 h.

§ 31.

(1) Srážka se nevykoná, nedosahují-li požitky:

a) měsíčně 959 Kč nebo osmadvacetidenně 885 Kč, čtrnáctidenně 443 Kč, desetidenně 320 Kč nebo týdně 222 Kč a má-li příjemce alespoň tři osoby v § 20, odst. 1 označené, a

b) měsíčně 1063 Kč nebo osmadvacetidenně 982 Kč, čtrnáctidenně 491 Kč, desetidenně 355 Kč nebo týdně 246 Kč a má-li příjemce alespoň čtyři osoby v § 20, odst. 1 označené, a

týdně jen po 190 Kč; úhrnný roční požitek činil 11.560 Kč, a dosáhl tedy zdanitelné výše. Srážkou ve 42 týdnech po 1 Kč, a v posledních 10 týdnech po 25 h, úhrnem tedy 44 Kč 50 h bude jeho daňové povinnosti učiněno zadost (§ 32, odst. 1.).

Nebyla-li v uvedených posledních 10 týdnech srážka vykonána z důvodu klesnutí požitku pod srážkové minimum podle § 30, odst. 1., bude předepsáno podle ust. 33, odst. 1. příjemci k přímému placení dodatek v částce 10 Kč na základě následujícího výpočtu:

Celoroční požitek činil 11560 Kč, tedy průměrný týdenní 220 Kč; tomuto odpovídá (podle § 30, odst. 1) srážka po 1 Kč, tedy za 52 týdnů celkem 52 Kč; odečte-li se od toho skutečně sražených 42 Kč (za prvních 42 týdnů), zbývá doplatiti 10 Kč.

K § 31, odst. 1. a 2. *Ustanovení toto jest důsledkem ustanovení § 20, odst. 1. a § 3.*

Aby se srážka nevykonala, jest ovšem nutno, aby požitky, srážce zásadně podrobené, byly nižší nežli částky v lit. a), b), c) zmíněné. Budou-li tedy požitky dotčených částek dosahovati, dlužno srážku vykonati.

Částky uvedené v lit. a) odpovídají ročním částkám 11.505 Kč, po případě 11.508 Kč, 11.518 Kč, 11.520 Kč nebo 11.544 Kč, částky uvedené v lit. b) ročním částkám 12.756 Kč, po případě 12.766 Kč, 12.780 Kč nebo 12.792 Kč a částky uvedené v lit. c) ročním částkám 15.000 Kč, po případě 15.002 Kč, 15.012 Kč nebo 15.028 Kč.

Osobami v § 20, odst. 1. označenými jsou jednak příslušníci rodiny poplatníkovy (§ 5, odst. 4.), jednak zletilé děti, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouni, tchán a tchyně zeť a snacha poplatníkovi, jsou-li tito v jeho zaopatření. Příslušníky rodiny podle § 5, odst. 4. jsou kromě druhého člena manželské dvojice vzniklé buď manželstvím nebo faktickým manželským společením pouze nezletilé děti, po případě ne-

c) měsíčně 1250 Kč nebo osmadvacetidenně 1154 Kč, čtrnáctidenně 577 Kč, desetidenně 417 Kč anebo týdně 289 Kč a má-li příjemce alespoň pět osob v § 20, odst. 1 označených.

Srážka se nevykoná dále, má-li příjemce alespoň šest osob v § 20, odst. 1 označených, a nepřesahují-li jeho požitky příslušné nejvyšší hranice v § 30 uvedené.

(2) Je-li příjemce vdovcem (vdovou), snižuje se při použití předchozích ustanovení

zletilí vnukové, pastorkové nebo schovanci poplatníkově, žijí-li s ním (jako hlavou rodiny) ve společenství domácnostním. Při tom není rozdílu, mají-li tito příslušníci vlastní důchod čili nic.

Ve společenství domácnostním s hlavou rodiny žijí jen ty osoby, kterým se dostává od hlavy rodiny ukájení jejich životních potřeb v rámci a z prostředků spotřebního společenství celé domácnosti.

Spotřební společenství nevyžaduje nezbytně skutečného stálého spolubydlení všech osob tvořících spotřební společenství. Není tedy na závadu, nenastalo-li skutečné spolubydlení (na př. pro bytovou krizi), nebo bylo-li dočasně skutečné spolubydlení přerušeno (na př. odcestováním, odchodem na studii, do učení, na léčení, k výkonu vojenské služby atd.).

Naproti tomu není spotřebního společenství mezi manžely rozvedenými nebo z jiného důvodu od sebe skutečně trvale odloučenými.

Pokud jde o další shora jmenované osoby (jež jsou v § 20 taxativně vypočteny), t. j. o zletilé děti, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouny, tchána a tchyni, zeť a snachu poplatníkově, jest předpokladem jejich započítávání, že jsou v zaopatření poplatníkově.

Zaopatřením se rozumí skutečnost, že osoby ty požívají v domácnosti poplatníkově celého zaopatření, to jest bytu, výživy a ošacení. Platí-li ale takové osoby za to přiměřenou úplatu, nelze o zaopatření mluvit.

Zaopatření předpokládá nutně společnou domácnost u hlavy rodiny.

Podmínkou nevykonání srážky podle tohoto paragrafu jest ovšem, že jest zaměstnanec hlavou rodiny, ne snad příslušníkem domácnosti.

U poplatníků, jichž požitky nepřesahují některé z nejvyšších hranic v § 30, odst. 1. až 3. uvedených, nevykoná se srážka vůbec, má-li aspoň šest osob v § 20, odst. 1. naznačených.

Je-li poplatníkem vdovec (vdova), nevykoná se srážka v případech vyčíslených v odst. 1. sub lit. a) již při dvou osobách v § 20, odst. 1. označených, v případech sub lit. b) již při třech a v případech sub lit. c) již při čtyřech takových osobách. Má-li poplatník vdovec (vdova) 5 takových osob a požitky jeho nepřesahují příslušné nejvyšší hranice v § 30, odst. 1. až 3. uvedené, nevykoná se srážka daňová vůbec.

Účelem tohoto výjimečného ustanovení bylo nadlehčení vdovcům (vdovám), kteří pro tento svůj stav jsou bez pomocné ruky druhého

(odst. 1) počet osob tam uvedených vždy o jednu osobu.

(3) Tento stav osob prokáže příjemce, odevzdá-li plátcí potvrzení obecního nebo jiného k tomu příslušného úřadu o stavu a počtu osob v předchozích odstavcích označených k 1. lednu berního roku. Jmenované úřady mají povinnost tyto průkazy vyhotoviti příjemci na požádání.

člena manželské dvojice, a tedy dráže žijí. Proto platí toto výjimečné ustanovení jen pro skutečné vdovce (vdovy); kdyby tedy vdovec (vdova) žil ve faktickém manželském svazku, nelze mu této výhody přiznati.

K § 31, odst. 3. *Potvrzení o stavu a počtu osob shora uvedených jest povinen vydati na požádání, a to bezplatně, obecní úřad bydliště zaměstnancova; v obcích, v nichž přísluší evidence osob v obci bydlících jiným úřadům (na př. policejním ředitelstvím nebo komisařstvím v Praze, Brně, Bratislavě atd.), jsou příslušnými k vydávání těchto potvrzení tyto úřady. Úřad potvrzující stav dotyčných osob má povinnost vyšetřiti skutečný tento stav, jednak pokud jde o příjemce samého (svobodný, ženatý, vdovec), dále pokud jde o počet nezletilých dětí (vnuků, pastorků, schovanců) příjemcových, jakož i o to, žijí-li tyto nezletilé dívky s hlavou rodiny ve společenství domácnostním a posléze pokud jde o další osoby v § 20, odst. 1. jmenované (zletilé dívky, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouni, tchán a tchyně, zeť a snacha) a o okolnost, že jsou v zaopatření poplatníkově.*

Vyšetření se děje buď nahlédnutím do řádně vedených dotyčných záznamů (příhlášek, vlastních šetření atd.), anebo (není-li takových přesných záznamů) jiným vhodným všeobecným zjištěním příslušného stavu. Je-li při tom pochybno, zda jest ten který příslušník k 1. lednu berního roku ještě nezletilým, bude nutno zjistiti to buď nahlédnutím do úředních záznamů neb vyžádáním si k nahlédnutí křestního (rodného) listu.

Nelze-li bez podrobných šetření zjistiti, zda to které dítě žije s hlavou rodiny ve společné domácnosti, budiž předpokládáno, že tu společenství domácnostní jest, bydlí-li nezletilé dítě v bytě hlavy rodiny, anebo bydlí-li jinde, je-li jasno, že nemůže při svém hospodářském postavení všechny své životní potřeby ze svého samostatného výdělku opatrovati (na př. žák, učeň atd.).

Bylo-li vydáno potvrzení, jež bylo v podstatných částech (počet dětí a poměr příslušenství k domácnosti) nepsprávným a stalo-li se tak z viny úřadu potvrzení vydavšího, bude vinník potrestán, nejde-li o čin trestný podle ustanovení VIII. hlavy tohoto zákona, pořádkovou pokutou podle ustanovení § 43, odst. 2.

§ 32.

(1) Řádně vykonanou srážkou podle §§ 30 a 31, po případě vyměřením daně podle § 33, odst. 1 a 2, jest daňové povinnosti učiněno zadost, i když má příjemce (§ 5, odst. 1) jiný důchod nepřesahující ročně 500 Kč.

(2) Do jiného důchodu podle předchozího odstavce počítá se též důchod příslušníků rodiny podle § 5 přičitatelný.

(3) V případě odstavce 1 jest příjemce osvobozen od povinnosti podati přiznání, leda by byl k tomu zvláště vyzván.

K § 32, odst. 1. Srážka byla vykonána řádně, byla-li provedena v celém berním roce ze všech srážecí podle § 28 a 29 zásadně podrobených a vyplacených požitků a to příslušnými, v § 30 uvedenými sazbami.

Schází-li kterákoli ze stanovených náležitostí řádně vykonané srážky buď že nebylo sraženo ze všech zásadně srážecí podrobených požitků, nebo že nebylo sraženo ze všech vyplacených a zásadně srážecí podrobených požitků, nebo že bylo sraženo na dani méně, než činí příslušná sazba stanovená v § 30, nebo konečně že nebyla provedena srážka za celý rok, třeba tu byly po celý rok srážecí podrobené požitky, nelze mluvit o řádně vykonané srážce. V takových případech dojde k dodatečnému vyměření daně vyměřovacím úřadem podle § 33, odst. 1., po případě odst. 2.; má-li ale příjemce ještě jiný důchod nad 500 Kč ročně, provede vyměření daňová komise jen z tohoto jiného důchodu ve smyslu § 34.

Požitky rozuměti jest výhradně jen požitky v § 28 naznačené a zásadně srážecí daňové podle § 28 a násl. podrobené.

„Jiným důchodem“ ve smyslu § 32 a dalších rozumí se každý, důchodové dani podle § 7 zásadně podrobený (a podle § 2 neosvobozený) důchod hlavy rodiny kromě jeho požitků, podrobených u jednoho nebo několika plátců zásadně srážecí podle § 28 a násl. a dále jakýkoli důchod příslušníků jeho rodiny, vyjímajíc služební požitky podle § 11. Tento „jiný“ důchod zahrnuje jak každý neslužební příjem tak i „jinaký“ příjem, který mají veřejní nebo scukromí zaměstnanci nebo jiní zřízenci (jako školníci, kostelníci, vrátní, domovníci, sklepníci a pod.) z darů, jež jim jiné osoby nežli jejich zaměstnavatelé při služebních úkonech nebo při různých příležitostech obvykle dávají (zpropitné atd.).

K § 32, odst. 2. Podle § 5, odst. 2. se přičítá k příjmu hlavy rodiny i veškerý at jakýkoli důchod příslušníků rodiny, kromě služebních požitků podle § 11. Služebními požitky podle § 11 jsou požitky z práce konané v poměru služebním, tedy takové, které jsou zásadně podrobeny samostatně dani důchodové, vybírané srážkou podle § 28 a násl. a to i tehdy, nedosahují-li minima stanoveného v § 30. Náleží tudíž k důchodu domácnosti a přičtou se k důchodu hlavy rodiny jiné pracovní příjmy příslušníků na př. za domácí vyučování, šití a pod.

(4) Zjistí-li se, že byla příjemci z celoročních služebních požitků (§ 11, odst. 1, č. 1 a 2) sražena daň v částce vyšší než by činila částka vypočtená z těchto požitků po srážce paušálu podle § 15, č. 1 d) podle sazby § 18 a po další srážce podle ustanovení § 20, anebo že byla příjemci z celoročních požitků, jež nejsou služebními požitky podle § 11, odst. 1, č. 1 a 2, sražena daň v částce vyšší, než by činila částka vypočtená z těchto požitků podle sazby § 18 a po další srážce podle ustanovení § 20, vrátí se tento rozdíl příjemci jako přeplatek z úřední povinnosti.

K § 32, odst. 4. Tato okolnost bude zjištěna buď vyměřovacím úřadem, který v tomto směru přezkoumá roční výkazy; plátcem o provedené srážce úřadu odevzdané, anebo zakročením srážkou poškozeného příjemce u příslušného úřadu. V tomto případě prokáže příjemce (na př. předložením průkazu o provedené srážce a důkazu o stavu jeho rodiny) okolnosti pro toto zjištění rozhodné. Postup vyměřovacího úřadu v tomto odstavci naznačený není ani formálně ani materiálně řádným vyměřením podle všeob. ustanovení. Pro uvedené zjištění a vrácení přeplatků jest příslušným vyměřovacím úřad, v jehož obvodu má plátec bydliště (sídlo). O tom viz §§ 28 a 42.

Proti rozhodnutí vyměřovacího úřadu na základě ustanovení tohoto odstavce může podati poplatník (podle § 330, odst. 4.) odvolání u tohoto vyměřovacího úřadu. O odvolání rozhodne (podle § 330, odst. 1.) finanční úřad II. stolice s konečnou platností.

Podle ustanovení § 275 bude ovšem daň vrácena jen, nedlužil-li příjemce ničeho na jiných státních daních a dávkách, po případě na jejich přírůzích nebo příslušenství. Dluhuje-li ale (třeba u jiného berního úřadu), provede se podle § 275 odpočet na jiný daňový dluh příjemcův.

Na příklad:

Zaměstnanec, ženatý, otec 4 nezletilých a nezaopatřených dětí, má domek, jehož čistý roční výnos činí 300 Kč. Na služebních požitcích mu bylo vypláceno měsíčních 1400 Kč, z nichž sraženo na dani podle § 30 měsíčně 13 Kč, tedy za rok 156 Kč.

Týž jest dlužen činžovní daň za 2 leta v částce 150 Kč. Zmíněné služební požitky činí ročně 16.800 Kč; po srážce paušálu podle § 15, č. 1 d) v částce 3360 Kč zbude 13.440 Kč, jímž odpovídá podle sazby § 18 částka 270 Kč. Podle ustanovení § 20 snížil se tato částka při 5 příslušnicích rodiny o sedm desetin, tedy na částku 81 Kč. V základě ustanovení odst. 4. bude rozdíl mezi sraženou daní a vypočtenými 81 Kč v částce 75 Kč sčítován na dlužnou daň činžovní.

(5) Příjemci přísluší vždy právo žádati za řádné vyměření daně podle všeobecných ustanovení; takovou žádost (bez kolku), k níž třeba připojit řádně vyplněné přiznání, nutno podati nejdéle do konce března po projití roku, ve kterém byla sražena daň podle § 30, po případě §§ 30 a 31. Přesahuje-li srážka vyměřenou daň nebo není-li příjemce vůbec daní povinen, vrátí se přeplatek v hotovosti z úřední povinnosti.

(6) Přeplatek podle odst. 4 a 5 se vrátí, činí-li za rok alespoň 2 Kč.

§ 33.

(1) Nebyla-li srážka, kterou byl plátcé podle § 30, po případě §§ 30 a 31, povinen, vykonána buď vůbec nebo řádně nebo nebyla-li srážka vykonána jen proto, že pořítek v jednotlivých výplatních obdobích nedosáhl příslušné nejnižší hranice v § 30, po případě § 31 uvedené, předepíše vyměřovací úřad příjemci dodatečně ku přímému placení příslušnou částku, jestliže celkový hrubý pořítek toho onoho roku dosáhl alespoň částky, která

K § 32, odst. 5. *K žádostem později došlým bude přihlíženo jen tehdy, pokudže-li žadatel, že opožděné podání žádosti stalo se bez jeho viny. Pro řádné vyměření daně ve smyslu všeobecných ustanovení jest příslušným vyměřovací úřad (§ 40) nebo vyměřovací komise příslušná podle bydliště poplatníkovy [§ 249, odst. 1a) a § 250, odst. 1.]. Daň předepíše se v tomto případě v berní obci, v níž má poplatník-příjemce bydliště (§ 249, odst. 3.). Byly-li prováděny v berním roce srážky, budou tyto (podle ustanovení § 37, odst. 3.) pokládány za zatímní platbu a budou účtovány na daň v řádném vyměření uloženou. Srovnej § 37, odst. 3. O vrácení přeplatků platí totéž, co bylo uvedeno k odst. 4.*

K § 33, odst. 1. *V těchto případech předepíše se daň dodatečně podle sazby uvedené v § 30, odst. 1. až 3. Předpis vykoná vyměřovací úřad, příslušný podle bydliště příjemce-poplatníka (§ 249, odst. 1., lit. a). Daň bude dodatečně poplatníkovi předepsána k přímému placení, nebyla-li srážka vykonána vůbec, v každém případě. Byla-li srážka vykonána, ale nikoli řádně, bude předepsán dodatek jen, když týž činí aspoň 2 Kč.*

K cíli tohoto předpisu zašle vyměřovací úřad, jemuž plátcé předkládá roční podrobný výkaz o provedených srážkách, všechna známá data o onom příjemci vyměřovacímu úřadu, který jest pro dodatečný předpis místně příslušným.

vychází, přepočte-li se příslušný v § 30, po případě § 31 uvedený nejnižší pořítek na pořítek celoroční.

(2) Téhož způsobu dodatečného zdanění se užije vyjma případy § 35, byly-li témuž příjemci vyplaceny pořítky od různých plátců a nepřesahuje-li součet takto v berním roce dosažených pořítků nejvyšší hranice v § 30 uvedené a na rok přepočtené. Daň se vyměří částkou, která by odpovídala celoroční srážce

Za dodatečně předepsanou daň ručí — podle § 43, odst. 1. — plátcé. Nebyla-li provedena srážka vůbec nebo řádně ze zavinění plátcova, bude užito proti němu ustanovení § 43, odst. 2.

K § 33, odst. 2. *Užití ustanovení tohoto odstavce předpokládá především, že součet vyplacených pořítků, zásadně daňové srážce podle § 28 podrobených, činí v témže berním roce alespoň nejnižší na rok přepočtenou částku ve smyslu § 30, odst. 1., resp. 2., t. j. částku 10.036, po případě 10.044 Kč (srov. k § 30). Není-li tomu tak, jde o případy § 35. Jinak jest lhotejně, pobírá-li příjemce pořítky od několika různých plátců současně nebo po sobě. Další podmínkou jest, aby součet zde zmíněných pořítků nepřesahoval nejvyšší na rok přepočtené hranice v § 30 uvedené, t. j. částky 23.556 Kč. (Jinak totiž nastoupí platnost odst. 3., § 33.)*

Příklady:

1. *Poplatník měl v berním roce současně u 2 zaměstnavatelů měsíční plat, a to od prvního ročních 12.000 Kč a od druhého ročních 7200 Kč. Ježto v tomto případě podmínky odst. 2. jsou splněny, vyměří se poplatníkovi na zmíněný berní rok z úhrnných těchto pořítků per 19.200 Kč (měsíčně 1600 Kč) daň částkou, která odpovídá celoroční srážce podle § 30, odst. 1. b), kdyby tu byl jediný plátcé. Bude tedy v tomto případě činiti daň z úhrnných ročních pořítků 19.200 Kč částku 207 Kč, totiž po zaokrouhlení obdobně podle § 18, odst. 2. (17·30 Kč×12). Sražená daň plátcem z pořítků 12.000 Kč bude odečtena. Tím bude u poplatníka jeho daňová povinnost stanovena, i když má týž vedle zmíněných pořítků jiný důchod nepřesahující ročně 500 Kč.*

Kdyby měl poplatník u různých zaměstnavatelů různá výplatní období, uloží se daň celoroční podle sazby toho výplatního období, které jest pro poplatníka výhodnější.

2. *Poplatník byl v berním roce současně zaměstnán u 3 zaměstnavatelů za měsíční plat; u dvou obdržel měsíčně po 300 Kč (tedy ročně po 3600 Kč) a od třetího ročních 4800 Kč (měsíčně 400 Kč), tedy celkem ode všech tří 12.000 Kč. Vedle toho měl ještě příjem z kapitálového jmění ročních 700 Kč. Poplatníkovi bude na příslušný berní rok vyměřena daň jednak ze součtu zmíněných ročních služebních pořítků (měsíčně 1000 Kč) vyměřovacím úřadem částkou 64 Kč (5 Kč 40 h. × 12), jednak odděleně příslušnou komisí z „jiného“ příjmu per 700 Kč. V tomto případě neměl nikdo z uvedených 3 plátců povinnosti srážeti*

podle § 30, odst. 1 až 3, kdyby tu byl jediný plátcem. Daňové částky plátcem sražené budou od ní odečteny.

(3) Přesahuje-li součet požitků v odst. 2 uvedený tuto hranici, vyměří se daň z celého důchodu v řádném vyměřovacím řízení podle všeobecných ustanovení tohoto zákona.

(4) Ustanovení § 32, odst. 5, platí obdobně i co do § 33, odst. 1 a 2, s tou úchytkou, že žádost tam zmíněnou nutno podati nejdéle do 30 dnů po doručení předpisu daně.

§ 34.

Má-li příjemce (§ 5, odst. 1) vedle požitků podle §§ 30 až 33, odst. 1 a 2, sráž-

daň, ježto ani u jednoho z nich nedosáhly požitky nejnižší měsíční částky (§ 30, odst. 1, lit. b).

3. Poplatník byl zaměstnán od počátku berního roku do konce března toho roku za měsíční plat 1000 Kč, pak vystoupil a měl od 1./4. do konce června u jiného zaměstnavatele měsíčně 1500 Kč a posléze od 1./7. změnil místo a bral od nového zaměstnavatele do konce roku měsíčně 1000 Kč.

Jiného příjmu nad 500 Kč neměl.

Poplatníku bude na příslušný berní rok vyměřena ze součtu požitků u jednotlivých zaměstnavatelů v roce pobíraných, totiž z celkové roční částky per 13.500 Kč (měsíčně 1125 Kč) srážková daň podle odstavce 2. částkou 91 Kč (7 Kč 60 h \times 12). Daňové částky plátcem sražené budou ovšem od daně odečteny.

K § 33, odst. 3. *Činí-li tedy úhrn požitků, pobíraných příjemcem ve smyslu odst. 2. v jednom roce, více nežli 23.556 Kč (viz k § 30), nastane řádné vyměření daně podle všeobecných ustanovení z celkového poplatníkového důchodu, tedy z úhrnu požitků srážce podrobených (§ 28 resp. § 30) s připočtením jakýchkoli jiných, dani podrobených příjmů poplatníkových.*

Srážky podle § 30 plátcem vykonané činí ovšem i zde prozatímní platbu na daň, která v budoucnu bude v řádném vyměřovacím řízení uložena (§ 37, odst. 3.).

Ustanovení tohoto odstavce nelze ovšem užiti tehdy, jestliže třebas jen jedny požitky příjemcovy v roce přesahují samy o sobě u jednoho plátcem shora zmíněnou částku per 23.556 Kč. Takový případ sluší totiž řešiti podle ustanovení §§ 36 a 37.

K § 33, odst. 4. *Žádost nutno podati u toho vyměřovacího úřadu, který provedl vyměření.*

K § 34. *Z jiného, ročně 500 Kč přesahujícího důchodu se vyměří podle ustanovení tohoto paragrafu daň zvláště jen příjemci, který jest po-*

kové dani podrobených, ještě jiný 500 Kč ročně přesahující důchod (§ 32, odst. 1 a 2), v. měří se z něho daň podle § 18 zvláště, beze zření na jmenované požitky. Při zjišťování jiného důchodu možno přihlížeti pouze k takovým odpočítatelným položkám, které jsou s tímto důchodem v přímé spojitosti.

§ 35.

(1) Hrubé požitky podle § 28 zásadně daňové srážce podrobené, jež v tom onom roce nedosáhly částky, která vychází, přepočte-li se příslušný v §§ 30 a 31 uvedený nejnižší požitek na požitek celoroční, jsou od daně osvobozeny, byť i měl příjemce (§ 5, odst. 1) vedle nich ještě jiný 500 Kč ročně nepře-

platníkem daně důchodové, t. j. jen hlavě rodiny ve smyslu ustanovení § 5, odst. 1. Kdo jest nebo jest pokládán za hlavu rodiny ve smyslu tohoto zákona, ustanovuje § 5, v odst. 3. Není-li příjemce hlavou, nýbrž příslušníkem rodiny (§ 5, odst. 4.), nebude vyměřena z jeho jiného, 500 Kč převyšujícího důchodu, daň jemu, nýbrž hlavě jeho rodiny, poněvadž se takový důchod kromě služebních požitků přičítá k důchodu hlavy rodiny (§ 5, odst. 2.).

Je-li v takovém případě hlavou rodiny příjemce, který pobírá požitky podrobené srážce podle § 30, bude užito ustanovení § 34. Ne-li, bude vyměřena daň v řádném ukládání podle všeobecných ustanovení zákona. (Vyměření podle § 34 není ovšem řádným vyměřením daně podle všeobecných ustanovení tohoto zákona.)

Co sluší rozuměti „jiným důchodem“, uvedeno jest ve vysvětlivkách k § 32, odst. 1.

Daň vyměří místně příslušná daňová komise (§ 233, odst. 1., § 249, odst. 1. a), a contr. § 40, odst. 1.) a to výhradně jen z „jiného důchodu“, po příp. z úhrnu jednotlivých příjmů tvořících tento jiný důchod.

Při zjišťování „jiných důchodů“ bude užito analogicky zákonných ustanovení §§ 1 až 18.

S důchodem jsou v přímé souvislosti jen ta odpočítatelná vydání (§ 15), kterých by nebylo, kdyby tu nebylo také důchodu, se kterým jsou vydání v příčinné souvislosti.

K § 35, odst. 1. *Požitky ve smyslu tohoto paragrafu v jednom roce dosaženými rozumíme úhrn důlcích příjmů toho kterého roku, ať plynuly poplatníku u jednoho neb několika plátců po celý rok nepřetržitě, nebo jen po část roku (třeba s přerušením). Srovnej o tom vysvětlení k § 4.*

Byly-li zaměstnanci vypláceny požitky v různých obdobích (na př. půl roku týdně a půl roku měsíčně), a dostoupily-li jeho roční požitky

sahující důchod (§ 32, odst. 1 a 2). Zjistí-li se to, bude daň, která snad byla sražena, vrácena v hotovosti z úřední povinnosti. Ustanovení § 32, odst. 6, platí tu obdobně.

(2) Má-li příjemce jiný důchod nad 500 Kč, ale ne vyšší než 5000 Kč, a nepřesahuje-li

částky mezi 10.036 Kč a 10.044 Kč, dlužno pokládati tyto požitky za osvobozené od daně ve smyslu § 35, odst. 1.

Předpokladem užití tohoto odstavce ovšem jest, že hrubé požitky podle § 28 zásadně daňové srážce podrobené a v tom onom berním roce pobírané, nedosáhly za rok buď samy o sobě, jde-li o jednoho plátce, aneb ve spojení s takovými požitky u příp. dalších plátců (současných neb po sobě), nejnižší na rok přepočtené částky ve smyslu § 30, odst. 1. až 3. t. j. částky 10.036 a 10.044 Kč (viz k § 30).

Jestliže by tedy na př. zmíněné hrubé požitky pobírané u několika plátců v tom kterém roce nedosáhly sice u jednotlivých plátců samy o sobě nejnižší roční částky podle § 30, avšak dohromady ano, jde o případ, který sluší posuzovati podle ustanovení § 33, odst. 2., po případě odst. 3. (viz vysvětlivky k § 33, k odst. 2. a 3.).

Příklady:

1. Poplatník byl od počátku berního roku do konce září toho roku zaměstnán na měsíční mzdu 950 Kč a potom až do konce roku byl bez zaměstnání. Ježto hrubé služební požitky nedosáhly v dotčeném roce nejnižší částky 837×12 , t. j. 10.044 Kč (§ 30, odst. 1., lit. b), nýbrž pouze 8.550 Kč (za 9 měsíců), bude poplatník podle § 35, odst. 1. od daně důchodové osvobozen. Sražená snad daň bude mu vrácena, půjde-li tu o přeplatek (viz níže).

2. Poplatník měl v berním roce u dvou zaměstnavatelů současně měsíční platy a sice od prvního přijal ročně 6000 Kč (měsíčně 500 Kč) a od druhého ročně 3600 Kč (měsíčně 300 Kč).

Ježto podmínka § 35, odst. 1. stran úhrnu ročních požitků jest splněna (součet jejich nedosáhl částky 10.044 Kč), bude poplatník, třebaž měl ještě vedle požitků jiný důchod nepřesahující ročně 500 Kč, od daně na příslušný berní rok osvobozen. Srážka daně plátcem neměla v tomto případě místa, ježto ani u jednoho ani u druhého plátce nedosáhly požitky nejnižší měsíční částky (§ 30, odst. 1., lit. b).

Pojem „jiného důchodu“ byl objasněn v předchozím § 32, odst. 1.

Daň bude vrácena ovšem jen po případném odpočtu podle § 275.

Z důvodů vrácení sražené daně nelze přiřknouti nahrazovacích úroků (§ 292, lit. c).

K § 35, odst. 2. *Použití ustanovení tohoto odstavce ovšem předpokládá, že tu jde o příjemce, jehož hrubé požitky podle § 28 zásadně srážce podrobené nedosáhly ve smyslu § 35, odst. 1. v tom onom roce dohromady nejnižší na rok přepočtené částky podle § 30, odst. 1. až 3.*

součet hrubých požitků a tohoto jiného důchodu ročních 10.000 Kč, vyměří se v řádném ukládání daň z hrubých požitků sazbou $\frac{1}{8}\%$ a z jiného důchodu sazbou 1%. Součet obou sazeb činí daňovou povinnost. Není-li tu některého z uvedených předpokladů, nastává stran celého důchodu (§ 5, odst. 2) — hrubé požitky v to počítajíc — řádné

Daňová výhoda, záležející v odděleném zdanění hrubých požitků sazbou $\frac{1}{8}\%$ a jiného důchodu sazbou 1% vázána jest dále na současně splnění obou zákonem stanovených podmínek, totiž jednak, že jiný důchod příjemcův nad 500 Kč nesmí býti vyšší ročních 5000 Kč, a jednak, že součet hrubých požitků (§ 28) a tohoto jiného důchodu nesmí přesahovati za rok 10.000 Kč.

Není-li splněna třeba jen jedna z uvedených podmínek, dojde k řádnému vyměření daně podle všeobecných ustanovení tohoto zákona.

V tomto případě nutno ovšem při zjišťování daní podrobeného důchodu služebního užití zejména i ustanovení § 15, č. 1, lit. d) o odečtení paušálu ze služebních požitků.

Byly-li v případech odst. 2. prováděny v roce berním srážky, budou tyto (podle ust. § 37, odst. 3. resp. analogicky podle cit. ustanovení) pokládány za zatímní platbu na daň, a budou tedy na vyměření daně v řádném vyměření zúčtovány. Vyjde-li tím přeplatek na daně, bude proveden odpočet na jiné dlužné daně poplatníkovy (§ 275), po případě vrácen.

Daň vyměří v případech odst. 2. místně příslušná daňová komise.

Příklady:

1. Poplatník byl od počátku roku do konce července zaměstnán za měsíční plat 1000 Kč, tedy celkem za 7.000 Kč; na to vystoupil ze služby a provozoval od 1. srpna do konce roku obchod, v němž docílil čistého zisku 3000 Kč. Hrubé služební požitky sice nedosáhly v roce částky 837×12 (§ 30, odst. 1, lit. b), t. j. částky 10.044 Kč, nýbrž pouze 7000 Kč, avšak jiný důchod činil více nežli 500 Kč. Ježto dále poplatníkem docílený jiný důchod nepřesahuje ročně 5000 Kč a ježto součet hrubých požitků a tohoto jiného důchodu nepřesahuje ročních 10.000 Kč, zdaní se podle odst. 2., věta první, jednak sazbou $\frac{1}{8}\%$ zvláště jeho služební platy per 7000 Kč a jednak sazbou 1% zvláště jeho jiný důchod per 3000 Kč a součet obou sazeb bude činiti daňovou povinnost poplatníkovu. Toto vyměření daně není ovšem vzhledem k dělení příjmů a odlišné sazbě vyměření podle všeobecných ustanovení, ač jinak ve všem ostatním se s ním shoduje (na př. minimum, srážka podle § 20).

2. Poplatník měl první tři měsíce roku obchod, v němž vyzískal 6000 Kč, pak byl 3 měsíce bez obchodu a bez příjmu. Posledních 6 měsíců byl ve služebním poměru za měsíčních 1500 Kč. Ježto v tomto případě hrubé služební požitky sice nedosáhly roční částky 10.044 Kč, nýbrž jen 9000 Kč ($1500 \text{ Kč} \times 6$), avšak podmínky odst. 2., věta první, nejsou splněny, zdaní se hledíc k § 35, odst. 1. a odst. 2., posl. věta

vyměřování daně podle všeobecných ustanovení tohoto zákona.

§ 36.

(1) Při služebních požitcích (§ 11, odst. 1, č. 1 a 2), které trvale přesahují příslušnou nejvyšší hranici v § 30 uvedenou, vypočte plátce nejprve, jaký dani podrobený požitek pravděpodobně příjemci vyplatí za celý rok nebo, vznikl-li služební poměr teprve během roku, od počátku tohoto poměru do konce roku. Od takto zjištěného požitku odečte paušál v § 15, č. 1 d) stanovený a ze zbývajících částky vypočte daň sazbou podle § 18; u ostatních srážce podrobených požitků (§ 28) provede se též výpočet s tou změnou, že tu odečítání paušálu podle § 15, č. 1 d) odpadá. Tuto daň srazí pak poměrnými částkami v týchž lhůtách, ve kterých se vyplácí požitek. Není-li roční částka daně důchodové, připadající na požitek, vyjádřena v korunách bez haléřů nebo není-li dělitelná počtem výplatních lhůt jednoho kalendářního roku, sníží se na nejbližší částku dělitelnou počtem výplatních lhůt.

v řádném vyměření daně podle všeobecných ustanovení celkový úhrnný příjem, t. j. příjem služební dosažený za 6 měsíců (ovšem po přípustných srážkách podle § 15), k němuž se připočte příjem z obchodu 6000 Kč.

K § 36, odst. 1. Srážce podle tohoto ustanovení podléhají u plátce všechny požitky podle § 28 srážce zásadně podrobené, přesahují-li trvale příslušnou nejvyšší hranici v § 30 uvedenou. Tomu jest u požitků činících aspoň ročních 23.557 Kč bez rozdílu, o který druh výplatního období jde (§ 30, odst. 1. až 3.).

Předpokladem pro sražení daně podle tohoto a následujících ustanovení jest, že požitky trvale dosahují aspoň tuto roční výši (23.557 Kč).

Služebními požitky z nově vzniklého služebního poměru jsou platy, které zaměstnavatel vyplácí osobám, jež až dosud nedostávaly takových platů od tohoto zaměstnavatele. Jsou to tedy buď platy příjemců, jimž vůbec se dostane po prvé takových platů nebo platy osob, které během roku své služební místo změni aneb nově ještě místo přiberou.

Služební paušál v § 15, č. 1 d) stanovený možno odečítati ovšem jen při služebních požitcích podle § 11, odst. 1. a 2., nikoli u ostatních srážce podrobených požitků (§ 28).

Při výpočtení sazby podle § 18 nelze sice užiti ustanovení odst. 2. tohoto paragrafu, za to však přípustno jest příp. zaokrouhlení roční částky daně dolů na nejbližší částku plných korun (bez haléřů), dělitelných počtem výplatních lhůt.

(2) Klesnou-li v roce požitky trvale pod příslušnou nejvyšší hranici v § 30 uvedenou, bude plátce nadále srážeti daň podle ustanovení § 30.

§ 37.

(1) Srážky podle § 36 vykonané činí zatím platbu na daň, která v budoucnu bude vyměřena z celkového důchodu v řádném vyměřovacím řízení podle všeobecných ustanovení tohoto zákona. Přesahuje-li tato daň srážku podle § 36 vykonanou, předepíše se příjemci rozdíl ku přímému placení.

(2) Přesahuje-li srážka vyměřenou daň nebo není-li příjemce vůbec daní povinen, vrátí se přeplatek z úřední povinnosti.

(3) Ustanovení předchozích odstavců platí též při srážce podle § 30, jestliže nastane řádné vyměřování daně podle § 32, odst. 5 neb § 33, odst. 3 anebo § 35, odst. 2, věta 3.

(4) Jestliže daň byla sražena za část roku podle ustanovení § 36, odst. 1, a za část roku

K § 36, odst. 2. Pouze přechodné snížení požitků alespoň na příslušnou nejvyšší hranici v § 30 uvedenou, nemá účinku na povinnost a výši srážky podle § 36, odst. 1.

K § 37, odst. 1. V řádném vyměření podle všeobecných ustanovení předepíše se poplatníkovi — příjemci na podkladě řádného jeho přiznání (§ 307, odst. 1. a § 32, odst. 3. a contr.) daň nejen z požitků srážce podle § 36 podrobených, nýbrž i zároveň ze všech jeho ostatních příjmů dani podrobených s připuštěním všech podle zákona přípustných srážek. Měl-li tedy na příkl. zaměstnanec v témž berním roce od jednoho zaměstnavatele na služebních požitcích celkem ročně 24.000 Kč, od druhého ročních 450 Kč, bude poplatníkovi vyměřena daň podle § 37, odst. 1. ze součtu všech těchto příjmů po odečtení přípustných srážek v řádném vyměřovacím řízení podle všeobecných ustanovení. Srážky, jež byly podle § 30 vykonány z požitků per 12.000 Kč, budou přirozeně podle doby srážek vykonaných podle § 36 činiti zatím platbu na úhrnnou daň.

Příjemci předepíše se k přímému placení ovšem toliko případný rozdíl, o který přesahuje daň v tomto řádném vyměření uložená srážka daně podle § 36 vykonanou.

O příslušnosti úřadu resp. komise pro řádné vyměření podle odst. 1. viz vysvětlivky k § 40.

K § 37, odst. 2. Co do případného vrácení přeplatku viz vysvětlivky k § 32.

K § 37, odst. 3. Srovnej vysvětlivky k § 32 k odst. 4. a 5. a k § 35, odst. 2.

K § 37, odst. 4. Jde-li o roční hrubé požitky, které nepřesahují částku 23.550 Kč, pak nelze pro případ sražení daně v tomto odstavci naznače-

podle ustanovení § 36, odst. 2, a jestliže zároveň hrubé požitky v témž roce celkově dosažené nečinily více než 23.550 Kč, nelze na tento rok předepsati z nich daně vyšší nežli jaká odpovídá na celý rok přepočteným příslušným sazbám, uvedeným v § 30, odst. 1 až 3, nebo, jsou-li tu podmínky § 35, odst. 1, nelze daně vůbec předepsati.

§ 38.

Částky, které byli plátcí povinni v měsíci srážeti, odvedou do konce příštího měsíce státní pokladně, pokud finanční správa nepovolí delších lhůt.

§ 39.

Plátce jest povinen do konce února po každém kalendářním roce nebo, vystoupil-li příjemce před koncem roku z jeho služeb, při

ného (za část roku podle § 36, odst. 1. a za část roku podle § 36, odst. 2.) předepsati vyšší daně nežli která odpovídá příslušným, na rok přepočteným sazbám § 30, odst. 1. až 3. Při tom se roční daň zaokrouhlí podle § 18, odst. 2. na celé Kč. Kdyby však daň v řádném vyměření podle všeobecných ustanovení byla nižší, nutno ovšem předepsati tuto daň.

Nedosahují-li v případě § 37, odst. 4. hrubé roční požitky nejnižší na rok přepočtené hranice příslušného období § 30, odst. 1. až 3., nelze daně vůbec předepsati.

K § 38. *Poněvadž se vyskytnou jen zřídka zvláštní důvody, jež by ospravedlňovaly povolování delších lhůt pro odvádění daňových srážek, nebude mít ustanovení, že finanční správa může povolit delší lhůty, zvláštní praktické ceny.*

Protože by však zatěžovalo přesné počítání a přesné odvádění provedených daňových srážek plátce, kteří vyplácejí požitky zvláště velkému počtu zaměstnanců, bude jistě mnohem častěji rozhodnouti o tom, má-li býti plátcí povoleno, aby odváděl na účet sražených částek paušální měsíční částky rovnající se průměrné výši zaokrouhlených daňových srážek; podmínkou by ovšem bylo, že budou tyto daňové srážky v posledním měsíci berního roku přesně vyúčtovány a event. nedoplatky nejdéle do konce ledna příštího roku úplně zaplacený.

K § 39. *Pro povinné potvrzení o výši požitků a o výši sražené daně nestanoví § 39 zvláštní formy.*

Jest tedy přípustna každá forma, jen když je z potvrzení toho zřejmo jméno a bydliště příjemce a jméno (a sídlo) plátce (firmy), výplatní období a druh a výše požitků za toto období vyplacených, jakož i výše sražené daně.

Proto může celoroční potvrzení nahraditi nejen někde obvyklá potvrzení při každé výplatě, ale i případné potvrzení v mezdní knížce.

zrušení služebního poměru, anebo přestala-li povinnost plátce požitky platiti, při zániku této povinnosti dáti každému příjemci písemné, kolku prosté potvrzení, o tom, kolik činily hrubé požitky a jaká daň z nich byla příjemci sražena za prošlý rok, pokud se týče za dobu až do vystoupení ze služebního poměru nebo až do poslední výplaty. Této povinnosti jsou zproštěni plátcí, kteří vydají podobné potvrzení při každé výplatě.

§ 40.

(1) **K řádnému vyměřování daně, pokud toto podle předchozích ustanovení vůbec má místo, jest pro příjemce, kteří kromě požitků**

Za všech okolností musí býti ale každé potvrzení opatřeno podpisem toho, kdo potvrzení vydal, aby ho bylo možno volati k odpovědnosti, kdyby potvrzení obsahovalo nesprávnosti.

V zájmu větší přehlednosti se odporučuje, aby byla tato potvrzení vydávána v zásadě za celý minulý rok, a sice současně s vyhotovením celoročních souhrnných výkazů, jež budou podle vládního nařízení povinni zasílati plátcí vyměřovacím úřadům.

K § 40, odst. 1. *Řádným vyměřením daně rozumí se tu jednak řádné vyměření důchodové daně podle všeobecných ustanovení tohoto zákona, jednak vyměření úřadem podle § 33, odst. 1. a 2. nebo komisí podle §§ 34 a 35, odst. 2., věta 1. a 2.*

Řádné vyměření daně důchodové podle všeobecných ustanovení má místo

1. *z povinnosti úřední:*

a) *U příjemců s hrubými ročními požitky ne dosahujícími výše požitků daňové srážce podle § 30, odst. 1. až 3. podrobených, t. j. s požitky včetně do 10.035 Kč (při výplatě týdenní, čtrnáctidenní neb osmadvacetidenní), dále do 10.043 Kč (při výplatě měsíční nebo desetidenní) nebo do 10.035 Kč při výplatě v jiných obdobích (§ 30, odst. 3.), jakož i u příjemců uvedených v § 31, přesahuje-li u všech tu uvedených příjemců jejich jiný důchod (§ 32, odst. 2.) ročních 5000 Kč anebo převyšuje-li součet hrubých požitků a tohoto jiného důchodu (nad 500 Kč) ročních 10.000 Kč (§ 35, odst. 2., věta 3.);*

b) *u příjemců, jimž jsou požitky — ať v jakékoli výši — vypláceny denně (§ 30, odst. 3.);*

c) *u příjemců s požitky, přesahujícími nejvyšší hranici v § 30 uvedenou, t. j. s ročními požitky nad 23.556 Kč bez rozdílu, o který druh výplatního období jde, ať mají tito příjemci nějaký jiný důchod (§ 32, odst. 2.) nebo ne;*

d) *u příjemců, kteří pobírají požitky způsobem a za podmínek § 33, odst. 3. ve spojení s odst. 2., ať mají tito příjemci nějaký jiný důchod (§ 32, odst. 2.) nebo ne.*

srážce podrobených. nemají jiného 500 Kč přesahujícího důchodu (§ 32, odst. 2) příslušným vyměřovací úřad.

(2) O odvoláních z platebních rozkazů vyměřovacího úřadu rozhoduje finanční úřad II. stolice s konečnou platností.

(3) V těchto případech má úřad též práva a povinnosti jako daňová komise.

§ 41.

(1) Nezaplatí-li příjemce požitků (§ 28) včas daně jemu ku přímému placení předepsané, může vyměřovací úřad uložití dočasněmu plátcí, aby dlužnou daň, pokud poměrně připadá na požitky, při výplatě požitků srážel a příslušnému bernímu úřadu odváděl v částkách a lhůtách, jež určí vyměřovací úřad, přihlížeje k míře jeho zaměstnání a výdělků. V jednom roce nesmí být sráženo,

2. Na žádost strany — příjemce, jehož požitky jsou zásadně podrobeny daňové srážce podle § 30, resp. 31, byla-li podána taková žádost do konce března po uplynutí roku berního, a byla-li doložena řádným příznáním.

Ide-li tedy o řádné vyměření daně podle všeobecných ustanovení osobám shora pod bodem 1., lit. b), c) a d) a pod bodem 2. jmenovaným, jest k tomu příslušným vyměřovací úřad jen, nemají-li tyto osoby jiných (t. j. srážce daně nepodrobených [§ 28]) důchodů nad 500 Kč ročně.

Co sluší rozuměti jiným důchodem, jest uvedeno ve vysvětlivkách k § 32, odst. 1. a 2.

Činí-li tyto důchody více než ročních 500 Kč, jest pro vyměření daně u nich [právě tak jako u osob v bodě 1., lit. a) jmenovaných] příslušnou daňová komise (§ 233, odst. 1.).

K § 40, odst. 2. Z platebního rozkazu možno podati odvolání — podle § 253, odst. 2. a § 254 — do 30 dnů po jeho doručení.

K § 41. Podle § 269, odst. 1., jsou daně ku přímému placení předepsané splatny ve čtyřech rovných částkách napřed a to 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října každého roku. Pokud nebyly tyto daně předepsány, jest poplatník povinen platiti — podle § 270 — ve shora uvedených lhůtách částky, odpovídající poslednímu předpisu. Nebyly-li daně zaplacené do 15. dne onoho měsíce, jež jde po dni splatnosti jejich, budou podle § 271, odst. 1. vymáhány donucovacím řízením. K tomuto dojde také, nebyla-li daň zaplacená v jiné lhůtě, do které má být zaplacená (§ 271, odst. 3.).

V tomto donucovacím řízení možno uložití dočasněmu plátcí, aby dlužnou daň při výplatě požitků příjemci srážel a odváděl podle určení vyměřovacího úřadu.

nežli činí předpis za jeden a půl berního roku. Srážka není přípustna, pokud by jí bylo zkráceno nezabavitelné existenční minimum příjemcovo.

(2) Srážku podle předchozího odstavce nutno vykonati nezávisle na srážce podle §§ 30 a 36.

§ 42.

O stížnostech vyplývajících ze sporů, které vzniknou mezi plátcí a příjemci o provádění srážky, rozhoduje vyměřovací úřad, v jehož obvodu plátce má bydliště (sídlo). O odvoláních rozhodne finanční úřad II. stolice s konečnou platností.

Možnost tohoto srážení jest omezena jednak tím, že smí býti takto srážena jen částka, která poměrně připadá na požitky, a jednak tím, že v jednom roce nesmí býti sráženo více než činí předpis za jeden a půl berního roku, při čemž nesmí srážka zkrátiti nezabavitelné existenční minimum příjemcovo, a to ani sama o sobě ani ve spojení s výkonem srážky podle §§ 30 a 36.

Příklad:

Příjemce požitků nezaplatil včas daň důchodovou za minulá dvě berní léta v částce 3.000 Kč.

Z toho připadá poměrně na požitky služební 2.000 Kč.

Jeho nynější požitky činí měsíčně 1.500 Kč, jsou ale obstaveny pro alimentární závazky příjemcovy částkou měsíčních 900 Kč. Daňová srážka za běžný rok činí podle § 30, odst. 1. b) měsíčně 15 Kč 20 h. Příjemce obdrží tedy měsíčně místo 1500 Kč jen 584 Kč 80 h (t. j. 1500 Kč méně 900 Kč, méně 15 Kč 20 h), tedy ročně 7017 Kč 60 h. Podle ustanovení předposlední věty § 41, odst. 1. by bylo lze naříditi srážku v roční částce 1500 Kč (t. j. výše předpisu dlužných daní za 1½ roku); protože by tím klesl požitek příjemci vyplácený na 5.517 Kč 60 h (t. j. 7017 Kč 60 h méně 1500 Kč), tedy pod existenční minimum, možno podle poslední věty § 41, odst. 1., naříditi srážku jen v roční výši 1017 Kč 60 h, čímž zbudé příjemci skutečných ročních 6000 Kč.

K § 42. Spory vzniklé o provádění srážky mohou se týkati buď zjištění srážce podrobeného důchodu, nebo výše srážky, nebo konečně doby, kdy má být srážka provedena (jako na příklad pokud jde o naturalie, provise atd.).

Z povahy daně srážkou placené plyne, že budou stížnosti vyplývající z těchto sporů rozhodnuty s největším možným urychlením, aby byl spor rozhodnut do nejbližšího výplatního období.

§ 43.

(1) Plátcí ručí státu za správné provedení a včasné odvedení srážek (§§ 30, 36 a 41) podle ustanovení § 264, č. 3.

(2) Jednání a opominutí proti ustanovením §§ 28 až 39 a 41, nespádají-li pod přísnější ustanovení hlavy VIII. tohoto zákona.

K § 43, odst. 1. Vedle § 264, odst. 1., č. 3 platí zde ovšem i ustanovení §§ 266 a 267.

K § 43, odst. 2. Podle § 185, odst. 2. se dopouští trestného činu zkrácení daně plátce požitků, jeho zákonný zástupce nebo zmocněnec, který v oznámení tímto zákonem nařízeném, v odpovědi na dotaz finančního úřadu nebo v jakémkoliv jiném podání k finančnímu úřadu ve věci daně důchodové z požitků plátcem vyplácených něco nesprávného uvede nebo potvrdí nebo něco zatají, nebo do stanovené lhůty nepodá oznámení tímto zákonem nařízených, je-li takové jednání nebo opominutí způsobilo vyměření zákonné daně zmařiti nebo přivoditi vyměření menší než zákonné daně.

Dopustí-li se plátce takového činu (na př. tím, že uvede požitky nižšími než skutečnými částkami ve výplatních listinách a že podle toho provede srážku daně, nebo tím, že v ročním výkazu požitků uvede částky nižší než skutečně vyplacené) vědomě nebo s úmyslem zákonnou daň zkrátiti nebo jen z nedbalosti, bude potrestán podle ustanovení § 186, po případě podle § 187 nebo podle § 188.

Pohne-li k uvedeným trestným činům příjemce požitků návodem, radou, utvrzováním nebo jiným v § 191 uvedeným způsobem, dopustí se příjemce požitků samostatného trestního činu podle § 191.

A naopak, uvede-li příjemce požitků na př. v přiznání k dani důchodové nesprávně svoje služební požitky v úmyslu daň zkrátiti, nebo jen vědomě anebo docela jen z nedbalosti, dopouští se tento příjemce trestného činu zkrácení daně, trestného buď podle § 187 nebo § 186, nebo konečně podle § 188. A byl-li mu v tom nápomocen jeho plátce způsobem v § 191, odst. 1. uvedeným, bude potrestán za to plátce nezávisle od potrestání příjemce, a to podle ustanovení § 191.

Jiná protizákonná jednání nebo opominutí plátce nebo příjemce proti ustanovením §§ 28 až 39 a 41 (jako na příklad neprovádění nebo nesprávné provádění srážek při výplatě požitků srážce daňové podrobených, opožděné odvádění sražených částek atd.), budou potrestána pořádkovou pokutou.

Výše této pokuty se bude řídit jednak povahou činu a přitěžujícími a polehčujícími okolnostmi analog. §§ 193 a 194 a konečně i výší daně, jež měla být podle zákona srážkou vybrána. V běžných případech bude činiti pořádková pokuta jedno- až dvojnásobek jmenované daně.

kona, budou potrestány pořádkovou pokutou až do 30.000 Kč.

§ 44.

Pokud v §§ 28 až 43 nejsou stanoveny úchytky, platí i co do požitků v § 28 uvedených všeobecná ustanovení o vyměrování důchodové daně.

§ 45.

(1) Nemocenské pojišťovny, podrobené ustanovením zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, a nemocenská oddělení revírních bratrských pokladen,

Touto pořádkovou pokutou mohou býti trestána i nezákonná jednání (nebo opominutí) osob třetích (na příklad při nesprávném vyplňování potvrzení při stavu rodiny podle § 31, odst. 2. nebo zástupců plátců atd.).

K § 44. V §§ 28 až 44 nejsou stanoveny úchytky co do zásadní daňové povinnosti (§ 1), osvobození od daně (§ 2), údobí zdanění (§ 4), společných důchodů (§§ 6 a 14), důchodu dani zásadně podrobeného (§ 7) a co do počátku (§ 23), změn a konce daňové povinnosti (§§ 24 a 25), takže platí všechna tato ustanovení i co do požitků srážce podrobených.

Naproti tomu jsou v §§ 28 až 43 stanoveny úchytky proti všeobecným ustanovením §§ 3, 5, 15 až 21 a §§ 26 a 27, a proto neplatí tato všeobecná ustanovení, jde-li o srážce podrobené požitky, z nichž byla prováděna srážka, aniž by došlo k řádnému vyměření daně podle všeobecných ustanovení.

Bylo-li ale provedeno toto řádné vyměření, jako na př. podle ustanovení § 32, odst. 5., § 33, odst. 3., § 35, odst. 2., věta 3., a § 37, platí pro toto řádné vyměření bezvýhradně všechna všeobecná ustanovení §§ 1 až včetně 27.

K § 45, odst. 1. Od institucí v odst. 1. uvedených, pokud tyto opatrují nemocenské pojištění příjemců požitků bude finančními úřady vyžadována pomoc tím, že budou tyto instituce povinny

1. poskytovatí vyměřovacím úřadům, jimž přísluší dozor nad prováděním daňové srážky ze služebních požitků, potřebnou pomoc tím, že dají na požádání uvedeným vyměřovacím úřadům k dispozici u pojišťoven vedené seznamy zaměstnavatelů, zapsaných v jejich zaměstnavatelském katastru,

2. být společníným podle pokynů vyměřovacích úřadů při zjišťování úplnosti a správnosti vyměřovacím úřadům předkládaných listin.

3. oznamovatí zjištěné případy nesprávných údajů o výši požitků v přihláškách místně příslušnému vyměřovacímu úřadu, a umožnití orgánům právě jmenovaného úřadu zjišťování pojištěnců a výše jejich požitků na podkladě knih, zápisů a jiných spisů jmenovaných institucí, kdykoliv to vyměřovací úřad uzná nutným,

podrobených zákonu ze dne 11. července 1922, č. 242 Sb. z. a n. o pojištění u báňských bratrských pokladen, jakož i všechny jiné obdobné veřejnoprávní fondy a pokladny, jsou povinny poskytovat finančním úřadům vyžádanou pomoc pro provádění daňové srážky z požitků podle §§ 28 až 44.

(2) Podrobnější ustanovení o provedení §§ 28 až 44, zejména o odvádění daně vůbec, o způsobu, jakým budou plátcí oznamovati

4. dovoliti, aby orgány vyměřovacího úřadu mohly kdykoliv ze spisů a zápisů uvedených institucí zjistiti, zda vůbec nebo pokud jsou plněny povinnosti shora pod 1. až 3. uvedené.

Pokud instituce v § 45, odst. 1. uvedené vyplácejí nemocenské, úrazové, invalidní nebo starobní podpory a platy nebo služební, odpočinkové a zaopatřovací požitky, platí pro ně všeobecná ustanovení §§ 28 až 45 tohoto zák.

K § 45, odst. 2. Plátcí splní svoji povinnost oznamovati úřadu vyplacené požitky tím, že

1. povedou o všech příjemcích požitků řádně vyplněné výplatní listiny, v nichž budou uvedena jména, příjmení, rok narození a bydliště příjemců spolu s označením povolání, pravidelného výplatního období, vyplacených požitků a provedené daňové srážky. Tyto výplatní listiny uschovají plátcí ve svých provozních místnostech po dobu pěti let počítajíc od kalendářního roku, jehož se výplaty týkají a že

2. koncem každého kalendářního roku, nejdéle ale od 15. ledna roku následujícího odevzdají místně příslušnému vyměřovacímu úřadu správně vyplněný roční výkaz příjemců požitků, jimž byla daň sražena, jakož i roční výše vyplacených požitků a sražené daně.

(V den nabytí účinnosti ustanovení §§ 28 až 45 tohoto zákona, t. j. dne 1. srpna 1927, po případě v den prvního výplatního období, které následuje po 1. srpnu 1927, jsou plátcí povinni mimo to vyplniti a příslušnému vyměřovacímu úřadu odevzdati výkaz příjemců, kteří v tuto dobu požívali požitků podle ust. §§ 28—36 srážce daňové zásadně podrobených, a přičiniti k tomu výši jejich požitků podle stavu ke dni uvedené výplaty.)

Dozor nad prováděním srážek bude vykonáván přezkoušením výplatních listin, jež plátcí předloží do tří dnů po uplynutí každého sudého měsíce příslušnému vyměřovacímu úřadu I. stolice. Jinak bude prováděn dozor nahlédnutím i do obchodních knih a jiných zápisů plátcových jen výjimečně, a to jednak, když bude podezření, že není daň sražena buď vůbec, anebo že je sražena nesprávně (na př. ne ze souhrnu všech srážce podrobených požitků) anebo nepravdělně, a jednak, uzná-li to finanční úřad z jiných důvodů nutným, jako na př. se zřetelem na nepravdělný nebo neúplný odvod sražené daně.

Sražená daň bude odváděna ve lhůtě v § 38 uvedené prostřednictvím šekového úřadu příslušnému zemskému finančnímu úřadu čtyřdílným

úřadu vyplacené požitky a sraženou daň, a o dozoru nad prováděním srážek, budou vydána vládním nařízením.

HLAVA II.

VŠEOBECNÁ DAŇ VÝDĚLKOVÁ.

Daňová povinnost.

§ 46.

(1) Všeobecné dani výdělkové jsou podrobeny osoby nebo sdružení osob, které v tuzem-

skladním listem. Bližší ustanovení o sestavování výkazů, o způsobu provádění a odvádění srážky daňové, jakož i o dozoru nad prováděním srážky budou vydána vládním nařízením.

K § 46. Rozsah daňové povinnosti zůstává proti dosavadnímu stavu celkem nezměněn; dosavadní praxe bude tedy z valné části i nadále spolehlivým vodítkem pro posuzování daňové povinnosti k všeobecné dani výdělkové, zejména též pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, kde proti dosavadní daňové povinnosti k zárobkové dani III. třídy, případně k zárobkové dani I. třídy a dani báňské nastává podstatná změna.

Daňovou povinnost zakládá veškerá činnost směřující k dosažení zisku. Zákon sám shrnuje tuto činnost pod označení „podnik“, jímž rozumí nejen výdělečný podnik v běžném smyslu, nýbrž i každé zaměstnání směřující k dosažení zisku.

Všeobecné dani výdělkové podrobeny jsou jak osoby fyzické, tak i osoby právnické a sdružení těchto osob, pokud nejsou z daňové povinnosti vyňaty podle § 47, odst. 1., č. 1., protože jsou podrobeny zvláštní dani výdělkové.

Subjektem daně jest podnikatel, t. j. osoba nebo sdružení osob, jejichž jménem se podnik provozuje, tedy osoba, která na venek (pro veřejnost) jest označena jakožto osoba podnik provozující. Otázka, na či účet se podnik provozuje, zůstává pro otázku daňové povinnosti nerozhodnou. K tichým společníkům se nebere zřetel.

Jde-li o podnik jediné osoby nebo sdružení osob, nutno rozhodnouti v každém jednotlivém případě podle skutečných okolností; zápis do obchodního rejstříku sám o sobě rozhodným není.

Sdružením osob míní se tu jen sdružování na podkladě právním, kterým se zakládá také společný subjekt právní. Přicházejí tu tedy v úvahu vedle společností podle obch. zák. (pokud nejsou podrobeny zvláštní dani výdělkové, tedy zejména společnosti veřejné a komanditní) také společnosti podle obč. zák. Pouhé sdružení samostatných živnostníků ve společných provozovnách za účelem zmenšení režie nebo usnadnění vyřizování zakázek týčž zákazníkům nezakládá společný daňový subjekt, jelikož tu také nevzniká samostatný subjekt právní. Totéž platí o advokátech sdružených ve společných kancelářích, jelikož i tu jde jen o sdružení za účelem zjednodušení režie, aniž by vznikl společ-

sku svým jménem provozují výdělečný podnik nebo vykonávají zaměstnání směřující k dosažení zisku.

(2) Pokud se v dalším mluví o podniku, rozumí se tím, nestanoví-li zákon jinak, také zaměstnání směřující k dosažení zisku.

ný subjekt právní. V těchto případech bude se zdaňovati každý advokát ze své vlastní činnosti zvlášť. Totéž bude zpravidla i u manželů lékařů, kteří každý svoji zvláštní praxi provozují třeba ve společných místnostech a za společné režie, přece však každý jako zvláštní právní subjekt (viz zpr. rozp. výboru).

Při podnicích pronajatých, provozovaných jménem pachtýřovým (nájemcovým), jest subjektem daně pachtýř (nájemce); byl-li dán podnik pachtýřem (nájemcem) do dalšího pachtu, podléhá všeobecné dani výdělkové podnájemce.

Pro daňovou povinnost jsou rozhodnými skutečné provozování podniku a úmysl docílit zisku. O podniku nelze mluvit, kde se jedná pouze o jednotlivý účín; podnik předpokládá činnost delší dobu trvající, se opakující (na př. spekulacní koupě a prodej realit, výstavba a prodej domů, provozování obchodů (peněžnických). Nerozhodným jest, bylo-li zisku skutečně docíleno, nebo zdali podnik vedle úmyslu ziskového slouží též účelům veřejným nebo všeužitečným, při čemž není úmyslu docílit zisku. Činnost směřující k docílení zisku podrobena jest daňové povinnosti i tehdy, používá-li se výtěžku k účelům všeužitečným. Není-li úmyslu docílovati zisku vůbec, není daňové povinnosti (na př.: pacht honitby za účelem zábavy, přináší-li škodu; činnost za účelem charitativního podávání pokrmů, ošacování, vyučování nemajetných atd.). Výstavbu nebo prodej domu v jednotlivých případech jakož i pronajímání domů nelze považovati za výdělečný podnik, nýbrž za uložení a užívání jmění; dani však jest podrobena jakožto činnost směřující k dosažení zisku pronajímání zařízení bytů s postuhou lázeňským hostům. Daňová povinnost podniku trvá i po čas likvidace; realizační obchody jsou právě tak jako jiné obchody pokračováním podniku.

Nerozhodným jest dále, zdali podnik podléhá ustanovením živnostenského řádu čili nic nebo je-li zákonně přípustným.

Co do předmětu daně uchyluje se zákon v § 46, odst. 3., podstatně od dosavadní zásady. Daň neukládá se jako dosud zpravidla z každé provozovny, nýbrž z každého podniku, činného samostatný hospodářský celek. Všechny provozovny náležející k témuž podniku jako hospodářskému celku, ať leží kdekoli, budou tedy zdaňovány společnou daňovou sazbou; pojem podniku, činného samostatný hospodářský celek, není v zákoně blíže definován, poněvadž pojem ten vykládati lze jen podle všeobecných hledisek hospodářských a se zřetelem k individuálním okolnostem konkrétního případu.

Pro daňovou povinnost nutno tedy bráti zřetel ke každému podniku, jakožto hospodářskému celku. Co tvoří u jednotlivých podniků hospo-

(3) Předmětem daně jest každý podnik, jenž jest samostatným hospodářským celkem.

§ 47.

(1) Všeobecné dani výdělkové nejsou podrobeny:

1. Podniky, které jsou podrobeny zvláštní dani výdělkové podle hlavy III. tohoto zákona.

dářský celek, závisí od skutkových okolností, které jsou pro provozování podniku rozhodnými. V některých případech bude dán předpoklad hospodářského celku již osobní činností poplatníkovou (na př.: u lékaře, advokáta, řemeslníka atd.), jelikož celý rozsah osobní činnosti podnikatelovy tvoří tu jeden hospodářský celek, kdežto u některých poplatníků bude záviseti rozhodnutí otázky, jde-li u nich pouze o jeden poplatný podnik nebo o více poplatných podniků, od té okolnosti, jak provozování výdělečného podniku jest organizováno. Vzhledem k tomu však, že d ů c h o d z výdělečné činnosti (zaměstnání) se téměř kryje s v ý t ě ž k e m této činnosti, nutno bráti pojem „podniku“ v nejširším slova smyslu. Tak bude lze mluvit o jednom podniku, i když týž podnikatel provozuje více různých druhů výdělečné činnosti (zaměstnání), souvisí-li mezi sebou hospodářsky a tvoří-li tak hospodářskou jednotku, bez rozdílu, jsou-li tyto různé druhy výdělečné činnosti provozovány v jednom závodě nebo ve více závoděch (provozovnách) v jednom místě nebo na různých místech. Oddělené účtování samo o sobě nemluví ani pro ani proti existenci samostatného hospodářského celku, rovněž živnostensko-právní kvalifikace té které činnosti výdělečné jest nerozhodnou. Tak na př. bude nutno posuzovati jako jeden podnik na venku častý případ: hostinství, řeznictví, prodej lihovin a tabáku; rovněž bude zde jeden podnik, má-li poplatník cukrovar a najaté pozemky, nikoliv však, má-li na př. advokát vedle advokátní kanceláře textilní továrnu, nebo provozuje-li na svém velkostatku některou z činností podrobených dani výdělkové podle § 47, odst. 2., lit. a) nebo b).

Provozují-li dvě nebo více osob vedle svých vlastních podniků též samostatný podnik téhož druhu na společný účet pod zvláštním jménem, tvoří tento společný podnik samostatný předmět všeobecné daně výdělkové.

K § 47, odst. 1., č. 1. Podniky společností s ručením omezeným a právovarečných měšťanstev (právovarečných komunit), jakož i jiné podniky výdělečné, na nichž jest účastí kapitálovou, podílem na zisku nebo jiným způsobem alespoň padesáti procenty zúčastněna cizozemská společnost a to buď akciová společnost nebo komanditní společnost na akcie nebo těžírstvo nebo společnost s ručením omezeným, jsou podle § 68 podrobeny zvláštní dani výdělkové a nepodléhají tudíž všeobecné dani výdělkové.

2. Zaměstnání, která se vykonávají ve služebním poměru za plat nebo za mzdu.

3. Zemědělské a lesní hospodářství, zahrnujíc v to zahradnictví, honitbu a rybnářství.

Ustanovení o podrobení podniků výdělečných s kapitálovou účastí cizích společností za určitých podmínek zvláštní dani výdělkové jest novým a má zabrániti, aby cizozemské společnosti, které by jinak zvláštní dani výdělkové v tuzemsku byly podrobeny (§ 71), neunikaly povinnosti té tím, že nezřídí v tuzemsku samostatné provozovny, nýbrž zúčastní se pouze vkladem na tuzemském podniku, který zvláštní dani výdělkové není podroben (veřejná obchodní společnost). Daňová povinnost jest tu omezena na cizozemské společnosti akciové, komanditní společnosti na akcie, těžířstava a společnosti s omezeným ručením a na případy, kdy tyto společnosti jsou na tuzemském podniku účastí kapitálovou, podílem na zisku nebo jiným způsobem účastny alespoň 50%. Nedosahuje-li účastenství zmíněných cizích společností stanovené výše nebo jedná-li se o účast tuzemské akciové společnosti na podniku, podléhá podnik všeobecné dani výdělkové jako tomu bylo za platnosti zákona o osobních daních.

Podniky provozované nadacemi podrobeny jsou zvláštní dani výdělkové (viz § 68).

K § 47, odst. 1., č. 2. Rozhodnou jest existence služebního poměru. Na formě, ve které služební plat nebo mzda se vyplácí, nezáleží: ať ve formě stálých platů nebo pevně smluvené mzdy, nebo ve formě platů odvislých od rozsahu činnosti (provise, honoráře podle počtu případů atd.); nerozhodným jest též, vyplácí-li se plat nebo mzda zaměstnavatelem přímo nebo osobami třetími (na př. mzdy služebního personálu v hotelích, sanatořích, honoráře lékařů policejních, obecních atd. placené stranami za výkony úřední a pod.).

Daňová povinnost je tu tehdy, dociluje-li se v dotčeném zaměstnání podnikatelského zisku a je-li tu i možnost podnikatelské ztráty.

Zvláštní pozornosti vyžaduje tu otázka daňové povinnosti obchodních jednatelů. Proměnlivost odměn (provise, odměny podle kusů a pod.) není tu směrodatnou. Rovněž nezáleží na tom, plyne-li odměna z více míst (zastoupení více firem). Má-li tu býti podnikatelský zisk, třeba, aby jednatel nesl risiko ztrát a aby výše zisku byla podmíněna jeho činností a nebyla v podstatě závislou na firmách, které jednatel zastupuje.

Sklady tabáku nelze považovati za podniky, jelikož u nich se nedá mluvíti o podnikatelském zisku. Naproti tomu prodeje tabáku (trafiky), známek, kolků a losů a prodejny třídní loterie jsou dani podrobeny.

K § 47, odst. 1., č. 3. Výdělek z najatých pozemků a hospodářství jest dani podroben a to i s vedlejší výrobou s hospodářstvím spojenou. Osvobozeno jest jen obyčejné zemědělské hospodaření na najaté půdě, pokud pachtýř a jeho rodina půdu sami obdělávají, třebaž za občasně a výjimečné pomoci dělníků (§ 50, č. 1.). Trvalé používání čeledí a dělníků v zemědělském hospodaření na najaté půdě však zmíněné osvobození od daně vylučuje.

Z daňové povinnosti nejsou však vyňaty: honitba na cizích pozemcích, rybnářství ve volných, najatých a veřejných vodách, dále výdělek z najatých pozemků a hospodářství (s výjimkou uvedenou v § 50, č. 1.), konečně obchodní zahradnictví provozované po živnostensku.

(2) Do zemědělského a lesního hospodářství dlužno zahrnouti:

Výdělkem z najatých pozemků a hospodářství rozumí se nejen výtěžek zemědělského obdělávání půdy, nýbrž i výtěžek všech k hospodářství patřících odvětví najmě mlékařství, chovu drůbeže, dobytka, ryb, výkrm dobytka, kácení lesů na základě mýtních smluv, výtěžek z najatých štěrkových, pískových a kamenných lomů atd.

Všeobecné dani výdělkové není podrobeno zemědělské zahradnictví, t. j. takové, které se provozuje způsobem neodchylujícím se podstatně od zemědělského hospodaření. Dani podrobeno však jest zahradnictví obchodní provozované po živnostensku.

Není úmyslem zákonodárcovým postihnouti všeobecnou dani výdělkovou zahradnictví zemědělské, to jest takové zahradnictví, které se provozuje způsobem neodlišujícím se podstatně od obyčejného zemědělství. K takovému zahradnictví patří za obdobného způsobu hospodaření nesporně také ovocnictví (štěpařství, školkářství) a zelinářství. Provozování zahradnictví k účelům obchodním po živnostensku způsobem odlišným od obyčejného zemědělství tím, že normální vliv přírody jest nahražován, není možno klásti na roveň zemědělskému hospodaření a nutno tuto zvýšenou činnost postihnouti všeobecnou dani výdělkovou. Dotčeného cíle má se dosáhnouti tím, že se z osvobození stanoveného v § 47, odst. 1., č. 3., vyjímá výslovně obchodní zahradnictví provozované po živnostensku. V praxi dá se snadno rozeznati, co jest obchodní živností zahradnickou a co spadá pod obyčejné zemědělské zahradnictví. Dvojího zdanění při obchodní živnosti zahradnické netřeba se tu více obávati, jelikož podle ustanovení § 55 výtěžek pozemků podrobený pozemkové dani se odčítá od výtěžku dosaženého v živnosti zahradnické, takže zde nemůže dojiti ku zatížení téhož výtěžku dani pozemkovou a dani výdělkovou, jak tomu mohlo býti za platnosti dosavadních ustanovení. Pod obchodním zahradnictvím nelze vyznímati snad jen obchod cizími zahradnickými výrobky, nýbrž v první řadě také zahradnickou produkci samu, určenou pro obchodování vlastními produkty.

Pěstování včel, jež nelze zahrnovati do zemědělského a lesního hospodářství, podrobeno jest zásadně všeobecné dani výdělkové. Osvobození od daně bude tu ovšem v mnohých případech přípustným podle ustanovení § 50, č. 3., případně č. 6.

K § 47, odst. 2. Ustanovení toto znamená zostření daňové povinnosti proti dosavadnímu stavu, jelikož do zemědělského a lesního hospodářství nebude možno zahrnouti vedlejší výrobu, byť by se omezovala na zpraco-

a) Vedlejší výrobu, spojenou se zemědělským a lesním hospodářstvím, pokud se omezuje na zpracování výrobků vlastního hospodářství a pokud taková výroba není zpravidla a převážně provozována samostatnými průmyslovými podniky (pily, mlýny, pekárny, pivovary, lihovary, cukrovary a podob.) anebo v daném případě není provozována po živnostensku v samostatném závodě (mlékárny, sýrárny, sušárny a podob.).

b) Dobývání podstaty parifikační půdy, pokud nedochází k dalšímu zpracování, za podmínek uvedených pod lit. a).

c) Prodej vlastních výrobků zemědělského a lesního hospodářství s výjimkou prodeje

vání výrobků vlastního hospodářství, jde-li o výrobu, která zpravidla a převážně jest provozována průmyslovými podniky anebo v daném případě se provozuje po živnostensku v samostatném závodě. Nebude možno vyjmouti z daňové povinnosti ani pily provozované majiteli lesů ku zpracování dřeva z vlastních lesů, ani malé hospodářské lihovary, jelikož zmíněná výroba jest zpravidla a převážně provozována průmyslovými podniky nebo alespoň provozování ve zmíněných podnicích děje se zpravidla po živnostensku v samostatném závodě.

Provozování po živnostensku nutno rozuměti takové provozování, ve kterém se provádění obchodu děje trvale a úplatně takovým způsobem, který dává možnost ku docilování výtěžku.

Samostatným závodem nutno rozuměti každé zvláštní samostatně vypravené a ku provádění určité výroby účelně přizpůsobené zařízení. Není však třeba, aby „závod“ byl samostatným hospodářským celkem ve smyslu § 46, odst. 3.

Totéž zosřtení platí o dobývání podstaty parifikační půdy majitelem pozemku; vynětí z daňové povinnosti jest zde vázáno ještě podmínkou, že nedochází k dalšímu zpracování dobyté podstaty. Dobývání podstaty parifikační půdy pachtýřem jest za všech okolností zásadně dani podrobeno.

Parifikační půdou rozumí se půda úmyslně odňatá zemědělskému (lesnímu) vzdělávání použitím k jiným účelům nezakládajícím zánik povinnosti k dani pozemkové. I obyčejnou ruční výrobu cihel nutno považovati za další zpracování, jež zakládá daňovou povinnost zmíněné výroby. Rovněž pálení vápna jest dani podrobeno. Dobývání kamene ve vlastním lomu pro šterku a prodej nezpracovaného materiálu dani nepodléhá, pokud nejde o provozování po živnostensku v samostatném závodě. Výroba šterku a prodej hotového šterku (zpracovaného vylámaného materiálu) však dani podléhá v každém případě, jelikož tu dochází k dalšímu zpracování dobyté podstaty.

v drobném, provozovaného po živnostensku v trvale otevřených, zmíněnému účelu určených prodejnách nebo skladištích.

§ 48.

(1) Rozšíří-li se provozování podniku, podrobeného všeobecné dani výdělkové, z provozovny ležící v tuzemsku nebo, není-li zvláštní provozovny, z poplatníkovy bydlíště do ciziny, vyměří se daň z celého rozsahu provozování.

(2) Udrží-li však tuzemský podnik v cizině trvalé provozování tím, že tam zřídí odbočku, výrobní, nákupní nebo prodejní, jednatelství, nebo že užívá v cizozemsku provozovacích prostředků, nebo jiným způsobem, ne-

Provozování kluziště na parifikačním pozemku podrobeno jest dani.

Prodej vlastních výrobků zemědělského a lesního hospodářství v drobném podroben jest dani, provozuje-li se po živnostensku v trvale (nikoliv jen občasně) otevřených k tomu určených prodejnách nebo skladištích a to bez ohledu na to, jsou-li tyto prodejny nebo skladiště v sídle vlastního hospodářství nebo v jiných obcích (zosřtení proti dosavadnímu stavu).

K §§ 48 a 49. Zpravidla přihlížeti jest při ukládání všeobecné daně výdělkové k celému rozsahu provozovaného podniku a k celému v podniku dosaženému výtěžku.

Okolnosti, které podle § 48, odst. 2., vedou k vyloučení části podniku z tuzemského zdanění, musí poplatník prokázati. Jest to zejména způsob trvalého provozování podniku v cizině jakož i rozsah a výše skutečného zdanění tohoto provozování a okolnost, že daň v cizině uložená jest stejného druhu s tuzemskou všeobecnou daní výdělkovou. Jakožto daň stejného druhu jest považovati jakoukoli zvláštní výnosovou daň postihující výdělečné podniky a zaměstnání směřující k dosažení zisku.

Nejméně čtvrtina výtěžku v celém podniku docíleného — tedy část výtěžku v cizině docíleného v to počítajíc — jest považovati za výtěžek tuzemský.

Ustanovení § 48, odst. 2., nejsou vázána na stejný postup ciziny vůči tuzemským podnikům (reciprocita se nevyžaduje). Případná odvetná opatření jsou ovšem přípustna podle § 342.

Dani jest na př. podrobeno: navštěvování tuzemských trhů cizími obchodníky za účelem odbytu zboží; provozování lékařské praxe cizím lékařem v místnostech najatých k tomu účelu v hotelu; pohostinské vystupování cizích výkonných umělců v tuzemsku, jde-li při tom o podnikatelský zisk (nikoliv o služební plat); vydržování stálých zaměstnanců nebo zástupců cizími firmami v tuzemsku za účelem různých opatření, na př. vylučování a dodávání zboží, provádění montáží a oprav, zprostředkování nákupu, přejímání a odesílání nakoupeného zboží a pod.

zdaní se v tuzemsku tato část podniku, pokud podrobena je v cizině dani stejného druhu; vždy však budiž alespoň čtvrtina výtěžku dosaženého v celém podniku pokládána za výtěžek tuzemský.

§ 49.

Rozšíří-li se provozování podniku, podrobeného všeobecné dani výdělkové, z provozovny ležící v cizině nebo, není-li zvláštní provozovny, z poplatníkovy, v cizině ležícího bydliště do tu-

O tom, co rozuměti jest provozovnou, viz § 58.

Postup podle §§ 48 a 49 má místo jenom potud, pokud o zdaňování podniků nebyly s určitými státy uzavřeny zvláštní smlouvy. Stalo-li se tak, nutno postupovati podle zmíněných smluv. Vedle obchodních smluv přicházejí v úvahu zvláště smlouvy uzavřené za účelem zamezení dvojího zdanění.

Ustanovení obchodních smluv, pokud se dotýkají povinnosti k dani výdělkové, jsou celkem shodna v tom, že obchodníci, průmyslníci a živnostníci smluvních států mohou sami cestovati a vysílati své zástupce, jednatele a zmocněnce do Československé republiky, kteří mohou s sebou nositi i vzorky zboží, nikoliv však zboží samo, a že nejsou podrobeni z této činnosti u nás žádným daním, dokáží-li, že platí daně ze svých závodů ve své zemi a uzavírají-li koupě a prodeje pouze s obchodníky, průmyslníky a živnostníky, kteří obchodují s dotyčným zbožím a mají své provozovny. Toto ustanovení platí podle platných smluv s těmito státy (v závorce uvedená data značí číslo a rok Sb. z. a n.): s Hospodářskou Unií belgolučemburskou (262/1925, 209/1926), s Francií (174/1923, 5/1925), s Itálií (4/1922, 245/1924), s Japonskem (197/1926), s Litvou (252/1924), s Lotyšskem (221/1923), s Lucemburskem (viz nahoře u Belgie), s Německem (350/1921, 359/1922, 69/1925), s Nizozemskem (250/1924), s Polskem (202/1926), s Rakouskem (14/1923), s Rumunskem (402/1921, 80/1923), s S. H. S. (629/1920), se Švédskem (119/1925, 3/1926).

Některé ze smluv (na př. s Německem, s Rakouskem) mají také ustanovení, podle kterého příslušníci smluvních států, kteří mezi místy svého státu a místy Československé republiky provozují povoznictví aneb plavbu po řekách, nejsou povinni platiti z těchto živností v území druhé strany daně z výdělku.

Za účelem zamezení dvojího zdanění byly s cizími státy uzavřeny dosud tyto smlouvy: s Rakouskem (č. 414/22 Sb. z. a n.), s Německem (č. 118/23 Sb. z. a n.), s Maďarskem (č. 227/24 Sb. z. a n.), s Itálií (č. 21/25 Sb. z. a n.) a s Polskem (č. 255/25 Sb. z. a n.); viz dále § 342.

Ve smlouvách s Rakouskem, Německem a Maďarskem uplatňuje se všeobecně zásada, že podniky výdělkové (živnosti, zaměstnání výdělečná) budou podrobena přímým daním jen v tom státě, v němž jest udržována

zemska způsobem označeným v § 48, odst. 2., vyměří se všeobecná daň výdělková pouze z tuzemského provozování dotčeného podniku.

Osvobození od daně.

§ 50.

Od všeobecné daně výdělkové jsou osvobozeny:

1. Výdělek z najatých pozemků a hospodářství, které pachtýř a jeho rodina v obyčejném zemědělském hospodaření sami obdělávají, byť i přibírali občasně a výjimečně dělníky.

2. Ženy, které se zaměstnávají obyčejnými ručními pracemi nebo výkony toliko v bytě svých zákazníků nebo doma bez pomocných dělníků.

3. Vedlejší zaměstnání (povoznictví, orání za mzdu, výroba dřevěného nádobí, dřeváků, dřevěných krabic, tření lnu atd.) provozovaná

provozovna ku provozování podniku (zaměstnání). Jsou-li provozovny téhož podniku v obou územích, budou podrobena daním v každém území jen podle míry provozování z tuzemských provozoven. Živnosti podomních a kočovných se smlouvy netýkají. Výdělky z vykonávání svobodných povolání zdaňují se jen potud, pokud se povolání vykonává v druhém státě z pevného střediska (provozovny).

Na obdobných zásadách vybudována jsou ustanovení o zdaňování výdělečných podniků s trvalým zařízením ve smlouvách s Itálií (čl. 4. smlouvy) a s Polskem (čl. 2. smlouvy). Není-li trvalého zařízení (zejména u svobodných povolání) jest pro daňovou povinnost rozhodno místo skutečného vykonávání výdělečného zaměstnání (čl. 3. smlouvy s Itálií, čl. 2. smlouvy s Polskem).

K § 50, č. 1. *Výdělek z najatých pozemků, docílený jiným způsobem nežli obyčejným zemědělským hospodařením, vylučuje osvobození; rovněž tak trvalé používání čeledi a dělníků v hospodaření na najatých pozemcích.*

K § 50, č. 2. *Sem spadají ženy, zaměstnávající se obyčejným šitím, a to i tehdy, používají-li šicích strojů, dále ženy, zaměstnávající se praním a žehlením prádla, posluhou atd. Na odborně školené švadleny, modistky a podob. se však osvobození nevztahuje.*

K § 50, č. 3. *Sem patří na př. v některých krajích obvyklé právo držitelů vinic čepovati po určitou dobu víno vlastního pěstění, pokud se provozuje jen občasně a nikoliv po živnostensku, dále občasně používání vlastních potahů nutných pro hospodářství k námezdnímu povoznictví. Držení po-*

polními hospodáři toliko dočasně a nikoliv po živnostensku a prodej takto zhotovených výrobků.

4. Domáctí výrobci, kteří pouze na příkaz a na účet jiného podnikatele vyrábějí nebo zpracovávají průmyslové výrobky sami nebo za spolupůsobení osob vlastní domácnosti, avšak bez cizích pomocných dělníků.

5. Studující soukromě vyučující, dále osoby, které se zabývají soukromým vyučováním, spisovatelstvím nebo uměleckou činností toliko jako vedlejším zaměstnáním a s výtěžkem, který nestačí na úhradu výživy.

6. Vedlejší zaměstnání vůbec, nepřesahuje-li jejich ryzí výtěžek 2000 Kč ročně a nelze-li jich

tahů přes míru nutnou pro vlastní zemědělské hospodaření k účelům povoznickým a provozování povoznictví v takové míře, že přesahuje vzhledem k celkovému hospodářství podřízený význam vedlejšího zaměstnání a stává se podnikem po živnostensku provozovaným, zakládá ovšem daňovou povinnost. U polních hospodářů, kteří mají pouze počet potahů pro obhospodařování vlastních pozemků podle místních poměrů potřebných, se zpravidla předpokládá, že vykonávají povoznictví toliko dočasně a nikoliv po živnostensku.

K § 50, č. 4. Jsou-li domáctí výrobci k podnikateli v poměru služebním nebo námezdním jakožto pomocní dělníci, nejsou všeobecné dani výdělkové podrobeni již podle ustanovení § 47, odst. 1., č. 2. Pod ustanovení § 50, č. 4., spadají jen ty osoby, které nejsou pomocnými dělníky ve smyslu živnostensko-policejním. Domáctí výrobci mohou být živnostníky ve smyslu živnostenského řádu, nebo nemusí být živnostenskému řádu vůbec podrobeni. Pod domácími výrobci nutno rozuměti jen takové výrobce, kteří nemajíce téměř žádného provozovacího kapitálu nejsou s to, aby se jako samostatní živnostníci uplatnili. Tam, kde těchto předpokladů není, nelze mluvit o „domáckých výrobcích“ ve smyslu tohoto ustanovení zákona. Výrobce, u nichž sice výroba se děje také jen na příkaz a na účet jiného podnikatele a bez cizích pomocných dělníků, avšak za spolupůsobení značnějšího vlastního kapitálu, na příklad cenných strojů, nutno všeobecné dani výdělkové podrobiti.

K § 50, č. 5. Osvobození se nevztahuje na osoby, kterým soukromě vyučování nebo spisovatelství jest hlavním nebo jediným povoláním. Nedocílily-li by tyto osoby ze zmíněných zaměstnání ani úhrady výživy, mohly by být osvobozeny od daně podle ustanovení § 54.

K § 50, č. 6. Výdělným podnikem nelze tu rozuměti dani nepodrobené zemědělské hospodářství.

Osvobození vztahuje se též na vedlejší zaměstnání provozovaná vedle hlavního zaměstnání nepodrobeného výdělkové dani, na příklad na

pokládati za část jiného pravidelného a rozsáhlejšího podniku výdělného.

7. Osoby, které nejsou schopny provozovati živnost, jež by poskytovala pravidelnou výživu, obstarávají bez pomocníků výdělné úkony, aby částečně hradily svou výživu.

§ 51.

Ministerstvo financí může osvoboditi od všeobecné daně výdělkové i podniky nespádající pod ustanovení § 50, napomáhají-li veřejným, dobročinným nebo obecně užitečným účelům a při tom neposkytují trvale výtěžku nebo poskytují výtěžku poměrně nepatrného. Osvobození může být povoleno také jen částečně, na určitou dobu nebo pod podmínkami.

§ 52.

(1) Nově vzniklým tuzemským podnikům, vedoucím řádné obchodní knihy, které zavedou v tuzemsku dosud nezastoupenou nebo jen nedostatečně zastoupenou výrobu a jejichž vznik se doporučuje z národohospodářských ohledů, mohou být na žádost, o níž rozhodne ministerstvo financí s ministerstvem průmyslu, obchodu a živností a dalšími zúčastněnými ministerstvy, na dobu nejdéle 5. berních let, počínajíc berním rokem, v němž s provozováním bylo započato, poskytnuty daňové výhody v tom rozsahu, že podniky dotčené mo-

vedlejší zaměstnání osob jsoících ve služebním poměru za plat nebo za mzdu.

K § 50, č. 7. Sem spadají osoby churavé, sestárlé, zmrzačené, které nemohou živnost plně vykonávati, přece však některé výdělné úkony obstarávají. Osvobození není na újmu, má-li taková osoba živnostenský list nebo licenci.

K § 51. Návrhy na poskytnutí osvobození od všeobecné daně výdělkové podle § 51 mohou být podány i bez žádosti stran z vlastního popudu vyměřovacích úřadů nebo finančních úřadů II. stolice. Daňové komise nejsou oprávněny osvobození povoliti, nýbrž jedině ministerstvo financí. Rozhodnutí o osvobození, jeho rozsahu a podmínkách, spadá do volné úvahy min. financí.

K § 52. Daňové výhody podle § 52 mohou být přiznány jen podnikům výrobním. Na podniky dopravní se výhody ty nevztahují. Rozhodnutí o tom, jsou-li splněny podmínky zákonem stanovené a na jakou dobu se výhody

hou býti osvobozeny od všeobecné daně výdělkové se všemi přírůžkami, jestliže výtěžek v době pro uložení daně rozhodně nepřesahuje 6% kapitálu v podniku trvale uloženého. Činí-li výtěžek podniku více než 6%, nejvýše však 8% kapitálu v podniku uloženého, lze při ukládání všeobecné daně výdělkové na léta, na která výhody byly poskytnuty, přihlížeti pouze k polovici docíleného výtěžku.

(2) Výhody podle odst. 1. mohou býti přiznány i stávajícím již podnikům, jestliže se buď přetvoří na výrobu v odst. 1. označenou anebo jestliže vedle posavadní výroby onu výrobu si zařídí. V tomto posledním případě platí výhody jen pro výrobu v odst. 1. označenou a podniky jsou povinny vykazovati zvlášť bilančně zisky a ztráty z této výroby plynoucí.

(3) Výhodám odstavce 1. není na překážku, provozuje-li podnik vedle výroby i obchod s cizími výrobky, jestliže tento obchod jest jen významu poměrně podřadného.

(4) Udělení, jakož i trvání poskytnutých již výhod může býti učiněno odvislým od splnění podmínek stanovených zúčastněnými ministerstvy a směřujících k zabezpečení národohospodářského prospěchu přiznáním výhod sledovaného.

(5) V případech zvláštního ohledu vyžadujících může vláda prodloužit dobu trvání vý-

přiznávají, po případě pod jakými podmínkami, přísluší min. financí v dohodě s min. průmyslu, obchodu a živností nebo i s jinými ministerstvy, která na podniku vzhledem k jeho povaze a významu jsou interesována, podle volné úvahy.

Výhody spočívají buď v úplném osvobození od všeobecné daně výdělkové se všemi přírůžkami, nepřesahuje-li výtěžek 6%, anebo v tom, že se dani podrobí pouze polovina docíleného výtěžku, činí-li výtěžek více než 6%, nejvýše však 8% kapitálu v podniku trvale uloženého. Převyšuje-li výtěžek 8%, zdaní se pro dotčený berní rok celý docílený výtěžek, byť i na tento rok byly výhody přiznány. Do pětiletí se čítají vedle třebas ne celého prvního berního roku, v němž s provozováním bylo započato, ještě další 4 plná berní léta.

Co se rozumí kapitálem v podniku trvale uloženým, nutno posuzovati podle případu, o který se jedná, zejména vzhledem ke způsobu a době jeho upotřebení v podniku, po případě vzhledem k formě, pod jakou byl opatřen. O kapitálech, opatřených na prioritní obligace, dle dlužní úpisů,

hod v odst. 1. zmíněných nejdéle na dalších 5 let.

§ 53.

Osvobození příslušející podle mezinárodních smluv zůstávají v platnosti, rovněž i osvo-

na hypotéckárně zajištění při dlouhodobém umořování možno předpokládati; že jsou částí kapitálu trvale v podniku uložených.

Prodloužení výhod nad 5 let, nejdéle však o dalších 5 let, přísluší vládě.

K § 53. *Až na osvobození příslušející podle smluv uzavřených republikou Československou s cizími státy (viz §§ 48 a 49) a na osvobození vyhrazená zvláštními zákony místním železničním drahám a drahám nižšího řádu (zák. ze dne 8. srpna 1910, č. 149 ř. z., a zák. čl. XXXI/1880 a IV/1888*) ruší se veškerá ostatní osvobození, jež podle dřívějších zákonů ustanovení o všeobecné dani výdělkové a o dani zárobkové (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi) a podle speciálních zákonů byla v platnosti. Zrušená trvalá osvobození pozbývají platnosti koncem roku 1926. To platí zejména o veřejných lékárnách řádu Milosrdných bratří (v Novém Městě n. Met., Kuksu, Brně, Prostějově, Letovicích a Vizovicích),*

**) Příslušná ustanovení zákona ze dne 8. srpna 1910, č. 149 ř. z., o drahách nižšího řádu zní: „Článek X. Koncesionář a jeho právní nástupce v koncesi, zejména společnost v koncesi vstupující, jest na dobu 25 let osvobozen: 1. od daně výdělkové podle zákona o osobních daních ze dne 25. října 1896, č. 220 ř. z., hlava I. a II.; 2. (jedná o výhodách poplatkových).*

Lhůta pro osvobození od daně výdělkové počíná se zahájením provozu. Zahájí-li se provoz dráhy podle jednotlivých tratí v rozličné době, počíná se lhůta pro osvobození celé dráhy od doby, kdy první díle trať byla dána do provozu.

Článek XXXII.: V článku X. stanovená doba osvobození od výdělkové daně, od kolkových poplatků z kuponů a z kvitancí úrokových omezuje se pro malodráhy na 15 let.

Vláda může malodrahám, jejichž zřízení jest zvláště nákladné pro stavební obtíže, prodloužit dobu osvobození v odst. 1. uvedeného nejdéle na 25 let.

Malodráhy, pro něž byla koncese udělena samosprávným korporacím, na jejichž účet se též provozují, požívají zmíněného osvobození po dobu 25 let.

Vláda může prodloužit dobu osvobození na tuto nejvyšší hranici také tehdy, přejde-li malodráha k vyššímu provozovacímu způsobu spojenému s vynaložením kapitálu (provozování místní dráhy).

Pokud jde o počítání lhůty, platí ustanovení čl. X. tohoto zákona.

Příslušná ustanovení zák. čl. XXXI/1880 o drahách místního zájmu zní:

„§ 5. Těmto drahám se dále poskytuje: c) úplné osvobození od daně výdělkové a z příjmu, pokud se týče od daně společností povinných k veřejnému účtování, dále od kuponové daně pro kmenové a prioritní akcie a obligace a konečně od kolkového poplatku z kuponů na dobu 30 let počínajíc dnem, jímž byla koncesní listina datována. Toto daňové osvobození zaniká však 10 let po dni, jímž koncesní listina byla datována, pokudliže čistý výtěžek podniku přesahuje i po započtení uvedených berních částek do provozovacího účtu 6% koncesovaného stavebního kapitálu.“

Zák. čl. IV/1888, jímž se mění a doplňuje zák. čl. XXXI/1880 o místních drahách, nemění ničeho na výhodách daňových.

bození, jež zvláštní zákony vyhrazují místním železničním drahám a drahám nižšího řádu.

§ 54.

Nuzným poplatníkům, kteří provozují výdělečný podnik bez dělníků pomocných nebo jsou-li sami ku provozování podniku méně způsobilí, toliko s jedním dělníkem pomocným (tovaryšem nebo učněm), může býti daňovou komisí, případně vyměřovacím úřadem (§§ 64, 66 a 67) přiznáno částečné nebo v případech zvláště odůvodněných i úplné osvobození od daně, nepřevyšuje-li daňový základ 7000 Kč, po případě, jde-li o poplatníky starší 65 let, jejichž podnik byl již dani podroben po dobu alespoň 20 let, nepřevyšuje-li daňový základ 10.000 Kč.

Jimž příslušelo osvobození od všeobecné daně výdělkové podle § 6 zák. o osobních daních (na základě Nejv. rozh. ze dne 2. února 1823 a ze dne 2. května 1854, dekr. dv. kanc. ze dne 6. února 1823, č. 4307 pol. zák. sv. 51., č. 16., a výnos min. financí ze dne 28. května 1854, č. 19307). Na Slovensku a v Podkarpaté Rusi pozbývají zejména platnosti výhody, které příslušely tureckým a bulharským poddaným a cizincům vůbec, osvobození příjmů z obrátu totalisátéra od daně zárobkové (§ 9 zák. čl. XXIX/1894) a daňové výhody podle zák. čl. III/1907 o podporování domácího průmyslu. Posléze zmíněné výhody nahrazuje zákon o přímých daních alespoň částečně ustanovením § 52.

Dočasná osvobození od všeobecné daně výdělkové bude možno od účinnosti nového zákona povolovati jen pokud to nový zákon připouští. Jednotlivým podnikům dřívějšími zákony již přiznaná dočasná osvobození nebo výhody zůstávají podle ustanovení čl. III., odst. 2., v účinnosti až do konce povolené lhůty, dokud nebyla vyčerpána.

K § 54. Ustanovení toto dává možnost, aby hospodářsky slabým poplatníkům povoleny byly dalekosáhlé úlevy v daňové povinnosti. Předpokladem přiznání výhod jest nuznost poplatníkovy a okolnost, že provozuje podnik bez dělníků pomocných. Výjimkou připouští se používání jedné pomocné síly u poplatníků méně způsobilých ku provozování podniku, zejména v důsledku vysokého věku, tělesné vady nebo choroby.

Výhody podle tohoto ustanovení mohou býti přiznány i poplatníkům, na něž se vztahují zvláštní ustanovení pro podomní a kočovní živnosti (§§ 64, 66 a 67).

Výhody jsou omezeny zpravidla na podniky s daňovým základem do 7.000 Kč. Pouze u poplatníků starších 65 let, jejichž podnik byl již dani podroben po dobu 20 let, možno výhody povoliti při daňovém základu do 10.000 Kč.

Základ daně.

§ 55.

(1) Základem pro vyměření daně jest ryzí výtěžek dosažený v podniku dani podrobeném. Ryzí výtěžek se vypočte tím způsobem, že se od příjmů v podniku dosažených odečtou veškeré výdaje učiněné v mezích provozování na

K § 55, odst. 1. Základem daně jest celý v podniku dosažený výtěžek bez ohledu na to, komu plyne.

Pro stanovení příjmů v podniku dosažených a od nich odčitatelných výdajů platí obdobně ustanovení §§ 7, 15, 16 a 17 případně § 10, odst. 2., jež se týkají daně důchodové, přece však s některými úchytkami, jež uvádí § 55 v odstavcích 2. až 4. Jak co do příjmů tak i co do výdajů nutno však při stanovení ryzího výtěžku přihlížet jen k položkám podniku samého se dotýkajícím; příjmy i výdaje s provozováním podniku přímo nesouvisející, zejména osobní výdaje poplatníkovy, nesmí býti do výpočtu ryzího výtěžku podniku zahrnovány.

Příjmy z pozemků, budov a kapitálů bude nutno zahrnouti do příjmů v podniku dosažených, jestliže dotčené pozemky, budovy a kapitály jsou skutečně součástí provozovaného podniku. Jinak ovšem zůstanou jak příjem tak i výdaje se zmíněnými předměty související mimo počet. To platí zejména o užitkové hodnotě bytu poplatníkovy. Zisky ze zřízení majetkových předmětů a spekulacní zisky nutno do příjmů v podniku dosažených vždy započítati, bylo-li jich docíleno v provozování podniku. Za těchže předpokladů nutno však též přihlížeti ku ztrátám z téhož důvodu nastalým.

Úroky z dluhů obchodních jsou odečitatelné bez ohledu na to, týkají-li se kapitálů v podniku trvale uložených (základní kapitál) nebo běžného kapitálu provozovacího.

Odpisy z důvodu opotřebení nebo znehodnocení budov, strojů a zařízení, z důvodu ztrát atd. jsou přípustny v mezích ustanovení § 15, č. 1., lit. b). Vedle toho však přípustno jest v mezích ustanovení § 10, odst. 2., od základu všeobecné daně výdělkové odečísti 20% nákladu v letech po platnosti zákona prokazatelně vynaloženého na novostavbu, přestavbu, přístavbu nebo nástavbu budov pro provozování podniků, na výměnu starých nebo pořízení nových strojů a zařízení. Tento odpočet jest přípustným jen u poplatníků, kteří vedou řádné obchodní knihy, a to v pěti letech počítajíc obchodním obdobím, v němž stavba byla dokončena nebo stroje a zařízení vyměněny nebo nově pořízeny.

Podle ustanovení čl. III., odst. 1., zůstávají v platnosti daňové výhody poskytnuté zákonem ze dne 23. června 1926, č. 149 Sb. z. a n., pro případ znovuzřízení budov, strojů a zařízení, poškozených živelními pohromami. Zmíněné výhody mohou tedy býti uplatňovány i u všeobecné daně výdělkové až včetně roku 1930. Výhody zmíněné pozůstávají v tom, že poplatník může v obchodním roce, v němž znovuzřízené budovy byly stavebně dokončeny nebo stroje a zařízení nově pořízeny, odepsati daněproště

dosažení těchto příjmů. Podíly tichých společníků na dosaženém výtěžku srážeti nelze. Při podnicích společenských zahrnuje poplatný ryzí výtěžek podíly na výtěžku všech společníků. Ostatně platí tu pro vyšetření příjmů

částku, o kterou převyšuje přijatá a ku krytí těchto nákladů upotřebená pojistná náhrada poslední bilanční hodnotu poškozených předmětů. Pro odpisy na znovuzřízených předmětech v dalších letech jest ve smyslu cit. zákona č. 149/1926 Sb. z. a n. rozhodným pořizovací náklad po srážce odpisu shora uvedeného, případně, uloží-li poplatník odepsanou částku do zvláštního fondu umořovacího, pořizovací náklad po srážce této úločky. Byla-li pojistná náhrada uložena do fondu pro znovuzřízení živelní pohromou poškozených budov, strojů a zařízení, postupovati jest podle ustanovení §§ 2 a 3 cit. zák. č. 149/1926 Sb. z. a n.

V těch případech, na které byly uplatňovány výhody podle cit. zák. č. 149/1926 Sb. z. a n., nelze již uplatňovati mimořádný odpis 20% nákladů na stavbu nebo stroje podle § 10, odst. 2.

Odčitatelnou jest pachtovné a nájemné z pozemků, budov, zařízení a práv ku provozování podniků pachtovaných nebo najatých a pojistné, placené za pojištění proti věcným škodám a jinakým majetkovým újmám, pokud se týká poplatného podniku.

Přímé daně s přírážkami, jakož i jiné veřejnoprávní daně a dávky přímo předepisované (na př. daň z obrátu), dále patronátní břemena a konkurenční příspěvky, zastupující zemské, župní, okresní, obecní a jiné přírážky aneb dávky, jsou jako výdajové položky započitatelné jen pokud se přímo týkají provozování podniku a pokud byly skutečně zapraveny a jako takové výběrčím úřadem podle ustanovení § 273, odst. 3., zúčtovány.

Skutečným zapravením rozumí se zapravení hotovými nebo dobropisem v odúčtovacím řízení nebo pokladničními poukázkami nebo odpočtem.

Z pravidla, že odčitatelnými jsou pouze daně skutečně zapravené, připouští zákon (§ 15, č. 1., lit. e) výjimku potud, že u poplatníků, kteří vedou řádné obchodní knihy, prohlašuje za odčitatelnou i rezervu pro všeobecnou daň výdělkovou, pokud jest přiměřena berní povinnosti roku, na jehož vrub byla zřízena, a pokud jí poplatník prokazatelně použil v roce nejbližší příštím a ve lhůtě, stanovené v § 307, odst. 1., č. 3. (t. j. do konce února) ku placení všeobecné daně výdělkové s přírážkami na berní leta počínajíc rokem 1927.

Jinak nelze na zmíněné daně a dávky, které nebyly skutečně zapraveny, nýbrž jen na daňovém účtu podniku zaúčtovány jako daňový dluh, bráti zřetele.

K § 55, odst. 1. Neodčitatelné ze základu všeobecné daně výdělkové jsou daň důchodová, jakož i dřívější daň z příjmu (důchodková), daň z válečných zisků, daň válečná a dávka z majetku a z přírůstku na majetku podle zák. ze dne 8. dubna 1920, č. 309 Sb. z. a n.

v podniku dosažených a přípustných srážek obdobně ustanovení §§ 7, 15, 16 a 17, případně § 10, odst. 2. tohoto zákona s úchyly podle ustanovení odstavců 2. až 4. tohoto paragrafu.

(2) Všeobecnou daň výdělkovou s přírážkami odečísti lze jen potud, pokud byla výběrčím úřadem podle ustanovení § 273,

Odčitatelnost skutečně zapravené všeobecné daně výdělkové s přírážkami jest podstatnou změnou proti dřívějším ustanovením o všeobecné dani výdělkové a o zárobkové dani III. třídy. Podle ustanovení § 55, odst. 2., jest však odčitatelnost všeobecné daně výdělkové omezena na daň zaúčtovanou na berní leta, na něž se vztahuje zákon o přímých daních, tedy teprve od berního roku 1927 počínajíc. Důvod k tomuto opatření nutno hledati v tom, že by nebylo spravedlivé, aby poplatníkům, kteří teprve dodatečně plní svoje daňové závazky, byly přiznány výhody, kterých by nebyli docílili, kdyby daň včas t. j. ještě za platnosti dřívějších ustanovení byli platili.

K § 55, odst. 1. Úroky ze soukromých dluhů poplatníkových, jakož i jeho osobní závazky a pojistné za osobu poplatníkovu a členy jeho rodiny při výpočtu zisku podniku odčítati nelze, jelikož tu nejde o výdaje učiněné v mezích provozování na dosažení výtěžku podniku.

Rovněž nelze odčítati: náklady na rozšíření podniku, splátky na dluhy, náklady na zlepšení podniku, pokud jich dobré hospodaření nutně nevyžaduje a nejsou-li obvykle hrazeny z provozovacích příjmů; ztráty týkající se majetkové podstaty, zmenšení hodnoty majetkové předmětu okolnostmi, které nejsou v přímém spojení s provozováním podniku; ztráty majetkové, které byly způsobeny porušením majetkových předmětů za cenu převyšující jejich skutečnou hodnotu, a vůbec veškeré ztráty majetkových částí, které nenastaly v provozování poplatného podniku; dále úroky z vlastního kapitálu vloženého do podniku; výdaje na byt a výživu poplatníka, jakož i jeho příslušníků a služebnictva chovaného k osobním službám, počítajíc v to peněžní hodnotu výrobků a zboží, spotřebovaných k tomuto účelu z vlastního podniku. Stravování rodinných členů, zaměstnaných trvale při provozování podniku, budiž čítáno do provozovacích nákladů; rovněž nejsou odčitatelné: dary, podpory a podobná bezúplatná věnování, leda že jich vyžaduje provozování podniku. Dary za účelem zlepšení starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních požitků zaměstnanců podniku a členů jich rodin právě tak jako podpory jim poskytované jsou odečitatelné za podmínek § 17, č. 5. Příspěvky do nemocenských, úrazových, starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních pokladen nebo podobných ústavů, pokud je poplatník platil nad povinnou zákonnou kvotu za úředníky, zřizence, dělníky a služebníky podniku, jakož i daně a dávky za ně zaplacené, i když byl takový závazek smluvně převzat, jakož i rentová daň vybíraná srážkou (§ 180), byla-li placena za věřitele, v zásadě odčitatelnými nejsou. Na přechodnou dobu platí tu však ustanovení čl. XVI., odst. 1., lit. b) a c) uváděcích ustanovení.

odst. 3., zúčtována na berní léta, na něž se vztahuje tento zákon.

(3) Jsou-li ve výtěžku podniku zahrnuty vý-
těžky podnikatelových pozemků a budov (je-
jich částí), jež jsou podrobeny dani pozem-
kové a domovní, odečísti jest ze základu výděl-
kové daně výtěžky zmíněných předmětů tou
částkou, která jest základem pro vyměření
daně pozemkové a domovní. U předmětů po-
drobených domovní daní třídní budiž za výtě-
žek pokládána částka, kterou by předmět,
kdyby byl podroben domovní dani činžovní,
musil poskytovat jako činžovní výtěžek (§
148), aby domovní daň činžovní se rovnala do-
movní dani třídní z předmětu skutečně přede-

*U poplatníků, kteří vedou řádné obchodní knihy, vypočte se ryzí vý-
těžek obdobně jako u daně důchodové (§ 10, odst. 2.) za šetření shora
zmíněných ustanovení podle zásad stanovených obchodním zákonem pro
řádné vedení knih a i jinak se zvyklostmi řádného obchodníka se srovná-
vajících. Pokud podle hořejších ustanovení jest pro posuzování někte-
rých položek (zejména výdajových položek) stanoven postup odchylný
od zásad obchodního účetnictví (na př. při položkách týkajících se daní,
odpisů, příspěvků, darů atd.) nebo neřídí-li se poplatník uvedenými zá-
sadami, nutno bilanční zisk pro stanovení daňového základu podle usta-
novení platných pro všeobecnou daň výdělkovou opravit.*

K § 55, odst. 3. Ustanovení toto sleduje snahu, aby bylo zabráněno dvojímu
zdanění téhož výtěžku daněmi výnosovými. Z toho důvodu se stanoví, že
se základ všeobecné daně výdělkové snižuje o výtěžky vlastních pozemků
a budov podnikatelových zahrnuté ve výtěžku podniku a to o částky,
které byly vzaty za podklad pro vyměření daně pozemkové a domovní.
U pozemků bude tedy odečísti dvacetinásobek, případně sedmnácti-
násobek katastrálního výtěžku, se kterým jsou dotčené pozemky zapsány
v pozemkovém katastru; u budov odečte se nájemní hodnota podrobená
dani činžovní, resp. u budov podrobených domovní dani třídní částka,
kterou by předmět musil poskytovat jako činžovní výtěžek, aby se daň
činžovní z něho rovnala dani třídní z předmětu připadající. Výnos bu-
dovy odečte se i tenkrát, je-li budova od daně domovní dočasně osvobo-
zena. Vyloučení výtěžků realit ze základu daně jest přípustným, i když
nebyly výtěžky zmíněné v účtu zisku a ztráty vyúčtovány. Odečtení
celého základu daní reálních má ovšem za následek, že ve výdajích režij-
ních nesmí zmíněné daně býti od poplatného výtěžku podniku již odečítá-
ny, jelikož jinak by se zkracoval docílený výtěžek dvakrát.

Provozuje-li na př. poplatník obchodní zahrádnictví na vlastním po-
zemku po živnostensku, jest zjištěný ryzí výtěžek podniku (na př. 60.000
Kč) zkrátiti o základ podrobený pozemkové dani, t. j. o katastrální vý-
těžek zmíněných pozemků (na př. 400 Kč) znásobený sedmnácti (tedy
o 6.800 Kč). Daň pozemkovou s přírážkami připadající na zmíněné po-

psané. Naproti tomu nelze z daňového základu
vylučovati daň pozemkovou a domovní s při-
rážkami, pokud připadá na výtěžky zmíněných
předmětů nezahrnuté do daňového základu
podniku.

(4) U podniků vedoucích řádné obchodní
knihy, které měly prokazatelně na počátku ho-
spodářského období pro zdanění rozhodného
ve svém vlastnictví alespoň 15% akcií,
kuksů, podílů společností s omezeným ruče-
ním nebo užitkových listů jiného tuzemského
podniku podrobeného zvláštní dani výdělkové,
nezapočítávají se do základu všeobecné daně
výdělkové podíly na zisku zmíněných podniků.

§ 56.

(1) Daň se vyměřuje na každý kalendářní
(berní) rok, když prošel, z výtěžku dani po-
drobeného, jehož v tomto kalendářním roce
bylo v podniku skutečně dosaženo.

*zemky ovšem pak již od poplatného výtěžku srážeti nelze, případně,
byla-li ve výdajích režijních započtena, nutno ji k daňovému základu pro
všeobecnou daň výdělkovou opět připočísti. Byla-li tedy v uvedeném pří-
kladu ve výdajích podniku započtena skutečně zapravená daň pozemková
ze zmíněných pozemků částkou 700 Kč, činil by základ všeobecné daně
výdělkové z uvedeného zahrádnického podniku (60.000 Kč — 6.800 Kč
+ 700 Kč) částku 53.900 Kč.*

K § 55, odst. 4. Tímto ustanovením zamezuje se u podniků, které vedou
řádné obchodní knihy, opětne zdanění výtěžků, které u tuzemských pod-
niků podrobených zvláštní dani výdělkové byly již touto daní postiženy.
Rozhodným jest vlastnictví alespoň ku 15% akcií, kuksů, podílů nebo
užitkových listů počátkem roku berního nebo, zdaňuje-li se podnik podle
§ 56, odst. 2., na podkladě obchodního (hospodářského) období, počát-
kem tohoto období. Odčitatelným jest celý docílený podíl na zisku bez
ohledu na to, nastaly-li během berního roku (obchodního nebo hospodář-
ského období) nějaké změny v rozsahu účastenství na dotčené společ-
nosti.

Ustanovení § 55, odst. 4., jest obdobným ustanovením § 79, odst. 1.,
lit. i), u zvláštní daně výdělkové.

K § 56. Daň se vyměřuje ze skutečně docíleného výtěžku vždy na celý berní
rok bez ohledu na to, po jakou dobu byl podnik v berním roce provo-
zován. Odpadá tedy ukládání daně pro rata temporis, t. j. na část berního
roku při podnicích nově zřízených a odpisování daně při podnicích za
berního roku zastavených. Otevření nových nebo zastavení stávajících
provozoven téhož podniku nemá na vyměření daně rovněž žádného vlivu.

(2) Nekryjí-li se pravidelná obchodní období poplatníkovy s kalendářním rokem, vyměří se na poplatníkovy přání daň místo podle kalendářního roku na podkladě obchodního (hospodářského) období, jestliže toto zahrnuje období jednoho roku. U poplatníků všeobecné daně výdělkové, kteří jsou podrobena důchodové dani, jest zmíněný způsob uložení daně přípustný jen tehdy, přihlíží-li se také při vyměřování důchodové daně k témuž obchodnímu (hospodářskému) období. Ostatně platí pro vyměření všeobecné daně výdělkové podle obchodního (hospodářského) období ustanovení § 4, odst. 2. tohoto zákona.

Daňová sazba.

§ 57.

(1) Sazba všeobecné daně výdělkové činí 2.5% dani podrobeného výtěžku s tou odchýlkou, že z prvních 30.000 Kč daňového základu

Pro rozdělení daně na jednotlivé provozovny vyjádří se doba provozování jednotlivých provozoven automaticky tím, že výše přidělené kvoty daňové se řídí částkou vyplacených platů a mezd. Veliké ulehčení praxe nastane v tom, že odpadají nároky na slevy uložených berních sazeb z důvodu poruch nastalých v berním roce v provozování podniku.

Ukládání daně na podkladě obchodního (hospodářského) období má místo jen na poplatníkovy přání a přípustno jest jen tehdy, děje-li se zdaňování poplatníka případně jednotlivých podílníků na poplatném podniku daní důchodovou na podkladě téhož období. Rozhodným jest období celoroční, které se končí v berním roce. (na př. pro rok 1927 období 1925/1927). Jinak platí tu obdobně ustanovení § 4, odst. 2.

K § 57. Daňové sazby doznaly proti vládní osnově zákona podstatného snížení.

Vychází se z presumpce, že určitý rozsah výnosu podniku jest výnosem pracovním, určitý další rozsah výnosu výnosem smíšeným a že výnosy nejvyšší jsou výnosem kapitálu. Stanoví se proto generální sazba výdělkové daně na 2.5%. Z prvních 30.000 Kč daňového základu, jakožto výnosu presumpčně pracovního se sazba daně snižuje na 0.5%, kdežto pro výnosy nad 140.000 Kč v předpokladu, že tyto výnosy jsou převážně výtěžkem kapitálovým, se sazba daně zvyšuje na 4%.

Ohledy na pracovní příjem vyjadřují se také v tom, že se hranice výtěžků, pro něž platí sazba snížená a sazba zvýšená, při společenských podnicích zvyšují o tolikrát 30.000 Kč, kolik společníků mimo jednoho jest v podniku trvale činných.

Normální daňová sazba stanovená v odst. 1. jest sazbou prostupňovanou a platí při výtěžcích převyšujících 15.000 Kč. Daňový základ

se sazba daně snižuje na 0.5% a z daňového základu převyšujícího částku 140.000 Kč se sazba daně zvyšuje na 4%. Jsou-li ve společenském podniku vedle jednoho společníka ještě další společníci činní takovým způsobem, že vykonávají služby, jež by za ně musely konati síly placené, zvyšují se částky daňového základu, pro něž platí sazba snížená a u nichž nastává sazba zvýšená, o 30.000 Kč za druhého a každého dalšího v podniku zaměstnaného společníka.

(2) Nepřevyšuje-li daňový základ podniku 15.000 Kč, činí sazba daně 1/4% dani podrobeného výtěžku.

(3) Jde-li o poplatníka, jehož celoroční důchod ani sám o sobě ani s důchodem hlavy rodiny, s níž by případně měl býti společně zdaňován důchodovou daní (§ 5), nepřevyšuje částky dani důchodové nepodrobené (§ 3), a nečiní-li daňový základ podniku více než 7.000 Kč, činí sazba daně 1/8% dani podrobeného výtěžku.

(4) Nepřevyšuje-li za podmínek odst. 3. daňový základ podniku 4.000 Kč, předepíše se

30.000 Kč bude tedy postižen celý sazbou 0.5%, to jest částkou 150 Kč; daňový základ 100.000 Kč postižen bude sazbou složenou a to: z prvních 30.000 Kč sazbou 0.5%, to jest částkou 150 Kč, a ze zbytku 70.000 Kč sazbou 2.5%, to jest částkou 1750 Kč, tedy celkem částkou 1900 Kč; daňový základ 200.000 Kč bude postižen: z prvních 30.000 Kč sazbou 0.5%, t. j. částkou 150 Kč, z dalších 110.000 Kč sazbou 2.5%, t. j. částkou 2.750 Kč a ze zbytku 60.000 Kč sazbou 4%, t. j. částkou 2.400 Kč, tedy celkem částkou 5.300 Kč.

U společností, kde činní jsou dva společníci, platí sazba 1/2% až incl. 60.000 Kč a sazba 2.5% pro dalších 110.000 Kč, tedy až do celkového výtěžku 170.000 Kč; u společností, kde činní jsou tři společníci, se hranice uvedené zvyšují na 90.000 Kč a 200.000 Kč atd. Od společníků, má-li k nim býti v horším smyslu přihlíženo, se vyžaduje činnost trvalá, nahrazující činnost placené síly, kterou jinak bylo by nutno místo společníka přibrati.

V odst. 2. stanoví se snížená sazba pro podniky, jejichž daňový základ nepřevyšuje 15.000 Kč a to ve výši 1/4%. Tato snížená sazba platí bez ohledu na subjektivní poměry poplatníkovy, tedy bez ohledu na to, přesahuje-li jeho celkový důchod určitou hranici či nikoliv.

Další snížení daňové sazby stanoví odst. 3. a 4. za podmínky, že jde o poplatníka, jehož celoroční důchod ani sám o sobě ani s důchodem hlavy rodiny, s níž by případně měl býti společně zdaňován důchodovou daní, nepřevyšuje částky dani důchodové nepodrobené. V těchto přípa-

daň sazbou $\frac{1}{3}\%$ pouze ku rozvržení autonomních přírážek, daň sama se však nevybírání.

(5) Dani podrobený výtěžek, není-li dělitelný stem, zaokrouhlí se doů na nejbližší stem dělitelnou částku.

(6) Jde-li o zdanění podniků, jejichž výtěžek jest bez podstatného spolupůsobení kapitálu podmíněn osobní činností poplatníkovou takovou měrou, že trvalé provozování poplatného podniku není možným bez činnosti poplatníkovy (svobodná povolání advokátů, notářů, lékařů, spisovatelů, umělců, obchodních jednatelů a podob., jakož i živnostenská a obchodní zaměstnání záležející v takových osobních výkonech poplatníkových, jež není možno vykonávat zástupcem), snižuje se všeobecná daň výdělková připadající podle sazeb odst. 1. o 20%.

(7) Daň na berní rok uložená nesmí býti menší než $\frac{1}{2}\text{‰}$ (z tisíce) veškerého kapitálu, který je v podniku trvale na zisk uložen, činí-li tento kapitál více než 100.000 Kč.

dech činí sazba daně pouze $\frac{1}{3}\%$, nepřesahuje-li daňový základ podniku 7.000 Kč. Nepřesahuje-li daňový základ ani 4.000 Kč, pak se daň sazbou $\frac{1}{3}\%$ předpisuje pouze ku rozvržení autonomních přírážek, státní daň sama se však nevybírání.

Výhody poskytované v odst. 2. až 4. jsou odůvodněny ohledy, které dosavadní daňová praxe brala na nejmenší poplatníky všeobecné daně výdělkové, kteří by jinak při normální sazbě $\frac{1}{2}\%$, jak ji stanoví odst. 1., byli daňovou reformou poškozeni.

V odst. 6. přiznává se zvláštní výhoda pro takové živnosti, které jsou vázány na osobní činnost poplatníkovou a zanikají smrtí jeho, takže podnik není nadále podkladem rodinné existence. Zde se poskytuje sražka 20% z normální daně. Snižování zmíněné má místo pouze u normální daňové sazby stanovené v odst. 1., nikoliv tedy u sazeb snížených na $\frac{1}{4}\%$ a $\frac{1}{8}\%$ podle ustanovení odstavců 2. až 4.

Minimální daň, kterou stanoví zákon v odst. 7., omezuje se na podniky, v nichž kapitál trvale na zisk uložený činí více než 100.000 Kč. Motivem k tomuto vymezení jest snaha omezití minimální daň na podniky, u nichž se dá výše kapitálu snadněji zjistit, zejména z obchodních knih.

O tom, přísluší-li snížení daně podle odst. 6. nebo má-li býti uložena daň minimální podle odst. 7., rozhoduje daňová komise (§ 327, odst. 1.).

O otázce, co jest rozuměti kapitálem v podniku trvale uloženým, platí totéž, co řečeno v § 52.

Místo předpisu a délba daně.

§ 58.

(1) Daň z podniku vyměřená podle předchozích ustanovení předepíše se v obci, kde jest provozovna podniku nebo, není-li tu provozovny, kde poplatník bydlí.

(2) Dlužno-li podle odst. 1. přihlížeti k několika provozovnám, rozdělí vyměřovací úřad, příslušný podle daňové komise, celkovou daň mezi jednotlivé provozovny v poměru částek, jež v nich byly vydány na služné a mzdy, v to počítajíc tantiemy zřízenců. U stavebních

K § 58, odst. 1. *Místo předpisu daně nesmí býti zaměňováno s místem, které jest rozhodným pro uložení daně. O tom, podle kterých zásad se řeší místní příslušnost vyměřovacích úřadů a daňových komisí, jednájí §§ 249 až 251.*

Otázka, ve které obci se daň komisí nebo vyměřovacím úřadem z podniku uložena předepíše, jest rozhodnou pro příslušnost ku vybírání autonomních přírážek.

Daň z podniku jakožto hospodářského celku vyměřená předepíše se v obci, kde jest provozovna podniku, není-li zvláštní provozovny, kde poplatník bydlí.

Provozovnou rozuměti třeba veškerá trvalá zařízení, jež jakýmkoliv způsobem ať přímo nebo nepřímo slouží provozu podniku v určitém místě. Zaměstnání stálých pomocných sil v určitém místě třeba i bez vlastních nebo najatých místností pokládati nutno za provozovnu. Provozovna (pomocný závod) nemusí býti přímým zdrojem výnosu, nýbrž stačí, že spolupůsobí k výnosu realizovanému hlavním závodem. I taková trvalá zařízení, jejichž činnost sama o sobě výdělků nepřináší, nýbrž která jsou jen jakýmsi doplňkem hlavního závodu a slouží jakýmkoliv způsobem provozu podniku, pokládati nutno za provozovnu.

K § 58, odst. 2. *Při dělbě daně přihlíží se ku všem provozovnám, které v berním roce byly v činnosti, byť i jen kratší dobu.*

U stavebních podniků upouští se od dosavadního ustanovení, že za provozovnu se považuje jen sídlo stavební správy, jelikož ustanovení toto mělo za následek, že podnikatel mohl obce, v nichž po léta prováděl veliké a nákladné stavby, připravit o podíl na výdělkové dani tím, že ponechal provozovací správu úmyslně v jiné obci, na př.: v obci sídla své stavební kanceláře. Zákon umožňuje, aby obcím, v nichž poplatník provádí po delší dobu stavby, byla přikázána poměrná část daně z podniku jeho vyměřené.

Přesně vzato mělo by se každé provádění staveb v jednotlivých obcích považovati za provozovnu a dotčené obci přiznati nárok na část výdělkové daně stavebnímu podniku vyměřené bez ohledu na rozsah provedené

podniků pokládá se v tomto případě za provozovnu jen takové provádění staveb, které vyžaduje doby delší dvou let.

(3) Nedá-li se dělba daně provést v poměru v odst. 2. uvedeném, rozdělí se daň mezi jednotlivé provozovny podle jejich hospodářského významu pro celkový podnik.

(4) Podnikatelům a zúčastněným obcím jest volno, aby se co do rozdělení daně mezi jednotlivé provozovny dohodli i o jiném vhodném dělidle.

(5) Rozprostírá-li se provozovna do obvodu několika obcí, rozdělí příslušný vyměřovací úřad daň připadající na zmíněnou provozovnu mezi zúčastněné obce z volné úvahy podle míry poměrné důležitosti jednotlivých částí provozovny, přihlížeje ku břemenům, která vznikají obcím provozovnou nebo provozováním podniku, a ku ploše, kterou provozovna v obcích zaujímá; to platí též při podzemním dolování.

(6) Bydlí-li ze zaměstnanců provozovny počátkem berního roku nebo počátkem obchodního období pro zdanění rozhodného ale-

stavby. Z důvodu zjednodušení upouští se od dělby daně v případech menšího rozsahu a stanoví se, že se přihlíží pouze ku provádění staveb, které vyžaduje doby delší dvou let. Ze stavební činnosti prováděné poplatníkem v jednotlivých obcích, která nevyžaduje doby delší dvou let, nepředepíše se z celkové daně v dotčené obci žádná kvota. Z jednotlivých menších staveb bude tédy daň zpravidla předepsána tam, kde jest středisko stavebního podniku (kancelář případně bydliště stavitelovo). Rozhodným jest ovšem celé provádění stavební činnosti v obci, takže na př. stavitel, který provozuje v určité obci trvale stavební činnost tak, že každého roku nějaké stavby v obci provádí, bude v dotčené obci z této činnosti předepsán všeobecnou daní výdělkovou, i když by jednotlivé stavby samy o sobě nevyžadovaly doby dvouleté.

K § 58, odst. 4. V případě dohody podnikatele se všemi zúčastněnými obcemi jest vyměřovací úřad při dělbě daně vázán touto dohodou.

K § 58, odst. 6. Novým jest ustanovení o dělbě daňové základny pro přírážky obecní u podniků, které zaměstnávají značný počet dělnictva, bydlícího v jiných obcích, než ve kterých se nalézá provozovna podniku. V těchto případech zkracuje se přírážková základna pro obec, v níž jest provozovna, o polovinu té části, která z daně na provozovnu přiřčené připadá poměrně na služební platy dělnictva bydlícího v jiných obcích.

spoň jedna čtvrtina trvale v jiných obcích, než ve které je provozovna, zmenší se přírážková základna pro obec, v níž je provozovna, o polovinu té části, která připadá poměrně na služební platy zaměstnanců bydlících mimo obec; obecní přírážky k polovině daňové částky, připadající poměrně na služební platy zaměstnanců, bydlících v jiných obcích, plynou do zvláštního fondu zřízeného podle § 10 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. Přírážky pro zmíněný fond vybírají se týmž procentem, jakým byly stanoveny přírážky pro obec, v níž jest provozovna, nejméně však výměrou 100%. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro podniky, které ve všech svých provozovnách ležících v téže obci nezaměstnávají trvale alespoň 400 zaměstnanců.

(7) Rozdělení daně jest podstatnou součástíkou platebního rozkazu; o prvním rozdělení daně bud' tež opisem platebního rozkazu, pokud se týká rozdělení daně, zpraveny všechny

Z poloviny této části daně neplynou obecní přírážky do obce, kde jest provozovna, nýbrž do fondu zřízeného podle § 10 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. Tímto ustanovením má býti zmíněný fond posílen, aby snáze mohl plniti svůj úkol, pomáhati obcím, jimž vlastní přírážky nestačí na krytí nutných výdajů. Aby účel tento nemohl býti mařen, stanoví zákon, že se přírážky pro fond vybírají týmž procentem, jakým stanoveny byly přírážky pro obec, v níž jest provozovna, nejméně však výměrou 100%. Provádění zmíněného ustanovení bude jistě značným zatížením pro berní správy při rozvrhu daňové sazby, z kteréhožto důvodu se dotčené ustanovení omezuje jen na provozovny se značným počtem dělnictva (400 dělníků) a na případy, kde vysoké procento dělnictva (25%) bydlí mimo sídlo provozovny.

Příklad: V továrně ležící v obci A. zaměstnáno bylo v berním roce trvale celkem 400 lidí. Z těchto zaměstnanců bydlela jedna čtvrtina (100 zaměstnanců) v obcích B., C. a D. Z celkových platů a mezd v berním roce v dotčené provozovně vyplacených připadá jedna třetina na platy zaměstnanců bydlících v obcích B., C. a D. Z daňové kvoty na továrnu A. připadající per 12.000 Kč předepíše se obecní přírážky v obci A. nikoliv z celého daňového základu per 12.000 Kč, nýbrž jen z 10.000 Kč, kdežto z 2.000 Kč ($\frac{1}{2}$ z poměrné části daně připadající na platy zaměstnanců bydlících v obcích B., C. a D.), se předepíše obecní přírážky pro fond zřízený podle § 10 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy a to činí-li obecní přírážky v obci A. vybírané alespoň 100%, stejným procentem jako přírážky pro obec A., jsou-li však obecní přírážky v obci A. nižší, tedy výměrou 100%.

zúčastněné obce; při tom buďtež uvedeny důvody rozdělení daně.

(8) Ve věci rozdělení daně jest volno jak poplatníkovi tak i zúčastněným obcím podati odvolání, o němž rozhodne s konečnou platností finanční úřad II. stolice.

(9) Kde nestačí pro stanovení místa předpisu daně předcházející ustanovení, rozhoduje ministerstvo financí o tom, ve kterém místě se má daň předeptati.

(10) Stalo-li se první rozdělení daně pravo-
platným, platí rozdělovací měřítko — pokud není promlčeno právo státu opravití vyměření daně — bez dalšího zpravování obcí tak dlouho, dokud některá ze zúčastněných obcí nebo poplatník nezavdá podnětu ku přezkoušení tohoto měřítko při rozdělení daně na některý příští rok.

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 59.

Daňová povinnost počíná se dnem, kterým bylo započato s provozováním dani podrobeného podniku, a končí se dnem, kterým bylo provozování podniku trvale a úplně zastaveno.

§ 60.

(1) Podnikům, které vznikly počátkem nebo během berního roku, uloží se daň po prvé po projití tohoto roku podle všeobecně platných ustanovení.

(2) Převzetí podniku jinou osobou nebo sdružením osob rovná se vzniku nového podniku při zániku dosavadního podniku.

(3) Přesídlení podniku v berním roce nemění ničeho na jeho daňové povinnosti, leč jen pokud jde o rozdělení daně mezi jednotlivé provozovny podle ustanovení § 58.

§ 61.

Zanikne-li daňová povinnost v berním roce, zdaní se výtěžek do zániku daňové povinnosti

skutečně dosažený, přihlízejíc k ustanovení § 57, odst. 7. V tomto případě může býti daň vyměřena již před projitím příslušného kalendářního roku.

§ 62.

(1) Kdo započne nový dani podrobený podnik nebo převezme trvající již podnik nebo změní místo provozování trvajícího podniku, jest povinen ohlásiti to nejdéle s počátkem provozování příslušnému vyměřovacímu úřadu.

(2) Povinnosti této není poplatník zbaven, učinil-li u živnostenského úřadu ohlášku nařízenou živnostenskými předpisy; stačí však, předloží-li se včas vyměřovacímu úřadu kolku prostý opis ohlášky podané živnostenskému úřadu.

(3) Opominutí oznámení v odst. 1. označených může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jiného trestného činu podle tohoto zákona.

§ 63.

(1) O zániku daňové povinnosti jest poplatník povinen učiniti oznámení příslušnému vyměřovacímu úřadu do 30 dnů po zastavení provozování podniku. Zanikne-li daňová povinnost úmrtím poplatníka, jsou dědicové povinni oznámiti to do 3 měsíců po jeho úmrtí. Pro nepodání shora označených oznámení může býti uložena pořádková pokuta.

(2) K oznámení o úplném zániku daňové povinnosti nutno připojiti přiznání.

(3) Z podniků trvale zastavených může býti na žádost poplatníkovu po dobu neprovozování daň dále ukládána na podkladě celoroční daňové sazby 10 Kč nebo, jde-li o protokolanou firmu, na podkladě celoroční daňové sazby, která jest rozhodnou pro vznik povinnosti ku protokolování firmy. Žádost podati dlužno do lhůty v odst. 1. stanovené. Opětný počátek provozování takto zdaňovaného podniku rovná se vzniku nového podniku. Podrobnější ustanovení o předpisu daně z trvale za-

stavených podniků budou vydána vládním nařízením.

Zvláštní ustanovení pro podomní a kočovní živnosti.

§ 64.

(1) Podomní obchod a živnosti (zaměstnání) provozované obcházením z místa na místo zdaní se všeobecnou daní výdělkovou sazbami uvedenými v § 57 podle pravděpodobného ročního ryziho výtěžku, který lze vzhledem ke způsobu provozování obchodu

K § 63, odst. 3. Ukládání daně z trvale zastavených podniků děje se jen na výslovnou žádost poplatníkovu a to zpravidla vždy na celý berní rok počínajíc berním rokem jdoucím po skutečném zastavení provozování podniku. Celoroční daň činí 10 Kč nebo jde-li o protokolovanou firmu částku, která jest rozhodnou pro vznik povinnosti ku protokolování firmy, tedy v místech do 10.000 obyvatel 200 Kč, v místech nad 10.000 obyvatel 400 Kč (zák. ze dne 30. června 1921, č. 260 Sb. z. a n.).

K § 64, odst. 1. Podomní obchod upraven jest v celém státním území zák. ze dne 4. května 1926, č. 87 Sb. z. a n., a vl. nař. ze dne 25. listopadu 1926, č. 216 Sb. z. a n. Podomním obchodem rozumí se prodej zboží, provozovaný bez pevného stanoviště obcházením od obce k obci, dům od domu nebo na veřejných místech. Za podomní obchod nesluší pokládati prodej jednokopytníků, hovězího dobytka, dále skotu a bravu (ovcí, koz, vepřů) a drůbeže hnané ve stádech nebo v hejnech; tento prodej zdaňovati jest tedy podle všeobecných ustanovení hlavy II. jako podnik provozovaný z pevného stanoviště.

Vedle podomního obchodu vztahují se ustanovení § 64 na sbírání odpadků průmyslových a přírodních produktů, na živnosti provozované obcházením z místa na místo (kočovní brusiči, brusiči pil, dráteníci, kartáčníci a košťatáři, správkáři kotlů, košů a věcí slaměných, síťari, správkáři deštníků, správkáři mlýnských strojů, studnaři, hubitelé krtků, krysy, myši a hmyzu, struhači zelí, čističi skvrn, vypírači zlata, miškáři a pod.) a výstavy na odív a zábavy obcházením provozované (kočovní hudebníci, komediantí, provazolezci, gymnastové a pod.).

Naproti tomu není kočovní živností nakupování zboží obcházením vykonávané, aby pak zboží to prodáváno bylo z pevných provozoven.

Provozování uvedených živností kočovních děje se na zvláštní živnostenská oprávnění (licence), jichž vydávání spočívá v Čechách, na Moravě a ve Slezsku dosud na dekr. dv. kanc. ze dne 20. února 1823, č. 22 sb. pol. zák. (sv. 51, str. 50.). Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi byly kočovní živnosti dříve provozovány na základě živnostenských listů; zák. č. 259/1924 Sb. z. a n. byly však živnosti tyto vyloučeny z pů-

nebo živnosti (zaměstnání) a k užívaným provozovacím prostředkům očekávají v roce, na který se daň předpisuje.

(2) Daň zapraví se za celý rok najednou a napřed.

(3) Rozšíří-li se provozování obchodu nebo živnosti (zaměstnání) po zapravení daně v obvodu jednoho finančního úřadu II. stolice do obvodu jiného nebo jiných finančních úřadů II. stolice, budiž případný doplatek daňový, odůvodněný očekávaným zvýšením ročního výtěžku, zaplacen dříve, než se započne s provozováním v rozšířeném obvodu.

(4) Daň vyměří vyměřovací úřad příslušný podle sídla úřadu, který vydává, prodlužuje nebo rozšiřuje povolení ku provozování obchodu nebo živnosti (zaměstnání).

(5) Za účelem vyměření daně jest poplatník povinen podati u příslušného vyměřovacího úřadu přiznání před vydáním povolení ku provozování obchodu nebo živnosti.

(6) Má-li poplatník bydliště v obvodu příslušného vyměřovacího úřadu, předejde se

sobnosti živnostenského řádu. Otázka tato bude upravena jednotně zvláštním zákonem, jehož osnova se již připravuje.

Pro vyměření daně jest rozhodným očekávatelný roční ryzí výtěžek.

Daň se vyměřuje sazbami stanovenými v § 57.

Osvobození platná pro stálé podniky mají platnost i pro podomní a kočovní živnosti. Jsou tedy přípustnými daňové výhody případně i úplné osvobození podle ustanovení § 54, případně podle § 50, č. 6. a 7.

K § 64, odst. 2. Daň se předepisuje na celé roční období, nikoliv na kalendářní rok, tedy ode dne uděleného oprávnění až do téhož dne příštího roku kalendářního.

K § 64, odst. 4. Podle zák. o podomním obchodu jest k povolení k podomnímu obchodu a k prodloužení povolení příslušným politickým úřad I. stolice, v jehož obvodu má žadatel (podomní obchodník) své bydliště, k rozšíření povolení každý politický úřad I. stolice území, na jehož obvod má být povolení rozšířeno.

O odvolání proti vyměření daně platí ustanovení § 330.

K § 64, odst. 6. S daní jest předepsati též autonomní přírážky; přírážky obchodní komory se nevybírají.

Pro předepsání přírážek rozhodným jest místo, pro které byla daň předepsána. Podle odst. 6. případnou obecní přírážku zpravidla obci,

daň v obci bydliště, jinak v obci, ve které vyměřovací úřad má sídlo.

§ 65.

Ustanovení § 64 nevztahuje se na podniky, které se provozují na určitých místech střídavě ve stálých provozovnách, dále na trhovníky a na tuzemské obchodní cestující, kteří nejsou ve služebním nebo námezdním poměru. Zmíněné podniky a zaměstnání zdaní se podle všeobecných zásad uvedených v §§ 55 a dalších.

§ 66.

(1) Provozují-li cizinci obchod nebo živnost v tuzemsku jako cestující nebo obchodními cestujícími, kteří jsou v jejich službách, zdaní se všeobecnou daní výdělkovou sazbami uvedenými v § 57 podle pravděpodobného ročního výtěžku, který lze očekávat v roce, na který se daň předpisuje.

(2) Daň nesmí být nižší nežli 200 Kč na jeden rok.

(3) Daň vyměří se vyměřovacím úřadem příslušným podle sídla úřadu, který rozhoduje o žádosti, aby bylo povoleno provozování obchodu neb živnosti v tuzemsku, a zapraví se pokaždé na celý rok napřed.

(4) Ustanovení § 64, odst. 5., platí tu obdobně.

(5) Daň se předepíše v obci, ve které vyměřovací úřad má sídlo.

v níž poplatník má své bydliště, jelikož podle bydliště se řídí ve většině případů příslušnost politického úřadu vydávajícího nebo prodlužujícího živnostenské oprávnění a tím i příslušnost úřadu vyměřovacího.

K § 65. Na trhovníky vztahují se ustanovení § 63 živnostenského řádu (cís. pat. ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z., ve znění zák. ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z.), pokud jde o Slovensko a Podkarpatskou Rus, § 91 živnostenského zák. ze dne 10. října 1924, č. 259 Sb. z. a n.

Na tuzemské a cizozemské obchodní cestující vztahují se ustanovení § 59 živnostenského řádu (Slovensko a Podkarpatská Rus § 74 a n. zák. č. 259/1924.)

K § 66. Zde přicházejí v úvahu speciální ustanovení obchodních smluv (viz § 49).

§ 67.

(1) Výstavy, hudební produkce a podob., které se nepořádají podle licencí svědčících na obcházení z místa na místo, nýbrž se pořádají podle zvláštních licencí vydaných pro každé jednotlivé místo, dále prodeje zboží, které se pořádají s dočasným užitím stálé provozovny (kočovni skladiště), buďtež zvláště zdaněny na každém provozovacím místě — pokud nejsou částí stálého podniku zdaňovaného podle všeobecných zásad uvedených v §§ 55 a dalších — příslušným vyměřovacím úřadem podle pravděpodobného ročního výtěžku.

(2) Daň předepíše se v místě provozování částkou, která připadá z daňové sazby stanovené v § 57 podle pravděpodobného celoročního výtěžku poplatného podniku (zaměstnání) poměrně na pravděpodobný výtěžek za dobu zamýšleného provozování v místě, pro které se daň vyměřuje, a jest splatna najednou a napřed.

(3) Za účelem vyměření daně jest poplatník povinen podati u příslušného vyměřovacího

K § 67. Provozování vykonávaná na základě licencí vydaných pro obcházení z místa na místo zdaní se podle § 64. Jinak zdaní se výstavy, hudební produkce a pod., jakož i prodeje zboží, které se pořádají podle zvláštních licencí vydaných pro každé jednotlivé místo, místně příslušným vyměřovacím úřadem zvláště pro každé místo provozování. Základem zdanění jest pravděpodobný roční výtěžek, jaký by bylo možno očekati podle místních provozovacích poměrů. Z daňové sazby podle § 57 připadající předepíše se v místě jen částka na dobu zamýšleného provozování poměrně připadající podle § 255 (na jeden den 1/360, na jeden měsíc 1/12 atd.).

Prodeji zboží s dočasným použitím stálé provozovny (kočovni skladiště) rozumí se tu jednak prodeje podle zák. ze dne 16. ledna 1895, č. 26 ř. z., jednak svobodně živnosti, vždy však se tu předpokládá, že nejde o podnik stálý, provozovaný z určitého místa, což patrným bude z povolení úřadem živnostenským vydaného.

Pořádání uměleckých (hudebních) produkcí povoluje se v Čechách, na Moravě a ve Slezsku dosud zemskými politickými správami zvláštními licencemi pro jednotlivá místa na základě dekretu dvor. kanc. ze dne 6. ledna 1836, č. 5, pol. 1. a 2. sb. pol. zák. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi jest tato otázka upravena na základě oběžníku býv. uh. min. vnitra ze dne 4. srpna 1901, č. 64573, vyneseníh min. pro správu Slovenska ze dne 19. července 1924, č. 37.400. Také unifikace

úřadu přiznání dříve, než započal provozovati poplatný podnik.

HLAVA III.

ZVLÁŠTNÍ DAŇ VÝDĚLKOVÁ.

Daňová povinnost.

§ 68.

(1) Zvláštní dani výdělkové jsou podrobeny:

I. Podniky povinné veřejně účtovat.

Takové podniky jsou:

1. Podniky výdělečné, a to zejména:

- a) podniky akciových společností a komanditních společností na akcie;
- b) podniky těžířstev;

zmíněných ustanovení se chystá shora již zmíněnou zvláštní osnovou zákona.

K § 68. Zde jest stanovena objektivní a subjektivní povinnost k zvláštní dani výdělkové.

A. Objekt daně.

Předmětem zvláštní daně výdělkové jsou podniky v zákoně taxativně vypočtené. Jsou to: I. podniky povinné veřejně účtovat; II. podniky společností s omezeným ručením a podniky pravovárečných měšťanstev; III. jiné podniky výdělečné, na nichž jest určitým podílem zúčastněna cizozemská společnost, a to buď akciová společnost nebo komanditní společnost na akcie nebo těžířstvo anebo společnost s omezeným ručením.

ad I. Povinnost k veřejnému účtování pozůstává v závazku stanoveném zákonem neb stanovami, klásti periodicky účty o hospodaření způsobem přístupným veřejnosti a přezkumu. Jest tedy veřejné účtování dáno, když se buď účty ve valné hromadě účastníků přezkoumávají a uveřejňují neb veřejně ověřují, anebo když veřejné správě, to jest správnímu orgánu (státnímu nebo samosprávnému), povolánému k ochraně veřejných zájmů musí býti poskytnuto nahlédnutí do výsledků obchodních, umožňující kontrolu hospodaření.

Zákon rozlišuje u podniků povinných veřejně účtovat i dvě kategorie, a to podniky výdělečné a podniky obecně prospěšné, resp. podniky sdružení svépomocných. Toto rozlišování má význam co do daňových sazeb (§ 83). Výpočet podniků do těchto obou kategorií spadajících není taxativním, nýbrž demonstrativním (arg. slova „a to zejména“). Tak patří mezi podniky povinné veřejně účtovat nesporně

c) podniky pojišťovací kromě vzájemných pojišťoven;

d) veřejné úvěrní ústavy;

e) podniky státu a samosprávných svazků;

f) podniky výdělkových a hospodářských společností, pokud tato neobmezují obchodní činnost na své členy podle § 75.

2. Podniky obecně prospěšné a podniky sdružení svépomocných, a to zejména:

a) podniky společností uvedených pod č. 1., lit. f), které obmezují obchodní činnost na své členy podle § 75;

b) spořitelny;

c) vzájemné pojišťovny;

d) okresní záložny hospodářské, zřízené z bývalých kontribučenských fondů obilních a kontribučenských fondů peněžních (zákon ze dne 6. června 1924, č. 128 Sb. z. a n.).

II. Podniky společností s omezeným ručením a pravovárečných měšťanstev (pravovárečných komunit).

III. Jiné podniky výdělečné, na nichž jest účastí kapitálovou, podílem na zisku, nebo ji-

i podniky, jež jsou provozovány jménem účelovým (nadacemi), poněvadž nadace jsou povinny předkládati své účty na vyzvání státnímu úřadu povolánému k dozoru nad nadacemi (srovnej též § 83, odst. 4.).

O otázce, zda určitý podnik jest povinen veřejně účtovat a jest tudíž podroben zvláštní dani výdělkové, nelze rozhodovati samostatně a zvláště (§ 330, odst. 9.); rozhodnutí o tom stane se v řízení vyměřovacím.

ad II. Podrobení těchto podniků zvláštní dani výdělkové odpovídá platnému právu (zák. ze dne 15. dubna 1920, č. 271 Sb. z. a n. a zák. ze dne 10. července 1922, č. 239 Sb. z. a n.).

ad III. Oproti dříve platnému právu, podle něhož povinnost k zvláštní dani výdělkové se omezovala jen na podniky veřejně účtující, společnosti s omezeným ručením a pravovárečná měšťanstva, rozšiřuje zákon tuto povinnost i na jiné výdělečné podniky, na nichž jest alespoň 50% zúčastněna buď akciová společnost nebo komanditní společnost na akcie nebo těžířstvo anebo společnost s omezeným ručením tuzemskému zdanění nepodrobená. Spoluúčast na takových podnicích ve výši nejméně 50% může býti vyjádřena buď ve formě kapitálové účasti (obchodních vkladů) nebo podílem cizozemské společnosti na čistém zisku tuzemského podniku anebo konečně i jinakým způsobem, na př. tím, že vedle kapitálové

nakým způsobem alespoň padesáti procenty zúčastněna akciová společnost, komanditní společnost na akcie, těžířstvo nebo společnost s ručením obmezeným, tuzemskému zdanění nepodrobená.

účasti, činící méně než 50% obchodních vkladů, vloží cizozemská společnost další vklad ve formě zápůjčky anebo že doplní podíl na zisku činící méně než 50% mimořádnými příděly ve formě různých odměn, provisií a pod. a že tak dosáhne hranice účasti zákonem stanovené.

Zjistí-li se taková účast cizozemské společnosti na tuzemském výdělečném podniku podrobeném všeobecné dani výdělkové, bude tuzemská společnost podléhati zvláštní dani výdělkové celým svým tuzemským výnosem předpokládajíc, že jest splněna i další podmínka, že totiž cizozemská společnost není již z jiného důvodu podrobena tuzemskému zdanění zvláštní daní výdělkovou. Při zjišťování daňové povinnosti tuzemských podniků, na nichž jest zúčastněna některá cizozemská společnost druhu svrchu vypočteného, bude tudíž nutno přihlížeti ku dvěma okolnostem, a to:

1. je-li zde účastenství v té či oné formě alespoň 50%ní a
2. je-li cizozemská společnost tuzemskému zdanění zvláštní daní výdělkovou podrobena čili nic.

O první okolnosti bylo mluveno již vpředu. Pokud jde o okolnost druhou, nelze přehlížeti, že otázka zdaňování cizozemských společností zvláštní daní výdělkovou v tuzemsku není řešena jen § 71, nýbrž že jest začást upravena zvláštními mezinárodními smlouvami daňovými. Tak smlouva uzavřená mezi Československem a Rakouskou republikou ze dne 18. února 1922, č. 414 Sb. z. a n. upravuje zdaňování výdělečných podniků v čl. 3. Zde se praví v odstavci prvním: „Podniky výdělkové (zaměstnání výdělečná) jakož i příjem z nich podrobeny budou přímým daním jen v tom státě, v němž jest udržována provozovna ku provozování podniku (zaměstnání)“. A v odstavci 4. tohoto článku se praví dále: „Jako s výdělkovými podniky budiž též nakládáno s účastenstvími na společnostech podniků vyjímajíc kuksy, akcie, podílní listy a jiné cenné papíry“.

Z ustanovení čl. 3 uvedené smlouvy vyplývá tedy, že zúčastní-li se na tuzemském podniku, podrobeném všeobecné dani výdělkové, rakouská akciová společnost nebo komanditní společnost na akcie, těžířstvo nebo společnost s obmezeným ručením, jest výtěžek plynoucí této cizozemské společnosti podroben již tuzemské zvláštní dani výdělkové a že nelze tudíž užiti ustanovení § 68, III, poněvadž nejde o cizozemskou společnost tuzemskému zdanění nepodrobenou.

Obdobná ustanovení jako ve smlouvě s Rakouskem jsou v úmluvě s královstvím Maďarským ze dne 13. července 1923, č. 227 Sb. z. a n. z r. 1924, kde v čl. 2. jest obdobné ustanovení jako v čl. 3. úmluvy s Rakouskem.

(2) Zvláštní daň výdělková se vyměří tomu, kdo provozuje podnik v odst. 1. uvedený.

Ustanovení § 68, III. bude tedy platiti jen v případech, kde výtěžek plynoucí cizozemské společnosti z účastenství na tuzemském podniku zvláštní dani výdělkové nepodrobeném není v tuzemsku již zdaněn zvláštní daní výdělkovou. V důvodové zprávě k § 68, III. se praví: „Ustanovení toto má zabrániti, aby cizozemské společnosti, které by jinak zvláštní dani výdělkové v tuzemsku byly podrobeny (§ 71 návrhu zákona) neunikaly povinnosti té tím, že nezřídí v tuzemsku samostatné provozovny, nýbrž zúčastní se pouze vkladem na tuzemském podniku, který zvláštní dani výdělkové není podroben (na př. veřejná obchodní společnost).“

B. Subjekt daně.

Zvláštní daň výdělková se předpisuje tomu, kdo provozuje výdělečný podnik. Podmínkou daňové povinnosti jest provozování výdělečného podniku. Nestačí tedy k založení daňové povinnosti pouhá okolnost, že společnost se ustavila a byla do obchodního rejstříku zapsána, nýbrž jest zapotřebí, aby provozoval podnik, a to podnik výdělečný. Nebude zde tedy povinnosti daňové, jest-li na př. akciová společnost uloží splátky složené akcionáři na akciový kapitál prozatím na úrok u peněžního ústavu a úroky z nich rozdělí mezi akcionáře jako zisk, nevyvíjejíc při tom nijaké výdělečné činnosti.

Daňová povinnost končí, když společnost zastaví úplně provozování výdělečného podniku, a to i tenkrát, když z obchodního rejstříku vymazána nebyla. Tato společnost trvá sice dále jako subjekt právní, není ale po dobu, kdy neprovozuje žádného výdělečného podniku, subjektem daňovým a nelze jí v důsledku toho po dobu tu vyměřovati zvláštní daň výdělkovou, a to ani daň minimální podle § 83, odst. 13. Upadne-li společnost v konkurs a je-li podnik dále provozován na účet konkursní podstaty, podléhá podnik po dobu konkursu zvláštní dani výdělkové, jelikož uvalením konkursu nepřestal býti podnikem subjektu zásadně zvláštní dani výdělkové podrobeného (akciové společnosti atd.). Pro daňovou povinnost jest bezvýznamným, pracuje-li společnost se ziskem čili nic (je-li tedy v pravém slova smyslu „výdělečnou“); nerozhodným jest i, provozuje-li společnost činnost stanovami vytčenou či jinou činnost výdělečnou, provozuje-li podnik na vlastní účet či pronájmem (§ 76, odst. 2.) a lhostejným jest i způsob, jakým společnost se ziskem nakládá. V případě pronájmu podniku společnosti akciovou, společností s obmezeným ručením, společenstvem atd. jest podrobena zvláštní dani výdělkové smluvené nájemné po srážce režie pronájmem povstale a po případných odpisech na hodnotách pronajatých; u nájemce řídí se otázka daňové povinnosti (předpis všeobecné daně výdělkové či zvláštní daně výdělkové) podle toho, je-li pachtýř daňovým subjektem podle II. hlavy či podle III. hlavy zákona.

Důsledkem zásady, že do doby, než společnost počne s provozováním výdělečného podniku, nejsou její případné výtěžky podrobeny dani vý-

§ 69.

Rozšíří-li se provozování podniku, podrobeného zvláštní dani výdělkové, z provozovny tuzemské do ciziny, podroben je veškerý výtěžek podniku této dani.

§ 70.

(1) Udržuje-li tuzemský podnik v cizině trvalé provozování tím, že tam zřídí odbočku, výrobu, nákupnu nebo prodejnu, jednatelství, nebo že užívá v cizozemsku provozovacích prostředků, nebo jiným způsobem, zdani se výtěžek cizozemského provozování, s výhradou ustanovení dalších paragrafů, toliko potud, pokud se neprokáže, že je podroben zdanění v cizině.

dělkové, jest, že i případné ztráty spadající do této doby nejsou při zjišťování daňové základny odčitatelnou položkou. Byly-li tedy takové zisky nebo ztráty vyúčtovány v účetní závěrce, která jest podkladem pro vyměření daně, budou tyto položky vyloučeny jak z vyúčtovaných zisků tak i ze záúčtovaných ztrát.

O daňovém nakládání s výlohami zakládacími viz § 78, lit. a), a o daňové povinnosti podniků po dobu likvidace viz § 93, odst. 3.

K §§ 69 až 71. Ustanovení § 69 přihlíží k rozšíření provozování tuzemského podniku na cizinu *b e z* zřízení provozovny v cizině. V tomto případě jest podroben tuzemskému zdanění *v e š k e r ý* výtěžek podniku.

Udržuje-li tuzemský podnik v cizině provozovnu (a *contr.* § 69), bude cizozemský výnos podroben tuzemskému zdanění jen tehdy, *nepodá-li* podnik průkaz o tom, že výnos v cizině dosažený byl tam zdaněn. Pod provozovnou jest rozuměti odbočku (filialku) podniku, výrobu, nákupnu, prodejnu, jednatelství, užívání provozních prostředků v cizozemsku a podobně. Není však třeba, aby provozovna byla vždy v témže místě anebo aby místnosti provozovny byly vlastnictvím podniku. Postačí, užívá-li podnik místností jen občasné (na př. každý druhý rok), po delší dobu (na př. 5—8 týdnů). Generální representace a agentury cizozemských plavebních společností jsou trvalými provozovnami. Podobně jest trvalou provozovnou i evidenční kancelář, obstarávající účtování a kontrolu.

Pod zdaněním výnosu v cizině jest rozuměti jeho postižení cizozemskou *v ý n o s o u* daní *s t á t n í*, nikoliv zdanění daní z majetku anebo daní *k o m m u n á l n í*, byť i tato postihovala výnos.

Pokud jde o otázku, jakou část výnosu jest pokládati za výnos cizozemský, rozeznává zákon mezi podniky obchodními, výrobními a jinými. U podniků, jejichž styk s cizinou záleží v odbytu zboží z tuzemska do ciziny nebo naopak, nesmí býti pokládáno za cizozemský výtěžek více než

(2) Záleží-li dani podrobené provozování v odbytu z tuzemska do cizozemska nebo naopak, nesmí býti pokládána více než polovina výtěžku z tohoto odbytu za výtěžek provozování cizozemského; v případech pak, kde dani podrobený podnik vyrábí v tuzemsku zboží, které prodává v cizozemsku, nesmí býti vyloučena z daňové základny více než jedna třetina celkového výtěžku z tohoto provozování.

(3) Ve všech ostatních případech zdani se podle tohoto zákona alespoň jedna desetina výtěžku celého podniku.

§ 71.

(1) Rozšíří-li cizozemský podnik svou činnost z provozovny cizozemské do tuzemska způsobem označeným v § 70, odst. 1., je podroben zvláštní dani výdělkové z výtěžku tuzemské činnosti.

polovina výtěžku z t o h o t o odbytu; v případě, že se zboží v tuzemsku vyrábí a v cizozemsku prodává, nesmí býti z tuzemské daňové základny vyloučeno více, nežli jedna třetina výtěžku z t o h o t o provozování, to jest jedna třetina výnosu, který byl dosažen prodejem t u z e m s k ý c h výrobků v c i z i n ě. Výnos z výrobků v tuzemsku vyrobených a zde prodaných se zdani v tuzemsku *p l n ě*.

Ve všech ostatních případech (na př. u pojišťoven, podniků dopravních nebo u podniků, které mají továrny nebo prodejny v tuzemsku i v cizozemsku) musí býti tuzemskému zdanění podrobena *a l e s p o ň j e d n a* desetina výnosu docileného z celého podniku (tedy provozoven *t u - i* cizozemských). To platí i v případech, když v tuzemsku jest jen sídlo podniku a veškeré jeho provozovny jsou v cizině.

Co bylo řečeno o zdanění cizozemských výnosů v tuzemsku, platí obdobně i v případech, kdy provozovna v cizině vykazuje ztráty. Ztráta cizozemské provozovny smí zkracovati tuzemský výnos jen v poměru, v jakém podléhá cizozemský výnos tuzemskému zdanění, tedy při odbytu z tuzemska do cizozemska *n e j v ý š e* polovinou, při výrobě v tuzemsku a odbytu výrobků v cizině *n e j v ý š e* dvěma třetinami a v ostatních případech nejvýše jednou desetinou.

Ukládá-li t u z e m s k ý podnik z cizozemských, tuzemskému zdanění *n e p o d r o b e n ý c h* výnosů částky do tuzemských rezervních fondů, nelze tyto částky v budoucnosti podrobiti zdanění podle § 80.

Obdobná ustanovení platí pro případy, kdy *c i z o z e m s k ý* podnik rozšíří svou činnost do t u z e m s k a.

Ustanovení §§ 70 a 71 doznávají modifikace mezinárodními smlouvami o vymezení dvojího zdanění, a to s Rakouskem (č. 414/22 Sb. z. a n.), s Německem (č. 118/23 Sb. z. a n.), s Maďarskem (č. 227/24 Sb. z. a n.),

(2) Ustanovení § 70, odst. 2., platí obdobně pro výpočet výtěžku na tuzemsko připadajícího.

Osvobození od daně.

§ 72.

Od daně jsou osvobozeny:

a) podniky, které provozuje stát k účelům veřejné správy včetně monopolů a státních železnic;

b) elektrické podniky, na kterých jest zúčastněn stát spolu se samosprávnými svazky, prohlášené za všeužitečné nebo na takové přeměněné podle zákona ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n. o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace a zákona ze dne 1. července 1921, č. 258 Sb. z. a n., jestliže dividenda (podíl na zisku) v jednotlivém roce vyplacená nečiní více než 4% základního kapitálu (§ 83, odst. 14). Činí-li vyplacená dividenda více než 4%, nejvýše však 6%, bude daň výdělková vyměřena z poloviny berně vyšetřeného základu;

c) zemědělské a lesní hospodářství státu a samosprávných svazků, avšak s tímž omezením, jaké platí pro osvobození jednotlivého polního hospodáře od všeobecné daně výdělkové podle § 47;

d) nevýdělečné podniky spolků a společenských sdružení, spravujících se zásadou vzájemnosti, jakož i fondy zřízené veřejnými korporacemi nebo podnikateli pro vlastní zřizence, jejichž úkolem podle

s Itálií (č. 21/25 Sb. z. a n.) a s Polskem (č. 255/25 Sb. z. a n.); viz dále § 342.

Hlavní zásadou těchto smluv jest, že zdaňování podniků jest vyhrazeno onomu státu, v němž jest udržována provozovna; je-li jich více, lze podnik zdaniti jen podle míry provozování v tuzemských provozovnách.

Pokud jde o účastenství na podniku, viz poznámky k § 68.

K § 72. Státní dráhy, pokud je provozuje stát, jsou od daně výdělkové osvobozeny. Jelikož osvobození státních drah od zvláštní daně výdělkové má za následek i osvobození od přírážek samosprávných svazků a tato okolnost má vliv na rozpočty jmenovitě oněch obcí, kterým podle zákonů ze dne 31. října 1906, č. 212 ř. z., ze dne 2. srpna 1908, č. 169 ř. z. a ze

stanov jest, aby pojišťovaly platy nemoženské, úrazové náhrady, invalidní, starobní, vdovské, sirotčí pense a pohřebné, nebo aby poskytovaly podpory veřejným a soukromým úředníkům, zřízencům a čeledi, a to i dostávají-li příspěvky a dary od nečlenů.

Tuto výhodu poskytne ministerstvo financí sdružením stejného druhu, jejichž členové jsou zcela nebo zčásti jiného povolání (jako zejména menší živnostníci a rolníci) tehdy, je-li to žádoucím pro podporu veřejných, dobročinných nebo všeužitečných účelů a jsou-li částky jednotlivým účastníkům zajištěné přiměřeny jejich stavu;

e) Národní banka Československá;

f) okresní záložny hospodářské, zřízené z bývalých kontribučenských fondů obilních a kontribučenských fondů peněžních, uvedené v § 68, I, 2 d, obmezují-li svou činnost skutečně na zužitkování vlastních kapitálů;

g) podniky společenstev a jiných sdružení zemědělců, jejichž účelem jest společně opatrovati semena, hnojiva, hospodářské stroje a nářadí nebo jiné potřeby ku provozování polního hospodářství, ke zvelebení chovu dobytka (společenstva k chovu dobytka, k chovu býků, pastevní společenstva, spolky pro pojišťování dobytka atd.), aneb společně podporovati jiné zemědělské snahy, je-li podle stanov rozdělování ryzí výtěžků vyloučeno a výtěžky se také skutečně nerozdělují, dále za těchž podmínek podniky společenstev a jiných sdružení živnostenských, jejichž účelem jest společně opa-

dne 27. března 1909, č. 46 ř. z. o nabytí některých drah státem byla zaručena na určitou dobu pevná daňová základna pro předpis obecních přírážek, obsahuje § 18 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy v tom směru přechodná ustanovení pro dobu 10 let počínajíc rokem 1927.

Úplně osvobození všeužitečných elektrických podniků, na nichž jest zúčastněn stát spolu se samosprávnými svazky, od zvláštní daně výdělkové jest vázáno na podmínku, že vyplacená dividenda v jednotlivém roce nečiní více než 4% základního kapitálu. Činí-li více než 4%, nejvýše však 6%, obmezuje se osvobození od zvláštní daně výdělkové na polovinu berně vyšetřeného základu. V roce, v němž by vyplacená dividenda byla vyšší než 6%, podrobí se ryzí výtěžek normálnímu zdanění podle § 83.

třovati stroje pro své členy, a konečně sdružení zemědělců, která slouží k tomu, aby společně zpracovala a zpeněžila výrobky ve vlastním polním hospodářství členů vytěžené, avšak s tímž obmezením, jaké platí pro osvobození jednotlivého polního hospodáře od všeobecné daně výdělkové podle § 47.

Osvobození od výdělkové daně platí také pro svazy takových společenstev a sdružení, které sledují uvedené účely za stejných statutárních i skutečných podmínek, nebo které obstarávají vyrovnání peněz mezi svými svazovými společenstvy, obmezující při tom zúčtování vlastních závodních podílů podle stanov i skutečně nejvýše na 4%, pokud jsou zřízeny jako zapsaná výdělková a hospodářská společenstva a pokud obmezují svou obchodní činnost podle § 75 na své členy;

h) poštovní úřady šekové;

ch) Všeobecný pensijní ústav, jakož i náhradní ústavy pensijní, omezující své obchody na pojišťování zřízenců, avšak jen pokud jde o pojišťování zřízenců k pojištění povinných a jen do výše zákonem nebo stanovami předepsaných nejmenších plnění;

i) pojišťovny zřízené podle zákona o úrazovém pojištění dělníků;

j) Fond pro zaopatření zaměstnanců velko-
statků;

k) báňské bratrské pokladny;

l) pojišťovny zřízené podle zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidi-

Osvobození od zvláštní daně výdělkové poskytuje zákon zemědělskému a lesnímu hospodářství státu a samosprávných svazků s tímž obmezením, jaké stanoví § 47 pro osoby fyzické.

Osvobozeny jsou dále nevýdělečné pojišťovací a podpůrné podniky spolků spočívajících na základě vzájemnosti, jakož i fondy, jejichž účelem jest pojišťování nemocenských, úrazových, vdovských atd. platů a poskytování podpor veřejným a soukromým úředníkům, zřízencům a členům, a se svolením ministerstva financí i spolky stejného druhu, jejichž členové jsou osoby jiného povolání.

Okresní hospodářské záložny jsou od zvláštní daně výdělkové osvobozeny jen tehdy, když omezují svou činnost na zužitkování vlastních kapi-

dity a stáří a fondy jimi spravované, avšak jen pokud jde o pojištění osob podrobených pojistné povinnosti;

m) Pojišťovna osob samostatných a fondy jí spravované s tímž obmezením jako pod lit. l);

n) Léčebný fond veřejných zaměstnanců a fondy jím spravované, jakož i zvláštní fondy pro nemocenské pojištění pro zaměstnance státních podniků;

o) společnosti s obmezeným ručením, zřízené za účelem poskytování zápůjček státem zaručených podle zákonů o stavebním ruchu.

§ 73.

(1) Ministerstvo financí může osvobodit od daně výdělkové obecně prospěšné podniky, u nichž zájem veřejný převládá nad zájmem

tálu; opatřují-li si i kapitály cizí (úsporné vklady), požívají pouze výhod placících pro podniky zvýhodněné (§ 75).

Osvobození od zvláštní daně výdělkové poskytuje zákon dále sdružením zemědělským, jejichž účelem jest společné opatrování semen, hnojiv, hospodářských strojů, náradí a jiných potřeb k provozování polního hospodářství nebo k zvelebení chovu dobytka, a sdružením živnostenským, jejichž účelem jest společné opatrování strojů pro členy a to (u zemědělců i u živnostníků) pod podmínkou, že rozdělování výtěžků jak podle stanov tak i ve skutečnosti jest vyloučeno. Konečně poskytuje zákon osvobození od zvláštní daně výdělkové sdružením zemědělců zpeněžujícím výrobky ve vlastním hospodářství členů vyrobené, avšak s tímž obmezením, které platí podle § 47 pro jednotlivého polního hospodáře. U těchto postéze uvedených sdružení není rozdělování ryzích výtěžků překážkou osvobození.

Ostatní osvobození uvedená v § 72 byla převzata ze zvláštních zákonů. Dosavadní osvobození úvěrních a záložních spolků, zřízených podle zákona ze dne 1. června 1889, č. 91 ř. z. (Raiffeisenky) a jejich svazů od zvláštní daně výdělkové jest zrušeno. Tyto právní útvary budou zdaňovány podle § 83, odst. 2.

K § 73. Ministerstvu financí jest dána možnost, aby od zvláštní daně výdělkové osvobodilo i podniky, které nespádají pod ustanovení § 72. Tato možnost se vztahuje na dva druhy podniků, a to na podniky, u nichž zájem veřejný převládá nad zájmem výdělečným, a na podniky, které napomáhají veřejným, dobročinným neb obecně užitečným účelům a neposkytují trvale buď vůbec žádného výtěžku nebo výtěžku jen poměrně nepatrného. Osvobození od zvláštní daně výdělkové může býti úplné nebo částečné, může býti povoleno trvale nebo na určitou dobu a může býti

výdělečným, ať již jde o podniky vlastní nebo pachtované, jakož i podniky, které napomáhají veřejným, dobročinným neb obecně užitečným účelům a při tom neposkytují trvale výtěžku nebo poskytují výtěžku poměrně nepatrného. Osvobození může být povoleno také jen částečně, na určitou dobu nebo pod podmínkami.

(2) Nově vzniklým tuzemským podnikům, vedoucím řádné obchodní knihy, které zavedou v tuzemsku dosud nezastoupenou nebo jen nedostatečně zastoupenou výrobu a jejichž vznik se doporučuje z národohospodářských ohledů, mohou být na žádost, o níž rozhodne ministerstvo financí s ministerstvem průmyslu, obchodu a živností a dalšími zúčastněnými ministerstvy, na dobu nejdéle 5 berních let, počínajíc kalendářním (berním) rokem, v němž s provozováním bylo započato, poskytnuty daňové výhody v tom rozsahu, že podniky dotčené mohou být osvobozeny od zvláštní daně výdělkové se všemi přírůžkami, jestliže v jednotlivém roce vyplacená dividenda (podíl na zisku) nebude činit více než 4% základního (kmenového) kapitálu. Čini-li vyplacená dividenda více než 4%, nejvýše však

vázáno na splnění určitých podmínek. Do první kategorie budou spadati na př. spořitelny a úvěrní ústavy zemské, které svou činnost omezují jen na obchody regulativem neb zákonem přípustné, obecní podniky plynárenské, elektrárenské, vodárny. Pro osvobození podniků, spadajících do druhé kategorie, jest podmínkou, aby podnik sám jako takový byl obecně užitečným, dobročinným atd. a nestačí, jestliže jen jeho výtěžek se upotřebí k účelům veřejným, dobročinným nebo obecně užitečným. Tak na př. nebude lze osvoboditi biograf od daně výdělkové, byť i jeho výtěžek byl užít na př. ku podpoře vdov a sirotků anebo byl odváděn obci, která ho upotřebí k účelům veřejným.

Vedle osvobození svrchu uvedených podniků může na žádost, o níž rozhoduje ministerstvo financí s ministerstvem průmyslu, obchodu a živností a dalšími zúčastněnými ministerstvy, být poskytnuto osvobození od zvláštní daně výdělkové, a to buď úplné nebo částečné, nově vzniklým v ý r o b n í m podnikům, které zavedou v tuzemsku dosud nezastoupenou nebo jen nedostatečně zastoupenou výrobu a jejichž vznik se doporučuje z důvodů národohospodářských. Úplné osvobození — a to na dobu 5 let, počínajíc rokem, v němž bylo s výrobou započato — může být povoleno podnikům, které v těchto letech nevyplácejí dividendu vyšší nežli 4% základního kapitálu. Částečné osvobození, a to od poloviny daně výdělkové, může být přiznáno podnikům, které v uvedených 5 le-

6%, může být daň výdělková vyměřena z poloviny berně vyšetřeného základu.

(3) Upotřebí-li se rezervních fondů, nahromaděných daněproště v letech, kdy podnik byl od daně výdělkové zcela nebo z poloviny osvobozen, k rozmnožení základního kapitálu (§ 83, odst. 14.) nebo k vyplácení dividendy (podílu na zisku) anebo k placení tantiem společenským orgánům, zdaní se částky ty v berním roce, ve kterém jich bylo takto upotřebeno; jinak platí co do nakládání s rezervními fondy platné předpisy zákonné.

(4) Ustanovení § 52, odst. 2. až 5., platí obdobně.

§ 74.

(1) Osvobození příslušející podle mezinárodních smluv zůstávají v platnosti, rovněž i osvobození, jež zvláštní zákony vyhrazení místním železničním drahám a drahám nižšího řádu.

(2) Ustanovení zvláštních zákonů osvobozujících úroky a důchody od daně rentové, jakož i od daně, na jejímž místě byla rentová daň svého času zavedena, neopravňují, aby tyto výtěžky byly ze základu zvláštní daně výdělkové vyloučeny.

tech platí sice vyšší dividendu nežli 4%, avšak ne vyšší, než 6% základního kapitálu.

Úložky do rezervních fondů v letech, kdy podnik byl od zvláštní daně výdělkové zcela osvobozen, povedou se v patrnosti jako úložky zdaněné. Bude-li jich však užito k rozmnožení kapitálu základního nebo k vyplácení dividendy (podílu na zisku) anebo k placení tantiem společenským orgánům, zdaní se úložky ty dodatečně v roce, ve kterém jich bylo takto upotřebeno. Totéž platí o nezdaněných částkách úložek do rezervních fondů z let, kdy podnik byl osvobozen od poloviny daně výdělkové. Jinak platí pro nakládání s úložkami těmi platné předpisy zákonné (viz § 81).

Svrchu uvedené výhody mohou být přiznány i podnikům již stávajícím, jestliže se přetvoří na výrobu v § 73, odst. 2. označenou anebo jestliže si vedle posavadní výroby takovou výrobu zařídí, při čemž musí zisky a ztráty z této výroby plynoucí býti zvláště vykázaný. Prodloužení výhod daňových přes 5 let až nejdéle do 10 let může být povoleno jen usnesením vlády (viz též § 52).

Těmito ustanoveními jsou zrušena ustanovení zákona ze dne 17. března 1927, č. 48 Sb. z. a n., jímž se povolují daňové výhody pro nově vzniklé výrobní podniky národohospodářské důležitosti.

§ 75.

(1) Výhod podle §§ 83 a 90 požívají:

1. v § 68, I, 2 a) uvedená výdělková a hospodářská společenstva, která, řídíce se zásadou svépomoci, obmezují svou činnost podle stanov i skutečně na své členy;

2. záložny uvedené v § 68, I, 2 d);

3. podniky uvedené v čl. IX., č. 2 zákona ze dne 23. května 1919, č. 276 Sb. z. a n., o úvěru pro živnostníky válkou poškozené, pokud jde o provozování úvěrních obchodů z těchto úvěrů;

4. stavební sdružení, která sledují účely vytčené v zákonech o státním fondu pro péči bytovou a jež podle těchto zákonů a statutu zmíněného fondu dlužno pokládati za sdružení všeužitečná.

K § 75. Paragraf 75 vypočítává v odst. 1. pod číslem 1 až 4 taxativním způsobem hospodářské útvary, které požívají výhod §§ 83 a 90, vymezuje v odst. 3. a 4. podmínky, které nejsou na závalu přiznání těchto výhod a obsahuje konečně v odst. 2. trestní sankci pro případy, když podle stanov zvýhodněná společenstva rozšíří svou činnost ve skutečnosti na nečleny.

Výdělková a hospodářská společenstva požívají daňových výhod toliko tehdy, jestliže obmezují svou činnost na své členy, a sice jak podle stanov, tak i ve skutečnosti. Obě tyto podmínky musí být i u každého společenstva, které činí nárok na přiznání pokud se týče ponechání výhod, splněny zároveň. Nepostačuje tedy skutečné obmezení obchodování na členy družstva, nýbrž je zapotřebí, aby toto faktické obmezení bylo i ve stanovách zajištěno. Při tom nelze přihlížeti k oněm změnám stanov, které nebyly vyznačeny v rejstříku družstev. Aby výdělkové a hospodářské společenstvo mělo nárok na zmíněné berní výhody, je třeba, aby spojení s nečleny bylo v jeho stanovách vyloučeno ve všech směrech a na všech místech jednajících o jednotlivých odvětvích činnosti společenstva tak, aby podle stanov byl styk s nečleny možný jen, pokud to dopouští § 75, odst. 3. Pouhé generelní obmezení činnosti na členy v tomto směru nepostačuje.

Pokud jde o podmínku skutečného obmezení činnosti družstva na členy, dlužno této otázce při rozhodování o poskytnutí resp. ponechání výhod daňových věnovati zvýšenou pozornost. Tak nebude na př. lze přiznati výhody družstvu, které — jak často ve stanovách bývá — sleduje vedle konkrétních úkolů (jako na př. činnosti nákupní, výrobní, prodejní, úvěrní a pod.) též ještě všeobecně podporu činnosti družstev-

(2) Rozšíří-li podniky v odstavci 1., č. 1 uvedené svou činnost ve skutečnosti na nečleny, ztrácejí pro berní rok, v němž rozšíření to se stalo, výhody podle § 83, odst. 2., a platí pro ně ustanovení § 83, odst. 1., 6. a případně odst. 12.

(3) Přiznání výhod hospodářským útvarům v odstavci 1., pod č. 1 a 2 uvedeným však nevádí:

a) když si tyto opatrují půjčky od nečlenů anebo ukládají své pokladní přebytky u podniků a ústavů veřejně účtujících;

b) když úvěrní společenstva přijímají ručení nečlenů, aby právně zabezpečila půjčky poskytnuté členům, anebo vybírají za své členy pohledávky u nečlenů (inkaso);

níků navázáním styků a společné práce s jinými společnostmi, družstvy, syndikáty s podobnými účely. Rovněž nebude lze přiznati daňových výhod družstvu, které podle stanov je oprávněno účastniti se na jiných podnicích; aniž by v tomto směru obmezilo statutárně svoji účast na členy.

Jestliže některé družstvo požívající daňových výhod §§ 83 a 90 rozšíří svoji činnost byť i jen částečně na nečleny, pozbude nároku na zvýhodněné nakládání pro veškeré obory své činnosti.

Jak již výše uvedeno, vymezuje § 75, odst. 3. a 4. skutečnosti, které nejsou na závalu přiznání daňových výhod výdělkovým a hospodářským družstvům a kontribučním záložnám. Tak nebude těmto hospodářským útvarům na škodu, jestliže si opatrují půjčky od nečlenů a jestliže ukládají své pokladní přebytky u podniků a ústavů veřejně účtujících. V těchto činnostech nelze tedy spatřovati nedovolené rozšíření činnosti na nečleny. Naopak musejí stanovy družstva, dovolují-li ukládání přebytků pokladních u peněžních ústavů, obmeziti toto ukládání pouze na podniky veřejně účtující; neboť jinak nebylo by lze družstvu daňových výhod přiznati.

U úvěrních společenstev nelze spatřovati „obchodování s nečleny“ v okolnosti, že tato společenstva přijímají ručení nečlenů, aby právně zabezpečila půjčky poskytované členům, anebo vybírají-li za své členy pohledávky u nečlenů. Inkasso pohledávek nečlenů za členy bylo by ovšem přiznání daňových výhod na závalu.

U spotřebních (konsumních) družstev nebude s daňového hlediska na závalu, jestliže tato družstva nakupují zboží od nečlenů.

Výrobní družstva požívající daňových výhod mohou prodávati své výrobky i nečlenům. Paragraf 75, odst. 3., lit. d) rozlišuje tu co do berně-právního posuzování výrobních družstev mezi dvěma typy. Jed-

e) když spotřební družstva (spolky) a družstva k opatřování surovin, jakož i sdružení zemědělců ke společnému opatření semen, hnojiv, chovného dobytka, hospodářských strojů a náradí nebo jiných potřeb k provozování zemědělství, jakož i sdružení živnostníků ke společnému opatřování strojů nakupují zboží od nečlenů, ačli nejsou podle § 72, lit. g) vůbec od daně osvobozeny;

d) když výrobní společenstva prodávají své výrobky nečlenům; při tom musí se při užívání pracovních sil nebo při odběru hlavních surovin výrobních zásadně obmezovati na členy; vládním nařízením bude stanoveno, v jakém rozsahu lze na výpomoc nebo pro podřízené vedlejší výkony užívati cizích pra-

nak jsou to ona výrobní družstva, která se obmezují při používání pracovních sil zásadně na své členy, jednak ta družstva, která se obmezují na své členy při odběru hlavních výrobních surovin. V prvním případě nelze spatřovati závadu v tom, jestliže tato výrobní družstva obmezují se co do užívání pracovních sil zásadně na své členy budou nakupovati suroviny k výrobě potřebné i u nečlenů. V druhém případě nebude na závadu, jestliže výrobní družstva obmezující se při odběru hlavních surovin výrobních zásadně na své členy, budou při výrobním procesu používati i nečlenů. Vládním nařízením bude stanoveno, v jakém rozsahu lze na výpomoc nebo pro podřízené vedlejší výkony používati cizích pracovníků pokud se týče odebírati suroviny od nečlenů.

Je samozřejmo, že u těch spotřebních a nákupních družstev, které prodávají zboží výhradně svým členům a sledující tuto činnost u p r a v u j í resp. z p r a c u j í nakoupené zboží (suroviny) ve vlastní režii, nebude důvodem pro odnětí daňových výhod, jestliže toto zpracování surovin prováděno bude cizími silami. Konečně dlužno připomenouti, že pojem výrobního společenstva nelze vykládati restriktivně, t. j. že nepatří sem pouze taková společenstva, která zabývají se produkcí v u ž š í m s l o v a s m y s l u, t. j. zpracováním látek, nýbrž že mezi výrobní družstva dlužno též počítati taková družstva, jichž členové vykonávají osobní výkony služební (na př. družstva posluhů, nosičů atd.).

Spolky skladištní a odbytové mohou, aniž by pozbyly nároků na daňové výhody, prodávati výrobky zhotovené členy i nečlenům. Zákon poskytuje těmto družstvům ve výjimečných případech i další výhody. Jsou-li totiž tato družstva v důsledku nepředvídaných a mimořádných okolností nucena dodati částečně i výrobky získané od nečlenů, budou jim daňové výhody ponechány, jako na př. jestliže skladištní družstvo rolnické, obdrževší od vojenské správy objednávku na dodání určitého množství slámy nebo sena, bude v důsledku přírodní katastrofy (na př. povodně, požáru a pod.) nuceno nakoupiti část objednaných

covních sil anebo odebírati suroviny od cizích osob;

e) když spolky skladištní a odbytové prodávají nečlenům výrobky zhotovené členy, nebo když jsou nepředvídatelnými a mimořádnými okolnostmi nuceny dodati částečně i výrobky získané od nečlenů; vládním nařízením bude stanoveno, v jakém rozsahu mohou býti dodány i výrobky od nečlenů získané;

f) když svaz společenstev z příkazu a na účet svých svazových společenstev obchoduje s jejich členy.

(4) Těto výhody se nepozbývá, nemají-li členové podle stanov nároku na výtěžek (dividendu) ze závodních podílů splacených v posledním rozvahovém roce.

plodin od nečlenů. Ve vládním nařízení bude stanoveno, v jakém rozsahu mohou v takovémto případě býti dodány i výrobky získané od nečlenů.

Jestliže svaz společenstev podle příkazu a na účet svých svazových společenstev obchoduje s členy těchto společenstev, nelze v tom ještě spatřovati obchodování s nečleny.

Rovněž nepozbude daňových výhod ono družstvo, jehož členové podle stanov nemají nároku na dividendu ze závodních podílů splacených v posledním rozvahovém roce.

U takových výdělkových a hospodářských společenstev, která neobmezují se ve své činnosti na jediné z odvětví uvedených v odst. 3. § 75, sub. lit. a) až e), nýbrž spojí dvě neb i více takovýchto funkcí v jedno, dlužno při posuzování každé z těchto činností postupovati samostatně. Jestliže na př. konsumní družstvo jest zároveň družstvem výrobním pokud se týče prodejním (skladištním), nelze považovati za důvod pro odnětí daňových výhod, jestliže takovéto družstvo prodává zboží vyrobené členy i nečlenům.

Daňové zvýhodnění svépomocných společenstev oproti ostatním společenským útvarům výdělečným nese s sebou, že bude dlužno pečlivě zkoumati, zda-li předpoklady daňových výhod jsou ve všech směrech splněny. Každé, ať již statutární či faktické přestoupení okruhu svépomoci má pro družstvo za následek ztrátu daňových výhod. Odst. 2. § 75 stanoví v tomto směru, že podniky uvedené v odstavci 1. tohoto paragrafu, které rozšíří svou činnost v e s k u t e č n o s t i na nečleny, ztratí pro berní rok, v němž rozšíření to se stalo, nárok na nízkou daňovou sazbu stanovenou v § 83, odst. 2., a že zdaněny budou podle všeobecných ustanovení § 83, odst. 1., 6. a příp. odst. 12.

Základ daně.

§ 76.

(1) Zvláštní daň výdělková vyměřuje se na každý kalendářní (berní) rok.

(2) Základem pro její vyměření jest ryzí výtěžek, dosažený v obchodním období, které se končí v roce berním, ať ho bylo dosaženo vlastním provozováním dani podrobeného podniku anebo jeho pronájmem.

(3) Končí-li se pro změnu hospodářského období v témže berním roce několik období ob-

K § 76. Zvláštní daň výdělková vyměřuje se na každý kalendářní rok zvláště. Předmětem zdanění jest podnik a základem pro vyměření daně jest ryzí výtěžek podniku, dosažený v obchodním období, které se končí v roce berním. Podnikem dlužno tu rozuměti jako u k o l i v s o u s t a v n o u hospodářskou činnost, sledující docilení podnikatelského zisku. Skutečné docilení zisku není ovšem podmínkou pro uložení daně, neboť daň dlužno předepsati i v těch případech, kde rozhodné hospodářské období končí ztrátou (viz § 83, odst. 13. zákona). Pojem zdanitelného ryzího výtěžku jest vymezen v § 77, odst. 1., a v §§ 78—82.

Zvláštní daň výdělková postihuje jakožto výsledek provozování v e š k e r ý p ř í r ů s t e k n a r y z í m j m ě n í p o d n i k u, tedy nejenom výtěžek docilený vlastní provozovací činností podniku. Rovněž nečinný zákon rozdílů, provozuje-li subjekt zvláštní dani výdělkové podléhající dani podrobený podnik samostatně, t. j. na vlastní účet a nebezpečí, nebo zdali docílují výtěžku pronájmem podniku.

Zásadně bude pro výši daňového předpisu rozhodným ryzí výtěžek docilený v obchodním období, které se končí v roce berním. Tak na př. bude u podniku, započavšího s poplatnou činností dne 1. května 1927 a sestavivšího první účetní závěrku za obchodní období od 1. května 1927 do 31. prosince 1927, ryzí výtěžek v této bilanci vykázaný základem pro uložení zvláštní daně výdělkové na berní rok 1927. Na berní rok 1928 bude základem daně výtěžek docilený v bilančním období 1928.

Počne-li na př. podnik s poplatnou činností dne 1. prosince 1927 a uzavře-li účty ku dni 31. prosince 1928, tu bude ryzí výtěžek v této první účetní závěrce vykázaný základem pro vyměření zvláštní daně výdělkové na berní rok 1928. Na berní rok 1927 se v tomto případě žádná daň nepředepíše. Nebo podnik počne s poplatnou činností dne 1. července 1927 a sestaví účetní závěrku ku dni 30. června 1928. V tomto případě bude výtěžek tohoto prvního bilančního roku základem pro vyměření zvláštní daně výdělkové na berní rok 1928. Pro berní rok 1927 nejdě rovněž k předepsání zvláštní daně výdělkové. Na berní rok 1929 předepíše se daň na podkladě bilančního výsledku hospodářského období 1928/1929.

chodních, buďtež jejich výsledky pro zdanění pravidelně sečteny.

(4) Nekončí-li se pro změnu hospodářského období v některém berním roce žádné období obchodní, jest podkladem vyměření daně na tento berní rok ryzí výtěžek, dosažený v obchodním období, končícím se po projití roku berního. Tento ryzí výtěžek rozdělí se na jednotlivá berní léta podle doby trvání obchodního období v tom onom roce berním.

(5) Je-li odůvodněno podezření, že změna v obchodním období se stala jen proto, aby bylo dosaženo příznivějšího zdanění, může vy-

Bilanční výsledek obchodního období 1926, pokud se týče 1925/1926 nebude vůbec základem pro vyměření zvláštní daně výdělkové.

Změní-li podnik v určitém berním roce své bilanční (hospodářské) období, tu může nastati případ, že v témže berním roce se ukončí několik bilančních období. Případ ten upravuje § 76 v odst. 3, a sice vyšetří se tu daňová základna tím způsobem, že výsledky všech těchto období se sečtou. Na př.: Podnik, bilancující dosud za období od 1. července běžného roku do 30. června roku následujícího, přejde v berním roce 1929 z tak zv. kampaňového roku bilančního na bilanční rok kalendářní (solární) a sestaví je d n u účetní závěrku ku dni 30. června 1929 a d a l š í účetní závěrku k 31. prosinci 1929. V tomto případě sečtou se tedy pro uložení zvláštní daně výdělkové na berní rok 1929 výsledky obou těchto bilančí. Na berní rok 1930 bude pak základem účetní závěrka k 31. prosinci 1930.

Paragraf 76, odst. 4. činí opatření pro případy, že se pro změnu bilančního období nekončí v některém berním roce žádné hospodářské období, takže podnik v roce tom žádné účetní závěrky nesestaví. Takováto změna bilančního období měla by přirozeně za následek, že by nebylo v dotyčném berním roce vůbec podkladu pro vyměření zvláštní daně výdělkové a pro předpis autonomních přírůžek k této dani. V zájmu finančního hospodářství samosprávných svazků čelí zákon tomuto nebezpečí tím, že stanoví v § 76, odst. 4., že v takových případech bude podkladem pro vyměření daně na dotyčný berní rok ryzí výtěžek dosažený v obchodním období, které se končí p o p r o j i t í roku berního. Tento ryzí výtěžek rozdělí se na jednotlivá berní léta podle doby trvání obchodního období v tom onom roce berním. Na př.:

Podnik bilancující dosud v souhlasu s rokem kalendářním (od 1. ledna do 31. prosince) přejde v roce 1928 k bilancování kampaňovému a sestaví účetní závěrku za dobu od 1. ledna 1928 do 31. března 1929. Výsledky docilené v kalendářním roce 1928 nebudou tedy v tomto případě vyjádřeny ve zvláštní, samostatné bilanci, nýbrž budou pojaty do účetní závěrky ku dni 31. března 1929. Tato účetní závěrka bude tudíž

měřovací úřad při ukládání daně na rok, v němž změna se stala, jakož i na rok nejbliže příští vzíti za podklad zdanění ona časová období, která by beze změny bilančního roku byla bývala rozhodnými obdobími obchodními. Při tom však nesmí při zdanění žádné období ani vypadnouti, ani nesmí býti k němu dvakráte přihlíženo.

§ 77.

(1) Ryzím výtěžkem jsou — s výhradou §§ 78 až 82 — rozvahové přebytky, ať se již rozdělují jako úroky, dividendy, tantiemy nebo pod jakýmkoliv názvem nebo podle jakéhokoliv měřítka, nebo se ukládají do rezervních fondů, převádějí na nový účet nebo ať se jich konečně užije jiným způsobem.

(2) Základem vyměření zvláštní daně výdělkové z podniků státních a z podniků samo-

zahrnovati výsledky 15 měsíců. Ryzí výtěžek v této účetní závěrce vykázaný bude základem pro zvláštní daň výdělkovou na berní roky 1928 a 1929, a sice zdaní se na berní rok 1928 dvanáct patnáctin a na berní rok 1929 tři patnáctiny ryzího výtěžku.

Nabude-li měřovací úřad v případě změny dosavadního bilančního období přesvědčen, že se změna ta stala *j e n p r o t o*, aby bylo dosaženo příznivější zdanění, jest podle ustanovení odst. 5. oprávněn opustiti zásady stanovené v odst. 3. a 4. a vzíti při ukládání daně na rok, v němž změna se stala, jakož i na rok nejbliže příští za podklad ona časová období, která by — nebyti změny bilančního roku — byla bývala rozhodnými obchodními obdobími. Při tom nesmí však při zdanění žádné období ani vypadnouti ani nesmí býti k němu přihlíženo dvakráte.

K § 77. Podle ustanovení § 76 jest základem pro vyměření zvláštní daně výdělkové ryzí výtěžek podniku nehledíc k tomu, jak jím bylo naloženo. Podle § 77 jsou pak ryzím výtěžkem rozvahové přebytky. Definice „rozvahových přebytků“ zákon nepodává; není však o tom pochyby, že pod rozvahovými přebytky jest rozuměti přírůstek ryzího jmění společnosti v určitém časovém období oproti jeho stavu, vykázanému v bilanci počáteční. Ustanovení zákona o zvláštní dani výdělkové jsou ve své struktuře vybudována s hlediska podvojného účetnictví, a to účetnictví společností akciových. U těchto jsou rozvahové přebytky určitého obchodního období vykázané pod samostatnou položkou bilanční jakožto saldo účtu ztráty a zisku. Avšak toto saldo nevyjadřuje vždy skutečný přírůstek ryzího jmění určitého obchodního období, a to v případech, kdy některé přírůstky neprocházejí účtem ztráty a zisku, nýbrž připisují se přímo k ryzímu jmění, pokud se týče k některé jeho části (ak-

správných svazků jest ryzí výtěžek každého jednotlivého podniku. Za státní podnik při vyšetřování daňového základu ve smyslu tohoto ustanovení se považuje souhrn závodů spravovaných na podkladě zákona ze dne 18. prosince 1922, č. 404 Sb. z. a n., některým ze správních sborů. Provozují-li jiní poplatníci několik dani podrobených podniků, jest daňovým základem úhrn jejich ryzích výtěžků po odečtení ztrát, které snad vznikly u některých z těchto podniků.

ciový kapitál, společenské podíly, rezervní fondy). Nelze proto označiti ono saldo ryzím výtěžkem ve smyslu § 77, byť i se z něho při vyšetřování daňového základu vycházelo.

U podniků s jednoduchým účetnictvím rozuměti je rozvahovými přebytky rozdíl mezi počátečním a konečným ryzím jměním společnosti a k tomu cíli jest pravidelně třeba srovnati bilanci roku běžného s bilanci roku předchozího.

Rozvahové přebytky jsou pouze východiskem pro zjištění daňové základny; tato se upraví přihlížeje k ustanovením §§ 78 a násl. zákona.

Provozují-li poplatník několik dani podrobených podniků, sčítají se při zjišťování daňového základu pravidelně jejich ryzí výtěžky dohromady, případně kompensují se ztráty jednotlivých podniků se zisky podniků ostatních. Výjimku tvoří v tomto směru podniky státní a podniky samosprávných svazků. U těchto jest základem vyměření daně ryzí výtěžek (případně ztráta) každého jednotlivého podniku zvláště, při čemž u podniků státních se pokládá za jednotlivý podnik souhrn všech státních závodů spravovaných týměž správním sborem na podkladě zákona č. 404/1922 Sb. z. a n.

Další výjimka z uvedené zásady nastává, když vzájemná společnost pojišťovací provozuje vedle pojištění spočívajícího na zásadě vzájemnosti také pojištění jinaké nebo jinaký poplatný podnik. V tomto případě se zdaní výsledky vzájemného pojištění podle ustanovení § 83, odst. 5., výsledky ostatních podniků pak přihlížeje k ustanovením §§ 78 a násl. zvlášť.

Konečně nastává výjimka v případech, kdy berní subjekt provozuje několik poplatných podniků, jejichž ryzí výtěžky jsou podle ustanovení § 83 podrobeny různým daňovým sazbám. V těchto případech se ryzí výtěžky jednotlivých podniků nesčítají, nýbrž výtěžek každého podniku se podrobí daňové sazbě jemu podle § 83 příslušející (na př. má-li spořitelna vedle své vlastní činnosti ústav vydávající zástavní listy nebo provozuje-li zastavárnu a pod.).

Naproti tomu odečte se v uvedených případech ztráta v jednom podniku utrpěná od zisku podniku druhého, resp. je-li podniků více, odečtou se utrpěné ztráty od zisků poměrně.

§ 78.

K rozvahovým přebytkům připočtou se částky v nich neobsažené, jichž se užije z výtěžků obchodního období buď k některému z účelů v předešlém paragrafu výslovně výtčených, anebo k některému z těchto účelů:

a) k rozmnožení kapitálu v podniku uloženého;

b) k splacení kapitálů účastníky v podniku uložených, jakož i k úhradě takových dluhů,

K § 78. Rozvahové přebytky, které bilance vykazují, mohly by o sobě býti daňovou základnou tehdy, kdyby vyjadřovaly ryzí výtěžek podniku, t. j. výtěžek plynoucí jak z provozování podniku tak i výtěžek jmění v podniku užívaného. Jelikož však tomu vždy tak není (viz poznámky k § 77), jest nutno, aby při zjišťování daňové základny byl dani podrobený ryzí výtěžek podniku samostatně zjištěn. K tomu cíli jest nutno různé položky k rozvahovým přebytkům buď připočítati nebo od nich odpočítati. Takové položky uvádí zákon příkladmo v §§ 78 a 79. Připočítati lze k rozvahovým přebytkům jen ony položky, které rozvahové přebytky neoprávněně zkrátily, a odpočítati jen ony, které rozvahové přebytky neoprávněně zvýšily včetně zdaněných výnosů realitních. Položky, které nezpůsobily ani zkrácení ani zvýšení rozvahových přebytků, nelze k těmto ani přičísti ani od nich odečísti. V důsledku toho bude nutno při zjišťování daňové základny též zkoumati, zda výnosy nebo ztráty, které měly býti vyúčtovány účtem ztráty a zisku, nebyly snad účtovány přímo k dobru nebo na vrub účtu zůstatkového (položek bilančních). V tomto případě bude nutno i takové výtěžky, pokud jsou poplatnými, k rozvahovým přebytkům připočísti a odčitatelné ztráty od nich odečísti.

K jednotlivým, v zákoně uvedeným, připočítatelným položkám jest uvést toto:

K § 78, lit. a). K částkám použitým k rozmnožení kapitálu v podniku uloženého počítá judikatura veškeré výdaje, které nejsou v souvislosti s vlastním provozováním podniku, nýbrž se týkají kapitálu v podniku uloženého. Sem patří výnosy všeobecných rezervních fondů, které způsobují rozmnožení kapitálu v podniku uloženého, výlohy vzniklé při založení společnosti (výlohy právního zastoupení, výlohy s opatřením prvních obchodních knih, tiskopisů a pod.), výlohy se zvýšením kapitálu akciového (emisní poplatky, tisk akcií atd.), poplatky převodní z nabytých nemovitostí, výlohy s připuštěním cizozemské společnosti k tuzemskému obchodování, zakládací a organizační výlohy pojišťoven, poplatky za ohlášení živnosti, poplatky kutací, poplatky za propůjčení dolových měř, poplatky z podílů na společenstvech výdělkových a hospodářských, poplatky ze smlouvy společenské a z jejího prodloužení, atd.

K § 78, lit. b). Splátky kapitálů účastníky v podniku uložených a úmor dluhů nebudou se pravidelně dotýkati účtu ztráty a zisku a budou prove-

jichž zapravení z běžných výtěžků má podle zásad správné majetkové rozvahy v zápětí zvýšení majetkového salda podniku, nebo které se týkají záloh nebo příspěvků nepojatých podle § 79, lit. c) do daňového základu;

c) k zúrokování kapitálů v podniku uložených (v akciích, prioritních akciích, závodních vkladech, společenstevních podílech, vkladech komanditistů a pod.);

d) ku poskytnutí zárukových příspěvků, záloh a příplatků jiným podnikům;

e) ku příspěvkům, darům a jiným bezúplatným věnováním, leč že jich vyžaduje provozování podniku, dále ku příspěvkům do nemocenských, úrazových, starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních pokladen nebo podobných ústavů, pokud je pod-

deny přímo na účtě zůstatkovém (bilanci) tak, že o částku splaceného dluhu se zmenší účet pokladniční. Avšak mohou se vyskytnouti i případy, kdy splátky takové se skutečně vyúčtují účtem ztráty a zisku, při čemž buď snížení položky věřitelů vůbec nenastane, anebo — což jest totéž — se položka věřitelů sice sníží, ale současně se utvoří nová pasivní položka ve stejné výši, anebo konečně, že se sníží účet oceňovací v aktivech zaražený. Tak tomu bývá při amortisaci akcií a priorit drah a při odpisu z účtu garančních záloh.

K § 78, lit. c). Případy, kdy pasivní úroky se k rozvahovým přebytkům připočítávají, obmezuje zákon na úroky z kapitálů v podniku uložených. Úroky hypotekární, z prioritních obligací nebo jinakých dílčích dlužných úpisů jsou odčitatelnými.

K § 78, lit. d). Také v těchto případech stane se pravidelně vyúčtování účtem zůstatkovým, ježto takové transakce se pravidelně dějí ve formě zápůjček.

K § 78, lit. e). Z příspěvků, darů a jinakých bezúplatných věnování prohlašuje zákon za odčitatelný jen ty, jež vyžaduje provozování podniku. Za výlohy vyžadované provozováním podniku prohlášeny jsou také remunerační placené zaměstnancům za konané práce. Příspěvky podniků placené do různých sociálních ústavů za úředníky, zřízence, dělníky a služebníky jsou odčitatelné jen, pokud je platil podnik ve výši jemu zákonem uložené; příspěvky placené nad tuto výši připočtou se při zjišťování daňové základny k rozvahovým přebytkům. K rozvahovým přebytkům připočtou se i daně a dávky placené podnikem za zaměstnance, a to i tenkrát, je-li podnik k jejich placení smluvně zavázán. Ustanovení o nedčitatelnosti příspěvků do sociálních ústavů a o placení daní za zaměstnance nevstoupí však v platnost současně s ostatními ustanoveními zákona, nýbrž teprve v době pozdější. Blíže o tom viz u čl. XVI. uváděcích ustanovení.

nik platil nad povinnou zákonnou kvotu za své úředníky, zřízence, dělníky a služebníky, jakož i daně a dávky za ně placené, i když byl takový závazek smluvně převzat. Remunerace placené zaměstnancům podniku za konané práce pokládají se za výlohy vyžadované provozováním podniku.

Dary sloužící ke zlepšení starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních požitků zaměstnanců a členů jejich rodin, jakož i podpory těmto podniky poskytnuté jsou odčitatelné, jestliže se dary a podpory ty, buď přímo vyplácejí zaměstnancům a členům jejich rodin, anebo se ukládají do samostatných, k tomu zřízených, od jmění podniku oddělených pensijních nebo podpůrných fondů.

f) ke krytí zvláštní daně výdělkové s přírážkami. Na vrub ryzího výtěžku zaúčtovaná zvláštní daň výdělková s přírážkami za berní léta počínajíc rokem 1928 se odečte od dani

Jelikož mnohé podniky nadlepšují starobní, invalidní, vdovské, sirotčí a pensijní požitky svých zaměstnanců a členů jejich rodin tím, že zřídí zvláštní pensijní a podpůrné fondy a z nich vyplácejí zaměstnancům a členům jejich rodin dary a podpory, uznává zákon přiděly těmto nadlepšovacím pensijním a podpůrným fondům ze zisku podnikem poskytnuté za položky při vyměřování zvláštní daně výdělkové odčitatelné pod podmínkou, že jde o samostatné, od jmění podniku oddělené fondy. Přihlízejíc k důležitosti takových fondů s hlediska sociálního a uznávajíc, že mnohdy z důvodů technických nelze z nich vytvořiti samostatnou právní osobnost, přiznávala dosavadní praxe odčitatelnost přidělům do fondů těch i tenkrát, když nešlo o samostatné právní osobnosti, jestliže přiděly do fondů těch byly přiměřenými a prohlásil-li podnik, že jest srozuměn, aby fondy ty byly dodatečně zdaněny, kdyby se jich v budoucnosti použilo k účelům jiným, než pro které byly zřízeny. Tuto praxi hodlá finanční správa v případech ohledu hodných zachovávat i v budoucnosti.

K § 78, lit. f). Zásadu, že výdělková daň s přírážkami nemá zkracovati svůj vlastní základ, zachovává zákon i nadále v platnosti, prohlašuje ji za položku, kterou při vyšetřování daňového základu jest připočítati k rozvahovým přebytkům. Zákon připouští však z tohoto pravidla výjimku potud, že uznává za odčitatelný výdaj zvláštní daň výdělkovou s přírážkami na vrub zisku vyúčtovanou, pokud byla v rozhodném obchodním období prokazatelně zapravena, jakož i přiměřenou rezervu pro tuto daň, tuto posléze uvedenou však jenom potud, pokud podnik prokáže, že ji v roce nejbližší příštím do dne stanoveného pro podání přiznání upotřebil ku placení zvláštní daně výdělkové s přírážkami. Tato ustanovení platí však teprve

podrobeného ryzího výtěžku, pokud byla v rozhodném obchodním období prokazatelně zapravena (§§ 273—275). Počínajíc tímž rokem jest odčitatelnou i reserva pro zvláštní daň výdělkovou, pokud jest přiměřena berní povinnosti roku, v němž byla zřízena, a pokud podnik prokáže, že jí upotřebil v roce nejbližší příštím, a to nejdéle do lhůty uvedené v § 307, odst. 1., č. 1, ku placení zvláštní daně výdělkové s přírážkami.

g) ku placení daně rentové vybírané srážkou (§ 180) za věřitele;

h) k úhradě rozvahových ztrát převedených z předešlých let.

§ 79.

(¹) Naproti tomu se dále uvedené položky do daňové základny nezapočítávají nebo, nebylo-li k nim již při výpočtu rozvahových zbytků jako k srážkám hleděno, od těchto odpočítávají:

a) rozvahové převody zisků z předešlých let;

b) výtěžky z předmětů podrobených dani pozemkové a domovní částkou, která jest základem pro vyměření daně pozemkové a

počínajíc berním rokem 1928. Pro berní rok 1927 platí co do daňového nakládání se zaúčtovanou daní výdělkovou a přiměřenou rezervou ustanovení § 32 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n. o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním.

K § 78, lit. g). K rozvahovým přebytkům se připočte rentová daň vybíraná srážkou (§ 180), pokud ji podnik platí ze svého za věřitele. Rentová daň, kterou podnik od věřitele vybírá, sráží mu ji z vyplacených nebo k dobru připsaných úroků a odváděje ji státní pokladně, tedy daň, která účet ztráty a zisku nezatěžuje, jest samozřejmě položkou odčitatelnou.

K § 78, lit. h). Neodčitatelným jest i přenos bilanční ztráty z let předešlých.

K § 79. K položkám v § 79 jen příkladmo uvedeným, které jest při zjišťování daňové základny uznati za odčitatelné, případně které jest z výtěžků podniku vyloučiti, patří mezi jiným:

K § 79, lit. a) přenos zisků z let předchozích. Důvodem pro vyloučení přenosu zisků z dani podrobených výtěžků jest okolnost, že zisk ten byl již jednou zdaněn.

K § 79, lit. b) zdaněné výnosy realitní (katastrální výnos pozemků a dani domovní postižený výnos domů). Tyto se odečtou od daňové základny

domovní (§ 148); u předmětů podrobených domovní dani třídní budiž za výtěžek pokládána částka, kterou by předmět, kdyby byl podroben domovní dani činžovní, musil poskytovat jako činžovní výtěžek (§ 148), aby domovní daň činžovní se rovnala domovní dani třídní z předmětu skutečně předepsané;

c) garanční příspěvky nebo státní zálohy; dále subvence a jinaké dary;

d) prémiové rezervy, které u pojištění jsou určeny na úhradu pojištění koncem roku ještě neprošlých, pak částky, které nebyly koncem roku ještě vyplaceny za škody již ohlášené anebo za jiné případy pojištění;

e) úroky podnikem zaúčtované, pokud není v § 78, lit. c) výslovně nařízeno, aby byly pojaty do daňového základu;

f) odpisy, které jsou úměrny opotřebení nebo znehodnocení inventáře nebo provozovacího materiálu, jakož i ztrátám na podstatě,

částkou, která byla podkladem pro vyměření daně pozemkové a daně domovní. Jelikož v těchto vyloučených výnosech jsou zahrnuty i daně reální z nich zapravené jest nutno — nemá-li k nim býti dvakráte přihlíženo — aby zaúčtované daně reální byly z výdajů vyloučeny jako položka neodčitatelná. Zdaněné výnosy reální budou od daňové základny odečteny i tenkrát, když pozemek případně budovy nejsou pronajaty, nýbrž podnikem samým užívány, a to bez rozdílu, zda jejich užitková hodnota jest v účtu ztráty a zisku vyúčtována čili nic. Zdaněný výnos reální vyloučí se z daňové základny i tenkrát, je-li budova od daně domovní d o o č a s n ě osvobozena. K tomu cíli se výtěžek domu, který by jinak byl základem pro vyměření daně domovní, ad hoc zjistí. Jde-li o t r v a l ě osvobození od daně domovní, odpočet se neprovede.

K § 79, lit. c). Kdežto dosud platné právo připouštělo vyloučení subvencí z daňové základny jenom tenkrát, když šlo o subvence poskytnuté státem, zemí nebo veřejnými korporacemi výdělkovým a hospodářským společenstvům, nebudou v budoucnosti podrobeny zdanění subvence vůbec, nlehdíc k tomu, kým nebo kterému bernímu subjektu byly poskytnuty. Zákon připouští dále i vyloučení přijatých darů z daňové základny, čímž se přizpůsobuje stanovisku judikatury.

K § 79, lit. d). Ustanovení § 79, lit. d) má podklad ve zvláštních předpisech platných o účtování pojištění.

K § 79, lit. e). Veškeré pasivní úroky jsou zásadně odčitatelné. Výjimku z tohoto pravidla stanoví § 78, lit. c).

K § 79, lit. f). Zákon připouští za určitých podmínek daněproště řádné i mimořádné odpisy určitých ztrát, a to:

na kursu nebo jiným ztrátám při provozování obchodů nastalým, dále části výtěžku, které se z téže příčiny ukládají do zvláštních rezerv (rezervy pro odpisy, umořování a pod.), v tomto případě však jen tehdy, byly-li tyto rezervy věnovány úhradě úbytků a ztrát určité označeného druhu a ztráty a úbytky tohoto druhu buď již nastaly nebo lze-li je očekávat jako předvídatelný výsledek obchodních poměrů.

Pochybuje-li úřad o přiměřenosti odpisů nebo úložek, zjistí ji výslechem znalců.

Podniky, které počínajíc rokem 1927 vystaví, přestaví, přistaví nebo nastaví budovy pro provozování podniků včetně budov s byty pro vlastní úředníky nebo dělníky, anebo které vymění staré nebo pořídí nové stroje a zařízení, mohou si v pěti letech, počínajíc obchodním obdobím, v němž stavba byla dokončena anebo stroje a zařízení byly vyměněny nebo nově pořízeny, vedle odpisů svrchu uvedených daněproště odepsati dalších 20% nákladu na stavbu nebo stroje a zařízení prokazatelně vynaloženého. Užije-li se těchto

1. ř á d n ě odpisy ztrát, které v rozhodném obchodním období nastaly při provozování podniku opotřebením nebo znehodnocením inventáře a provozovacího materiálu (budov, strojů, náradí a pod.); dále ztrát vzniklých na podstatě (u dolů, lomů a pod.), na kursu (u cenových papírů, valut atd.), jakož i jinakých ztrát obchodních (ztráty na ceně zásob, na dlužnicích atd.) předpokládajíc, že provedené odpisy jsou úměrny těmto nastalým ztrátám. Za téhož předpokladu dovoluje též zákon daněproště tvoření zvláštních rezerv určených k tomu, aby z nich byly hrazeny ztráty přesně označeného druhu, a to jak ztráty již nastalé, tak i ztráty, které lze očekávat jako předvídatelný výsledek obchodních poměrů.

Z uvedeného vyplývá, že za daněproště budou uznány jen ony odpisy, které jsou p ř i m ě ř e n y nastalým ztrátám a obdobně, že i úložky do zvláštních rezerv budou při zjišťování daňové základny uznány za odčitatelné jen ve výši, která jest přiměřená nastalým nebo očekávatelným ztrátám. Vzniknou-li o přiměřenosti odpisů, případně o přiměřenosti výše úložek pochyby, vyslechne vyměřovací úřad o tom znalce. Odchyluje-li se názor znalce od názoru podniku, sdělí finanční úřad tyto úchytky podniku s vyzváním, aby se k nim do určité doby vyjádřil; případně vyjádření podniku sdělí pak úřad opět znalcům k podání nového posudku. Za odčitatelné budou uznány jen odpisy ztrát, které nastaly při p r o v o z o v á n í podniku. Odpisy ztrát, které s provozováním podniku nesouvisí, jsou neodčitatelné. Odčitatelné jsou dále jen ztráty vzniklé v obchodním

budov v době 10 let, počínajíc rokem, v němž stavba byla dokončena, k jiným účelům než v předu uvedeným, má to za následek dodatečné zdanění mimořádného odpisu 20% pro berní léta, v nichž odpis ten byl proveden.

Zmíněné mimořádné odpisy nepřislušejí však co do nákladů se znovuzřízením předmětů živelní pohromou poškozených, pokud pro tyto náklady bylo užito výhod zákona ze dne 23. června 1926, č. 149 Sb. z. a n.

Spořitelnám a pojišťovacím ústavům, které přidělují účetní, avšak nerealizované kursovní zisky zvláštním rezervám pro kursovní ztráty, nelze odepřít vyloučení takovýchto přidělů z daňového základu.

Upotřebí-li se odepsaných částek k výměně inventáře nebo provozovacího materiálu, nebudiž v tom spatřováno rozmnožení kapitálu v podniku uloženého (§ 78, lit. a).

g) tantiemy vyplacené podle smlouvy zaměstnancům podniků;

období, které jest podkladem pro vyměření daně. Ztráty, které byť i byly přiměřeny, nastaly již v některém dřívějším obchodním období a teprve později se dodatečně provádějí, nelze odepsati daněprostě. Daněprostě nelze odepsati i ztráty, které nebyly účetně provedeny nebo při nichž nelze d o s u d spolehlivě zjistiti zda jsou přiměřeny čili nic. Tvoří-li podnik zvláštní rezervy pro úhradu ztrát, musí rezervy ty býti věnovány k úhradě zbytků a ztrát p ř e s n ě o z n a č e n ě h o d r u h u. Všeobecné označení rezervy (na př.: „k úhradě ztrát“) nestačí.

2. *m i m o ř á d n ě odpisy z nákladů vynaložených na stavby, přestavby, přístavby nebo nástavby budov provozních včetně budov s byty pro vlastní úředníky nebo dělníky a z nákladů na výměnu nebo nové porizení strojů a zařízení. Podnik může si v 5 letech, počínajíc obchodním obdobím, v němž stavba byla dokončena nebo stroje byly vyměněny nebo nově porizeny, vedle řádného odpisu odepsati daněprostě mimořádně dalších 20% nákladu na stavbu nebo stroje a zařízení prokazatelně vynaloženého. Mimořádný odpis může býti v uvedené době pěti let proveden buď najednou nebo v libovolných částkách. Kdyby však podnik použil budovy během 10 let, počínajíc rokem, v němž byla stavebně dokončena, k jiným účelům než svrchu dotčeným, zdaní se mimořádný odpis 20% dodatečně, a to tím způsobem, že se provede reasumace daňových předpisů pro léta, v nichž odpis ten byl proveden. Užiti výhod zákona ze dne 23. června 1926, č. 149 Sb. z. a n. vylučuje současné použití výhod mimořádného 20% odpisu.*

K § 79, lit. g). Tantiemy, jako součást výtěžku, jsou zásadně podrobeny zdanění (§ 77). Výjimku činí toliko smluvní tantiemy zaměstnanců.

h) u spořitelen odměny, které dostávají z ryziho výtěžku členové správy a revisního odboru nebo zaměstnanci za své služby; u všech ostatních podniků odměny společenských orgánů (představenstva, správní rady, dozorcí rady, revisorů, jednatelů-společníků a pod.), jestliže:

1. tito mají na ně právní, žalovatelný nárok,
2. jsou neodvisly od docílení ryziho výtěžku,
3. jsou svou výší přiměřeny pracím uvedenými orgány v podniku konaným,
4. činnost jmenovaných orgánů v podniku vyvíjená jest prokazatelně jejich hlavním povoláním a jest taková, že by ji jinak musily konati placené síly zaměstnanecké, a
5. odměny ty nečiní u podniků společností s omezeným ručením dohromady více než 30% a u ostatních podniků dohromady více než 10% ryziho výtěžku.

K § 79, lit. h). Odměny, které vyplácejí spořitelny členům správy a revisního odboru jakož i svým zaměstnancům, jsou odčitatelné. U všech ostatních podniků jest odčitatelnost odměn společenským orgánům vázána na splnění určitých, pod č. 1 až 5 vylčených podmínek. K tomu dlužno podotknouti toto:

Jelikož členy představenstva nejsou vždy jen členové volení valnou hromadou z řad akcionářů (společníků), nýbrž zasedají v něm mnohdy podle předpisu stanov také vedoucí úředníci společnosti, kteří za tuto činnost zvláště honorováni nejsou, nebude při zjišťování výše odměn podle bodu 5. přihlíženo k služebním platům těchto zaměstnanců, podobně jako u společnosti s omezeným ručením podle znění zákona se nepřihlíží k odměnám, které dostávají za svoji činnost jednatelé, kteří nejsou společníky, nýbrž jen zřízenci společnosti. Služební platy uvedených funkcionářů budou položkou odčitatelnou. Je-li zaměstnanec společnosti současně členem správní rady nebo jednatelem — společníkem, nezapočítají se do úhrny odměn podle bodu 5. tantiemy, které tito zaměstnanci dostávají jako societerní orgánové, poněvadž tantiemy jsou zásadně neodčitatelné a účelem ustanovení § 79, lit. h) jest zabrániti, aby poplatný zisk nebyl neoprávněně zkracován nepřiměřenými odměnami, které tito orgánové dostávají za svou činnost ve formě jinakých, byť i smluvně zaručených požitků.

i) u podniků, které měly prokazatelně na počátku hospodářského období pro zdanění rozhodného ve svém vlastnictví alespoň 15% akcií, kuksů, podílů nebo užitkových listů jiného tuzemského, této dani podrobeného podniku, podíly na zisku tohoto podniku;

j) rozděluje-li se u výdělkových a hospodářských společenstev výtěžek nebo část jeho členům podle vykonané práce, podle dodaných surovin atd., budiž sice tato rozdělená částka pojata do daňového základu, ale společenstva jsou oprávněna odečísti částku, rovnající se tržní ceně těchto výkonů (dodávek), čítajíc v to i závdavky členům napřed snad dané;

k) příspěvky do Všeobecného fondu peněžních ústavů v republice Československé a výpomoci z něho poskytnuté;

l) příspěvky do Zvláštního fondu pro zmírnění ztrát povstalých z poválečných poměrů a podpory z tohoto fondu poskytnuté, jakož i příspěvky výdělkových a hospodářských společenstev (družstev) do zvláštních fondů, zřízených u jejich ústředí (svazů) podle zákona o Zvláštním fondu;

K § 79, lit. i). Má-li podnik na počátku obchodního období ve svém vlastnictví aspoň 15% akcií, kuksů, podílů nebo užitkových listů jiného tuzemského zvláštní dani výdělkové podrobeného podniku, vyloučí se z výtěžku dani podrobených podílů na zisku tohoto podniku. Podmínkou jest tedy aspoň 15% účast počátkem obchodního období pro zdanění rozhodného a okolnost, že tato účast se týká podniku tuzemského, který byl v dotčeném obchodním období zdanění skutečně podroben. Důkaz o tom, že tyto podmínky jsou v daném případě splněny, podá podnik.

K § 79, lit. j). Ustanovení toto se týká oněch družstev, jejichž členové buď dodávají svému družstvu suroviny (na př. mléko, brambory, řepu a pod.) anebo zhotovují ze surovin družstvem dodaných výrobky, které družstvo prodává (na př. u družstva krejčovského šijí členové doma šaty z látek družstvem dodaných a hotové výrobky dodávají družstvu). V těchto a podobných případech jest celá částka, kterou člen od družstva obdrží za dodanou surovinu nebo vykonanou práci, při vyměňování zvláštní daně výdělkové družstvu neodčitatelnou položkou. Družstvo je však oprávněno sraziti si z ní částku, která se rovná tržní ceně těchto dodávek, pokud se týče výkonů. Jelikož u družstev, která svou činnost obmezují na členy, se daňová základna číselně nevyšetřuje (viz § 83, odst. 2.), jest toto ustanovení praktickým jen u družstev nezvýhodněných.

K § 79, lit. k) a l). Ustanovení tato jsou převzata ze speciálních zákonů.

m) renty za postátněné nebo trvale do státní správy převzaté podniky, pokud jim příslušelo osvobození od zvláštní daně výdělkové již podle ustanovení platných před vydáním tohoto zákona.

(2) Vztahují-li se výdaje v odst. 1. výtěčné zároveň na podniky nebo části výtěžku, zvláštní dani výdělkové podrobené i nepodrobené, buďtež odečteny pouze ony části těchto výdajů, které připadají na podniky nebo výtěžky dani podrobené. Nelze-li těchto částí přesně určit, předpokládá se, že se rozvrhují na podniky nebo výtěžky podle hrubých příjmů.

§ 80.

(1) Reservy, označené v § 79, lit. d) a f), zdaňují se jen tehdy, když a pokud se jich upotřebí způsobem, který zakládá berní povin-

K § 79, lit. m). Tímto ustanovením se zachovávají v platnosti práva již před vydáním tohoto zákona nabytá.

Vztahují-li se výdaje vyznačené v § 79, odst. 1., na podniky nebo výtěžky od zvláštní daně výdělkové částečně osvobozené a částečně poplatné, dlužno při zjišťování daňové základny přihlížeti jenom k částkám, které připadají na podniky nebo výtěžky dani podrobené. Nelze-li těchto částí přesně číselně zjistiti, rozděli se výdaje v poměru hrubých příjmů.

K § 80, odst. 1. Reservy uvedené v § 79, lit. f) jsou určeny k úhradě úbytků a ztrát určitě označeného druhu, a to jak úbytků a ztrát již nastalých tak i v budoucnosti očekávatelných. Nemá-li docházeti k neoprávněnému zkracování daňové základny, jest třeba, aby způsob vyúčtování takových rezerv a jejich skutečné použití byly finanční správou kontrolovány a upotřebí-li se jich způsobem, který zakládá berní povinnost, aby úložky takové byly dodatečně zdaněny. Za takové upotřebení prohlašuje zákon příkladmo (arg. „zejména“) případ, když při zrušení společnosti se z nezdaněných úložek vyplácejí přebytky nad kmenový (základní) kapitál. Pouhé rozdělení akciového nebo kmenového kapitálu není upotřebením dani podrobeným. Byly-li úložky podle § 79, lit. f) již dříve částečně zdaněny (na př. pro nepřiměřenost dotace), zdaní se jen, pokud jde o jejich nezdaněnou část. (Jak bude daňově postupováno v případě upotřebení fondů a rezerv, viz poznámky k § 81). Bylo by však mylným, kdyby se ze znění § 80 dovozovalo, že při likvidaci podniku se v k a z d e m p ř í p a d ě zdaní bilančně vykázané nezdaněné úložky rezerv a fondů. V tomto směru možno rozeznávat tyto eventuality:

a) Při zrušení společnosti rozděli se jako likvidační přebytek mezi společníky částka, rovnající se úhrnu nahromaděných a v bilanci vykázaných rezerv. V tomto případě zdaní se dodatečně části rezerv v den rozdělení přebytků dosud nezdaněné.

nost; za takové upotřebení pokládá se zejména, rozdělují-li se z nich při zrušení společnosti nebo sdružení (§ 68) přebytky nad kmenový kapitál. Pokud nebyly přebytky nad kmenový kapitál pojaty do daňového základu již při dřívějším vyměření daně, zdaní se dodatečně a poplatník je za tou příčinou povinen je přiznati. Pouhé rozdělení akciového nebo kmenového kapitálu při zrušení společnosti nebo spolku nepokládá se za upotřebení dani podrobené.

Příklad: Bilance, na jejímž podkladě byla provedena likvidace, zní:

Aktiva:		Pasiva:	
pokladna	Kč 20.000	základní kapitál	Kč 1,500.000
pozemky	Kč 50.000	všeob. rezerv. fond	Kč 270.000
budovy	Kč 300.000	reservy pro odpisy:	
stroje	Kč 1,000.000	na budovách	Kč 100.000
ostatní	Kč 1,500.000	na strojích	Kč 500.000
	<u>Kč 2,870.000</u>	dluhy	Kč 500.000
			<u>Kč 2,870.000</u>

Všeobecný rezervní fond Kč 270.000 jest celý zdaněn. Reserva pro odpisy na budovách Kč 100.000 jest celá nezdaněna a reserva pro odpisy na strojích Kč 500.000 jest zdaněna částkou Kč 200.000 a nezdaněna částkou Kč 300.000.

Při realizování aktiv utrhla společnost za pozemky, budovy, stroje a ostatní aktiva 2,900.000, takže s pokladní hotovostí Kč 20.000 má na hotovosti dohromady Kč 2,920.000. Z této částky kryla dluhy Kč 500.000 a útraty likvidace

úhrn Kč 550.000,

takže rozdělí mezi společníky částku Kč 2,370.000.

Při zdaňování likvidačních přebytků bude postupováno takto:

Mezi společníky bylo rozděleno Kč 2,370.000

od toho:

základní kapitál (§ 80, odst. 1., posl. věta) Kč 1,500.000

zbývá likvidační přebytek Kč 870.000,

kterážto částka odpovídá úhrnu rezerv.

Odečtou-li se od likvidačního přebytku Kč 870.000

zdaněné rezervy:

všeobecný rezervní fond Kč 270.000

z rezervy pro odpis na strojích Kč 200.000 Kč 470.000

zdaní se dodatečně likvidační daní částka Kč 400.000,

která se rovná nezdaněným úložkám rezervy pro odpisy na budovách (Kč 100.000) a rezervy pro odpisy na strojích (Kč 300.000).

b) Při zrušení společnosti se rozdělí mezi společníky více, nežli činí úhrn nahromaděných a v bilanci vykázaných rezerv.

Příklad: Bilance a rezervy zdaněné resp. nezdaněné jako pod a).

Při realizování aktiv utrhla společnost za pozemky, budovy, stroje a ostatní aktiva Kč 3,500.000, takže s pokladní hotovostí Kč 20.000 má

na hotovosti dohromady Kč 3,520.000. Z této částky kryla dluhy a útraty likvidace Kč 550.000, takže rozdělí mezi společníky částku Kč 2,970.000.

Při zdaňování likvidačních přebytků bude postup obdobný jako pod a):

Mezi společníky bylo rozděleno Kč 2,970.000

od toho: základní kapitál Kč 1,500.000

zbývá likvidační přebytek Kč 1,470.000

z rezerv v bilanci vykázaných bylo již zdaněno Kč 470.000

zdaní se likvidační daní Kč 1,000.000.

V tomto případě zdaní se tedy více, nežli činí vykázané nezdaněné rezervy (Kč 400.000), ba zdaní se více nežli činí vykázané rezervy dohromady (Kč 870.000). V tomto případě zdaní se totiž likvidační daní vedle bilančně vykázaných rezerv i rezervy skryté, povstale nízkým oceněním aktiv, které se teprve při realizaci jmění objevily a číselně vyjádřily.

c) Při zrušení společnosti rozdělí se mezi společníky méně, nežli činí úhrn nahromaděných a v bilanci vykázaných rezerv.

Příklad: Bilance a rezervy zdaněné resp. nezdaněné jako pod a).

Za pozemky, budovy, stroje a ostatní aktiva stržila společnost Kč 2,200.000,

takže s pokladní hotovostí Kč 20.000

má na hotovosti dohromady Kč 2,220.000.

Z této částky kryla dluhy a útraty likvidace Kč 550.000 a rozdělí mezi společníky částku 1,670.000 Kč.

Při zdaňování likvidačních přebytků bude postup obdobný jako pod a):

Mezi společníky bylo rozděleno Kč 1,670.000

od toho:

základní kapitál Kč 1,500.000

zbývá likvidační přebytek Kč 170.000.

Jelikož zdaněné rezervy činí Kč 470.000,

odpadá předpis likvidační daně.

Při rozdělování likvidačních přebytků budou společnosti pamatovati i na daň likvidační, která jim bude z likvidačních přebytků předepsána a utvoří si příslušnou daňovou rezervu. Tato reserva jest součástí likvidačních výloh a jelikož nejde o daň výdělkovou z provozování podniku, neplatí pro ni ustanovení § 78 lit. f) a jest tedy vždy položkou odčitatelnou. Finanční správa bude však kontrolovati upotřebení takové rezervy a nebude-li jí plně užito k placení daně likvidační a rozdělí-li se neupotřebená část mezi společníky nebo upotřebí-li se jí jinakým způsobem, který zakládá berní povinnost, bude částka tato dodatečně zdaněna.

(2) Dodatečné zdanění rezerv podle předchozího odstavce nenastane při splnutí podniků (fusi) podle obchodního práva, dále při přeměně podniků ve společnosti akciové a společností akciových ve společnosti s omezeným ručením, při přeměně společností s omezeným ručením ve výdělková a hospodářská společenstva, při splnutí spořitelny v jednu nebo při splnutí spořitelny s jiným veřejně účtujícími peněžním ústavem, dále při splnutí pravovárečného měšťanstva se společností akciovou, při splnutí okresních hospodářských záložek v jednu nebo při splnutí okresní hospodářské záložny s jiným veřejně účtujícími peněžním ústavem a konečně při splnutí výdělkových a hospodářských společenstev ve společenstvo jedno. Úlevy tyto nevylučují však dodatečné zdanění uvedených rezerv, užije-li se jich v pozdější době k účelům poplatným.

§ 81.

(1) Ztráty a výdaje, hrazené z rezerv označených v § 79, lit. f), nesmějí býti pojaty do všeobecného provozovacího účtu.

(2) Pokud pojišťovací ústavy zapravují výdaje (výplaty škod a zpětné koupě) z rezerv, uvedených v § 79, lit. d), smějí je pojmouti do provozovacího účtu jen tehdy, započte-li se navzájem plná hodnota jako příjem z těchto rezerv.

(3) Jsou-li tyto, jakož i ostatní rezervy nebo fondy zvláště uloženy, připočtou se dosažené výtěžky k ryzímu výtěžku podniku, po-

K § 80, odst. 2. Z pravidla uvedeného v odst. 1. o dodatečném zdanění rezerv připouští zákon výjimky v případech v odst. 2. taxativně vyjmenovaných. U příležitosti splnutí podniků nebo jejich přeměny v jinou právní formu nenastane prozatím dodatečné zdanění rezerv (a to jak veřejných, v bilanci vykázaných, tak i rezerv skrytých). Upotřebí-li se však těchto rezerv v budoucnosti k účelům zakládajícím povinnost berní, budou nezdaněné úložky (pokud se týče skryté rezervy) podrobeny dodatečně zdanění.

K § 81, odst. 3. a 4. Přírůstky (úložky a výtěžky) zvláštních rezerv [§ 79, lit. f)] nezapočítají se do daňové základny, pokud nejsou nepřiměřenými. Při posuzování přiměřenosti jest přihlížeti i k výši úložek ze zisku běžného roku.

kud se jich neužije ke hrazení výdajů, které zatěžují tyto rezervy nebo fondy podle jejich zvláštního určení.

(4) Uhradí-li se ztráty a výdaje podle zákona odčitatelné, které by jinak byly zatížily všeobecný provozovací účet, z úložky, která

Přírůstky (úložky a výtěžky) v š e o b e c n ý c h rezervních fondů započtou se vždy do daňové základny.

Pokud jde o úhradu ztrát a nákladů z rezervních fondů, nutno rozeznávati:

I. úhradu ztrát a nákladů odčitatelných,

II. úhradu ztrát a nákladů neodčitatelných; mimo to jest v každém z těchto obou případů rozeznávati, jde-li o úhradu ztrát a nákladů

1. z rezervního fondu zcela zdaněného nebo

2. z rezervního fondu zcela nezdaněného anebo

3. z rezervního fondu smíšeného, t. j. skládajícího se částečně z úložek zdaněných a částečně z úložek nezdaněných.

K I. č. 1. a 2. Odčitatelné ztráty a náklady hrazené

1. z rezervního fondu zcela zdaněného jsou při vyšetřování daňové základny odčitatelnou položkou, t. j. odečtou se od daňového základu. Oproti tomu ke ztrátám a nákladům hrazeným

2. z rezervního fondu zcela nezdaněného se při vyšetřování daňové základny vůbec nepřihlíží.

K II., č. 1. a 2. Byly-li neodčitatelné ztráty a náklady hrazeny

1. z rezervního fondu zcela zdaněného, nemá to na výši daňové základny vlivu, t. j. ony ztráty se k rozvahovým přebytkům ani nepřičtou, ani od nich neodečtou; byly-li hrazeny

2. z rezervního fondu zcela nezdaněného, zdaní se zcela (§ 80).

K I. a II., č. 3. Byly-li ztráty a náklady hrazeny z rezervního fondu smíšeného, rozdělí se předem ztráty a náklady ty v poměru zdaněných a nezdaněných úložek rezervního fondu. Jde-li o hrazení ztrát a nákladů odčitatelných, odečte se od daňového základu ona část, která připadá poměrně na úložky zdaněné; jde-li o ztráty a náklady neodčitatelné, zdaní se dodatečně ona část, která připadá poměrně na úložky nezdaněné. Na př.: Z rezervního fondu Kč 100.000—, který se skládá z Kč 20.000 zdaněných a Kč 80.000 nezdaněných úložek, má se hraditi ztráta Kč 10.000—. Tato částka rozdělí se předem poměrně na zdaněné a nezdaněné úložky, tedy v poměru $x:10.000 = 20.000:100.000$. Připadá tedy na zdaněné úložky částka Kč 2000— a na nezdaněné částka Kč 8000—. Jde-li o hrazení odčitatelné ztráty (na př. u dlužníka), odečte se částka Kč 2000— od daňové základny. Jde-li o ztráty a výdaje neodčitatelné (na př. doplnění dividendy), připočte se částka Kč 8000— k daňové základně.

byla již zdaněna, anebo z jejich zdaněných vý-
těžků, jsou při vyměření výdělkové daně sráž-
kovou položkou.

§ 82.

Není-li žádného rozvahového přebytku, při-
hlíží se toliko k částkám, které se obdobně po-
dle § 78 mají pojmuti do daňového základu;
od nich odečtou se částky, které z příjmu dluž-
ného vyloučí, a rozvahová ztráta.

Daňové sazby.

§ 83.

(1) Zvláštní daň výdělková činí, pokud se
v dalším jinak nestanoví, 8% dani podrobe-
ného ryzího výtěžku.

(2) U výdělkových a hospodářských spole-
čenstev, jakož i jiných podniků, uvedených
v § 75, činí výdělková daň dvě tisíciny zá-
kladního kapitálu, <vyjímajíc případy zdaňo-
vání likvidačních přebytků (§ 80), kde se
předepíše 4% ní daň výdělková a 4% ní likvi-
dační přírážka z přebytků likvidačních, dani
podrobených.>

(3) U ostatních výdělkových a hospodář-
ských společenstev (§ 68, I, 1 f), pokud se je-

*Berní správy vedou stav rezervních fondů a jejich rozdělení na zda-
něné a nezdaněné a smíšené v patnosti a sdělí každoročně na platebním
rozkaze stav ten podnikům. Proti tomuto zjištění stavu úložek rezervních
fondů lze si stěžovati k zemskému finančnímu úřadu, který rozhodne
s konečnou platností.*

K § 82. Nevykazuje-li bilance žádného rozvahového přebytku, nebo vyka-
zuje-li ztrátu, nepředepíše se bez dalšího daň minimální podle § 83,
odst. 13., nýbrž i v těchto případech vyšetří se daňová základna stejně
jako v případech rozvahového přebytku, t. j. přihlížeje k ustanovením
§§ 78 a násl., při čemž se rozvahová ztráta z příjmů (výtěžků) vyloučí.
Je-li daňová základna takto vyšetřená negativní, nebo je-li sice pozitivní,
ale činila-li by daň s případnou rentabilitní přírážkou méně než 1‰
základního kapitálu, vyměří se daň minimální. Jinak vyměří se příslušná
sazba daňová (§ 83, odst. 1., 3., 6., 7.).

Daňové sazby.

K § 83. Zvláštní daň výdělková činí zásadně 8% z vyšetřené daňové zá-
kladny, t. j. ryzího výtěžku dani podrobeného.

K daňové sazbě přistupuje zvláštní přírážka rentabilitní, odstupňo-
vaná podle relativní výnosnosti podniku. Přírážka rentabilitní odpadá,
nedosahuje-li výnosnost podniku 6%.

jich obchodování pohybuje v zákonných a sta-
novami určených mezích, činí daň výdělková:

z prvních 20.000 Kč dani podrobeného ryzí-
ho výtěžku 2%,
z dalších 30.000 Kč dani podrobeného ry-
zího výtěžku 3%,
z dalších 50.000 Kč dani podrobeného ry-
zího výtěžku 4%
a z dalších částek (přes 100.000 Kč) 5%.

(4) Spořitelnám a dobročinným, vzděláva-
cím nebo kulturním nadacím vyměří se daň
výdělková:

z prvních 20.000 Kč dani podrobeného ryzí-
ho výtěžku 1%,
z dalších 30.000 Kč dani podrobeného ry-
zího výtěžku 2%,
z dalších 50.000 Kč dani podrobeného ry-
zího výtěžku 3%
a z dalších částek (přes 100.000 Kč) 4%.

(5) U vzájemných společností pojišťovacích
činí daň jednu tisícinu úhrnu ročních ryzích
premií (po srážce nahrazených premií — bo-
nus).

(6) Akciovým společenstvem, akciovým spol-
kům, komanditním společenstvem na akcie, tě-
živstvům a společenstvem s omezeným ruče-
ním předepíše se vedle výdělkové daně (odst.

*Relativní výnosnost podniku vypočítá se z poměru dani podrobeného
ryzího výtěžku (daňové základny) ke kapitálu ukládacímu. Ukládacím
kapitálem rozumí se splacený kapitál základní s připočtením pravých
rezerv bilančně vykázaných podle stavu na počátku obchodního období
pro zdanění rozhodného, po případě je-li rozhodno několik obchodních
období (§ 76, odst. 3.), na počátku prvního z nich. Pod rezervami bi-
lančně vykázanými rozumí se nejen rezervy, které jsou vykázané jako
samostatná bilanční položka, nýbrž i ony, které jsou zúčtovány v ně-
které položce bilančních pasiv (věřitelé, přechodná pasiva), jestliže tyto
rezervy byly svého času úřadu daň vyměřujícímu řádně ohlášeny a jim
zdaněny. Vyměruje-li se daň na základě ryzího výtěžku z doby delší nebo
kratší jednoho roku (§ 76, odst. 3. a 4.), přepočte se ukládací kapitál na
tutéž dobu.*

*Zvláštní výhody při zjišťování ukládacího kapitálu požívají výdělková
a hospodářská společenstva nezvýhodněná [§ 68, I, 1, f)]. U těchto za-
počtou se splacené závodní (členské) podíly do ukládacího kapitálu
d v o j n á s o b n o u částkou vzhledem k tomu, že jich členové ručí za
případné ztráty společenstva ještě další, nejméně jednonásobnou částkou
upsaných společenstevních podílů.*

1.) ještě přírážka rentabilitní, a to při výnosnosti podniku

nad 6 až 8 procent	přírážka	2%
" 8 " 10 "	"	3%
" 10 " 12 "	"	4%
" 12 " 14 "	"	5%
a nad 14 procent	přírážka	6%

dani podrobeného ryzího výtěžku.

(7) U výdělkových a hospodářských společenstev, uvedených v odst. 3., činí rentabilitní přírážka (odst. 6.) při výnosnosti podniku

nad 6 až 8 procent	2%
" 8 " 10 "	3%
a nad 10 procent	4%

dani podrobeného ryzího výtěžku.

(8) Výnosnost budiž vypočtena z poměru dani podrobeného ryzího výtěžku ke kapitálu ukládacímu. Ukládacím kapitálem jest splacený kapitál základní s připočtením pravých rezerv bilančně vykázaných podle stavu na počátku obchodního období pro zdanění rozhodného (§76). U výdělkových a hospodářských společenstev započtou se splacené společenstevní podíly do ukládacího kapitálu dvojnásobnou částkou.

Rentabilitní přírážku nelze předepsati podnikům státu, zemí, samosprávných svazků dále spořitelnám a vzájemným pojišťovněm, poněvadž podniky ty nemají základního kapitálu.

Pro nedostatek dani podrobeného ryzího výtěžku nenastane předpis rentabilitní přírážky též u hospodářských a výdělkových družstev vyjmenovaných v § 75 (společenstva zvýhodněná), jakož i v případech berně vyšetřené ztráty, kdy se vyměří daň minimální.

Vstoupí-li podnik do likvidace a omezuje při tom svoji činnost jen na realizaci jmění, vyměří se z event. likvidačních přebytků místo přírážky rentabilitní 4% ní přírážka likvidační. Jestliže však společnost provozuje po dobu likvidace podnik dále a dosahuje ryzích výtěžků, předepíše se normální sazba daňová s přírážkou rentabilitní (viz § 93).

Pro jednotlivá berní léta vyměřená zvláštní daň výdělková s případnou přírážkou rentabilitní nesmí činiti méně než jednu tisícinu základního kapitálu trvale do podniku uloženého (tak zv. daň minimální).

Základním kapitálem rozumí se u akciových společností a komanditních společností na akcie splacený akciový kapitál podle stavu počátkem obchodního (berního) roku nebo počátkem obchodního období pro zda-

(9) Je-li výtěžek vypočítán za několik obchodních období, jest rozhodný ukládací kapitál na počátku prvního z nich.

(10) Je-li základem daně ryzí výtěžek z doby delší nebo kratší jednoho roku, budiž ukládací kapitál přiměřeně přepočten.

(11) Sazeb uvedených v odst. 6. a 7. dlužno užítí tak, aby z ryzího výtěžku, jenž byl vzat za podklad pro výpočet procenta výnosnosti, nezbyvalo po odečtení přírážky méně, než by zbylo z ryzího výtěžku, rovnajícího se nejvyššímu procentu výnosnosti stupnice nejbližší nižší, po srážce příslušné přírážky.

(12) Při zdaňování likvidačních přebytků (§ 80) společností, uvedených v odst. 6. a 7., nastupuje na místo rentabilitní přírážky přírážka likvidační, která činí 4% z likvidačních přebytků dani podrobených.

(13) Daň s případnou rentabilitní přírážkou nesmí však býti menší než jedna tisícina základního kapitálu poplatníka, uloženého v podniku dani podrobeném, u pojišťovacích společností na akcie (vyjímajíc společnosti výhradně zajišťovací) ne méně než jedna tisícina z úhrnu ročních ryzích premií (po srážce nahrazených premií — bonus).

není rozhodného, u výdělkových a hospodářských společenstev úhrn splacených závodních (členských) podílů a u společností s omezeným ručením a těžišťstev splacený kmenový kapitál, pokud se týče cena kuksů, včetně event. příplatků.

Při pravovarečných měšťanstvech, při podnicích uvedených v § 68, odst. III., jakož i v případech, kdy základní kapitál slouží zároveň podnikům nebo závodům poplatným i osvobozeným (§§ 70, 71, 72), musí společnosti základní kapitál v podnicích nebo závodech dani podrobených trvale uložený vyměřujícímu úřadu zvláště vykáhati.

Zvláštní ustanovení o předpisu daně minimální platí pro akciové společnosti pojišťovací. Jde-li o akciovou společnost výhradně zajišťovací, činí daň minimální — obdobně jako u jiných podniků akciových — 1‰ splaceného akciového kapitálu; u ostatních akciových společností pojišťovacích, jakož i u akciových společností zabývajících se vedle obchodů zajišťovacích také přímým pojišťováním činí daň minimální 1‰ z úhrnu ročních ryzích premií po srážce premií nahrazených (bonus).

Zvláštní výhody co do výše berní sazby přiznává zákon těmto společenským útvarům:

(14) Základním kapitálem jest u akciových společností a komanditních společností na akcie splacený akciový kapitál, u výdělkových a hospodářských společenstev úhrn splacených závodních podílů členských a u společností s obmezeným ručením a těžírstev splacený kmenový kapitál, pokud se týče cena kuksů, v obou případech příplatky v to počítajíc.

(15) Slouží-li základní kapitál poplatníků zároveň dani podrobeným i nepodrobeným podnikům nebo závodům (§§ 70, 71 a 72), jakož i v případech, které nejsou v odst. 14. zvláště vypočteny, budiž základní kapitál v podnicích nebo závodech dani podrobených uložený zvláště vykázan.

(16) Pro výpočet daně, rentabilitní a likvidační přírážky zaokrouhlí se daňová základna na 100 Kč dolů.

(17) Rentabilitní a likvidační přírážky nejsou podkladem pro vyměřování a vybírání jakýchkoliv přírážek.

a) tak zv. podnikům z výhodným, t. j. svépomocným sdružením uvedeným v § 75, která obmezují svoji činnost podle stanov i ve skutečnosti na členy. U těchto činí zvláštní daň výdělková 20/100 ze základního kapitálu bez přírážky rentabilitní. Vyšetřování daňové základny podle §§ 76 a násl. u nich odpadá. V případě likvidace těchto podniků zdaní se likvidační přebytky 4%ní daní likvidační se 4%ní přírážkou likvidační.

b) Pro výdělková a hospodářská společenstva nezvýhodněná (§ 68, I, 1, lit. f) platí postupňované sazby daňové 2%—5% ryzího výtěžku vedle rentabilitní přírážky 2%—4%.

Pro spořitelny a dobročinné, vzdělávací nebo kulturní nádače platí postupňované daňové sazby 1%—4% ryzího výtěžku.

d) V zájemným společnostem pojišťovacím vyměří se daň výdělková 10/100 z ročních ryzích premií (po srážce premií nahrazených — bonus).

Pro výpočet zvláštní daně výdělkové, přírážky rentabilitní a přírážky likvidační zaokrouhlí se vyšetřená daňová základna dolů na obnos dělitelný stem.

Přírážky rentabilitní a likvidační nejsou podkladem pro vyměřování a vybírání jakýchkoli přírážek.

Pro berní rok 1927 nesmí vyměřená daň výdělková s přírážkou rentabilitní, po případě likvidační a s přírážkami samosprávných svazků činiti více než 80% čistého výnosu ve smyslu § 32 zákona z 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n.

Místo předpisu a dělba daně.

§ 84.

Zvláštní daň výdělková předepisuje se, jsou-li provozovny podniku v témže místě, kde sídlí podnikatel, v obci tohoto místa.

§ 85.

(1) Není-li u dolů, továren nebo u jiných podniků, zaměstnávajících se výrobou, provozna v obci sídla podnikatelova, předepíše se 15% daně vyměřené ze všech takových podniků téhož podnikatele v obci sídla podnikatelova, ostatních 85% v obci, kde je provozna. U stavebních podniků považuje se za provoznu jen takové provádění staveb, které vyžaduje doby delší dvou let.

(2) Jsou-li však provozovny v několika obcích, rozdělí se 85%ní podíl daně mezi tyto obce v poměru částek, jež v nich byly vydány na služné a mzdy, v to počítajíc tantiemy zřízenců.

(3) Nedá-li se dělba daně provésti v poměru v odst. 2. uvedeném, rozdělí se daň mezi jednotlivé provozovny podle jejich hospodář-

K § 84. Jsou-li veškeré provozovny podniku v místě, kde jest sídlo podnikatelovo, předepíše se celá daň výdělková s případnou rentabilitní přírážkou v této obci. Sídlem podnikatelovým rozumí se místo, kde jest vedení podniku. Jest to tedy pravdělně ono místo, které jest vyznačeno ve stanovách a v obchodním rejstříku jako sídlo společnosti. Neshoduje-li se sídlo v obchodním rejstříku vyznačené se skutečným sídlem společnosti, jest podle judikatury pro otázku místa předpisu a dělby daně rozhodným sídlo skutečné.

K §§ 85—89. Nejsou-li veškeré provozovny v místě, kde jest sídlo podnikatelovo, předepíše se z vyměřené daně výdělkové část v místě sídla podnikatelova a zbytek v místech, kde jsou provozovny. U přírážky rentabilitní dělba daně nenastane. Tato přírážka předepíše se celá v místě sídla podnikatelova. Účelem dělby daně jest, aby se obcím, v nichž jsou provozovny, dostalo základny pro vyměření přírážek obecních. Klíč pro rozdělení daně mezi obec sídla podnikatelova a obce ostatní jest rozdílný podle toho, o jaký podnik v určitém případě jde. V tom smyslu rozeznává zákon:

I. Podniky zaměstnávající se výrobou.

U těchto rozdělí se vyměřená daň výdělková tak, že se 15% předepíše v obci, kde jest sídlo podnikatelovo, a 85% v obci, kde jest provozna. Je-li provozoven více, rozdělí se 85% podíl mezi provozovny v po-

ského významu pro celkový podnik; při tom nečiní rozdílu, jsou-li jednotlivé provozovny samostatny nebo je-li mezi nimi poměr hlavního, pobočního nebo pomocného závodu.

(4) Podnikatelům a zúčastněným obcím jest volno, aby se co do rozdělení 85%ního podílu daně dohodli i na jiném vhodném dělidle.

(5) Rozprostírá-li se provozovna do obvodu několika obcí, rozdělí příslušný vyměřovací úřad daně připadající na zmíněnou provozovnu mezi zúčastněné obce z volné úvahy podle míry poměrné důležitosti jednotlivých částí provozovny, přihlížeje ku břemenům, která vznikají obcím provozovnou nebo provozováním podniku, a ku ploše, kterou provozovna v obcích zaujímá; to platí též při podzemním dolování.

(6) Bydlí-li ze zaměstnanců provozovny počátkem berního roku nebo počátkem obchodního období pro zdanění rozhodného alespoň jedna čtvrtina trvale v jiných obcích, než ve které jest provozovna, zmenší se přírážková základna pro obec, v níž jest provozovna, o polovici té částky, která připadá poměrně na

měru částek, které byly v jednotlivých provozovnách vyplaceny na služném a mzdách, včetně tantiem vyplacených zřízcům podniku.

Příklad:

Vyměřená daň výdělková činí Kč 100.000. Sídlo podniku jest v obci A, provozovny jsou v obcích A, B, C. V obci A bylo vyplaceno na služném a mzdách Kč 20.000, v obci B 40.000 Kč a v obci C Kč 60.000. Dělbá daně se provede takto:

V obci A předepíše se především 15% z celkové vyměřené daně, t. j. Kč 15.000—

jako částka připadající na sídlo podniku;

mimo to předepíše se v této obci ze zbývajících 85% daně pro provozovnu další částka, která se vyšetří podle výše vyplaceného služného a mezd, tedy v poměru $x : 85.000 = 20.000 : 120.000$ Kč 14.166 67;

v obci B se předepíše v poměru služného a mezd $x : 85.000 = 40.000 : 120.000$ Kč 28.333 33

a v obci C v poměru $x : 85.000 = 60.000 : 120.000$ Kč 42.500—

úhrn Kč 100.000—

Nebylo-li by z jakéhokoliv důvodu možno, aby vyměřená zvláštní daň výdělková se rozdělila v poměru služného a mezd, rozdělí se 85% daně

služební platy zaměstnanců bydlících mimo obec; obecní přírážky k polovině daňové částky, připadající poměrně na služební platy zaměstnanců, bydlících v jiných obcích, plynou do zvláštního fondu zřízeného podle § 10 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. Přírážky pro zmíněný fond vybírají se tímž procentem, jakým byly stanoveny přírážky pro obec, v níž jest provozovna, nejméně však výměrou 100%. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro podniky, které ve všech svých provozovnách, ležících v téže obci, nezaměstnávají trvale alespoň 400 zaměstnanců.

(7) Rozdělení daně jest podstatnou součástíkou platebního rozkazu; o prvním rozdělení daně buďtež opisem platebního rozkazu, pokud se týž týká rozdělení daně, zpraveny všechny zúčastněné obce; při tom buďtež uvedeny důvody rozdělení daně.

(8) Ve věci rozdělení daně jest volno jak poplatníkovi, tak i zúčastněným obcím podati odvolání, o němž rozhodne s konečnou platností finanční úřad II. stolice.

mezi jednotlivé provozovny podle jejich hospodářského významu pro celkový podnik. Podnikatelům a zúčastněným obcím jest však dáno na vůli, aby se co do rozdělení 85% daně shodli i na jiném dělicím klíči (na př. u dolů podle množství uhlí v katastru jednotlivých obcí vytěženého a pod.).

Rozprostírá-li se provozovna do obvodu několika obcí, rozdělí vyměřovací úřad podle volné úvahy (přihlížeje při tom k břemenům, která obce provozovnou postihují, a k ploše, kterou provozovna v jednotlivých obcích zaujímá) část daně na provozovnu připadající mezi tyto obce.

Úchylnka od pravidla, že celá vyměřená daň výdělková se k cíli předpisu obecních přírážek rozdělí mezi obce, kde jsou provozovny a sídlo podnikatelovo, nastává tenkrát, jestliže na počátku berního roku nebo počátkem obchodního období pro zdanění rozhodného bydlí ze zaměstnanců určité provozovny trvale alespoň jedna čtvrtina v jiných obcích, než ve které jest provozovna. V tomto případě zmenší se přírážková základna pro obec, v níž jest provozovna, o polovici částky daně, která připadá poměrně na služební platy zaměstnanců mimo obec bydlících. Obecní přírážky z této částky daně plynou do zvláštního fondu zřízeného podle § 10 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. Ustanovení tato však neplatí, jestliže podnik ve všech svých provozovnách ležících v téže obci nezaměstnává trvale alespoň 400 zaměstnanců (srov. též § 58).

(9) Stalo-li se první rozdělení daně pravoplatným, platí rozdělovací měřítko — pokud není promlčeno právo státu opravití vyměření daně — bez dalšího zpravování obcí tak dlouho, dokud některá ze zúčastněných obcí nebo podnik nezavdá podnětu ku přezkoušení tohoto měřítka při rozdělení daně na některý příští rok.

§ 86.

(1) Nastane-li případ označený v § 85, odst. 1., u podniků obchodních, ústavů úvěrních a pojišťovacích, předepíše se 50% daně vyměřené ze všech takových podniků téhož poplatníka v obci sídla podnikatelova, ostatních 50% v obci, ve které jest provozovna.

(2) Jinak platí obdobně ustanovení § 85, odst. 2. až 9.

§ 87.

(1) Z daně podniků železničních předepíše se 20% v obci, v níž má podnikatel sídlo.

(2) Ze zbývajících 80% předepíše se 40% v obci, kde jest provozní správa.

II. Podniky obchodní, ústavy úvěrní a pojišťovací.

U těchto se rozdělí vyměřená daň mezi obec sídla podnikatelova a obce, v nichž jsou provozovny, v poměru 50% : 50%. Jinak platí obdobná ustanovení jako pod I.

III. Podniky železniční.

Z vyměřené daně předepíše se 20% v obci sídla podnikatelova, 40% v obci, kde jest provozní správa, a zbývajících 40% se rozdělí mezi traťové obce. Základem dělby mezi traťové obce jest souhrn přímých daní v každé obci placených, vyjmajíc daň důchodovou. Tento souhrn daní se zjišťuje vždy od pěti ku pěti rokům. Jelikož státní železnice jsou od zvláštní daně výdělkové osvobozeny [§ 72, lit. a)], platí ustanovení toto jen pro dráhy soukromé.

IV. Podniky plavební.

Vyměřená daň výdělková se rozdělí mezi obec sídla podnikatelova a obce, kde jsou provozovny (stanice, loděnice, jednatelství, dílny a pod.), v poměru 80% : 20%. Jinak platí zde obdobně ustanovení jako pod I.

Provozuje-li poplatník podniky různého druhu, pro něž platí různé zásady o dělbě daně (na př. výrobní a obchodní), rozvrhne se vyměřená daň výdělková předem na každý druh těchto podniků podle poměru ry-

(3) Zbývajících 40% předepíše se ve všech ostatních obcích, jimiž železniční trať probíhá, při čemž základem dělby daňového předpisu mezi označené obce jest souhrn přímých daní, vyjmajíc daň důchodovou, v každé obci placených; tento se zjišťuje vždy od pěti ku pěti rokům.

(4) Jinak platí obdobně ustanovení § 85, odst. 7. a 8.

§ 88.

(1) U plavebních podniků předepíše se 80% daně vyměřené z veškerých takovýchto podniků poplatníkových v obci sídla podnikatelova. Ostatních 20% se předepíše v obci, v níž jest stanice, loděnice, jednatelství, dílny nebo podobné provozovny podniku.

(2) Jinak platí obdobně ustanovení § 85, odst. 2. až 9.

§ 89.

Provozuje-li poplatník, podrobený zvláštní dani výdělkové, podniky, pro které platí podle §§ 84 až 88 různé zásady místní dělby daně,

z toho (daňově vyšetřeného) výtěžku a není-li možno ryzí výtěžek vyšetřiti, rozvrhne se v poměru základního kapitálu v nichž užíváno. Částky daně takto zjištěné rozdělí se pak u každého jednotlivého druhu podniků podle zásad pod I.—IV. uvedených.

Příklad: Společnost má podnik výrobní a podnik obchodní. Vyměřená daň výdělková činí Kč 120.000 (8% z ryzího výtěžku Kč 1,500.000). Z ryzího výtěžku připadá na činnost výrobní Kč 500.000 a na činnost obchodní Kč 1,000.000. Sídlo společnosti jest v místě A, provozovny výrobní v místech B a C a provozovny obchodní v místech D a E. Dělbá daně provede se takto:

Z vyměřené daně Kč 120.000 připadá v poměru ryzího výtěžku na výrobní činnost Kč 40.000 a na obchodní činnost Kč 80.000. Z daňové částky Kč 40.000 se předepíše 15% v obci sídla podnikatelova (A) = Kč 6000 a zbytek Kč 34.000 se rozdělí mezi provozovny B a C. Z daňové částky Kč 80.000 se předepíše 50% = Kč 40.000 v obci sídla podnikatelova (A) a zbytek Kč 40.000 se rozdělí mezi obce D a E.

Dělba daně vyznačí se na platebním rozkaze. O prvním rozdělení daně vyrozumí se zúčastněné obce opisem platebního rozkazu, pokud se týž týká rozdělení daně, s udáním důvodů pro rozdělení rozhodných. Proti dělbě daně přísluší jak poplatníkovi tak i zúčastněným obcím

rozvrhne se úhrn daně poplatníku předepsané na každý druh těchto podniků podle poměru ryziho výtěžku v nich dosaženého a, není-li možno ryzí výtěžek vyšetřiti, podle poměru základního kapitálu v nich užívaného (§ 83, odst. 14.).

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 90.

(1) Poplatník má nově vzniklé podniky oznámiti vyměřovacímu úřadu do 15 dní od počátku provozování a oznámiti, kdy s provozováním podniku na jeho účet bylo počato.

(2) Ku prvnímu oznámení o nově zřízeném podniku budiž připojena společenská smlouva a při podnicích majících zvláštní stanovy dva výtisky stanov.

(3) Nově zřízené podniky druhu označeného v § 75 předloží vyměřovacímu úřadu pouze své stanovy.

(4) Opominutí oznámení může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jiného trestného činu podle tohoto zákona.

§ 91.

(1) Převzetí podniku již trvajících, ale zvláštní dani výdělkové nepodrobeného, pokládá

právo odvolati se k zemskému finančnímu úřadu, který rozhodne s konečnou platností. Odvolání co do výše daňového základu obci nepřísluší.

Stalo-li se první rozdělení daně právoplatným, platí rozdělovací měřítko tak dlouho, dokud nevyjde popud se strany zúčastněných obcí k jeho přezkoumání.

K § 90. Každý poplatník má do 15 dnů, počítajíc ode dne, kdy s provozováním podniku bylo započato, učiniti příslušnému finančnímu úřadu oznámení o nově vzniklém podniku a předložiti opis společenské smlouvy, případně 2 výtisky stanov. Oznámení, které podnikatel činí u úřadu živnostenského o vzniku podniku, nestačí, aby byla splněna povinnost uložená tímto paragrafem. Opominutí oznámení může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nejde snad o trestný čin podle § 185.

K §§ 91 a 92. Převzme-li společnost podnik se zpětnou platností od doby

dá se za vznik nového podniku, podrobeného této dani.

(2) V takovém případě se zdaní výtěžky počínajíc dnem, od kterého se podnik provozuje na účet přejímatelův.

§ 92.

Přejdou-li podniky poplatníka, podrobeného zvláštní dani výdělkové, na jiného takového poplatníka, pokládá se za dobu přechodu doba, od níž se podnik provozuje na účet přejímatelův. Přejímatel zdaní tudíž výtěžek počínajíc dnem, od kterého se podnik provozuje na jeho účet (§ 76, odst. 2.).

§ 93.

(1) Zanechá-li se provozování podniku v berním roce, má to podnikatel oznámiti do 30 dní vyměřovacímu úřadu. Opominutí oznámení může býti potrestáno pořádkovou pokutou.

(2) Na berní rok, v němž provozování podniku bylo zanecháno nebo na jiného podnikatele převedeno, zaplatí se daň z výtěžku, který byl dosažen v době od konce obchodního období posledně zdaněného až do vzdání podniku. Tento výtěžek musí podnikatel přiznati do lhůty určené v § 307.

(3) Veškeré výtěžky, dosažené po dobu likvidace, jsou podrobeny zdanění podle ustanovení této hlavy.

dřívější, zdaní se u ní výtěžky již od doby, kdy podnik se skutečně provozuje na její účet.

K § 93. Kdežto podle zákona o os. d. z roku 1896 výtěžek posledního obchodního roku nebyl podroben zdanění proto, poněvadž v důsledku rozeznávání mezi rokem obchodním a rokem berním byl výtěžek prvního obchodního roku podkladem zdanění pro 2—3 berní roky, bude nyní, kdy rozeznávání mezi rokem obchodním a rokem berním odpadá, výtěžek posledního obchodního období zdanění podroben. V případě likvidace podniku vyměří se zvláštní daň výdělková s případnou rentabilitní přírůžkou jednak z výtěžku docileného provozováním podniku v posledním obchodním období a mimo to vyměří se z případných likvidačních přebytků daň likvidační (§ 80) a likvidační přírůžka (§ 83, odst. 12.).

HLAVA IV.

POZEMKOVÁ DAŇ.

Daňová povinnost.

§ 94.

Pozemkové dani jsou podrobeny všechny pozemky, jež lze hospodářsky obdělávati, a to i tehdy, byly-li hospodářskému obdělávání

Upozornění k hlavě IV. Zákon o přímých daních nedotýká se dosavadních ustanovení o pozemkovém katastru. Tato ustanovení mají doznati nové úpravy (kodifikace a unifikace) zvláštním zákonem, jehož osnova se již projednává a bude uzákoněna pravděpodobně co nejdříve s platností od roku 1928 počínajíc.

V očekávání zmíněných předpokladů dovoláváme se ve svých výkladech k jednotlivým ustanovením již osnovy zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení jakožto příštích unifikovaných norem zákonných.

Vždy však třeba mít na paměti, že až do působnosti těchto nových norem zůstávají v platnosti dosavadní ustanovení o pozemkovém katastru, tedy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zejména ustanovení zákonů č. 88/1869, 83/1883 a 121/1896 ř. z., a na Slovensku a v Podkarpatské Rusi zák. čl. VII/1875, XL/1881 a V/1909.

Rovněž třeba mít na paměti, že podle čl. XVI. nabývají ustanovení hlavy IV. působnosti teprve od 1. ledna 1928 a že tudíž pro rok 1927 platí o pozemkové dani ještě ustanovení dřívější.

K § 94. Pozemkové dani jsou podrobeny i pozemky z jakýchkoli důvodů neobdělávané nebo jiným účelům nežli hospodářské produkci věnované, na příklad pozemky používané za skladiště, dílny, hřiště, závodíště a p.

Pozemky trvale a úmyslně odňaté zemědělskému (lesnímu) obdělávání tvoří podle osnovy zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení zvláštní druh pozemků „parifikační půdy“ (§ 21, lit. h osnovy katastrálního zákona). Sem spadají zejména vápenky, pískovny, štěrkovišťe, slínoviště, hliniště, rašeliniště, skladištní a dílenské prostranství, soukromé kanály a soukromé cesty (tyto ovšem jen nejsou-li z daňové povinnosti vyjmuty podle § 96, č. 4.), břehy, meze, aleje, území soukromých drah, nesloužících veřejné dopravě, plochy pozemkové, na nichž se nacházejí lomy kamene, vodojemy, bělidla a u důlních podniků plochy použité ke štolám, šachtám a haldám atd.

Stal-li se pozemek upotřebením k jiným účelům nezpůsobilým k hospodářskému obdělávání, aniž se jeho přirozený útvar změnil, a není-li tu důvodu připouštějícího výjimku z daňové povinnosti, nepřestává býti dani podroben (na př. pozemky zasypané odpadky průmyslové výroby nebo kamením vyvezeným z dolů a pod.).

Stal-li se pozemek dosud k hospodářskému obdělávání nezpůsobilý provedenými opatřeními k hospodářskému obdělávání schopným (na

odňaty způsobem neodůvodňujícím osvobození od pozemkové daně podle tohoto zákona.

§ 95.

Pozemkovou daní jest povinen držitel dani podrobeného pozemku zapsaný do pozemkového katastru.

př. navežením prsti, odvodněním atd.), stává se podrobeným pozemkové dani.

Pozemkem rozumí osnova zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení část přirozeného povrchu zemského, která jest oddělena od sousedních částí trvale viditelným rozhraněním, hranicí správní nebo držebnostní nebo se od nich liší vzděláváním neb užíváním. Prostory podzemní, na př. podzemní prostory sloužící dolování, nejsou předmětem pozemkové daně.

Dani nejsou podrobeny jen ty pozemky hospodářsky obdělávatelné, které jsou z daňové povinnosti vyjmuty podle ustanovení § 96 neb od daně trvale osvobozeny podle § 97.

Pod hospodářským obděláváním rozumí se tu také lesní hospodářství.

Pro posouzení, lze-li pozemek hospodářsky obdělávati, jest rozhodným jeho zapsání v katastru daně pozemkové (osnova zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení § 21).

Při opomenutí ohlášení změny výtěžkového předmětu nelze namítati zrušení daňové povinnosti pozemku (§ 61 zákona o pozemkovém katastru; § 16 zák. ze dne 23. května 1883, č. 83 ř. z.).

K § 95. Subjektem pozemkové daně jest držitel pozemku zapsaný v pozemkovém katastru. Podle § 17, odst. 1. osnovy zákona o pozemkovém katastru zapsati jest do katastru řádného držitele pozemku. Vzhledem k povinnosti udržovati soulad pozemkového katastru s veřejnými knihami bude tedy zpravidla držitel pozemku v pozemkovém katastru zapsaný totožným s řádným (právním) držitelem podle § 316 obč. zák. t. j. s držitelem zapsaným ve veřejných knihách (§ 321 obč. zák.).

Spoluvlastníci, na něž dlužno pohlížeti jako na jedinou osobu (§ 361 obč. zák.), ručí solidárně za placení daní, daňovou pohledávku nutno však řídit na jednoho z nich (§ 261, odst. 1., č. 2. zákona o přímých daních). Změna v majetku jednotlivých spoluvlastníků nebo změna v relativní velikosti ideálních podílů majetkových jest pro vyměření daně pozemkové bezpodstatnou.

Subjektem daně jest i osoba právnická, nikoliv však správní její orgány.

U církevních beneficí jest držitelem pozemků osoba právnická (beneficium), jejíž držení se nemění změnou beneficentů, nýbrž mění se tím pouze zastoupení a správa beneficia. Beneficiát jest sice usufruktuářem a instalací stává se nepochybným držitelem veškerých věcí movitých na beneficiu jsoucích, nikoliv však držitelem nemovitostí. Tohoto držení se nabývá jedině zápisem nového držitele do knih.

Výjimky.

§ 96.

Pozemkové dani nejsou podrobeny:

1. Neplodné půdy.
2. Močály, jezera a rybníky, pokud nejsou hospodářsky obdělávány a nedávají užítku rybolovem, řezáním rákosu nebo dobýváním rašeliny.
3. Zastavěná plocha a nádvoří.
4. Silnice a stálé vozové, polní nebo lesní cesty; pěšiny, potahové stezky a jiné cesty,

K § 96. Výjimky z daňové povinnosti stanoví § 96 taxativně. Rozhodným pro daňovou povinnost jest zápis v katastru daně pozemkové. Osnova zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení (§ 21) rozlišuje již pozemky podle daňové povinnosti na pozemky s katastrálním výtěžkem a na pozemky bez katastrálního výtěžku. Má-li se výjimka z daňové povinnosti uplatnit, třeba, aby příslušná změna výtěžkového předmětu byla v katastru řádně provedena (§ 34 osnovy zákona o pozemkovém katastru).

K § 96, č. 1. Parifikační půda, to jest půda úmyslně odňatá zemědělskému (lesnímu) obdělávání použitím k jiným účelům, jest — pokud nejde o výjimku z daňové povinnosti — dani zásadně podrobena a nelze ji řadit mezi neplodnou půdu. Zасыпání pozemku odpadky průmyslové výroby nebo kamením, odstranění úrodné prsti z pozemku věnovaného za lom kamene a pod. nezakládají výjimku z daňové povinnosti.

K § 96, č. 2. Inkatastrování močálů, jezer a rybníků děje se vzhledem k tomu, jde-li tu o nějaký způsob hospodářského obdělávání a zužitkování buď do skupiny A (pozemky dani podrobené) anebo do skupiny B (pozemky dani nepodrobené) § 21 osnovy zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení.

Údolní přehrady spadají pod ustanovení § 97, nejsou tedy z daňové povinnosti vyjmuty, nýbrž požívají jen za určitých předpokladů trvalého osvobození od daně.

K § 96, č. 3. Pod zastavěnou plochou dlužno rozuměti pozemkové plochy, na kterých skutečně budovy jsou, nikoliv snad též stavební místa (parcely), na nichž dosud stavení není; v tomto případě jsou stavební pozemky případně jako parifikační půda dani podrobeny.

Za nádvoří nemohou býti považovány skladištní a dílenské prostory, které se žádné strany nejsou ohraničeny (obklopeny) domy; takové pozemky jsou rovněž co parifikační půda dani podrobeny.

K § 96, č. 4. Silnice a stálé vozové, polní nebo lesní cesty vyjímají se z daňové povinnosti bez ohledu na to, jsou-li veřejné nebo soukromé.

jsou-li zapsány v pozemkové knize jako veřejný statek; náměstí (návsi), kostelní prostranství a ulice; pozemkové plochy železničních drah sloužících veřejné dopravě, zapsané v železniční knize; veřejným účelům sloužící průplavy; vodovody a splaškové kanály, pokud slouží veřejným účelům a pokud pozemky pro ně vyhrazené jsou příslušnými zařízeními zastavěny (zabrány) tak, že zemědělský nebo lesní výtěžek jest vyloučen; koryto řek a potoků.

Předpokladem však jest, že jsou stálé, to jest, že slouží jedině účelům komunikačním a že hospodářské obdělávání jest na nich vyloučeno.

Pro výjimku z daňové povinnosti pozemků užívaných co pěšin, potahových stezek, nestálých vozových cest, jakož i komunikací uvnitř osad a měst (náměstí, prostranství, ulice), dále průplavů, vodovodů, splaškových kanálů jest předpokladem vesměs požadavek, aby byly veřejny a sloužily účelům veřejným. Stejným avšak neveřejným, nýbrž soukromým účelům sloužící pozemky jsou dani podrobeny.

Svahy silnic tvoří silniční dráhu v užším slova smyslu a jsou dani podrobeny.

Náměstím rozuměti dlužno stavbami oblíbené prostranství uvnitř obcí, určené veřejné komunikaci a v každém případě odňaté hospodářskému (lesnímu) obdělávání.

Železniční těleso drah sloužících veřejné dopravě, které dosud pozemkové dani bylo podrobeno, vyjímá zákon z daňové povinnosti z ohledu na veřejný význam železničních drah.

Průplavy sloužící veřejným účelům nejsou dani podrobeny ani tehdy, když nejsou přímo určeny pro veřejný provoz (dopravu); soukromé kanály jsou dani podrobeny, vyjímajíc, že slouží též veřejným účelům.

Vodovodem nutno rozuměti vodovodní zařízení v jeho technickém celku, takže dlužno k němu čítati veškerá zařízení, kterých je třeba k účelnému zřízení, udržování a provozování vodovodu podle schváleného projektu. Nelze proto pozemky, které veřejnému vodovodu jsou věnovány a jemu též skutečně slouží, třeba že na nich vodovodní potrubí není umístěno, pokládati za parifikační půdu, nýbrž za plochy dani nepodrobené. Při tom není na závalu, je-li při podzemním průběhu vodovodu vrchní pozemková plocha za účelem udržování chladné vody, k ochraně proti sesouvání země, k ozdobě atd. opatřena travou nebo stromovím. Při tom však vždy jest podmínkou, že zemědělský nebo lesní výtěžek jest na dotčených pozemcích vyloučen.

Koryta řek a potoků nejsou dani vůbec podrobena, i když nejde o veřejné vodstvo. Výraz „koryto řek a potoků“ jest vykládati v nejužším slova smyslu. Na tak zvané zaplavované území (inundační oblast) se osvobození příslušící jen korytům řek a potoků nevztahuje.

Osvobození od daně.

§ 97.

Od pozemkové daně jsou trvale osvobozeny:

1. Zahrady veřejných korporací, pokud jsou věnovány přímo účelům vědeckým, všeužitečným nebo dobročinným a neposkytují vzhledem ke svému věnování zemědělského výtěžku; stromové a révové školky a pokusné zahrady veřejných korporací, zemědělských, vinařských a lesnických spolků, pokud jsou věnovány pouze výchovným a všeužitečným účelům, nesledujícím snahy po dosažení zisku.

2. Ochranné hráze a odvodňovací příkopy v zaplavovaném území; plochy zastavěné přístavními hrázemi a vlnolomy; vodní nádrže údolních přehrad, pokud nejsou hospodářsky

K § 97. *Vedle vyjmutí z daňové povinnosti (§ 96) stanoví zákon v § 97 trvalé osvobození od pozemkové daně, t. j. osvobození vázané na určité předpoklady a platné jen po dobu trvání zmíněných předpokladů. Dotčené pozemky jsou zásadně dani podrobeny, jsou také v katastru zanešeny s katastrálním výtěžkem, daň se však po dobu trvání osvobození nepředpisuje. Některá z těchto osvobození převzata jsou z uherského práva, které platilo až do reformy na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.*

K § 97, č. 1. *Osvobození týká se jen zahrad veřejných korporací; třeba tedy, aby dotčené pozemky také co zahrady byly v katastru pozemkovém zapsány.*

Pojem veřejné korporace dlužno vykládati ve smyslu norem správního práva. Patří sem především politické obce a komunální svazky územní samosprávy (okresy, župy, země, stát), náležejí sem též speciální obce (školní, farní), dále veřejnoprávní korporace pro pojišťování nemocenské, úrazové a starobní, společenstva živnostenská, honební a vodní družstva, jakož i veřejnoprávní ústavy, které jsou nadány vlastní právní osobností. Pokud jde o školky a pokusné zahrady, rozšiřuje se osvobození ještě i na odborné soukromé spolky (zemědělské, vinařské, lesnické).

Osvobození se proti dosavadnímu stavu značně rozšiřuje, jelikož dosud podobné zahrady a školky od pozemkové daně osvobozeny nebyly (na př. zahrady u veřejných nemocnic, nebyly-li tu náležitosti dvora, zahrady u veřejných školních ústavů, školky a pokusné zahrady vůbec). Převládá tedy vždy zájem veřejný a nesmí se uplatňovati snahy po docílení jakéhokoliv zisku.

K § 97, č. 2. *Co rozuměti jest zaplavovaným územím, stanoví osnova zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení v § 24. Všechny pozemky, jež patří k zaplavovanému území, musí býti jako takové v katastru zapsány.*

obdělávány a pokud neslouží chovu ryb a nedávají užítku rybolovem nebo řezáním rákosu.

3. Veřejná pohřebiště a veřejná mrchoviště, pokud se nevěnují jiným účelům.

4. Vojenská cvičiště zřízená na pozemkových plochách státních nebo státu bezplatně propůjčených, dále pozemkové plochy veřejných korporací a tělovýchovných spolků věnované trvale a výhradně za cvičiště a hřiště, pokud zmíněné plochy jsou vzhledem ke svému věnování odňaty pravidelnému hospodaření takovou měrou, že neposkytují zemědělského (lesního) výtěžku nebo poskytují výtěžku poměrně nepatrného.

§ 98.

(1) Od pozemkové daně jsou dočasně osvobozeny:

1. Neplodné pozemkové plochy, které dosud dani podrobeny nebyly, nebo pozemkové plochy, které se staly zcela neplodnými živelními pohromami, byly-li učiněny plodnými, a to na 10 let, nebo jde-li o založení vysoko-

Vodní nádrže údolních přehrad požívají osvobození jen, nedávají-li užítku způsobem v zákoně uvedeným.

K § 97, č. 4. *Vojenským cvičištěm poskytuje zákon osvobození od pozemkové daně, které dosud přípustným nebylo. Podmínkou jest, že cvičiště jest na pozemcích státních nebo státu ku zmíněnému účelu bezplatně propůjčených a že se nedociluje na dotčených pozemcích podstatného zemědělského (lesního) výtěžku. Za vojenské cvičiště propachtované pozemky od daně osvobozeny nejsou.*

Pro osvobození pozemkových ploch věnovaných trvale a výhradně za cvičiště a hřiště jest předpokladem, že jde o pozemkové plochy veřejných korporací a tělovýchovných spolků a že se na nich nedociluje podstatného zemědělského (lesního) výtěžku.

K § 98. *Dočasné osvobození, to jest osvobození po určitou řadu let od splnění určitých předpokladů, připouští se při zúrodnění neplodných pozemkových ploch a u pozemků věnovaných pěstování révy.*

K § 98, č. 1. *Dočasné osvobození předpokládá, že tu byla půda neplodná. Zalesnění pozemku zaneseného v katastru pozemkovém jako půda plodná (s katastrálním výtěžkem), nezakládá dočasného osvobození, ačli nešlo o pozemky, které teprve živelní pohromou se staly neplodnými. Jako*

kmenných lesů, na 25 let počínajíc rokem jdoucím po provedeném zúrodnění nebo po dokončeném zalesnění. Ministerstvo financí může v dohodě s ministerstvem zemědělství prodloužit dobu dočasného osvobození pro vysokokmenné lesy až na 40 let, byly-li náklady se zalesněním spojené zvlášť vysoké.

2. Pozemky nebo části pozemků ve výměře alespoň $\frac{1}{4}$ hektaru, které dosud nebyly osázeny vinnými keři a které byly příslušnou zemědělskou radou uznány za způsobilé k založení vinic, byly-li věnovány toliko vinařství, a to byly-li osázeny révami domácími, na 8 let, byly-li osázeny révami šlechtěnými na amerických podložkách nebo byly-li zároveň s osázením zařízeny na zavodňování kanály, artéskými studněmi nebo čerpadly, na 10 let počínajíc rokem jdoucím po provedeném osázení.

známka provedeného zúrodnění se jeví, že použití zvláštní lidské síly, která byla nutná, aby se půda učinila výnosnou (okopávání, vystřelování kamenné cesty, odvodňování atd.), není více zapotřebí, takže možno začít s obhospodařováním.

K § 98, č. 2. a 3. Dočasné osvobození od pozemkové daně se přiznává jednak nově založeným vinicím (č. 2.) jednak vinicím již stávajícím, které předčasně vyhynuly nebo byly vysekány z důvodu zabránění nákaze (č. 3.).

Pro nově založené vinice se vyžaduje uznání způsobilosti půdy k založení vinice zemědělskou radou.

Nezáleží na tom, s jakou kulturou jest pozemek zapsán v katastru, nýbrž na okolnosti, že parcela byla před založením vinice věnována skutečně jiné kultuře. Pod ustanovení č. 2. jest řaditi také bývalé vinice, které byly svého času pro zamoření mšicí révovou odňaty vinařství a věnovány dočasně jinému způsobu obhospodařování a z toho důvodu v pozemkovém katastru zapsány s jiným vzděláváním (§ 66, odst. 2. osnovy zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení), byly-li později znova osázeny vinnými keři.

Jde-li o celý pozemek (parcelu), nerozhoduje jeho rozloha. Jde-li však o část pozemku, jest osvobození přípustno jen, měří-li nově osázená plocha alespoň $\frac{1}{4}$ ha. Nároku na osvobození se však nepozbývá, nestalo-li se osázení celé plochy najednou, nýbrž postupně; uplatniti možno ovšem nárok teprve, dosáhla-li nově osázená plocha stanovené nejmenší výměry.

Doba trvání dočasného osvobození jest odvislou jednak od druhu použitých sazenic (domácí nebo šlechtěné na amerických podložkách), jednak od provedeného zavodňovacího zařízení (kanály, artéské studně, čerpadla).

3. Pozemky dosud pěstování révy věnované nebo jejich části ve výměře alespoň $\frac{1}{4}$ hektaru, na kterých vinné keře před projitím pravidelného kultivačního období vyhynuly nebo byly vysekány, aby se zabránilo rozšiřování nákazy, byly-li znova vysázeny révami domácími, na 8 let, byly-li vysázeny révami šlechtěnými na amerických podložkách nebo byly-li zároveň s novým osázením zařízeny na zavodňování kanály, artéskými studněmi nebo čerpadly, na 10 let počínajíc rokem jdoucím po provedeném novém osázení; nezdařilo-li se u pozemků v tomto odstavci zmíněných nové osázení vinnými keři a muselo-li za příčinou opětného dosažení výnosnosti pozemku býti osázení zcela nebo z větší části obnoveno, prodlouží se doba dočasného osvobození o dalších 5 let.

(2) Osvobození od pozemkové daně podle ustanovení odst. 1., č. 2. a 3., zanikají, byla-li vinice v době povoleného osvobození zrušena. Držitel osvobozeného pozemku jest povinen do 30 dnů oznámiti příslušnému katastrálnímu měřickému úřadu zrušení vinice. Nebylo-li oznámení o zrušení vinice včas podáno, předepíše se pozemková daň z dotčeného pozemku dodatečně za všechna předcházející léta, za která byl pozemek od daně osvobozen.

Pozemky osázené z polovice révami domácími, z polovice révami šlechtěnými na amerických podložkách mají nárok z polovice na osmileté, z polovice na desetileté osvobození.

Prodloužení dočasného osvobození v případě nezdařeného osázení o dalších 5 let jest přípustno jen při obnově předčasně vyhynulých nebo z ochranných důvodů vysekáných vinic (č. 3.), nikoliv u vinic nově založených (č. 2.).

Nárok na dočasné osvobození jest tu jen tehdy, vyhynuly-li keře nebo byly-li vysekány z důvodů ochranných před projitím pravidelného kultivačního období, nikoliv však byly-li keře vysekány z jiných důvodů na příklad pro vysoké jejich stáří. Obnova vinice musí býti úplná; byly-li pouze nové sazenice nasázeny mezi ponechané staré keře, osvobození nepřísluší.

K § 98, odst. 2. Zanedbání povinného oznámení o zrušení vinice před projitím doby dočasného osvobození se trestá dodatečným předepsáním daně za celou dobu, po kterou příslušelo dočasné osvobození.

§ 99.

(1) O nároku na trvalé a na dočasné osvobození pozemků od pozemkové daně podle ustanovení §§ 97 a 98 rozhoduje finanční úřad II. stolice na žádost držitele pozemku, již podati nutno u příslušného katastrálního měřického úřadu do 30 dnů po skončení oněch skutkových okolností, které odůvodňují osvobození od daně. Byla-li žádost podána po stanovené lhůtě, přísluší osvobození teprve od počátku roku jdoucího po podané žádosti a to při dočasných osvobozeních pouze na zbývající ještě dobu zákonem přípustného daňového osvobození.

(2) Proti rozhodnutí finančního úřadu II. stolice podle odst. 1. přípustno jest odvolání k ministerstvu financí.

§ 100.

Dočasná osvobození od pozemkové daně, poskytnutá jednotlivým pozemkům podle dříve platných zákonných ustanovení, zůstávají i podle tohoto zákona v platnosti až do konce doby, na kterou byla povolena.

§ 101.

(1) Vyplývá-li z trvalé změny vzdělávání (kultury) nebo z trvalé změny jakostní třídy

K § 99. V těch případech, kde dosavadní trvalé osvobození od pozemkové daně zůstává i podle nového zákona v platnosti, netřeba o jeho přiznání zvlášť zakročovati. Nárok na nové dosud nepřislušející osvobození nutno ovšem uplatnit podle ustanovení § 99. Pro prvý rok bude prováděcím nařízením stanovena všeobecná lhůta k včasnému uplatnění nových nároků.

K § 100. Všechna osvobození a výhody co do pozemkové daně podle dříve platných ustanovení pozbyvají, pokud nejsou kryta novými ustanoveními (§§ 96—98), platnosti účinnosti nového zákona. Pouze dočasná osvobození zůstávají v platnosti až do uplynutí doby, na kterou byla povolena, bez ohledu na to, připouští-li nový zákon totéž osvobození či nikoliv nebo připouští-li je na stejnou nebo odlišnou dobu.

K § 101, odst. 1. Trvalá změna vzdělávání (kultury) nastává, jestliže změnou hospodářského (lesního) užívání půdy přechází trvale pozemek v jiné vzdělávání, nežli jak jest zapsáno v pozemkovém katastru (§ 35

v důsledku provedených zařízení melioračních u daní podrobeného pozemku podle platných ustanovení o pozemkovém katastru a jeho vedení zvýšení dosavadního katastrálního výměřku, předepíše se zvýšená daň pozemková teprve počínajíc jedenáctým rokem po provedené změně kultury nebo po dokončení melioračních zařízení, bylo-li předepsané ohlášení o nastalých změnách včas učiněno.

(2) Výhoda podle odst. 1. nemá místa u bývalých lesů, u nichž trvalá změna kultury byla provedena bez předchozího schválení příslušnými úřady lesními.

§ 102.

Ministerstvo financí se zmocňuje, aby v dohodě s ministerstvem zemědělství a vnitra povolilo dočasné osvobození od pozemkové daně pro pozemky, na nichž provedena byla nová hromadná osídlení. Osvobození od daně z tohoto důvodu povoliti dlužno podle výše nákladů vzniklých kolonistům a podle jejich majetkových a rodinných poměrů, nejdéle však na 6 let. Podrobnější ustanovení budou vydána vládním nařízením.

osnovy zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení); trvalá změna jakostní třídy nastává, jestliže se změnila v určitém území výnosnost půdy zřejmě a podstatně melioracemi pozemků, regulací vodních toků nebo v jiných případech, jež byly stanoveny vládním nařízením (§ 36 osnovy zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení).

Za včas podané ohlášení nutno považovati takové, které bylo podáno do 30 dnů počínajíc dnem následujícím po provedené a dokončené změně (§ 58 osnovy zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení). Bylo-li ohlášení podáno po této lhůtě (nebyla-li tato lhůta dodržena), ztrácí poplatník nárok na daňové výhody, které by mu při včasném ohlášení změny příslušely. V tom případě předepíše se tudíž zvýšená daň pozemková rokem, jdoucím bezprostředně po provedené změně kultury nebo po skončení melioračních zařízení.

K § 101, odst. 2. Pokud jde o lesy, přistupuje k tomu další podmínka, že totiž trvalá změna kultury musí býti příslušnému úřadu lesnímu hlášena a jím také schválena.

K § 102. Výhody pro kolonisty převzaty z uherského práva.

Stanoviti dobu osvobození od daně ponechává se volnému uvážení zúčastněných ministerstev.

Základ daně.

§ 103.

Základem pro vyměření pozemkové daně jest u lesů dvacetinásobek, u ostatní půdy sedmnáctinásobek katastrálního výtěžku, se kterým jsou jednotlivé pozemky (parcely) zapsány do pozemkového katastru.

§ 104.

(1) Pozemková daň vyměřuje se na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, ze všech daní podrobených pozemků vyměřovacím úřadem nebo v jeho zastoupení a za jeho dozoru příslušným berním úřadem pro každé katastrální území jednotlivých obcí (jejich součástí) zvláště tím způsobem, že se podle pozemkového katastru a se zřetelem na trvalá a na dočasná osvobození a na výhody, poskytnuté jednotlivým pozemkům, pokud se týče se zřetelem na trvání daňové povinnosti jednotlivých pozemků vypočte pro každého poplatníka částka daně připadající na pozemky jemu připsané.

(2) O provedeném předpisu daně zpraví úřad v odst. 1. zmíněný obec zvláštní vyhláškou s připomenutím, že poplatníci mohou do předpisných výkazů u příslušného úřadu do 15 dnů po úředním vyhlášení nahlédnouti a případná vysvětlení si vyžádati. Obec jest povinna vyhlášku příslušného úřadu o předpisu pozemkové daně způsobem v obci ob-

K § 103. Na Hlučínsku jest podle ustanovení čl. VIII., odst. 3. na dobu, pokud tam nenabude platnosti nový katastrální operát, základem pro vyměření daně dosavadní výtěžek pruského katastru v tolařech znásobený u lesů 100 a u ostatní půdy 85. Zmíněné násobky odpovídají ustanovením § 103, jelikož teprve pětinašobek katastrálního výtěžku v pruských tolařech rovná se přibližně katastrálnímu výtěžku v sousedním vceňovacím okrese Opava I., ve kterém jsou poměry, pokud jde o hospodářské hodnocení půdy, stejné jako na Hlučínsku.

K § 104. Dokud nebyla daň na berní rok předepsána, jest poplatník ve smyslu ustanovení § 270 povinen platiti daň s přírážkami podle posledního předpisu.

K § 104, odst. 2. Příslušným úřadem rozumí se tu vyměřovací úřad pokud se týče v jeho zastoupení berní úřad příslušný podle místa, kde pozemek leží.

vyklým do 3 dnů vyhlásiti a den, kdy se tak stalo, úřadu oznámiti.

Daňová sazba.

§ 105.

(1) Sazba pozemkové daně činí 2% daňového základu (§ 103).

(2) S pozemkovou daní vybírá se zvláštní příspěvek ve výši 1.5% základu pro vyměření pozemkové daně (§ 103). Od zvláštního příspěvku jsou však osvobozeny pozemky držitelů půdy, jejichž celoroční důchod ani sám o sobě ani s důchodem hlavy rodiny, s nímž by případně měli býti společně zdaňováni důchodovou daní, nepřesahuje částky důchodové daní nepodrobené (§ 3) a kteří i s ostatními členy společné domácnosti (§ 5) nemají v téže berní obci většího majetku pozemkového nežli nejvýše s celkovým katastrálním výtěžkem 120 Kč.

(3) Zvláštní příspěvek není základem pro vybírání jakýchkoli přírážek.

Platební rozkazy.

§ 106.

(1) Zvláštní platební rozkaz o předepsané pozemkové dani doručí vyměřovací úřad nebo v jeho zastoupení berní úřad jednotlivým poplatníkům pouze tehdy, změnila-li se jejich

K § 105. Pro Hlučínsko přiznává článek VIII., odst. 3. pro prvá léta působnosti nového zákona výhody potud, že daň na rok 1928 činí pouze 1% základu daně (zatím 100 příp. 85tinásobek katastrálního výtěžku v tolařech) a stoupá na ostatní léta za každý další rok o 0.1% (1929 1.1%, 1930 1.2%, 1931 1.3% atd.), až dosáhne výše platné v ostatním území Československé republiky, to jest 2% v r. 1938. Pro přírážky autonomie jest rozhodnou daň předepsaná podle snížených sazeb platných pro jednotlivá berní léta. Zvláštní příspěvek podle odst. 2. § 105 vybírá se i na Hlučínsku od r. 1928 počínajíc v plné výměře 1.5% daňového základu.

K § 106. Lhātu pro nahlédnutí do předpisných výkazů stanoví § 104, odst. 2. 15 dny po příslušném úředním vyhlášení.

Nebyl-li poplatníkovi platební rozkaz podle § 106 doručen, nepřisluší mu podle ustanovení § 330 také právo odvolací.

daňová povinnost proti roku předcházejícímu provedením změn v pozemkovém katastru.

(2) Kromě toho doručí příslušný úřad zvláštní platební rozkaz, žádá-li o to poplatník do lhůty, stanovené pro nahlédnutí do předpisných výkazů.

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 107.

(1) Daňová povinnost pozemků dosud pozemkové dani nepodrobených počíná se zpravidla počátkem příštího kalendářního roku po tom, kdy nastaly okolnosti, na nichž se daňová povinnost zakládá, nebo byly-li pozemky od daně osvobozeny, počátkem příštího kalendářního roku po tom, kdy daňové osvobození zaniklo.

(2) Daňová povinnost končí se zpravidla koncem kalendářního roku, v němž nastaly okolnosti vylučující daňovou povinnost nebo zakládající nárok na osvobození od daně.

(3) Změny nastalé v osobě poplatníkové nebo v předmětu daňovém za berního roku nemají účinku na předpis daně na tento rok, ledaže se pozemky pozemkové dani podrobené zastaví nebo že se jich užije za nádvoří budov podrobených dani domovní. V těchto případech zaniká povinnost ku pozemkové dani dnem, kdy pro dotčený pozemek nastala povinnost k dani domovní.

Náhrady pozemkové daně z důvodů živelních škod na zemědělských kulturách.

§ 108.

Při zemědělských radách (v Podkarpatské Rusi při zemědělském referátu civilní sprá-

K §§ 108 až 110. V zásadě stanoví se nárok na náhradu pozemkové daně i se zvláštním příspěvkem podle § 105, odst. 2., a přírážkami v případech rozsáhlejšího poškození zemědělských kultur. Otázka tato vyjímá se však z okruhu působnosti finančních úřadů a přenáší se do působnosti zemědělských rad. Náhrada má odpovídati části naturálního výtěžku pohromou zničené. Rozsah a bližší podmínky náhrady určí prováděcí nařízení.

vy) zřídí se zvláštní fondy k tomu účelu, aby z nich v případech rozsáhlejšího poškození zemědělských kultur živelními pohromami byla poškozeným poplatníkům poskytována náhrada pozemkové daně se zvláštním příspěvkem (§ 105, odst. 2.) a přírážkami odpovídající části naturálního výtěžku zničeného živelní pohromou.

§ 109.

(1) Do fondů zřízených podle § 108 přispívají stát 30% zvláštního příspěvku (§ 105, odst. 2.) předepsaného v obvodu dotčeného fondu z veškeré půdy kromě lesů a obce částkou ve výši 10% pozemkové daně předepsané v obci z veškeré půdy kromě lesů.

(2) Přebytků zvláštních fondů může býti použito ku poskytování mimořádných podpor hospodářsky slabým poplatníkům, jimž ku zmírnění škod způsobených živelní pohromou jest zvláštní pomoci třeba.

§ 110.

Podrobná ustanovení o podmínkách a způsobu náhrad, jakož i o hospodaření se zvláštními fondy, zejména také co do nakládání s jejich přebytky, stanoví vládní nařízení po slyšení korporací zmíněných v § 108.

Zvláštní fondy zřídí se pro každý obvod zemědělské rady zvláště a budou samostatně spravovány. Příspěvek obcí pro zvláštní fond jest nuceným a tvoří řádný výdaj, jež hraditi nutno v rámci obecního rozpočtu z celkových příjmů obecních. K účelu hrazení zmíněného příspěvku není vybírání vyšší přírážky ku dani pozemkové (nad přípustnou výměru obecních přírážek podle § 1 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy) nebo vybírání vyšší přírážky ku pozemkové dani než ku ostatním přímým daním přípustným. Pokud příspěvek obce může býti uhrazen z výnosu obecních přírážek vybíraných státními úřady, zadrží se jimi a odvede přímo do fondu.

O prozatímnosti řešení otázky náhrad pozemkové daně z důvodů živelních škod svědčí důvodová zpráva k vládní osnově zákona, kde se praví:

„Vláda jest si vědoma toho, že navržená ustanovení nemohou býti považována za konečné vyřešení otázky náhrad škod způsobených živelními pohromami, doufá však, že navrhované řešení bude moci sloužiti za podklad pro další vybudování všeobecného pojištění zemědělců proti živelním škodám, které, založeno na zásadě svépomoci, by s přiměřenou pomocí státní mohlo nejlépe obtížnou otázku definitivně vyřešiti.

Slevy pozemkové daně při poškození lesů.

Předpoklad pro slevu daně
a výše slevy.

§ 111.

(1) Byl-li na lesní půdě zničen dřevní porost živelní pohromou, jako na př. ohněm, vichřicí, sněhovým polomem, hmyzem nebo u mladých kultur také kromobyčejným suchem, tou měrou, že postižené plochy lze jen novým zalesněním opět učiniti výnosnými, přísluší držitelé lesních pozemků sleva pozemkové daně, byl-li naznačeným způsobem zničen dřevní porost alespoň na čtvrtině plochy celého, témuž držitelé náležejícího spojeného lesního komplexu.

(2) Silnice, cesty, vodotoky a hranice katastrálních území jednotlivých obcí (jejich součástí), lesním komplexem probíhající, neruší jeho spojitosti.

(3) Zničení lesního porostu za tou příčinou, aby se zabránilo rozšiřování škodlivého hmyzu, rovná se škodě hmyzem způsobené.

§ 112.

Sleva pozemkové daně přísluší částkou, jež byla na pozemkové dani s případnými státními přírážkami placena ze zničeného množství dřeva až do konce roku, v němž škoda nastala.

K §§ 111 až 116. Při poškození lesů živelními pohromami podržuje se dosud obvyklý způsob slevy daně za obdobných, v jistém směru však značně zmírněných předpokladů čis. nař. ze dne 16. března 1917, č. 124 ř. z., a nař. min. fin. ze dne 25. prosince 1917, č. 516 ř. z., jež byla dosud v platnosti pro Čechy, Moravu a Slezsko.

Výpočet živelních pohrom v § 111 není taxativní. Nárok na slevu z důvodu škod způsobených kromobyčejným suchem však omezen jest jen na mladé kultury.

Nárok na slevu daně vzniká již, byl-li zničen porost na jedné čtvrtině plochy spojeného lesního komplexu náležejícího témuž držitelé (dosud se vyžadovalo zničení jedné třetiny porostu).

Rozhodným jest zničení dřevního porostu takovým způsobem, že postižené plochy bylo nutno znova zalesniti, aby docílen býti mohl další výnos půdy.

Za lesní komplex považují se všechny témuž držitelé náležející souvislé parcely lesní. Souvislost parcel neruší silnice, cesty, vodotoky a hra-

žádost o slevu daně.

§ 113.

(1) Žádost o slevu pozemkové daně z lesů podati dlužno buď písemně nebo protokolárně do 30 dnů po zpozorování škody u vyměřovacího úřadu, v jehož obvodu leží větší část poškozeného lesního komplexu. V žádosti uvéstí nutno čísla poškozených lesních parcel, příčinu škody a přibližný její rozsah.

(2) Výjimečně lze škodu oznámiti blíže ležícímu bernímu úřadu, je-li pravidelné spojení s vyměřovacím úřadem přerušeno a bylo-li by nebezpečí v prodlení.

Zjištění škody a odpis daně.

§ 114.

(1) Škodu zjistí vyměřovací úřad příslušný podle § 113 vyšetřením na místě samém a to zpravidla za součinnosti jednoho nebo dvou úředně oprávněných lesních znalců.

(2) Množství zničeného dřeva zjistí se tím způsobem, že se vypočítá roční přírůstek dřeva (roční naturální výtěžek) připadající podle operátů pozemkového katastru na lesní plochu, na níž dřevní porost byl zničen, a násobí se stářím zničeného dřevního porostu.

nice katastrálních území obcí; nelze však k témuž komplexu čítati lesní parcely oddělené od sebe pozemky jiného druhu, byť i tyto pozemky patřily témuž držitelé.

Pro výpočet slevy daně rozhodny jsou částky, které byly podle pozemkového katastru placeny ze zničeného množství dřeva, t. j. za celou dobu trvání zničeného lesního porostu na státní dani a na státních přírážkách k ní vybíraných. V úvahu přicházejí tu vedle státní daně zejména válečné (mimořádné) přírážky státní placené v letech 1916 až 1926 a zvláštní příspěvek vybíraný s pozemkovou daní podle § 105.

Pro výpočet slevy rozhodným jest stav katastru pozemkové daně. Nelze proto při slevě daně počítati s vyšším stářím lesního porostu, nežli jest doba mýcení (turnus) vzata za základ pro operát pozemkového katastru. Rovněž nesmí býti stáří zničeného porostu počítáno výše, nežli činí doba, po kterou byla postižená plocha jako les zdaňována.

Výše slevy řídí se množstvím zničeného dřeva připadajícího podle operátů pozemkového katastru na zničenou plochu vzhledem ku stáří zničeného dřevního porostu. Základem výpočtu jest ryzí katastrální výtěžek připadající podle katastru na zničenou plochu lesní znásobený počtem

K zásobě dřeva, která tu zbyla, byť i v hodnotě zmenšené, nutno přihlížeti při zjištění množství zničeného dřeva.

(3) Podrobnější ustanovení o vyšetření škod lesních a o provedení odpisu daně budou stanovena vládním nařízením.

(4) O nároku na slevu daně rozhodne vyměřovací úřad, proti jehož rozhodnutí přípustno jest odvolání k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

Zastoupení poplatníka.

§ 115.

Žádost o slevu daně podle § 113 podati může za poplatníka též nájemce nebo trvalý uživatel poškozených pozemků, hospodářský nebo lesní úředník, pověřený správou poškozených pozemků, pokud se týče starosta obce.

Účinek slevy daně na přírážky.

§ 116.

(1) Se slevou pozemkové daně jest spojena i sleva zvláštního příspěvku vybíraného s daní pozemkovou podle § 105, odst. 2.

let stáří zničeného porostu. Byl-li na př. požárem zničen úplně třicetiletý porost na jedné polovině lesní parcely tak, že nezbylo tu žádného zužitkovatelného dřeva, bude — předpokládajíc, že polovina zmíněné parcely činí více než jednu čtvrtinu celého souvislého témuž držiteli náležejícího lesního komplexu — povolena sleva daně ve výši 50% všech částek, které na státní dani se státními (válečnými, mimořádnými) přírážkami byly z poškozené parcely zaplacený za posledních 30 let. Byl-li za těchže předpokladů zničen kromobyčejným suchem porost pětiletý, bude sleva daně činit 50% částek zaplacených z poškozené parcely na státní dani a státních (válečných, mimořádných) přírážkách za posledních 5 let.

Nebylo-li zničeno veškeré dřevo na poškozené ploše, nutno bráti při výpočtu zničeného dřeva, jež má býti základem pro výpočet slevy daně, zřetel na zbylou zásobu dřeva.

Co do podrobností postupu při povolení slev a provedení odpisu nutno vyčkati bližších ustanovení, jež vydána budou prováděcím nařízením.

Lhůtu pro podání žádosti o slevu daně čítati nutno ode dne, kdy škoda byla zpozorována v rozsahu pro nárok na slevu daně rozhodném. Počátek lhůty bude tedy různým podle druhu škody. U škod způsobených požárem jest na př. počítati lhůtu hned po skončení požáru, kdy jest jisto, že

(2) Předpis jiných přírážek, zvláště přírážek samosprávných korporací, zůstává slevou daně pozemkové nedotčen.

HLAVA V.

DOMOVNÍ DAŇ.

Oddíl I.

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ ČINZOVNÍ A TŘÍDNÍ DANĚ.

Předmět a podmět domovní daně.

§ 117.

Domovní dani podrobeny jsou všechny budovy spojené pevně se zemí nebo v zemi,

škoda většího rozsahu již nenabude. Jinak u těch druhů škody, které se pozorují teprve po delší době, na př. při kromobyčejném suchu, mnišce atd. V těchto případech třeba lhůtu čítati teprve od doby, kdy bylo zřejmo, že alespoň jedna čtvrtina lesního komplexu jest zničena, a s bezpečností možno udati poškozené parcely a přibližný rozsah škody.

K § 117. Za „zastavěné plochy“ a „nádvoří“ jest považovati pozemky, které jsou jako takové v katastrálních operátech daně pozemkové zaneseny.

Nádvoří jest součástí budovy a zdaňuje se s ní daní činžovní společně.

Nutným předpokladem „budovy“ jest pevné spojení stavby se zemí, ať zdivo spočívá na povrchu země nebo v zemi. Toto pevné spojení se zemí dodává jí charakteru věci nemovitě.

Pro nedostatek pevného spojení nejsou budovami movitosti jako: obývací vozy, lodní mlýny, stavby na vodě plovoucí, tyto i když jsou trvale ku břehu připoutány, jakož i když náležejí jako vedlejší objekty ke stavení stojícímu na břehu, plovárny a pod.

K pojmu budovy dále se vyžaduje, aby byla zřízena k trvalým účelům, to znamená, aby byla uzpůsobena tak, aby svým účelům trvale, t. j. bez omezení časem sloužiti mohla.

Budovami ve smyslu tohoto zákona v souhlasu s § 297 obč. zák. nejsou stavby přechodného rázu, na př. stavení zřízená k účelům a na dobu provádění určité stavby (stavební kanceláře, kantiny), stany sloužící za dočasný útulek, pavilony, které se po skončení výstavy nebo veletrhu odklízají, dále tržní boudy v lázeňských místech, zřízené pouze na dobu sezony, kabiny na břehu toků neb rybníků postavené k dočasnému používání, vyřazené železniční vagony upravené z nouze k přechodnému bydlení a pod.

zřízené k trvalým účelům, i se zastavěnou jimi plochou a nádvořím (§ 96, č. 3.).

§ 118.

Budovy zdaňují se buď podle činžovního výtěžku, aneb podle počtu obytných místností; podle toho je domovní daň dvojí:

- a) daň činžovní (Oddíl II.),
- b) daň třídní (Oddíl III.).

§ 119.

(1) Domovní daní jest povinen vlastník nebo trvalý poživatel budovy.

(2) Trvalému poživateli budovy je na roveň postaven doživotní poživatel.

Abý mohla stavba nepřetržitě (trvale) sloužiti svému účelu, je nutno, aby byly prostory její uzavřeny stěnami, podlahou a stropem.

Pro nedostatek takového zařízení nejsou budovami na př. se všech stran otevřené kolny, nezasklené verandy, hudební pavilony, zahradní besídky, kryté kuželníky a p.

Stavbami v zemi rozumí se takové, které jsou zřízeny pod povrchem zemským, jako na př. samostatné vinné a pивní sklepy, stavby dolové.

K § 119, odst. 1.—5. *Subjektem domovní daně jest vlastník budovy, trvalý poživatel celé budovy, poživatel superedifikátu a doživotní poživatel celé budovy. V případě, že přísluší trvalý neb doživotní ususfructus jen k části budovy (vyjma případ superedifikátu), jest samojediným subjektem daně vlastník budovy.*

Pouhý usudář, jakým bývá zpravidla výminkář, není subjektem daně domovní. Spoluovlastníci budovy (manželé, společnost majetková) tvoří dohromady jeden daňový subjekt (odst. 3. a contrario).

Při dílčím vlastnictví, kde totiž určitým osobám přísluší samostatné právo vlastnické na materiální díly budovy (poschodí neb jednotlivé místnosti), stíhá daňová povinnost každého vlastníka takového dílu samostatně ovšem za předpokladů v odst. 3. uvedených; nejsou-li tu požadované předpoklady, nutno budovu považovati jako celek jsoucí ve spoluvlastnictví.

Pokud se týče vlastníka, nečiní zákon rozdílu mezi vlastníkem knihovním a naturálním.

V případě sporu o vlastnictví k budově nutno považovati za vlastníka toho, kdo jest jako takový zapsán v knize pozemkové; není-li takového zápisu, toho, kdo v době zahájeného soudního sporu budovu drží jako vlastní.

(3) Při dílčím vlastnictví stíhá daňová povinnost každého vlastníka dílu domu samostatně, předpokládajíc, že počátkem účinnosti tohoto zákona rozdělení domu tu již bylo a že činily díly domu také zvláštní knihovní tělesa.

(4) Stojí-li budova na cizí půdě neb na cizích zdech (superedifikát), je daní z ní povinen její poživatel.

(5) Kde se v tomto zákoně mluví o vlastníku, rozumí se jím, pokud není výslovně něco jiného ustanoveno, také ostatní osoby, uvedené v tomto paragrafu.

§ 120.

(1) Daň předpisuje se zpravidla na kalendářní (berní) rok, a to pro každou samostat-

Trvalý ususfructus jest v případě děleného vlastnictví (§ 357 obč. zák.), když podstata majetková vlastnický náleží osobě právnické, právo poživací však osobě fyzické, jak je tomu při budovách náležejících církvím.

Stanovení daňové povinnosti pro poživatele superedifikátu je novum. Zákon přihlíží tu k hospodářskému výsledku plynoucímu ze stavby, jak toho vyžaduje povaha daně domovní postihující výtěžek, který zdaniti dlužno u toho, komu plyne.

Podle dosud platného práva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku byla daň domovní v případě superedifikátu vždy předpisována vlastníku i když poživatelem superedifikátu nebyl (§ 5 pat. o dani domovní ze dne 23. února 1820). Na Slovensku byla v takovém případě daň předpisována také vlastníku budovy (§ 142 zák. čl. VI/1909 a Úpr. č. 77.000), za vlastníka se však považoval pronajímatel domu.

Subjektem daně domovní může býti nejen osoba přirozená, ale i osoba právnická jako: stát, země, župa, okres, obec, společnost náboženská, řehole, nadace, spolek, společnost akciová, obchodní společnost s ručením omezeným, družstvo a j.

Státní příslušnost daňového subjektu je pro povinnost k dani domovní bez významu.

Subjekt domovní jest podle zákona též nositelem a plátcem jejím. Týž může v případě § 130, odst. 2. daň přesunouti na osobu třetí.

K § 120, odst. 1. *Předmětem daně domovní jest samostatná budova. Za samostatnou (jednotnou) budovu považuje zákon takovou, která není na jiné budově závislou ani co do poživatelosti ani stavebně. Charakteristickým znakem samostatnosti (jednotnosti) budovy jest vlastní krov a vlastní vchod.*

nou budovu zvláště s výjimkami § 119, odst. 3. a § 161, odst. 4.

(2) Pro předpis jsou rozhodna vlastnická neb požívací práva podle stavu 31. prosince roku berního; skončila-li se daňová povinnost (§ 122) dříve, podle stavu při jejím zániku.

Samostatností budovy nevádí, je-li vlastní vchod její zvláštním na vchodu budovy jiné, aneb má-li vchodů více. Taktéž zřízení komunikace mezi jednotlivými budovami není její samostatností na újmu.

O vlastním krovu lze mluvit tehda, je-li budova od jiné oddělená zdí sahající až ku hřebenu střechy a při budovách frontových, je-li takové oddělení provedeno s obou stran budov sousedících.

Samostatná budova opatřená více čísly popisnými neb polohopisnými považuje se za budovu jednu, skutečnost pak, že více budov samostatných opatřeno jest jedním číslem popisným neb polohopisným, jim povahy samostatných daňových předmětů neubírá.

Byla-li u stávající samostatné budovy provedena přístavba neb nástavba, tvoří nový stavební stav se starým jeden celek, tedy stavení jednotné.

Stavení provedená na nádvoří jako prádelny, garáže, kolny a pod. jsou součástmi budovy hlavní, poněvadž nádvoří tvoří s budovou jeden celek.

Otázku samostatnosti budov s hlediska daňové techniky nelze řešiti na podkladě knihovního stavu vzhledem k zřízení knih pozemkových, nýbrž nutno tak činiti od případu k případu, k čemuž uvedený charakteristický znak je nejprůhodnějším.

Výjimky z pravidla, podle něhož je předmětem daně domovní samostatná budova, jsou tyto:

1. Díly budovy vzniklé superedifikací, a to přístavbou neb nástavbou, není-li jejím požívatelem vlastník původní stavby, zdaňují se u jejich poživatele odděleně. Jakmile však superedifikát připadne vlastníku půdy nebo zdí, na nichž byl zřízen, splyne s budovou v jeden celek, který tvoří samostatnou (jednotnou) budovu.

2. Fysické díly budovy jsoucí v dílčím vlastnictví zdaňují se za podmínek § 119, odst. 3. uvedených každý pro sebe.

3. Místnosti v § 161, odst. 2. pod lit. b) uvedené, jsou-li ve zvláštních budovách vedlejších, zdaňují se s hlavní budovou jako jednotný celek (§ 161, odst. 4.).

K § 120, odst. 2. Předpis daně děje se každoročně.

Daň pro dotýčný berní rok předepíše se tomu, kdo byl dne 31. prosince toho roku jejím vlastníkem; změna ve vlastnictví během berního roku nemá na uložení daně celoročním obnosem vlivu a může zakládati jedině civilně právní nárok naproti dřívějšímu vlastníku na náhradu daně pro rata temporis.

Počátek a konec daňové povinnosti.

§ 121.

Daňová povinnost nově vzniklých budov neb součástek jejich počíná se:

a) u daně činžovní dnem skutečného použití aneb, byly-li od daně osvobozeny, dnem jdoucím po dni, kdy daňové osvobození zaniklo;

b) u daně třídní od příštího kalendářního roku, který jde po skutečném použití stavby, nebo při zániku daňového osvobození od příštího dne.

§ 122.

(1) Daňová povinnost se končí:

a) u daně činžovní dnem:

1. kterým budova zanikla nebo
2. kterým byla za příčinou zbourání vyklizena nebo

3. kterým se počíná dočasné neb trvalé osvobození její od daně;

b) u daně třídní projitím kalendářního roku, kdy nastal, pokud se týče byl oznámen příslušný případ evidenci (§ 166); v případech pak, kde se započalo dočasné osvobození od daně, dnem předchozím.

K § 121, lit. a). *U budov, které teprve během berního roku vznikly, pokud nejsou daně prosty, počíná se povinnost k dani činžovní dnem skutečného jich použití, t. j. dnem, kdy vlastník budovy počal ji užívat sám, neb užívání její přenechal osobám třetím úplatně neb i bezplatně. Pod skutečným použitím jest rozuměti každý akt, kterým se začalo užívání budovy, byla-li již k užívání způsobilá, i kdyby byl tento akt v rozporu s povolením k obývání a užívání, vydaným příslušným stavebním úřadem, aneb počalo-li se budovy určené podle plánu k účelům bydlení užívat jinak, na př. jako skladiště nábytku, zboží, zásob a pod. V pojem „skutečného použití“ zahrnuje se také skutečnost, že počal poplatníku plynouti z objektu výtěžek činžovní ještě před užíváním jeho, na př. objekt byl pronajat, nájemné platí se ode dne smlouvy nájemní, nájemník však nastěhuje se později.*

Daň se předepíše i v tomto případě tomu, kdo byl dne 31. prosince toho roku, v němž povinnost daňová byla založena, jejím vlastníkem.

K § 122, odst. 1., lit. a). *Konec povinnosti daně činžovní následkem zániku budovy neb vyklizení jejího váže se na předpoklad, že v souvislosti s těmito událostmi nastal také zánik výtěžku z budovy, což plyne z povahy daně činžovní, jakožto daně výnosové.*

(2) Omezují-li se skutečnosti v odst. 1. pod č. 1. až včetně 3. uvedené na část budovy, zaniká daňová povinnost pouze pokud se týče daně, připadající na tuto část.

§ 123.

Vyklizení budovy (její části) nařízené policí stavební posuzuje se jako zánik; zrušení vyklizovacího nařízení neb opětné užívání po odstranění závad jako vznik budovy.

§ 124.

(1) Den, kterým nastalo skutečné užívání nově zřízených budov neb jejich částí, oznámí dlužno k účelům daně činžovní písemně u příslušného vyměřovacího úřadu do 15 dnů.

(2) Opominutí oznámení podle odstavce 1. může být potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(3) O povinnosti oznamovati změny v předmětu daně třídní jedná § 167.

§ 125.

(1) Stavební přeměny, jimiž budova dosud daní nepovinná stala se daní povinnou, posuzují se jako zřízení nové budovy; přeměny stavební pak, jimiž budova dosud daní povinná stala se daní nepovinnou, posuzují se jako zánik budovy.

(2) Vzniknou-li fyzickým rozdělením budovy díly úplně samostatné, posuzují se jako budovy nově zřízené, a naopak sloučí-li se stavební úpravou dvě nebo více samostatných budov v jednu, posuzuje se taková stavební přeměna jako zánik těch budov, které s jinou splynuly.

K § 125, odst. 1. Stavební přeměny, které má na mysli § 125, odst. 1. jsou na př.: daní nepovinná tovární budova, stodola, skladiště upravené v obytný dům, neb opáčně obytná budova přeměněná se v celém rozsahu v daně prosté hospodářské stavení (sýpku, kolny).

K § 125, odst. 2. Při fyzickém rozdělení budovy na více samostatných budov zaniká budova stará a na místě jejím vznikají samostatné budovy nové. Sloučí-li se dvě nebo více samostatných budov v jednu, zaniknou budovy dřívější a na jejich místě vznikne jedna budova nová.

Výjimky a trvalá osvobození.

§ 126.

Z domovní daně jsou vyňaty:

1. státní budovy, pokud slouží za sídlo presidenta republiky,

2. státní budovy a jejich části, pokud slouží účelům v § 127, č. 1., 3.—6., vyznačeným nebo veřejné dopravě,

3. budovy cizích států, užívané diplomatickými zástupci a konsuly z povolání, pověřenými u vlády republiky Československé, pokud trvá vzájemnost,

4. budovy a jejich části, kterým přísluší osvobození podle státních smluv,

K § 126, č. 1. Z domovní daně jsou vyňaty státní budovy, t. j. budovy vlastnický náležející státu, pokud slouží za sídlo presidenta republiky (Hrad Pražský čp. 1 v Praze IV s příslušnými budovami a zámek v Lánech čp. 2 s vedlejšími budovami). Slovo „pokud“ má význam účelový nikoli časový. Z toho plyne, že i když prezident republiky přechodně nebydlí v dotčených budovách tyto vyněti z daně neztrácejí; naproti tomu, byly-li by v těchto budovách místnosti přenechány k jinému účelu, který nezakládá titul vyněti z daně neb trvalého osvobození, aneb že by byly k jakémukoli účelu pronajaty, pak by daní domovní podléhaly.

K § 126, č. 2. Státní budovy, pokud neslouží k účelům v tomto bodě vyznačeným, a které jsou v souvislosti se soukromým hospodařením nebo podnikáním státu, jež nelze subsumovati pod ustanovení č. 8 tohoto paragrafu jako: budovy lázeňské, budovy při státních lesích a statcích, pak budovy státních podniků, jež převahou nemají plniti úkoly správní, jako budovy státního nakladatelství, šekového, zástavního a loterního úřadu, posuzují se jako jiné soukromé budovy.

Státní budovy sloužící veřejné dopravě jsou budovy provozní a úřední železnic, pošt, telegrafů, telefonů, pak dálny a strážní domky na tratích železničních.

K § 126, č. 3. Vyněti z daně budov, jsoucích ve vlastnictví cizích států, užívaných pověřenými diplomatickými zástupci a konsuly z povolání, a k umístění personálu, jest vázáno na podmínku vzájemnosti, jejíž zjištění přísluší úřadu vyměřovacímu.

K § 126, č. 4. Budovy (jejich části), v tomto bodu uvedené, jsou jmenovitě budovy, sloužící provozu cizích železnic a celnictví, jakož i umístění služebního personálu v nich.

5. budovy a jich části, pokud slouží veřejné bohoslužbě náboženských společností uznaných státem, pak budovy a jejich části, sloužící za úřadovny osob, jež jsou

K § 126, č. 5. *Budovami, sloužícími veřejné bohoslužbě, rozumí se chrámy, kaple, modlitebny, synagogy, kapličky u cest a samostatné zvonice, stojící u kostelů.*

Za veřejnou bohoslužbu považovati jest takovou, která je každému bez rozdílu přístupna. Domácí kaple v zámcích a jinde, sloužící bohoslužbě soukromé, dani podléhají.

Slouží-li uvedené budovy (jich části) být jen občas zároveň jinému účelu (na př. židovská modlitebna, za zasedací síň náboženské obce), nejsou vynětí z daně účastny. (Viz slůvko omezující „pokud“.)

Vynětí z daně přísluší budovám bohoslužebným jenom náboženských společností, uznaných státem. Důvod tohoto omezení spočívá v úvaze, že vynětí z daně znamená podporu státu z prostředků veřejných za to, že dotčená církev, neb společnost náboženská podporuje stát při sledování jeho cílů duchového a mravního povznesení lidí, čehož zárukou je právě její státní uznání.

Náboženské společnosti státem uznané toho času jsou tyto:

a) v Čechách, na Moravě a ve Slezsku:

1. Církve katolické, 2. Českobratrská církev evangelická, 3. německá církev evangelická, 4. augsburská církev evangelická ve východním Slezsku a Československu, 5. náboženská společnost židovská, 6. církev československá, 7. církev starokatolická, 8. Jednota bratrská a 9. církev pravoslavná;

b) na Slovensku a v Podkarpatské Rusi:

1. Církve katolické, 2. augsburská církev evangelická, 3. církev reformovaná, 4. náboženská společnost židovská, 5. církev pravoslavná, 6. baptisté a 7. církev československá.

Vynětí z daně přísluší též budovám (jich částem), sloužícím za úřadovny a za služební byty osob, jež jsou pověřeny duchovní správou společností náboženských státem uznaných nebo vedením matrik.

Důvod vynětí z daně tkví v úvaze, že tu jde o úřední ubikace osob, které vedle správy duchovní konají funkce na ně přenesené státem, totiž přijímání manželského konsensu a vedení matrik. Tyto funkce na osoby duchovní společnosti státem neuznaných přeneseny nebyly a není tudíž důvodu, aby úřadovny a služební byty jejich stát od daně osvobozoval.

Osoby, pověřené duchovní správou, s níž jest spojen i výkon přenesených státních funkcí (přijímání konsensu manželského a vedení matrik) jsou:

a) u církve katolické biskupové jakožto správcové diecezí, faráři, administrátoři (provisoři), vikaristé a exposité (t. j. kněží, ustanovení při kostelích mimo farní sídlo);

pověřeny duchovní správou společností náboženských státem uznaných nebo vedením matrik,

6. budovy hřbitovní,

7. budovy (části budov) pojišťoven zřízených podle zvláštních zákonů, sloužících výlučně a trvale účelům sociálního pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, úrazu, invalidity,

- b) u církvi evangelických v Čechách, na Moravě a ve Slezsku duchovní správci (faráři a vikáři), pomocní duchovní;
- c) u náboženské společnosti židovské rabbini;
- d) u církve československé biskupové, faráři a pomocní duchovní;
- e) u církve starokatolické biskup, samostatní duchovní (faráři a pomocní duchovní);
- f) u Jednoty bratrské kazatelé;
- g) u církve pravoslavné biskupové, faráři a kooperátoři;
- h) u církvi evangelických na Slovensku a Podkarpatské Rusi biskupové, duchovní správci (faráři a vikáři);
- ch) u baptistů samostatní duchovní správci a pomocní duchovní.

Bytům, výpomocných duchovních, totiž takových, kteří v duchovní správě aneb při jednotlivých duchovních úkonech pouze vypomáhají, trvalé osvobození nepřislouží.

K § 126, č. 6. *Pod „budovami hřbitovními“ rozumí se budovy, stojící na hřbitovech jak veřejných, tak konfesijních, jako: kaple, pohřební (obřadní) síně, umrlčí komory, pitevny, márnice, kostnice, krypty, domky hrobníků, strážců a zahradníků, domky hřbitovní správy, mausolea, krematoria a kolumbaria, jakož i prostory k uložení předmětů rituelních.*

K § 126, č. 7. *Pojem sociálního pojištění zahrnuje v sobě všechny složky nuceného veřejnoprávního pojištění proti hospodářsky škodlivým následkům hromadných sociálních jevů (nemoc, úraz, invalidita, stáří).*

Zvláštní zákony tuto míněné jmenovitě jsou: Zák. úrazový ze dne 28. prosince 1887, č. 1/1888 ř. z., ze dne 20. července 1894, č. 168 ř. z., ve znění zák. ze dne 21. srpna 1917, č. 363 ř. z., a zák. ze dne 10. dubna 1919, č. 207 Sb. z. a n., kterým se mění zákony o úrazovém pojištění dělníků; zák. ze dne 11. července 1922, č. 242 Sb. z. a n., o pojištění u báňských bratrských pokladen; zák. ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří; zák. ze dne 10. června 1925, č. 148 Sb. z. a n., o pojištění osob samostatně hospodářících pro případ invalidity a stáří; zák. ze dne 15. října 1925, č. 221 Sb. z. a n., o nemocenském pojištění veřejných zaměstnanců.

Pod pojmem „výlučně“ sluší rozuměti používání budovy (její části) jenom pro účel, v zákoně uvedený; pojem „trvale“ zahrnuje v sobě určené, jež není časem omezeno.

dity a stáří nebo pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří nebo nemocenskému pojištění veřejných zaměstnanců,

8. budovy (samostatně použitelná křídla budov, celá patra) sloužící výlučně a trvale jako provozovny a skladiště účelům výroby; součástí sloužící za naturální byty osob obstarávajících správu a hlídku těchto budov, pak součástí sloužící účelům kancelářským a manipulačním podniku v budově provozovaného ne-

K § 126, č. 8. Vynětí z daně patří budovám a samostatně použitelným křídlům (traktům), jakož i celým patřím budov, sloužícím výlučně a trvale k účelům výroby.

Za samostatně použitelné křídlo budovy jest pokládati takovou součást budovy, které může býti užíváno bez spoluužívání ostatní části budovy tak, že kdyby se tato ostatní část zbořila, nepřetržitá užitelnost křídla by tím neutrpěla.

Vchody (vjezdy) skrze jiné budovy nejsou rozhodny pro posouzení samostatné užitelnosti.

Co je patro, viz § 134.

Výlučnosti není na újmu, jestliže některé součásti stavby slouží za naturální byty osob, obstarávajících správu budovy (nikoli správu podniku v ní provozovaného) a hlídku budovy (domovník, vrátný a ponocný) a dále, slouží-li účelům kancelářským a manipulačním podniku v budově provozovaného za podmínky, že podlahová plocha těchto všech prostor dohromady nepřesahuje $\frac{1}{4}$ celkové podlahové plochy objektu.

Místnosti manipulační jsou prostory, v nichž se již hotové výrobky třídí, měří, váží, balí, expedují a p.

Slouží-li uvedené objekty zároveň jiným účelům, aneb odpadne-li účel, pro který byly z daně vyňaty vůbec, spadají do povinnosti daňové. Takové případy nastanou na př., jestliže místnosti tovární byly adaptovány na byty neb prostory obchodní, dále používá-li se provozovny zároveň neb občas k bydlení neb ku prodeji zboží, jak bývá v dílnách krejčí, švadlen, modistek, obuvníků, vlásenkářů, ručních tkalců, pekařů, cukrářů a j., neb používá-li obchodník či soukromník v místě zcela dani činžovní podrobeném vlastní stodoly, sýpky, kolny jako skladiště na zboží neb různých věcí, dále používá-li továrník, lékař, soukromník, obchodník koňmi, konírny k ustájení koní jezdeckých, kočárových nebo ku prodeji určených.

Trvale určené vyznačuje zvláštní účelné stavební zařízení budovy, odlišné od staveb jiného druhu a také technické vybavení uvnitř (strojové zařízení, nástroje).

Pod pojmem „části (součásti) budov“ v tomto paragrafu uvedeném rozuměti jest ohraničené prostory v budovách (pokoje, sály, komory, kuchyně, sklepy, půdy a j.).

jsou vynětí z daně na překážku, jestliže podlahová plocha těchto všech prostor dohromady nepřesahuje $\frac{1}{4}$ celkové podlahové plochy budovy (samostatně použitelného křídla, celého patra).

§ 127.

Trvalé osvobození přísluší budovám (částem budov), které nenáleží státu, pokud slouží výlučně a trvale:

1. účelům státní nebo veřejné správy vůbec a ubytování vojska,
2. účelům Společnosti Československého červeného kříže,
3. jako veřejné nemocnice nebo veřejné ústavy sloužící zdravotnictví nebo zaopatření chudých,

K § 127. Vedle vynětí z daně, jež plyne již ze zákona samého, připouští zákon pro budovy (jich části) nenáležící státu trvalé osvobození od daně, slouží-li výlučně a trvale účelům, v tomto paragrafu uvedeným.

K § 127, č. 1. K účelům státní a vůbec veřejné správy slouží jmenovitě: úřadovny státní, zemské, župní, okresní, okresní silniční, obecní, pak úřadovny zemědělských rad, obchodních a živnostenských komor, komor advokátních, notářských, lékařských, zvěrolékařských, inženýrských a jiných korporací, zákonem organizovaných, dále trestnice, věznice, robotárny, donucovací pracovny, okresní a obecní ústavy sprostředkující služby a práce, hnanécké stanice, obecní vážní domky, prostory k umístění silničních parních válců, hasičské stanice, skladiště hasičského náčiní a pod.

Obecní budovy (jich části), sloužící výlučně aneb zároveň k účelům soukromého hospodářství obcí, posuzují se jako jiné soukromé budovy.

Trvalé osvobození přísluší též budovám (jich částem), které jsou od korporací veřejnoprávních neb od soukromníků přenechány státu k ubytování vojska, včetně vojenských gážístů v posádkách.

Výlučnosti není na překážku, užívá-li se jednotlivých prostor jako kantin k výlučné potřebě vojska, ovšem předpokládajíc, že se z místností takových neplatí nájemné.

K § 127, č. 3. Trvale osvobozeny jsou budovy (jich části), sloužící veřejnému zdravotnictví, jako: nemocnice, léčební ústavy, dispensáře, chorobince, ústavy zdravotní, ambulatoria, ústavy rekonvalescentů a osob nevylicitelných, porodnice a j.; sem patří též zdravotní zařízení v obcích, jako: karantenní a desinfekční stanice, infekční nemocnice, pohodnice, dobytčí kontumační stáje, vodárny, veřejné jatky a veřejné záchodky.

Za veřejnou nemocnici jest pokládati nemocnici (léčebný ústav, chorobinec), která jest zákonem za takovou uznána a nečiní se rozdílu, přijímají-li se do ní nemocní bezplatně nebo za placení schválených tax.

4. jako veřejné lidumilné a dobročinné ústavy, sledující podobné účely jako ústavy pod č. 3. zmíněné, na př. ústavy pro slabomyslné, nalezince, sirotčince, opatrovny, ústavy pro slepce, hluchoněmé a pod.,

5. jako ústavy vyučovací a výchovné spravované bez výdělečných účelů veřejnými korporacemi neb nadacemi; sem náleží též vědecké akademie, musea, veřejné knihovny, hvězdárny, studentské koleje, internáty a pod.,

6. jako turistické útulny.

§ 128.

(1) Ministerstvo financí může i v jiných případech, než které má na mysli § 127, povolovati osvobození budovám (částem budov), které slouží výlučně a trvale účelům veřejným, dobročinným nebo všeužitečným, předpokládajíc, že při činnosti k těmto účelům

Osvobození od daně veřejných nemocnic neobmezuje se pouze na místnosti, sloužící k umístění nemocných, nýbrž vztahuje se na všechny prostory, sloužící k účelům nemocnice.

K § 127, č. 4. Trvalé osvobození přísluší budovám (jich částem), sloužícím veřejné dobročinnosti a lidumilství. Za dobročinné sluší míti ústavy, které poskytují pomoci osobám toho potřebným bez rozdílu a nezištně z pouhé lásky k bližnímu.

K § 127, č. 5. Budovy (jich části) škol soukromých, třebaš měly tyto právo veřejnosti, dani podléhají.

K § 127, č. 6. Turistické útulny jsou chaty, zřízené zpravidla v horách ku podpoře turistiky, aby zdarma nebo za nepatrný poplatek poskytovaly turistům přístřeší v době nepohody, v neštěstí, k odpočinku a přenocování; trvalé osvobození poskytuje jim zákon v zájmu veřejném.

Části těchto stavení, sloužící k jiným účelům, zejména výdělečným (kuchyně, restaurace), dani ovšem podléhají.

K § 128, odst. 1. Pod ustanovení tohoto odstavce spadají budovy (jich části) sloužící jiným veřejným, dobročinným a všeužitečným (obecně prospěšným) účelům, než-li oněm v § 127 uvedeným.

Nezáleží na tom, náležejí-li vlastnický uvedené budovy (jich části) korporacím, nadacím, neb osobám jiným zmíněné účele sledujícím, neb byly-li jim k tomu osobami třetími bezplatně přenechány. Výtěžkem nepatrným, na němž jest trvalé osvobození podle tohoto §u závislo, sluší rozuměti výtěžek, který nejša předpokládán, málo převyšuje náklady

směřující nedosahuje se výtěžku vůbec nebo se dosahuje jen výtěžku poměrně nepatrného, pak budovám památným, jichž nikdo nepoužívá.

(2) Osvobození může býti povoleno také částečně, jen na určitou dobu nebo za určitých podmínek.

§ 129.

Vynětí z daně (§ 126), pokud se týče osvobození od daně (§ 127 a § 128), zahrnuje:

1. u státních budov a u budov cizích států služební byty, kterých zaměstnanci užívají jsou povinni v zájmu služby,

udržovací a správní podniku, který se neobjevuje pravidelně, a kterého se upotřebí zase k účelu dotčeného podniku. Zákon poskytuje možnost povolovati trvalé osvobození nejenom budovám ústavů dobročinných, ale i budovám ústavů všeužitečných, t. j. takových, které obětavě napomáhají lidskému dobru ve větším nebo menším kruhu.

K § 128, odst. 2. Ministerstvo financí může uvedené budovy osvoboditi od daně též částečně a na určitou dobu, kterou ovšem může na žádost prodloužiti; dále může osvobození trvalé i dočasné vázati na splnění určitých podmínek, na př. že bude účel podniku řádně sledován, že spolek nevybočí z mezí schválených stanov, že nebude sledovati tendenci přičící se zákonům neb dobrým mravům, že výtěžek podniku ročně nebude převyšovati určitý obnos, a že platy chovanců nebudou přesahovati určité meze.

Pokud se týče budov památných (historicky důležitých a umělecky cenných) těm přirrhne se osvobození pod podmínkou, že budou řádně udržovány a nebude jich užíváno k bydlení neb jiným soukromým účelům, vyjma ovšem služební byt správce neb dozorce. Za památné budovy pokládají jest ty, které byly státním památkovým úřadem za takové uznány, a jichž konservace byla uznána za nutnou. Důvodem zproštění jich od daně je snaha, aby byly stavby historicky důležité a umělecky cenné v zájmu veřejném zachovány.

Budovám těmto dosavad trvalé osvobození nepřislušelo.

K § 129, č. 1. Služebními byty nutno rozuměti takové, kterých zaměstnanci jsou povinni v zájmu služby neb za účelem správy budovy a dozoru v ní užívati. Právní stav zaměstnance, jakožto obývajícího je tedy určován pouze služebním poměrem a nikoli smlouvou nájemní, učiněnou se zaměstnavatelem. Zákon nečiní rozdílu mezi zaměstnanci definitivními a prozatímními, a je také nerozhodno, byly-li byty přenechány úředníkům, nebo zřízencům úplně zdarma aneb za plat in partem salarii, který se koná obyčejně formou zadržené částky příbytečného místního přídatku nebo služného.

2. v ostatních případech vyjma ustanovení § 126, č. 8. místnosti téhož druhu v dotčených budovách, pokud jsou s účely, o které se vynětí z daně neb trvalé osvobození opírá, ve spojitosti a v rozsahu, jakého tato spojitost nezbytně vyžaduje; to platí zejména o osobách pověřených vedením správy, opatrováním, ošetřováním a pod.

§ 130.

(1) Vynětí z daně a trvalé osvobození nepřísluší budovám (částem budov), které jsou k účelům §§ 126—128 za nájemné přenechány; za nájemné se však nepokládají náhrady poskytované státem za užívání budov (jejich částí) k účelům státním nebo veřejným vůbec, náhrady poskytované

K § 129, č. 2. Tento odstavec vyžaduje:

a) Aby služební byt byl v budově, které přísluší vynětí z daně neb trvalé osvobození; podle toho na př. byt učitele nejsoucí ve školní budově je daní povinen, i když ho učitel užívá bezplatně.

b) Služební byt musí býti ve spojitosti s účelem, o který se vynětí z daně neb trvalé osvobození opírá, čili, jak praví důvodová zpráva, musí ho vyžadovati v budově vzhledem k jejímu účelu nezbytná potřeba, na př. v nemocnici byt správce, lékařů, opatrovníků; v ústavě, který přijímá a vydává peníze (nemocenská pokladna) byt pokladníka; ve školní budově byt ředitele a školníka; v továrně byt vrátného a pod.

c) Služební byt musí býti co do rozsahu (velikosti) poměrům přiměřeným, t. j. nemá přesahovati nezbytnou míru potřeby. To se vztahuje zejména na byty faráře, kooperatora a vikaristy v budovách farních a na byt biskupa v jeho residenci. Posouzení přiměřenosti služebního bytu ponecháno je úvaze úřadu rozhodujícího.

K § 130. odst. 1. Za nájemné nutno považovati i náhradu nákladů umorovacích, udržovacích, správních a j., kterou vlastník budovy, přenechav její užívání k účelu zakládajícímu nárok na trvalé osvobození, ujednal.

Výjimečně nepokládají se za nájemné náhrady nesené státem za užívání budov k účelům státním nebo veřejným vůbec, při nichž zisk je vyloučen, na př. pouhá náhrada nákladů udržovacích, a je nerozhodno, komu v takových případech budova vlastnický náleží. Dosud platný § 18 zák. o ubytování vojska ze dne 11. června 1879, č. 93 ř. z. zní: „Budovy (jich částí), které se trvale věnují obci, okresem, zemí neb osobou soukromou účelům ubytování vojska za náhradu stanovenou tímto zákonem, jsou po dobu tohoto věnování od daně domovní osvobozeny.“ Obdobné ustanovení má zák. čl. VI/1909 § 28, lit. a), který se odvolává na vojenské ubytovací zákony z r. 1879 a z r. 1895.

podle příslušných ustanovení o ubytování vojska a platy ošetřovanců v ústavech (§§ 127 a 128).

(2) Přenechá-li oprávněná osoba byt daně prostý (§ 129) třetí osobě, předepíše se z úplaty neb z nájemní hodnoty (§ 153) příslušná daň vlastníku domu, který ji může přesunouti na osobu oprávněnou. O takovém přenechání má učiniti vyměřovacímu úřadu oznámení do 15 dnů čítajíc ode dne, kdy nastalo.

(3) Opominutí tohoto oznámení může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezákládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

§ 131.

(1) Výjimky a osvobození, kteráž nejsou v souladě s ustanoveními §§ 126—130, pozbývají platnosti, počínajíc dnem účinnosti tohoto zákona.

Nájemným nejsou též platy ošetřovanců v ústavech veřejných ve výměře stanovené autoritativně a v ústavech dobročinných a všeužitečných nestačící na úhradu režie. Sem patří zajisté též tak zv. uznávací činže, t. j. nápadně nízký plat za přenechání věci, který se koná za tím účelem, aby vlastnictví k přenechané věci nemohlo se vydržeti.

K § 130, odst. 2. Přenechá-li oprávněná osoba byt daně prostý (§ 129) bezplatně k účelům zakládajícím důvod vynětí z daně neb trvalého osvobození, vztahují se na byt ten ustanovení o vynětí z daně vztahmo o trvalém osvobození.

K § 131, odst. 1. Podle tohoto zákona nebudou nadále trvalého osvobození účastny:

a) *V Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Kláštery mnichů žebavých jmenovitě karmelitánů, minoritů, kapucínů (cís. roz. ze dne 10. října 1829), pak byty zvoníků, kostelníků a varhaníků v budovách farních (dv. dekr. ze dne 9. prosince 1829, č. 4547 a ze dne 18. září 1827, č. 2942).*

b) *Na Slovensku a Podkarpatské Rusi: budovy podle zák. čl. VI/1909, §§ 27 a 28 trvale osvobozené zejména: klášterní budovy františkánů, kapucínů, minoritů, karmelitánů, dominikánů, lazaristů a servitů; byty kostelníků a zvoníků v církevních budovách, pak naturální byty řeholníků, kteří vyučují mládež nebo spravují musea, úředovny společnosti náboženských státem neuznaných, dále stavby výstavištní, budovy hajných, budovy spolků veteránů, hospodářské (gazdovské) budovy; byty dělnické poskytované zdarma; budovy soukromých železnic a jiných dopravních prostředků a lázeňské budovy (jich částí).*

(2) K výjimkám § 126 dlužno přihlížeti z povinnosti úřední.

(3) Za trvalé osvobození podle §§ 127 a 128 dlužno žádati. Žádosti s potřebnými doklady buďtež podány u příslušného vyměřovacího úřadu do 30 dnů, počínajíc dnem, kdy se skutečné užívání počalo.

(4) Žádost, která nebyla doklady řádně opatřena, se straně vrátí, aby ji do přiměřené lhůty doplnila; učiní-li tak, pokládá se za včas podanou.

K 131, odst. 3. *Za trvalé osvobození dlužno žádati u úřadu vyměřovacího, v jehož obvodu budova stojí. K podání žádosti je legitimován vždy jen vlastník budovy, jakožto daňový subjekt a nikoli osoba, které snad tento budovu přenechal. Lhůtu k žádosti stanoví zákon na 30 dnů počínajíc dnem, kdy se skutečně užívání počalo. Pod „skutečným užíváním“ rozuměti jest užívání podle účelu zakládajícího osvobozovací důvod.*

Žádosti za trvalé osvobození je připojiti místopis dotčené budovy, zřízený na úředním tiskopisu a obsahující v arithmetickém pořadí všechny prostory budovy od sklepa počínaje až na půdu. V místopisu vyznačí se u jedné každé místnosti, k jakému účelu a od které doby se jí užívá. Místopis budiž místním stavebním úřadem co do správnosti potvrzen. Ústavy dobročinné a všeužitečné (obecně prospěšné), které přijímají chovance za plat, připojí žádosti též výroční zprávu a účetní závěrku za poslední uplynulý rok a netrvala-li činnost ústavu tak dlouho, za dobu trvání až do podání žádosti, dále výkaz chovanců v posledním roce vydržovaných za plat a bezplatně, uvedouce výši vybíraného denního ošetřovacího poplatku. Korporace připojí mimo to ještě výtisk posléz schválených stanov. Úřad vyměřovací na podanou a řádně doloženou žádost zjistí poměry rozhodné pro trvalé osvobození, případně místní prohlídkou, načež ve věci rozhodne, případně spisy předloží zemskému finančnímu úřadu, který je předloží k rozhodnutí ministerstvu financí.

Svazky územní samosprávy nemají práva povolené trvalé osvobození bráti v odpor.

K § 131, odst. 4. *Úřad vyměřovací ve výměru, jímž žádost jakožto neúplně doloženou straně vrátí, uvede výslovně scházející přílohy a dá straně na srozuměnou, že se jí ponechává na vůli, aby v určité lhůtě žádost s uvedenými doklady opatřenou znovu podala, načež řízení zůstává v klidu. Reprodukce-li strana žádost ve lhůtě úřadem k tomu stanovené se všemi úkklady, pokládá se tato žádost za „včas podanou“, t. j. jako by byla podána v zákonné lhůtě 30 dnů. Nemůže-li strana v stanovené administrativní lhůtě žádost všemi doklady opatřenou znova podati, může před uplynutím lhůty za prodloužení její žádati uvedouc důvody, může před vyměřovací, shledá-li důvody závažnými, prodloužení lhůty povolí, kterýžto postup může se opakovati. Je tedy strana svých věcí dbalá před nepříznivými následky § 132 chráněna dostatečně.*

(5) V případech § 127, pokud se týče § 126, přísluší rozhodovati vyměřovacímu úřadu, z jehož rozhodnutí lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

§ 132.

Osvobození trvá po dobu, po kterou jsou dány zákonné podmínky osvobození a to:

a) byla-li žádost včas podána, od počátku skutečného užívání,

b) byla-li však opožděně podána, počátkem kalendářního čtvrtletí, jež jde po dni podané žádosti, a končí se buď pronájmem anebo užíváním budovy (části budovy) k jiným účelům.

§ 133.

(1) Vlastník jest povinen oznámiti do 30 dnů u příslušného vyměřovacího úřadu změny v poměrech, které nárok na osvobození mění nebo zrušují; opominutí tohoto oznámení může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové podstaty jiného trestného činu podle tohoto zákona.

(2) Vyměřovací úřad jest oprávněn přesvědčiti se kdykoliv, zda trvají nadále poměry, jež osvobození odůvodňují.

(3) Trvalé osvobození neosvobozuje od povinnosti podati přiznání, požádá-li o to vyměřovací úřad.

K § 133, odst. 1. a 2. *Jakmile úřad vyměřovací zjistí, že u budovy důvod pro trvalé osvobození odpadl, zruší je, o čemž vyrozumí stranu výměrem. Při nastalé změně účelu za účel jiný, který taktéž zakládá důvod pro trvalé osvobození, vyřkne úřad na žádost strany, že se trvalé osvobození i při změněném účelu nadále ponechává v platnosti, o čemž taktéž vyrozumí stranu výměrem. V obou případech může se strana z výměrů vyměřovacího úřadu odvolati k finančnímu úřadu druhé stolice, který ve věci rozhodne s platností konečnou podle analogie § 131, odst. 4.*

Na trvalé osvobození povolené na podkladě mylných předpokladů vztahuje se ustanovení § 256, odst. 5.

Dočasné osvobození od domovní daně.

§ 134.

(1) Z důvodu stavby povoluje se pro stavby, které byly započaty po 31. prosinci 1926 dočasné osvobození od daně a přírážek, a to pro:

a) novostavby, to jest zřízení nových stavení na pozemcích před tím nezastavěných;

b) přístavby, to jest zvětšení dosavadních stavení ve směru vodorovném na ploše před tím nezastavěné, zřídí-li se stavbou nové celé místnosti, uzavřené stěnami;

c) nástavby, to jest zvýšení dosavadních stavení zřízením nových pater;

d) úplné přestavby, zbourají-li se dosavadní stavení v celém rozsahu až na povrch zemský a postaví znovu;

e) částečné přestavby, zbourají-li se celá samostatně použitelná křídla stavení ve všech patrech i s půdou až na povrch zemský, nebo celá patra i s půdou, a vystaví-li se na jejich místě křídla nebo patra nová.

(2) Osvobození od daně vztahuje se vždy jen na celé nově postavené místnosti.

K § 134, odst. 1., lit. a) až e). Tuto uvedené druhy staveb někdy se kumulují, takže je stavba zároveň přestavbou neb částečnou přestavbou, přístavbou a nástavbou.

K § 134, odst. 1. lit. c). „Patrem“ sluší rozuměti úhrn všech prostor v téže výši ležících. Místnosti bezprostředně pod střechou pokládají se tehda za patro, liší-li se svojí zvláštní stavební úpravou uvnitř od půd v obyčejném slova smyslu. Nové patro, při jehož zřízení bylo užito bytí jen částečně starých obvodních zdí posavadní budovy, nelze považovati za nástavbu. Na př.: Celé poschodí nebylo v celém rozsahu strženo, nýbrž byla zachována částečně zdní zeď; v takovém případě nelze pokládati místnosti v patře nově zřízené za nástavbu, protože nebyla dosavadní budova zvýšena zřízením nového patra, aniž je lze pokládati za zřízené částečnou přestavbou, poněvadž patro dosavadní nebylo v celém rozsahu rozbořeno, aby na jeho místě bylo zřízeno patro nové. Použití společných zdí sousedních při přestavbě, ponechání frontální štítné zdi z rozkazu státního památkového úřadu, jakož i použití poměrně malé části zdi, která musela býti ponechána z důvodů bezpečnostních, není povolení dočasného osvobození na újmu, když ostatní staré zdivo budovy bylo nahrazeno od základu zdí novým.

(3) Pro budovy postavené pouze na určitou dobu nepovoluje se dočasné osvobození od daně.

(4) Trvalé úlevy z důvodu stavby, vyplývající z dosavadních zákonů a záležející v používání zmírněných daňových sazeb, pokud

K § 134, odst. 3. Pro budovy provisorně postavené na určitou dobu, po jejímž uplynutí mají býti odstraněny, pak pro přestavby budov v jejich nitru, pro zřízení podkrovních bytů uvnitř staré půdy a pro úpravy budov neobytných k účelům bydlení se dočasné osvobození neposkytuje.

Nový zákon o přímých daních upravuje dočasné osvobození pro dobu normální.

Po dobu mimořádných poměrů (bytová nouze) jest úprava dočasného osvobození vyhrazena zvláštním zákonům. Takovým zvláštním zákonem jest zákon ze dne 7. dubna 1927, č. 44 Sb. z. a n. o stavebním ruchu, který povoluje pro všechny druhy staveb (novostavby, přístavby, nástavby a přestavby) dokončené v letech 1926—1928 úplné osvobození od daně činžovní a třídní na dobu 25 let a pro domy s malými byty, byly-li začaty v roce 1925 anebo později a stavebně dokončeny nejdéle do konce roku 1928, úplné osvobození od daně činžovní i třídní na dobu 35 let.

Mimo to povoluje také 25 leté osvobození od daně činžovní i třídní úpravám celých budov dosud neobytných nebo neobytných částí budov k účelům obývacím, provedeným v letech 1926—1928.

Osvobození od státní daně činžovní a třídní podle tohoto zákona o stavebním ruchu zahrnuje v sobě na stejnou dobu též osvobození ode všech přírážek k těmto daním, jakož i od obecních dávek vybíraných na podkladě nájemného (nájemní hodnoty) s výjimkou oněch, která mají povahu poplatků za zvláštní výhody nebo plnění se strany obcí a jejich podniků.

K § 134, odst. 4. Zákon zabezpečuje ochranu práv nabytých, rozeznává daňové úlevy dvojího druhu — dočasné a trvalé.

A. Dočasná osvobození z důvodu stavby podle zvláštních zákonů povolena, a má-li na ně strana ještě nárok, ponechává v platnosti až do konce osvobozovací lhůty, dokud nebyla vyčerpána (čl. III. uvád. ust. odst. 2.; viz tento článek).

Úlevu záležející v dočasném snížení daně činžovní pro určité stavby vyplývající z dosud platných zákonů, pokud nevypršela, ponechává v platnosti až do vypršení. Stavby, které tu přicházejí v úvahu, jsou: novostavby a jim na roveň postavené stavby, provedené v letech 1912 až 1919, pak stavby domů s malými byty, provedené v tomže období, jimž podle zákona ze dne 28. prosince 1911 č. 242 ř. z. přísluší snížení činžovní daně na 5% ryzího činžovního výtěžku na dobu 10 let od dokončení stavby, pak přestavby úplné a částečné, provedené v letech 1912 až 1925, jimž podle

jsou pro poplatníka s výhodou, potvrzují v platnosti ještě 15 let od počátku účinnosti tohoto zákona. Srážka na dani třídní podle § 3, č. 3. zákona ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z., se zrušuje.

téhož zákona poskytuje se zmíněná úleva na dobu 6 let. Sazba 5% z ryziho činžovního výtěžku činí z hrubého činžovního výtěžku budov v Praze, Brně a Opavě $4\frac{1}{4}\%$; v ostatních místech zemí historických $3\frac{1}{2}\%$.

B. Trvalé úlevy, které má zákon na mysli, záleží v používání s a z e b tarifů B a C o $\frac{1}{5}$ snížených, které nastupují po vypršení 20letého, resp. delšího osvobození u staveb alespoň o 4 v sobě uzavřených bytech, zřízených novostavbou a jí na roveň postavenou stavbou, přístavbou a nástavbou, provedenou v období 1920—1925, pak novostavbou a jí na roveň postavenou stavbou a úplnou přestavbou domů malobytových, zřízených v období 1920—1925.

Zákon zachovává pro přechodnou 15letou dobu výslovně v platnosti jen zmíněné snížené berní sazby a nikoliv dřívější daňový základ, který je proti nynějšímu nižším o náklady osvětlovací a zrušenou procentní přírážkovou srážku.

Dotčené snížené sazby činí v Praze a Brně z hrubého základu:

Tarif B $14.45\% - \frac{1}{5} = 2.89$ zbývá 11.56% .

Tarif C $12.75\% - \frac{1}{5} = 2.55$ zbývá 10.20% .

V ostatních místech v Čechách, na Moravě a ve Slezsku:

Tarif B $9.45\% - \frac{1}{5} = 1.89$ zbývá 7.56% .

Tarif C $8.40\% - \frac{1}{5} = 1.60$ zbývá 6.80% .

Přehled úpravy dočasného osvobození od daně domovní a jiných daňových úlev z důvodu stavby vyplývajících ze zvláštních zákonů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, kde dočasné osvobození je více vyvinuto, podává tabulka na str. 250 a 251.

Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi je stav tento:

Zák. čl. VI/1909 a zák. čl. LIII/1912, které se vztahují na stavby domů provedené až včetně v roce 1919 poskytují dočasné osvobození, a sice:

1. pro novostavby a přístavby:

a) na dobu 15 let v místech 14% ní daně z nájemného,

b) na dobu 12 let v místech 11% ní daně z nájemného,

c) na dobu 10 let v místech ostatních,

2. pro přestavby (i částečné):

a) na dobu 12 let v místech sub a),

β) na dobu 10 let v místech sub b),

γ) na dobu 8 let v místech sub c).

§ 135.

(1) Dočasné osvobození povoluje se ode dne dokončení stavby do příštího kalendářního čtvrtletí a odtud na 6 let.

(2) Bylo-li některých částí stavení užíváno dříve, nežli celá stavba byla dokončena, jsou podrobeny zdanění až do dne, kterým dočasné

Ministr financí byl zmocněn ve zvláštních případech pro větší domy (aspoň poschodové) dobu osvobozovací 15- a 12letou o 3 leta prodloužiti.

Osvobození omezuje se pravidelně jen na státní daně; obce (města) mohly však po dobu osvobození sprostiti dotčené budovy od obecních přírážek.

Mimořádné 20leté osvobození od daně domové poskytují léčebnám a všem domům v léčebných místech lázeňských, vzniklým novostavbou, přístavbou a úplnou přestavbou zák. čl. XIV/1876 a zák. čl. XV/1893, pak znova vystaveným domům nezaměstnavateli pro dělníky polnohospodářské a průmyslové. Osvobození od daně těchto budov vztahuje se též na všechny přírážky (zák. čl. III/1907). I toto mimořádné 20leté osvobození přísluší budovám stavebně dokončeným až do roku 1919, pokud ovšem již dříve nevypršelo.

Zákon ze dne 30. března 1920, č. 209 Sb. z. a n. a další zákony o stavebním ruchu osvobodily nové stavby a přístavby započaté a dokončené v letech 1920—1925 na dobu 20 let od státní daně domové a na tutéž dobu ode všech přírážek.

Zák. ze dne 7. dubna 1927, č. 44 Sb. z. a n. osvobozuje novostavby, přístavby, nástavby a přestavby provedené v letech 1926—1928 od daně domové na dobu 25 let. Osvobození od státní daně zahrnuje v sobě na stejnou dobu též osvobození ode všech přírážek a obecních dávek vyměřovaných na podkladě nájemného (nájemní hodnoty).

Úpravám dosud neobytných místností k účelům obývacím provedeným v letech 1922 a 1923 povolují zákony ze dne 27. ledna 1922, č. 45 Sb. z. a n. a ze dne 25. ledna 1923, č. 35 Sb. z. a n. osvobození od daně domové na dobu 20 let; na žádost může nadřízený úřad finanční povolití stejné osvobození od daně též úpravám provedeným v letech 1924 a 1925.

Úpravám provedeným v letech 1926—1928 povoluje zák. ze dne 7. dubna 1927, č. 44 Sb. z. a n. osvobození od daně domové na dobu 25 let a na stejnou dobu osvobození ode všech přírážek a obecních dávek vybíraných na podkladě nájemného (nájemní hodnoty).

K § 135, odst. 1. Za den dokončení stavby, t. j. dohotovení stavby ve stavu k užívání způsobilém, jest pokládati ten den, který je jako takový v certifikátu stavebního úřadu uveden.

K § 135, odst. 2. Povinnost platiti daň z částí budovy užívaných před jejím dokončením in toto plyne z ustanovení odst. 1., podle kterého se povoluje dočasné osvobození teprv ode dne dokončení celé stavby.

Dočasné osvobození od daně domovní a jiné daňové úlevy z důvodu stavby.

Zákon ze dne	Druh stavby	Stavby		Způsob stavby	Jeli stavba podrobena dani						Poznámka
		za- počaté	dokon- čené		činžovní				dom. třídní		
					úplné osvobození od daně	snížení daně na 5%	sníž. tar. A, B, C o pětinu	osvobození od přírážek	úplné osvobození od daně	přírážek	
					na počet let						
28.12.1911 č. 242 ř. z.	Obyčejné stavby	1912 až 1919		Novostavby a jim na roveň postavené stavby	—	10	—	0 ¹⁾	10	0 ¹⁾	0 ¹⁾ Přírážky se platí z plné daňové sazby. 2) Stavby obsahující nejméně 4 v sobě uzavřené byty platí po vypršení 20letého osvobození tarif A o 1/2 snížený. 3) Po dobu 20letého osvobození žádné přírážky, po dojití osvobození u domů alespoň o 4 v sobě uzavřených bytech přírážky ze základu daně dle tarifu A, B, C o 1/2 snížené s omezením § 134, odst. 4. 4) Po dobu osvobození žádné přírážky, potom přírážky z plné daně. 5) Osvobození od státní daně činžovní a třídní zahrnuje v sobě na stejnou dobu též osvobození ode všech přírážek k těmto daním, jakož i od obecních dávek, vybíraných na podkladě nájemného (nájemní hodnoty) s výjimkou těch, které mají povahu poplatků za zvláštní výhody nebo plnění se strany obcí a jich podniků. *) Trvalé úlevy, pokud jsou pro poplatníka s výhodou, potvrzují v platnosti ještě 15 let od počátku účinnosti nového zákona o přímých daních (§ 134 l. c.).
		1912 až 1919		Přístavby a nástavby	6	—	—	0 ¹⁾	6	0 ¹⁾	
		1912 až 1925		Přestavby úplné a částečné	—	6	—	0 ¹⁾	6	0 ¹⁾	
		1920 až 1925		Novostavby a jim na roveň postavené stavby	20	—	trvale ²⁾ *)	20 ²⁾	20	20	
		1920 až 1925		Přístavby a nástavby	20	—	trvale ²⁾ *)	20 ²⁾	20	20	
30.3.1920 č. 209 Sb. z. a n. 11.3.1921 č. 100 Sb. z. a n. 27.1.1922 č. 45 Sb. z. a n. 25.1.1923 č. 35 Sb. z. a n. 7.3.1924 č. 58 Sb. z. a n.	Obyčejné stavby	1920 až 1925		Novostavby a jim na roveň postavené stavby	20	—	trvale ²⁾ *)	20 ²⁾	20	20	
1920 až 1925			Přístavby a nástavby	20	—	trvale ²⁾ *)	20 ²⁾	20	20		
7.4.1927 č. 44 Sb. z. a n.		—	1926 až 1928	Novostavby, přístavby, nástavby a přestavby	25	—	—	25 ⁵⁾	25	25 ⁵⁾	
28.12.1911 č. 242 ř. z.	Domy s malými byty	1912 až 1919		Novostavby a jim na roveň postavené stavby a úplné přestavby	—	10	—	0 ¹⁾	10	0 ¹⁾	
30.3.1920 č. 209 Sb. z. a n.		1920 a až 1921			20	—	trvale ²⁾ *)	20 ²⁾	20	20 ⁴⁾	
11.3.1921 č. 100 Sb. z. a n.		1921 až 1922			50	—	trvale ²⁾ *)	50 ⁴⁾	50	50 ⁴⁾	
27.1.1922 č. 45 Sb. z. a n.		1921 a až 1923			50	—	trvale ²⁾ *)	50 ⁴⁾	50	50 ⁴⁾	
25.1.1923 č. 35 Sb. z. a n.		1923 až 1924			30	—	trvale ²⁾ *)	30 ⁴⁾	30	30 ⁴⁾	
7.3.1924 č. 58 Sb. z. a n.		1924 až 1925			25	—	trvale ²⁾ *)	25 ⁴⁾	25	25 ⁴⁾	
7.4.1927 č. 44 Sb. z. a n.		1925 a násled. 1928 až			35	—	—	35 ⁵⁾	35	35 ⁵⁾	

11.3.1921 č. 100 Sb. z. a n.	Provisorní stavby	1921	1922	Provisorní stavby †) budov obytných s malými byty	20	—	—	20	20	20	†) Provisorní stavby, trvání jich omezeno na 20 let.
27.1.1922 č. 45 Sb. z. a n.		1922	1922		20	—	—	20	20	20	
27.1.1922 č. 45 Sb. z. a n.	Úpravy budov	1922	1922	Úpravy dosud neobytných místností k účelům obyvácím **)	20	—	trvale ^{*)}	20 ⁴⁾	20	20 ⁴⁾	**) Na žádost může nadřízený úřad finanční povolití stejné osvobození úpravám, které byly provedeny v roce 1924 a 1925.
25.1.1923 č. 35 Sb. z. a n.		1923	1923		20	—	trvale ^{*)}	20 ⁴⁾	20	20 ⁴⁾	
7.4.1927 č. 44 Sb. z. a n.		—	1926 až 1928**)		25	—	—	25 ⁵⁾	25	25 ⁵⁾	
8.7.1902 č. 144 ř. z.	Dělnické domy	—	až 20. července 1922	Domy dělnické, novostavby a úplné přestavby, dokončené během 20 let ode dne prohlášení zákona z r. 1902, t. j. ode dne 20.7. 1902	24	—	—	24	24	24 ⁶⁾	Po tutéž dobu 24 let též osvobození od daně 5%ní. 6) Úplné osvobození od přírážek zemských a okresních a od obecních do 50%.
10.4.1919 č. 204 Sb. z. a n.		—	po 19. únoru 1919 až do 19. února 1929	Novostavby na pozemcích pevnost. obvodu Hradce Králové	12	—	—	12	—	—	
3.7.1923 č. 148 Sb. z. a n.		—	po 7. dubnu 1923 až do 7. dubna 1933	Novostavby a úplné přestavby v assanačním obvodu pražském	20 ^{*)}	—	—	20	—	—	*) Pokud jim nepřísluší dle všeobecné platných zákonů osvobození dleš.
Zákon o přímých daních	Obyčejné stavby	po 31. prosinci 1926	—	Novostavby, přístavby, nástavby, úplné přestavby a částečné přestavby	6	—	—	6	6	6	
	Domy s malými byty a malými provozovnami	po 31. prosinci 1926	—	Novostavby a úplné přestavby	12	—	—	12	12	12	

osvobození od daně bylo povoleno. K užívání stavby podmíněnému jejím prováděním se při tom nehledí.

§ 136.

(1) Domům s malými byty a malými provozovny, které byly zřízeny novostavbou (§ 134, odst. 1., lit. a) neb úplnou přestavbou (§ 134, odst. 1., lit. d), přísluší osvobození od domovní daně a všech přírůžek ode dne dokončení stavby do příštího kalendářního čtvrtletí a odtud na 12 let.

(2) Za domy s malými byty a malými provozovny pokládají se taková stavení, ve kterých z úhrnu obyvatelných podlahových ploch a podlahových ploch místností věnovaných obchodním, živnostenským neb jiným

Tím, že jednotlivým, dříve dokončeným částem budovy nepovoluje se odděleně dočasné osvobození, nýbrž pro celou dokončenou stavbu najednou, sleduje se mimo jiné účel zjednodušení úředního řízení, aby podmínky osvobození nemusely býti v příčině různých dílů stavení na zvláštní žádosti stran tedy po několikráte zjišťovány.

K užívání stavby podmíněnému jejím prováděním se při stanovení počátku řádného užívání stavby nehledí. Případy takové jsou na př., používá-li se nedohotovené části stavby za přístřeší hlídače, za stavební kancelář, za skladiště stavebních hmot nebo náčiní, vesměs ovšem za účelem dohotovení p ř e d m ě t n ě s t a v b y.

K § 136, odst. 1. Domům s malými byty a malými provozovny poskytuje zákon kvalifikované (12leté) osvobození. Důvodem je skutečnost, že nouze o malé byty a malé provozovny je poměrně tísnivější a vyžaduje zvýšené státní péče a podpory. Domy s malými byty a malými provozovny mohou býti podle zákona zřízeny pouze novostavbou a úplnou přestavbou celých domů. Pro posouzení, zdali dům má býti pokládán za malobytový, nutno hleděti k budově jako k celku. Samostatné posuzování jednotlivých částí budovy (patra, křídla) se nedopouští; proto vedle novostaveb a úplných přestaveb celých budov přihlédá se ku přestavbám křídél budov jen tehda, jestliže na místě zcela zbouraného křídla vznikla budova samostatná.

K § 136, odst. 2. Za obyvatelné podlahové plochy se pokládají podlahové plochy obytných místností (pokoje, obytné komory a obytné kuchyně) a u ubytovacích domů mimo to ještě podlahové plochy prostor, určených ke společné potřebě osob ubytovaných, jako jídelen, čítáren, světnic pro nemocné a pod., a pak obytných místností domácího personálu. Zdali jsou kuchyně obyvatelné čili nic, dlužno posuzovati podle jich rozměru, úpravy a skutečného užívání.

účelům připadají alespoň dvě třetiny na malé byty a malé provozovny.

(3) Za malé byty považují se stavebně v sobě uzavřené byty, jejichž obytná podlahová plocha nepřesahuje celkem 80 m².

(4) Za malé provozovny pokládají se stavebně pro sebe uzavřené dílny drobných živnostníků, obývajících malý byt v témže domě, aneb nebydlí-li v něm, takové dílny o podlahové ploše do 36 m².

(5) Současné užívání dvou neb více malých bytů jednou domácností aneb dvou neb více

Do obyvatelných ploch nelze čítati podlahovou plochu vedlejších místností (předsíně, spíže, koupelny, neobytné kuchyně, verandy a záchody), a do podlahových ploch místností, věnovaných živnostenským, obchodním neb jiným účelům, nelze čítati malé provozovny.

Obytná místnost nepřestává býti obytnou, užívá-li se jí zároveň jako provozovny.

Dům malobytový musí míti požadované vlastnosti v době dokončení stavby, jejíž den je podle odst. 1. pro terminování osvobození rozhodným. Stane-li se tedy vnitřní úpravou, provedenou po dokončení stavby, z domu dům malobytový, nepřisluší mu kvalifikované osvobození.

K § 136, odst. 3. Kriterion malých bytů jest stavební uzavření a maximální obytná podlahová plocha 80 m². Za byt stavebně v sobě uzavřený pokládá se takový, který je od jiných místností úplně oddělen zdí a který je stavebně zařízen tak, že tvoří i s příslušenstvím pro sebe užívatelný celek; k tomu však, že jsou přikázány jednotlivým bytům oddíly sklepa a půdy, jakož i vedlejších místností, na př. prádelny, ke společnému užívání, se nehledí. Byty jinak vyhovující požadavkům malých bytů, až na to, že na př. pro 3 byty byly zřízeny dva společné záchody, bylo by lze při liberálním výkladu zákona považovati za malé.

K § 136, odst. 4. Dílnami drobných živnostníků rozuměti jest místnosti, které slouží ku provozování malých živností, tedy nejen místnosti, ve kterých se živnostenské práce provádějí (dílny), nýbrž také místnosti, které jsou určeny k uskladnění a prodeji vlastních výrobků (krámy, skladiště). Ke kvalifikaci drobného živnostníka stačí skutečnost, že obývá malý byt v témže malobytovém domě, aneb nebydlí-li tam, že dílna jeho v takovém domě nepřesahuje podlahovou plochu 36 m². V pochybnostech může býti požádán živnostenský úřad, aby podal příslušné dobrozdání. Kancelář advokáta, notáře, inženýra, ordináčnický pokoj lékaře a pod. nelze pokládati za malé provozovny, ježto dotčené podniky nespádají pod řád živnostenský a nepovažují se také provozovatelé těchto liberálních povolání za živnostníky v obecném slova smyslu.

Kvalifikované provozovny musí býti rovněž od jiných provozoven a malých bytů stavebně odděleny.

malých provozoven jedním živnostníkem vylučuje výhody podle odst. 1.

(6) Za domy s malými byty a malými provozovny se nepokládají: přepychový majetek (vily a pod.), pak hotely, hostince, léčebny, pensionáty, internáty a p.

(7) Sezonní byty nesluší pokládati za malé byty.

(8) Ustanovení § 134, odst. 4. platí tu obdobně.

§ 137.

(1) Za dočasné osvobození od daně je třeba žádati.

(2) Žádost nutno podati do 30 dnů ode dne dokončení celé stavby u vyměřovacího úřadu;

K § 136, odst. 6. Z kvalifikace domů malobytových vylučuje se majetek přepychový (vily a pod.), majetek výdělečný (hotely, hostince, léčebny, pensionáty, internáty), pak budovy klášterní, ústavů zaopatřovacích a pod. Výpočet není přirozeně taxativní. Tendencí zákona je podporovati vydatnějším osvobozením takové domy malobytové, jichž zřizováním odpovídá se nejtisnivější bytové nouzi nejšířších vrstev.

K § 136, odst. 7. Sezonní byty jsou takové, které neslouží po celý rok za byt, které vlastník užívá aneb pronajímá jen na část roku (sezonu), načež zůstávají prázdnými (vily v letoviscích a pod.), aneb které užívá vlastník pravidelně a jenom po část roku (sezonu) je pronajímá.

K § 137, odst. 2. Doklady žádosti za dočasné osvobození pro stavby uvedené v § 134 jsou:

1. Úřední povolení stavební.
2. Úředně potvrzený stavební plán.
3. Úřední potvrzení (certifikát) o dokončení stavby.
4. Úředně potvrzený místopis domu, zřízený na úředním formuláři.

K žádosti za kvalifikované dočasné osvobození (§ 136) je mimo to připojit též výkaz výměry podlahových ploch, zřízený na úředním tiskopisu a potvrzený co do správnosti místním stavebním úřadem nebo oprávněným technikem, kterýžto výkaz obsahují:

- a) výměru podlahové plochy jednotlivých obytných místností a veškerých kuchyní (obyvatelných i neobyvatelných odděleně) s vyznačením, které obytné místnosti patří k malým bytům;
- b) výměru podlahové plochy jednotlivých místností určených k obchodním a živnostenským účelům, jež nejsou malými provozovny;
- c) výměru podlahové plochy malých provozoven.

Výkaz podlahových ploch musí býti v souhlasu se stavebním plánem a místopisem.

doklady, které dlužno k ní přiložiti, stanoveny budou nařízením.

(3) O žádosti řádně nedoložené platí ustanovení § 131, odst. 4. obdobně.

§ 138.

Podala-li strana žádost pozdě, povolí se dočasné osvobození teprve počínajíc prvním dnem kalendářního čtvrtletí, které jde po dni podané žádosti, na zbytek doby čítané podle § 135, odst. 1., pokud se týče § 136, odst. 1.

§ 139.

Na řádně doloženou žádost nařídí vyměřovací úřad, uzná-li toho potřebu, místní prohlídku, aby zjistil podmínky dočasného osvobození od daně a přezkoušel místopis.

§ 140.

O žádosti za dočasné osvobození rozhoduje vyměřovací úřad, z jehož rozhodnutí lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

§ 141.

(1) Poplatník je povinen oznámiti do 15 dnů písemně neb ústně u příslušného úřadu vyměřovacího, že nastaly okolnosti, kterými budova pozbyla vlastnosti jako dům s malými byty, a udati den, kdy se tak stalo; opomine-li to oznámiti, může býti potrestán pořádkovou pokutou, pokud nezakládá opominutí skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(2) Ustanovení § 133, odst. 2. platí obdobně o osvobození domů s malými byty.

K § 141, odst. 1. a 2. Budova může pozbyti vlastnosti domu malobytového stavebními přeměnami, jimiž mění se zákonem požadovaný poměr podlahových ploch v domě vůbec, neb výměry podlahových ploch v malých bytech (stržení příček), dále zruší-li se uzávěra malého bytu neb malé provozovny (zřízení spojovacích dveří), pak kvalifikace malé provozovny (drobný živnostník se z malého bytu v domě vystěhuje a dílny, která měla plošnou výměru přes 36 m² užívá tam dále).

Povinnost oznamovati změnu v poměrech, které založily kvalifikované osvobození podle § 136 je samozřejmou stejně jako právo kontroly úřadu vyměřovacího podle odst. 2. tohoto paragrafu; je tu obdoba § 133.

(3) Dočasné osvobození neosvobozuje od povinnosti podávati příznání, požádá-li o to vyměřovací úřad.

§ 142.

(1) Zanikne-li vlastnost domu jako domu s malými byty dříve, nežli řádná doba osvobození (§ 135) prošla, povolí vyměřovací úřad pro příslušnou budovu osvobození od daně na zbytek doby v § 135 vytčené z povinnosti úřední.

(2) Zanikne-li tato vlastnost po projití řádné doby osvobození, ale nežli vypršelo osvobození podle § 136, odst. 1. a § 138, zaniká osvobození od daně dnem zániku této vlastnosti.

(3) Nabude-li stavba potom opět vlastnosti domu s malými byty, nenabývá tím již nároku na výhodu podle § 136.

Oddíl II.

DAŇ ČINŽOVNÍ.

Povinnost k dani činžovní.

§ 143.

(1) Dani činžovní jsou podrobeny:

a) v Praze, Brně a Bratislavě, dále v léčebných lázeňských místech, jakož i v soupisných

K § 141, odst. 3. Povolené dočasné osvobození nedotýká se povinnosti příznávací. Vlastník dočasné osvobozené budovy je však povinen podati příznání výtěžku nájemného jenom tehdy, požádá-li o to vyměřovací úřad. Omezení to stalo se po úvaze, že úřad vyměřovací nebude vždy takového příznání míti zapotřebí.

K § 142, odst. 1. a 2. Výrok o zrušení kvalifikovaného dočasného osvobození přísluší úřadu vyměřovacímu, o odvolání proti němu rozhodne finanční úřad druhé stolice s konečnou platností; má zde místo analogie §u 140.

K § 142, odst. 3. Ustanovení tohoto odstavce sleduje účel, aby dům malobytový nebyl měněn, ale takovým navždy zůstal.

K § 143, odst. 1. Rozhraničovací měřítkem mezi všeobecnou povinností k dani činžovní a povinností k dani třídní v soupisných místech je více než $\frac{1}{3}$ obytných místností pronajatých. Dosud požadovalo se v Čechách, na Moravě a ve Slezsku k zařazení místa do všeobecné povinnosti daně

místech, v nichž je v rozhodné době (§ 144) pronajato více nežli třetina obytných místností (§ 161, odst. 2., lit. a) a b)), všechny budovy;

b) v ostatních místech jen budovy zcela neb částečně pronajaté.

(2) Soupisným místem rozumí se soubor budov očíslovaných samostatně, t. j. od budov jiného místa nezávisle.

(3) Při čítání obytných místností podle odst. 1., lit. a) se k místnostem obytným z daně vyňatým a od daně trvale osvobozeným nehledí.

(4) Seznam léčebných míst lázeňských vyhlásí ministerstvo financí ve Sbírce zákonů a nařízení.

§ 144.

(1) Za pronajaté pokládají se s výhradou ustanovení § 159 budovy, které byly skutečně pronajaty dne 1. ledna roku berního, pokud se týče za sezony.

činžovní, aby v něm byla aspoň polovina budov a mimo to polovina obytných místností pronajata (§ 1, lit. b) zák. ze dne 9. února 1882, č. 17 ř. z.). Na Slovensku a Podkarpatské Rusi stačila k tomu polovina příbytků pronajatých (zák. čl. VI/1909), v obci (městě).

Soupisným místem rozumí se soubor budov očíslovaných samostatně, t. j. od jiného místa nezávislé; rozhodnou je samostatná konskripce. Soupisné místo nekryje se vždy s pojmem obce (města) neb osady. Pojem soupisného místa jest zpravidla užší nežli pojem politické, místní obce neb osady; je možno, že část obce, na př. vnitřní město neb předměstí spadne do všeobecné povinnosti daně činžovní, kdežto ostatní části obce (osady) se v ní neoctnou.

K § 143, odst. 3. Aby byly zjištěny podmínky pro zařazení soupisného místa do všeobecné povinnosti daně činžovní, čítati se mají všechny obytné místnosti budov opatřených vlastním číslem popisným, podrobených dani činžovní neb třídní a nemají býti čítány obytné místnosti z daně vyňaté a trvale od daně domovní osvobozené, pak obytné místnosti zdarma přenechané, v to čítaje též obytné místnosti přenechané deputátníkům (§ 144, odst. 3.); mají totiž býti přesně zjištěny obytné místnosti, které mají vliv na bytový trh, jehož vývin je pro zařazení místa do všeobecné povinnosti daně činžovní požadavkem; proto také je rozhodným při čítání nikoli stav katastru daně třídní, nýbrž skutečný stav prostor, které podle § 161, odst. 2., lit. a) a b) považovati jest za obytné.

(2) Pronájmem rozumí se každé přenechané užívání budovy (její části) za plat (§ 149, odst. 1.) bez rozdílu, je-li přenechání to nájmem, pachtem nebo jiným právním poměrem.

(3) Deputátní byty přenechané vlastnícímu zemědělskému dělnictvu zdarma nebo za plat vpočítaný do mzdy v místech uvedených v § 143, odst. 1., lit. b), považují se za nepronajaté.

Místa zcela dani čínžovní podrobená

§ 145.

(1) Od počátku působnosti tohoto zákona až do konce roku příštího sčítání lidu jsou podrobeny dani čínžovní v místech, která byla dosud podrobena zcela dani čínžovní, všechny budovy; nadále rozhoduje o povinnosti k dani čínžovní podle § 143, odst. 1., lit. a) s výhradou ustanovení § 147 vyměřovací úřad na celé období od jednoho sčítání lidu ke druhému.

(2) Jen klesne-li v tomto období v soupisném místě poměr pronajatých místností obytných k nepronajatým pod pětinu, povolí na žádost obce nebo kteréhokoli poplatníka ministerstvo financí, aby bylo místo vyřadeno ze všeobecné povinnosti daně čínžovní, a to od příštího roku berního, který jde po roce, v němž žádost byla podána, až do konce období (odst. 1.).

§ 146.

(1) Rozhodným pro všeobecnou povinnost daně čínžovní je stav počátkem roku, ve kterém se děje sčítání lidu.

(2) Rozhodnutí, že bylo místo nově zařadeno do všeobecné povinnosti daně čínžovní, doručí vyměřovací úřad obci do rukou starosty obce

K § 144, odst. 2. Pojem „pronájmu“ podle tohoto §u je širším než-li stejný pojem soukromoprávní.

K § 145, odst. 2. Slovo „období“ znamená dobu od jednoho sčítání lidu ke druhému a nevztahuje se tudíž na dobu od počátku účinnosti tohoto zákona do nejbližšího sčítání lidu.

s vyzváním, aby je uvedl v obecnou známost způsobem v obci obvyklým.

(3) Z tohoto rozhodnutí může se odvolati jak obec, tak i každý daní povinný k finančnímu úřadu II. stolice, jehož rozhodnutí je konečné.

(4) Odvolání má odkládací účinek.

§ 147.

(1) Výjimečně jest přípustno:

1. aby dvě nebo více míst, vyhovujících společně ustanovení § 143, odst. 1., lit. a) bylo sloučeno v jeden celek, jsou-li spolu stavebně a hospodářsky v tak úzké spojitosti, že činí uzavřené sedliště a je-li v každém z nich alespoň čtvrtina obytných místností pronajata; části míst, u kterých takovéto spojitosti není, mohou býti vyloučeny ze sloučení, leží-li alespoň 1 km stranou od uzavřeného sedliště:

2. aby část místa, vyhovujícího podmínkám § 143, odst. 1., lit. a), jež není uzavřeným sedlištěm a jejíž budovy jsou alespoň 1 km vzdáleny od uzavřeného sedliště, byla vyloučena ze všeobecné daně čínžovní.

(2) O sloučení a vyloučení rozhodne finanční úřad II. stolice a zpraví o něm všechny zúčastněné obce (města); odvolání k ministerstvu financí má odkládací účinek.

K § 147, odst. 1., č. 1. Ustanovení, že dvě nebo více soupisných míst za podmínek, v tomto paragrafu uvedených, může býti za příčinou zařazení do všeobecné daně čínžovní spojeno v jeden daňový obvod a naopak, že část soupisného místa, vyhovujícího jinak požadavkům pro všeobecnou daň čínžovní, může z ní býti vyloučena, sleduje účel odstraniti překrostiti, vyplývající z konskripce místa začasť dosti volně provedené. Soupisné místo nekryje se vždy s pojmem uzavřeného sedliště, kteréžto poslednější je pro všeobecnou povinnost daně čínžovní mnohem vhodnější. Vymeziti pojem uzavřeného sedliště nebylo možno proto, že tu rozhoduje mnoho individuálních momentů; rozhodnutí o tom bude se moci státi jenom přihlížeje k povaze jednotlivého případu po slyšení osob, s místními poměry dobře obeznámených, neb příslušných samosprávných orgánů.

K § 147, odst. 1., č. 2. Vzdálenost 1 km dlužno čítati od posledního domu té části místa, které má býti z daně čínžovní vyloučeno, k nejbližšímu domu uzavřeného sedliště.

(3) Sloučení i vyloučení nabývá účinnosti — nehledíc k ustanovení § 145 — na zbytek období počátkem roku, jenž jde po dni, kdy o sloučení bylo pravoplatně rozhodnuto, pokud se týče kdy k vyloučení byl dán podnět.

Základ daně čínžovní.

§ 148.

(1) Daň čínžovní vyměřuje se na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, z nájemného (§ 149) nebo z nájemní hodnoty (§ 152) tohoto roku po srážce odpočitatelných položek (§ 151).

(2) U bytů sezonních zastupuje kalendářní (berní) rok období, po které se v roce obyčejně pronajímají.

(3) U budov, které se stávají povinnými daní čínžovní během roku a v případě § 159, odst. 4., je základem daně nájemné neb nájemní hodnota za dobu od počátku povinnosti k dani čínžovní až do konce roku po srážce odpočitatelných položek (odst. 1.).

(4) Čínžovní daň z budov částečně pronajatých (§ 143, odst. 1., lit. b) uloží se tak, že k dani čínžovní, vypočtené z nájemného místností pronajatých, přičte se daň třídní, připadající podle sazebníku (§ 162) na nepronajaté místnosti obytné.

K § 148, odst. 1. Základem daně čínžovní je hrubý výtěžek roku berního, který se kryje s rokem kalendářním, beze srážek na udržování a amortizaci budovy. Též nelze odpočítati náklady, spojené s osvětlováním budovy a v Čechách, na Moravě a ve Slezsku t. zv. přírážkovou srážku (zák. ze dne 23. července 1912, č. 164 ř. z.).

Do základu daně nezapočítá se však zákonem přípustné zvýšení nájemného podle § 10 zák. ze dne 26. března 1925, č. 48 Sb. z. a n., kterýžto zákon je v platnosti zachován čl. III. uv. ust., a který pozbuje účinnosti dnem 31. března 1928.

Pausální suma, přijatá najednou jako nájemné předem za dobu více let, rozvrhne se při stanovení základu daně čínžovní na stejné částky jednorozční, od kterýchž odečtou se odpočitatelné položky, připadající na dotýčný berní rok.

K § 148, odst. 2. Co rozuměti jest pod „byty sezonními“, viz § 136, odst. 6.

K § 148, odst. 3. Odpočitatelné položky srazí se ovšem jenom částkou, připadající na dobu zdanění v kalendářním roce.

Nájemné.

§ 149.

(1) Za nájemné pokládá se soubor všech platů smluvených za přenechání budovy neb její části i s příslušenstvím (§ 150, odst. 2.), plněných poplatníku ať přímo nebo nepřímo v penězích, přírodninách, pracovních výkonech aneb jiných majetkových výhodách.

(2) Plnění v přírodninách nebo v pracovních výkonech oeení se podle skutečných, v místě obvyklých cen.

K § 149, odst. 1. Za nájemné nutno zásadně pokládati, jako dosud, všechny smluvené platy za přenechání budovy neb její části, ať konají se poplatníku přímo nebo nepřímo a v jakýchkoli hodnotách majetkových.

Sem náleží obzvláště:

1. nájemné skutečně přijaté;
2. plat za přenechané užívání zdi budovy, průjezdu, dvorku, vchodu, studny, komínů, balkonu, domácí chlebové peči a pod.;
3. plat za přenechaný klíč domovní, za čištění domu, za čištění a posypávání chodníku, pokud se koná vlastníku domu;
4. plat za převzatý závazek nevypověděti nájemního předmětu do určité doby;
5. plat za právo předkupní k najaté budově za nájemního poměru;
6. platy, které konají nájemníci za poplatníka na státní daně spolu s přírážkami a na veřejnoprávní dávky, kterými poplatník je povinen, na úroky, pojistné a dále na úhradu nákladu za opravy na udržování najatého předmětu; sem patří též zvláštní plat nájemníka za mimořádné opotřebování najatého předmětu;
7. náklady, vynaložené nájemníky na nutné opravy, pokud pronajimatel byl povinen je provésti a pokud a do jaké míry byl tím ušetřen výdajů (plat nájemníka za to, že sešlý byt byl přiveden do užitelného stavu);
8. náhrady nájemníků za stavební úpravy a investice, na př. na obnovu budovy, na zřízení koupelen, elektrického osvětlení, připojení k elektrickému kabelu a k vodovodu;
9. náklady na změny a úpravy stavební, učiněné nájemníky na najatém předmětu se svolením poplatníka, pokud a do jaké míry byl jimi obohačen (položení parketové podlahy na místo prkenné, zřízení portálu, výkladu, které případnou vlastníku domu, a pod.).

Za nájemné pokládá se soubor všech platů, smluvených z a p ř e n e c h á n í b u d o v y (její části), a nezáleží na tom, užívali ji osoba, které byla přenechána čili nic; rozhodným je, že přenechání stalo se úplatně.

(3) Nájemné posečkané, prominuté, jakož i ono, kterého nezaplatily osoby s poplatníkem příbuzné nebo sešvakřené do třetího stupně, pak jeho služebníci nynější i bývalí, pokládá se za skutečně přijaté.

(4) Nájemné nedobytné, t. j. takové, které po projití nájemního období, za které bylo splatno, zůstalo jinými osobami nežli v odst. 3. uvedenými nezapraveno a prokazatelně nemohlo by býti vydobyto, nepokládá se za nájemné.

§ 150.

(1) Nájemné je podrobena dani činžovní, jen pokud plyne vlastníku z budovy samotné i s příslušenstvím.

(2) Příslušenstvím rozumí se podle tohoto zákona předměty s budovou neb její částí pevně spojené, jako zařízení osvětlovací, kamna, telefon, telegraf, elektrické zvonky, vezděné vany v koupelnách, výklady a j., vyjma zařízení strojní a živnostenské, ústřední topení a výtahy.

(3) Dani činžovní tudíž nejsou podrobena platy za spolu přenechané užívání:

- a) pozemků podrobených pozemkové dani;
- b) práv s budovou spojených;
- c) předmětů, které nejsou s budovou (její částí) pevně spojeny, anebo nenáleží k obvyklému vybavení nájemního objektu;
- d) strojního a živnostenského zařízení, ústředního topení a výtahů.

(4) Náhrady za plnění poplatníka, jímž tento z důvodu smlouvy nájemní neb pach-

K § 149, odst. 3. Vzдал-li se majitel domu nároku na nájemné dobrovolnou úmluvou s nájemcem, musí prominuté nájemné zdaniti.

K § 149, odst. 4. Průkaz nedobytnosti nájemného lze podati na př. soudními exekučními spisy, dále poukazem, že dlužník složil přísahu vyjevovací a potvrzením policejního, městského (obecního) úřadu.

K § 150, odst. 3., lit. b). Práva s budovou spojená jsou na př. práva živnostenská reální, radikovaná, koncesní (lékárny, hostince, kovárny) a práva vodní (mlýny), práva vlastnická (strojové zařízení, nářadí v dílnách).

K § 150, odst. 4. Náhrady takové na př. poskytují propachtovateli pachtěři zájezdního hostince za dodávání píce, slámy, ledu, povozů; pachtěři živ-

ovní podle zákona není povinen, nepokládají se za platy, podrobené dani činžovní.

(5) V případech odst. 3., lit. a), smí se na užívání pozemků, pokud neslouží zemědělské nebo jiné výrobě, účtovat z celkového smlouveného nájemného neb úhrnu nájemného zvlášť smlouveného nejvýše třicetinásobek jejich ryzího katastrálního výtěžku, kterýž pak dani činžovní není podroben.

(6) U domů lázeňských v léčebných místech lázeňských, v nichž jest zavedena všeobecná daň činžovní, je podrobena dani činžovní celé nájemné, odrazí se však z něho na opotřebení nábytku, zařízení a posluhu 50%.

Odpočitatelné položky.

§ 151.

(1) Z nájemného neb nájemní hodnoty vyloučí se, jsou-li v nich obsaženy a nejsou-li nijak zvláště hrazeny, částky v berním roce skutečně placené na dávky nebo na dávkám podobné platy, jež postihují uživatele budovy (její částí), odvádějí se však poplatníkem obci, jako: dávka z nájemného, vodné, vodní činže, poplatek za vodoměr a poplatek za užívání obecních stok.

částka z nájemného
podobné platy
nostenského podniku za dodávání elektrické energie k osvětlování bytů a pronajatých místností.

K § 150, odst. 5. Takové pozemky jsou na př. zahrádky u domů, hřiště, domáci bělidla, skládky, místa k sušení prádla, k postavení bud a krámců a j.

K § 150, odst. 6. Lázeňské domy v léčebných místech lázeňských jsou budovy, v nichž se byty se zařízením a posluhou, někde též se stravováním a lékařským ošetřováním na hosty lázeňské pouze po dobu lázeňské sezony pronajímají, načež po ostatní část roku zůstávají zcela neb z největší části nepoužívány.

Sem řadí se též sezonní hotely v léčebných místech lázeňských.

K § 151, odst. 1. Výpočet obecních dávek není taxativní a nemohl jím býti, poněvadž nové takové dávky postupem času přirůstají.

Za „platy dávkám podobné“ odváděné obci je též pokládati zejména: poplatky za kropení a čištění ulic, za odvážení popele a smetí, za čištění stok a žump, za noční hlídku, za užívání uličního pozemku neb chodníků

(2) Je-li část budovy osvobozena od daně čínžovní, lze vyloučiti jen částky, úměrně připadající na díly budovy daní povinné.

(3) Při superedifikaci lze činži placenou majetníku půdy nebo zdí, na nichž výstavba stojí, z nájemného (nájemní hodnoty) superedifikátu odraziti.

Nájemní hodnota.

§ 152.

Nájemní hodnota budovy neb její části oceňuje se penízem, kterého by bylo lze dosáhnouti jejím pronájemem v roce berním po-

jako světlíku neb otvoru k usklepnění uhlí a dříví; dále sem patří též nájemné z nádob na smetí, zavedených v Praze.

Náklady udržovací a amortisační, pak náklady osvětlovací nejsou odpočítatelnými.

K § 151, odst. 2. *K vysvětlení sloužíž tento příklad:*

*Roční výtěžek domu částečně osvobozeného činil 18.000 Kč,
z toho připadá na díly neosvobozené celkem 12.000 Kč, t. j.
2/3 celkového výtěžku.
Činí-li úhrn odpočítatelných srážek z celého domu 3000 Kč,
lze odraziti z nich 2/3, t. j. 2.000 Kč;
takže zbývá k zdanění 16.000 Kč.*

K § 152. *Nájemní hodnota zjistí se srovnáním budovy (její části) s objekty stejného druhu, pronajatými v témže místě a téže době.*

Na tvoření nájemného mají vedle poptávky a nabídky vliv obzvláště poloha objektu, jeho velikost, účel a stavební zařízení. K těmto poměrům nutno přihlížeti při oceňování nájemní hodnoty.

Pokud se týče polohy nutno rozlišovati polohu přednostní, centrální a periferickou; polohu obchodně výhodnou a nevýhodnou (dům v obchodní čtvrti a na předměstí); polohu zdravou a zdravotně závadnou (dům u sadů, vila v zahradě a dům v úzké uličce neb poblíž hřbitova neb jatek, byt na straně sluneční a proti severu); polohu společensky významnou (dům v městské části boháčů a dům v ulici chudiny); polohu příjemnou (byt s krásnou vyhlídkou a byt s vyhlídkou do dvorku, byt v I. patře a byt sklepní, dům poblíž elektrické dráhy a dům od dopravního prostředku vzdálený).

Vliv velikosti (prostrannosti) objektu na užitkovou hodnotu není třeba blíže vysvětlovati, za to účel, jakému budova slouží, je tu činitelem závažným (hotel, kavárna, sanatorium, dům bankovní a dům s malými dílnami).

dle poměrů místního bytového trhu hledíc ku poloze, k účelu budovy, její velikosti, k jejímu stavebnímu zařízení, k době, po kterou se jí v roce užívá, a k jiným poměrům, majícím účinek na užitkovou hodnotu.

§ 153.

Podle nájemní hodnoty vyměřuje se daň čínžovní v těchto případech:

1. jsou-li budova neb její části:

a) užívány poplatníkem neb

b) přenechány zdarma komukoliv k užívání nebo

c) pronajaty komukoliv za zřejmě nižší nájemné, nežli jaké je v místě obvyklé;

2. užívá-li se budovy (její části) ku přechovávání cizinců a noclehářů (hotely, hostince, noclehárny a pod.);

Stavební zařízení může býti přepychové, obyčejné nebo nuzné (palác, dům měšťanský čínžovní, dům nouzový). Jinou užitkovou hodnotu má také dům, solidně stavěný a bezpečný proti ohni a vloupání a jinou dům stavěný lehce.

Jiné poměry, mající účinek na užitkovou (nájemní) hodnotu, jsou na př. vnitřní zařízení bytu přepychové, s moderním komfortem, a zařízení obyčejné; dále příjemné bydlení v domě a obtěžování v něm a v jeho sousedství; vykřičení domu a pod.

K § 153. *Výpočet je taxativní.*

K § 153, č. 1, lit. a). *Byt, v němž má vlastník domu umístěný nábytek a sám tam nebydlí, nutno pokládati za byt jím užívaný, leda že by byl byt ten určen k pronajmutí s nábytkem.*

K § 153, č. 1, lit. b). *Jako: Budovy klášterní, byty kanovníků v budovách beneficiátních, byty domovníků.*

K § 153, č. 1, lit. c). *Posouzení otázky, zda-li jest nájemné zřejmě nižší, nežli jaké je v místě obvyklé, je ponecháno volnému uvážení vyměřovacího úřadu.*

K § 153, č. 2. *Z domů lázeňských v léčebných místech lázeňských a ze sezonních hotelů v těchto místech, v nichž je zavedena všeobecná povinnost daně čínžovní, vyměřuje se daň čínžovní zásadně podle nájemného a nikoliv podle nájemní hodnoty.*

3. bylo-li užívání budovy neb její části přenecháno zároveň s jinými majetkovými předměty nebo právy za úhrnný plat, vyjímajíc případy uvedené v § 150, odst. 3., lit. a), pak odst. 5. a 6.;

4. vzniknou-li o údajích stran v příčině úplat za přenechané užívání budovy neb její části pochybnosti, které nebyly vyvráceny.

§ 154.

(1) Vyměřovací úřad je zmocněn, aby v případě § 153, č. 1., lit. c) ponechal přiznání v platnosti, bude-li hodnověrně prokázáno, že přiznané nízké nájemné má svůj důvod ve známých umírněných požadavcích pronajimatelových vůči nájemníkům, a není-li přiznané nájemné o více nežli o 25% menší nájemného, jehož by bylo lze na místním trhu bytovém dosáhnouti.

(2) O stejně nižší částku proti dosažitelné činži smí se oceniti nájemní hodnota budov a jejich částí, užívaných poplatníkem nebo přenechaných zdarma jeho manželce, jeho pokrevencům, osobám s ním sešvakřeným do třetího stupně, služebnictvu, správci domu, domovníku, pak osobám podle posledního poručení nebo smluvní výhrady učiněné při prodeji nebo postupu budovy.

K § 153, č. 3. Viz § 150, odst. 3. Sem patří též byty, pronajaté poplatníkem s nábytkem, zařízením a posluhou.

K § 153, č. 4. Pochybnosti tu uvedené mohou týkati se zejména výše nájemného, jakož i vedlejších plnění, a výše odpočitatelných položek.

K § 154, odst. 1. O známých umírněných požadavcích pronajimatelových lze mluvit jen tehda, jestliže pronajimatel z důvodu, jež lze přičísti na vrub jeho dobrotivosti (liberálnosti), nehledě k osobám nájemníků, požaduje od nich nízké nájemné, takže se tím jeho dům stává objektem celkem méně výnosným. Jestliže vlastník domu stejné byty nepronajímá za stejné levné ceny, nelze tu mluvit o „známých umírněných požadavcích“; taktéž nelze je předpokládati, tvrdí-li sám, že je přiznané nájemné místním poměrům přiměřené, aneb doznává-li dokonce, že by vyššího nájemného z dotčených objektů nedocílil.

K § 154, odst. 2. Přenechá-li vice versa manželka budovu (její část) k užívání zdarma svému manželu, nutno použiti ustanovení tohoto odstavce i na tento případ.

Vyměrování daně činžovní.

§ 155.

(1) Daň činžovní vyměřuje se na podkladu písemných, nájemníky stvrzovaných přiznání.

(2) Podávání a úřední zkoušení přiznání upravuje se v IX. hlavě.

Sazby daně činžovní.

§ 156.

(1) Daň činžovní činí z vyměřovacího základu:

K § 155, odst. 1. Poplatník je povinen k řádnému uložení daně činžovní každoročně v zákonné lhůtě podati u příslušného úřadu vyměřovacího přiznání výtěžku nájemného.

Z budov nově vzniklých (§ 121, lit. a)) jest podati přiznání zároveň s povinným oznámením (§ 124, odst. 1.) do 15 dnů ode dne skutečného použití budovy.

Byla-li povinnost přiznávací splněna, musí úřad vyměřovací daň činžovní vyměřiti na podkladě přiznávky.

Přiznání, jehož integrující součástí tvoří popis budovy, obsahovati má hrubý výtěžek nájemného, t. j. nájemné se všemi vedlejšími příplatky, vztažmo nájemní hodnotu za celý berní rok z celé budovy i s příslušenstvím jak z objektů přenechaných, tak z objektů ve vlastním užívání poplatníkově, a to podle nájemních lhůt. Přípustné srážky jest v něm uvésti jednotlivě a ciferně přesně v příslušné rubrice. Ku přiznání nutno připojiti podrobný popis budovy, který obsahovati má všechny části její od sklepa až na půdu, jakož i místnosti vedlejší.

Přiznání musí býti zřízeno na úředním formuláři, musí býti přiznávajícím řádně podepsáno a co do správnosti nájemníky jich podpisy stvrzeno. Náleží-li budova spoluvlastníkům neb dílčím vlastníkům, stačí podpis zmocněnce a nebyl-li zřízen, podpis jednoho ze spoluvlastníků (dílčích vlastníků) (§ 263, odst. 4.), kterýž pak pokládá se za zmocněnce ze zákona.

Zmocněnci mají podle § 263, odst. 1., vykáhati zmocnění. Za neodevzdanou pozůstalost podávají přiznání ti, kdo spravují jmění (§ 262, odst. 1., č. 3); za osoby nesvéprávné a za osoby právnické podávají přiznání jich zákonní (statutární) zástupci (§ 262, odst. 1., č. 1 a 4). V případě konkursu podává přiznání správce konkursní podstaty.

K § 156, odst. 1. Různost sazeb daně činžovní, totiž vyšší sazba pro budovy ve velkoměstech Praze, Brně a Bratislavě a nižší pro budovy na venkově byla zachována vzhledem k historickému vývoji daně činžovní jak v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, tak na Slovensku. Uvedená hlavní města

1. v Praze, Brně a Bratislavě 12%,
2. v ostatních místech 8%.

(2) Daň čínžovní v místech zcela dani čínžovní nepodrobených (§ 143, odst. 1., lit. b) nesmí být nižší nežli daň třídní na příslušný berní rok na celou budovu připadající, jinak zůstane budova v dani třídní.

náležejí do skupiny míst A čínžovního podle § 12, odst. 5. platového zákona.

Po dobu přechodnou podle článku X. uvád. ust. činí daň čínžovní: na Hlučínsku na léta 1927 a 1928 4½% a na léta 1929 a 1930 6% a v místech spojených s Prahou a s Brnem podle zákonů ze dne 6. února 1920, č. 114 Sb. z. a n. a ze dne 16. dubna 1919, č. 213 Sb. z. a n. na rok 1927 9%, na rok 1928 10% a na rok 1929 11% z vyměřovacího základu.

Dále budou pro příslušnou dobu vztažmo s omezením časovým (§ 134, odst. 4.) používány sazby pro budovy, jimž se jich dostalo z důvodu stavby (viz § 134).

Daň čínžovní je proti dosavadnímu stavu, jmenovitě ze starých domů, podstatně snížena. Aby toto snížení státní daně nebylo paralysováno zvýšením přírůžek samosprávných svazů, zachovává se v platnosti, resp. rozšiřuje se zák. ze dne 26. března 1919, č. 170 Sb. z. a n. o nezvyšitelnosti přírůžek k dani čínžovní přes stanovenou míru (čl. III., odst. 1., č. 3 uvád. ust.) až do r. 1931 (§ 1, odst. 3. zák. o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy).

K § 156, odst. 2. Ustanovení, že daň čínžovní v místech zcela dani čínžovní nepodrobených nesmí být nižší nežli daň třídní na příslušný berní rok na celou budovu připadající, hledí zameziti zkrácení daně třídní fiktivní smlouvou nájemní.

P ř í k l a d :

V budově jsou 4 místnosti obytné; z těch jsou 2 pronajaty za ročních 200 Kč, druhé 2 obývá vlastník.

Daň čínžovní bylo by uložiti podle § 148, odst. 4.

<i>Čínžovní daň z pronajatých 2 obytných místností za 200 Kč se sazbou 8% činí</i>	<i>16 Kč,</i>
<i>k tomu daň třídní na 2 obytné místnosti (vlastník) podle sazebníku připadající</i>	<i>10 Kč,</i>
<i>činila by daň čínžovní</i>	<i>26 Kč.</i>

Poněvadž však na celou budovu připadající daň třídní podle IV. třídy činí 30 Kč,
tedy je vyšší, zůstane budova v dani třídní.

Neužívání a opětné užívání.

§ 157.

(1) Přestane-li se budovy podrobené dani čínžovní (její části) užívati a nenese-li vůbec užitek, dále začne-li se budovy takové (její části) užívati poznovu, nebo počne-li opět nésti užitek, jest poplatník povinen ohlásiti tyto skutečnosti písemně vyměřovacímu úřadu do 15 dnů ode dne, kdy nastaly, a uvéstí zevrubně dotčené místnosti.

(2) Ponechání nábytku v místnosti, která se s ním obyčejně pronajímá, není na překážku, pokládati místnost výjimečně za neužívanou.

(3) Úřad vyměřovací má právo přesvědčiti se místní prohlídkou o správnosti oznámeného neužívání.

(4) Opomine-li poplatník oznámiti neužívání neb opětné užívání, může být potrestán pořádkovou pokutou, pokud opominutí nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

Oznámení o zapravení nájemného původně nezaplaceného a tudíž nezdaněného.

§ 158.

(1) Pozdější platby peněžité neb jiná plnění na nájemné, původně za nedobytné uznané a jako takové nezdaněné (§ 149, odst. 4.), jest poplatník povinen za příčinou zdanění písemně oznámiti do 15 dnů vyměřovacímu úřadu, jinak může být potrestán pořádkovou pokutou, pokud opominutí nezakládá skutkové po-

K § 157, odst. 1. *Přestane-li se budovy (její části) podrobené dani čínžovní užívati, odpadá v příčině její příznání výtěžku nájemného jenom tehdá, nenese-li na dále užitek. Jestliže tedy objekt na určitou dobu najatý před uplynutím nájemní doby se vyprázdní a není nikým užíván, nájemné se však z něho platí na dále, dlužno považovati objekt ten jako v řádném užívání jsoucí a dlužno nájemné z něho k dani příznati.*

Oznamovací povinnost v tomto odst. uvedená stanovena jest pouze za účelem kontroly správnosti příznání, aby byl pro nejbližší ukládání správně zjištěn daňový základ.

K § 158, odst. 1. *Patnáctidenní lhůta v odst. 1. uvedená počíná se dnem, jenž bezprostředně následuje po dni, kterého platba peněžité neb jiné plnění poplatníku se dostalo (§ 254, odst. 1.).*

vahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(2) Platby nebo plnění podle odst. 1. přičte vyměřovací úřad k nájemnému toho roku, ve kterém ho bylo dosaženo.

Změny v berním roce v nájemních poměrech budov všeobecné dani činžovní nepodrobených.

§ 159.

(1) Byla-li budova podrobená dani třídní pronajata za berního roku zcela neb částečně prvním dnem kalendářního čtvrtletí, vstupuje do povinnosti daně činžovní čtvrtletím, kterým se začal nájemní poměr; od této doby se daň třídní z ní nepředepíše.

(2) Započal-li se však nájemní poměr za kalendářního čtvrtletí, zůstává v dani třídní až do konce toho čtvrtletí, načež počíná se u ní povinnost k dani činžovní.

(3) Pronájem má poplatník oznámiti do 15 dnů ode dne, kdy nastal, úřadu vyměřovacímu, jinak může býti potrestán pořádkovou pokutou, pokud opominutí nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(4) Přešla-li budova podrobená dani činžovní v místě všeobecné dani činžovní nepodrobeném za berního roku zcela neb částečně v poplatníkovu užívání, nebo přenechal-li ji poplatník zcela nebo z části k bezplatnému užívání osobě třetí, nemají změny ty na povinnost k dani činžovní na ten rok účinku.

K § 159, odst. 1. a 2. Byla-li na př. obytná budova v místě dani činžovní zcela nepodrobeném dne 1. ledna roku berního nepronajata a tudíž dani třídní podrobená, od 1. dubna pronajata, vstoupí do daně činžovní od tohoto dne a zůstává v ní až do konce roku; za dobu od 1. ledna do konce března vyměří se z ní daň třídní čtvrtinovou kvotou podle sazebníku.

Byla-li však dotčená budova pronajata od 15. dubna, vstupuje do daně činžovní teprve 1. červencem. Daň třídní se z ní předepíše za dobu od 1. ledna do konce června kvotou pololetní a daň činžovní za dobu od 1. července až do konce roku.

K § 159, odst. 4. Byla-li obytná budova pronajata 1. ledna roku berního, čímž založena byla její povinnost k dani činžovní, dnem 1. dubna nepronajata, a obýval-li ji od té doby do konce roku vlastník sám, uloží se

Zdanění v prvních letech povinnosti k všeobecné dani činžovní.

§ 160.

(1) Bylo-li místo zařaděno zcela do daně činžovní (§§ 143, odst. 1., lit. a), 146, odst. 2.), počíná se povinnost daňová berním rokem, v němž se stalo rozhodnutí o zařadění pravoplatným.

(2) V tomto případě mají se podati příznání do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o tom právní moci nabyví bylo obci doručeno.

(3) Lhůta k oznámení podle § 157, odst. 1. počíná se 15. dnem ode dne doručení rozhodnutí v odst. 2. uvedeného.

Oddíl III.

DAŇ TŘÍDNÍ.

Povinnost k dani třídní.

§ 161.

(1) Dani třídní podrobeny jsou, nehledíc k výjimce v § 121, lit. b), posl. věta, a bez újmy ustanovení § 159, odst. 1. a 2., všechny dne 1. ledna roku berního nepronajaté budovy obsahující místnosti obytné v místech zcela dani činžovní nepodrobených.

(2) Za obytné místnosti pokládají se zejména:

z ní za ten celý berní rok daň činžovní, ovšem předpokládajíc, že jest tato vyšší nežli daň třídní.

K § 160, odst. 2. Zde se stanoví výjimka z ustanovení o pravidelném podávání příznání.

30denní lhůta tu stanovena počíná běžeti ode dne doručení pravoplatného rozhodnutí o zařadění místa do všeobecné daně činžovní.

Aby poplatníci mohli příznávací povinnosti včas učiniti zadost, bude povinností obce, aby je veřejnou vyhláškou o dni doručení dotčeného zařadovacího rozhodnutí uvědomila a na podávání příznání upozornila.

K § 161, odst. 1. Prototypem objektů daně domovní jest obytné stavení na malém venkově, zcela obývané vlastníkem, jeho rodinou a čeledí.

K § 161, odst. 2. Za způsobilé k obývání nutno pokládati také prostory, které se sice neobývají, avšak které by bez značných (nákladných) změn stavebních k účelům obývacím upraveny býti mohly na př. zvětšením oken, zřízením dveří, položením podlahy, omítnutím stěn. Výpočet obytných místností v zákoně je demonstrativní.

a) prostory, které slouží za obydlí anebo jsou k obývání způsobilé, jako: světnice, podkrovní světnice, ložnice, světlé komory, světlé kuchyně, kabinety, kanceláře a dílny řemeslníků, sloužící též za byt;

b) t. zv. otevřené místnosti, jako: kupecké a jim podobné krámy, pisárny, skladiště na zboží světlá s podlahovou plochou větší než 12 m², hostinské a kavárenské místnosti, taneční a hostinské pokoje.

(3) Naproti tomu neplatí za obytné:

1. Kuchyňky světlé s podlahovou plochou pod 12 m², kuchyně tmavé, jichž možno užívati jenom k vaření, spíže, předsíně, prádelny, koupelny, sklepy, podschodí, prostor výtahový, vestibuly, chodby, půdy a verandy;

2. prostory, které nejsou se všech stran uzavřeny stěnami, jako kovářny a bednářny;

3. prostory zařízené výlučně k účelům polního hospodářství, jako: stodoly, konírny, chlěvy, komory k ukládání zásob a nářadí, sýpky, senníky, řezárny, kolny, sušárny, lisovny a pazderny.

(4) Jsou-li místnosti v odst. 2. pod lit. b) uvedené ve zvláštních budovách vedlejších, zdaňují se výjimečně (§ 120) s hlavní budovou jako jednotný celek.

Výměra daně.

§ 162.

(1) Daň třídní vyměřuje se podle počtu obytných místností podle tohoto sazebníku:

Pro budovu s počtem místností obytných	Třída	Řádná roční sazba Kč
1	I.	5
2	II.	10
3	III.	15
4—5	IV.	30
6—7	V.	50
8—9	VI.	70
10—11	VII.	90
12—13	VIII.	120
14—15	IX.	150
16	X.	170

(2) U budov, ve kterých je přes 16 obytných místností, jest připočítati k nejvyšší sazbě za každou další obytnou místnost 20 Kč.

(3) U budov přepychových, jako: zámků, lovcích zámečků, vil a sanatorií zvyšují se sazby o 30%. Od tohoto zvýšení mohou býti ministerstvem financí po slyšení ministerstva školství a národní osvěty osvobozeny budovy starožitné, dějinně památné nebo umělecky cenné, které nebývají celkem ani 4 měsíce v roce užívány, jsou-li řádně udržovány.

(4) Pro chatrné obytné budovy zařazené do I. a II. třídy platí sazby o 50% snížené, má-li poplatník takovou obytnou budovu jen jednu.

Řízení vyměřovací.

§ 163.

(1) Vyměření daně třídní děje se tím způsobem, že se budova zařadí do náležité třídy sazebníku, přikáže se jí podle něho sazba načež se zapíše do katastru daně třídní. K budovám a místnostem z daně vyňatým a od daně trvale osvobozeným se při tom nepřihlíží.

K § 162, odst. 3. Pod „vilou“ sluší rozuměti obytné stavení se zahradou, které svým zvláštním způsobem stavby (veranda, terasa, balkon, arkýře, věž) liší se od ostatních budov obytných.

K § 162, odst. 4. Chatrnými obytnými budovami rozuměti jest staré sešle venkovské chaty (chýše) dřevěné s měkkou krytbou (šindel, došky, lepenka), opatřené malými okny. Chatrnou musí býti budova v její celistvosti; byla-li u budovy jinak chatrné obsahující 1 obytnou místnost, provedena přístavba další druhé obytné místnosti, kterážto přístavba není chatrnou, nelze takovou budovu v celku pokládati za chatrnou.

Přepychovou přírůžkou na budovy přepychové a snížením daně pro chatrče zlepšuje se obhroublé absolutní měřítko obytné místnosti, vzhlédem k různé užitkové hodnotě dotčených obytných místností.

Zdali je stavba budovou obyčejnou, přepychovou neb chatrnou, zůstaveno je k posouzení úřadu vyměřovacímu.

K § 163, odst. 1. Předmětem zařazení do tříd jsou zpravidla jen samostatné budovy obytné, které mají vlastní střechu a vlastní vchod.

Budovy vedlejší, jako domky výminkářské neb obytné budovy, stojící o sobě, na př. u zámků domky pro služebnictvo, zahradníka, hlídače jest

(2) Zařazení do třídy děje se, nestačí-li k tomu údaje stran, na podkladě zápisu, sepsaného o místní prohlídce.

(3) Vyměřovací úřad oznámí poplatníkovi zařazení budovy výměrem, z něhož lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

§ 164.

(1) Roční předpis daně třídní provádí vyměřovací úřad na podkladě katastru bez vydání platebních rozkazů.

(2) V příčině zpravení poplatníků o tomto předpisu platí ustanovení § 104, odst. 2. obdobně.

Katastr daně třídní.

§ 165.

(1) Katastr daně třídní, který vede úřad vyměřovací podle míst soupisných nepodrobených zcela dani činžovní, má obsahovati údaje zařadovacího výměru (§ 163), upravené podle výsledků odvolání, jakož i den, kterého výměr zařadovací byl poplatníkovi doručen a den, kdy nabyl moci práva. Vyměřovací úřad upraví jej za povinné součinnosti obcí podle poučení vydaného ministerstvem financí.

samostatně klasifikovati i tehdy, když nemají svého čísla popisného. Výjimku obsahuje § 161, odst. 4.

K § 163, odst. 2. Předloží-li strana vyměřovacímu úřadu stavebním úřadem potvrzený stavební plán s průkazem, že byla stavba přesně podle něho provedena, nebude třeba místní prohlídky.

Účelem místní prohlídky jest přesně zjistiti počet obytných místností v budově.

K § 163, odst. 3. Pravoplatné zařazení budovy do třídy potrvá v platnosti tak dlouho, dokud nevejde v právní platnost zařadovací výměr nový.

K § 165, odst. 1. a 2. Katastr daně třídní bude v prvním roce zákona na podkladě dosavadního katastru znova upraven tak, aby odpovídal zejména pokud se týče počtu obytných místností v jedné každé budově skutečnému stavu. Všecky obytné budovy do té doby ve starém katastru zanesené budou znova klasifikovány a vlastníci budov, u kterých byly změny základu daně (počet obytných místností) proti dosavadnímu katastróvému stavu zjištěny, budou o těchto změnách veřejným

(2) Změny základů daně proti dosavadnímu stavu buďtež výpisem z katastru sděleny starostům obcí s výzvou, aby výpis vyložili po 15 dnů v obci k veřejnému nahlédnutí; veřejné vyložení nahrazuje výměr o zařazení podle § 163, odst. 3.

(3) Proti povinnosti a výši daně lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností; odvolací lhůta počíná se dnem, následujícím po skončení vyložení výpisu z katastru v obci.

(4) Katastr daně třídní budiž podroben na nařízení finančního úřadu II. stolice občasnému přezkoušení za povinné pomoci obcí. Příslušné poučení, jak při tom dlužno postupovati, vydá ministerstvo financí.

Evidence katastru daně třídní.

§ 166.

(1) Aby katastr daně třídní každého času podával pravý stav skutečností pro daně rozhodných, dlužno jej podle výsledků občasného přezkoušení (§ 165, posl. odst.) a podle výsledků odvolání opravovati a doplňovati a mimo to zaznamenávati do něho všechny změny nastalé (případy evidenci):

1. v osobě vlastníka;

2. v objemu soupisného místa, byly-li jednotlivé budovy od něho odloučeny nebo k němu připojeny;

3. v předmětu samém a to pokud změny nastaly:

a) věnováním budovy nebo její části účelu, jímž se povinnost k dani třídní zakládá nebo zrušuje,

vyložení výpisu z katastru nově upraveného v obci zpraveni. O přidělení nových sazeb daňových budovám s dosavadním počtem obytných místností klasifikovaným poplatníci zpraveni nebudou.

Jak při nové klasifikaci budov bude postupovati, ustanoví zvláštní instrukce.

K § 165, odst. 4. V jakých obdobích revise katastru bude se konati, zákon nestanoví; bude věci finanční správy, aby podle potřeby a možnosti čas od času revisi tu zařídila.

b) v určení, byla-li obytná budova stavební úpravou předělána celým rozsahem na neobytnou nebo budova neobytná zcela nebo z části na budovu obytnou;

4. vznikem nových, přestavbou starých budov neb úplným jejich zánikem;

5. rozdělením nebo sloučením budov, čímž daňové předměty přibýly neb ubyly;

6. v zevním objemu budovy, když se tím počet obytných místností změnil.

(2) Pouhé změny uvnitř stavení, byť se jimi způsobilo zvětšení neb zmenšení počtu místností obytných nebo zvětšení neb zmenšení jednotlivých místností, jsou předmětem evidence a mají vliv na dosavadní výši daně z budovy teprv od nejbližšího roku po občasném všeobecném přezkoušení katastru, kdy se budova přeřadí do třídy podle skutečného stavu.

(3) Bude-li zařadeno některé místo soupisné zcela do daně činžovní, přestane se o něm katastr vésti, bude-li však z ní vyřadeno, zřídí se pro ně katastr a povede se dále.

Povinnost oznamovati změny.

§ 167.

(1) Změny uvedené v § 166, vyjma ony v odst. 1., pod č. 2., má vlastník vyměřovacímu úřadu do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala, oznámiti. Oznámiti změnu podle § 166, odst. 1., č. 1. jest povinen jak dřívější poplat-

K § 166, odst. 1., č. 3, lit. b). Evidenční případ změnou určení jest založen tehda, když byla obytná budova v celém rozsahu stavební úpravou trvale věnována jinému účelu, nežli bydlení, na př. budova obsahující 4 obytné místnosti byla přeměněna na sýpku nebo skladiště, takže nezbylo v ní ani jedné obytné místnosti.

Naproti tomu, kdyby na př. ve stodole zřízena byla jedna světnice neb krám, v sýpce pisárna, stane se takové stavení obytným a je tu případ evidenční.

K § 166, odst. 1., č. 6. Bylo-li stavení zvětšeno nebo zmenšeno hnutím zevních zdí, ale nebyl tím změněn počet obytných místností, nenastal případ evidenční.

ník, pokud se týče jeho dědici, tak i nabyvatel; tento má oznámení doložití soudním vkladním usnesením.

(2) K oznámení o událostech, které zakládají povinnost daně třídní a které způsobují změnu daně provedením stavby nebo stavebních úprav, dlužno připojití stavební nákres, potvrzený starostou obce, že byla stavba skutečně podle něho přesně provedena, s údajem kalendářního dne, kdy byla dokončena.

(3) Oznámení událostí, pro něž se povinnost daně třídní zrušuje (§ 166, odst. 1., č. 3., lit. b), buďtež co do správnosti potvrzena starostou obce.

(4) Opominutí oznámiti změny výhodné pro státní pokladnu může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

§ 168.

(1) K evidenčním případům, vyjímajíc převod vlastnictví, přihlíží se zpravidla od příštího berního roku, který jde po nastalé změně; byl-li však poplatník v evidenčním případě pro něho výhodném povinen změnu oznámiti a učinil-li tak pozdě, teprve od příštího roku, jenž následuje po oznámení.

(2) Poplatníku dostane se od vyměřovacího úřadu na jeho oznámení příslušného výměru, z něhož lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

K § 167, odst. 1. a 2. Oznámení změn může se státi písemně nebo se zřetelem k venkovskému obyvatelstvu též ústně (protokolárně).

Soudní vkladní usnesení bude úřad povinen po úředním upotřebení straně vrátiti stejně jako stavební nákres, o němž je zmínka v odst. 2.

K § 168, odst. 1. K evidenčním případům přihlíží se zpravidla od počátku roku, který následuje po nastalé změně. Toto ustanovení zachovávající dosavadní stav odpovídá daní třídní jakožto daní celoroční. Jenom při změně vlastnictví, která se udála za berního roku, je daní třídní povinen ten, kdo byl dne 31. prosince roku berního vlastníkem budovy bez ohledu na to, byla-li změna v katastru provedena čili nie (§ 120, odst. 2.).

§ 169.

(1) Zápis vlastnictví v katastru nemá soukromoprávních následků.

(2) Omyl v katastru daně třídní nesmí být v mezích ustanovení o promlčení přímých daní na škodu státní pokladny.

Sleva daně třídní z důvodu nepoužívání
a z důvodu živelní škody.

§ 170.

(1) Byla-li obytná budova, která neobsahuje více nežli 8 obytných místností zcela prázdná a nepoužívána nepřetržitě po celý berní rok, sleví se z ní celá daň třídní na tento rok připadající, podal-li poplatník písemné oznámení o uprázdnění do 15 dnů, čítajíc ode dne, kdy nastalo.

(2) Bylo-li oznámení podáno po zmíněné lhůtě, odepíše se daň třídní teprve od příštího čtvrtletí, které jde po oznámení.

(3) Opětne užívání dlužno písemně oznámiti vyměřovacímu úřadu do 15 dnů, jinak může býti poplatník potrestán pořádkovou pokutou, pokud opominutí nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

K § 170, odst. 1. *Materielní podmínky slevy daně třídní z důvodu nepoužívání jsou:*

1. že stavení neobsahuje více nežli 8 obytných místností podle skutečného stavu,

2. že bylo zcela nepoužíváno totiž žádná jeho obytná místnost nebylo používáno ani k bydlení ani jinak,

3. že nepoužívání trvalo nepřetržitě celý berní rok.

Uschování nábytku a jiných předmětů v dotčené budově sloužících k jejímu zařízení nelze považovati za užívání ve smyslu tohoto paragrafu.

Oznámení o nepoužívání, které jest kolku prosto stejně jako oznámení o živelní škodě na stavení, musí obsahovati číslo budovy, jméno obce a počátek nepoužívání. Nepoužívání zjistí se, bude-li toho třeba, místní prohlídkou, kterou provede zástupce vyměřovacího úřadu, zpravidla starosta obce.

Falešné oznámení o nepoužívání zakládá skutkovou povahu trestního činu zkrácení daně. Opozdně nebo opominuté oznámení opětneho užívání zakládá zmíněný trestní čin za okolností taktéž.

(4) Na berní rok, ve kterém opětne užívání nastalo, předepíše se daň třídní výměrou celoroční.

§ 171.

(1) Byla-li budova dani třídní podrobená zničena nebo podstatně poškozena živelní pohromou, na níž vlastník nemá viny, sleví vyměřovací úřad daň třídní podle rozsahu škody zcela nebo z části za celý berní rok, v němž pohroma se udála, oznámí-li se mu škoda písemně do 15 dnů ode dne, kdy nastala.

(2) Z rozhodnutí vyměřovacího úřadu o odpisu daně podle §§ 170 a 171 může se poplatník odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

HLAVA VI.

RENTOVÁ DAŇ.

Daňová povinnost.

§ 172.

(1) Rentové dani jest podroben, kdo z majetkových předmětů nebo práv bere požitky,

K § 171, odst. 1. *Jenom podstatná škoda na stavení způsobená živelní pohromou a to jakoukoliv zakládá nárok na slevu daně třídní za celý rok, v němž poškození nastalo.*

Podstatným poškozením rozumí zákon takové, které způsobilo zánik obydelnosti buď celého stavení neb některé části jeho třeba jen přechodný.

Byla-li poškozena požárem nebo větrem jenom střecha, krupobitím vytlučena okna neb povodní podmočeno zdivo, čímž opadala omítka, nelze v těchto případech mluvit o podstatném poškození stavení, a nezakládají takové škody nároku na slevu daně.

Škoda živelní na stavení vyšetří se místní prohlídkou, kterou předsevezme zástupce úřadu vyměřovacího, zpravidla starosta obce. Zjistí-li se při této místní prohlídce, že bylo stavení zcela zničeno, vymaže je vyměřovací úřad z katastru.

15denní lhůta k oznámení živelní škody je praeklusivní, nedodržení její má za následek ztrátu nároku na slevu.

K § 172, odst. 1. *Subjektem daně jsou nejen osoby fyzické, nýbrž i osoby právnické, nadace a neodevzané pozůstalosti. Z osob právnických přicházejí v úvahu zvláště sdružení (associace) nepodrobená výdělkové dani. Sdružení osob jakožto společně oprávnění příjemci dani podro-*

kteří nejsou již v tuzemsku po zákonu přímo stíženy pozemkovou, domovní, všeobecnou nebo zvláštní výdělkovou daní; požitky jsou

beného požitku jsou samostatným subjektem daně (na př. manželé společně oprávnění). O pobírání požitků možno mluvit jen tehdy, jsou-li příjemce požitků a plátce různými právními subjekty.

Dani rentové jest podrobena osoba, pro kterou jest důchod smluven, i když ve skutečnosti bere jej za ni vnucený správce, ustanovený úřadem politickým nebo soudem. Jestliže rodiče právo na úroky z pohledávky jim příslušející dají své dceři věnem, nepodléhají dani rentové rodiče, nýbrž dcera. V případě konkursu jest daní rentovou povinná konkursní podstata, již požitky rentové dani podrobené plynou. Co do požitků z majetkových práv církevního obročí jest subjektem rentové daně obročí samo, nikoliv beneficiat.

Daňová povinnost v objektivním smyslu předpokládá, že požitky plynou z majetkových předmětů nebo práv a že nejsou stíženy přímo pozemkovou, domovní nebo výdělkovou daní. Dani nejsou podrobeny požitky ze služebního poměru, dary z milosti, výtěžky z dávek veřejnoprávní povahy.

Předmětem daně není nárok na požitek, nýbrž z nároku skutečně docílený výtěžek; nelze tudíž zdaniti částky poshověné, slevené nebo nedobytné. Při uložení daně možno ovšem předpokládati, že splatné úroky a renty byly skutečně realizovány, jestliže poplatník neuvede okolností, ze kterých vysvitá, že k realizování splatných požitků nedošlo.

Subjektivní daňová povinnost dochází výrazu jen u daně přímo vybírané (vyměřované na základě příznání); kdežto u daně vybírané srážkou u dlužníka jest rozhodnou objektivní povinnost daňová, ačkoliv i zde pokud jde o výjimky podle ustanovení § 180, odst. 2., č. 3., se určitým druhům požitků přiznává osvobození od srážkové daně vzhledem k subjektům, jimž požitky plynou (jsou to především úroky ze vkladů na běžné účty určitých subjektů u peněžních ústavů a bankéřů).

Není rozhodným, je-li majetkový předmět podroben výnosové dani, nýbrž je-li výtěžek tohoto předmětu výnosovou daní postižen.

Není dále rozhodným, zdali výtěžek byl fakticky daní postižen, nýbrž zdali je právně výnosové dani podroben.

Přímo jsou dani pozemkovou, domovní a výdělkovou stíženy výtěžky pozemků včetně pachtů za propachtované pozemky, výtěžky budov (i výtěžky budov od daně domovní z jakéhokoliv titulu osvobozené nepodléhají dani rentové v důsledku ustanovení § 174, č. 24.) a výtěžky samostatných výdělečných podniků a zaměstnání od daně výdělkové neosvobozených.

Za požitky dani výdělkovou přímo stížené platí zejména úroky a dividendy z akcií, společenských podílů, kuksů, atd., pokud jde o podniky výdělkové dani podrobené a to i tehdy, je-li výdělkové dani podrobena jen část podniku. Úroky a dividendy z akcií podniků, které jsou osvobozeny od zvláštní daně výdělkové podle § 74, odst. 1. (osvo-

dání přímo stíženy, bere-li je příjemce zmenšeny o tuto daň.

bození na základě mezinárodních smluv a místní železné dráhy a dráhy nižšího řádu) požívají osvobození od rentové daně podle § 174, č. 19.

Požitky, jejichž trvání a výše jsou závislémi na výtěžku podniku dani výdělkové podrobeného, považovati nutno za přímo stížené dani výdělkovou a to i tehdy, nebyla-li výdělková daň uložena přímo příjemci požitků. Sem spadají podíly veřejných společníků na výtěžku podniku, ať přísluší již určitou poměrnou částkou výtěžku nebo jako vyplacený nebo kapitalisovaný úrok. Rovněž podíly tichých společníků na výtěžku podniku a požitky ze vkladů komanditistů nejsou dani rentové podrobeny.

Naproti tomu nelze tvrditi o úrocích z hypotek zajištěných na realitách dani podrobených a o úrocích z pohledávek u podnikatelů (obchodníků a živnostníků), že by byly přímo stíženy daní reální nebo výdělkovou.

Pacht za pozemek třeba za skladiště používaný nebo pacht za to, že přes pozemek vedena jest visutá dráha nebo elektrické vedení atd., není dani rentové podroben.

Požitky z propachtování práva k těžení nafty nejsou stíženy pozemkovou daní, podrobeny jsou tudíž dani rentové.

Náhrada přijatá mlynářem za přenechání vodní síly podrobena jest dani, jelikož nelze zmíněný výtěžek považovati ani za výtěžek mlynářské živnosti stížený daní výdělkovou ani za výtěžek podrobený dani pozemkové.

Z úplaty za přenechání reality se zařízením (na př. bytové, strojové zařízení atd.) dlužno ze zdanění vyloučiti jen tu část, která postižena jest daní pozemkovou a domovní; část úplaty připadající na zařízení podrobena jest rentové dani i tehdy, možno-li dotčená zařízení považovati za příslušenství budovy.

Z okolnosti, že v zákoně není vedle zmíněných daní výslovně uvedena daň z vyššího služného, nelze vyvoditi povinnost daňovou pro požitky podrobené dani z vyššího služného, jelikož požitky tyto neplynou z majetkových předmětů nebo práv, nýbrž z poměru služebního.

Pevně stanovené renty z výtěžků výdělečných podniků, právo na byt v cizím domě, renta zajištěná na domě a vyplácená z jeho výtěžků nemohou býti považovány za stížené výnosovou daní.

Požitky z nadací podrobeny jsou dani rentové zpravidla jen tehdy, mají-li povahu požitků plynoucích z majetkových práv, na př. jako dočasné nebo doživotní renty na základě darování nebo posledního pořízení, případně zakoupení. Povinnost daňová nebude tu ostatně v mnohých případech již z toho důvodu, že požitky nadační plynou z výtěžků, které již stíženy byly daní pozemkovou nebo domovní, nebo že nadace sama byla již postižena daní rentovou bez ohledu na výdaje na nadační účely (§ 178, odst. 2., č. 1). Stipendia poskytovaná z veřejných prostředků (stipendia státní, zemská atd.), zejména stipendia studijní

(2) Takové požitky jsou zejména:

1. Úroky a renty z dlužních úpisů veřejných fondů, z půjček zemských, okresních (municipálních) a obecních;

2. úroky ze všech jiných, jakkoli nazvaných veřejných a soukromých, úpisy utvrzených nebo neutvrzených, zajištěných nebo nezajištěných půjček, dlužních pohledávek nebo jinakých kapitálových pohledávek; na př. úroky z dílčích dlužních úpisů, ze zástavních listů, z hypotečních půjček, z půjček na prostý dlužní úpis, na směnku; dále z nedo-

dani rentové zpravidla podrobena nebudou, rovněž tak rodinná stipendia studijní.

Rentové dani podléhají: úplata za poshovění zápůjčky; úspora premie životního pojištění, plynoucí pojištěnému na život tím, že se třetí osoba smluvně zavázala platiti za něho premie; úroky z prodlení; přepočítací poplatky, který se ze zapůjčené sumy předem sráží při udělení půjčky.

Okolnost, že pachtýř (nájemce) převzal smluvně placení daně pozemkové nebo domovní, nemění ničeho na skutečnosti, že daň zkracuje požitek z dotčených majetkových předmětů, jelikož daň reální případně přímo odváděnou pachtýřem (nájemcem) nutno považovati za část pachtu (nájmu). Ostatně nutno tu přihlížeti k ustanovením § 341 a čl. XVI., odst. 1., lit. b) a c).

Daněmi jmenovanými v § 172 rozumí se tuzemské daně. Tytéž zásady však, jež co do stížení daní pozemkovou, domovní a výdělkovou platí o požitcích plynoucích z tuzemska, platí i co do požitků z ciziny plynoucích (§ 173). Tyto požitky nepodléhají zdejší dani rentové, byly-li v cizině, nepřihlížeje ku příjemcově důchodové dani, podrobena zvláštní přímé dani. Výtěžky realit ležících v cizině nebudou tedy zpravidla dani rentové podrobovány; naproti tomu u úroků z pohledávek bude zpravidla nutno, aby příjemce požitků jejich zvláštní přímé zdánění v cizině prokázal.

K § 172, odst. 2. Výpočet požitků v odst. 2. není taxativním; uvedeny jsou zde požitky, které zpravidla jsou rentové dani podrobeny. Daňová povinnost uvedených požitků doznává ostatně změn daňovými osvobozeními podle §§ 174 a 180.

K § 172, odst. 2., č. 1. Úroky z československých státních dlužních úpisů zde uvedeny nejsou, jelikož jsou podle § 174, č. 15., od daně osvobozeny.

K § 172, odst. 2., č. 2. a 3. Za platbu úroků dlužno považovati nejen příjem v hotovosti, nýbrž každý akt, kterým věřitel ve svém nároku na úrok jest uspokojován (kapitalisováním, připsáním k dobru, započtením, postupem a podob.).

Za přijaté nutno považovati úroky, které byly na realitě dlužníkově jako zúročitelný kapitál zajištěny.

platků kupních cen, z pohledávek na běžném účtu, z kaucí, z deposit, z pokladničních poukazek, z úsporných vkladů;

3. eskomptní zisky zastupující úroky;

4. pachtovné z propachtovaných živností, ze živnostenských oprávnění a z jiných předmětů, nepodrobených ani pozemkové ani domovní dani;

5. všeliké renty s výjimkou těch, které jsou přímou úplatou za koňané služby, a s výjimkou odpočinkových a zaopatřovacích platů v § 11, odst. 1., č. 4., uvedených, na př. renty (dědičné, dočasné, doživotní), které vyplácejí pojišťovny, zaopatřovací ústavy, pensijní a

Pod pojem úroků spadají též náhrady za placenou daň rentovou a různé příplatky, které se věřiteli s úroky platí (na příklad úroky z prodlení, vyšší částky, které nutno odvésti při splacení dluhu, částky zadržené při vyplacení půjčky neb zvláštní odměny za posečkání půjčky a podob.).

Provise za výplatu zápůjčky (přepočítací poplatky) platí za přijaté v době srážky při výplatě zápůjčky. Úroky obsažené ve zvýšené částce vráceného kapitálu platí za přijaté teprve při vrácení zvýšené částky kapitálu.

Z přijatých úroků kontokorentních a eskomptních zisků mohou podle ustanovení § 178, odst. 2., č. 2., býti odečteny zaplacené pasivní úroky kontokorentní z téhož poměru kontokorentního a úroky reeskomptní, ovšem jen tehdy, nejde-li o srážku daně dlužníkem a byly-li platby poplatníkem hodnověrně prokázány.

K § 172, odst. 2., č. 4. Jsou-li propachtované pozemky podrobeny pozemkové dani (případně dani domovní: zastavěné plochy a nádvoří), není pacht podroben dani rentové; není-li tomu tak, jest pacht dani rentové podroben. Pachtovné za pronájem vlastní honitby není rentové dani podrobeno.

Pachtovné z propachtovaných živností, podrobené zvláštní dani výdělkové, nepodléhá dani rentové.

Pachtovné z propachtovaných předmětů nepodrobených ani pozemkové ani domovní dani bylo ustanovením § 178, odst. 2., č. 3., co do přípustnosti srážek na roveň postaveno pachtovnému za propachtované živnosti. Z toho důvodu ukládá se daň z pachtovného ve všech případech přímo (na základě přiznání § 180, odst. 2., č. 1.).

K § 172, odst. 2., č. 5. a 6. Rentou dlužno rozuměti každé plnění určitou peněžní sumou nebo zastupitelnými věcmi předem pevně stanoveného druhu, jež má býti uskutečněno v pravidelně se opětuujících termínech, pokud tímto plněním se nevykonává pomenáhlé umořování dluhu. K pojmu renty patří předpoklad právního nároku a opětování požitku. Jed-

vdovské pokladny nebo jiné pokladny a ústavy podobného druhu za určité vklady, nebo které se zakládají na darování, posledním pořádkem nebo na koupi důchodu; výkupné a náhradové renty, renty za převzetí postátněných podniků; výměnkářské dávky a výměnky (s výjimkou případů spadajících pod ustanovení § 174, č. 13.); důchody z užívání práva, ze služebností, z břemen na pozemku vázoucích a z podobných oprávnění;

6. jinaké běžné platy, dávky a podpory, pokud se dávající právoplatně zavázal je poskytovat, nebo pokud jimi jest povinen podle

norázové požitky, jakož i opětované dobrovolné příspěvky nejsou dani podrobeny. Požitky plynoucí ze služebního poměru ať trvajících nebo skončeného nepodléhají rentové dani, jelikož jejich pramenem nejsou majetkové předměty nebo práva.

Renty, které jsou přímou úplatou za konané služby, předpokládají existenci právního nároku na rentu nebo odpočinkový a zaopatřovací plat z poměru služebního; z dobré vůle zůstavitelovy založené renty, třebaž byly výslovně označeny jako odměna za konané služby, jsou dani rentové podrobeny.

Za požitky ze služebního poměru plynoucí a tudíž rentové dani nepodrobené, nutno považovati renty založené na příspěvcích, jež zaměstnavatel byl povinen platiti, na příklad úrazové renty vyplácené dělnickými úrazovými pojišťovnami zaměstnancům podniků. Sem spadají namnoze také požitky, které jsou osvobozeny od rentové daně podle ustanovení § 174, č. 18., jakožto pojistné dávky, důchody a požitky ze sociálního pojištění. Podle obdoby požitků ze služebního poměru nejsou dani rentové podrobeny požitky válečných pokozenců podle zákonů č. 142/1920 a č. 39/1922 Sb. z. a n. a pozdějších zákonů tuto otázku upravujících.

Rentové dani jsou podrobeny takové renty, které za určité vklady vyplácejí pojišťovny (také vzájemné), zaopatřovací ústavy, pensijní a vdovské pokladny a ústavy podobného druhu, ke kterým zaměstnavatelé ničím nepřispívali, aby založen byl příslušný nárok osob k pobírání rent nyní oprávněných, na příklad renty z dobrovolného pojištění proti úrazu.

Příspěvky na výživu mezi manželi a mezi rodiči a dítkami jsou od rentové daně osvobozeny (§ 174, č. 14.).

Rentové dani jsou podrobeny renty z povinného ručení příslušející jako náhrada škody; smluvně zaručené ročně vyplácené odbytne bývalému společníku; roční paušál, který dědici smluvně odvádějí legatáři na místě podle testamentu jim příslušející povinnosti k udržování určitého objektu; roční úplata za převzatý závazek nezúčastniti se konkurenčního podniku, za přenechání provozování podniku, firmy, kruhu odběratelstva, za zastavení podniku nebo určité výroby; požitky autorových dědiců z autorských práv, patentů nebo privilegií (pro autora jsou tyto požitky

zákona nebo podle soudního rozsudku, jako na př. příspěvky na výživu, náhrady za nevykonávaná oprávnění nebo za přenechaný výkon oprávnění, patentů, výsad, vynálezů atd. jiným osobám;

7. úroky a dividendy z cizozemských cenných papírů, pokud tyto požitky nejsou vyňaty z daňové povinnosti podle § 173, odst. 1.; akcie a priority podniků, které třeba jen částí svého provozování jsou podrobeny tuzemské zvláštní dani výdělkové podle hlavy III. zákona, nepokládají se za cizozemské cenné papíry.

§ 173.

(1) Fysické osoby, které v tuzemsku bydlí nebo se tu zdržují déle jednoho roku, pak práv-

zpravidla výtěžkem práce, pro nakladatele výtěžkem obchodního podnikání, tedy rentové dani nepodrobeny).

Výměnkářské dávky a výměnky mohou býti osvobozeny od rentové daně podle § 174 a to jak podle č. 13., tak i podle č. 14.

Poživatel pozemku (usufruktuář) povinen jest dani pozemkovou (podle obč. zák.), z kteréžto příčiny jeho požitky ze zmíněných pozemků dani rentové podrobeny nejsou.

K § 173. *U daně vybírané srážkou u dlužníka není co do daňové povinnosti rozdílu, jde-li o osoby v tuzemsku bydlící nebo sídlící anebo o cizince, jelikož povinnost k dani jest tu rázu čistě objektivního.*

Co do daně přímo (na základě příznání) vybírané rozhodnou jest pro rozsah daňové povinnosti osob fyzických okolnost, zdali osoba beroucí požitky dani rentové podrobené v tuzemsku bydlí anebo se tu déle jednoho roku zdržuje, či nikoliv. Vymezení daňové povinnosti shoduje se tu s daňovou povinností k dani důchodové (§ 1). U osob právnických rozhodnou jest pro rozsah daňové povinnosti okolnost, mají-li v tuzemsku své sídlo.

Co do bydliště a místa pobytu viz §§ 249 a 252, co do sídla § 84.

Rozsah daňové povinnosti k rentové dani vztahuje se podle hořejšího rozeznávání buď na veškeré požitky dani rentové podrobené, ať plynou odkudkoliv, nebo jen na požitky plynoucí z tuzemska. Vyjmuty z daňové povinnosti jsou však i v prvém případě požitky, plynoucí z cizozemska, o nichž se prokáže, že jsou podrobeny v cizině zvláštní přímé dani, nepřibližující ku příjemcově dani důchodové.

Zvláštním přímým zdaněním v cizozemsku podle § 173, odst. 1., rozumí

nické osoby, které tu mají sídlo, podrobeny jsou rentové dani celým úhrnem požitků rentové dani podrobených. Z cizozemská plynoucí požitky jsou však z rentové daně vyňaty, je-li prokázáno, že jsou podrobeny v cizině zvláštní přímé dani, nepřihlížejíc ku příjmově důchodové dani.

se toliko přímé státní daně (nikoliv též obecní, zemské a pod.), vyjímajíc daň důchodovou. Zdanění musí býti v konkrétním případě fakticky provedeno; v důsledku toho jsou požitky požívající v cizozemsku daňového osvobození na základě speciálního zákona tuzemské dani rentové podrobeny (na př. úroky ze státních papírů rakouských budou u osob v Československu bydlících dani rentové podrobeny). Nevyžaduje se však, aby zvláštní přímá státní daň uložená v cizozemsku byla stejného druhu s některou z výnosových daní československých.

Nerohodno jest, v jaké formě se cizozemská daň vybírá, zdali na základě individuálního předpisu u příjemce důchodů anebo srážkou u dlužníka aneb jiným způsobem.

V příčině průkazu cizozemského zdanění hleděti jest k těmto okolnostem:

a) Tvrdí-li poplatník, že jest stížen individuálním předpisem cizozemské přímé státní daně co do požitků z cizozemská plynoucích, musí prokázat, že právě tyto požitky byly zdaněny (na př. cizozemským platebním rozkazem, potvrzením úřadu atd.).

b) Kromě individuálního cizozemského předpisu daně svědčícího poplatníkovi samému může se však též naskytnouti otázka osvobození od tuzemské rentové daně z důvodu, že dotčené požitky jsou v cizozemsku postiženy zvláštní přímou daní jiným způsobem, buď srážkou při výplatě anebo zdaněním akciové společnosti jako takové. Otázky tohoto druhu mají přímý praktický význam zejména u cizozemských cenných papírů.

Min. financí vydá pokyny o tom, u kterých požitků z cizozemských cenných papírů jsou prokázány poměry vylučující tuzemskou povinnost k rentové dani, případně jaká potvrzení mají poplatníci předložiti. Pokud dotčená sdělení nebudou min. financí vydána aneb pokud by na základě těchto sdělení nebylo možno rozhodnouti, jest poplatník povinen podati úplný průkaz okolností, které uvádí k odůvodnění svého nároku na osvobození od daně. Toliko co do právní povahy cizozemské daně nelze poplatníkovi zpravidla ukládati nějaké průkazné břemeno.

Za zvláštní zdanění ve smyslu § 173, odst. 1., bylo by lze uznati daň z příjmu, placenou podle zákona Spojených států severoamerických ze dne 3. října 1913 americkými akciovými společnostmi (viz rozhodnutí Nejv. spr. soudu ze dne 17. února 1921, č. 12881/1920 — Bh. č. 440/1921).

Naproti tomu nelze za zvláštní daň ve smyslu hořejšího ustanovení uznati na př. říšskoněmeckou daň talonovou (Talonsteuer) podle zákona

(2) Všechny ostatní fyzické a právnické osoby podrobeny jsou rentové dani z požitků, ze kterých se daň vybírá srážkou podle § 180, a ze všech ostatních daní podrobených požitků plynoucích z tuzemska.

ze dne 15. července 1909 a švýcarskou daň kuponovou podle spolkového zákona ze dne 25. června 1921.

Rentová daň postihuje výtěžek u pramene a přísluší tudíž tuzemsku při výtěžku plynoucím z tuzemska přednost při zdanění před cizozemskem.

Jsou proto hypotekární úroky, zajištěné na tuzemské nemovitosti a plynoucí cizozemské společnosti, podrobeny zde rentové dani.

Renta, kterou dostává osoba bydlící v cizině od osoby bydlící v tuzemsku, jest podrobena rentové dani a to i tehdy, když výplata se děje v cizině, pokud pramen příjmu jest v tuzemsku.

Pod slovy „ze všech ostatních daní podrobených požitků plynoucích z tuzemska“ dlužno rozuměti všechny požitky podrobené zásadně rentové dani podle ustanovení § 172, vyjímajíc požitky stížené srážkou daně u dlužníka.

O povinnosti poplatníkovi jmenovati zmocněnce při trvalém pobytu v cizině viz § 263, odst. 7.

Pokud jde o zdanění cizích státních příslušníků nebo o zdanění požitků plynoucích z ciziny, nutno přihlížeti k výjimečným ustanovením platných mezinárodních smluv (§ 342). Zejména přicházejí tu v úvahu smlouvy uzavřené s cizími státy za účelem zamezení dvojího zdanění. Ve smlouvách dosud platných (viz §§ 48 a 49) uplatňuje se zásada, že příslušníci smluvních států podrobena jsou přímým daním — tedy také dani rentové — jen v tom státě, v němž mají bydliště, nebo nemají-li tu bydliště, v tom státě, v němž se zdržují. Jen pokud jde o úroky z hypotekárních pohledávek a o případy, v nichž se daň rentová vybírá u pramene (srážkou u dlužníka), platí zásada, že daň vybírati jest oprávněn jen ten stát, v jehož území leží zavazený pozemek, resp. kde se srážka daně koná. Leží-li v jednom státě hlavní závod a ve druhém státě závod pobočný, sráží se daň z úroků, které vznikly v obchodním provozování pobočného závodu, jen ve prospěch toho státu, v němž pobočný závod leží. O možnosti zdaňovati úroky ze státních papírů, jež požívají daňového osvobození a tudíž srážce daně ve státě papíry vydávajícím podrobeny nejsou, viz shora.

Ve smlouvě s Polskem (č. 255/1925 Sb. z. a n.) vyhrazuje se každé ze smluvních stran neobmezené právo na daně z kapitálů a rent vybírané u pramene srážkou, tato výhrada však nezabraňuje druhému státu, aby z týchž kapitálů a rent vybíral daně podle zákonů na jeho území platných. Ustanovení toto jest co do tuzemské rentové daně bezúčinným, jelikož zdanění výtěžků plynoucích z Polska a tam již stížených zvláštní daní přímou jest podle ustanovení § 173, odst. 1., vyloučeno.

Co do možnosti retorse viz ustanovení § 342.

Osvobození od daně.

§ 174.

Od rentové daně jsou osvobozeny:

1. stát, země, župy, okresy (silniční, škol-
ské okresy) a obce, jakož i obecně prospěšné

K § 174. Výpočet osvobození jest taxativní.

Osvobození jsou jednak subjektivní (č. 1 až 12), to jest se zřetelem ku příjemci požitků, jednak objektivní se zřetelem k určitým požitkům bez ohledu na příjemce.

Výpočet zákonných osvobození značně vzrostl proti zákonu o osobních daních přímých tím, že do zákona byla zařazena velmi četná osvobození jak subjektivní tak i objektivní, která byla přiznána pozdějšími zvláštními zákony.

Naproti tomu odpadají některá osvobození, jež zákon o os. d. přiznával, a to z toho důvodu, že subjekty, jichž osvobození se týkalo, jsou nyní zásadně podrobeny zvláštní dani výdělkové, čímž se povinnost k dani rentové nadále vylučuje. To platí o úvěrních a záloženských spolcích a jejich svazech, dále o výdělkových a hospodářských společenstvech a záložnách, kterým se nyní poskytují jen výhody v daňové sazbě, nikoliv však osvobození od zvláštní daně výdělkové.

Také odpadá důvod dřívějšího osvobození od rentové daně podle § 125, č. 14., zák. o os. d. pro úroky z kapitálů půjčených na prioritní obligace nebo na jiné dluční úpisů dlužní nebo na hypotekární zajištění, které nesměly býti ve smyslu ustanovení § 94, lit. c), zák. o os. d. odčítány od poplatného výtěžku podniků veřejně účtujících. Zmíněné úroky považují se nyní za odpočítatelné při stanovení základu pro zvláštní daň výdělkovou (§ 79, lit. e), následkem čehož není důvodu, aby zmíněné úroky nebyly u příjemců podrobeny dani rentové.

V důsledku ustanovení čl. III., odst. 1., uváděcích ustanovení zákona o přímých daních zůstávají co do rentové daně v platnosti výhody přiznané čl. I., odst. 5., zákona ze dne 19. prosince 1924, č. 308 Sb. z. a n., úrokům z dluhů uzavřených podniky výrobními v letech 1922 až 1925 na podkladě hypoték, prioritních obligací aneb jiných dlučních úpisů; úroky ty dlužno po dobu 25 let považovati za plně zdaněné zvláštní dani výdělkovou a nebude tudíž možno po zmíněnou dobu je podrobovati dani rentové. Tatož výhoda přísluší obdobně i úrokům z kapitálů půjčených veselečinným podnikům elektrickým. U těchto podniků však výhoda zmíněná převzata jest alespoň po dobu úplného nebo částečného osvobození těchto podniků od zvláštní daně výdělkové také do ustanovení § 174, č. 21.

Subjekty, jejichž podnikům přísluší osvobození od zvláštní daně výdělkové, nejsou od rentové daně osvobozeny, nebylo-li jim některým z ustanovení uvedených v § 174 osvobození od daně výslovně přiznáno. To platí na př. o okresních záložnách hospodářských, zřízených z bývalých kontribučních fondů obilních a kontribučních fondů peněžních, jež

podniky a elektrické podniky, jež jsou úplně nebo z části osvobozeny od zvláštní daně výdělkové podle § 73, odst. 1., a § 72, lit. b);

2. ústavy a fondy, které podporuje stát ročními příspěvky, poskytovanými nikoliv ze soukromoprávního titulu;

3. sirotčí pokladny, fondy pro invalidy, ústavy k ošetřování nemocných, k zaopatření a podpoře chudých a jinaké lidumilné a

jsou, obmezují-li svou činnost skutečně na zužitkování vlastních kapitálů, osvobozeny od zvláštní daně výdělkové podle § 72, lit. f), a o společenstvech a jiných sdruženích zemědělců, jakož i o svazech takových společenstev a sdružení, jejichž podnikům přísluší osvobození od zvláštní daně výdělkové podle § 72, lit. g).

Subjektivní osvobození vyjmenovaná v č. 1. až 12. jsou podle ustanovení § 175 účinná jen potud, pokud se rentová daň nevybírání podle § 180 srážkou při výplatě úroků a rent. V důsledku tohoto ustanovení není — až na výjimky v § 180, odst. 2., č. 3., zvlášť uvedené — nikdo osvobozen od rentové daně srážkou vybírané a také se daň, podle § 180 srážena nikomu nenahrazuje.

K § 174, č. 1. Pod výrazem „stát“ dlužno rozuměti veškeré státní ústavy a fondy. Obci dlužno rozuměti zde část všeobecného autonomního správního organismu; náboženské (židovské) obce nemohou pod ustanovení § 174, č. 1., býti zahrnovány.

Okresy a obce osvobozují se od rentové daně co do všech požitků podrobených dani podle poplatníkovy přiznání. Upouští se tu od dosavadního rozeznávání; zda jde o úroky z dočasně uložených berních peněz a nepoužitých výpůjček nebo o jiné požitky. Subjektům v § 174 pod č. 1. vyjmenovaným jsou co do osvobození od daně rentové na roveň postaveny i obecně prospěšné podniky a elektrické podniky, jež jsou podle § 73, odst. 1., a § 72, lit. b), osvobozeny od zvláštní daně výdělkové.

K § 174, č. 3. Osvobození přiznané sirotčím pokladnám přísluší těmto jako samostatnému právnímu subjektu a příjemci úroků a požitků, nikoliv však vkladatelům uvedené pokladny nebo požitkům jmenovanými pokladnami vypláceným.

Ústavy rozumí se tu i každé jmění věnované trvale pro určitý účel (fondy).

Za lidumilné a dobročinné ústavy mohou se považovati jen takové ústavy, které mají za účel pomáhati všeobecné lidské nuznosti charitativním způsobem podporami, na něž nemají osoby podporu potřebující individuálního právního nároku. Nespadají sem pensijní a jiné pokladny, které poskytují zaopatření za úplaty (příspěvky).

Pro pojem dobročinného ústavu není rozhodujícím původ jmění ústavu, nýbrž jeho výlučné a právně závazné určení k lidumilným účelům. Cha-

dobročinné ústavy, dále fondy pro stavbu a udržování chrámů, fondy pro bohoslužbu a veřejné vyučovací ústavy;

4. nositelé sociálního pojištění, jimž přísluší osvobození od zvláštní daně výdělkové podle § 72, lit. ch) až n);

5. spolky, společenská sdružení a fondy, jež jsou podle § 72, lit. d), osvobozeny od zvláštní daně výdělkové;

ritativní činnost musí být vlastním účelem ústavu; nevadí, opatřují-li se prostředky ku plnění této činnosti způsobem, který nemá charitativní povahu. Předpoklady tyto nejsou splněny na př. u ústavu šlechtičen, u něhož jde o přiměřené zaopatření, rovněž ne u záložny, která poskytuje zemědělcům poškozeným živelními nebo podobnými událostmi půjčky proti hypotékárnímu zajištění na nižší úrok a pod. Dobročinné a lidumilné ústavy, které jsou v cizině, nejsou osvobozeny od rentové daně.

Vedle fondů pro stavbu chrámů byly sem na podnět rozpočtového výboru poslanecké sněmovny vřaděny i fondy na udržování chrámů a fondy pro bohoslužbu.

Za veřejný ústav může být považován jen takový ústav, který jest všeobecně a stejnoměrně přístupným a v tom směru jest podřízen veřejné správě.

K § 174, č. 4. Nositelům sociálního pojištění vypočteným v § 72, lit. ch) až n), přísluší úplné osvobození od rentové daně předpisované podle příznání a to i tehdy, přísluší-li osvobození od zvláštní daně výdělkové jen částečně do jisté stanovené míry. Osvobození toto zakládá se na dosavadních osvobozeních přiznaných zákony o Všeobecném pensijním ústavu (č. 1/1907 a 138/1914 ř. z. a 89/1920 Sb. z. a n., § 87), o úrazovém pojištění dělníků (č. 1/1888 ř. z., 207/1919 a 300/1921 Sb. z. a n., § 56), o Fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků (č. 220/1922 Sb. z. a n., § 73), o báňských bratrských pokladnách (č. 242/1922 Sb. z. a n., § 90), o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří (č. 221/1924 Sb. z. a n., § 254), o pojištění osob samostatných (č. 148/1925 Sb. z. a n., § 133) a o Léčebném fondu veřejných zaměstnanců (č. 221/1925 Sb. z. a n., § 44). Společenský pensijní ústav (Pensijní ústav zaměstnanců soukromých drah v Brně) zřízený podle § 4 vládního nařízení ze dne 29. prosince 1921, č. 506 Sb. z. a n., považovati jest za náhradní ústav pensijní podle § 72, lit. ch).

Pokud nositelům sociálního pojištění přísluší i osvobození od daně vybírané srážkou peněžními ústavu a bankéři z peněz přijatých k zúrokování, viz poznámku k ustanovením § 180, odst. 2., č. 3.

K § 174, č. 5. Sem spadají zejména zapsané pomocné pokladny spočívající na zákonu ze dne 16. července 1892, č. 202 ř. z. Dále různé fondy zřízené veřejnými korporacemi nebo podnikateli k účelům vytknutým v § 72, lit. d), pokud nepodléhají dispozicím podnikatele.

6. a) Všeobecný fond peněžních ústavů v republice Československé;

b) Zvláštní fond pro zmírnění ztrát povstálých z poválečných poměrů;

c) společnosti s omezeným ručením zřízené za účelem poskytování zápůjček státem zaručených podle zákonů o stavebním ruchu;

7. Národní banka Československá;

8. poštovní úřady šekové;

9. Společnost Československého červeného kříže;

10. osoby, jejichž požitky daní rentové podrobené ani samy o sobě ani ve spojení s jejich ostatním celoročním důchodem, případně s důchodem hlavy rodiny, s níž by

K § 174, č. 6—8. Osvobození tato zakládají se na zákonech o Všeobecném fondu peněžních ústavů v republice Československé (č. 238/1924 Sb. z. a n.), o Zvláštním fondu pro zmírnění ztrát povstálých z poválečných poměrů (č. 237/1924 Sb. z. a n.), o stavebním ruchu (č. 100/1921, 45/1922, 35/1923 a 58/1924 Sb. z. a n.), o Národní bance Československé (č. 347/1920 a 102/1925 Sb. z. a n.) a o poštovních úřadech šekových (č. 140/1919 Sb. z. a n.).

K § 174, č. 9. Společnosti Československého červeného kříže přiznává se osvobození v rozsahu, v jakém příslušelo společnosti Rakouského červeného kříže podle zákona ze dne 13. dubna 1909, č. 58 ř. z.

K § 174, č. 10. Ustanovení toto má znemožniti obcházení daňové povinnosti tím, že rentové daní podrobené požitky se převedou na jednotlivé členy rodiny, kteří sami o sobě nemají vlastních důchodů daně prosté minimum převyšujících.

U příslušníků rodiny budou tedy daní rentovou postíženy požitky, třebaž by ani samy o sobě ani s ostatním důchodem jednotlivého příslušníka rodiny nedosahovaly 7.000 Kč, jestliže celkový důchod domácnosti převyšuje částky nepodrobené důchodové daní podle § 3.

Renta 6.000 Kč, kterou bere manželka třebaž jako jediný důchod, bude zdaněna daní rentovou, jestliže důchod domácnosti, k níž manželka patří, převyšuje částku u hlavy rodiny podle § 3 rozhodnou pro povinnost k daní důchodové. Hranice důchodu, jež tu přichází v úvahu, řídí se předem rodinnými poměry poplatníka rentové daně, vedle toho však také počtem rodinných příslušníků společně zdaňovaných daní důchodovou s hlavou rodiny.

Částky pro založení daňové povinnosti podle § 3 rozhodné platí tu i tehdy, záleží-li ostatní důchod ve služebních požitcích, z nichž se daň důchodová sráží zaměstnavatelem.

měly býti společně zdaňovány důchodovou daní, nepřevyšují částky důchodové daní nepodrobené (§ 3);

11. osoby, které jsou podle § 2 osvobozeny od důchodové daně, stran požitků, které podle zmíněného ustanovení jsou osvobozeny od důchodové daně;

12. úroky a požitky příslušející podnikateli výdělkovou daní povinnému, které jsou prokazatelně částí výtěžku daní výdělkové podrobeného;

Důchod pro daňovou povinnost rozhodný vypočte se podle zásad I. hlavy; při tom přihlíží se ke každému důchodu, ať plyne z jakéhokoliv pramene a bez ohledu na to, je-li sám o sobě podroben daní důchodové, tedy i na př. k důchodu plynoucímu z ciziny, zde daní důchodové nepodrobenému.

Také u právnických osob nutno pamatovati na osvobozovací důvod uvedený v § 174, č. 10., a nutno tudíž upustiti od jejich zdanění tehdy, jestliže jejich požitky zásadně rentové daní podrobené ani samy o sobě ani ve spojení s jejich ostatním důchodem nepřevyšují 7.000 Kč.

Za příjemce důchodů, plynoucích duchovním společností jako takovým, nelze považovati jednotlivé členy společností, nýbrž společnosti samy. Proto nerozdělují se požitky podrobené rentové daní na jednotlivé členy společností, nýbrž daňovým subjektem jest společnost sama.

Církevní nadace jest zpravidla považovati za samostatné právnícké osoby a tudíž také za samostatné daňové subjekty; je-li tedy existence samostatné církevní nadace prokázána, nepodléhá zdanění společně s církevním jménem v užším smyslu, nýbrž zdanění se samostatně, při čemž nutno přihlížeti k ustanovení § 174, č. 10.

K § 174, č. 11. *Osvobození od daně rentové u osob vyjmutých z povinnosti k daní důchodové podle § 2 vztahuje se jen na požitky, jichž se týká osvobození od daně důchodové. Praktického významu má toto ustanovení jen u osob exterritoriálních, o nichž jedná § 2 pod č. 1. a 2., jelikož u ostatních osob v § 2 jmenovaných jde vždy jen o požitky daní rentové zásadně nepodrobené (služební požitky resp. požitky jim na roveň postavené). Požitky z majetku nebo pohledávek vázaných na tuzemsko nejsou od rentové daně tímto ustanovením ani u osob exterritoriálních osvobozeny, na př. úroky z pohledávek zajištěných hypotekárně na tuzemské nemovitosti.*

K § 174, č. 12. *Osvobození v tomto bodě uvedené plyne již ze zásady vyslovené v § 172 a bylo by účinným i bez zvláštního vytyčení v § 174.*

Podnikateli rozumějí se tu jak subjekty všeobecné daně výdělkové tak i subjekty zvláštní daně výdělkové.

Úroky a požitky, které mají býti osvobozeny podle tohoto zákonného ustanovení, musí býti výtěžkem kapitálu v podniku uloženého a jako

13. výměnkářské dávky a výměnky, které si vyměnili zemědělci při postupu zemědělského majetku od příjemců, pokud se dávky a výměnky platí převážně z výtěžku postoupeného zemědělského majetku a nepřesahují míry v místě obvyklé a pokud příjemci jsou se svojí výživou na dotčené požitky převážně odkázáni (selské výměnky);

takový postíženy výdělkovou daní; tak tomu jest na př. při úrocích, které plynou bankéři z cenných papírů, které má na prodej, nebo při úrocích, které někdo pobírá ze živnostenského a výdělkové daní podrobeného půjčování peněz nebo eskomptování směnek, dále při požitcích plynoucích z právních jednání uzavřených obchodníkem podrobeným daní výdělkové z toho důvodu, aby založil, zajistil nebo rozšířil kruh odběratelů a obchodní styky, pokud tato souvislost s obchodem příjemce úroků trvá a nebyla snad později zrušena. Sem spadají požitky z půjček a pachtů uzavřených obchodníkem za tím účelem, aby si zajistil nebo zvětšil odběr zboží (zejména úroky z posečkané kupní ceny za dodané zboží).

Kde uvedené podmínky nejsou splněny, jsou takové požitky, není-li tu jiného zákonného důvodu pro osvobození, podrobeny rentové daní. Daní podléhají na př. úroky z cenných papírů, jež patří k soukromému jmění bankéřovu, úroky ze soukromé půjčky obchodníkovy, jestliže obchodní spojení s dlužníkem bylo přerušeno a pohledávka z tohoto obchodního spojení byla nadále jako zápůjčka ponechána a případně knihovně zajištěna. Stejně také důchod za přenechání živnosti, placený dřívějšímu podnikateli, není-li závislým na výtěžku nástupcovy podniku; rovněž úroky z eskomptu směnek plynoucí obchodníku, který není zdaněn výdělkovou daní z provozování eskomptu směnek a podob.

Daní výdělkovou rozumí se jen tuzemská všeobecná a zvláštní daň výdělková.

Co do osvobození požitků z podílů veřejných a tichých společníků viz § 172.

K § 174, č. 13. *Výměnkářské dávky a výměnky jsou zásadně podrobeny rentové daní, jak jest uvedeno v § 172, odst. 2., bod 5. Nově stanoví zákon o přímých daních osvobození obyčejných selských výměnků od daně rentové. Jde tu o dávky a výměnky, jež si vyměnili zemědělci při postupu zemědělského majetku, tedy buď usedlostí celých (i s hospodářskými a obytnými staveními) nebo jen pozemků (bez budov).*

Podmínkou jest, že dávky a výměnky se platí převážně z výtěžku postoupeného zemědělského majetku, nepřesahují míry v místě obvyklé a že příjemci jsou se svojí výživou na dotčené požitky převážně odkázáni. Výměnky, které nejsou placeny převážně z výtěžku postoupeného zemědělského majetku, nýbrž z jiného důchodu nebo jmění, dále výměnky převyšující svým rozsahem v místě obvyklou míru zemědělských (selských) výměnků nebo výměnky plynoucí osobám, které mají dostatečně

14. příspěvky na výživu, které dostávají manžel od manžela a děti od svých rodičů nebo od příbuzných rodiče zastupujících nebo rodiče od svých dětí;

15. úroky z dluhopisů republikou Československou vydaných nebo ku placení převzatých; renty za postátněné nebo trvale do státní správy převzaté podniky, pokud jim

důchody pro svoji výživu z jiných pramenů důchodu, nejsou od daně osvobozeny.

Podle úmyslu zákonodávce má v zákoně v závorce na vysvětlení připojené označení „selské výměnky“ vyjádřiti jen nejběžnější formu zemědělských výměnků, při čemž však zůstává jasným, že tu jde o obvyklé výměnky mezi zemědělci vůbec bez ohledu na to, jestli v určitém kraji jsou výrazy „sedláck“, „selský majetek“, atd. vůbec obvyklé nebo jestli se jich užívá jen o majetnících zemědělských celků určité rozlohy. V podobných případech rozuměti jest selskými výměnkami i výměnky těch zemědělských kruhů, které pod běžný místní význam použitého slova nespádají. Na velké celky hospodářské přesahující pojem selského majetku se osvobození vztahovati nemůže.

K § 174, č. 14. Osvobození v tomto bodě stanovené vztahuje se na výživné poskytované blízkými příbuznými u plnění příslušející jim zákonné nebo jen morální rodinné povinnosti. Hospodářský kořen plnění musí spočívat v poměru blízkého příbuzenství, který jest uveden v zákoně. Nepatří sem tedy požitky pobírané na základě posledního pořízení nebo jinak na základě dědického práva, byl i za příčinou výživy a třeba by zůstavitel byl k příjemci renty v poměru příbuzenském zákonem vytčeném, na př. renta odkázaná manželem testamentárně vdově. Rovněž podrobeny jsou rentové dani renty založené na dědickém narovnání nebo na úplatném titulu bez ohledu na příbuzenský poměr stran, na př. renta placená podle smlouvy synem matce za to, že se zřekne dědické vdovské renty; doživotní renty z důvodu předání majetku dětem (výměnky) atd.

Výživné poskytované otcem nemanželským dětem spadá pod toto ustanovení, nikoliv však též příspěvky poskytované nevlastními rodiči (pěstouny) nevlastním dětem (schovancům) a naopak.

Okolnost, jak bylo s uvedenými příspěvky naloženo při dani důchodové, jest pro osvobození od rentové daně nerozhodnou.

„Výživou“ dlužno rozuměti veškeré běžné potřeby, které z důchodu mají býti hrazeny, a nikoliv jen snad nutné potřeby.

K § 174, č. 15. Dluhopisy rozumí se tu nejen dílčí a jednotné státní dlužní úpisy, nýbrž i pokladniční poukázky, bony a směnky. Mezi dluhopisy republikou ku placení převzaté patří zejména priority státem převzatých soukromých železných drah.

Z rent placených za převzaté podniky nejsou dani rentové podrobeny na př. výkupní renta za Severní dráhu Ferdinandovu (zák. č. 212/1906

příslušelo osvobození od daně rentové (kapitálové a rentové) již podle ustanovení platných bezprostředně před vydáním tohoto zákona; dílčí dluhopisy (výkupní listy pozemkové) určené pro vyplacení náhrad za zabraný majetek pozemkový podle zákona náhradového jest považovati za dluhopisy vydané republikou Československou;

16. dividendy a superdividendy z akcií Národní banky Československé;

17. úroky z pohledávek majitelů kont u poštovních šekových úřadů;

18. pojistné dávky, důchody a požitky ze sociálního pojištění, zejména:

a) požitky vyplácené Všeobecným pensijním ústavem a náhradními ústavy pensijními omezujícími své obchody na pojišťování zřízenců, avšak jen pokud jde o pojišťování zřízenců ku pojištění povinných a jen do výše zákonem nebo stanovami předepsaných nejmenších plnění;

b) důchody založené na zákonech o úrazovém pojištění dělníků;

c) požitky z fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků;

ř. z.), za dráhu Společnosti priv. rak. uher. státní dráhy, Rakouské severozápadní dráhy a Jiho-severoněmecké spojovací dráhy (zák. č. 46/1909 ř. z. a zák. čl. XXXVIII/1891).

Za dluhopisy vydané republikou Československou považují se také dílčí dluhopisy (výkupní listy pozemkové) vydané podle zák. náhradového (§§ 61 a 69 zák. č. 329/1920, příp. č. 220/1922 Sb. z. a n.). Od daně nejsou však osvobozeny úroky vyplácené hotově z pohledávek zapsaných do Náhradové knihy.

K § 174, č. 16. a 19. Úroky a dividendy z akcií podniků podrobených zvláštní dani výdělkové nejsou podrobeny rentové dani v důsledku zásady § 172: Úroky a dividendy z akcií podniků od výdělkové daně osvobozených jsou však zásadně podrobeny rentové dani, jelikož požitky ty jinou daní výnosovou postíženy nejsou. Výjimku připouští zákon v § 174 pod č. 16. u dividend a superdividend Národní banky Československé a pod č. 19. u úroků a dividend z akcií podniků osvobozených od zvláštní daně výdělkové podle § 74, odst. 1. Jsou to podniky osvobozené od zvláštní daně výdělkové podle mezinárodních smluv a pak místní železné dráhy a dráhy nižšího řádu, pokud jim přísluší osvobození od daně výdělkové podle zákonů ze dne 31. prosince 1894, č. 2 ř. z. z r. 1895, resp. ze dne 8. srpna 1910, č. 149 ř. z., a zák. čl. XXXI/1880 resp. IV/1888.

d) dávky a důchody založené na zákoně o pojištění u báňských bratrských pokladen;

e) dávky a důchody založené na zákoně o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, avšak jen pokud jde o pojištění osob podrobených pojistné povinnosti;

f) dávky a důchody založené na zákoně o pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří s týmž omezením jako pod lit. e);

g) pojistné dávky založené na zákoně o nemocenském pojištění veřejných zaměstnanců;

19. úroky a dividendy z akcií podniků, které jsou osvobozeny od zvláštní daně výdělkové podle § 74, odst. 1.;

20. úroky z půjček uzavřených se svolením státní správy korporacemi oprávněnými ku vybírání přírůžek k opatření kapitálů nebo příspěvků na nové lokální dráhy ve smyslu zákona o drahách nižšího řádu;

21. úroky ze zápůjček hypotekárně zajištěných nebo na prioritní obligace nebo jiné dílčí dlužní úpisy vydaných elektrickými podniky osvobozenými úplně nebo z části od zvláštní daně výdělkové podle § 72, lit. b);

K § 174, č. 18. *Zákon osvobozuje od daně rentové veškeré požitky plynoucí ze sociálního pojištění. Sociálním pojištěním jest tu rozuměti pojištění založené na zákonné pojistné povinnosti. Výpočet požitků v zákoně uvedených není taxativní, vyčerpává však všechny dosud uzákoněné druhy sociálního pojištění a vymezuje zároveň rozsah daňového osvobození u jednotlivých druhů těchto požitků. Při tom zachovává zákon o přímých daních osvobození v témže rozsahu, jak byla poskytnuta speciálními zákony upravujícími dotčená sociální pojištění (viz č. 4. tohoto paragrafu). Pod požitky vyplácené náhradními ústavami pensijními patří též požitky z pojištění u pensijního ústavu zaměstnanců soukromých drah (viz č. 4. tohoto paragrafu).*

K § 174, č. 20. *Osvobození toto založeno jest na zákonech o místních drahách (viz č. 19. tohoto paragrafu) a zachovává se v dosavadním rozsahu.*

K § 174, č. 21. *Tímto ustanovením zachovává se výhoda, poskytnutá již čl. I., odst. 5. zákona č. 308/1924, Sb. z. a n. nadále v platnosti. Jde tu o elektrické podniky, prohlášené za všeužitečné nebo na takové přeměněné podle zákonů č. 438/1919 Sb. z. a n. a č. 258/1921 Sb. z. a n., pokud jim přísluší úplné nebo částečné osvobození od zvláštní daně výdělkové podle § 72, lit. b).*

22. úroky ze vkladů úsporných placené nebo k dobru připsané společnostmi s omezeným ručením zřízenými za účelem poskytování zá-půjček státem zaručených podle zákonů o stavebním ruchu;

23. úroky z dluhopisů vydaných Zvláštním fondem pro zmírnění ztrát povstalých z poválečných poměrů a úroky z dluhopisů vydaných Všeobecným fondem peněžních ústavů v republice Československé;

24. výtěžek budov osvobozených od domovní daně.

§ 175.

Osvobození stanovené v § 174, č. 1. až 12., nevztahuje se na úroky a renty, z nichž se rentová daň sráží podle ustanovení § 180 při jejich výplatě příslušnými pokladnami a podniky.

Základ daně.

§ 176.

(1) Rentová daň se vyměřuje na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, z daní podrobených požitků, jichž bylo v tomto kalendářním roce skutečně dosaženo.

K § 174, č. 22. *Osvobození toto založeno jest na zákonech o stavebním ruchu; zřízení zmíněných společností stanoví § 36 zákona č. 100/1921, § 34 zákona č. 45/1922 a § 34 zákona č. 35/1923 Sb. z. a n.*

K § 174, č. 23. *Dluhopisy, o něž tu jde, zakládají se na ustanoveních zákonů č. 237 a 238/1924 Sb. z. a n.*

K § 174, č. 24. *Lhostejno jest, z jakého titulu bylo osvobození od domovní daně přiznáno; spadají sem tudíž také budovy osvobozené z důvodu vedení stavby (novostavby, přístavby atd.).*

K § 175. *Subjektivní osvobození poskytnutá § 174 mají platnost jen potud, pokud se rentová daň nevybírá srážkou u dlužníka. Výjimky z této zásady stanoví § 180, odst. 2., č. 3.*

Úroky a požitky vyplácené subjekty jmenovanými v § 174, č. 1. až 12., jsou ovšem rentové daní podrobeny, pokud jim nepřislouží osvobození objektivní podle některého z ostatních bodů § 174.

K § 176. *Daň vyměřuje se na každý kalendářní rok z požitků v tomto roce skutečně dosažených. U poplatníků, kteří účtují podle obchodních (hospodářských) období, připouští se vyměření daně na podkladě onoho období, které se končí v příslušném kalendářním roce.*

(2) Nekryjí-li se pravidelná obchodní období poplatníkově s kalendářním rokem, vyměří se na poplatníkově přání daň místo podle kalendářního roku na podkladě obchodního (hospodářského) období, jestliže toto zahrnuje období jednoho roku. Zmíněný způsob vyměření daně jest přípustný jen tehdy, přihlíží-li se také při vyměřování důchodové daně k témuž obchodnímu (hospodářskému) období. Ostatně platí pro vyměření rentové daně podle obchodního (hospodářského) období ustanovení § 4, odst. 2.

(3) O požitcích, ze kterých se vybírá daň srážkou u dlužníka, platí ustanovení § 180.

§ 177.

(1) Skládají-li se dani podrobené požitky zcela nebo částečně z přírodnin, věcných požitků nebo jinakých dávek, stanoví se peněžní hodnota přírodnin podle skutečných v místě obvyklých cen, hodnota věcných požitků a jinakých dávek odhadem.

Tím, že se postihují dani požitky v berním roce skutečně dosažené, přestává veškeren ohled na dobu trvání daní podrobených požitků a na změny, které nastaly v požitcích za berního roku.

Úroky za dřívější léta dodatečně placené zdaní se pro berní rok, ve kterém byly přijaty. Jestliže se při bezúročných pohledávkách vrací vyšší kapitál, než jaký byl původně zapůjčen, jest nutno tuto větší částku, která má povahu úroků, připočísti k požitkům toho roku, ve kterém byla přijata se splátkami celého nebo částečného kapitálu. Požitky nevybrané (jako posečkané, prominuté) nebo nedobytné nejsou částí daňového základu, naproti tomu jest nutno připočísti úroky jinak než v hotovosti realizované (k dobru připsané, kapitalisované, postoupené, započtené). Zároveň s úroky nutno započísti i vedlejší požitky, které se jeví býti zvýšením ujednané úrokové míry, jako na př. zvláštní příplatky při výplatě, posečkání nebo splacení půjčky, dlužníkem zaplacená daň rentová a podob.

Došlo-li po vyměření daně dodatečně ku snížení požitků, jež byly vzaty za základ zdanění, takže část přijatých požitků musela býti vrácena, může poplatník domáhati se opravy vyměření daně podle ustanovení § 340, odst. 1., č. 2.

Daň srážená dlužníkem postihuje rovněž jen požitky v rozhodné době výplatou nebo připsáním skutečně přijaté.

K § 177. *I v těchto případech rozhodným jest jen skutečný výtěžek. Jest tedy předem zjistiti skutečný výtěžek a teprve pak stanoviti jeho hodnotu.*

(2) Při anuitách přihlíží se pouze k úrokům v nich zahrnutým.

§ 178.

(1) Pasivní úroky neodpočítávají se zpravidla od požitků dani podrobených.

(2) Srážky jsou přípustny pouze v těchto případech:

1. Vázne-li na určitém důchodu břímě na soukromoprávním titulu se zakládající, které je s požitkem přímo spojeno a jej zmenšuje;

V osobních rentách není zahrnuto splácení kapitálu, dlužno tudíž renty podrobiti dani celým obnosem bez jakýchkoliv srážek na splácení kapitálu.

K § 178. *Výpočet přípustných srážek jest taxativní; správní výlohy, jichž dani podrobené požitky vyžadují, nejsou odpočitatelny, leč u pachtovného při splnění podmínek zákonem stanovených.*

Při posuzování srážek dotčených v odst. 2., č. 1., nutno míti na zřeteli, že mezi důchodem rentové dani podrobeným a břemenem na něm vázoucím jest přímá spojitost jen tam, kde důchod a břemeno objektivně a přímo souvisejí; tato spojitost nesmí býti osobou oprávněnou k důchodu libovolně přivoděna, nýbrž musí spočívat na soukromoprávním titulu (smlouvě, narovnání, rozsudku, závěti atd.). Důchod musí sám o sobě a nikoliv teprve použitím doznati zmenšení a musí sám tak souviseti s protiplněním příjemce důchodu, že by právo k pobírání důchodu bez tohoto protiplnění zcela nebo z části zaniklo; na př. byl-li někomu odkázán doživotní důchod se závazkem v závěti uloženým, aby pečoval o výživu jiné osoby nebo o udržování náhrobku; naproti tomu úroky z půjčky, kterou příjemce její uzavřel za účelem poskytnutí zápůjčky třetí osobě, nemohou býti odčítány od úroků přijatých z této zápůjčky; podobně nemohou od úroků z cenných papírů býti odčítány úroky z zápůjčky kontrahované k účelu nákupu těchto papírů, nebo z pachtovného, úroky ze zápůjčky, která byla uzavřena za účelem získání neb opravení pachtovaného objektu. Srážky mohou býti odečteny jen od důchodu rentové dani podrobeného a jen pokud tento důchod stačí, t. j. pokud srážky mají v něm úhradu.

Břemena, která byla dobrovolně způsobena nebo vyplývají z hospodářské správy příjemce, avšak s důchodem samotným nejsou objektivně spojena, nemohou býti odečtena.

Co se týče nadací, vylučuje zákon výslovně takovou souvislost mezi příjmy z majetku nadačního a výdaji pro nadační účely; tím však není vyloučeno, že také při nadacích se mohou vyskytnouti odčitatelné srážky (obtěžené odkazy důchodů atd.) pro jiné než vlastní nadační účely.

Srážky mohou býti jen tehdy uplatněny, nejde-li o důchod, z něhož se vybírá rentová daň srážkou.

u nadací se nepokládají výdaje na nadační účely za taková břemena.

2. Z přijatých eskomptních a kontokorentních úroků smějí býti odečteny zaplacené úroky reeskomptní nebo pasivní úroky kontokorentní z téhož poměru kontokorentního.

Srážky pod č. 1. a 2. uvedené jsou přípustny ostatně jenom tehdy, jestliže dani podrobené požitky nenáleží k požitkům v § 180 uvedeným a jsou-li platby, které dlužno odečísti, hodnověrně prokázány.

3. Od pachtovného smějí býti odečteny správní a udržovací výdaje, spojené s vydržováním pachtovaného předmětu, i s odpisy za znehodnocení zařízení a provozovacího mate-

Od aktivních kontokorentních úroků jsou odpočítatelný jen pasivní kontokorentní úroky, které vyplývají z téhož kontokorentního poměru. Případný průkaz jest povinna podati strana výpisem z obchodních knih, nahlédnutím do knih nebo svědky, znalci nebo jinými průkaznými prostředky.

Také tyto srážky jsou přípustny jen tehdy, nejde-li o požitky, z nichž se vybírá rentová daň srážkou.

Přípustnost srážek z pachtovného rozšířena byla proti dosavadnímu stavu na veškeré rentové dani zásadně podrobené pachtovné bez rozdílu. Zpráva rozp. výboru poslanecké sněmovny praví k tomu toto:

„Ustanovení § 178, odst. 2. (dosavadní § 130, odst. 2. zákona o osobních daních) o přípustných srážkách při stanovení základu daně nesrovnává se sice s přísným pojmem daně výnosové, ponechává se však nadále v platnosti, ježto jest jednak povahy zcela výjimečné, jednak se vžilo a prakticky nemá značného významu.

Podle vládní osnovy měly býti správní a udržovací výdaje spojené s vydržováním pachtovaného předmětu odčitatelný pouze u propachtovaných živností. Změněným návrhem zákona rozšiřuje se odčitatelnost zmíněných výdajů na každé pachtovné, poněvadž jest odůvodněno, aby i u jiných propachtovaných předmětů byly zmíněné výdaje odpočítatelný, jelikož zmenšují výtěžek z pachtovného plynoucí.“

Odpočítatelný jsou jen výdaje nebo odpisy týkající se přímo předmětů, z nichž pachtovné jest dani rentové podrobeno; neodpočítatelný jsou výdaje týkající se předmětů rentové dani nepodrobených, na př. při pachtu průmyslového podniku nelze odčítati výdaje týkající se spolupronajatých budov, podrobených dani domovní. Jde-li tedy o položky společné pro požitky rentové dani podrobené a nepodrobené, nutno zmíněná vydání přiměřeně na jednotlivé kvoty rozdělit.

Zda a pokud jest pachtýř povinen nésti zmíněná břemena, budiž zjištěno přiměřeným šetřením, zejména nahlédnutím do pachtovních smluv, výsledkem pachtýře a pod.

riálu nastalé opotřebením, pokud není pachtýř povinen nésti zmíněná břemena.

Daňová sazba.

§ 179.

(1) Rentová daň přímo vybíraná činí tři procenta (3%) z požitků dani podrobených. Daň snižuje se na polovinu, jde-li o poplatníky starší 65 let, jejichž celoroční důchod nepřevyšuje 15.000 Kč.

(2) Rentová daň vybíraná srážkou podle § 180 činí šest procent (6%) z požitků dani podrobených.

Výjimkou činí tato daň:

a) Deset procent (10%) z výkupních rent za postátněné nebo trvale do státního provozování převzaté podniky.

b) Čtyři procenta (4%) z úroků z dílčích dlužních úpisů korporací ku vybírání přírážek oprávněných.

c) Tři procenta (3%) z úroků ze vkladů na vkladní knížky (listy), z úroků ze vkladů u sirotčích pokladen, z úroků z úsporných vkladů u výdělkových a hospodářských společenstev, dále z úroků ze zástavních listů hypotečních ústavů nesledujících dosažení zisku a založených na zásadě vzájemnosti.

d) Jedno procento (1%) z úroků ze zástavních listů, jakož i z dlužních úpisů vydaných na podkladě poskytnutých půjček, pokud tyto listy a úpisy byly vydány zemskými úvěrními ústavy a ústavy pro zástavní listy spořitelen, Ústřední banku českých spořitelen v Praze a Ústřední banku německých spořitelen v Praze v to počítajíc.

(3) Rentová daň vybíraná srážkou podle § 180 není podkladem pro vyměřování a vybírání jakýchkoliv přírážek.

Přiměřenost odpisů zkoumati a posuzovati jest obdobně podle ustanovení platných o dani důchodové (§ 15).

K § 179. *Daňová sazba jest různou podle toho, je-li daň vybírána přímo nebo srážkou u dlužníka. K dani přímo vybírané předepisují se automatické přírážky; daň vybíraná srážkou u dlužníka přírážkám podrobena není.*

Srážka daně dlužníkem.

§ 180.

(1) V případech níže vyznačených vybírá se rentová daň srážkou u dlužníka tím způsobem, že dlužník srazí na účet státní po-

K § 180, odst. 1. Povinnost sraziti a odváděti rentovou daň vzniká nejen v případech, kdy se požitky rentové dani podrobené skutečně vyplatí, nýbrž i když se takové požitky připíší věřiteli v jakékoliv formě k dobru; na př. připisuje-li banka úroky ze svých zástavních listů bez hotové výplaty přímo na účet svých klientů, jest povinna rentovou daň na úroky připadající sraziti a odvésti; rovněž spořitelny srazí a odvedou rentovou daň, která připadá na úroky z úsporných vkladů a na úroky z úroků jimi sice nevyplacené, avšak ke kapitálu vkladatelovu připsané a pod. Tato srážka provede se současně s připsáním úroků, tedy podle toho, kdy se úroky ke kapitálu připisují, ročně, pololetně nebo čtvrtletně a to z celé sumy požitků rentové dani podrobených.

Srážka se vykoná bez ohledu na výši vyplacených nebo k dobru připsaných požitků, jelikož u daně srážkou vybírané není daně prostého minima. Výjimku připustiti nutno u rent vyplácených státními drahami ze závazku povinného ručení, jelikož by tu příjemci odškodných rent byli v nevýhodě proti těm, kteří obdobné renty pobírají od soukromých drah. Z takových rent nesrážejí státní dráhy daň, pokud renty nepřevyšují částky důchodové dani nepodrobené. Vyměřovacímu úřadu jest však vykazovati všechny renty bez ohledu na jejich výši.

Pro srážkovou povinnost jest rozhodnou doba výplaty (přípisu) požitků a nikoliv doba jejich splatnosti.

Vůči státní pokladně ručí za správné odvedení daně podle § 264, odst. 1., č. 3., dlužníci sami, nikoliv však jednotlivé pokladny nebo platební; proto také tito dlužníci jsou povinni dáti svým pokladnám a platebním potřebné pokyny, aby rentová daň byla řádně srážena a státní pokladně odváděna; to platí zejména také pro ten případ, je-li pokladna nebo platebna některého svrchu uvedeného dlužníka v cizině.

Dlužník jest povinen daň z každé splátky požitků rentové dani podrobených sraziti „příjemci“ (věřiteli), takže tento daň skutečně nese. Dohody sjednané o tom, že daň ponese na místo věřitele dlužník nebo jiná osoba, nejsou podle § 341 právně účinnými. Důsledky tohoto ustanovení jsou však rázu čistě soukromoprávního a nespádají tudíž jejich řešení do pravomoci finančních úřadů.

Podání nebo stížnosti týkající se námitek o podobných zvláštních dohodách, ujednaných ať již před působností tohoto zákona nebo později, buďtež odkázány na pořad práva civilního. Pro dlužníka srážkou daně povinného není daň rentová za věřitele převzatá podle § 78, lit. g), resp. § 17, č. 7., odpočitatelnou položkou při stanovení základu pro vyměření zvláštní daně výdělkové, resp. daně důchodové.

kladny příjemci z každé splátky požitků rentové dani podrobených, které sám nebo svými pokladnami vyplácí nebo ve prospěch věřitelů připisuje, procenta v § 179 uvedená a odvede je podle ustanovení § 181 státní pokladně.

Do pravomoci finančních úřadů náleží rozhodování o stížnostech, které na základě ustanovení zákona o přímých daních namítají nepřipustnost daňové srážky nebo berou v odpor výši použité daňové sazby nebo mají za předmět jinaké berně-právní otázky (§ 330, odst. 4.).

Takové stížnosti mohou býti podány příjemci požitků (věřiteli) do 30 dnů po vykonané srážce, prokáží-li svoji legitimaci k stížnosti u vyměřovacího úřadu, jemuž přísluší dozor nad tím, aby srážka rentové daně byla vyplácející pokladnou řádně vykonávána.

Proti rozhodnutím o takových stížnostech lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, který rozhodne s konečnou platností.

K § 180, odst. 2. Pokladny uvedené v § 180, odst. 2., č. 1., vykonávají srážku daně co do všech jimi vyplácených a rentové dani podrobených požitků vyjímajíc pachtovné; zmíněná výjimka jest odůvodněna tím, že příjemce jest oprávněn odečísti si od pachtovného srážky přípustné podle ustanovení § 178, odst. 2., č. 3., na což by při srážce daně dlužníkem nemohl býti brán zřetel.

Sirotčí pokladny jsou povinny sraziti rentovou daň, toliko pokud jde o úroky ze sirotčích vkladů, nikoliv však pokud jde o úroky ze zápůjček poskytnutých pokladně jinou sirotčí pokladnou.

Srážkou daně povinny jsou podniky podrobené zásadně zvláštní dani výdělkové, byť by i daň nebyla vyměřena z důvodu, že podniku přísluší podle zákona osvobození od zvláštní daně výdělkové.

Srážka daně vztahuje se jen na úroky a požitky zásadně dani rentové podrobené.

Úspornými vklady rozumí se v prvé řadě vklady na vkladní knížky (listy). Podle zákona ze dne 10. října 1924, č. 239 Sb. z. a n., smějí vydávati vkladní knížky (listy) jen spořitelny, záložny, úvěrní společenstva (družstva) vyhovující podmínkám v citovaném zákoně uvedeným, dále zemské úvěrní ústavy oprávněné k tomu podle stanov a konečně společnosti akciové a společnosti s ručením omezeným provozující bankovní a peněžní obchody, pokud jim bylo dáno k tomu povolení státní správou. Za úsporné vklady nutno však považovati i jiné vklady, na které se nevydávají vkladní knížky (listy), jen jestliže podle své hospodářské povahy sledují cíl docíliti poznenáhly ukládáním úspor. Takové vklady jsou obvyklé u výdělkových a hospodářských společenstev, která nespádají do kategorie společenstev (družstev) úvěrních, na př. u konsumních družstev. Není pochyby, že úroky z takových vkladů podrobeny jsou srážkové povinnosti. V § 179, odst. 2., lit. c), jest pro takovéto úsporné vklady stanovena sazba daně právě tak jako ze vkladů na vkladní knížky (listy) ve výši 3%.

(2) Taková srážka se vykonává:

1. Pokladnami nebo platebnami státu, zemi (žup) a veřejných fondů co do všech jimi vyplácených, rentové dani podrobených požitků, vyjímajíc pachtovné.

2. Pokladnami nebo platebnami okresů, obcí, rovněž i podniky, které jsou zásadně podrobeny zvláštní dani výdělkové:

a) co do dani podrobených úroků a jiných požitků z cenných papírů jimi vydaných, nehlédíc k tomu, děje-li se platba výměnou kupců či jako u pokladničních poukázek jiným způsobem;

b) co do úroků z úsporných vkladů.

3. Podniky ať osob právnických nebo fyzických, které provozují bankovní obchody po živnostensku, co do všech rentové dani podro-

K § 180, odst. 2., bod 3. Odst. 2., č. 3., přejímá s některými úchytkami dosavadní ustanovení § 133, odst. 2., bod 3. zákona o os. d. ve znění stanoveném zákonem ze dne 27. května 1919, č. 292 Sb. z. a n., a ze dne 8. dubna 1920, č. 250 Sb. z. a n., čímž ukládá peněžním ústavům a bankéřům srážku daně v daleko širším rozsahu nežli subjektům uvedeným pod č. 1. a 2.

Dotčené dosavadní ustanovení stanoví, že srážka daně se vykonává: „3. Oněmi podniky k veřejnému účtování povinnými, společnostmi s omezeným ručením, jakož i osobami fyzickými, které provozují obchody bankovní po živnostensku, co do všech poplatných úroků, které tyto společnosti a osoby připisují k dobru z peněz přijatých k zúrokování, pokud úroky tyto nepodléhají již srážce daně podle č. 2., nebo nemají původ ve zcizení směnek anebo se nepřipisují k dobru jinému takovému podnikateli, který sám jest povinen ku srážce daně. Blíže ustanovení vydají se nařízením. Zvláště mohou býti také vydána ustanovení o tom, aby se vedení knih upravilo k účelům dozorčím.“

Pod úroky, které mají původ ve zcizení směnek, dlužno rozuměti úroky z reeskomptu směnek.

Pro povinnost srážeti daň jest lhostejno, jde-li o peníze přijaté k zúrokování v běžném účtu nebo o denní peníze, a zda se přijímají na určité lhůty nebo na výpověď; rovněž jest lhostejno, z jakého důvodu byly přijaty k zúrokování. Penězi rozumí se tu i cizí valuty a devisy, přijaté bankou (peněžním ústavem) nebo bankéřem k zúrokování.

Při obchodech „stravních nebo reportních“, při nichž jde o zapůjčení cenných papírů nebo devis se závazkem, že bude vráceno stejné kvantum téhož druhu, při čemž je placena určitá odměna t. zv. „stravné“, která je obvykle vyúčtována v běžném účtu, nepodléhá srážce odměna v těch případech, ve kterých jsou předmětem obchodů stravních skutečně cenné

bených úroků, které se připisují k dobru z peněz přijatých k zúrokování, s výjimkou úroků:

a) které podrobeny jsou srážce daně již podle č. 2., nebo

b) které mají původ ve zcizení směnek, nebo

c) které se připisují ve prospěch jiného podnikatele, který sám také provozuje bankovní obchody po živnostensku, nebo

d) které se připisují poštovním šekovým úřadům z přebytků u bank na běžný účet uložených, nebo

e) které se z peněz uložených na běžný účet připisují ve prospěch státu, zemi, žup, okresů a obcí, nebo

papíry a jestliže ústav dlužící si papíry platí odměnu za půjčení cenných papírů určitým procentem z nominale, případně určitým obnosem z kusu; v takovém případě nejedná se totiž o úroky z peněz přijatých k zúrokování ve smyslu § 180, odst. 2., č. 3. Naproti tomu však v případech, ve kterých jde o zapůjčení devis do stravy a kde se tedy dávají ústavu k dispozici cizí valuty za určitý úrok, jedná se v zásadě o peníze přijaté k zúrokování a jest tedy dána povinnost k srážce daně podle citovaného ustanovení.

Srážce daně podrobeny jsou také úroky, které vznikají tím způsobem, že ústav vypůjčující si cenné papíry od soukromé osoby připíše půjčovateli protihodnotu papírů k dobru a z tohoto dobropisu připisuje úroky jako z jiných peněz přijatých k zúrokování.

Znění § 180, odst. 2., č. 3., vylučuje ze srážkové povinnosti úroky připisované ve prospěch podnikatelů, kteří provozují bankovní obchody po živnostensku, bez ohledu na to, jsou-li ku srážce daně podle téhož ustanovení povinni či nikoliv. Důsledkem této změny jest, že srážce u peněžních ústavů a bankéřů nebudou již podrobeny sem spadající úroky připisované cizozemským peněžním ústavům a bankéřům.

Od srážky daně osvobozují se nyní úroky připisované na běžných účtech ve prospěch subjektů, které byly dosud ze srážky vyjmuty jednak prov. nař. ze dne 6. července 1920, č. 426 Sb. z. a n. (stát, země, okresy a obce), jednak zákony speciálními.

Výjimky zákonem stanovené (č. 3., lit. a)—f) jsou taxativní a pokud jde o subjekty jmenované pod lit. d)—f), platí jen co do úroků z peněz uložených na běžný účet.

Osvobození úroků z peněz uložených na běžný účet jest úplné, pokud jde o úroky plynoucí nositelům sociálního pojištění vyjmenovaným

f) které se z peněz uložených na běžný účet připisují ve prospěch:

a) nositelů sociálního pojištění jmenovaných v § 72, lit. ch) až n), avšak jen v té poměrné částce, která připadá na činnost zvláštní dani výdělkové nepodrobenou;

β) Zvláštního fondu pro zmírnění ztrát povstalých z poválečných poměrů;

γ) Všeobecného fondu peněžních ústavů v republice Československé.

(3) Podrobná ustanovení vydána budou vládním nařízením; zejména může být podnikům a osobám v odst. 2. pod č. 3. zmíněným nařízeno, aby za příčinou dozoru upravily své knihy určitým způsobem.

v § 72, lit. i), j), k) a n), tedy: pojišťovny zřízené podle zákona o úrazovém pojištění dělníků, fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatků, báňské bratrské pokladny, léčebný fond veřejných zaměstnanců. Ostatním nositelům sociálního pojištění, t. j. Všeobecnému pensijnímu ústavu a jeho náhradním pensijním ústavům, pojišťovnám zřízeným podle zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří a fondům jimi spravovaným, dále pojišťovnám osob samostatných a fondům jimi spravovaným, přísluší osvobození jen v té poměrné částce, která připadá na činnost nepodrobenou zvláštní dani výdělkové.

Ustanovení o tom, jaké záznamy jsou podniky daně srážející povinny vésti, budou vydána vl. nař. Proti dosavadním záznamům, upraveným vládním nařízením ze dne 17. července 1919, č. 405 Sb. z. a n., nenaстанou však pravděpodobně žádné podstatné změny.

Úroky v cizí měně nutno při každé uzávěrce konta přepočítati na tuземskou měnu podle pevného kursu, který stanoví min. financí v určitých termínech (dosud čtvrtletně) podle kursů bursovních. Cizí měny, pro které nebyl min. financí sdělen přepočítací kurs, dlužno přepočítati v poměru (relaci) ku hospodářsky nejbližšímu kursu min. financí stanovenému.

K doзору nad řádným prováděním srážky daně jsou povolány vyměřovací úřady a finanční úřady II. stolice, v jejichž obvodu leží pokladny nebo platebny, vyplácející nebo ve prospěch věřitele připisující dani podrobené požitky.

Pokud jde o platebny země (žup), veřejných fondů a platebny státní, náleží dozor vyměřovacímu úřadu v sídle správy zemské (župní), veřejného fondu nebo státní pokladny; bylo-li by tam několik vyměřovacích úřadů, ustanoví finanční úřad II. stolice, který z vyměřovacích úřadů má tento dozor vykonávat.

§ 181.

(1) Pokud nebyla srážka vykonána státními pokladnami, buďtež částky na rentové dani podle předchozího ustanovení v každém kalendářním pololetí srážené odvedeny do 30 dnů po projití kalendářního pololetí státní pokladně, kterou určí finanční správa.

(2) Do téže lhůty budiž předložen, a to i státními pokladnami, vyměřovacímu úřadu, v jehož obvodě výplata byla vykonána, úhrnný, podle skupin spořádaný výkaz o vybraných a odvedených částkách. Ministerstvo financí jest zmocněno povolit dlužníkům k srážce zavázaným delší zúčtovací lhůty a úlevy při sdělování zmíněných výkazů.

(3) Vyměřovací úřad zkoumá správnost vykonaných srážek, a je-li třeba, nařídí, uváděje důvody, dlužníku srážkou a odvedením daně povinnému dodatečné placení zvláštním vyzváním, z něhož jest přípustno odvolání k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 182.

(1) Pokud jde o rentovou daň přímo vybi-

K § 181. *Zákon stanoví pro odvedení sražených částek lhůty pololetní (dosud byly lhůty čtvrtletní) a to do 30 dnů (dosud do 14 dnů) po projití kalendářního pololetí.*

Sražené částky odvésti jest bernímu úřadu (zúčtovacímu oddělení vyměřovacího úřadu), v jehož obvodu leží pokladna nebo platebna, jež vyplácí požitky dani podrobené.

Je-li vyplácející pokladna nebo platebna v cizozemsku, odvésti jest sraženou daň zemské pokladně, v jejímž obvodu leží hlavní pokladna dotyčného dlužníka, pokud se týče sídlo podniku podrobeného zvláštní dani výdělkové.

Výkazy, jež předložiti jest zároveň s odvedenou daní, budou stanoveny min. financí; podstatných změn proti výkazům dosud používaným pravděpodobně nebude.

Min. financí může povolit dlužníkům k srážce daně zavázaným delší zúčtovací lhůty a jiné úlevy při sdělování zmíněných výkazů. Takové úlevy mohou se zejména vztahovati k tomu, že se dlužníku povolí, aby odváděl a vykazoval rentovou daň sraženou u různých plateben jednotně u berního úřadu (u zúčtovacího oddělení vyměřovacího úřadu) příslušného podle sídla podniku.

ranou, platí o počátku a konci daňové povinnosti a o změnách nastalých v berním roce obdobně ustanovení §§ 23, 24, 25 a 27 o dani důchodové.

(2) U rentové daně vybírané srážkou podle § 180 jest pro daňovou povinnost rozhodnou doba, kdy se dani podrobené požitky věřiteli vyplácejí nebo připisují.

HLAVA VII.

DAŇ Z TANTIEM A Z VYŠŠÍHO SLUŽNÉHO.

§ 183.

(1) Požitky, které dostávají členové představenstva (dozorčí a správní rady, generální rady, administrační rady, kuratoria a pod.) společností akciových a komanditních společností na akcie v této své vlastnosti pod jakýmkoliv názvem, podrobeny jsou 10% dani z tantiem, kterou společnosti vybírají srážkou při výplatě požitků a odvádějí státní pokladně.

(2) Daň z tantiem není podkladem pro vyměrování a vybírání jakýchkoliv přírážek.

(3) Dani nejsou podrobeny požitky, které podle služební smlouvy dostávají smluvně ustanovení vedoucí ředitelé s pevnými platy za činnost v odst. 1 uvedenou od společnosti, v jejíž službách jsou.

K § 183: Zvláštní 10% dani z tantiem jsou podrobeny požitky, které dostávají členové představenstva společností akciových a komanditních společností na akcie v této své vlastnosti. Jako představenstvo uvádí zákon jen příkladmo dozorčí radu, správní radu, generální radu, administrační radu a kuratorium. Tyto požitky podléhají dani z tantiem bez rozdílu, pod jakým názvem a v jaké formě se vyplácejí. Dani nejsou jediné podrobeny služební smlouvou pevně stanovené požitky, které dostávají smluvně ustanovení vedoucí ředitelé za svoji činnost jako členové představenstva společnosti; tyto požitky podléhají však dani z vyššího služného (§ 184).

Daň tantiemovou vybírá společnost při výplatě požitků dani té podrobených srážkou a odvádí ji státní pokladně. Činí-li požitky společnosti za určité obchodní období celkem vyplacené méně než 5000 Kč, není tu povinnosti ku placení daně tantiemové.

Daň z tantiem není — na rozdíl od daně z vyššího služného — podkladem pro vybírání jakýchkoliv přírážek.

(4) Povinnosti k dani tu není, činí-li požitky společností celkem vyplacené méně než 5000 Kč.

(5) Ustanovení §§ 180 a 181 platí obdobně pro daň z tantiem.

(6) Zdaňování společností, které vyplácejí požitky uvedené v odst. 1 a 3, podle III. hlavy tohoto zákona zůstává ustanoveními odst. 1—5 nedotčeno.

§ 184.

(1) Služební požitky (§ 11) zásadně dani důchodové podrobené (§ 1) a od ní podle § 2 neosvobozené jsou podrobeny dani z vyššího služného, pokud přesahují úhrnem ročně 100.000 Kč po odečtení srážek podle ustanovení § 15 přípustných — kromě daně z vyššího služného — a s těmito služebními požitky přímo hospodářsky souvisejících. Tantiemy zmíněné v § 183, odst. 3 jsou této dani podrobeny.

(2) Podkladem daně jest výše služebních požitků stanovená při vyměření daně důchodové; vyměří ji vyměrovací úřad.

(3) Daň činí 3% z částky, o kterou přesahují požitky vypočtené podle odst. 1 a 2 roč-

Co do srážení a odvádění daně z tantiem platí obdobně ustanovení §§ 180 a 181 o dani rentové.

Okolnost, že požitky byly podrobeny dani z tantiem, není na závadu jejich zdanění zvláštní daní výdělkovou podle III. hlavy tohoto zákona.

K § 184. Dani z vyššího služného jsou zásadně podrobeny v š e c h n y služební požitky vyjmenované v § 11, nejsou-li jen jejich příjemci od důchodové daně podle § 2 osvobozeni.

Služebními požitky podle § 11 nejsou ovšem funkční požitky, zmíněné v § 13, odst. 2.

Služební požitky jsou této dani podrobeny jen částkou, která přesahuje 100.000 Kč po odečtení srážek podle § 15 přípustných a s požitkem přímo hospodářsky souvisejících.

Takovými srážkami jsou jen výdaje směřující přímo na dosažení, zabezpečení a udržení služebního požitku [§ 15, č. 1 lit. a)] včetně příspěvků podle § 15, č. 3. Pokud jde o výši těchto srážek, platí tu ovšem ustanovení § 15, č. 1 lit. d).

Zákon stanoví výslovně, že při tom nelze odečísti daně z vyššího služného, protože by jinak tato daň, která hospodářsky přímo souvisí s dani podrobeným požitkem, krátila vlastní základnu.

ně 100.000 Kč. Pro výpočet daně bude zaokrouhlena daňová základna na 100 Kč dolů.

(4) Pro tuto daň platí obdobně ustanovení § 4, odst. 1, a §§ 23 až 25 tohoto zákona.

HLAVA VIII.

TRESTNÍ USTANOVENÍ.

Zkrácení daně.

§ 185.

(1) Trestného činu se dopouští, kdo ve věci vlastní daně anebo jako zákonný nebo zmoc-

Přiznání k daní z vyššího služného nutno podati do konce února (§ 307, odst. 1. č. 3).

Daň vyměřuje vyměřovací úřad a tedy ne daňová komise.

O odvolání jedná § 330, odst. 1.

Tato výnosová daň podléhá přírážkám samosprávných korporací.

K § 185. Tento paragraf vymezuje pouze o b j e k t i v n í skutkovou podstatu zkrácení daně bez zřetele k s u b j e k t i v n í m momentům, které teprve určují (§§ 186, 187 a 188) míru trestnosti.

Pokud jde zejména o přiznání, jest rozhodným, či podpis nese úřadu odevzdané přiznání. Jestliže je podepsal poplatník sám, přičítá se mu obsah přiznání a nezáleží na tom, kdo přiznání sestavil; napsal-li přiznání někdo jiný a dokonce i poplatníka podepsal, platí pravidelně totéž, t. j. přičítá se obsah přiznání poplatníkovi. V obou případech není ovšem vyloučen protidůkaz; v prvním případě, že nemohl poplatník znáti obsahu přiznání a v druhém případě, že bylo přiznání sepsáno, po případě i podepsáno bez jeho vědomí.

V daňové věci poplatníkově třeba rozeznávati dále mezi zastoupením podle § 262 a podle § 263.

Je-li daňovým subjektem buď fyzická osoba nesvéprávná nebo osoba právnická, jest to zákonný nebo úřadem zřízený zástupce, prostřednictvím jehož zastoupený s právním účinkem jedná a jednati může. Vinníkem jest zde jen zástupce; kde nejde ani o první ani o druhý případ, na př. u protokolovaných firem (§§ 261, 262, odst. 1., č. 2), může býti trestán jen zastoupený, ukáže-li se, že zástupce jest jen vykonavatelem, ale že subjektivní podmínky §§ 186, 187 a 188 na př. vůle a vědomí podle § 186 jsou dány u zastoupeného.

Je-li daňovým subjektem svéprávná osoba, která svým volným projevem zmocní třetího k jednání svým jménem (§ 263), stíhá trestní zodpovědnost zmocnitele tehdy, jsou-li na jeho straně dány podmínky §§ 186 až 188, zejména vůle a vědomí podle § 186, a zmocněnce tehdy, jestliže on — ovšem v předpokladu, že zmocnitel jednal ve shodě se zákonem — překročil meze jemu zmocněním dané.

něný zástupce v přiznání nebo oznámení tímto zákonem nařízeném, v odpovědi na dotaz finančního úřadu, v opravném prostředku nebo v jakémkoliv jiném podání k finančnímu úřadu něco nesprávného uvede nebo potvrdí nebo něco zatají, nebo do stanovené lhůty nepodá přiznání nebo oznámení tímto zákonem nařízených, je-li takové jednání nebo opominutí způsobilé vyměření zákonné daně zmařiti nebo přivoditi vyměření menší než zákonné daně.

(2) Téhož trestného činu se dopouští plátce požitků neb nájemník, jejich zákonný zástupce nebo zmocněnec, jedná-li způsobem

Zmocnění opírajícímu se o volný projev vůle stojí na roveň zmocnění ex lege (na př. § 263, odst. 4. a 5.). Samozřejmě nelze poplatníkovi přičítati trestných činů spáchaných třetí osobou, aniž by tu vůbec zmocnění bylo.

Která jednání nebo opominutí mohou způsobiti zkrácení daně, vypočítává zákon taxativně. O zatajení lze mluvíti, když se takovým způsobem pomlčí o podstatném momentu, k jehož uvedení je kdo povinen, že tím může vzniknouti klamná představa o objektu nebo subjektu daňovém.

Pokud jde o uvedená tam přiznání, oznámení, odpovědi, opravné prostředky anebo jiná podání, nabývají tato povahy údajů ve smyslu § 185 teprve podpisem osoby a podáním u úřadu.

Tímto podáním jest delikt — jsou-li tu i ostatní jeho náležitosti — dokonán.

Jde-li ale o nepodání přiznání nebo oznámení v tomto § uvedených, jsou tyto činy dokonány již samým opominutím jich podání.

Pro trestní zodpovědnost za obsah přiznání, oznámení, odpovědi a jiných podání nemá významu okolnost, že při tom nebylo dbáno formálních předpisů, na př., že nebylo přiznání vyplněno číselně v předepsaných rubrikách. Záleží totiž jen na tom, že učiněné údaje mají sloužiti vyměřovacímu úřadu k uložení daně.

Zkrácení daně předpokládá jednání neb opominutí, která porušují zákonem uložené povinnosti a jsou způsobilá vyměření zákonné daně zmařiti nebo zákonnou daň zkrátiti, t. j. jsou takového druhu, že mohou míti vliv na vyšetření základu daně a tímto na vyměření daně. Tato způsobilost jest objektivním znakem dotyčeného konání a nerozhoduje, daly-li se jimi ukládací orgány másti čili nic.

Zřejmých nesprávností k oklamání úřadů zákon nežadá, právě tak jako nežadá, aby poškození státu také skutečně nastalo.

Nezpůsobilé jsou na př. nesprávné údaje učiněné v přiznání osobou, která k podání přiznání není povinna (na př. manželka nebo jiný člen domácnosti), nebo údaje pro vyměření daně nezávažné, chyby v počítání a pod.

v předešlém odstavci uvedeným ve věci daně důchodové nebo daně z vyššího služného z požitků plátcem vyplácených (§§ 28 až 41 a § 184), nebo daně z tantiem (§ 183), anebo ve věci činžovní daně z nájemného nájemníkem placeného (§ 155, odst. 1 a § 308, odst. 3).

§ 186.

Kdo se dopustí trestného činu uvedeného v § 185 úmyslně, jsa si vědom toho, že jest toto jednání nebo opominutí způsobilé vyměření zákonné daně zmařiti nebo přivoditi vyměření menší než zákonné daně, bude potrestán peněžitou pokutou ve výši jednonásobku až desetinásobku částky, o kterou byla zákonná daň zkrácena nebo nebezpečí zkrácení vydána.

V § 185 sloučeny jsou v jediný delikt jak komisivní tak i omisivní trestné činy, takže není rozdílu mezi zkrácením daně jako deliktem komisivním a zatajením daně jako deliktem omisivním.

K § 186. Podmínkou trestnosti podle tohoto § jest jistá míra subjektivního zavinění, záležející jednak v úmyslu, jednak ve vědomí.

„Vědomí“ vztahuje se na skutkovou podstatu § 185, zahrnujíc nejen vědomí o tom, že údaj jest nesprávný, že pachatel potvrzuje něco nesprávného, že zamlčuje, co by měl říci, že nečiní, co by měl učiniti a pod., nýbrž i vědomí toho, že taková jednání a opomenutí mohou ohroziti stát v jeho nárocích daňových.

I „úmysl“ vztahuje se jen na skutkovou podstatu § 185, jde však dále nežli „vědomí“, vyjadřuje přímo vůli, jednání či opominutí se dopustiti. Pachatel jest si vědom, že na př. údaj jest nesprávný a že může ohroziti stát v jeho daňovém nároku, a přes to chce tento nesprávný údaj učiniti, něco zamlčeti atd.

Úmysl podle § 186 dobře rozeznáváti sluší od „úmyslu“ podle § 187; tento jde mnohem dále.

Jak vědomí tak i úmysl jest čistě vniterný děj, na který, není-li zde doznání, lze usuzovati toliko ze vnějších známek, a to závěry ze skutkových okolností, jež provázejí trestný čin pachatelův.

Tak lze z trestního činu podle § 186 právem souditi nejen na úmysl, neboť činu by tu vůbec nebylo, kdyby nebylo vůle, nýbrž i na vědomí o možnosti ohrožení.

Na druhé straně zase, kde jde o náhodu nebo omyl ať skutkový nebo právní, tam není ani vědomí ani úmyslu podle § 186.

Neznalost zákona neomlouvá, ani trestnost nevylučuje.

§ 187.

(1) Kdo se dopustí trestného činu uvedeného v § 185 v úmyslu zákonnou daň zkrátiti, anebo kdo použije při trestném činu uvedeném v § 185 prostředků k oklamání úřadů zvláště způsobilých, bude potrestán peněžitou pokutou ve výši trojnásobku až dvacetinásobku částky, o kterou byla zákonná daň zkrácena nebo nebezpečí zkrácení vydána.

(2) Vedle peněžité pokuty může býti uložen trest vězení:

a) jestliže bylo při trestném činu použito prostředků k oklamání úřadů zvláště způsobilých;

b) jestliže částka, o niž byla zákonná daň zkrácena nebo nebezpečí zkrácení vydána, převyšuje v jednom z roků, kterých se zkrá-

K § 187, odst. 1. Sem spadají trestné činy uvedené v § 185, byly-li spáchány buď v přímém úmyslu zákonnou daň zkrátiti, anebo bylo-li při jejich spáchání použito prostředků k oklamání úřadu zvláště způsobilých. Uvedený úmysl směřuje přímo k docílení protiprávního výsledku, t. j. buď ke zmaření vyměření daně vůbec, anebo k tomu, aby byla zákonná daň jinak (na př. vyměřením nižší než zákonu odpovídající daně) zkrácena.

Na tento úmysl — právě tak jako na „úmysl“ podle § 186 — lze usuzovati toliko ze vnějších známek, a to logickými nebo psychologickými závěry ze skutkových okolností, jež trestný čin provázejí.

Prostředky k oklamání úřadu (t. j. vyměřovacího úřadu) zvláště způsobilými jsou všechny počiny, které jsou způsobilé zvýšiti důvěru vyměřovacího úřadu ve správnost objektivně nesprávných údajů poplatníkových, tak že lze zjistiti klamnost jejich a v důsledku toho i nesprávnost údajů poplatníkových buď jen náhodou anebo jen při zvýšené opatrnosti anebo konečně jen po zvláště podrobném a důkladném jejich prozkoumání.

Takovým, k oklamání úřadu zvláště způsobilým prostředkem by bylo na př. doložení nesprávného příznání opisem nebo výpisem z účetní uzávěrky, když by skutečně uzávěrky buď vůbec nebylo, anebo když by předložený opis (výpis) její neodpovídal věcně uzávěrce skutečné.

K § 187, odst. 2. Za činy podle tohoto § trestné může býti uložen vedle pokuty v odst. 1. stanovené i trest vězení při činech kvalifikovaných, a to buď užitím prostředků k oklamání úřadů zvláště způsobilých nebo výší zkrácené nebo nebezpečí zkrácení vydané zákonné daně, anebo konečně opakovaním činu, podle tohoto § trestného.

V prvním i v posledním případě jest výše zkrácené nebo nebezpečí zkrácení vydané daně nerozhodnou.

cení daně týče, 5000 Kč a současně 15% zákonné daně;

c) jestliže byl vinník již jednou pro úmyslné zkrácení daně pravoplatně odsouzen a dopustil se opět úmyslného zkrácení daně do 4 let po odsouzení.

(3) Trest vězení se stanoví od jednoho dne do tří měsíců; převyšuje-li však částka, o kterou byla zákonná daň zkrácena nebo nebezpečí zkrácení vydána, 50.000 Kč a současně jednu pětinu zákonné daně, zvyšuje se trest vězení až do jednoho roku, a převyšuje-li zmíněná částka 200.000 Kč a současně jednu polovici zákonné daně, až do dvou let.

(4) Vztahuje-li se totéž trestní řízení současně na více trestních činů, sčítají se částky, o které byla jimi daň zkrácena nebo nebezpečí zkrácení vydána.

§ 188.

Kdo se dopustí trestného činu uvedeného v § 185 jinak než způsobem uvedeným v §§ 186 a 187, bude potrestán pro nedbalost pe-

K § 187, odst. 4. *Střetne-li se více trestných činů, jež sluší trestati najednou, bude stanovena trestní sazba jednotně; tato nesmí ale přesahovati nejvyšší, podle tohoto paragrafu přípustné výměry. Použití trestu vězení bude ovšem omezeno na případy, v nichž přítěžující okolnosti (§ 193) převažují, a když uložení peněžitého trestu samo o sobě neposkytuje nádeje na dosažení účelu trestu.*

Kdo se dopustí více nesprávností, týkajících se téhož berního roku a téhož druhu daně, spáchal jeden trestný čin (je tu sice kumulace nesprávností, ale ne konkurence trestných činů).

Opakuje-li se týž delikt při témž druhu daně, ale při daní jiného berního roku, je to nový samostatný trestní čin, protože se týká jiného samostatného daňového období.

Dopustí-li se někdo více nesprávností sice v témže berním roce, ale u různých druhů daně, je tu konkurence trestných činů, a je jich tolik, kolik druhů daní přichází v takovém případě v úvahu.

K § 188. *Čin trestný podle tohoto paragrafu liší se od činů trestných podle §§ 186 a 187 jen po stránce subjektivní, a to zaviněním, které nedosahuje úmyslu podle § 186, tedy jakoukoli nedbalostí. Každá nedbalost, i nejmenší, jest tu opominutím zákonem stanovené povinnosti, jež jest*

něžitou pokutou až do pětinasobku částky, o kterou byla zákonná daň zkrácena nebo nebezpečí zkrácení vydána. Nepodání přiznání u poplatníků dotyčnou daní již zdaněných jest trestno podle ustanovení tohoto paragrafu jen, byl-li poplatník k podání jeho zvláště vyzván.

§ 189.

Byl-li uložen trest vězení, může býti zároveň v trestním nálezu vyřčeno, že bude nález bez odůvodnění uveřejněn na útraty vinníkovy v jednom nebo v několika časopisech. Vedle uveřejnění v časopisech nebo místo něho lze vyřknouti, že bude nález veřejně vyvěšen nebo jinak vyhlášen v obci, v níž vinník bydlí.

uložena všem společně. Ale nelze všem přičítati i při stejném konání stejnou míru zodpovědnosti. Tato se totiž řídí individuálními poměry jednotlivých poplatníků. Proto stanoví § 188 pouze nejvyšší hranici trestu, aby bylo lze spravedlivě uložit trest úměrný jak míře nedbalosti, tak i míře individuální zodpovědnosti.

V žádném případě nebude ale ukládána pokuta nižší než 50 Kč.

V poslední větě omezuje § 188 trestnost nepodání přiznání z nedbalosti jen na poplatníky, kteří nebyli dosud příslušnou daní zdaněni a měli tedy zvýšenou povinnost, uloženou všeobecně ustanoveními §§ 307 a 308, totiž podati včas přiznání a umožniti tak úřadu včasné a řádné uložení daně a dále jen na ostatní poplatníky, kteří povinného přiznání nepodali ani po zvláštní individuální výzvě.

Nepříznivé následky nepodaného nebo včas nepodaného přiznání, pokud nejsou v e d l e t o h o trestny, stanoví § 309.

K § 189. *Trestní právo daňové směřuje celou svou povahou ku vynucení nesplněné povinnosti vůči státu, a to nejen ku vynucení v jednotlivém případě, nýbrž ku vynucení ode všech liknavých nebo nesprávně přiznávajících poplatníků.*

Proto bude užito ustanovení § 189, když by buď zvláštní povaha trestného činu vyžadovala kromě vlastního trestu ještě veřejného pokárání anebo když by byla odůvodněna naděje, že takovým uveřejněním bude ostatním liknavým nebo nesprávně přiznávajícím poplatníkům dána účinná výstraha před dalším neplněním svých povinností ke státní pokladně.

Těmito účely se bude řídit rozhodnutí o tom, zda, po případě ve kterých časopisech má býti nález uveřejněn, anebo zda má býti vedle toho anebo místo toho nález vyvěšen nebo jinak vhodně vyhlášen v obci, v níž vinník bydlí.

Zaplacení zkrácené daně.

§ 190.

Kromě výkonu trestu vězení a peněžité pokuty nutno dodatečně zaplatiti částku, o kterou byla daň zkrácena.

Návod a pomoc.

§ 191.

(1) Kdo návodem, radou, utvrzováním, slíbením nebo poskytnutím pomoci, zejména též vědomě nesprávným vedením obchodních a hospodářských knih, nebo jinak vědomě spolupůsobil k trestním činům v §§ 186 a 187 uvedeným nebo při těchto trestních činech, bude potrestán nezávisle na potrestání osob podle §§ 186 a 187 trestných peněžitou pokutou až

K § 190. O tom, který úřad jest příslušný k předepsání zkrácené daně, jedná § 210 v odst. 6.

Byla-li zkrácena daň, která jest podkladem pro vyměrování přírážek, nutno dodatečně zaplatiti nejen vlastní daň, nýbrž i příslušné přírážky. V těchto případech bude vždy výše dodatečné daně i s přírážkami oznámena vinníku dodatečným platebním rozkazem.

Protože musí býti vždy zapravena částka, o kterou byla daň zkrácena, nelze považovati při uložení peněžitých pokut tyto tresty zároveň za ekvivalent zkrácené daně.

K § 191, odst. 1. Zákon tu rozeznává dvoji druh trestné spoluviny na zkrácení daně podle §§ 185, 186 a 187, a to návod a pomoc.

V jaké činnosti se návod nebo pomoc projevuje, jest nerozhodno; zákon uvádí také jen příkladmo některé častější druhy takové činnosti (rada, utvrzování, slíbení pomoci, nesprávné vedení knih).

Podmínkou trestnosti po stránce subjektivní jest, aby ten, kdo navádí nebo pomáhá k trestním činům, uvedeným v §§ 185, 186 a 187, v ě d ě l, že se jeho návod nebo pomoc týká jednání nebo opominutí v § 185 stanovených.

Návodcova nebo pomocníková úmyslu, který by směřoval ke zkrácení daně, tu zákon nevyžaduje.

Zákon uvádí mezi druhy návodu nebo pomoci i nesprávné vedení obchodních knih. Toto nesprávné vedení knih není samo o sobě trestným vůbec, tím méně pak podle tohoto zákona.

Ale stává se trestným jako návod nebo pomoc podle § 191, jakmile je si osoba nesprávné knihy vedoucí vědoma, že tímto nesprávným vedením knih spolupůsobil ke zkrácení daně osobou třetí. Při tom jest lhostejno, jde-li o nesprávné vedení knih té osoby, která se dopouští zkrácení daně,

do pětinasobku částky, o kterou byla zákonná daň zkrácena nebo nebezpečí zkrácení vydána.

(2) Potrestán nebude, kdo napomáhá, jak tomu dohnán hospodářskou závislostí, leda by, příslušným (dožádaným) úřadem ve vyměrovacím řízení (§ 301, odst. 3, č. 3) dotazován, činil též nesprávné údaje.

Stanovení trestu.

§ 192.

(1) Trest třeba uložiti v mezích zákonné sazby. Při tom nutno přihlížeti ku povaze spáchaného trestného činu, ku poměrné výši zatajené daně a zejména ku přitěžujícím a polehčujícím okolnostem podle toho, které z nich mají převahu.

anebo o nesprávné vedení knih osoby jiné, na jejíž zápisy se pak pachatel při svém nezákonném jednání nebo opominutí odvolává nebo hodlá odvolávati, nebo jejímiž nesprávnými zápisy doufá svůj trestný čin utajiti. Trestný čin návodu a pomoci jest trestným činem samostatným, na činu trestném podle §§ 185 až 187 zcela nezávislým.

O nejnižší hranici peněžité pokuty a o stanovení přiměřeného trestu v jednotlivých případech platí zde obdobně totéž, co bylo uvedeno k § 188.

K § 191 odst. 2. Otázku, zda lze v tom kterém případě mluvit o nátlaku vyvěrajícím z hospodářské závislosti a zda má proto zůstatí pomoc nebo návod netrestán, nutno posouditi po zralé úvaze všech rozhodných okolností každého jednotlivého případu.

Ale i takový návodce nebo pomocník bude vždy trestán, bude-li činiti nesprávné údaje na přímé dotazy příslušného nebo dožádaného vyměrovacího úřadu v řízení vyměrovacím.

Nesprávné údaje, učiněné v řízení trestním jsou ale trestny podle § 198.

K § 192. Tresty možno ukládati výhradně jen v rámci zákonných sazeb, poněvadž zákon nezná mimořádného práva z m í r ň o v a c í h o, které by odůvodňovalo snížení trestu pod sazbu zákonem stanovenou.

Mimořádná přeměna trestu — nehledíc k případu náhradního trestu vězení (§ 196) — jest možna pouze při mimořádném prominutí podle § 209 proměnou trestu vězení v peněžitou pokutu (viz § 209).

Mimořádného práva snížení nebo přeměny trestu nelze ovšem užiti ani při trestání trestných činů podle §§ 198 až 200, jejichž stíhání jest vyhrazeno řádným soudům.

(2) Trestné činy spáchané pouhým opominutím buďtež trestány mírněji než činy spáchané konáním.

Přítěžující okolnosti.

§ 193.

Přítěžující okolnosti jsou zejména:

a) vedl-li vinník vědomě nesprávně obchodní knihy nebo dvoje obchodní knihy, aneb odstranil-li obchodní knihy, aby ztížil trestní vyšetřování, pokud nebyla tato okolnost rozhodnou pro povahu trestního činu podle § 187;

b) byl-li trestní čin spáchán se zvláštní rozvahou nebo po zvláštních přípravách, pokud nebyla tato okolnost rozhodnou pro povahu trestního činu podle § 187;

c) mělo-li jednání nebo opominutí skutečně za následek, že nebyla daň předepsána nebo že byla předepsána menší nežli zákonná daň;

d) byl-li vinník již dříve uznán vinným pro stejný nebo podobný trestní čin, pokud nebyla tato okolnost rozhodnou pro uložení trestu vězení podle § 187, odst. 2, lit. c);

e) ztěžoval-li vinník zjištění pravdy vědomě nesprávnými údaji nebo jinými prostředky než pouhým popíráním viny.

Polehčující okolnosti.

§ 194.

Polehčující okolnosti jsou zejména:

a) přizná-li se vinník v trestním řízení;

Ustanovení odst. 2. odpovídá obecnému právnímu citu, aby byly trestní činy spáchané opominutím zásadně trestány mírněji než činy spáchané konáním, t. j. pozitivní činností.

K § 193. Přítěžující okolnosti v § 193 obsažené uvádí zákon jen příkladmo a mohou tedy být v jednotlivém trestním případě podle jeho povahy shledány i jiné přítěžující okolnosti.

K § 194. Polehčující okolnosti uvádí zákon jen příkladmo.

Na prvním místě jest uvedeno přiznání vinníkovo v trestním řízení. Toto přiznání bude ovšem hodnoceno jako polehčující okolnost různě podle toho, přiznal-li se obviněný hned při prvním výsledku a před provedením důkazu o jeho vině, anebo přiznal-li se, až když byl usvědčen.

b) nebyl-li dosud uznán vinným v daňových věcech;

c) jednal-li pod nátlakem nebo na popud jiného;

d) nízký stupeň vzdělání, nedostatek inteligence nebo duševní obmezenost;

e) zvláštní okolnosti, zejména rodinné a majetkové poměry, které zasluhují, aby se k nim přihlíželo při vyměření trestu.

Porušení povinností členů daňových komisí a trestních senátů.

§ 195.

(1) Kdo se zdráhá, neuváděje omluvných důvodů, nebo se zdráhá, i když důvody byly zamítnuty, převzítí funkci člena nebo náhradníka v daňové komisi nebo v daňovém trestním senátu, může být potrestán peněžitou pokutou až do 2000 Kč.

(2) Členům komise (senátu), nebo jejich náhradníkům, kteří, aniž uvedli dostatečných omluvných důvodů, opět se nezúčastní zase-

Účelem stanovení polehčujících okolností pod lit. e) uvedených jest, aby byl trest podle možnosti úměrným také majetkovým poměrům obviněného a aby uložení trestu neznemožňovalo obviněnému pokračovati ve výdělečné činnosti, již by byla opatřována i v budoucnu aspoň nezbytná výživa rodiny.

K § 195, odst. 1. Omluvitelným jest odepření jen tehdy, je-li tu důvod pro odmítnutí ve smyslu § 237 nebo § 211, odst. 3. Tento důvod musí být uplatněn a osvobozuje teprve tehdy, byl-li uznán předsedou komise, po případě trestního senátu. Předseda rozhoduje o tom, zda jsou tu omluvné důvody, bez odvolání a nepřísluší vyměřovacímu úřadu, provádějícímu trestní řízení, zkoumati věcně jeho rozhodnutí.

K objektivní skutkové povaze tohoto trestního činu náleží tedy vedle odepření ještě okolnost, že zdráhající se buď neuplatní omluvného důvodu vůbec aneb po pravoplatném jeho odmítnutí trvá dále při odpirání, aniž by uvedl nové důvody.

Stanovenou zde peněžitou pokutu ukládá vyměřovací úřad v sídle komise nebo daňového trestního senátu.

K § 195, odst. 2. Trestný čin v odst. 2. uvedený předpokládá, že členové (náhradníci) komise neb senátu vzdalují se zasedáním komise (senátu) opětovně a že se tak děje po předchozím napomenutí, aniž tu jest dostatečného omluvného důvodu.

dání komise (senátu), ač byli napomenuti, může býti uložena peněžitá pokuta do 500 Kč. Stejně mohou býti potrestáni členové (náhradníci), kteří dostavivše se odpírají při zasedání spolupůsobiti nebo odejdou bez dostatečné omluvy před časem ze zasedání.

(3) Tyto tresty mohou býti tak dlouho znova ukládány, až dotčený člen nebo náhradník dostojí své povinnosti nebo jí bude zproštěn.

Náhradní trest vězení.

§ 196.

(1) Jsou-li peněžitě pokuty podle předcházejících ustanovení (§§ 186 až 188, 191 a 195) uloženy jak u vinníka tak u ručitelů nedobytny vůbec nebo částečně, nastoupí na jejich místo trest vězení od jednoho dne do šesti měsíců.

(2) Náhradní trest, který dlužno vyřknouti již v trestním nálezu, stanoví se podle stupně

Posouzení a rozhodnutí o tom, je-li vzdalování omluvitelným čili nic, přísluší předsedovi komise (senátu) podle okolností toho kterého případu.

Stejný trest jest stanoven pro shora jmenované osoby, které se sice do zasedání dostaví, ale odpírají při zasedání jednati, anebo které se předčasně vzdá.

Rozhodnutí, zda mají býti trestné činy v odst. 1. a 2. uvedené v daném případě skutečně potrestány, jest zůstaveno úvaze trestajícího orgánu (slova „může“ resp. „mohou“).

K § 196. Ustanovení o náhradním trestu vězení jest na rozdíl od ustanovení § 187, odst. 2., které vyslovuje toliko možnost uložení trestu vězení vedle peněžitě pokuty, rázu obligatorního, takže, jsou-li zákonné podmínky splněny, musí býti náhradní trest vězení stanoven, i když byl uložen pro určitý trestný čin podle § 187, odst. 2. vedle peněžitě pokuty, trest vězení přímo (nikoli náhradně).

Bylo-li potrestáno peněžitou pokutou více trestných činů najednou, a tato pokuta byla nedobytna, nesmí ani v tom případě přesahovati náhradní trest vězení nejvyšší výměry šesti měsíců.

V nálezu bude stanoveno jen úhrnné trvání náhradního trestu vězení. Je-li peněžitá pokuta částečně nedobytna, bude náhradní trest vězení vykonán jen výměrou, která odpovídá poměrně nedobytné části u porovnání s celkovou částkou. Nedá-li se tato výměra určit v plných dnech, budou zbytky větší než půl dne zaokrouhleny na 12 hodin; k menším zbytkům se nebude přihlížeti vůbec.

provinění a podle výdělečných, důchodových, majetkových a jinakých osobních poměrů vinníkových. Při tom budiž stanoveno náhradní vězení jednoho dne nejméně na každých 50 Kč pokuty.

Ručení.

§ 197.

(1) Fysické i právnické osoby včetně neodevzdané pozůstalosti ručí za nezaplacené peněžitě pokuty a útraty trestního řízení, které byly jejich zákonným nebo zmocněným zástupcům uloženy pro trestné činy podle §§ 186, 187 a 188, spáchané při vykonávání povinností z tohoto zastupitelského poměru vyplývajících. Z ručení jsou vyňaty fyzické osoby, které nejsou svéprávné, pokud jde o jejich zákonné neb úředně zřízené zástupce a fyzické osoby, jež prokáží, že jejich zmocněnec, při jehož volbě užily povinné péče, jednal bez jejich vědomí.

(2) Příslušníci rodiny ručí za nezaplacenou část peněžitě pokuty hlavě rodiny uložené, která připadá poměrně na důchod příslušníků,

Náhradní trest vězení podle předchozího ustanovení bude zkrácen i průběhem výkonu, bude-li do té doby dodatečně zaplacená částka peněžitě pokuty, srovnávající se poměrně s částkou náhradního trestu té doby ještě nevykonaného.

S obmezením na tuto částku a na přiměřené zkrácení vězení lze peněžitou pokutu, stane-li se teprve dodatečně dobytnou, vymoci také proti vůli vinníkově.

Opatření k tomu potřebná vykoná neprodleně vyměřovací úřad, který provedl trestní řízení v 1. stolici.

K § 197, odst. 1. Povinné péče při volbě zmocněnce bylo užito, byla-li zmocněna osoba, o níž bylo lze se zřetelem na její duševní schopnosti, spolehlivost a obecnou důvěru, již se těší, právem předpokládati, že nepřekročí plně moci, jí zmocnitelem udělené a že nepodnikne v tomto svém poměru ničeho nezákonného.

Takové povinné péče by na př. nebylo šetřeno, kdyby byla zmocněna osoba, o níž jest známo, že se zabývá pokoutním písárením, anebo osoba, jež se sama jako zmocněnec poplatníku vnucovala. Okolnost, že bylo šetřeno povinné péče při volbě zmocněnce, musí prokázati zastoupený.

K § 197, odst. 2. a 4. Srozuměním rozumí se nejen srozumění výslovné, ale i mlčky daný souhlas. Námítku, že tu nebylo srozumění, musí prokázati příslušník rodiny, o jehož ručení jde. Ručení příslušníků rodiny

pokud tento činí část trestní základny. Avšak ručení nenastává, byla-li daň zkrácena bez rozumění s příslušníkem rodiny.

(3) Výkon náhradního trestu vězení podle § 196 vylučuje, aby bylo uplatňováno ručení podle předcházejících odstavců a naopak.

(4) Ručení může být uplatňováno teprve tehdy, když trestní nález nabyl moci práva vůči tomu, za něhož se ručí, a to platebním vyzváním, k němuž dlužno připojit opis trestního nálezu. Z platebního vyzvání přísluší ručitel odvolání jak co do přípustnosti ručení, tak co do celkového výpočtu vymáhaných částek k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

(5) Ručení zaniká, zemřel-li ručitel dříve, než platební vyzvání nabylo moci práva.

Nepravdivé výpovědi svědků, znalců, převědných osob a odhadců.

§ 198.

Učiní-li svědek, znalec, převědná osoba nebo odhadce před vyměřovacími úřady, daňovými komisemi, daňovými trestními senáty nebo jejich předsedou aneb ve své výpovědi určené potřebě těchto úřadů nebo

bude uplatňováno pravidelně jen, když působí vymáhání pokuty u viníka zvláštní potíže. Při tom nelze ale užiti ustanovení §§ 284 až včetně 290 o zajištění dosud nepředepsaných nebo nesplatných daní.

Před vydáním dotčeného platebního vyzvání bude dána ručiteli příležitost, aby spolupůsobil při zjišťování částky, za kterou podle zákona ručí. Z platebního vyzvání možno podati ručiteli odvolání do 30 dnů (§§ 253, odst. 2. a 254, odst. 1. a 3.).

Vymáhání pravoplatně uložené částky z důvodů ručení podle tohoto § děje se týmiž orgány a týmž způsobem jako vymáhání pokuty u původního dlužníka. Na tyto pohledávky se vztahuje také ustanovení §§ 277 až včetně 282 a promlčení daní.

K § 198. Nepravdivými údaji ve smyslu § 198 jsou takové údaje, o nichž dotčené tu osoby věděly, že se nesrovnávají z části nebo zcela s pravdou aneb že jsou třeba jen v jistém bodě neúplné. Předpokladem trestnosti jest ovšem dále, že „nepravdivé údaje“ jsou způsobilé vykonati v tomto § naznačený vliv na vyměření daně.

Pokud jde o pojem vědomosti a způsobilosti přivoditi zkrácení daně, srovnej příslušná ustanovení §§ 185 a 186, jež tu platí obdobně.

činitelů, vědomě nepravdivé údaje, jež jsou způsobilé vyměření daně nebo uložení trestu zmařiti aneb přivoditi, že se daň vyměří nebo trest uloží nesprávně anebo neprávem, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný podle obecných trestních zákonů, za přestupek vězením od jednoho dne do dvou měsíců nebo peněžitým trestem od 50 do 3000 Kč.

Porušení povinnosti mlčelivosti; zneužití daňových zápisů.

§ 199.

(1) Prozradí-li úředníci a jiní zaměstnanci zúčastnění řízení v daňových věcech, dále členové daňových komisí a trestních senátů, konečně svědci, převědné osoby, znalci, důvěrníci a zástupci stran neoprávněné výdělečné, důchodové a majetkové poměry poplatníkovy, o nichž zvěděli při vykonávání služby nebo zastávání funkce, zejména pro-

Vyměřovací úřad reprezentuje každý funkcionář tohoto úřadu, pověřený výslechem vypovídajícího. Daňovou komisi reprezentuje každý jednotlivý člen komise, pokud byl pověřen provedením výslechu.

Sdělení nepravdivého údaje může se státi ústně nebo písemně. Byla-li výpověď učiněna ústně, jest podmíněna její trestností tím, že došlo k ní před vyměřovacím úřadem, daňovou komisí, trestním senátem neb jejich předsedou. Při písemném údaji musela dotčená osoba věděti, že její prohlášení bylo určeno potřebě zmíněných orgánů.

Nepravdivý údaj zůstává trestným, i když mohla býti výpověď odmítnuta (§ 301, odst. 4.) anebo když výpověď nesměla být požadována (§ 301, odst. 3.).

Tento trestný čin — nejde-li o čin přísněji trestný podle trestních zákonů — jest přestupkem a stihá se okresním soudem, jde-li o osoby civilní, nebo soudem brigádním, jde-li o osoby vojenské (§ 210, odst. 1.), a to z moci úřední na zakročení orgánů státního zastupitelství, po případě vojenského prokurátora. Finančním úřadům, které takový trestný čin zjistí, náleží pouze učiniti udání. Svědky, znalce, převědné osoby a přísežné odhadce nutno vždy před výpovědí přiměřeně upozorniti na jejich trestní zodpovědnost podle § 198.

K § 199, odst. 1. Podle toho ustanovení jest trestným jen prozrazení okolností, které seznaly osoby v § 199 zmíněné buďto z přímé neb nepřímé účasti při daňovém řízení anebo alespoň na základě jejich úřední funkce.

K subjektivní skutkové povaze náleží, aby prozrazení stalo se neoprávněně. Neoprávněným jest prozrazení, kterým se porušuje povinnost

zradí-li obsah přiznání nebo řízení o něm konaného, budou pro tento přestupek potrestáni vězením až do tří měsíců nebo peněžitým trestem až do 10.000 Kč. Se státními zaměstnanci naloží se mimo to podle disciplinárních ustanovení.

(2) Kdo by zneužil okolností týkajících se výdělečných nebo důchodkových poměrů poplatníkových, jež jsou patrné ze zápisů ku veřejnému nahlédání vyložených, ve veřejném shromáždění nebo obsahem tiskopisu k nevráživým útokům na poplatníka, daňovou komisi nebo jejího člena, dopustí se přestupku, po případě bude-li čin spáchán obsahem tiskopisu, přečinu a bude potrestán vězením až do šesti měsíců nebo na penězích až do 15.000 Kč.

(3) Pokus trestného činu podle ustanovení předchozích odstavců je trestný jako čin sám.

mlčenlivosti podle zákona příslušející. O neoprávněném sdělení nelze mluvit, stalo-li se se souhlasem poplatníkovým.

Pokud jde o sdělování berních dat, viz § 329.

O tom, je-li tu trestní zodpovědnost, náleží posouditi soudu (§ 210, odst. 1.).

K § 199, odst. 2. V tomto odstavci zmíněné zneužití jest přestupkem, bylo-li spácháno ve veřejném shromáždění, a přečinem, bylo-li spácháno obsahem tiskopisu.

K trestnosti se vyžaduje, aby bylo zneužito určitých okolností, jež lze čerpati ze zápisů k veřejnému nahlédnutí vyložených. K původu vědění se nepřihlíží, stačí, jde-li o okolnosti, které m o h o u býti z oněch zápisů seznány.

Jde-li v tom kterém případě o nevráživý útok zneužitím zmíněných okolností, či o pouhou dovolenou kritiku, nutno řešiti individuálně podle povahy každého jednotlivého případu. Po subjektivní stránce třeba podotknouti, že tohoto trestného činu může se dopustiti každý, kdo zmíněné okolnosti zvěděl a kdo jich zneužil úmyslně (stova „zneužil“, „nevráživý útok“).

Stíhání přestupku nebo přečinu v tomto odstavci obsaženého přísluší soudním orgánům (§ 210, odst. 1.).

K § 199, odst. 3. Trestným jest i pouhý pokus trestných činů, v odst. 1. a 2. uvedených a záleží v tom, že pachatel předsevzal jednání směřující ke skutečnému provedení trestného činu, k dokonání však nedošlo z příčin na vůli vinníkově nezávislých. Pokus sluší trestati stejně jako dokonání činu, při čemž bude polehčující okolností, že k dokonání činu nedošlo.

(4) Trestní stíhání zavádí se z moci úřední toliko na návrh ministerstva financí, dotčeného poplatníka nebo člena komise nebo senátu.

(5) Tento návrh může býti odvolán, pokud nebylo počato s prohlášením rozsudku soudního I. stolice.

Překážení v místní prohlídce.

§ 200.

Kdo by bránil osobám podle tohoto zákona k tomu oprávněným v místní prohlídce podle §§ 319 a 320, nebo kdo by se pokusil překaziti místní prohlídku, bude potrestán, pokud toto jednání nezakládá skutkové povahy trestného činu podle obecného trestního zákona přísněji stíhaného, za přestupek vězením od jednoho do čtrnácti dnů nebo peněžitým trestem od 50 do 10.000 Kč.

Pořádkové pokuty.

§ 201.

(1) Kdo dostatečně se neomluvě neuposlechne příkazů nebo vyzvání, vydaných podle tohoto zákona vyměřovacím úřadem, da-

K § 200. Trestným jest nejen poplatník, nýbrž každý, kdo se dopustí jednání v tomto § uvedených proti osobám vyměřovacím úřadem k provedení místní prohlídky zmocněným (§§ 319 a 320.).

Tento trestný čin — pokud nezakládá skutkové povahy trestného činu podle obecního trestního zákona přísněji trestaného — jest přestupkem a stíhá se soudem (§ 210, odst. 1.) z moci úřední na zakročení orgánů státního zastupitelství. Finančním úřadům, které takový trestný čin zjistí, náleží pouze učiniti udání.

K § 201, odst. 1. a 2. Trestným je nevyhovění jakýmkoliv příkazům nebo vyzváním, vydaným podle tohoto zákona orgány taxativně tu vyjmenovanými.

Podmínkou trestnosti nepořádků v odst. 1. naznačených jest, že neuposlechnutí nebylo dostatečně omluveno.

Subjektem zmíněných nepořádků jest každý, kdo jest povinen splniti příslušný příkaz nebo vyzvání. Pokud mohou býti vysvětlení (sdělení) odepřena, viz § 301, odst. 4.

ňovou komisí, daňovým trestním senátem nebo jejich předsedou, může být — a to i opěto-
vaně — potrestán pořádkovou pokutou do
5000 Kč, pokud zmíněná opominutí nejsou již
trestna podle §§ 186 až 195.

(2) Úřední příkaz nebo vyzvání v předcho-
zím odstavci zmíněné musí však, aby mohla
být uložena pořádková pokuta, obsahovat
pohrůžku touto pokutou číselně určenou.

(3) Pokutě v téže výši (odst. 1) podrobena
jsou též opominutí, pro která je v tomto zá-
koně zvláště pohroženo pořádkovou pokutou,
aniž je výše její stanovena.

*Pořádkovými pokutami nesmí být vymáháno v trestním řízení na ob-
viněném ani nahlédnutí do knih obchodních nebo hospodářských, ani po-
dání vysvětlení.*

*Z povahy pořádkové pokuty jako donucovacího prostředku
plyne, že může být opakována, a to po případě pokaždé do nejvyšší
částky 5.000 Kč. Potrestání jest pouze rázu fakultativního (slovo
„může“); uložení pokuty jest ale možným jen, když dotčený úřední pří-
kaz nebo výzva obsahovala pohrůžku pořádkovou pokutou číselně
určenou.*

Uložení pokuty nemusí předcházeti výslechu obviněného.

*Výslovný příkaz nebo vyzvání k vykonání žádaného jednání má se
státí zpravidla písemně s udáním přiměřené lhůty. Byl-li však dán podnět
k takovému příkazu nebo výzvě při výslechu té které osoby, může se státí
pohrožení pořádkovou pokutou ústně, jest však třeba je zaznamenati zá-
roveň se stanovením přiměřené lhůty ku zodpovědění. Účinné pohrožení
pokutou předpokládá ovšem, že příkaz nebo výzva mohla být na dotčenou
osobu řízena, na základě zákona. Je-li proti danému příkazu nebo výzvě
přípustný zvláštní opravný prostředek, nelze před právoplatným roz-
hodnutím o něm pořádkové pokuty uložit.*

*Byl-li vydán příkaz nebo výzva na subjekt nezpůsobilý k právním či-
nům (na př. nezletilému, akciové společnosti, společenské firmě, pozů-
stalosti atd.) jest v případě nevyhovění trestně odpovědný zákonný zá-
stupce, ale jen tehdy, byl-li sám v této své vlastnosti vyzván. Jde-li
o zmocněnce smluvně zřízeného, má být pokládán za zavázaného, je-li
v této funkci znám ukládacím orgánům; předpokladem trestnosti to-
hoto zmocněnce jest ovšem, že byla ona výzva s pohrůžkou jemu p ř í m o
řízena.*

K § 201, odst. 3. Takovým opominutím jsou na př. opominutí oznámení
podle §§ 27, 62, 90, 124, 133, 141, 157, 159 a 167. Avšak i jiné příkazy
nebo vyzvání mohou být spojeny s pohrůžkou pořádkové pokuty, pokud
jsou ovšem v zákoně odůvodněny.

Jak zaniká trestnost.

§ 202.

(1) Jak zaniká trestnost činů, jež stíhati
přísluší řádným soudům (§ 210, odst. 1), usta-
novují trestní zákony.

(2) U ostatních podle této hlavy trestných
činů (§ 210, odst. 2 a další) zaniká za podmí-
nek v §§ 203 až 209 určených trestnost:

- a) smrtí,
- b) účinnou lítostí,
- c) upuštěním od trestního řízení,
- d) promlčením a
- e) mimořádným prominutím.

a) Smrt.

§ 203.

(1) Zemře-li vinník, nelze ani zavést trest-
ního řízení, ani v něm pokračovati.

(2) Peněžité a pořádkové pokuty, před
smrtí vinníkovou pravoplatně uložené, pře-
cházejí jako jiné pozůstalostní dluhy na dě-
dice.

K § 202. Pokud jde o zánik trestnosti oněch činů, jež podle tohoto zá-
kona přísluší stíhati řádným soudům (§ 210, odst. 1.), přichází v prvé
radě v úvahu ustanovení § 526 trest. zákona, že v něm obsažené přečiny
a přestupky jakož i tresty na ně zanikají smrtí vinníkovou, odpykáním
trestu, prominutím jeho a promlčením.

Odst. 2. vypočítává taxativně všechny případy, v nichž zaniká trest-
nost činů podle hlavy VIII. tohoto zákona trestných.

K § 203. Zemřel-li obviněný za trestního vyšetřování před vydáním ná-
lezu nebo dříve nežli nález nabyl právní moci, má vyměřovací úřad zasta-
viti řízení, po případě předepsanou pokutu ve vlastní působnosti odepsati,
zaříditi zrušení případných exekučních opatření a zpravit příslušný
okresní soud, že uložený trest vězení nemůže být vykonán. Je-li v oka-
mžiku úmrtí vinníkova nevyřízeno odvolání proti trestnímu nálezu po-
dané, rozhodne odvolací stolice, aby po případě rehabilitovala potresta-
ného, jinak však vysloví, že trestní případ v důsledku úmrtí odsouzeného
jest bezpředmětným.

Úmrtím odsouzeného po pravoplatnosti nálezu zaniká ovšem trest vě-
zení, avšak peněžité a pořádkové pokuty se stávají dluhem pozůstalosti.

b) Účinná lítost.

§ 204.

(1) Trestnost činů v §§ 186, 187 a 188 uvedených zaniká, jestliže vinník, dříve než bylo proti němu zavedeno trestní řízení (§ 213), u příslušného úřadu opraví nebo doplní své údaje nebo učiní dodatečně podání, jímž byl podle zákona povinen a které opominul.

(2) Trestnost činů v § 191 uvedených zaniká, jestliže návodce nebo pomahač, dříve než bylo proti němu zavedeno trestní řízení (§ 213), u příslušného úřadu oznámí, že se dopustil trestného činu.

c) Upuštění od trestního řízení.

§ 205.

(1) Pokud nebyl vydán trestní nálezn, může se na žádost obviněného od zavedeného již

K § 204. Oprava neb doplnění údajů záleží v tom, že vinník na místo dřívějšího nesprávného údaje učiní nový a správný údaj, nebo že k dřívějším neúplným údajům přičiní doplňující údaje další.

Tato oprava nebo doplnění musí se státi u příslušného úřadu, t. j. u toho úřadu, který jest podle ustanovení tohoto zákona příslušným k vyměření daně oné osoby.

Další podmínkou beztrestnosti jest, aby oprava nebo doplnění údajů stalo se dříve, nežli bylo proti vinníkovi zavedeno trestní řízení (§ 213). Na tutéž podmínku vázána jest beztrestnost pachatelova, učinil-li dodatečně podání, jež měl podle zákona již dříve učiniti, ale které původně opominul. Takovými opominutími jsou na př. opominutí oznámení ve smyslu §§ 27, 62, 90, 124, 133, 141, 157, 159 a 167, zakládala-li v jednotlivém případě skutkovou podstatu trestných činů podle §§ 185 až 188.

Oznámení návodcovo nebo pomahačovo (§ 204, odst. 4.) musí obsahovati úplné označení a doznání spáchaného trestního činu, má-li založiti beztrestnost; musí býti učiněno u toho úřadu, který jest příslušným pro vyměření daně, k jejímuž zkrácení dával návod nebo pomáhal. Opravil-li poplatník před zahájením trestního řízení (§ 213) své údaje, může býti základem trestu jen rozdíl mezi tak opraveným ale ještě nesprávným údajem a základem zjištěným v trestním řízení. Okolnost, že byla oprava původního údaje ještě nesprávnou, není okolností přitěžující, poněvadž jde o jediný trestní čin, nikoliv o konkurenci dvou trestných činů.

K § 205, odst. 1. Trestní ustanovení tohoto zákona směřují v první řadě k vynucení tímto zákonem uložené ale nesplněné povinnosti.

Stanoví-li zákon v § 205, že může býti od trestního řízení upuštěno, může se tak státi jen, když bylo vlastního cíle trestních ustanovení, t. j.

trestního řízení pro činy podle §§ 186, 187, 188 a 191 trestné upustiti, jestliže se zaváže obviněný kromě zkrácené daně zaplatiti přiměřenou upouštěcí částku a vzdá se dalších opravných prostředků.

(2) Upouštěcí částku stanoví u volném uvážení vyšetřující úřad, přihlížeje ku výši zkrácené nebo ohrožené daně, ku výši pokuty, jež by jinak byla pravděpodobně uložena, a k majetkovým poměrům obviněného. Stanovení upouštěcí částky podrobeno je schválení finančního úřadu II. stolice, který zároveň určí lhůtu, do které nutno zaplatiti upouštěcí částku.

vynucení nesplněné povinnosti dosaženo tím, že obviněný svůj přestupek v plném rozsahu doznal, nesprávné údaje po pravdě opravil nebo doplnil, anebo přiznání nebo oznámení, kterých v zákonné lhůtě nepodal, po pravdě sepíše a vyšetřujícímu úřadu dodatečně předloží. O tom, má-li býti ustanovení tohoto § v jednotlivém případě užito, rozhoduje vyšetřující úřad podle volné úvahy. Upuštění od trestního řízení bude povolováno jen mimořádně, a to buď je-li v zájmu finanční správy, aby bylo trestní řízení urychleně skončeno (když by jinak bylo nutno prováděti rozsáhlá, trestnímu činu a pravděpodobné pokutě neúměrná šetření a důkazy), anebo je-li pravděpodobným, že by obviněný dalším prováděním vyšetřování doznal těžké újmy na zdraví (dlouhým rozčilujícím jednutím) nebo majetku (na př. dlouho trvajícím zajištěním na majetku pro dodatečné daně a pro pokuty anebo rozsáhlým a nákladným řízením důkazovým). V každém případě lze povoliti upuštění, až když byl aspoň v celku stanoven rozsah trestného činu, takže jest úřadu možno přezkoumati, zda jest doznání obviněného úplným. Upuštění bude zásadně povoleno jen, nabude-li úřad přesvědčení, že se obviněný pro budoucnost polepší.

Proto nebude užito ustanovení § 205, byl-li týž obviněný již dříve trestán pro některý z trestných činů podle §§ 185, 186, 187, 188 a 191 trestných, anebo bylo-li mu již dříve povoleno v podobném případě upuštění od trestního řízení.

Jednání o podané žádosti za upuštění od trestního řízení nesmí zdržovati rychlý chod prováděného trestního řízení. Proto bude o žádosti rozhodováno se vším urychlením.

K 205, odst. 2. a 3. Výše pokuty se řídí mezi jiným i tím, jsou-li v daném případě přitěžující okolnosti; obviněnému přitěžuje mezi jiným i to, že ztěžoval zjištění pravdy vědomě nesprávnými údaji neb jinými prostředky než pouhým popíráním viny [§ 193, lit. e)].

Proto bude při stanovení upouštěcí částky vzat zřetel i na to, v jakém stadiu trestního vyšetřování byla žádost podána.

V zásadě se bude upouštěcí částka rovnati výši pokuty, která by jinak

(3) Nebude-li stanovená upouštěcí částka zaplacená ve lhůtě určené, bude pokračováno v trestním řízení; další upuštění není přípustno.

d) Promlčení.

§ 206.

(1) Trestnost činů v §§ 186, 187, 188 a 191 uvedených zaniká promlčením, nebylo-li proti vinníkovi zavedeno trestní řízení (§ 213) do čtyř let po uplynutí roku, v němž spáchal trestný čin.

(2) Dopustí-li se vinník nového, podle zmíněných paragrafů trestného činu, nepromlčuje se starší trestný čin před promlčením novějšího.

(3) Výkon trestů uložených pro trestné činy v odst. 1 a 2 zmíněné se promlčuje, prošlo-li pět let od pravoplatnosti trestního nálezu.

§ 207.

(1) Trestnost činů v §§ 195 a 201 uvedených se promlčí, prošlo-li šest měsíců od doby, kdy byl čin spáchán nebo opominuté jednání mohlo býti ještě včas provedeno.

(2) Výkon trestů uložených pro trestné činy v 1. odst. zmíněné se promlčuje, prošlo-li šest měsíců od pravoplatnosti trestního nálezu.

byla pravděpodobně uložena, nebude ale činiti méně než by činila nejnížší pravděpodobná pokuta, leč by další snížení ospravedlňovaly také nepříznivé majetkové poměry obviněného.

Při upuštění od trestního řízení bude k zaplacení upouštěcí částky stanovena co nejkratší lhůta, jež by v daném případě stačila, aby si mohl obviněný potřebnou částku opatřiti.

Zásadně nepřekročí tato lhůta doby 14 dnů.

K § 206, odst. 1. Otázku promlčení mají zkoumati vyšetřující úřady z povinnosti úřední. Promlčení trestných činů uvedených v § 198, 199 a 200 řídí se ustanoveními §§ 531 a 532 obec. trestního zákona.

K § 206, odst. 3. Rozhodnutí poslední stolice jest pravoplatným tím dnem, kdy bylo vyneseno, ne tedy až dnem provedení doručení.

K § 207. Při krátkosti promlčecí lhůty pro výkon trestů v § 207 uvedených bude povinností vyšetřujících úřadů, aby s urychlením opatřily vše, čeho jest ke včasnému výkonu trestů potřebí.

§ 208.

(1) Promlčení trestnosti činů a opominutí v §§ 206 a 207 zmíněných přerušuje se vydáním obsílky, obviněnému svědčící a trestný čin a den výslechu vyznačující, nebo jiným sdělením obviněnému, že se proti němu zavádí trestní řízení.

(2) Každým způsobem však se promlčují trestné činy, pro které do deseti let po projití roku, v němž byl spáchán trestný čin, nebylo zavedeno trestní řízení podle § 213.

e) Mimořádné prominutí.

§ 209.

Pokud nejde o trestné činy v § 210, odst. 1 uvedené, může ministr financí výjimečně z důvodů zvláštního ohledu hodných naříditi, aby trestní řízení nebylo zaváděno nebo zavedené trestní řízení bylo zastaveno, aneb může uložený trest, pořádkovou pokutu, ručitelský závazek a útraty zcela nebo z části prominouti nebo trest vězení proměnit v peněžitou pokutu.

K § 208, odst. 1. *Obsílka jest vydána a tím okamžikem, kdy byla předána doručovacímu orgánu (úřednímu orgánu, obecnímu úřadu nebo poště) ku provedení doručení.*

Jiným sdělením rozumí se protokolovaná ústní sdělení obviněnému, že se proti němu zavádí trestní řízení; sdělení to musí obsahovati i vyznačení trestného činu a dne, kdy se má dostaviti obviněný k výslechu.

K § 209. *Důvody zvláštního zřetele hodnými jsou především: vážné ohrožení zdraví vinníkova, jež by bylo nutným důsledkem provedení uloženého trestu vězení, dále zvláště těžké difamující následky uložení pokuty, a konečně okolnosti, jež by ve výjimečném případě zavínily, že by byla uložením zákonného trestu mimořádně těžce hospodářsky postižena nezajištěná rodina vinníkova nebo obviněného.*

Osoba, dožadující se mimořádného prominutí, jest povinna prokázati, a nelze-li to, aspoň osvědčiti okolnosti, o něž svou žádost opírá.

Žádost bude pravidelně podána u příslušného vyšetřujícího úřadu. O žádostech za mimořádné prominutí podá své dobré zdání a návrh jak příslušný vyšetřující úřad, tak i finanční úřad II. stolice.

Příslušnost.

§ 210.

(1) Trestní řízení o přestupcích uvedených v §§ 198 až 200 náleží soudům okresním (brigádním), trestní řízení o přečinech uvedených v § 199 sborovým soudům první stolice (divisním), i když tyto trestné činy byly spáchány obsahem tiskopisu.

(2) O trestných činech v §§ 186, 187, 188 a 191 uvedených provádí trestní vyšetřování

K § 210, odst. 1. Toto ustanovení se týká:

1. nepravdivých výpovědí svědků, znalců, přezvědých osob a odhadců (§ 198),

2. porušení povinnosti mlčenlivosti a zneužití daňových zápisů (§ 199) a

3. překázení v místní prohlídce (§ 200).

Za přečin prohlašuje zákon toliko trestný čin zneužití daňových zápisů, spáchaný obsahem tiskopisu (§ 199, odst. 2.), ostatní uvedené trestné činy toliko za přestupek.

Uvedený přečin bude souzen sborovým soudem, ne tedy soudem porotním nebo kmetským.

Zmíněné trestné činy přikázané pravomoci soudů řídí se v otázce formálního řízení ustanoveními trestního řádu.

Pro osoby, podléhající v trestních věcech vojenskému soudnictví, jest příslušným řádným soudem soud vojenský.

K § 210, odst. 2. Ustanovení obsažená v této hlavě (VIII) vztahují se na všechny tímto zákonem upravené daně, to jest na daň důchodovou, všeobecnou daň výdělkovou, zvláštní daň výdělkovou, pozemkovou daň, domovní daň, rentovou daň, daň z tantiem a z vyššího služného.

S výjimkou trestných činů v odst. 1. vypočtených přísluší o všech ostatních činech podle této hlavy trestných rozhodovati v I. stolici vyměřovacími úřady (§ 232, č. 1.).

Vyšetřování zahajuje (§ 213), v něm pokračuje a posléze vydá trestní nález zásadně vyměřovací úřad I. stolice, který jest místně příslušný (§ 249) pro předpis toho druhu daně, jíž se trestný čin týká. Výjimky stanoví odst. 4. a 5. Pokud jde o příslušnost ve věci porušení povinností členů daňových komisí a trestních senátů (§ 195) a ve věci nepořádků (§ 201), viz odstavec 7. a 8.

Zemské fin. úřady rozhodnou o sporech vzešlých o příslušnost mezi vyměřovacími úřady, ležícími uvnitř jejich obvodu. Je-li spornou příslušnost vyměřovacích úřadů, které leží v obvodu různých zemských fin. úřadů, rozhodne ministerstvo financí. Pokud spor není rozhodnut, má

a vydá nález vyměřovací úřad, příslušný k předpisu daně, jíž se trestný čin týká.

(3) Jde-li o trestný čin, pro který vedle peněžité pokuty může býti uložen též trest vězení (§ 187, odst. 2), vydá v I. stolici trestní nález vyměřovací úřad v tříčlenném nalézacím senátu (§ 211).

(4) Ministerstvo financí může několik daňových ukládacích okresů spojit v jediný trestní okres a určit jeden z vyměřovacích úřadů, ležících v jeho obvodu, aby pro celý trestní okres prováděl trestní vyšetřování a vydával trestní nálezy o trestných činech v 2. odstavci zmíněných.

(5) Jsou-li tu závažné důvody a okolnosti, zejména obviňuje-li se několik osob z téhož nebo z jiného, s ním v příčinné spojitosti jsoucího trestného činu nebo táž osoba z několika trestných činů zakládajících různou místní příslušnost nebo vyžaduje-li toho zře-

každý ze sporných vyměřovacích úřadů ve svém obvodu provésti jednání nutná k zavedení vyšetřování a zjištění skutkové trestní povahy, a obzvláště učiniti tak v případech, kde je nebezpečí v prodlení.

K § 210, odst. 3. Jde-li o činy trestné podle § 187, odst. 1., při nichž byl zároveň splněn třeba jen jediný z předpokladů uvedených v § 187, odst. 2. lit. a) až c), provede šetření příslušný vyměřovací úřad I. stolice (viz odst. 2.), avšak trestní nález bude vydán v tříčlenném nalézacím senátu, složeném podle ustanovení § 211. Tento senát rozhodne též o jiných trestných činech (§§ 186, 188), jež konkurují s kvalifikovaným úmyslným deliktem podle § 187, odst. 1. a 2.

Shledá-li nalézací senát, že v daném případě trestním není sice kvalifikovaného úmyslného deliktu (§ 187, odst. 1. a 2.), avšak že je tu skutková povaha jiného, podle §§ 186 a 188 trestného činu, rozhodne i v takovém případě sám jak o vině tak o trestu.

K § 210, odst. 5. Delegace může nastati jak na žádost obviněného, tak i z moci úřední.

Delegace jest přípustna také pro zaujatost orgánů vyšetřujících (vyšetřujícího úřadu, po případě úředníka) neb nalézacích, tedy vyměřovacího úřadu (§ 210, odst. 2.) nebo daňového trestního senátu (§§ 211, 225), při čemž stačí, aby v daném případě byly seznány takové okolnosti, z nichž lze konstatovati pravděpodobnost zaujatosti dotčených činitelů. Je-li o trestním případě rozhodovati v nalézacím senátě, dojde k delegaci pro předpojatost jen, nemůže-li předpojatý člen senátu býti nahrazen svým náhradníkem [§ 212, odst. 1., lit. f)]. Pokud jde o možnost

tel k možné snad zaujatosti vyšetřujících a nalézacích činitelů, jest ministerstvo financí oprávněno delegovati jiný vyměřovací úřad, aby provedl trestní vyšetřování a vydal nález.

(6) Vyměřovací úřad, který provedl trestní řízení, předepíše též zkrácenou daň, z výsledku trestního řízení vyplývající.

(7) Trestní nález o činech podle § 195 trestních vydá vyměřovací úřad v sídle příslušné daňové komise (daňového trestního senátu).

(8) Pořádkovou pokutu (§ 201) uloží činitel, který jí pohrozil, pokud se týče úřad, u něhož se mělo státi opominuté jednání nebo v jehož obvodu je osoba, již se pořádková pokuta ukládá.

Nalézací senát.

§ 211.

(1) Nalézací senát tvoří soudce, finanční úředník a soudce laik. Každému členu bude zřízen jeden nebo několik náhradníků. Senátu předsedá soudce, který je členem nebo náhradníkem.

(2) Soudce a jeho náhradníka ustanoví na žádost finančního úřadu II. stolice vrchní

vyloučení jednotlivých členů daňového trestního senátu (§§ 211, 225) pro zaujatost, viz vysvětlivky k § 212, odst. 1., lit f).

Viz též § 251, pokud jde o delegaci v trestním řízení.

Slovem „předepíše“ v tomto odstavci užitým rozumí se akt vlastního materiálního vyměření daně, takže nějakého předběžného rozhodnutí komise není v těchto případech třeba. Je-li trestní řízení zastaveno, dlužno příslušnost pro vyměření dodatečné daně posouditi podle všeobecných ustanovení (viz též §§ 277 až 282).

K § 210, odst. 7. *Vyměřovací úřad v sídle příslušné daňové komise nebo daňového trestního senátu zakročí toliko k žádosti předsedy komise (senátu), po případě, jde-li o samého předsedu daňového trestního senátu (§§ 211, 225), k žádosti úřadu, který předsedu ustanovil (§ 211, odst. 2, resp. § 225, odst. 2.).*

K § 210, odst. 8. *Pořádkové pokuty (§ 201) ukládá vyměřovací úřad, daňová komise, daňový trestní senát nebo jejich předseda, podle pravidel o příslušnosti v tomto odstavci naznačených. Jestliže komise nebo senát anebo jejich předseda uloží pořádkovou pokutu, mají to ihned oznámiti vyměřovacímu úřadu v sídle komise nebo senátu.*

zemský soud (soudní tabule). Přisedícím finančním úředníkem jest přednosta vyměřovacího úřadu, kterým bylo trestní řízení provedeno; tento člen ustanoví svého náhradníka. Přisedícího laika a jeho náhradníky jmenuje z kruhu poplatníků na tři léta finanční úřad II. stolice v dorozumění s vrchním zemským soudem (soudní tabulí). Soudce laik nebo jeho náhradníci mohou býti finančním úřadem II. stolice odvoláni jen, byli-li odsouzeni pro trestný čin, při němž byla vyslovena ztráta volebního práva do obcí, anebo dopustili-li se zkrácení daně podle §§ 186, 187 nebo 188.

(3) Aktivní státní i jiní veřejní zaměstnanci, vojenské osoby v činné službě a bývalí finanční zaměstnanci nemohou býti jmenováni přisedícími laiky. Jmenování mohou odmítnouti členové Národního shromáždění, duchovní všelikého vyznání, dále osoby, kterým je přes šedesát let nebo které jsou stíženy tělesnou vadou, jež by výkonu této funkce byla na závadu, konečně osoby, které již po tři léta byly nepřetržitě členy (náhradníky) některého daňového trestního senátu, na příští tři léta. Člen odvolacího senátu (§ 225) nebo jeho náhradník nemůže býti zároveň členem nebo náhradníkem v nalézacím senátu, který jest v obvodu působnosti odvolacího senátu.

(4) Přisedící laik a jeho náhradník, byvše dříve výslovně upozorněni na trestní ustanovení § 199, vykonají s počátku své činnosti tento slib:

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při jednání v senátě budu si počínati podle zákona, nehledě k osobě, nestranně a podle nejlepšího vědomí a svědomí a že zachovám nej přísnější tajemství o tom, co zvím z jednání v senátě vůbec a o poměrech poplatníků zvláště.“

K § 211, odst. 3. *Přisedícího soudce laika nutno z úřední povinnosti jeho funkce zprostiti, jestliže u něho nastaly dodatečně důvody, pro které by nemohl býti vůbec soudcem laikem jmenován. Totéž se stane k žádosti soudce laika, u něhož nastoupily dodatečně zákonné důvody pro odmítnutí aneb jiné závažné příčiny, z nichž úřad sezná důvodnost nabízené resignace (na př. vystěhování a pod.).*

(5) Tento slib vykoná se tím způsobem, že slibující — nehledíc k tomu, zda a jakého jest náboženského vyznání — opakuje znění slibu a poté podá ruku předsedovi. O výkonu slibu sepíše se protokol, který podepíše slibující a předseda senátu. Jiné formálnosti a obřadnosti nejsou přípustny.

Vylučovací důvody.

§ 212.

(1) Důvody, které vylučují z účasti v jednání a rozhodování v senátě, jsou:

a) že předseda nebo přísedící je s obviněným nebo s jeho zástupcem v poměru manželském, příbuzenském nebo švakrovském v pokolení přímém vůbec nebo v pobočném pokolení až do třetího stupně nebo v poměru služebním;

b) že může od osvobození nebo odsouzení obviněného očekávat prospěch nebo škodu;

c) že v projednávané věci byl udavatelem nebo zástupcem obviněného nebo že byl vyslychán jako svědek, znalec nebo převzvedná osoba;

d) že se v této věci zúčastnil již usnášení v senátě jiné stolice;

e) že jest soudce laik členem nebo náhradníkem daňové komise, pro ukládání daně obviněnému příslušné;

f) osvědčí-li obviněný, že jest předseda nebo přísedící proti němu zaujat.

(2) O uvedených vylučovacích důvodech rozhoduje v určitém případě předseda senátu s konečnou platností s výhradou odvolání do

K § 212, odst. 1. a 2. Při uplatňování vylučovacího důvodu v odst. 1. lit. f) uvedeného nežadá zákon přímého důkazu; dostačí osvědčení, t. j. důkaz takových okolností, které činí tvrzení o zaujatosti pravděpodobným.

Sezná-li předseda senátu po zjištění skutkové povahy věci, že u některého z členů senátu jest v daném případě některý z vylučovacích důvodů sub lit. a) až f) uvedených, rozhodne o tom a zařídí, aby vyloučený člen byl nahrazen svým náměstkem. Rozhodnutí toto není předmětem samostatné stížnosti. Ale obviněný jest oprávněn, byl-li jím vznesený důvod vylučovací předsedou zamítnut, uplatňovati nezákonné obsazení senátu v odvolání podaném proti trestnímu nálezu (§ 223).

trestního nálezu. Týkají-li se vylučovací důvody předsedy senátu, odevzdá předsednictví svému náhradníkovi.

Zahájení vyšetřování.

§ 213.

Trestní řízení, kromě případů § 201, se zahajuje po ukončení vyměřovacího řízení tím, že uzavřená obsílka, vyznačující trestný čin a den, kdy se má obviněný dostavit ku výslechu, doručí se obviněnému do vlastních rukou nebo že se jinak sdělí obviněnému, že se proti němu zahajuje trestní řízení.

Výslech obviněného.

§ 214.

(1) Vydání nálezu musí — vyjímajíc případy v §§ 201 a 218 uvedené — předcházeti alespoň jeden výslech obviněného.

O vylučovacích důvodech uplatňovaných proti předsedovi senátu rozhodne předsedův náhradník, jemuž předseda za tím účelem odevzdá předsednictví.

K § 213. Trestní řízení může být kromě případů trestných nepořádků (§ 201) zahájeno teprve po ukončení vyměřovacího řízení. Toto ukončení nastane okamžikem, kdy vyměřovací úřad nebo daňová komise rozhodne o výši příslušné daně (§ 327).

Vlastní trestní řízení začíná okamžikem, kdy strana výslovným úředním sdělením se dověděla o tom, že jest obviněna z trestného jednání neb opominutí podle hlavy VIII. tohoto zákona. Toto úřední oznámení děje se buď doručením zvláštní obsílky za tím účelem vydané a opatřené náležitostmi podle zákona předepsanými do vlastních rukou obviněného, aneb jiným, t. j. ústním sdělením, kterým bylo obviněnému oznámeno, že se proti němu zahajuje trestní řízení. Toto ústní sdělení musí obsahovati vyznačení trestného činu a udání doby pro první výslech stanovené; ústní sdělení musí býti ověřeno protokolem o tomto sdělení sepsaným.

Obsílka pro obviněného k jeho výslechu má obsahovati jméno vyměřovacího úřadu, jméno předvolaného, povšechné označení trestného jednání, které se mu klade za vinu, místo, den a hodinu, kdy se má dostavit, jakož i dodatek, že předvolaný má býti vyslechnut jako obviněný. Naproti tomu není třeba, aby se v obsílce označily body, které budou předmětem výslechu a důvody podezření.

Ostatně bude obdobně použito § 83 tr. ř. s.

K § 214, odst. 1. a 2. Od tohoto výslechu může býti upuštěno, jde-li o uložení pořádkových pokut (§ 201) anebo jsou-li tu okolnosti, umožňující užiti § 218, odst. 1., nebo ustanovení § 218, odst. 4., druhá věta.

(2) Při tomto výslechu oznámí protokolárně vyšetřující úřad obviněnému podrobně skutkovou povahu trestného činu a všechny důvody podezření proti němu, aby se vyjádřil, a žádá-li o to obviněný, poskytne mu za touž příčinou 15denní lhůtu. O tom, že může žádati za tuto lhůtu, budiž obviněný poučen; že se tak stalo, budiž poznamenáno do jednacího protokolu. Na žádost obviněného bude mu oklep protokolu o jeho výslechu vydán.

Práva obviněného a průvody.

§ 215.

(1) Obviněnému přísluší tato oprávnění:

a) přibrati si právního zástupce nebo jinou osobu, která je po zákonu oprávněna zastupovati; tyto osoby buďtež, jakmile to dovolí průběh vyšetřování, každým způsobem však před skončením vyšetřování, připuštěny k jednání a jsou oprávněny jako zástupci obviněného navrhovati důkazy;

b) navrhovati, aby o otázkách pro obviněného důležitých byli slyšeni svědci, znalci a

Časový a věcný postup oznámení skutkové povahy trestního činu a důvodů podezření proti obviněnému jest přenechán volnému uvážení vyšetřujícího úřadu.

Vyměřovací úřad provádějící trestní vyšetřování může obviněného tolikrát vyslyšeti, kolikrát to shledá nutným nebo účelným k objasnění objektivní i subjektivní skutkové podstaty trestného činu, z něhož jest viněn.

K § 215, odst. 1. a 2. *Vyšetřující úřad provede všechna šetření, jichž jest třeba, aby byl stav věci úplně vysvětlen; při tom má dbáti všech okolností k obraně obviněného sloužících stejným způsobem jako důvodů podezření. Proto nutno, jakmile výsledek vyšetřování to připustí, ale rozhodně ještě před jeho skončením k žádosti obviněného dovoliti, vyžaduje-li to zájem zjištění materiální pravdy, aby mohl i mimo případ konfrontace býti přítomen při výslechu svědka nebo znalce a aby mohl klásti sám nebo jeho právní zástupce prostřednictvím vyšetřujícího orgánu svědkům, znalcům, nebo přezvědným osobám otázky, žádati o vysvětlení a činiti své připomínky.*

V trestním řízení, které nezná zvláštního orgánu pro obžalobu, přísluší vyšetřujícímu, pokud se týče nalézacímu orgánu dokazovati, že skutková podstata trestního jednání jak po stránce objektivní tak i subjektivní jest dána; to se má státi již v jednání v prvé stolici, při čemž

přezvědné osoby, třeba-li i přísežně, o čemž rozhodne vyšetřující úřad uveda důvody; podrobnosti budou upraveny vládním nařízením;

c) žádati, aby byl konfrontován se svědky, znalci a přezvědnými osobami, nebrání-li konfrontaci jejich neznámý nebo příliš vzdálený pobyt, veliký věk, nemoc, těžká choroba nebo i jiné závažné důvody, pro něž se nemůže konfrontace uskutečniti;

d) kdykoli žádati, aby mu byly ukázány listiny, jež vyměřovací úřad má po ruce, a aby mohl nahlédnouti do protokolů a jiných spisů a opsati si je; tomuto požadavku nutno vyhověti, jakmile to dovolí průběh vyšetřování, avšak staniž se tak včasné, aby obviněný mohl ještě před koncem vyšetřování navrhnouti důkazy. Které spisy jsou vyloučeny z nahlédnutí, určí vládní nařízení;

e) podati do 15 dnů po skončeném vyšetřování (§ 219, odst. 2) písemnou nebo protokolární obranu, ve které však nemůže obviněný s právním účinkem uváděti ani nových sku-

tento orgán jest povinen z úřední povinnosti přihlížeti (§ 298) ke všemu, co mluví jak proti tak pro obviněného.

Tento orgán není při dokazování skutkové podstaty trestného jednání se své strany vázán na určité průvodní prostředky, jest však na druhé straně povinen pravidelně připustiti průvody, které obviněný nabízí a které jsou způsobily úplně objasniti skutkovou povahu případu, o němž jde. Sem náleží především nabídnuté nahlédnutí do knih (§ 318).

Naproti tomu netřeba připustiti důkazů, jež nejsou způsobily zjistiťi sporné skutečnosti anebo, jsou-li skutečnosti, jež mají býti jimi dokázány, pro trestní případ nerozhodny. Rovněž nemá býti připuštěn důkaz o skutečnostech, jež byly již jinak zjištěny.

Návrhy, které byly učiněny zřejmě jen v úmyslu, aby chod trestního řízení byl protahován, budou odmítnuty.

Při rozhodování o přípustnosti důkazů stranou nabídnutých třeba postupovati se zvláštní svědomitostí a se zřetelem též k zájmům strany.

O tom, zda a kdy tu kterou skutečnost sluší pokládati za prokázanou, rozhodne vyšetřující úřad podle svého volného uvážení (zásada volného oceňování důkazů). Toto uvážení musí ovšem býti odůvodněné a zakládati se na svědomitěm šetření všech zjištěných okolností, takže za tím účelem dlužno každý průvodní prostředek svědomitě přezkoumati stran jeho věrohodnosti a průkazní síly, jak jednotlivě tak v souvislosti i s jinými důkazy.

tečností ani nabízetí nových průvodů. Lhātu k obraně lze z důležitých příčin prodloužit.

(2) O těchto oprávněních budiž obviněný poučen; že se tak stalo, budiž poznamenáno do jednacího protokolu.

§ 216.

(1) Pokud výpovědi svědků, přezvědých osob nebo znaleců nebyly již dříve stvrzeny přísahou, je vyšetřující úřad oprávněn dožádati okresní soud, příslušný podle jejich bydliště, aby je vyslechl přísezně.

(2) Jestliže při jednání v daňové komisi byly poplatníkovi ukázány listiny nebo byli za jeho přítomnosti vyslýcháni svědci, přezvědné osoby a znalci, není třeba, aby byly tyto úkony opakovány vyšetřujícím úřadem.

(3) Vyšetřující úřad je též oprávněn naříditi, aby obviněný připustil nahlédnutí do svých obchodních a hospodářských knih. Pro toto nahlédnutí platí ustanovení §§ 314 až 318 s tou úchylnkou, že v trestním řízení není před-

Proti povinnosti úřadu dokazovati skutkovou podstatu trestného jednání stojí prav o obviněného dokazovati, že tu takového jednání není nebo, je-li objektivně dáno, že není trestné (na př. omyl skutkový, právní, promlčení, účinná lítost atd.).

Při řešení otázky, které spisy jsou z nahlédnutí vyloučeny, bude užito obdobně ustanovení § 331, odst. 3.

K § 216, odst. 1. Pro pozvání a výslech svědků neobsahuje zákon zvláštních ustanovení; platí tu tedy obvyklé formy správního řízení. Předvolání, rovněž i jiná vyhotovení svědkům, znalcům a osobám přezvědným budou dodávána v trestním řízení uzavřeně a nesmí býti zevně patrná, že byla vydána v trestním řízení.

Pokud jde o povinnost vydání svědectví nebo vypovídání jako znalec nebo osoba přezvědná, po případě přísezně, viz § 301, a co do trestní sankce při nepravdivých výpovědích těchto osob viz § 198.

Přísežného výslechu má býti užito jen ve zvlášť důležitých a obtížných případech, pokud toho povaha věci a zájem zjištění materiální pravdy skutečně vyžaduje. Při tomto dožádání budou příslušné otázky vhodným způsobem vyměřovací úřadem formulovány a příslušnému soudu dodány se žádostí, aby přísežný výslech byl proveden. (O obdobném právu obviněného žádati přísežné slyšení dotčených osob viz § 215, odst. 1., lit. b)].

K § 216, odst. 3. Tohoto oprávnění bude užíváno toliko v důležitých trestních případech, lze-li od nahlédnutí do knih očekávat, že skutková pod-

chozího oznámení obviněnému podle § 315, odst. 3 třeba a že mohou osoby nahlédnutím do knih pověřené a zvláštním písemným příkazem vyšetřujícího úřadu opatřené i proti poplatníkovi vůli vstoupiti do místností, v nichž jsou knihy uloženy, a nahlédnouti do nich.

(4) Vyšetřující úřad vyslechne za vyšetřování také osobu, která ručí za peněžitou pokutu a útraty řízení, zejména o okolnostech rozhodných pro uplatňování ručení.

§ 217.

(1) V trestním řízení pro trestné činy podle §§ 186, 187, 188 a 191 mohou býti vykonány místní prohlídky podle §§ 319 a 320, může-li jejich provedení míti význam pro vyšetřování. Úředník místní prohlídku provádějící se prokáže při zahájení místní prohlídky písemným zmocněním vyšetřujícího úřadu k této prohlídce.

(2) Pokud nebylo při místní prohlídce shledáno nic podezřelého, vydá se zúčastněnému na jeho žádost o tom příslušné potvrzení.

stata bude spolehlivě objasněna nebo že bude přesně zjištěn základ pro vyměření trestu. (Viz též §§ 314—318.)

K § 216, odst. 4. Je-li ke zjištění skutečného stavu nutno, provede vyšetřující úřad i další vhodná šetření pro otázku ručení nebo jeho rozsahu rozhodná.

K § 217, odst. 1. až 3. Jak a v jakém rozsahu možno konati místní prohlídky, viz §§ 319 a 320.

K § 218, odst. 1. až 3. Pro zjištění, zda tu jest dostatečná omluva neuposlechnutí obeslání, jest rozhodno jedině, bylo-li dostavení se zmařeno vpravdě vážnou a plně prokázanou překážkou mezi vůli obeslaného, dostaviti se k výslechu, a provedením této vůle. Nemusí tedy býti důvodem omluvitelného nedostavení vždy jen událost nepředvídaná a neodvratná. Obeslání, stanovené v § 218, odst. 1., má vyhovovati všem ustanovením obsílky podle § 213 a kromě toho obsahovati v § 218, odst. 1., uvedenou pohružku kontumačními následky. I tato obsílka bude doručena obviněnému do vlastních rukou. Proti tomuto obeslání nelze podati samostatného opravného prostředku.

Neuposlechnutí v tomto § podrobně kvalifikované má pro obviněného v zápětí, že bude vydán náleze bez další součinnosti obviněného a sice podle pomůcek, které má úřad po ruce (kontumace). V takovém případě nemusí před vydáním nálezu předcházeti povinný jinak vý-

(3) Ostatně platí o výkonu místní prohlídky ustanovení § 319 s výjimkou odst. 3.

Následky neuposlechnutí.

§ 218.

(1) Neuposlechne-li obviněný v trestním řízení dostatečně se neomluvě obeslání podle § 213, budiž obeslání opakováno s pohrůzkou, že, kdyby ani na toto obeslání obviněný do stanovené lhůty se nedostavil dostatečně se neomluvě, bude vydán nález bez dalšího účastenství obviněného podle pomůcek, které úřad má po ruce.

(2) Nebylo-li ani tohoto obeslání uposlechnuto, bude vydán trestní nález.

(3) Stejně budiž postupováno, nevyhoví-li obviněný, dostatečně se neomluvě, jinému, v dalším řízení vydanému a jemu svědčícímu obeslání nebo vybidnutí, aby podal vysvětlení, pokud je vůbec může podat, anebo nevyhoví-li bez dostatečné omluvy vyzvání, aby připustil nahlédnutí do svých obchodních a hospodářských knih.

(4) Je-li dostavení obviněného trvale na překážku jeho nepřítomnost a je-li jeho pobyt znám, může ho vyšetřující úřad vyzvat stejným způsobem, aby jmenoval vyšetřujícímu úřadu zástupce, s nímž jako zástupcem obviněného se provede trestní řízení; opomine-li obviněný tak učiniti, má to stejné následky, jako by se obviněný bez dostatečné omluvy

slech obviněného (§ 214, odst. 1.). Dalším důsledkem kontumace jest, že odsouzený nemůže v odvolání ani uváděti nových skutkových okolností, ani činiti námitek proti zjištěním prvního nálezu a může v odvolání jenom napadati vyvozené právní důsledky ze skutečných zjištění. Po kontumaci může úřad bez újmy kontumačních následků zaříditi předvedení obviněného podle odst. 5. a žádati od něho vysvětlení skutkových okolností.

K § 218, odst. 4. Ustanovení odst. 4. o onemocnělých obviněných bude užito jen výjimečně, buď že to žádá včasné skončení trestního řízení, anebo je-li pravděpodobným, že jde o zastřenou renitenci obviněného.

K § 218, odst. 5. Tohoto opatření vůči obviněnému lze užiti jen v případech naléhavých, v nichž by bylo těžce možno zjistiti pravou skutkovou podstatu trestného činu bez součinnosti obviněného.

nedostavil. Totéž platí, onemocní-li obviněný a jeho onemocnění podle vysvědčení úředního lékaře brání mu sice osobně se dostaviti, nevyklučuje však, aby dal potřebné zprávy a vysvětlivky zástupci. Proti obviněnému, jehož pobyt znám není, může býti podle uvedených zásad postupováno teprve po provedení náhradního doručení (§ 257, odst. 3).

(5) Obviněný může býti předveden, nevyhoví-li dostatečně se neomluvě obeslání vyšetřujícího úřadu; předvedení stane se příslušným politickým nebo policejním úřadem, který je povinen příslušnému dožádání vyšetřujícího úřadu neprodleně vyhověti.

Zastavení a skončení vyšetřování.

§ 219.

(1) Shledá-li vyšetřující úřad za trestního řízení, že není tu trestného činu nebo že trestnost činu zanikla, zastaví trestní řízení a oznámí to obviněnému s výjimkou § 202, odst. 2, lit. a).

(2) Shledá-li však vyšetřující úřad, že podezření z trestného činu je odůvodněno a skutková povaha dostatečně objasněna, oznámí obviněnému, že je oprávněn do neprodlitelné 15denní lhůty navrhnouti, aby bylo vyšetřování doplněno, a neučiní-li tak, že bude vyšetřování prohlášeno za skončené. Navrhne-li obviněný včas, aby bylo vyšetřování doplněno, doplní se, je-li třeba, vyšetřování a o výsledku zpraví se obviněný s podotknutím, že je vyšetřování skončeno. Nenavrhne-li včas doplnění vyšetřování, oznámí se mu, že je vyšetřování skončeno. V oznámení

K § 219, odst. 1. Vyšetřující úřad oznámí zastavení trestního řízení ve smyslu tohoto odstavce zvláštním vyrozuměním, po případě protokolárním sdělením. V tomto případě bude obviněnému na jeho žádost vydán opis tohoto protokolu.

K § 219, odst. 2. Pro ukončení vyšetřování není zákonem určena zvláštní forma; avšak vyšetřující úřad jest povinen před skončeným vyšetřováním sděliti obviněnému celkový výsledek vyšetřování a oznámiti mu, že má právo do 15denní lhůty podati závěrečnou obranu buď písemně neb protokolárně [§ 215, odst. 1., lit. e)]. Zároveň nutno obviněnému oznámiti, zda vydá trestní nález vyměřovací úřad sám (§ 210, odst. 2.), či

o skončeném vyšetřování nutno zároveň obviněného upozorniti na oprávnění jemu podle § 215, odst. 1, lit. e) příslušející.

Řízení před nalézacím senátem.

§ 220.

(1) Jednání nalézacího senátu jest neveřejné. Obviněnému jest volno hájiti se před nalézacím senátem osobně nebo právním zástupcem anebo jinou osobou, která jest po zákonu oprávněna zastupovati, požádal-li o to nejpozději v obraně podle § 215, odst. 1, lit. e); při tom nemohou býti s právním účinkem uváděny ani nové skutečnosti, ani nabízeny nové průvody. To však nezabraňuje, aby obviněný neopakoval svých průvodů, které již dříve za vyšetřování nabídl, které však nebyly vyšetřujícím úřadem provedeny, a aby senát, pokládá-li je za závažné, řízení v tomto směru nedoplnil.

zda bude rozhodováno o vině a trestu v nalézacím senátu (§ 210, odst. 3.). Zmíněným oznámením má být obviněnému opatřena plná znalost skutkové povahy jemu za vinu kladené a plná znalost okolností jej usvědčujících a má mu tak býti poskytnuta možnost, aby své prostředky obranné mohl definitivně shrnouti a po případě, aby se mohl osobně nebo právním zástupcem ještě při jednání v senátu hájiti.

K § 220, odst. 1. a 2. Zprávu pro nalézací senát podá práva znalý úředník, nendělejší nalézacímu senátu.

Jednání nalézacího senátu koná se v nepřítomnosti obviněného, nepožádal-li nejpozději v obraně podle § 215, odst. 1, lit. e) o to, aby se mohl hájiti před nalézacím senátem osobně nebo svým zástupcem.

Požádá-li o to obviněný, bude mu oznámen den, kterého se má dostavití — sám nebo jeho právní zástupce — k jednání v nalézacím senátu.

Při poradě a usnášení bude otázka viny odloučena od otázky trestu a bude o ní před otázkou o trestu hlasováno. Předseda hlasuje naposled.

Mínění, pro které se vysloví absolutní většina hlasů, pokládá se za usnesené. Nedosáhne-li se takového usnesení většiny, pokusí se předseda dělením otázek a opakovaním otázky dosáhnouti žádoucí většiny. Zůstane-li i to bez úspěchu, přičte se hlas obviněnému nejpriznivější ke hlasu, který jest obviněnému méně nepřiznivý, čímž se dosáhne absolutní většiny.

Vznikne-li různost názorů o tom, které ze dvou mínění je obviněnému méně nepřiznivé, bude o tom, jako o předchozí otázce, hlasováno zvláště. Jsou-li při tomto hlasování mínění stejně rozdělena, rozhodne pro předchozí otázku hlas předsedův.

(2) Další podrobnosti řízení v senátě budou upraveny vládním nařízením.

Nález.

§ 221.

(1) Nebylo-li trestní řízení zastaveno podle § 219, odst. 1, vydá vyměřující úřad — třeba-li na podkladě usnesení senátu — nález, oceňuje při tom volně výsledky celého řízení.

(2) Nález může býti buď odsuzující nebo osvobozující a vyhotoví se vždy písemně.

(3) Odsuzující nález musí obsahovati:

a) vyznačení trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným;

b) vyměření trestu;

c) stanovení náhradního trestu vězení (§ 196);

d) výrok o útratách, jichž náhrada podle § 222 se snad obviněnému ukládá;

e) odůvodnění, které musí obsahovati vylíčení skutkové povahy trestného činu a vyznačení okolností a průvodů, jimiž se pokládá trestný čin za prokázaný; při tom smí se, po-

O návrhu, znějícím na uveřejnění nálezu (§ 189) bude vždy hlasováno zvláště, a to naposled.

Při usnášení o trestu jest členům senátu, kteří obviněného neuznali vinným z příslušného trestného činu, volno buď hlasovati o trestu dneb se hlasování zdržeti. V tomto případě bude jejich hlas tak počítán, jako kdyby se byli přidali k nejpriznivějšímu mínění, které bylo vysloveno pro obviněného od ostatních hlasujících.

O všech jednáních nalézacího senátu nutno vésti protokol, který bude předsedou a přibráným zapisovatelem podepsán a ke spisům připojen.

K § 221, odst. 1. až 3. Trestní nález nutno vydati po pečlivém zkoumání všech vyšetřených a obviněnému náležitě oznámených okolností za volného ocenění důkazu (viz též vysvětlivky k § 215). Obviněný musí býti z trestného činu jemu za vinu kladeného usvědčen, t. j. trestním náležen musí býti skutková podstata trestného činu jak po stránce objektivní tak subjektivní obviněnému prokázána. Zejména není přípustno, aby při neúplně provedeném důkazu viny byl vynesen trestní nález a proti důkaz, aby byl ponechán odsouzenému při podání opravných prostředků.

Nález bude vyhotoven jménem vyměřovacího úřadu (§ 210, odst. 2. a 3.) po případě (§ 210, odst. 3.) s odvoláním na výrok nalézacího senátu.

kuž se nález nezakládá na ustanovení § 218, poukazovati toliko na takové průvody, které byly obviněnému v trestním řízení oznámeny. V odůvodnění budiž dále uvedeno, k jakým přitěžujícím a polehčujícím okolnostem se přihlíželo při vyměření trestu;

f) poučení o odvolání.

(4) S odsuzujícím nálezem může být zároveň spojen předpis dodatečné daně (§ 210, odst. 6).

(5) Osvobozující nález necht' obsahuje stručné důvody, z kterých se obviněný zproštuje viny.

Útraty.

§ 222.

(1) Pokud vzešly v trestním řízení končícím se odsouzením obviněného zvláštní útraty, zejména útraty spojené s místní prohlídkou (§ 217) nebo s prohlídkou obchodních a hospodářských knih (§ 216, odst. 3), náhrada svědkům, znalcům a přezvědým osobám, cestovní útraty úředníků a jiných trestního vyšetřování zúčastněných osob, náhrada poštovních, telegrafních a telefonních poplatků, jest odsouzený povinen nahraditi tyto útraty.

(2) Kdo ručí za trest, ručí též za útraty podle 1. odstavce. Vzešly-li takové zvláštní útraty proti ručiteli, jest ručitel povinen i tyto nahraditi.

(3) K trestu vězení odsouzený je povinen nahraditi též útraty výkonu tohoto trestu.

K § 222, odst. 1. Ustanovením odst. 1. vyslovena jest povinnost odsouzeného k náhradě toliko zvláštních útrat v trestním řízení vzešlých. Zákon p ř í k l a d m o uvádí některé druhy takových útrat, jež jsou sice předběžně placeny z prostředků státních, ale které jest odsouzený povinen dodatečně nahraditi. Takovými útratami jsou na př. také náklady spojené s předvedením obviněného (§ 218, odst. 5.), jakož i vydání spojená s uveřejněním nálezu (§ 189.).

Byl-li obviněný trestním nálezem uznán vinným, bude vyslovena jeho povinnost k náhradě útrat v nálezu a to buď s udáním jejich výše, nebo s dodatkem, že příslušná částka bude oznámena dodatečně.

K § 222, odst. 2. O tom, jak třeba uplatňovati se strany úřadu ručení podle tohoto odstavce vůči osobám k ručení zavázaným, viz § 197, odst. 4.

Odvolání.

§ 223.

(1) Z trestního nálezu, z předpisu dodatečné daně v trestním řízení a z uložení pořádkové pokuty přísluší odsouzenému, a jde-li o trestní nález zakládající se na usnesení nálezacího senátu, též přisedicimu finančnímu úředníku právo se odvolati; v posléze uvedeném případě platí obdobně ustanovení §§ 254 a 332. Odvolání budiž podáno u úřadu, který trestní nález vydal.

(2) Trestní nálezy (§ 221, odst. 3), z nichž se odsouzený odvolal, nejsou až do konečného

K § 223, odst. 1. Odvolání dlužno podati do 30 denní lhůty (§ 253, odst. 2.), která běží pro odsouzeného ode dne, který jde po dni doručení (§ 254, odst. 1.), a pro přisedicimu finančního úředníka ode dne, který následuje po dni, kdy byl trestní nález vydán (§ 254, odst. 2.).

Přisedicím fin. úředník má v této své funkci postavení strážce zájmů finanční správy a jest tudíž povinen, vyžaduje-li toho povaha toho kterého trestního případu, uplatniti svoje práva na ochranu státních zájmů.

V tomto případě jest třeba zpraviti o podaném odvolání opisem i obviněného, proti němuž odvolání čelí. Obviněný má právo podati do 15 dnů odpověď (§ 332).

Obviněnému nepřisluší zvláštní opravný prostředek proti mezitímním rozhodnutím, příkazům, opatřením, která vyměřovací úřad za vyšetřování vydává, ale může činiti námitky proti nim v odvolání, podaném proti trestnímu nález. Forma a obsah odvolání nejsou určeny zákonným ustanovením; stačí tedy, je-li z odvolání patrné, že se potírá určitý nález. Odůvodnění není nezbytné.

Důvody odvolání, kterým se uplatňuje zrušení po příp. změna nálezu, mohou býti tyto:

1. Podstatné vady řízení t. j. taková porušení formálních předpisů zákonných, která mohou míti vliv na správnost nálezu,
2. nesprávné použití zákona,
3. nesprávné posouzení důkazů a tudíž nesprávný předpoklad trestní skutkové povahy.

Hodlá-li se odvolatel hájiti před odvolacím senátem osobně nebo svým právním zástupcem, požádá o to výslovně v odvolání.

K odůvodnění odvolání mohou být uváděny i nové skutečnosti, na něž dlužno při rozhodnutí o odvolání vzíti zřetel, uplatňují-li se pro průkaz těchto skutečností průvodní prostředky a ovšem, pokud tu není kontumace (§ 218).

K § 223, odst. 2. Odvolání má účinek odkládací, takže výkon trestního nálezu se odsunuje až do konečného rozhodnutí ve správním řízení. Shle-

vyřízení v berním správním řízení vykonatelný; avšak úřad, jenž vydal trestní nález, může zařídit, aby byly peněžité (pořádkové) pokuty a útraty zajištěny, jakmile byl nález odsouzenému doručen.

Odvolací stolice a řízení u ní.

§ 224.

(1) O odvoláních z trestních nálezů, pokud se tyto zakládají na usnesení nalézacího senátu, rozhoduje s konečnou platností finanční úřad II. stolice v pětičlenném senátě.

(2) O všech ostatních odvoláních (§ 223) rozhoduje finanční úřad II. stolice. O odvoláních z pořádkové pokuty, uložené finančním úřadem II. stolice rozhoduje ministerstvo financí.

§ 225.

(1) Odvolací senát se skládá ze dvou soudců, dvou finančních úředníků a jednoho soudce laika. Každému členu se zřídí jeden nebo několik náhradníků. Senátu předsedá soudce, který je členem nebo náhradníkem.

(2) Předsedu senátu a přisedícího soudce, jakož i jejich náhradníky ustanoví na žádost ministerstva financí ministerstvo spravedlnosti. K odvolacímu senátu náleží jako čle-

dá-li však úřad, který vydal nález, že by mohlo býti vydobytí peněžité (pořádkové) pokuty neb útrat (§ 222) zatím zmařeno aneb značně ztlíženo, zajistí pohledávání (§ 284 a násl.). Prozatímní opatření podle §§ 378 a n. exekučního řádu mohou býti při tom vymožena, jsou-li splněny předpoklady právě uvedených §§ exek. řádu.

K § 224. V případech odst. 2., první věta, rozhodne finanční úřad II. stolice formou obvyklého správního řízení. Tento úřad rozhodne spolu též o odvolání proti dodatečné dani v trestním řízení předepsané (§ 210, odst. 6.).

Rozhodnutím odvolací stolice nabývá trestní nález, pokud byl rozhodnutím potvrzen, moci právní a vykonatelnosti.

K § 225, odst. 1. až 4. Odvolacímu senátu předsedá onen soudce, který byl výslovně k této funkci ustanoven ministerstvem spravedlnosti k žádosti ministerstva financí. Druhý obdobně ustanovený soudce jest přisedícím členem senátu.

To, co bylo řečeno o možnosti zproštění funkce přisedícího laika nalézacího senátu (viz k § 211, odst. 3.), platí obdobně i zde.

nové přednosta finančního úřadu II. stolice a jeden jím ustanovený úředník tohoto úřadu; náhradníky ustanoví přednosta finančního úřadu II. stolice. Přisedícího laika a jeho náhradníky jmenuje z kruhu poplatníků na tři léta ministerstvo financí v porozumění s ministerstvem spravedlnosti. Soudce laik nebo jeho náhradníci mohou býti ministerstvem financí odvoláni jen, byli-li odsouzeni pro trestný čin, při němž byla vyslovena ztráta volebního práva do obcí, anebo dopustili-li se zkrácení daně podle §§ 186, 187 nebo 188.

(3) Jednání odvolacího senátu je neveřejné. Odsouzenému je volno hájiti se před odvolacím senátem osobně nebo právním zástupcem anebo jinou osobou, která jest po zákonu oprávněna zastupovati, požádal-li o to nejpozději v odvolání; při tom však nemohou býti s právním účinkem uváděny ani nové skutečnosti, ani nabízeny nové průvody.

(4) Ostatně platí pro odvolací senát a řízení před ním obdobně ustanovení § 211, odst. 3 až 5, § 212 a § 220.

§ 226.

(1) Odvolací stolice, uvažujíc samostatně subjektivní i objektivní skutkovou povahu trestného činu, podle okolností případu doplní řízení, odstraní, pokud to bez újmy práv odsouzeného jest možno, podstatné vady řízení

Zpráva pro odvolací senát bude podána ustanoveným práva znalým úředníkem, jenž není členem odvolacího senátu.

Ustanovení § 211, odst. 3. až 5. (osoby vyloučené z funkce přisedících soudců laiků po příp. možnost odmítnutí této funkce, vykonání slibu) a ustanovení § 212 (vylučovací důvody) jakož i § 220 (jednání a řízení v I. stolici) platí obdobně i pro senát odvolací (viz citované §§).

K § 226, odst. 1. Finanční úřad II. stolice má jako odvolací stolice především zkoumati formální a procesní náležitosti odvolání (zachování odvolací lhůty, příslušnost a legitimaci stěžovatelovu). Jsou-li tyto podmínky splněny, rozhodne ve věci samé.

Odvolací stolice není vázána návrhy strany, nýbrž má samostatně zkoumati provedené řízení v I. stolici co do jeho zákonnosti jak po stránce formální tak i materiální. Při tom nemá být pro zkoumání a rozhodnutí odvolací instance výlučně rozhodným jen stav spisů, nýbrž i zřetel ke zjištění materiální pravdy. Nelze ovšem přihlížeti k pouhým nedoloženým tvrzením odvolatelovým a ani k takovým skutkovým okolnostem neb prů-

u I. stolice, nebo zruší nález, nařídí, aby bylo řízení doplněno nebo znovu provedeno a byl vydán nový nález, aneb konečně rozhodne u věci samé.

(2) Ustanovení § 221 platí obdobně i pro odvolací stolicí.

(3) Odvolal-li se z nálezu pouze odsouzený, nemůže býti trest I. stolicí uložený zstřen.

§ 227.

(1) Trest vězení vykoná se ve věznicích soudních podle ustanovení o výkonu trestu vězení (uzamčení).

(2) Trest vězení, uložený vojenským osobám v činné službě, vykoná se vojenskými soudy.

vodím, jež jsou buďto pro věc nerozhodny aneb jsou nezpůsobilé vyvrátiti skutkovou podstatu, na níž trestní nález spočívá.

Na základě provedeného přezkoumání bude nález odvolací stolicí buďto zrušen (kassace) aneb bude ihned nebo po doplněném řízení rozhodnuto ve věci samé.

Ke zrušení nálezu dojde na př., trpí-li řízení takovými podstatnými vadami, které nemohou býti odvolací stolicí sanovány vůbec (na př. nález je vydán v trestní věci, v níž je příslušným soud, nebo obviněný nebyl přes ustanovení § 214 ani jednou vyslechnut, lhůta k podání písemné nebo ústní obrany byla obviněnému zcela odepřena a pod.).

Zrušení trestního nálezu bude však odůvodněno na př. i tehdy, byly-li shledány takové vady řízení, které by podle povahy případu mohly mít vliv na vydání nálezu, po příp. na rozhodnutí odvolací stolice (když na př. nebyly obviněnému sděleny všechny důvody podezření, byla-li mu k podání obrany dána kratší lhůta nežli zákonná, nebo byla-li vyslechnuta osoba zaměstnaná u obviněného bez jeho souhlasu, anebo byl-li vyhotoven nález bez udání důvodů a pod.).

Jsou-li zachovány podstatné formy řízení a jsou-li vyšetřeny veškeré okolnosti závažné pro rozhodnutí ve věci, dojde k meritornímu rozhodnutí, t. j., že bude podle výsledků řízení odvolacího odvolání buďto zamítnuto (potvrzení trestního nálezu) anebo že bude odvolání vyhověno, anebo konečně že bude trest snižen, neb (jsou-li tu odvolání obou stran) i zstřen (viz odst. 3.).

K § 226, odst. 2. Nález vydaný v odvolacím senátě bude vyhotoven jménem finanč. úřadu II. stolice, po případě s odvoláním na odvolací senát (§ 224, odst. 1.).

K § 227, odst. 1. až 3. Jakmile trestní nález vejde v moc práva, zařídí vyměřovací úřad výkon uložených trestů (peněžitých trestů, trestů vězení, uveřejnění nálezu).

(3) O výkon trestu vězení požádá úřad, který vydal trestní nález, příslušný soud (úřad), připoje opis trestního nálezu bez odůvodnění, opatřený doložkou o pravoplatnosti a vykonatelnosti.

(4) Výkon trestu vězení se odloží do doby, kdy pomine překážka:

a) je-li odsouzený v době, kdy se má trest vykonati, podle vysvědčení úředního lékaře duševně chorý nebo těžce nemocný, nebo je-li odsouzená těhotna;

b) podal-li odsouzený do rozhodnutí o odvolání prokazatelně do zákonité lhůty stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, kterou se podle příslušných, o nejvyšším správním soudu platných zákonných ustanovení potírá trest vězení, a zažádal-li z té příčiny za odklad jeho výkonu;

c) podal-li odsouzený návrh za obnovu trestního řízení a lze-li skutečností nebo průvodů v návrhu uvedených předpokládati, že obnově skončí trestní řízení buď osvobozením anebo stanovením pouhé peněžitě pokuty.

(5) Kromě toho lze na žádost odsouzeného povolit odklad výkonu trestu:

a) byl-li by neprodleným výkonem trestu ohrožen výdělek odsouzeného nebo výživa jeho nevinné rodiny, nebo je-li odklad naléhavě nutný za příčinou uspořádání jeho rodinných věcí; odklad z této příčiny nemá zpravidla přesahovati tří měsíců;

b) podal-li odsouzený před nastoupením trestu žádost o mimořádné prominutí, snížení nebo proměnění trestu vězení (§ 209), která se opírá o zvláštního ohledu hodné okolnosti.

Trest vězení, nastupující na místo nedobytných peněžitých trestů (§ 196) bude ihned nařízen, jakmile bude nedobytnost zjištěna.

Trest vězení bude vykonán podle předpisů, jež platí pro výkon trestu jednoduchého vězení (§ 244 trest. zák.), uloženého rádnými soudy.

Zpravidla nesmí trest vězení býti přerušen.

K § 227, odst. 4. a 5. Výpočet překážek v odst. 4. uvedený jest taxativní.

Kromě toho m ů ž e býti povolen odklad výkonu trestu z jednoho nebo druhého důvodu uvedeného v odst. 5.

(6) Žádost za odklad trestu nutno podati u úřadu, který nález vynesl; ten v případech v odst. 4 a 5, lit. a) uvedených rozhodne sám. V případě v odst. 5, lit. b) uvedeném rozhodne ministerstvo financí. Z rozhodnutí finančního úřadu přísluší odsouzenému právo odvolati se ku přímo nadřízenému finančnímu úřadu, který rozhodne s konečnou platností.

Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu.

§ 228.

Do rozhodnutí odvolacího senátu přísluší i přisedícím finančním úředníkům stížnost k nejvyššímu správnímu soudu; v tomto případě platí obdobně ustanovení §§ 254 a 332.

Obnova trestního řízení.

§ 229.

(1) Trestní řízení skončené pravoplatným rozhodnutím o vině nebo nevině podle §§ 186, 187 a 188 může být na návrh strany nebo vyměřovacího úřadu obnoveno, vyjdou-li dodatečně najevo nové, dosud neuplatňované nebo neznámé skutkové okolnosti nebo průvody rozhodné pro osvobození, podstatně nižší potrestání nebo usvědčení vinníka po případě obviněného a bude-li návrh na obnovu podán

K § 228. Do rozhodnutí fin. úřadu II. stolice po příp. do rozhodnutí odvolacího senátu přísluší odsouzenému podle zákona o nejvyšším správním soudu jako mimořádný opravný prostředek stížnost k nejvyššímu správnímu soudu pro nesprávné užití zákona aneb pro podstatné vady řízení.

Jde-li o nález odvolacího senátu, přísluší stížnost k nejvyššímu správnímu soudu též přisedícím fin. úředníkům, kteří jsou v této své funkci povoláni hájiti zájmy finanční správy.

O počítání lhůty a o povinnosti zpraviti v takovém případě odpůrce platí ustanovení § 254 a analogicky i ustanovení § 332.

K § 229, odst. 1. Odsouzenému nepřisluší sice právní nárok na povolení obnovy (slovo „může“), avšak jsou-li tu zákonné podmínky splněny a lze-li důvodně očekávat, že obnovené řízení skončí osvobozením aneb podstatně nižším potrestáním strany, nebude povolení obnovy bez závažných důvodů odpíráno. Při tom bude ale straně uloženo, aby předem dokázala, že skutkové okolnosti nebo průvody, o něž opírá návrh na obnovu, vyšly skutečně teprve dodatečně na jevo, a že jí tedy nebyly známy do dne, kdy mohla ještě zabrániti užití ustanovení § 218, odst. 1., anebo

do pěti let po uplynutí roku, v němž nabyl odsuzující nebo osvobozující nález moci práva anebo v němž bylo trestní řízení zastaveno. Návrhu na obnovu nelze vyměřovacím úřadem podati, nastalo-li již promlčení trestnosti podle § 206, odst. 1 a 2 a § 208, odst. 2.

(2) Návrh nutno podati u vyměřovacího úřadu nebo vyměřovacím úřadem, u něhož bylo původní trestní řízení v I. stolici vedeno. Tento úřad rozhodne, má-li býti z důvodu podaného návrhu na obnovu výkon trestu odložen.

(3) O návrhu rozhodne finanční úřad II. stolice s konečnou platností.

(4) Byla-li obnova povolena ve prospěch vinníka, nelze mu novým nálezem uložit trestu těžšího, než byl trest uložený prvním nálezem.

(5) Další podrobnosti řízení budou upraveny vládním nařízením.

Komu připadají pokuty.

§ 230.

Peněžité tresty a pokuty podle tohoto zákona připadají státu.

(nebylo-li podáno odvolání) do dne, kdy bylo trestní vyšetřování prohlášeno skončeným (§ 219, odst. 2.), anebo (bylo-li stranou podáno odvolání) do posledního dne odvolací lhůty.

Návrh vyměřovacího úřadu na obnovu v neprospěch strany bude činěn jen v případech skutečně závažných, když by opominutím obnovy mohlo dojíti k podstatnějšímu poškození státních zájmů.

Jde-li o návrh vyměřovacího úřadu, u něhož bylo původní trestní řízení v I. stolici vedeno, podá jej ustanovený trestní referent; v jiných případech podá návrh přednosta vyměřovacího úřadu.

K § 229, odst. 2. až 5. Pouhou žádostí strany o obnovu trestního řízení se výkon trestu nestaví, leč když vyměřovací úřad, u něhož bylo původní trestní řízení v I. stolici vedeno, uzná to vzhledem k povaze určitého případu vhodným. Z rozhodnutí vyměřovacího úřadu se může strana odvolati k fin. úřadu II. stolice, který rozhodne s konečnou platností (§ 227, odst. 6.).

Povolením obnovy zrušuje se trestní nález vydaný v původním řízení ipso iure; byla-li tedy obnova připuštěna ve prospěch odsouzeného, dlužno výkon trestu ihned zastaviti.

HLAVA IX.

S P O L E Č N Á U S T A N O V E N Í.

§ 231.

Pokud zákon nic jiného neustanovuje, platí ustanovení této hlavy pro všechny přímé daně a pro trestní ustanovení jich se týkající, neplatí však pro pozemkový katastr, zvláštním zákonem upravený a jeho vedení.

Úřady a komise.

Ú ř a d y.

§ 232.

(1) Správou přímých daní jsou pověřeny finanční úřady a to:

1. v první stolici: finanční úřady I. stolice neboli vyměřovací úřady,
2. v druhé stolici: finanční úřady II. stolice,
3. v třetí stolici: ministerstvo financí.

(2) Obor působnosti stanoví se, pokud zákon sám tak nečiní, vládním nařízením.

D a ň o v é k o m i s e.

§ 233.

(1) Vyměření daně důchodové a všeobecné daně výdělkové děje se, pokud zákon jinak neustanovuje, v daňové komisi, která jest pro tyto daně společnou.

K § 231. Taková odchýlná ustanovení obsahuje zákon na př.: v §§ 320—323 (týkají se jen daně domovní).

K § 232. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku jsou vyměřovacími úřady (fin. úřady I. stolice) berní správy, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi finanční ředitelství, po případě jejich expositury. Ve II. stolici fungují v Čechách a na Moravě zemská fin. ředitelství v Praze a v Brně, ve Slezsku finanční ředitelství v Opavě, na Slovensku generální fin. ředitelství v Bratislavě (vl. nař. ze dne 30. prosince 1918, č. 12 ex 1919 Sb. z. a n.) a v Podkarpatské Rusi hlavní finanční ředitelství v Užhorodě (zák. ze dne 9. února 1922, č. 59 Sb. z. a n.).

K § 233, odst. 1. Výjimky stanoví §§ 40, 64, odst. 4., 66, odst. 3., 67, odst. 1.

(2) Daňová komise budiž zřízena pro obvod každého vyměřovacího úřadu a kromě toho pro města, mající více než 10.000 obyvatelů.

(3) Ministerstvo financí může zřídit pro rozsáhlé obvody nebo pro obvody se zvláště velikým počtem poplatníků podle potřeby několik daňových komisí anebo přidělití města s více než 10.000 obyvatelů daňové komisi pro obvod vyměřovacího úřadu, k němuž náležejí.

§ 234.

(1) Počet členů jednotlivých daňových komisí se stejným počtem náhradníků určí ministerstvo financí, přihlížejíc ku velikosti a poplatní síle daňového okresu.

(2) Náhradník nastupuje, je-li člen zaneprázdněn nebo přestal-li býti členem za funkčního období.

§ 235.

(1) Předsedou (zástupcem předsedy) daňové komise jest přednosta (zástupce přednosta) vyměřovacího úřadu, pro jehož obvod daňová komise je zřízena.

(2) Za nepřítomnosti předsedy daňové komise nastupuje v jeho práva a povinnosti zástupce předsedy.

K § 233, odst. 2. a 3. Sídlem komisí daňových jest sídlo vyměřovacího úřadu, pro jehož obvod jsou zřízeny.

Ministerstvo financí vyhlásí ve Sb. z. a n. zřízení daňových komisí i obvodů, pro něž se zřizují, jakož i přidělení měst s více než 10.000 obyvatelů daňové komisi pro obvod vyměřovacího úřadu, k němuž náležejí. Týmž způsobem vyhlásí se veškeré změny v těchto komisích později nastalé či zřízení nových komisí.

K § 234. Počet členů každé jednotlivé komise vyhlásí ministerstvo financí ve vyhlášce o zřízení daňových komisí (viz § 233, odst. 2. a 3.). Aby bylo lze vyhověti ustanovení § 236, bylo by nutno utvořiti daňové komise jednak s lichým, jednak se sudým počtem členů (náhradníků).

K § 235. Přednosta (zástupce jeho) vyměřovacího úřadu je předsedou (zástupcem předsedy) všech daňových komisí, zřízených pro obvod vyměřovacího úřadu již ze zákona a nepotřebuje tudíž jmenování či potvrzení v této funkci.

§ 236.

(1) Finanční úřad II. stolice jmenuje pro svůj obvod do daňových komisí na 3 léta:

a) jednu část členů (náhradníků) a podle toho, čítá-li daňová komise buď až 11 členů nebo více než 11 členů, ještě o jednoho, pokud se týče o dva členy (náhradníky) více z osob, které mu na každé období po třech na každého člena (náhradníka) navrhnou zemědělské rady (v Podkarpatské Rusi až do zřízení zemědělské rady zemědělský referát civilní správy) z poplatníků daně důchodové a obchodní a živnostenské komory (obchodné a priemyselné komory) z poplatníků jak daně důchodové tak i všeobecné daně výdělkové; kolik míst té oné korporaci připadá, určí na toto období s konečnou platností finanční úřad II. stolice, vyslechna návrhy těchto korporací, dojdou-li včas (odst. 3., věta 1.) a hledě k ustanovení odst. 4., č. 3.;

b) druhou stejnou část členů (náhradníků), avšak nehledě k výše zmíněnému jednomu, pokud se týče dvěma členům (náhradníkům), bez návrhů v první větě, odst. 1., lit. a) zmíněných.

(2) Co jest v dalším řečeno o členech, platí též, pokud zákon jinak neustanovuje, o náhradnících.

(3) Návrhy nutno podati do neprodlužitelné, aspoň 3měsíční lhůty, kterou stanoví finanční úřad II. stolice. Pokud lhůta ku podání návrhů (odst. 1., lit. a), věta 1.) stanovená nebude dodržena nebo pokud ten onen návrh (odst. 1., lit. a), věta 1.) odporuje usta-

K § 236, odst. 1. až 3. *Návrhy na jmenování členů (náhradníků) daňových komisí budou činiti zájmové korporace pro každou jednotlivou komisi zvlášť. Osoby takto navržené musí náležeti onomu druhu povolání, jehož zájmy dotyčná korporace má hájiti.*

Při jmenování navržených členů (náhradníků) není vázán fin. úřad II. stolice pořadím, v němž tito jsou navrženi.

Zbylé členy (náhradníky) jmenuje fin. úřad II. stolice k návrhům vyměřovacích úřadů, rovněž po třech na každého člena a náhradníka. Fin. úřad II. stolice bude hleděti k tomu, aby po smyslu odst. 4., č. 3, byly přiměřeně zastoupeny důležité prameny důchodu, vyskytující se v daňovém okrese, nejsou-li již zastoupeny členy (náhradníky) jmenovanými na návrh zájmové korporace.

novením odst. 1. a odst. 4., č. 1. a 2., vyzve finanční úřad II. stolice k doplnění návrhu nebo k podání návrhů nových a to se lhůtou měsíční. Nebude-li taťto lhůta dodržena nebo bude-li návrh opětne odporovati ustanovení odst. 1. a 4., č. 1. a 2., není finanční úřad II. stolice návrhy vázán.

(4) Při jmenování nutno dbáti těchto zásad:

1. Jmenování mohou býti pouze svéprávní poplatníci všeobecné daně výdělkové nebo daně důchodové nebo obou daní, kteří jsou příslušníky republiky Československé, více než třicetiletí a nebyli odsouzeni pro trestný čin, při němž byla vyslovena ztráta volebního práva do obcí.

2. Poplatníci, kteří se dopustili trestního činu, uvedeného v §§ 185, 186, 187 nebo 188 tohoto zákona, mohou býti jmenováni teprve, když od pravoplatnosti nálezu prošlo 5 let.

3. Hlavní prameny důchodu buďtež, pokud se vyskytují v daňovém okrese, v daňové komisi přiměřeně zastoupeny. Nejméně dva členové komise musí platiti vedle daně důchodové také všeobecnou daň výdělkovou.

4. V daňových komisích s nejmenším počtem členů nesmí býti mimo předsedajícího více nežli jeden člen ze stavu aktivních státních úředníků, v daňových komisích s větším počtem členů nejvýše dva. Toto ustanovení se nevztahuje na předsedu daňové komise (jeho zástupce).

(5) Členové daňových komisí mohou býti odvoláni, členové podle odst. 1., lit. a) jmenování však jen tehdy, nevyhovují-li podmín-

Podobně jmenuje fin. úřad II. stolice členy (náhradníky) daňových komisí v případě posl. věty odst. 3. Jmenované členy (náhradníky) zpraví o tom fin. úřad II. stolice dekrety a vyhlásí jmenování jejich v Úředním listě a denních listech. Podobně se vyhlásí všechny změny ve členech (náhradnících) komisí.

K § 236, odst. 4., č. 1. *Členy (náhradníky) mohou býti muži i ženy.*

K § 236, odst. 5. *Co do důvodů, ze kterých může býti člen (náhradník) odvolán, rozeznává zákon mezi členy jmenovanými na návrh zájmových korporací [§ 236, odst. 1., lit. a)] a členy jmenovanými bez takového návrhu [§ 236, odst. 1., lit. b)]. Důvody, z nichž prvnější mohou býti od-*

kám odst. 4., č. 1. nebo 2. anebo neplní-li řádně svých povinností podle § 195, odst. 2.

(6) Jmenování na místo členů (náhradníků) předčasně vystouplých nebo odvolaných platí na zbytek funkčního období (odst. 1.) a děje se podle týchž zásad, jako při prvním jmenování.

§ 237.

(1) Jmenování členem daňové komise mohou odmítnouti členové Národního shromáždění, duchovní všelikého vyznání, činně sloužící státní a jiní veřejní zaměstnanci jakož i osoby vojenské, dále osoby, kterým jest přes 60 let nebo které jsou stíženy tělesnou vadou, jež by vykonávání této funkce byla na závadu, konečně osoby, které byly již po 6 let nepřetržitě členy některé daňové nebo odvolací komise, na příštích 6 let.

(2) O přípustnosti odmítnutí rozhodne finanční úřad II. stolice, z jehož rozhodnutí není odvolání.

volání, stanoví zákon, neuvádí však, z jakých důvodů mohou býti odvolání poslednější.

Odvolání mohou býti členové (náhradníci) daňových komisí buď na návrh předsedy komise nebo zájmových korporací, které učinily návrh na jich jmenování, nebo na vlastní žádost, a to fin. úřadem II. stolice, do jehož opatření nelze se odvolati.

Důvody odvolání člena (náhradníka), jež se stalo bez jeho žádosti, není mu třeba oznámiti.

K odvolání členů (náhradníků), jmenovaných podle § 236, odst. 1., lit. b), dojíti může z týchž důvodů, které zákon připouští u členů (náhradníků) jmenovaných podle § 236, odst. 1., lit. a), nebo z jiných závažných důvodů.

K § 236, odst. 6. Člen (náhradník) může předčasně vystoupiti z počtu členů (náhradníků) komise:

1. smrtí,
2. dodatečným uplatněním a uznáním některého z důvodů, uvedených v § 237, odst. 1.; o tom rozhodne fin. úřad II. stolice (§ 237, odst. 2.).

O předčasném odvolání členů (náhradníků) viz § 236, odst. 5. S návrhy na odvolání člena (náhradníka) budiž vždy spojen návrh na jmenování nového člena (náhradníka).

K § 237. Kdo se zdráhá, neuváděje omluvných důvodů, či když byly důvody jeho zamítnuty, převzítí funkci člena (náhradníka) v daňové komisi, může býti potrestán vyměřovacím úřadem peněžní pokutou do 2000 Kč (§§ 195, odst. 1., 210, odst. 7.). Viz též § 240, odst. 1.

§ 238.

(1) Členové, jichž funkční doba prošla, mohou býti opět jmenováni.

(2) Pokud nové jmenování není provedeno, podrží posavadní členové svoji funkci.

§ 239.

(1) Předsedové a všichni členové daňových komisí jsou povinni při jednání v komisi postupovati podle zákona, nehledíc k osobě, nestranně a podle nejlepšího vědomí a svědomí a zachovati nejprísnější tajemství o jednání v daňové komisi i o poměrech poplatníků, o nichž při tom zvědí.

(2) Členové, kteří jsou státními zaměstnanci, vykonávají svoji činnost pod svou úřední přísahou. Jiní členové vykonají s počátku své činnosti tento slib, byvše dříve výslovně upozorněni na trestní ustanovení (§ 199):

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při jednání v daňové komisi budu si počínati podle zákona, nehledíc k osobě, nestranně a podle nejlepšího vědomí a svědomí, a že zachovám nejprísnější tajemství o tom, co zvím z jednání v daňové komisi vůbec a o poměrech poplatníků zvláště.“

(3) Tento slib vykoná se tím způsobem, že slibující — nehledíc k tomu, zda a jakého jest náboženského vyznání — opakuje znění slibu a poté podá ruku předsedovi. O výkonu slibu sepíše se protokol, který podepíše slibující a předseda daňové komise. Jiné formálnosti a obřadnosti nejsou přípustny.

§ 240.

(1) Funkce člena daňové komise jest čestnou státoobčanskou povinností.

K § 239. Slib vykonají členové (náhradníci) nejpozději v prvním sezení komise, jehož se zúčastní.

Odepre-li člen (náhradník) výkon slibu, platí to za odeprání převzetí funkce člena (náhradníka) a možno jej trestati podle § 195, odst. 1., kromě toho lze jej odvolati podle § 236, odst. 5.

Opět jmenovaný člen (§ 238, odst. 1.) nemusí znovu slib vykonati.

K § 240, odst. 1. Neplnění povinností člena (náhradníka) daňové komise jest trestno podle § 195, odst. 2. a 3. Viz též § 236, odst. 5.

(2) Členové daňové komise, kterým ujde účastí v jednání daňové komise výdělek nebo vzejdou výlohy, mají nárok na přiměřené odškodnění, jehož výměru a podrobné podmínky stanoví ministerstvo financí.

§ 241.

(1) Předseda daňové komise řídí její práce, zodpovídá ze správného užívání zákona a jest povinen výkon usnesení daňové komise zákonu zřejmě odporujícího zastaviti.

(2) Předseda přidělí daňové komisi finanční orgány za referenty, kteří mají hlasovací právo toliko tenkrát, jsou-li zároveň členy daňové komise.

§ 242.

(1) Předseda pozve ke každému zasedání daňové komise všechny její členy. Pozvánky nutno doručiti alespoň 8 dní před zasedáním. Na místo zaneprázdněných členů pozve předseda náhradníky a to pokud možno takové,

K § 241. *Předseda komise jest strážcem státních zájmů, k jichž hájení jest v prvé řadě povolán.*

Předseda připravuje jednání komise, svolává komisi k zasedání, vede ji a jest povinen provést její usnesení, která jsou v souladu se zákonem (viz též § 247, odst. 2.). Je-li zaneprázdněn, přejímá jeho funkci jeho zástupce, na nějž pak přecházejí práva i povinnosti předsedy.

Předseda komise má též práva a povinnosti jako úřad vyměřovací (§ 326, odst. 2.).

Předseda komise zodpovídá zejména za to, že budou podrobeni dani důchodové a všeobecné výdělkové všichni poplatníci v daňovém okrese, a že uložení daně provede se s náležitou pečlivostí na vhodných základech zdaňovacích, aniž by však poplatníci byli probíráním malicherných věcí zbytečně obtěžováni.

K § 242. *Zasedání komise určí předseda podle potřeby, přihlížeje ovšem co možná k důležitým důvodům, které by zabraňovaly členům komise účast na sezení (na př.: v letních měsících pobyt na venku, před vánočními svátky nutná přítomnost v obchodě a pod.).*

Volaje náhradníky, bude předseda komise vždy postupovati tak, aby za člena jmenovaného podle § 236, odst. 1., lit. a) nebo b), povolán byl vždy náhradník týžte způsobem jmenovaný, tedy na místo člena jmenovaného na návrh zájmové korporace náhradník t o u ž e korporací navržený.

Není ovšem nutno, protože nebude to vždy možno při nepřítomnosti některých členů, aby při jednotlivých sezeních komise byl vždy zachován zákonný poměr mezi počtem členů (náhradníků) jmeno-

kterí náležejí k podobným vrstvám výdělcům nebo důchodovým.

(2) Pozvaní náhradníci vstupují v každém směru na místo členů.

(3) Daňové komise jsou schopny se usnášeti, je-li přítomna alespoň polovice členů mimo předsedu nebo jeho zástupce.

(4) Nedostaví-li se do ustanovené hodiny tolik členů, kolik jest třeba k usnášení, počne se schůze o hodinu později, nehledíc ku počtu přítomných členů. Okolnost ta budiž v pozvánkách uvedena.

§ 243.

(1) Daňové komise rozhodují nadpoloviční většinou hlasů přítomných členů. Předseda hlasuje toliko při rovnosti hlasů.

(2) Nedosáhne-li se při hlasování o některé číslci nadpoloviční většiny hlasů, buďtež připočítávají hlasy pro číslci poplatníku nejneprůzračnější tak dlouho ke hlasům pro číslci nejbližší, poplatníku průzračnější, až se dosáhne nadpoloviční většiny.

vaných k návrhu zájmových korporací a jmenovaných fin. úřadem II. stolice, či poměr členů podle § 236, odst. 4., č. 3.

Pozvánky se dodají členům (náhradníkům) na stvrzenku nebo poštou na zpáteční lístek.

V pozvánce se uvede stručně předmět jednání (na př.: ukládání daně důchodové a všeobecné daně výdělkové, posudek o podaných odvoláních, po případě jejich rozhodnutí a pod.) a přibližná doba trvání sezení komise, jakož i upozornění podle § 242, odst. 4.

Před jednáním komise vykonají členové (zástupci) slib podle § 239, - odst. 2., nestalo-li se tak již dříve, a předseda komise poučí přítomné o jejich povinnostech a o ustanovení §§ 245, odst. 2. a 3., a 199, po případě připomene jim jejich slib.

Daňové komise mají též práva i povinnosti, jako úřad vyměřovací a jako předseda komise (§ 326, odst. 2.; viz též § 241) a rozhodují o návrzích vyměřovacího úřadu na vyměření daně (§ 326, odst. 1.), dbajíce ustanovení § 327.

Tresty na porušení povinnosti členů daňových komisí stanoví § 195 a § 199, odst. 1. Viz též § 239.

K § 243, odst. 2. *Na př.: komise čítá 7 členů a jedná se o odhad důchodu z podniků některého poplatníka. Jeden člen hlasuje pro 5000 Kč, druhý pro 6000 Kč, třetí pro 7000 Kč, čtvrtý pro 8000 Kč, pátý pro 9000 Kč, šestý a sedmý pro 10.000 Kč. Usnesení komise bude tedy zníti na důchod 8000 Kč.*

§ 244.

(1) Jedná-li se v daňové komisi o zdanění některého jejího člena, jeho příslušníka domácnosti (§ 5, odst. 4.), jeho příbuzných nebo sešvakřených v pokolení přímém vůbec nebo v pobočném pokolení až do třetího stupně, jedná-li se dále o zdanění zaměstnavatele nebo zaměstnance některého člena daňové komise aneb může-li člen očekávat od rozhodnutí prospěch nebo újmu, konečně, jde-li o někoho, jehož jest člen komise zákonným zástupcem anebo zmocněncem, vzdálí se takový člen před poradou a usnesením.

(2) Předseda odevzdá v takovém případě předsednictví svému zástupci, zástupce pak v témže případě některému členu daňové komise.

§ 245.

(1) Daňová komise usnází se zpravidla o každém poplatníku zvláště.

(2) O poplatnících, u nichž se návrhy vyměřovacího úřadu shodují s příznáním, hlasuje se najednou, pokud členové daňové komise u jednotlivých poplatníků ničeho proti tomu nenamítají.

(3) Daňová komise může na předsedův podnět jediným usnesením shodně s návrhy vyměřovacího úřadu rozhodnouti o poplat-

K § 244. Případ, kde může člen komise očekávat od jejího rozhodnutí prospěch či újmu, nastává na př. u veřejného či tichého společníka poplatníkov.

Okolnost, že a proč se vzdálil ten který člen komise (předseda komise či jeho zástupce) před poradou a usnesením, vyznačí se v protokole o sezení komise. Při tom bude nutno zjistiti, je-li komise schopna usnášení (§ 242, odst. 3.) při zbylém počtu členů, a zavolati po případě náhradníka. Není-li to možno, bylo by vyloučiti dotčený případ a odsunouti jej do příštího zasedání komise.

K § 245, odst. 3. Jak předseda komise, tak i komise sama musí si býti vědomi, že toto zjednodušení nezbavuje komisi její povinnosti, aby si utvořila náležitý úsudek o důchodových (výdělkových) poměrech každého jednotlivého poplatníka a že tedy má takové případy vyměření daně zkoumati stejně pečlivě, jako ostatní.

Mohou tedy jak předseda komise, tak i každý její člen v takovém případě činiti odchýlné návrhy u každého jednotlivého případu či jinak zahájiti zvláštní projednávání takového případu.

nících, jejichž celkový zdanitelný důchod (výtežek) nepřesahuje u žádného 50.000 Kč.

§ 246.

O jednání a rozhodnutích daňové komise sepíše se protokol, podepsaný předsedajícím a dvěma členy, kteří se jednání zúčastnili.

§ 247.

(1) Neprovede-li daňová komise úkol jí uložený do doby ministerstvem financí přiměřeně stanovené přes poučení předsedou daňové komise, může ministerstvo financí, když tato lhůta marně prošla, přenést její oprávnění na příslušný úřad I. stolice; na následek tento budtež však všichni členové daňové komise napřed řádně upozorněni.

(2) Totéž opatření může ministerstvo financí učiniti, přestupuje-li daňová komise vědomě přes poučení dané předsedou zákonná ustanovení nebo odepře-li výslovně svoji součinnost; ustanovení odst. 1., věta 2. platí tu obdobně.

Odvolací komise daňové.

§ 248.

(1) Odvolací komise budiž zřízena pro obvod každého finančního úřadu II. stolice; ministerstvo financí jest však oprávněno pro roz-

K § 246. V protokole se vyznačí nejprve všichni přítomní, načež se zjistí, je-li komise schopna se usnášeti (§ 242, odst. 3.), po případě došlo-li k jednání komise podle § 242, odst. 4.

Vykonali-li členové komise či někteří z nich slib před zahájením sezení, poznamená se to též v protokole o jednání komise, jakož i to, že předseda komise upozornil všechny přítomné na jejich povinnosti, utvrzené slibem, i na trestní ustanovení § 199, po případě i § 195, odst. 2. a 3. Viz též § 245.

K § 247, odst. 1. Tato zákonem poskytnutá možnost nijak nevylučuje, že se v odůvodněných případech, zejména při velkém počtu případů neb velikých případech na žádost, usnesenou většinou komise, povolí přiměřená lhůta k dokončení úkolu.

K § 248. Zřízení odvolacích komisí a počet členů jich i zástupců vyhlásí ministerstvo financí ve Sb. z. a n.

O právech a povinnostech komise odvolací a jejího předsedy jednají §§ 334 a 335, o působnosti její § 330, odst. 2.

sáhlé obvody nebo pro obvody se zvláště velkým počtem poplatníků zříditi, je-li třeba, několik odvolacích komisí.

(2) Ministerstvo financí určí počet členů odvolacích komisí se stejným počtem náhradníků, přihlížejíc k velikosti a poplatní síle obvodu odvolací komise.

(3) Předsedou (zástupcem předsedy) odvolací komise jest pravidelně přednosta (zástupce přednosta) finančního úřadu II. stolice, pro jehož obvod jest odvolací komise zřízena; jsou-li pro to důvody, může ministerstvo financí jmenovati jinou osobu předsedou odvolací komise, pokud se týče jeho zástupcem.

(4) Členy a náhradníky odvolacích komisí jmenuje ministerstvo financí podle zásad uvedených v § 236, jehož ustanovení i jinak tu platí obdobně.

(5) Člen odvolací komise nemůže býti zároveň členem nebo náhradníkem v daňové komisi, která jest v obvodu působnosti odvolací komise.

(6) Ustanovení § 235, odst. 2., a §§ 237 až 247 platí obdobně také pro odvolací komise.

Místní příslušnost úřadů a komisí a místo předpisu daně.

§ 249.

(1) Místní příslušnost vyměřovacích úřadů se řídí:

Rozhodnutí a usnesení odvolací komise podepíše její předseda (jeho zástupce), jenž může k tomu použítí razítka; provede je fin. úřad II. stolice vlastním jménem, ale odvolává se na usnesení komise.

Ostatně platí to, co řečeno k §§ 235—247.

Odvolací komise může dáti provéstí další šetření a důkazy nutné podle jejího názoru pro rozhodnutí případu komisí daňovou nebo vyměřovacím úřadem. Taková usnesení se odevzdají fin. úřadu II. stolice, aby zařídil další.

K § 249, odst. 1. *Toto ustanovení vztahuje se na jednotlivé druhy daní; příslušnost v trestním řízení určuje § 210.*

O delegaci jiných než příslušných úřadů (komisí) jedná § 251.

a) U daně důchodové podle bydliště poplatníkov. Má-li poplatník několik bydlišť v tuzemsku, rozhoduje místo, v němž je pramen důchodu, pokud se týče největší pramen důchodu; není-li v tuzemsku takových pramenů nebo jde-li o jinaké pochybné případy, rozhoduje bydliště, v němž přebýval poplatník delší dobu.

Pro poplatníka nemajícího v tuzemsku bydliště, jest rozhodným místo, kde jest pramen důchodu, pokud se týče největší pramen důchodu; není-li v tuzemsku takových pramenů nebo jde-li o jinaké pochybné případy, rozhoduje místo, v němž přebýval poplatník delší dobu.

K § 249, odst. 1., lit. a). *Pojem bydliště viz § 252.*

Několik bydlišť má poplatník na př. když má ve městě trvalý byt a přitom bydlí na svém statku, po případě má více statků (zámků), kde střídavě pobývá.

Nespadají sem však případy, když obyvatel města zdržuje se v letním čase na své vile.

Rovněž sem nenáleží případy, kdy úředník či obchodník, jak tomu bývá ve větších městech, bydlí trvale na jiném místě, než kde je jeho úřad či provozovna. V takových případech rozhoduje jen bydliště.

Pro funkcionáře čl. zastupitelských a konsulárních úřadů (vyslanců, konsulů atd. a jich personálu), kteří jsou ze služebních důvodů nuceni zdržovati se trvale v cizině, pokládá se k účelům ukládání daně důchodové za jejich tuzemské bydliště hlavní město Praha (jako sídlo ministerstva zahraničních věcí). Ukládání daně důchodové pro tyto funkcionáře bude prováděti berní správa v Praze I. či příslušná komise daňová v jejím obvodu. Táž zásada bude platiti i pro jiné čl. funkcionáře za týchž okolností se v cizině trvale zdržující.

Vyřešení místní příslušnosti jest součástíkou platebního rozkazu (§ 328); i lze se v tomto směru poplatníku domáhati nápravy jen odvoláním (§ 330).

Místní příslušnost pro předpis daně jednou na jisto postavená působí samočinně též pro vše, čeho se strana na tomto podkladě domáhá (na př.: odpisu, posečkáni, prominutí).

Vznikl-li ještě ve stadiu před vyměřením daně spór o místní příslušnost, nebo vyvolá-li tuto otázku úřad sám, může podle obdoby § 249, odst. 1., lit. b), rozhodnouti fin. úřad II. stolice, po případě ministerstvo financí, vyhradivše poplatníkovi právo odvolání proti vyměřením daně, včetně určení místní příslušnosti; proti takovému rozhodnutí prve zmíněného úřadu nelze se zvláště odvolati (§ 330, odst. 8., a § 339).

b) U všeobecné daně výdělkové, pokud zákon nic jiného nestanoví, podle místa, kde se poplatník zdaňuje důchodovou daní, nebo kde by se důchodovou daní zdaňoval, kdyby jí byl podroben.

Jde-li o podnik společenský, jehož společníci se zdaňují daní důchodovou v obvodu různých vyměřovacích úřadů, rozhodne finanční úřad II. stolice, přihlížeje ku přáním společníky podniku projeveným, o tom, který z úřadů přicházejících v úvahu při důchodové daní jednotlivých společníků jest příslušným pro všeobecnou daň výdělkovou společenského podniku; jsou-li společníci zdaňováni daní důchodovou v obvodu různých finančních úřadů II. stolice, rozhodne o příslušnosti pro všeobecnou daň výdělkovou společenského podniku tímž způsobem ministerstvo financí.

U podniků nefysických osob, které zásadně nejsou podrobeny důchodové daní, rozhodno jest pro vyměření všeobecné daně výdělkové místo sídla, není-li ho, místo ústřední správy těchto osob v tuzemsku.

c) U zvláštní daně výdělkové podle sídla.

Je-li sídlo podnikatelské v cizině, platí za sídlo jeho sídlo tuzemského zastupitelství (representace) nebo zmocněnce vyznačeného v § 263, odst. 7.

d) U daně pozemkové a domovní podle místa, kde jest nemovitost, a jde-li o budovu, která leží v obvodu několika vyměřovacích úřadů, podle místa, kde leží větší její část.

K § 249, odst. 1., lit. b). Výhrada „pokud zákon nic jiného nestanoví“, má na mysli případy §§ 64, odst. 4., 66, odst. 3., a 67, odst. 3.

Věta „kde by se důchodovou daní zdaňoval, kdyby jí byl podroben“, týče se případů, kde poplatník daní důchodové ať z jakéhokoliv důvodu nepodléhá, buď že na př. je osvobozen podle § 3, nebo jeho důchod se přičítá důchodu hlavy rodiny podle § 5, odst. 2. až 4.

Podniky „nefysických osob“ jsou na př. podniky kapitol a pod. Pokud sem patří podniky spolků, viz § 68.

K § 249, odst. 1., lit. c). U státních podniků řídí se sídlo podle sídla správního sboru (zák. ze dne 18. prosince 1922, čís. 404, a vl. nař. ze dne 25. září 1924, čís. 206 Sb. z. a n., § 8).

Co se týká pojmu „sídlo“, viz § 84.

e) U daně rentové přímo vybírané, podle týchž zásad jako pod lit. a), po případě podle sídla poplatníkovy, u daně rentové vybírané srážkou u dlužníka podle místa, kde se daní podrobené požitky vyplácejí nebo ve prospěch věřitele připisují.

f) U daně z tantiem podle místa, kde se dávece podrobené požitky vyplácejí nebo ve prospěch věřitele připisují, u daně z vyššího služného podle týchž zásad, jako pod lit. a).

(2) V případech, kde nestačí pro stanovení příslušnosti ustanovení odst. 1., rozhoduje o příslušnosti úřadů a komisí ministerstvo financí.

(3) Daň předepíše se v berní obci, v níž leží místo rozhodné pro příslušnost podle odst. 1. a 2., pokud zákon nic jiného nestanoví.

§ 250.

(1) Příslušnost daňových komisí řídí se podle příslušnosti vyměřovacích úřadů.

(2) Je-li daňových komisí několik (§ 233), jest příslušnost dána obvodem, pro nějž jest komise zřízena.

§ 251.

(1) Ministerstvo financí může z důležitých důvodů na žádost poplatníkovy nebo z úřední povinnosti delegovati jiný úřad vyměřovací nebo jiný finanční úřad II. stolice nežli úřad podle všeobecných ustanovení příslušný, aby provedl buď jen určité nebo veškeré úkony daně se týkající nebo trestní řízení.

K § 249, odst. 3. Obvod „berní“ obce kryje se s pojmem „katastrálního“ území, které se nemusí krýti s obvodem „místní“ či „politické“ obce, neboť místní obec může mít jedno nebo více katastrálních území.

Ke katastrálním územím náleží v Čechách i „osady“ podle §§ 107 až 114 obecního zřízení, mají-li svůj vlastní katastr.

Místo, kde se daň předepíše, třeba dobře rozeznávati od místa, které jest směrodatné pro příslušnost vyměřovacích úřadů, obě se může, ale nemusí krýti.

Co do předpisů daně viz na př. u všeobecné výdělkové daně § 58, u zvláštní výdělkové daně §§ 84—88.

K § 250, odst. 2. Totéž platí též pro příslušnost odvolacích komisí, je-li jich zřízeno několik (§ 248, odst. 1.).

(2) Ustanovení odst. 1. platí též pro daňové (odvolací) komise a trestní senáty.

(3) Ustanovení § 210, odst. 4. a 5. zůstávají nedotčena.

Bydliště.

§ 252.

Bydliště podle tohoto zákona má fysická osoba tam, kde má byt za okolností, z nichž lze souditi na úmysl se v místě trvale zdržovati.

K § 252. *Pojem bydliště jest přizpůsoben ustanovením jurisdikční normy ze dne 1. srpna 1895, čís. 111 ř. z. (§§ 66—75), a vyznačuje se dvěma momenty, jednak subjektivním, t. j. úmyslem, jednak objektivním, t. j. pouhou skutečností zdržování se, pobývání na určitém místě.*

Na úmysl lze souditi z indicií, i když se popírá; zato motivy prokázaného úmyslu jsou nerozhodny. Trvalému zdržování se v místě není na závalu, není-li výhradně nebo nepřetržitě.

O tuzemském bydlišti cizince nelze ovšem mluvit, když si drží v tuzemsku stálý byt a používá ho sice pravidelně, ale vždy jen přechodně, na př. pro zotavení, léčení či k zábavě a pod.

Naproti tomu jest ale bydliště v tuzemsku odůvodněno m. j. jak držení stálého bytu, ve kterém je rodina stále ubytována a ve kterém se i strana sama každý rok po nějakou dobu zdržuje, tak i opakujícím se delším pobytem v tuzemsku v ročním, k tomu účelu najatém bytě, a konečně každoročním pobytem po část roku v bytě na více let najatém.

U aktivních vojenských osob a četnictva, platí podle § 68 jurisdikční normy místo posádky jako bydliště. Je-li vojenská (četnická) osoba trvale komandována ze své posádky na jiné místo, je bydlištěm místo, do něž je komandována.

Povolání neaktivních vojenských osob ke cvičení ve zbraní či k vojenské službě za mobilisace a války nelze pokládati za změnu jejich posavadního bydliště.

Ustanovení o bydlišti platí i o poručencích i opatrovancích.

Umístění poplatníka v ústavu pro choromyslné či v jiném léčebném ústavě, uvěznění jeho či dočasná jeho nepřítomnost v bydlišti (na př. na letním bytě, na delší návštěvě u příbuzných, na cestách a pod.) nemění ničeho na jeho bydlišti.

U osob, které při svém duševním či tělesném stavu nemohou projevit úmysl zdržovati se trvale v určitém místě, dlužno souditi na bydliště z okolností, provázejících pobyt poplatníkův na tom kterém místě (na př. pobyt trvalejšího rázu na určitém místě ve vlastním domě, v najatém bytě, u příbuzných, třeba dočasně přerušovaný).

U neodevzaných pozůstalostí rozhoduje bydliště zůstavitelovo.

Co se týče zaměstnanců čl. zastupitelských a konsulárních úřadů, viz § 249, odst. 1., lit. a.)

Lhůty.

§ 253.

(1) Pokud zákon sám pro určité úkony neustanoví lhůty, mohou tyto lhůty stanoviti finanční úřady (komise), přihlížejíce ke skutečné potřebě, ne však kratší 8 dní.

(2) Odvolání podati dlužno do 30denní lhůty, pokud zákon nic jiného neustanovuje.

(3) Lhůty mohou býti v jednotlivých případech z důležitých důvodů prodlouženy; ze stejných důvodů může býti dovoleno, aby

Kterak v pochybnostech postupovati při podávání přiznání, viz § 307.

„Pobyt“, „přebývání“ a pod. jest výrazem pro pouhou skutečnost, že se osoba na určitém místě zdržuje, ale bez úmyslu § 252. (Viz na př. §§ 1, č. 1. a 3., 249, odst. 1., lit. a) odst. 2.) Proč na určitém místě se zdržuje, zda se na něm zdržuje, že musí nebo chce, jest nerozhodno.

K § 253, odst. 1. *Lhůty, které o b l i g a t o r n ě zákon stanoví, jsou na př. k podání oznámení o vzniku či zániku daňové povinnosti, k podání přiznání, k podání odpovědi na odvolání vyměřovacího úřadu a pod.*

Lhůty, jež f a k u l t a t i v n ě stanoviti mohou úřady (komise), jsou na př. prodloužení zákonné lhůty k podání přiznání, lhůta ku předložení dokladů, potřebných ku přezkoušení přiznání či k opravě přiznání formálně vadného (§ 309), lhůta ku splnění výzvy podle § 310, odst. 2., aby se poplatník dostavil k osobnímu jednání, aby rozvedl podrobně své příjmy a výdaje, aby připustil nahlédnutí do knih či provedení místní prohlídky, lhůta k odpovědi na pochybnosti o správnosti přiznání (§ 312).

Jak nedodržení zvláštních lhůt zákonných, tak i lhůt stanovených úřady (komisi), může míti pro poplatníka škodlivé následky (viz odst. 7.), na př. uložení pořádkové pokuty, zavedení trestního řízení, zvýšení daně při nepodání přiznání podle § 309, odst. 3., vyměření daně z moci úřední podle §§ 309, odst. 1., 310, odst. 3., 312, odst. 3. a 325.

K § 253, odst. 2. *Výhrada „pokud zákon jinak neustanovuje“ platí na př. pro odvolání v exekučním řízení (§ 355, odst. 2., lhůta 8denní).*

Lhůta 30denní platí též při uložení pořádkových pokut.

K § 253, odst. 3. *Poněvadž zákon nerozeznává, mohou býti v š e c h n y lhůty prodlouženy. To bude ovšem praktické hlavně tam, kde jest straně dána možnost během lhůty provést úkon, sloužící k obhájení jejích zájmů a vyžadující zpravidla větší přípravy (na př. prodloužená lhůta k podání přiznání, nebo opatření dokladů podle § 309, odst. 1., prodloužená lhůta k podání odvolání a pod.), tedy kde jde o žádosti odvolání, lhůty v řízení vyměřovacím, odvolacím a pod.; méně jest praktické pro-*

opožděné odvolání nebo opožděné podání bylo projednáno.

(4) Žádost o prodloužení lhůty před jejím uplynutím podaná staví lhůtu až do dne doručení vyřízení o žádosti.

(5) Příslušnost úřadů rozhodovati o žádostech podle odst. 3. upraví vládní nařízení; o odvolání ve věcech lhůt, pokud má strana na ně nárok, rozhodne s konečnou platností přímo nadřízený finanční úřad.

dlužování pouhých lhůt oznamovacích nebo přihlašovacích, kde se bude pravidelně jednati o to, aby podání třeba opožděné bylo přece vzato v meritorní projednávání.

Strana ovšem nemá právního nároku na prodloužení vůbec nebo na žádané prodloužení (slovo „mohou“), pročez z rozhodnutí — i zamítavého — není odvolání (a contrario § 253, odst. 5.).

K § 253, odst. 4. Lhůta se staví dnem podání žádosti za prodloužení lhůty u příslušného úřadu (viz odst. 6.) a byla-li žádost odeslána poštou, dnem, kdy byla dána doporučně na poštu (§ 254, odst. 1.). Zbytek lhůty začne plynouti dále dnem, jenž následuje po dni, kdy bylo vyřízení o žádosti doručeno. Nepočítají se tedy do lhůty dny, počínajíc dnem podané žádosti a končíc dnem doručení.

Byla-li podána žádost za prodloužení lhůty u nepřislušného úřadu, vrátí ji tento neprodleně poplatníku či jeho zmocněnci s poučením, že ji má podati u onoho úřadu, který je označen ve výzvě či příkazu.

Podáním žádosti za prodloužení lhůty u nepřislušného úřadu lhůta se nestaví.

K § 253, odst. 5. U lhůt může být zpravidla sporným jen, je-li nějaká lhůta v určité délce vůbec dána nebo byla-li podle platných ustanovení (§ 254) dodržena.

Zvláštní pořad stolic, který tu zákon připouští, záviseti bude od toho, nejd-e-li o promeškání lhůty, kteráž majíc v zápětí buď materiální újmu (na př. §§ 98, odst. 2., 99, odst. 1., 131, odst. 3., 137, odst. 2., 170, odst. 1.), nebo trestní následky (na př. §§ 27, 62, 63, odst. 1., 90, odst. 1.), přijde na přetřes při rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ve věci samé, nebo nejd-e-li o promeškání lhůty, tvořící článek ve výměrovacím a jiném řízení (§ 330, odst. 8., a § 339, odst. 1.).

Zvláštní pořad stolic podle § 253, odst. 5., bude naopak na místě, kde dodržení lhůty jest podmínkou pro vyřízení věci vůbec (na př. §§ 32, odst. 4., 33, odst. 2., 63, odst. 3., 106, 113, odst. 1., 340, odst. 4., 5.), k němuž nedojde, je-li lhůta skutečně promeškána. S téhož hlediska stanoví zákon zvláštní pořad stolic u odvolání (§ 330, odst. 10., věta 2., a § 339, odst. 1.), je-li včasné podání jeho sporným.

(6) Ve výzvách a příkazech budiž vždy uveden úřad, u kterého úkon má nebo může být proveden, a lhůta, do které se tak má státi, jinak započne lhůta běžeti až po oznámení těchto údajů.

(7) V úředním sdělení budiž vždy výslovně uvedeno, jaké jsou následky, nedodrží-li se stanovená lhůta.

§ 254.

(1) Lhůta počíná se dnem, jenž jde po skutečnostech v § 256, odst. 2. uvedených nebo po jiných skutečnostech lhůtu zakládajících, na příklad, že daň srážkou vybíraná byla sražena; dny poštovní dopravy nepočítají se do lhůty jen, bylo-li podání dáno na poštu doporučeně nebo jako telegram.

(2) Podává-li odvolání vyměřovací úřad, počíná se lhůta dnem jdoucím po dni, kdy se stalo naříkané rozhodnutí.

(3) Případne-li poslední den lhůty na neděli nebo státem uznaný svátek nebo den památný, končí se lhůta teprve příštím dnem všedním.

Počítání času a zaokrouhlování.

§ 255.

(1) Při všech výpočtech, týkajících se předpisu nebo odpisu přímých daní, čítá se rok za 360 a měsíc za 30 dnů.

K § 253, odst. 6. *Byla-li odpověď na výzvu nebo příkaz podána u nepřislušného úřadu, vrátí úřad neprodleně podání podateli či jeho zmocněnci s poučením, že má je podati u onoho úřadu, jenž je označen ve výzvě či příkazu. Do takového opatření úřadu nelze se odvolati.*

Co se týče odvolání, podaného na nepřislušném místě, viz § 330, odst. 10.

K § 253, odst. 7. *Míněny jsou zde následky, které zákon sám stanoví, tak na př. §§ 309, odst. 1.—3., 310, odst. 3., 312, odst. 3., 325.*

Nebylo by lze tedy v úředním sdělení vysloviti, že na př. ta neb ona okolnost bude pokládána za prokázanou, nedojde-li včas odpověď.

K § 254, odst. 1. *Ustanovení druhé věty platí nyní pro všechny lhůty, ať zákonem nebo úřadem stanovené, ať lhůty odvolací nebo jiné, ať lhůty původní nebo lhůty o původní lhůtu se opírající.*

(2) Pokud zákon sám tak neustanovuje, jest dovoleno zaokrouhlovati dolů buď vyměřovací základ nebo daň; podrobnosti upraví ministerstvo financí.

Rozhodnutí a opatření.

§ 256.

(1) Úřední rozhodnutí a opatření (příkazy, výzvy) finančních úřadů (komisí) nabývají pro jednotlivé osoby právní účinnosti, jsou-li jim řádným způsobem sdělena.

(2) To se děje, pokud zákon nepřipouští veřejného vyhlášení nebo veřejného vyložení, doručením písemného sdělení.

(3) Přítomnému může býti opatření oznámeno ústně (protokolárně); na žádost jeho vyhotoví se písemné sdělení.

(4) Chyby v počítání, psaní a jiné omyly a přehmaty, které nevybočují z mezí zřejmých nesprávností, může úřad (komise), od něhož vyšly, kdykoliv, nastalo-li promlčení ve lhůtě stanovené v § 277, odst. 4., opravit a o podaném odvolání sám (sama) s konečnou platností rozhodnouti; jinak postupovati nutno podle všeobecných ustanovení.

(5) Úřední rozhodnutí a opatření ve věcech daňových, která odporují zákonu nebo se za-

K § 254, odst. 2. Odvolání může podati vyměřovací úřad (§ 330, odst. 2.), nebo přisedící finanční úředník senátu (§ 223, odst. 1.).

K § 254, odst. 3. Které jsou státem uznané svátky a památné dny, stanoví zákon ze dne 3. dubna 1925, č. 65 Sb. z. a n.

Státem uznanými svátky jsou: 1. leden, 6. leden, Nanebevstoupení Páně, Božího Těla; 29. červen, 15. srpen, 1. listopad, 8. prosinec a 25. prosinec.

Památnými dny jsou: 5. červenec, 28. září, 6. červenec, 1. květen a 28. říjen.

K § 255, odst. 2. Takové zvláštní ustanovení obsahují na př. §§ 18, odst. 2., 57, odst. 2., 83, odst. 16., 184, odst. 3.

K § 256, odst. 2. Veřejné vyhlášení připouští zákon u daně pozemkové (§ 104, odst. 2.) a činžovní (§ 146, odst. 2.), veřejné vyložení u domovní daně třídní (§ 165, odst. 2.).

K § 256, odst. 5. a 6. Podnět k takovému opatření může vyjít od úřadu, jenž rozhodnutí vydal (učinil opatření), po případě od úřadu jiného ať

kládají na podstatně vadném řízení, mohou býti bez rozdílu, nabyly-li právní účinnosti čili nic, anebo jsou-li na újmu státu neb poplatníkovi, pokud zákon nic jiného neustanovuje, z úřední moci nebo na žádost poplatníkovu zrušena, jinými nahrazena nebo změněna, nastalo-li promlčení ve lhůtě stanovené v § 277, odst. 4.; pokud jest k tomu potřebí zmocnění nadřízeného úřadu, stanoví vládní nařízení.

(6) Má-li závadné úřední rozhodnutí a opatření původ v usnesení daňové (odvolací) komise nebo trestního senátu, uloží nadřízený úřad finanční předsedovi komise (senátu), aby závadné opatření jménem komise (senátu) odvolal, pokud nastalo promlčení ve lhůtě stanovené v § 277, odst. 4.

Doručování.

§ 257.

(1) Písemná sdělení, zejména platební rozkazy doručí se na stvrzenku do vlastních

již stejně řaděného, podřízeného či nadřízeného; úřadu stojí na roveň daňová (odvolací) komise či trestní senát. Mimo úřady může podnět k opatřením zde míněným dáti jen poplatník sám.

K § 257, odst. 1. Doručení lze provésti s právním účinkem buď do vlastních rukou poplatníkových nebo do rukou zástupce, který jej podle zákona, stanov a pod. zastupuje, nebo do rukou zmocněnce, kterého si sám zřídil.

Případy, kde doručení, má-li býti právně účinné, musí se státi do vlastních rukou, jsou v zákoně výslovně vyloučeny (na př. § 213).

Platně doručiti lze správním účinkem osobám, které právně poplatníka zastupují jako zákonní či úředně zřízené zástupci (§ 262, odst. 1., č. 1, 3, 4). Pokud jde o protokolované firmy společenské, ať již jako souhrn osob s kvalitou neb bez kvality osob právnických (§ 262, odst. 1., č. 2), lze platně doručovati těmto osobám: u veřejné obchodní společnosti každému společníku, pokud není ze zastupování vyloučen (čl. 117. obch. zák.), u komanditní společnosti nebo komanditní společnosti na akcie komukoliv z osobně ručících a k zastupování oprávněných společníků (čl. 167. obch. zák.), u akciových společností (čl. 235. obch. zák.) a hospodářských a výdělkových společenstev (zák. ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., § 21) některému členu představenstva, který jest oprávněn podepisovati nebo spolupodepisovati firmu nebo některému úředníku oprávněnému k zastupování před soudem, konečně u společností s r. o. (zák. ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. z., § 18) některému z jednatelů. Pro Slovensko a Podkarpatskou Rus odpovídají cit. ustanovením obch. zák. §§ 90, 114, 186 a 241 zák. čl. XXXVII/1875. Platnost cit. zák. č. 58/1906

rukou adresáta neb jeho zákonného zástupce nebo zmocněnce úředním orgánem, obecním úřadem anebo poštou. Nezastihne-li se osoba, které se má doručiti, může býti dopis doručen platně do rukou náhradního příjemce, t. j. do rukou doručiteli známé dorostlé osoby k rodině adresátově (zákonného zástupce nebo zmocněncově) patřící. Nezastihne-li se advokát nebo veřejný notář, jemuž jako zmocněnci strany dlužno doručovati, v kanceláři, může dopis býti doručen platně každému oprávněnému zřízení advokátovu neb notářovu tam přítomnému a doručovateli známému.

(2) Odepře-li osoba, které může býti platně doručeno, přijmouti doručovaný dopis, zanechá se dopis s účinkem doručení buď na místě doručení, aneb, není-li to možné, u obecního nebo poštovního úřadu; tento způsob do-

ř. z. byla rozšířena na obvod celého území státního zák. ze dne 15. dubna 1920, č. 271 Sb. z. a n.

Lze tedy s právním účinkem doručovati osobám, které za poplatníka mohou s právním účinkem jednati, leč by i tito zákonní zástupci zřídili si zmocněnce podle § 263; něco jiného jest, komu lze při souhrnu osob, které netvoří právnickou osobu (§ 261), daň předepsati.

Platně doručiti lze i jiným osobám než těm, které se vykazaly písemnou plnou mocí podle § 263, odst. 1., jsou-li tyto osoby jiným způsobem k přijímání zmocněny, na př. osobám zmocněným k přijímání poštovních zásilek nebo, jde-li o doručení týkající se provozu podniku, na př. doručení platebního rozkazu na všeobecnou nebo zvláštní daň výdělkovou, prokuristům (čl. 42. obch. zák. a § 18, odst. 3. a 4. cit. zák. č. 58/1906 ř. z.).

Vzhledem k ustanovení předposlední řádky odst. 1. bude nutno zjišťovati oprávnění zřízenců k přijímání zásilek.

Aktivním osobám vojenským a četnickým lze doručovati prostřednictvím nejbližší nadřízeného velitelství (úřadu, ústavu).

Doručuje-li se jinak v budovách vojenských či vojskem zabraných, má se (pokud se doručení neděje poštou) vždy učiniti dříve oznámení veliteli budovy a přibrati k tomu osobu vojenskou, kterou určí tento velitel.

Co se týče osvobození od poštovního a označování zásilek osvobozených od poštovního i poštovnímu podrobených, viz vyn. min. fin. ze dne 25. srpna 1921, č. 72.353 (Věstník min. fin. č. 8/1921, odd. I B, č. 94), dále vyn. téhož ministerstva ze dne 28. července 1923, čís. 2364/pres.

Hlavní zásadou při dodávání služebních zásilek poštou stranám podrobeným portu je, že bez porta lze zasílati jen taková úřední vyřízení, při nichž jde výlučně či převážně o veřejný zájem, na př. platební rozkazy, výzvy ku podání příznámí daňových a pod.

ručení potvrdí na stvrzence doručitel, pokud se týče obecní nebo poštovní úřad.

(3) Poplatníkům, jejichž bydliště nebo po-
byt nejsou známy, a adresátům, jimž dopis nemohl býti doručen z jiných důvodů než pro odepření přijetí ani poštou ani jiným způsobem, uloží se dopis u obecního úřadu jejich posledního známého bydliště. Obecní úřad vyhlásí uložení způsobem v místě obvyklým s výzvou, aby se adresát (zákonný zástupce, zmocněnec) u něho přihlásil o vydání dopisu. Doručení pokládá se za vykonané, jestliže od vyhlášení prošly 4 neděle. Přihlásí-li se však adresát (zákonný zástupce, zmocněnec) po této lhůtě o vydání dopisu a prokáže-li, že bez svého zavinění nemohl se přihlásiti o vydání dopisu v uvedené 4nedělní lhůtě, pokládá se den, kdy mu dopis byl vydán, za den pravoplatného doručení; prošlo-li od vyhlášení 6 měsíců, pokládá se doručení za pravoplatné.

(4) Osobám, které požívají exterritoriality a v místnostech exterritoriálních vykoná se doručení, pokud je tak třeba, ministerstvem zahraničních věcí.

§ 258.

(1) Pokud není smluv o právní pomoci, možno doručovati adresátům v cizině československými zastupitelskými úřady; není-li tento způsob doručení možný, může se tak státi doporučeným dopisem. Doručení doporučeného dopisu pokládá se za vykonané, jakmile prošla po dni, kdy byl dopis dán na poštu, dvojnásobná doba pravidelné poštovní dopravy.

(2) Poplatníkům v cizině trvale se zdržujícím, kteří přes vyzvání a upozornění na právní následky ustanovení § 257, odst. 3., nejmenovali tuzemského zmocněnce, bude se

K § 258, odst. 1. Co do úmluv o právní pomoci viz § 342, odst. 1.

Styk čsl. úřadů vnitrostátních se zastupitelskými úřady čsl. v cizině a se soukromými osobami v cizině upravuje oběžník ministerstva zahraničních věcí ze dne 24. února 1925, čís. 211.554/24 (vyn. min. financí ze dne 23. března 1925, č. 1050-pres. a ze dne 4. července 1925, č. 2401-pres.), jakož i co se týče dopravy úředních poštovních zásilek vyn. presidenta ministerské rady ze dne 30. března 1925, č. 1147/136 S (vyn. min. financí ze dne 6. dubna 1925, č. 1269-pres.).

dále doručovati způsobem v § 257, odst. 3. naznačeným.

(3) Československým příslušníkům, pokud se zdržují v cizině a tam požívají exterritoriality, doručuje se způsobem v § 257, odst. 4. uvedeným. Je-li toho třeba, provede se doručení tímto způsobem též československým příslušníkům, zaměstnaným u konsulárních úřadů Československé republiky v cizině.

Daňová povinnost a daňový nárok (daňový dluh a daňová pohledávka).

Jak vzniká, přechází a v čem závisí.

§ 259.

(1) Daňová povinnost a daňový nárok vzniká okamžikem, kdy u osoby nebo objektu vznikly skutečnosti, tuto povinnost nebo nárok podle zákona zakládající; kdy tak jest a jaké právní následky vznikají, stanoví zákon.

(2) Zásadě v odst. 1. zmíněné není na překážku, je-li nutno určitě osobě daňovou povinnost podle obsahu, času a místa správním aktem vyměření daně zevrubněji, zejména číselně stanovit, anebo vybírá-li se daň osobou třetí.

(3) Jakmile jest výše daně určita, hradí ji osoby jí povinné jako svůj daňový dluh; s tímto dluhem srovnává se na straně státu daňová pohledávka.

K § 259. Zákon rozeznává „daňovou povinnost“ (poplatníkovu) a „daňový nárok“ (státu) a „daňový dluh“ či „daňovou pohledávku“. Takové skutečnosti, které zakládají povinnost k dani (nárok státu), jsou buď v zákoně výslovně uvedeny (na př. u obou výdělkových daní, vznik, resp. provoz podniku, §§ 59, 90, u domovní daně vznik a skutečné užívání, § 121) anebo vyplývají z vymezení dani podrobeného objektu vůbec (na př. u důchodové daně vznikem daně podléhajícího důchodu, § 23, u pozemkové daně, jsou-li tu podmínky § 94, u rentové daně vznikem dani podrobených požitků, §§ 172, 174, 175, u daně z tantiem a vyššího služného vznikem výnosů této dani podrobených, §§ 183, 184). Nečiní rozdílu, jestliže skutečnosti daňovou povinnost zakládající vznikají u osoby fyzické nebo právnické, na př. pozůstalosti.

V tomto stadiu není ještě pravidelně známa výše daně, na niž vzniká státu nárok. Výše její se určuje zpravidla (výjimky jsou na př.: u daně důchodové, u daně rentové a daně z tantiem, vybíraných srážkou, § 28

(4) Daňový dluh a daňová pohledávka zahrnuje: vlastní daň, přírážky a příslušenství.

(5) Přírážky zahrnují jakékoliv přírážky ku přímým daním vybírané; ku příslušenství náleží: úroky z prodlení a náhrada nákladů upomínacích a exekučních (§ 404).

§ 260.

(1) Daňová povinnost, pokud se týče dluh přechází s fyzické osoby na dědice, kteří pak hradí daně s přírážkami a příslušenstvím, ať z jakéhokoliv důvodu předepsané zůstaviteli nebo pozůstalosti, jako jiné dluhy pozůstalostní bez rozdílu, jde-li o prvotní či dodatečný předpis daně, dále o daň předepsanou před odevzdáním pozůstalosti nebo po něm.

a n., §§ 180 a 183) vyměřením daně příslušným úřadem (komisí). Jakým způsobem může uplatnit stát vůči poplatníkovi svůj daňový nárok dříve ještě, než je výše daně určena, stanoví § 270, odst. 2.

O zajištění jednájí §§ 284, 285, o exekuci § 400, odst. 1.

O zániku daňové povinnosti (daňového nároku) a daňového dluhu (daňové pohledávky) jedná § 268; o skutečnostech, které tu přicházejí v úvahu, platí obdobně jen v opačném směru to, co bylo řečeno o vzniku.

K § 260, odst. 1. Za daně vyměřené buď nesprávně nebo vůbec nevyměřené následkem nesprávných přiznání zůstavitelových či proto, že on přiznání nepodal, dědicové neručí, nýbrž jsou přímo povinni je platiti, jako jiné dluhy pozůstalostní.

Dědicové jsou právi z dluhů pozůstalostních celým jměním pozůstalostním i svým, leč by se přihlásili k dědictví s dobrodiním inventáře; v tomto případě stihá je povinnost pouze do výše pozůstalostního jmění (pro viribus hereditatis). Je-li dědiců více, jest postavení jejich podle obč. zák. a podle panujícího mínění na venek toto: před odevzdáním pozůstalosti jsou právi z dluhů pozůstalostních jako korreální dlužníci, ale jen co do výše pozůstalosti. Po odevzdání pozůstalosti jsou právi: dědici s výhradou inventáře jen v poměru dědických podílů (§ 820 obč. z.), dědici bez výhrady inventáře jako korreální dlužníci neobmezeně, avšak s právem regressu podle poměru dědických podílů (§ 821 obč. zákona).

Dědici se rozumí i dědici dědiců.

Daň se předepíše buď zůstaviteli (k rukám pozůstalosti) nebo pozůstalosti samé (vznikla-li povinnost daňová v době po smrti zůstavitelové až do odevzdání pozůstalosti) a daňové pohledávky uplatní se před odevzdáním pozůstalosti vůči osobám uvedeným v § 262, odst. 1., č. 3, a po odevzdání pozůstalosti vůči dědicům v rozsahu, jak již uvedeno.

Nemohou-li zástupci pozůstalosti podat přiznání, viz § 263, odst. 6.

(2) Zaniká-li subjekt podrobený zvláštní dani výdělkové, nesmí jeho jmění býti rozděleno mezi podílníky před zjištěním a zapra-vením všech jeho daní s přírážkami a příslu-šenstvím, vztahujících se na dobu do dne zrušení, jinak jsou členové představenstva, pokud se týče likvidátoři, povinni společně a nerozdílně zaplatiti příslušnou daň s příráž-kami a příslušenstvím.

§ 261.

(1) Náleží-li u výnosových daní výtěžek objektu několika osobám, vyměří se daň s při-rážkami jednotně a předepíše se

1. u všeobecné daně výdělkové společnosti k rukám kteréhokoliv ze společníků,

2. u pozemkové a domovní daně společně všem spoluvlastníkům k rukám onoho z nich, kterého vyměřovacímu úřadu k tomu cíli označili, jinak kterémukoliv z nich.

(2) Na žádost osob v odst. 1., č. 2. jmeno-vaných oznámí vyměřovací úřad jejich zmoc-něnci, kolik připadá poměrně z úhrnné daně s přírážkami na jednotlivce na ten onen berní rok.

K § 261, odst. 1. *Ustanovení toto odpovídá na otázku, komu se v těchto pří-padech daň předepíše, neboť subjektem daně jest tu jednak společnost (č. 1), jednak všichni spoluvlastníci jako celek (č. 2). Pokud jde o spo-lečnost, nepatří k osobám, jimž výtěžek náleží, tichý společník (čl. 250 obch. zák.), leč by byl ve firmě uveden (čl. 257 obch. zák.).*

K § 261, odst. 1., č. 1. *Může to býti každá společnost, tedy podle obč. zák. (§ 1175) nebo podle obch. zákona, buď veřejná společnost (§ 112 obch. zák. a § 88 zák. čl. XXXVII/1875), nebo komanditní společnost (§ 150 obch. zák. a § 125 cit. zák. čl.).*

K § 261, odst. 1., č. 2. *„Označený“ není ještě proto zmocněncem podle § 263, odst. 1., neboť zmocněnec může býti vybrán buď z osob stojících mimo okruh společníků nebo spoluvlastníků (č. 1 a 2) anebo z jejich středu samého (§ 263, odst. 4.), kdežto „označiti“ lze jen jednoho ze spoluvlastníků; mimo to z pouhého „označení“ pro předpis neplyne oprávnění k jednání.*

K § 261, odst. 2. *Poněvadž podle § 261, odst. 1. spoluvlastníkům se přede-píše daň pozemková nebo domovní společně a jednotně, jeví se všichni spoluvlastníci jako jeden nositel těchto daní a možno tudíž tyto daně vy-*

Způsobilost jednati, zastou-pení a plná moc.

§ 262.

(1) Jednati v daňových věcech, zejména po-dávati příznání a pod. jsou způsobilými své-právní poplatníci; jinak jednají:

1. za osoby nezpůsobilé ku právním činům, nezletilce, dále opatrovance jejich zástupci zákonní nebo úředně zřízení,

2. za protokolované firmy osoby oprávněné ku podpisu firmy podle platných ustanovení,

3. za neodevzdané pozůstalosti osoby, které spravují jmění,

4. za právnické osoby ti, kdož podle plat-ných ustanovení jsou k zastupování nebo k likvidaci oprávněni.

(2) Osoby v odst. 1., věta 2. uvedené vy-káží se na vyzvání vyměřovacího úřadu listi-nou o tom, že jsou oprávněny k zastupování.

§ 263.

(1) V daňových věcech, zejména co do po-dávání příznání, mohou jednati zmocněnci. nežádá-li zákon nebo finanční úřad opak. Zmocněnci, jimiž mohou býti svéprávní česko-slovenští příslušníci, práva volebního nezba-

máhati na každém z nich. Ustanovení § 261, odst. 2. přihlíží k ustanovení § 839 obč. zák. a má svůj význam hlavně tehdy, jestliže ten, kdož platil, regressem se hojí na druhých nebo jsa regressem stíhán má zájem na tom, je-li od něho žádaná částka správná.

K § 262, odst. 1., čís. 2. *Kdo může jednati za protokolované firmy společen-ské, viz § 257, odst. 1.*

K § 262, odst. 1., čís. 3. *To může býti dědic, vykonavatel poslední vůle, ku-rátor atd.*

K § 263, odst. 1. *Poplatník pravidelně má na vůli zříditi si zmocněnce; po-vinnost stanoví zákon na př. v § 263, odst. 4., věta 1. a odst. 7. Naopak zase zná zákon i případy, kdy určité osoby jsou již ex lege zmocněnci svéprávního poplatníka (na př. §§ 115, 263, odst. 4. věta 2. a odst. 5.).*

Výhrada v odst. 1. uvedená („nežádá-li zákon opak“) platí na př. v případě § 214 (výslech obviněného v trestním řízení, který jen výji-mečně za podmínek § 218, odst. 4. může se provésti se zástupcem).

vení, necht' odevzdají písemnou plnou moc bez kolku, znějící na zastupování ve věcech daňových. Svěprávný manžel může být zmocněncem druhého manžela, nehledíc na státní příslušnost.

(2) Osoby, o kterých jest úřadu (komisi) známo, že se zabývají pokoutnictvím, nelze jako zmocněnce připustiti; odmítnouti lze osoby nezpůsobilé k účelnému jednání písemnému nebo ústnímu. Ustanovení § 330, odst. 8. platí tu obdobně.

Plná moc znějící na zastupování ve věcech daňových zahrnuje též oprávnění přijímatí doručované písemnosti.

Obsahuje-li plná moc kromě zmocnění k zastupování ve věcech daňových ještě jinaká zmocnění (na př.: zastupování v právních věcech sporných i nesporných), je podrobena kolku.

Poštovní plné moci (ku přijímání zásilek poštovních) jsou bez kolku.

Zmocněnci nemohou být cizí státní příslušníci, mohou jimi však být svéprávné osoby vojenské, které sice volebního práva nemají, ale nebyly ho „zbaveny“, jak plyne ze zpr. rozp. výboru; to vztáhnouti dlužno i na četnictvo. Jinak jest třeba, aby dotyčné osoby jako zmocněnci, nebyly vyloučeny ze zápisu do stálých seznamů voličských (§ 3 zák. ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n. a další zákony).

Výjimkou ze zásady, že zmocněnci mohou být jen čl. státní příslušníci, jest ustanovení posl. věty odst. 1. U manželů není třeba splnění tohoto požadavku; jeden manžel může být zmocněncem druhého manžela i když jde o cizí státní příslušníky. Požadavek výkazu zplnomocnění ve smyslu odst. 1. platí všeobecně, tedy i pokud jde o manžely jakožto zmocněnce; ale vzhledem k tomu, že podle obdoby soukromého práva jest manžel ex lege (nikoliv tedy na základě osobního rozhodnutí) zmocněncem manželky (nikoliv naopak), nebylo by u manžela (bez rozdílu státní příslušnosti) potřeba požadovati průkaz zplnomocnění, leč že by nelžilo jisto, zdali se manželka zákonné domněnce odst. 5. tohoto paragrafu opřela. Bude tedy nutno zabezpečiti si právní účinnost podání, učiněných manželem, vůči manželce a jeho jednání v daňových záležitostech manželky se týkajících vůbec vyžádáním si plné moci od manželky.

O právu stran dostaviti se k jednání se zmocněncem viz § 313.

Záleží-li úřadu na tom, aby se určitá osoba dostavila osobně k jednání, jest třeba to na obsílce výslovně vyznačiti; to platí stejně při zmocnění jako při zákonném nebo úředním zastoupení.

K § 263, odst. 2. *Z jakého pramene nezpůsobilost pochází, jest nerozhodno. Bude lze tedy jako nezpůsobilé odmítnouti i osoby neznalé jazyka státního, v němž jedině lze jednati u toho kterého úřadu (komise) podle ustanovení jazykového zákona ze dne 29. února 1920, č. 122 Sb. z. a n. a jazykového nařízení ze dne 3. února 1926, č. 17 Sb. z. a n.*

(3) Svazy (ústředí) společenstev (družstev) mající revisní právo podle zákona o revisi výdělkových a hospodářských společenstev a jiných spolků, pokud se týče podle zákonů o úpravě poměrů družstev na Slovensku a na Podkarpatské Rusi, jsou oprávněny zastupovati přičleněná společenstva (družstva) i bez průkazu plné moci.

(4) Spoluvlastníci nebo společníci (§ 261, odst. 1.) nebo dílčí vlastníci budovy nebo spoluvlastníci jinakého jmění jsou povinni pro účely výnosových daní jmenovati úřadu svého zmocněnce; nestalo-li se tak, pokládá se každý za zmocněnce ostatních.

(5) Svěprávný manžel pokládá se za zmocněnce své manželky žijící s ním ve společné domácnosti, ledaže by manželka vzhledem k svému jmění byla postavena pod opatrovnictví jiné osoby než manžela nebo že by se této domněnce výslovně opřela.

(6) Byla-li pozůstalost odevzdána, jest každý z dědiců povinen zúčastniti se jednání týkajícího se přímých daní zůstavitele nebo pozůstalosti; ustanovení § 260, odst. 1. zůstává tím nedotčeno.

(7) Poplatníci, kteří se zdržují trvale v cizině, jsou povinni jmenovati zmocněnce bydlícího v tuzemsku; totéž platí, má-li podnikatel sídlo v cizině a nezřídil-li v tuzemsku zastupitelství (representace).

K § 263, odst. 3. *Míněny jsou tu zákony ze dne 10. června 1903, č. 133 ř. z., ze dne 15. dubna 1919, č. 210 a ze dne 1. července 1926, č. 130 Sb. z. a n.*

K § 263, odst. 4. *Viz § 261. Slova „spoluvlastníci jinakého jmění“ míří zejména na požitky, plynoucí více osobám podle ideálních částí (na př. §§ 14, 172, odst. 1. a 2.).*

K § 263, odst. 6. *Účastenství toto vynutiti lze podle § 201, odst. 1. a 2. Prohlásí-li dědicové, že nejsou s to, aby podali řádné přiznání k dani přímé, týkající se zůstavitele, nebude lze vynucovati na nich podání přiznání pořádkovými pokutami, nýbrž bude se nutno spokojiti vyměřením z úřední moci podle § 309, odst. 1.*

K § 263, odst. 7. *Neučiní-li tak ani na výzvu úřadu, propadají následkům, stanoveným v § 257, odst. 3. (viz též § 258, odst. 2.).*

R u č e n í

a) Osobní.

§ 264.

(1) Nemohla-li daň s přírážkami a příslušenstvím na osobě k tomu povinné býti vymožená řízením donucovacím, ručí za její zaplacení osobně, a to:

1. společně a nerozdílně osobně ručící společníci za všeobecnou výdělkovou daň předepsanou společnosti,

K § 264. Ručením rozumí se závazek uspokojiti věřitele (stát) v případě, že by dlužník (osoba k placení daně povinná) nedostal své povinnosti. Rukojmí podle § 264 (a rovněž tak i § 265) ručí v e d l e dlužníka hlavního a to teprve z a n í m (podpůrně, subsidiárně). Podmínkou pro uplatnění ručení jest nedobytnost daňové pohledávky na hlavním dlužníku (§ 264, odst. 1., věta 1., § 265, odst. 4.).

K § 264, odst. 1., č. 1. Toto ustanovení souvisí s ustanovením § 261, odst. 1., č. 1.

Společníky osobně ručícími rozumějí se — obdobně jako v obch. zákoně (čl. 150., 151. a j.), zák. čl. XXXVII/1875 (§§ 125, 126 a j.), nebo v exek. řádě ze dne 27. května 1896, č. 79 ř. z. (§ 11) — společníci neobmezeně, t. j. veškerým svým jménem ručící, tudíž společníci veřejné společnosti (čl. 112 obch. zák. a § 88 zákl. čl. XXXVII/1875), komplementáři čili hlavní společníci komanditní společnosti (čl. 150. obch. zák. a § 125 zák. čl. XXXVII/1875) a výjimkou také komanditista a tichý společník, a to komanditista v případech čl. 163., odst. 3. obch. zák., pokud se týče § 138, odst. 3., zák. čl. XXXVII/1875 (do zápisu kommandity) a čl. 168. obch. zák., pokud se týče § 142 zák. čl. XXXVII/1875 (když jméno jeho jest ve firmě), tichý společník v případech čl. 257. obch. zák. (když jméno jeho jest ve firmě). Tito společníci ručí za všeobecnou daň výdělkovou s přírážkami a příslušenstvím, předepsanou veřejně, pokud se týče komanditní nebo tiché společnosti, nemohla-li na této společnosti býti vymožená řízením donucovacím, neobmezeně, t. j. veškerým svým jménem, a společně a nerozdílně, t. j. každý za celou daň s přírážkami a příslušenstvím. Stát smí podle své vůle požadovati celou pohledávku od kteréhokoliv ze společníků osobně ručících nebo od jednotlivých společníků po dílech, které sám určí (§ 891 obč. zák. na Slovensku a Podkarpatské Rusi obdobně právo zvykové).

O ručení komanditistů a tichých společníků mimo výjimečné případy svrchu zmíněné platí ustanovení obchodního zákona (čl. 150, 151, č. 4. a 256), pokud se týče zák. čl. XXXVII/1875 (§ 125 a 126, č. 4.), o ručení členů společnosti podle občanského práva (§ 1175 obč. zák.) ustanovení tohoto práva (§ 1203 obč. zák.). Komanditista ručí za dluhy společenské jen vkladem svým v obchodním rejstříku vyznače-

2. propachtovatel živnosti za výdělkovou daň předepsanou pachtýři; více propachtovatelů ručí společně a nerozdílně,

3. dlužníci povinní srážkou daně rentové, společnosti povinné srážkou daně z tantiem a zaměstnavatelé povinní srážkou daně důchodové za provedení těchto srážek, správný jejich výpočet a včasné odvedení zadržovaných částek,

4. příslušníci rodiny za část daně důchodové, která poměrně připadá na jejich důchod zdaněný u hlavy rodiny,

5. korporace zmíněné v § 6 za částky daně důchodové, které připadají poměrně na dani podrobený podíl jejich členů na úhrnném důchodu,

6. manžel za daň důchodovou, všeobecnou daň výdělkovou, rentovou a z vyššího služ-

ným; tichý společník neručí zpravidla nikterak (ani vkladem svým) za obchodní dluhy hlavního společníka (majitele závodu); členové společnosti podle občanského práva ručí za závazky společenské jen podle poměru svých podílů, ale osobně (přímo).

K § 264, odst. 1., č. 2. O propachtování živnosti lze mluvit tehdy, když pachtýř po dobu pachtu provoz vykonává nikoliv na základě svého vlastního oprávnění, nýbrž na základě oprávnění propachtovatelů příslušejícího.

Podpropachtovatel ručí za výdělkovou daň předepsanou jeho podpachtýři. Původní propachtovatel ručí jen za daň podpropachtovatelovu.

Dani výdělkovou rozumí se tu jak všeobecná tak i zvláštní daň výdělková.

Je-li více propachtovatelů živnosti, ručí každý z nich za celou daň s přírážkami a příslušenstvím předepsanou pachtýři. Stát smí podle své vůle požadovati celou pohledávku od kteréhokoliv z propachtovatelů nebo od jednotlivých propachtovatelů dle podílů libovolných.

K § 264, odst. 1., č. 3. Opozdí-li se osoby srážkou daní povinné s odvedením srážek, jsou povinny platiti z neodvedených částek bez ohledu, jak jsou velké, úroky z prodlení (srov. § 271, odst. 4.).

K § 264, odst. 1., č. 4. Souvisí s § 5.

K § 264, odst. 1., č. 6. Společnou domácností rozumí se společenství domácnostní ve smyslu § 5, odst. 4. O tom, kdy jest společenství domácnostní mezi manžely, viz § 5. Dokázati skutečnost žití ve společné domácnosti připadá vyměřovacímu úřadu.

ného, předepsanou druhému manželovi za dobu, v níž žil s ním ve společné domácnosti.

7. společně a nerozdílně za daň důchodovou, všeobecnou daň výdělkovou, daň rentovou a z vyššího služného za rok darování a léta předcházející osoby, jež od daní povinného darem nebo jednáním darování zastírajícím nabyly majetkových předmětů. Dary k účelům všeužitečným nezakládají povinnosti ručební.

(2) Ručení podle odst. 1., č. 2. sahá jen do výše trojnásobného ročního pachtovného a vztahuje se na daň s přírážkami a příslušenstvím předepsanou pachtýři, pokud od její splatnosti neprošlo více roků než tři; manžel v odst. 1., č. 6. dotčený neručí jměním, kterého prokazatelně nenabyl od druhého manžela; osoby v odst. 1., č. 7. uvedené, ručí jen do výše ryzí prodejní ceny nabytých předmětů majetkových v době darování a ne déle než tři let od darování. Zaplatí-li podle tohoto závazku daň jeden z více obdarovaných, přísluší mu právo postihu proti ostatním obdarovaným co do poměrné části zaplacené daně.

K § 264, odst. 1., č. 7. *Nabytím majetkových předmětů darem nebo jednáním darování zastírajícím rozumí se bezplatné nebo jen zdánlivě úplatné nabytí věcí hmotných nebo nehmotných (práv). Darováním může být také zřízení nebo zřeknutí (prominutí) práva (srov. § 1381 obč. zák., na Slovensku a Podkarpatské Rusi obdobné právo zvykové).*

Ručební povinnost obdarovaného nepředpokládá úmysl darovatele uniknouti dani.

K § 264, odst. 2. *K ustanovení věty první přihlížejí vyměřovací úřady z povinnosti úřední.*

Při posuzování otázky, kdy se výdělková daň stala splatnou, nutno přihlížeti zejména také k ustanovením § 270.

Manžel ručí za daně druhého manžela v č. 6. označené celým svým jměním, může však docílití obmezení tohoto ručení na určité části svého jmění nebo i úplného zrušení ručení tím, že prokáže, že jmění svého z části nebo vůbec nenabyl od druhého manžela. Ačkoliv zákon toho nevyslovuje, nemůže být pochybností, že míněno jest nabytí bezplatné nebo bez přiměřené úplaty nebo jen zdánlivě úplatné.

Ryzí prodejní cenou rozumí se cena, které bylo lze za předmět docílití v rozhodné době na volném trhu podle stavu a jakosti předmětu bez ohledu na mimořádné okolnosti neb osobní poměry, po srážce dluhů a břemen, které s nabytým předmětem souvisely v rozhodné době.

(3) Dlužník, vůči němuž uplatněno bylo věcné ručení za daň rentovou (§ 265, odst. 5.), ručí za částky daně, jež opominul zadržeti.

b) *Věcné.*

§ 265.

(1) Nedoplatky na dani pozemkové a domovní s přírážkami a příslušenstvím, jež se staly splatnými v posledních dvou letech, počítajíc nazpět ode dne exekučního prodeje (udělení příklepu) zavazeného objektu nebo ode dne povolení vnucené správy, zatěžují i bez knihovního zápisu nemovitost zákonným právem zástavním, majíce přednost přede všemi knihovními pohledávkami.

(2) Téže výhody požívají:

a) na nemovitostech sloužících výlučně nebo převážně provozování výdělečného podniku dani podrobeného a patřícího majiteli těchto nemovitostí dvouleté nedoplatky daní výdělkových s přírážkami a příslušenstvím,

b) na půdě, na které stojí superedifikát, dvouleté nedoplatky daně domovní s přírážkami a příslušenstvím.

(3) U starších, nejvýše však tříletých nedoplatků (odst. 1. a 2.), počítajíc nazpět od

K § 264, odst. 3. *Dlužník, vůči němuž uplatněno bylo věcné ručení za daň rentovou podle §§ 265, odst. 5., a 266, odst. 2., ručí za částky daně, které opomenul zadržeti, osobně, t. j. svým vlastním jměním. Ručení to uplatní se platební výzvou, kterou se mu uloží, aby příslušný nedoplatek zapravil jako svůj dluh.*

K § 265, odst. 1. *Při posuzování otázky, kdy se daň pozemková nebo domovní stala splatnou, nutno opět hleděti zejména také k ustanovením § 270.*

O počítání dvouleté lhůty platí ustanovení § 254.

K § 265, odst. 2. *Dvouletými nedoplatky rozuměti jest nedoplatky daní (všeobecné daně výdělkové, zvláštní daně výdělkové, daně domovní), které se staly splatnými v posledních dvou letech, počítajíc nazpět ode dne exekučního prodeje (udělení příklepu) zavazené nemovitosti (půdy) nebo ode dne povolení vnucené správy.*

Pojem superedifikátu vymezen jest v § 119, odst. 4.

K § 265, odst. 3. *Z tohoto ustanovení plyne pro berní úřady povinnost, aby bránily tomu, by vznikaly nedoplatky daně pozemkové, domovní a*

doby exekučního prodeje (udělení příklepu) zástavního předmětu, jest toto přednostní zástavní právo vázáno podmínkou, že byl nedoplatek knihovně zajištěn nejdéle do 2 let po splatnosti daně.

(4) Po převodu vlastnického práva ve veřejných knihách a, pokud jde o pozemkovou daň, též práva držebnostního v pozemkovém katastru zůstává dřívější držitel osobním dlužníkem daní, uvedených v předchozích odstavcích, s přírážkami a příslušenstvím, kteréž nejprve u něho buďtež vymáhány; teprve nevede-li tento postup k cíli, budiž uplatněno (§ 266) věcné ručení (odst. 1.—3.) proti novému držiteli a v případě odst. 2., lit. b), konečně proti vlastníku půdy.

(5) Pro daň rentovou s přírážkami a příslušenstvím vázne zákonné zástavní právo na požitcích této daní podrobených; pořadí tohoto zákonného práva zástavního řídí se dnem, kdy bylo uplatněno vůči poplatníkovu dlužníkovu věcné ručení.

§ 266.

(1) Ručení podle předchozích ustanovení (§§ 264 a 265) uplatní se platební výzvou vyměřovacího úřadu, z které lze se odvolati jak co do přípustnosti ručení, tak co do celkového

případně daní výdělkových starší 2 let, pokud se týče aby k zachování přednostního zákonného práva zástavního pro nedoplatky těchto daní pokaždé před uplynutím 2 let od vzniku nedoplatku tento knihovně zajiřtily a pečovaly o včasné zavedení reální exekuce tak, aby exekuční prodej byl možným před uplynutím 3 let ode dne, kdy se dotčené nedoplatky staly splatnými. K případným žádostem za odklad exekuce lze toliko přihlídnouti, když dlužník zapraví alespoň částku daně, jejíž přednostní zákonné právo zástavní vydáno jest nebezpečí zániku, nebo poskytne-li pro tuto částku jinou dostatečnou jistotu.

Na ustanovení § 265, odst. 1.—3., nutno pamatovati zejména při vyřizování žádostí o přiroči.

K § 266, odst. 1. V platební výzvě budou uvedeny skutečnosti ručení odůvodňující a výpočet vymáhaných berních částek.

Jde-li o konkursní nebo vyrovnávací řízení proti ručiteli nebo o exekuční prodej zavazeného objektu, uplatní se ručení podle § 264, odst. 1., č. 1., a § 265 přímo přihláškou daňové pohledávky ike konkursnímu, vyrovnávacímu nebo exekučnímu řízení.

výpočtu vymáhaných částek k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností. V případech § 264, odst. 1., č. 1., a v případech § 265 není třeba platební výzvy, jde-li o konkursní nebo vyrovnávací řízení proti ručiteli nebo o exekuční prodej zavazeného objektu.

(2) Způsob, jakým se ručení uplatní, řídí se podle toho, o jaký případ ručení jde; při věcném ručení za daň rentovou uloží se poplatníkovu dlužníkovu, aby požitků tak dlouho nevyplácel, až zadržaná částka stačí na úhradu nedoplatku, a aby zadržené částky odvedl státní pokladně; v tomto případě není také odpočet vzájemných pohledávek proti poplatníkovu s dotčenými požitky přípustným.

(3) Vymáhání pravoplatně uložených platů z důvodu ručení děje se týmiž orgány a týmž způsobem jako vymáhání daně u původního dlužníka; rovněž vztahuje se na tyto pohledávky ustanovení o promlčení podle tohoto zákona.

§ 267.

Ručení zaniká zánikem daňového dluhu.

Jak zaniká daňová povinnost a daňový nárok (daňový dluh a daňová pohledávka).

§ 268.

(1) Daňová povinnost a daňový nárok zaniká okamžikem, kdy u osoby neb objektu vznikly skutečnosti, mající podle zákona v zá-

K § 266, odst. 2. Ručení osobní uplatní se tím způsobem, že se ručitel uloží, aby nedoplatek zaplatil jako svůj dluh. Rovněž tak i ručení věcné, vyjímajíc věcné ručení za daň rentovou podle § 265, odst. 5.

K § 266, odst. 3. Platy uložené z důvodu ručení jsou vymáhatelný teprve, když platební výzva nabytia moci práva. O promlčení tohoto práva vymáhacího platí ustanovení §§ 281 a 282.

V případech věcného ručení, jakož i v případech ručení manželova podle § 264, odst. 1., č. 6., lze ovšem vésti exekuci toliko na věci (jmění) zástavní.

K § 268, odst. 1. Ustanovení o zániku daňové povinnosti a daňového nároku, pokud se týče daňového dluhu a daňové pohledávky, jsou pouhým

pětí zánik této povinnosti nebo nároku; kdy tak jest a jaké právní následky vznikají, stanoví zákon.

(2) Výše daňového dluhu a tudíž i daňové pohledávky řídí se výměrou daně s přírážkami a příslušenstvím se všemi jejími změnami.

(3) Daňový dluh, pokud se týče daňová pohledávka zaniká: placením, plněním na místě placení, odpočtem, výrokem úředním, promlčením.

Splatnost daně a úroky z prodlení.

§ 269.

(1) Daně s přírážkami jsou splatny, pokud se daň nevybírá srážkou anebo pokud zákon

korrelátem k ustanovení § 259 o vzniku daňové povinnosti a daňového nároku, pokud se týče daňového dluhu a daňové pohledávky.

Kdy zaniká daňová povinnost a daňový nárok a jaké následky z toho vznikají, stanoví zákon v §§ 24 až 27 co do daně důchodové, v §§ 59 až 61 co do všeobecné daně výdělkové, v § 93 co do zvláštní daně výdělkové, v § 107, odst. 2. a 3., co do daně pozemkové, v §§ 122 až 125 co do daně domovní, v § 182 co do daně rentové, v § 184, odst. 4., co do daně z vyššího služného a co do všech daní v odstavcích 2. a 3. §u 268.

K § 268, odst. 2. Tento odstavec rozlišuje „změny“, které — na př. na základě odvolání, reasumace — znamenají též zánik daňové pohledávky (dluhu), od pravého zániku takové pohledávky (dluhu) podle odst. 3.

K § 268, odst. 3. Pravidelným způsobem zániku daňové pohledávky (dluhu) jest placení, t. j. uskutečnění onoho plnění, které jest původním předmětem daňové pohledávky (dluhu). Vedle toho však daňová pohledávka (dluh) zaniká též plněním na místě placení (datio in solutum), odpočtem (kompensací), výrokem úředním a promlčením.

K § 269, odst. 1. Srážkou vybírá se: daň důchodová ze služebních požitků (podle § 28 sráží se při každé výplatě těchto požitků a podle § 38 odvádí se státní pokladně měsíčně a to vždy do konce příštího měsíce, pokud finanční správa nepovolí delších lhůt); daň rentová v určitých případech, v § 180, odst. 2., vyjmenovaných (podle § 181 odvádí se státní pokladně pololetně a to vždy do 30 dnů po projití kalendářního pololetí) a daň z tantiem (podle § 183, odst. 5., odvádí se státní pokladně — obdobně jako daň rentová vybíraná srážkou — pololetně a to vždy do 30 dnů po projití kalendářního pololetí).

Jinou — než v odst. 1. §u 269 stanovenou — splatnost stanoví zákon: pro všeobecnou daň výdělkovou z provozování podomních a kočovných

jinak neustanovuje, ve čtyřech rovných částkách napřed, a to 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října každého roku.

(2) Je-li dnem splatnosti podle odst. 1. neděle, státem uznaný svátek nebo památný den, jest daň s přírážkami splatna příští všední den.

(3) Počátkem každého roku budiž vyhlášeno v každé obci způsobem v místě obvyklým, do kterých lhůt se mají přímé daně s přírážkami platiti, a jaké jsou následky, nebudou-li platební lhůty dodrženy.

§ 270.

(1) Pokud nebyly poplatníkovi daně s přírážkami předepsány, jest povinen v každém kalendářním (berním) roce platiti ve stano-

živnosti (§ 64, odst. 2., a § 66, odst. 3., — zapravuje se za celý rok najednou a napřed).

Podle ustanovení § 269, odst. 1., tedy 1. ledna, 1. dubna, 1. června a 1. října každého roku napřed jsou tudíž splatny tyto daně (s přírážkami): daň důchodová, vyjímajíc daň důchodovou ze služebních požitků; všeobecná daň výdělková, vyjímajíc všeobecnou daň výdělkovou z provozování podomních a kočovných živností; zvláštní daň výdělková; daň pozemková; daň domovní; daň rentová, vyjímajíc daň rentovou vybíranou srážkou; daň z vyššího služného.

K § 269, odst. 2. Toto ustanovení má význam pro nárok na úroky nahrazovací vzhledem k tomu, že podle § 293 nárok na úroky nahrazovací jest mimo jiné podmíněn také tím, že přeplatek byl nebo alespoň mohl býti vrácen hotově v den, kdy poplatník o odpisu, pokud se týče konečném předpisu byl zpraven.

Ohledně svátků a památných dní viz § 254, odst. 3.

K § 269, odst. 3. O každoroční vyhlášení platebních lhůt a následků jich nedodržení pečují a na správný výkon vyhlášení dohlížejí finanční úřady II. stolice.

Ve vyhláše bude též na to upozorněno, že dokud nejsou daně s přírážkami pro běžný rok berní ještě předepsány, jsou poplatníci povinni platiti je ve stanovených lhůtách zatímně podle posledního předpisu.

K § 270, odst. 1. Ustanovení o povinnosti platiti daně s přírážkami, pro berní rok ještě nepředepsané, podle posledního předpisu plyne ze zásady provedené u všech daní ročně vyměřovaných, že totiž základem zdaňovacím jest důchod (výtěžek) roku, na který se daň vyměřuje, ovšem nikoli v tomto roce, nýbrž až v roce příštím.

vených lhůtách zatímně podle toho, kolik mu bylo naposledy předepsáno ku přímému placení na ročních daních s přírážkami.

(2) Od poplatníků všeobecné daně výdělkové, daně důchodové a rentové, kteří do povinnosti daňové nově vstupují, může vyměřovací úřad na dobu, pokud daň nebude předepsána, požadovati v obyčejných lhůtách splatnosti přiměřených splátek na daň s přírážkami, přihlížející ku výtěžku, důchodu, požitku pro poplatníka pravděpodobně v dotčeném berním roce očekávatelnému a k ostatním pro uložení daně rozhodným poměrům. Od podniků podrobených zvláštní dani výdělkové — vyjímajíc zvýhodněná výdělková a

Nejen daně státní, ale také vybírané k nim přírážky jest poplatník povinen platiti podle posledního předpisu, pokud nejsou pro běžný kalendářní (berní) rok předepsány.

Na daně vybírané srážkou se ustanovení § 270, odst. 1., nevztahuje.

Na povinnosti platiti daně dosud nepředepsané podle posledního předpisu nemění se ničeho, jestliže se poplatník přestěhuje do jiného berního okresu.

Za nepředepsané platí daně a přírážky tak dlouho, dokud nebylo jejich vyměření poplatníkovi oznámeno způsobem v zákoně stanoveným. Podle § 328 oznámí vyměřovací úřad poplatníkovi vyměření daně platebním rozkazem. Ohledně daně pozemkové a domovní třídní viz §§ 104, odst. 2., 106, 164, odst. 2., a 165, odst. 2. a 3.

Vyměření přírážek oznámí se poplatníkům stejným způsobem, jako vyměření příslušné státní daně a zároveň s oznámením tohoto vyměření.

K § 270, odst. 2. Zákon sice vyžádání splátek na daň, která poplatníkům do povinnosti daňové nově vstupujícím teprve bude předepsána, nepodmiňuje — jako zajištění daní s přírážkami dosud nepředepsaných a nesplatných — okolností, že vybrání daně s přírážkami jest ohroženo, avšak z toho, že zákon stanoví, že vyměřovací úřad může splátky požadovati, sluší usuzovati, že zákonodárce chce, aby splátky předem byly požadovány pouze v případech, kde vyměřovací úřad nepovažuje dobytí daně v budoucnosti za dosti bezpečné. Tomuto výkladu nasvědčuje také důvodová zpráva k zákonu, která toto ustanovení odůvodňuje změnou ve vyměření daní (viz pozn. k odst. 1.) a značnou fluktuací subjektů v životě hospodářském.

Řečené splátky jsou svou povahou pouze platbou à konto a nikoliv provisorijním předpisem daně, jako na př. dosud podle § 92, odst. 4., věta prvá.

hospodářská společenstva (družstva) a záložny, vzájemné pojišťovny a spořitelny — může vyměřovací úřad za týchž okolností žádati jako obdobnou splátku na daň částku v § 83, odst. 13. stanovenou s přírážkami. Proti výši požadovaných splátek může se poplatník odvolati k finančnímu úřadu II. stoly, jenž rozhodne s konečnou platností.

(3) Částky podle odstavců 1. a 2. zaplacené započtou se do daně s přírážkami na příslušný berní rok později předepsané; daň s přírážkami doplatí se na podkladě platebního rozkazu do 30 dnů po jeho doručení.

(4) Toto ustanovení platí obdobně i v případech, kde nebylo užito ustanovení odst. 2., nebo kde ho nemohlo býti užito, poněvadž se na ně nevztahuje, dále v případech § 37, odst. 1., § 181, odst. 3. a § 183, odst. 5. a o dodatečných předpisech daně.

Odvolati lze se pouze proti výši požadovaných splátek, nikoliv však proti vyžádání splátek samému.

Odvolání nemá odkladacího účinku (§ 339, odst. 1., a § 330, odst. 6.).

K § 270, odst. 3. Co do daní, na které se nevydávají každý rok zvláštní platební rozkazy (daň pozemková a daň domovní třídní), čítá se 30 denní lhůta, ve které jest zapraviti případné doplatky, ode dne vyhlášení v obci, že předpis daně se všemi přírážkami pro dotyčný rok jest proveden (§ 104, odst. 2., a § 165, odst. 2.).

Připadá-li poslední den 30 denní lhůty na neděli nebo státem uznaný svátek nebo den památný, končí se lhůta teprve příštím dnem všedním.

K § 270, odst. 4. Nebylo-li u poplatníků všeobecné daně výdělkové, daně důchodové, rentové nebo zvláštní daně výdělkové, kteří do povinnosti daňové nově vstoupili, použito ustanovení odst. 2., jest daň s přírážkami, která jim byla předepsána za dobu již minulou, celá splatnou do 30 dnů po doručení platebního rozkazu. Totéž platí o předpisech daní s přírážkami, na něž se ustanovení § 270, odst. 2., nevztahuje (pozemková, domovní, z vyššího služného), vydaných za minulou dobu poplatníkům, kteří do povinnosti daňové nově vstoupili. Dále platí to o doplatecích podle § 37, odst. 1., na srážky důchodové daně ze služebních požitků, jakož i o doplatecích podle § 181, odst. 3., na srážky rentové daně a podle § 183, odst. 5., na srážky daně z tantiem.

Dodatečnými předpisy daní, které jsou splatny rovněž do 30 dnů po doručení platebního rozkazu, rozumí se předpisy dodatků daní následkem opravy původního předpisu (t. zv. reasumace).

§ 271.

(1) Nebyly-li daně s přírážkami zapraveny do 15. dne onoho měsíce, jenž následuje po dni splatnosti (§ 269), budou i s příslušenstvím vymáhány donucovacím řízením; přesahuje-li dlužníkův úhrnný roční předpis všech přímých daní s přírážkami v berní obci dohromady 500 Kč, jest dlužník mimo to povinen platiti ode dne splatnosti až do dne zaplacení dlužné částky úroky z prodlení. Vybírá-li obecní přírážky k dani pozemkové obec sama, nastává povinnost platiti úroky z prodlení co do daní a přírážek vybíraných berním úřadem, přesahuje-li roční předpis těchto daní a přírážek v berní obci dohromady 500 Kč, co

K § 271, odst. 1. Vymáhání daní — viz §§ 343 a násl.

Povinnost platiti úroky z prodlení nastává, pokud poplatník, jehož úhrnný roční předpis všech přímých daní s přírážkami (po případě roční předpis daní a přírážek berním úřadem vybíraných, pokud se týče roční předpis obecních přírážek k dani pozemkové samých) v berní obci dohromady přesahuje 500 Kč, daně s přírážkami nezapraví do 15. dne onoho měsíce, který následuje po dni splatnosti, tedy pokud daně s přírážkami splatné 1. ledna nezapraví do 15. února, daně s přírážkami splatné 1. dubna nezapraví do 15. května atd.

Z daní a přírážek, jež budou zapraveny do 15. dne onoho měsíce, který následuje po dni splatnosti, není poplatník podroben úrokům z prodlení. Z daní a přírážek však, jež zapraví teprve po uplynutí označeného dne, je povinen platiti úroky z prodlení za celou dobu ode dne splatnosti (jím počínajíc) až včetně do dne zaplacení dlužné částky.

Do úhrnného ročního předpisu přímých daní s přírážkami, od jehož výše jest závislou povinnost platiti úroky z prodlení, nečítají se přímé daně, které se vybírají srážkou (důchodová daň ze služebních požitků, rentová daň v případech v § 180, odst. 2., uvedených a daň z tantiem) a dávka z majetku podle zákona ze dne 8. dubna 1920, č. 309 Sb. z. a n. (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi ve znění nař. vl. ze dne 25. června 1920, č. 424 Sb. z. a n.).

Rovněž nečítají se do řečeného úhrnného ročního předpisu daň z obrátu a daň přepychová, neboť tyto daně nejsou daněmi přímými.

Má-li býti z předepsané daně důchodové část vybrána srážkou u zaměstnavatele a část zaplacená poplatníkem samým, počítá se jen tato druhá část do úhrnného ročního předpisu všech přímých daní s přírážkami, od jehož výše jest závislou povinnost platiti úroky z prodlení. V případě opožděného zaplacení částky daně, kterou má zaměstnavatel sraziti a odvésti, platí ustanovení odstavce 4. §u 271.

Úrokům z prodlení jsou podrobeny všechny druhy přímých daní a vybíraných k nim přírážek bez výjimky. Také přírážka podle § 309, odst. 3., jest podrobena úrokům z prodlení. Naproti tomu však peněžité (pořád-

do přírážek vybíraných obcí, přesahuje-li roční předpis těchto přírážek samých v berní obci 500 Kč.

(2) Výši úroků z prodlení stanoví vláda s ohledem na poměry peněžního trhu a stav nedoplatků, nepřekročujíc sazby 10%.

(3) Není-li stanoven určitý den splatnosti, nýbrž jen lhůta, do které daň s přírážkami má býti zaplacená, nastane vymáhání dlužné

kové) pokuty (§§ 186—188, 191, 195 a 198—201), útraty řízení (§§ 222 a 338), úroky z prodlení (§ 271) a exekuční poplatky (§ 404) nejsou úrokům z prodlení podrobeny.

Povinnost platiti úroky z prodlení mají také pokladny a úřady, povolané k placení nebo odvádění daní přímých za stát a fondy.

Odpis předepsané daně následkem rozhodnutí příslušného úřadu finančního v řízení opravném nebo následkem opatření podle § 276, odst. 1., dále sleva daně pozemkové a domovní třídění z titulu živelní škody, pak v případě placení daní podle § 270, odst. 1. a 2., klesnutí daňové povinnosti následkem nového předpisu, který jest nižší, než byla povinnost podle § 270, odst. 1. a 2., způsobují změnu původní daňové povinnosti s takovým účinkem, jako kdyby daň byla již původně předepsána částkou, na kterou byla později snížena. Byly-li v takových případech již předepsány úroky z prodlení, nutno tyto přepočítati, to jest opravit, pokud se týče celé odepsati, a to zejména tehdy, když snížený roční předpis všech druhů daní s přírážkami v berní obci dohromady 500 Kč již nepřesahuje.

Byla-li naproti tomu daňová povinnost dodatečně zvýšena (následkem dodatečného předpisu, opravy předpisu a pod.), nemá toto zvýšení na povinnost platiti úroky z prodlení a na výpočet těchto úroků pro dobu minulou žádného vlivu. Z částek zvýšení, připadajících na platební lhůty v době doručení platebního rozkazu (dotyčného výroku) již prošlo, budou předepsány úroky z prodlení jen tehdy, když ony částky nebyly zapraveny ve lhůtě označené v § 270, odst. 4.

Dosáhl-li úhrnný předpis poplatníkův teprve tímto dodatečným zvýšením částky vyšší než 500 Kč, může povinnost platiti úroky z prodlení ohledně původní povinnosti počínati teprve ode dne bezprostředně následujícího po doručení platebního rozkazu, pokud se týče výroku, jímž zvýšení bylo způsobeno.

K § 271, odst. 3. Ustanovení tohoto odst. týká se daní, které nemají určitého dne splatnosti, jako daně, které se vybírají srážkou: důchodová daň ze služebních požitků, rentová daň v případech v § 180, odst. 2., uvedených a daň z tantiem. Dále náleží sem doplatky, o nichž jedná § 270, odst. 3., a pak případy a dodatečné předpisy v § 270, odst. 4., dotčené.

Ve všech takových případech nastává vymáhání, jakož i povinnost platiti úroky z prodlení hned po uplynutí lhůty, během které má daň býti zaplacená (státní pokladně odvedena). Úroky z prodlení počítají se

daně s přírážkami i povinnost platiti úroky hned, jakmile projde lhůta.

(4) Povinnost platiti úroky z prodlení podle odst. 1., pokud se týče odst. 3., nastane také, a to nehledíc na výši roční srážky, jestliže daně, které se vybírají srážkou z platů stížených daní, nebudou odvedeny státní pokladně do stanovené lhůty osobami povinnými prováděti srážky.

(5) Za den zapravení se pokládá při placení (§ 273), a to hotovými, den složení u úřadu ku vybírání daní, pokud se týče přírážek, příslušného nebo u poštovního úřadu, při dobropisech v odúčtovacím řízení den súčtování u poštovního úřadu šekového, při plnění na místě placení (§ 274) den složení pokladničních poukázek u příslušného úřadu a při odpočtu (§ 275) den, kdy byl proveden.

(6) Z předpisu úroků z prodlení lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, z předpisu úroků z prodlení týkajících se obecních přírážek k dani pozemkové vybíraných obcí samou, k bezprostřednímu úřadu dohlédacímu. Finanční úřad II. stolice, pokud se týče bezprostřední úřad dohlédací, rozhodne s konečnou platností.

ode dne, který bezprostředně jde po uplynutí této lhůty. Případně-li poslední den této lhůty na neděli nebo státem uznaný svátek nebo den památný, končí se lhůta teprve příštím dnem všedním.

K § 271, odst. 4. Co do daní, které se podle zákona vybírají srážkou z platů daní podrobených (důchodová daň ze služebních požitků, rentová daň v případech v § 180, odst. 2., uvedených, daň z tantiem), nezávisí povinnost platiti úroky z prodlení od výše dlužníkovy úhrnného ročního předpisu všech přímých daní s přírážkami v berní obci.

Stanovenou lhůtou rozumí se ta lhůta, kterou pro odvod srážek státní pokladně stanoví zákon, anebo jinaká lhůta finanční správou na základě zákonného zmocnění povolená.

K § 271, odst. 5. O úřadech příslušných vybírati daně, pokud se týče přírážky, viz. § 273, odst. 1.

K § 271, odst. 6. Pokud nenabude účinnosti zákon o organizaci politické správy, jest bezprostředním dohlédacím úřadem: v Čechách okresní výbor, nad městy s vlastním statutem (Praha, Liberec) zemský správní výbor; na Moravě a ve Slezsku zemský výbor (zemská správní komise); na Slovensku okresní výbor; v Podkarpatské Rusi župní úřad (§§ 48 a 58 zák. ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n., a vl. nař. ze dne 7. srpna 1922, č. 216 Sb. z. a n.).

§ 272.

Úroky z prodlení připadají státu, z obecních přírážek k dani pozemkové, vybíraných obcemi, však těmto obcím.

Placení.

§ 273.

(1) Daně s přírážkami a příslušenstvím zapravují se — s výhradou ustanovení § 274 — v penězích měny československé; jak a kde se přímé daně (s přírážkami a příslušenstvím) platí, stanoví se vládním nařízením.

K § 272. *Státu připadají úroky z prodlení jak z přímých daní státních, tak i ze všech přírážek k nim vybíraných. Vybírá-li však obecní přírážky k dani pozemkové obec sama, patří úroky z prodlení z těchto obecních přírážek obci.*

Ustanovení § 272 odůvodňuje se v dův. zprávě značnými obtížemi, jež následkem kumulativního účtování daní s přírážkami působí rozdělování vybraných úroků z prodlení na stát a samosprávné svazky. Kromě toho jsou úroky z prodlení pro stát ekvivalentem nákladu na vybírání daní a přírážek.

K § 273. *Placením nazývá se, jak již v poznámce k § 268 bylo podotčeno, uskutečnění onoho plnění, které jest původním předmětem obligace.*

K § 273, odst. 1. *Předmětem daňové pohledávky jest určitá částka peněz t. j. věcí, jichž jest obecně užíváno za měnidlo a míru hodnot a jež jsou nad to právně uznány za prostředek k splnění právních závazků. Proto musí státi se i splnění daňové povinnosti, má-li míti povahu placení, v penězích státu domácího, na které také pohledávka daňová povždy zní. (Viz prof. dr. V. Funk: „Placení závazků berních“ v Daňové a bilanční revui 1925.)*

V Čechách, na Moravě a ve Slezsku děje se placení přímých daní s přírážkami pouze platenkami a šekovým (odúčtovacím — clearingovým) řízením poštovního úřadu šekového (§ 1, odst. 2., a § 10 vyhlášky m. n. financí a m. n. pošt a telegrafů v dohodě s nejv. účetním kontrolním úřadem ze dne 17. prosince 1920, č. 645 Sb. z. a n.), na Slovensku a v Podkarpatské Rusi kromě toho také hotovými penězi a to buď přímo u výběrčího úřadu (státní berní úřady, obce, městské daňové úřady, notáři) nebo u poštovního úřadu (poštovní poukázkou).

Uvedený právní stav bude bezpochyby zachován i nadále.

Dosud vybírají přímé daně s přírážkami v Čechách, na Moravě a ve Slezsku výhradně státní berní úřady (§ 67, odst. 2., nař. min. vnitra, spravedlnosti a financí ze dne 19. ledna 1853, č. 10 ř. z. a § 42 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n.), na Slovensku a v Podkarpatské Rusi do úhrnné výše 1000 Kč ročního předpisu u jednotlivého poplat-

(2) Každá platba, tedy i platba menší, nežli činí splatná daň s přírážkami a příslušenstvím, jakož i platba na daně (s přírážkami a příslušenstvím), které ještě nedospěly splatnosti nebo vůbec ještě nebyly předepsány, buď přijata.

(3) Platby zaúčtují se nejprve na příslušenství, pak na nedoplatky daní s přírážkami, přihlížejíc k jejich ohroženosti a stáří, a teprve po úplném vyrovnání nedoplatků na běžný dluh daňový; súčtování na daň a přírážky děje se poměrně podle jejich úhrnných částek.

(4) Vládní nařízení určí, kdy a jak bude poplatník uvědoměn o tom, mnoho-li měl na daní, přírážkách a příslušenství platiti a mnoho-li skutečně zaplatil.

nika obce (obecní orgány), městské daňové úřady a obecní a obvodní notáři (pokud tohoto práva nebyli zbaveni zvláštním vládním nařízením), jinak rovněž státní berní úřady (§§ 2 a 3 zák. ze dne 27. ledna 1922, č. 43 Sb. z. a n.).

K § 273, odst. 3. Platby zaúčtují se v tomto pořadí: 1. na příslušenství (úroky z prodlení a exekuční poplatky), 2. na nezajištěné nedoplatky daní s přírážkami, počínajíc nejstaršími, 3. na zajištěné (ať osobním nebo věcným ručením podle §§ 264 a 265, ať zajištěním podle §§ 284 až 289, ať zástavním právem, získaným exekucí podle §§ 343 a násl.) nedoplatky daní s přírážkami, počínajíc nejstaršími a 4. na běžný dluh daňový.

Platby osoby ručící (§§ 264 a 265) zaúčtují se na daně (přírážky a příslušenství), které výběřčímu úřadu označila.

Přání poplatníka, aby jeho platba byla zaúčtována na určitý druh, pokud se týče ročník daně, vyhovějí se pouze tehdy, když se srovnává s ustanovením § 273, odst. 3, anebo alespoň mu neodporuje, t. j. když poplatník dluží jen stejně staré a stejně zajištěné daně s přírážkami.

Jestliže poplatník, dlužící jen stejně staré a stejně zajištěné daně s přírážkami, nevystaví přání, aby platba byla zaúčtována na určitý dluh daně, zaúčtuje se platba na dlužné daně s přírážkami poměrně podle jejich úhrnných částek.

Ustanovení § 273, odst. 3., má veliký význam pro řízení exekuční, vyrovnávací a konkursní a pak také pro ručení za daně s přírážkami a příslušenstvím podle §§ 264 a 265.

K § 273, odst. 4. Z různých stran stále vznášené stížnosti, že poplatník nemá dnes přesné informace o výši svých daňových dluhů, nutí stanoviti vhodný způsob pro zpravování poplatníků o jejich daňových povinnostech a vykonaných platbách. Nalézti takový vhodný způsob jest prakticky daleko obtížnějším, nežli se na prvý pohled zdá, jde-li totiž o to,

Plnění na místě placení.

§ 274.

Podle zmocnění finančního zákona lze užiti ku placení daní, přírážek a příslušenství pokladničních poukázek.

Odpočet.

§ 275.

Odpočet jest přípustný mezi daňovou pohledávkou (§ 259, odst. 4.) a veřejnoprávními

aby nebylo berním úřadům příliš přitíženo. Proto vyhrazuje se vyřešení tohoto úkolu vládním nařízením, které lze snadněji změnit nežli zákon, kdyby se stanovený způsob zpravování poplatníků neosvědčil.

K § 274. Jako plnění na místo placení (*datio in solutum*) označují se případy, kde zaplacení děje se jinak než penězi státu domácího. V novější době jest jmenovitě placení cennými papíry.

Ustanovení § 274 je pouze deklaratorním a nikoliv konstitutivním. Nikoliv na základě tohoto ustanovení, nýbrž jedině, pokud tak určí finanční zákon, lze užiti pokladničních poukázek ku placení daní, přírážek a příslušenství.

K § 275. Odpočet (*kompensace*) je zrušení pohledávek vyrovnáním jedné s druhou.

Daňová pohledávka může býti vyrovnána pouze s veřejnoprávní pohledávkou proti státu a také s takovou jen potud, pokud jsou splněny podmínky odpočtu (*kompensace, vyrovnání*) podle zásad soukromého práva, t. j. ustanovení §§ 1438—1443 obč. zák., na Slovensku a Podkarpatské Rusi korespondujících ustanovení zvykového práva. Podmínky ty jsou:

Pohledávky musí býti:

1. vzájemné, t. j. oproti pohledávce příslušející straně jedné proti straně druhé, musí tu býti pohledávka, která zase této druhé straně přísluší proti straně první (§§ 1438 a 1441 obč. zák.).

Z ohledu správy účetnické jest však v § 1441 obč. zákona stanoveno, že, kdo u některé státní pokladny má platiti, nemůže si sraziti, co u jiné státní pokladny má pohledávati.

2. stejného druhu, totiž předmět obojího plnění musí býti stejného druhu.

3. pravé, totiž po právu pozůstávající (§§ 1438 a 1439 obč. zák.).

4. dospělé a likvidní (§§ 1438 a 1439 obč. zák. a § 391 civ. ř. s.).

Pokud jsou uvedené podmínky splněny, lze daňovou pohledávkou (daňový dluh) vyrovnati s každou veřejnoprávní pohledávkou proti státu. Veřejnoprávními pohledávkami proti státu jsou především pohledávky z přeplatků daní (přímých i nepřímých), poplatků, cel a pod.

pohledávkami proti státu obdobně podle zásad soukromého práva.

Výrok úřední.

§ 276.

(1) Nehledíc k zákonně přípustným odpisům a osvobozením, kteréž jsou upraveny pro každou daň zvláště, budiž daň pravoplatně předepsaná na žádost strany nebo z moci úřední zcela nebo částečně odepsána, jde-li o dvojí předpis téže daně nebo o daň předepsanou zřejmě neodůvodněně. Je-li dvojí předpis téže daně různě vysoký, odepíše se daň menší.

(2) Daň pravoplatně předepsaná může být zcela nebo částečně odepsána:

1. je-li nedobytna, t. j. nevedlo-li řádné vymáhání daně k výsledku anebo nevedlo-li by

Pohledávky z dodávek státu a státním podnikům jsou pohledávkami soukromoprávními. Odpočet mezi daňovou pohledávkou a soukromoprávními pohledávkami proti státu jest přípustný jen, souhlasí-li s ním obě strany, to jest stát i poplatník.

K § 276, odst. 1. Pravoplatně předepsanou jest daň, nelze-li proti ní podati již odvolání.

O dvojí předpis téže daně jde, jestliže byla na př. z určitého důchodu daň důchodová, nebo z určitého výdělečného podniku daň výdělková a pod. předepsána dvakrát, lhostejno zda jedné a téže osobě nebo dvěma různým osobám.

O dani zřejmě neodůvodněně předepsané lze mluvit jen tehdy, nebylo-li tu subjektivní nebo objektivní daňové povinnosti, na př. daň byla předepsána osobě od daně osvobozené, nebo osobě nepravé následkem záměny osob, nebo z objektu (důchodu, výtěžku) dani nepodrobeného. Zákon nemá tedy snad na mysli jakýkoliv nesprávný, zákonu se přičící předpis daně.

Úřad je povinen daň zcela nebo částečně odepsati, zjistí-li dvojí předpis téže daně nebo předpis daně zřejmě neodůvodněný.

Žádost strany podléhá kolku za 5 Kč z každého archu.

Zcela bude daň odepsána, jestliže celá daň jest dvakrát nebo zřejmě neodůvodněně předepsána; jde-li jen o částečný dvojí nebo zřejmě neodůvodněný předpis, odepíše se jen přiměřená část daně.

K § 276, odst. 2., č. 1. Úřad příslušný k povolení odpisu daně jest povinen použítá exekuční opatření, úplnou platební neschopnost dlužníkovu, nedostatek jakéhokoliv majetku zemřelého dlužníka, provedené pátrání po

k výsledku pro úplnou platební neschopnost dlužníkovu anebo nelze-li daně vydobýti, poněvadž dlužník zemřel, nezanechav nijakého jmění nebo poněvadž bydliště dlužníkovu jest neznámo a nelze ho vypátrati, anebo nelze-li očekávati, že by exekuce poskytla většího výtěžku, než jest třeba, aby byly uhrazeny exekuční náklady,

2. není-li daň sice nedobytna, avšak vymáhání její jest spojeno se zvláštními a nepoměrnými obtížemi.

(3) Daň pravoplatně předepsaná může být na žádost zcela nebo částečně prominuta, byla-li by jejím vymáháním vážně ohrožena

neznámém bydlišti a jmění dlužníkovu, pravděpodobný výsledek exekuce zevrubně a pečlivě zkoumati. Má také přihlídnouti k ustanovením o ručení za daňové nedoplatky podle §§ 264 a 265.

K § 276, odst. 2., č. 2. Vymáhání jest spojeno se zvláštními a nepoměrnými obtížemi na př., je-li dlužník v cizozemsku, a nelze-li daně tamtéž dobýti na základě smlouvy o právní pomoci při vymáhání daní, a v tuzemsku nemá žádného zabavitelného jmění, nebo byly-li by útraty vymáhání nepoměrně vyšší než dlužná částka samá a pod.

V případech § 276, odst. 2., odpis daně neznamená prominutí daně, t. j. zřeknutí se daňové pohledávky, nýbrž toliko upuštění od vybrání (vydobyti) daně, které se daňové pohledávky nedotýká a nevylučuje pozdější znovupředepsání a vybrání daně.

K § 276, odst. 3. Je-li dána podmínka pro odpis daně podle tohoto odstavce, totiž buď vážné ohrožení výživy nebo nebezpečí hospodářské zkázy dlužníkovy, a do jaké míry je odpis nedoplatků přiměřeným, bude příslušný úřad posuzovati volně podle všech okolností konkrétního případu. Při tom bude přihlížeti nikoliv jen k daňovému břemenu žadatelovu (dlužníkovu), nýbrž k jeho celkovým poměrům majetkovým a výdělkovým (odbytovým), jakož i k majetkovým a výdělkovým (odbytovým) poměrům jeho rodiny a to přítomným i očekávatelným, k početnosti a jiným poměrům rodiny žadatelovy, k způsobu uložení jeho jmění, k jeho potřebě provozovacího kapitálu, k poměrům úvěrovým, k úlevám dosaženým nebo dosažitelným u soukromých věřitelů, k možnosti či nemožnosti zapraviti nedoplatky, o něž jde, ve splátkách, po případě i bezúročných a pod.

Žadatel je povinen uvést a na vyzvání finančního úřadu prokázati okolnosti, odůvodňující buď vážné ohrožení výživy nebo nebezpečí hospodářské zkázy.

Povolení odpisu může být učiněno závistým na podmínkách a výhradách (na př. okamžité zaplacení částky, na kterou byly nedoplatky sni-

výživa nebo přivedena hospodářská zkáza dlužníkovy.

(4) Z těchto důvodů lze povolit, aby předpisy daní včas neuložené se odepsaly, anebo aby se od předepsání jejich upustilo.

(5) Ustanovení odst. 1. až 4. platí obdobně i co do příslušenství.

(6) Příslušnost úřadů k odpisům podle odst. 1. až 5. určí vládní nařízení.

(7) Odpis nebo prominutí daně má v zápětí i odpis nebo prominutí přírážek.

Promlčení.

§ 277.

(1) Právo státu vyměřiti daň promlčuje se ve 4 letech.

ženy, zaplacení této částky v určité lhůtě nebo v určitých lhůtách za současného dobrého zajištění téže; nerozdělení jmění žadatelova v konkursu před úplným zapravením této částky a pod.).

K § 276, odst. 4. Těmitěž důvody rozumí se důvody v § 276, odst. 3., uvedené, t. j. vážné ohrožení výživy a nebezpečí hospodářské zkázy dlužníkovy.

Jsou-li tyto důvody dány, bude, jako v případech § 276, odst. 3., posuzováno volně podle všech okolností konkrétního případu.

Úlevy podle tohoto odstavce lze povolit na žádost i z moci úřední.

K §§ 277—282. Promlčením rozumí se zánik práva následkem jeho neuplatnění po určité, zákonem stanovenou dobu.

Tím, že stát (vyměřovací úřad) po dobu zákonem stanovenou nepoužil práva vyměřiti daň nebo vymoci splatnou daň (s přírážkami a příslušenstvím), zaniká toto jeho právo. Po uplynutí určité lhůty nesmí vyměřovací úřad již použiti práva k vyměření, pokud se týče k vymožení určité daně a straně přísluší proti případnému vyměření nebo vymožení námitka promlčení.

Kdežto však při nárocích soukromoprávních nemůže ku promlčení vzat býti zřetel z povinnosti úřední (§ 1501 obč. zák.), dlužno ku promlčení daní vzíti vždy zřetel z úřední povinnosti a strana může tudíž s účinkem namítati promlčení před správním soudem, i když opominula tak učiniti v řízení administrativním, a musí býti také v řízení správním vzat zřetel ku námitce strany, že promlčení nastalo, pod sankcí vadnosti řízení.

Konečným účinkem promlčení jak práva vyměřovacího tak i práva vymáhacího jest, že právo státu na pohledávku vůbec zaniká a to nejen proti vlastnímu dlužníkovi, nýbrž i proti osobám ručícím. Přirozeně nemá však promlčení u daní, jež se ukládají podle časových období, za

(2) Promlčení se počíná, jakmile prošel rok, ve kterém strana vyhověla své povinnosti podati oznámení, pokud se týče přiznání nebo oznámiti základy pro vyměření daně; není-li

následek, že tím zaniklo pro všechny časy právo státu, činiti nárok spočívající na určitém titulu (na př., že by nesměla vůbec více býti předepsána podnikateli daň výdělková), nýbrž tento účinek nastupuje jen pro ono ukládací období, jehož se opomenutý předpis (opomenuté vymáhání) týká.

Zákon rozeznává promlčení práva vyměřiti daň (práva vyměřovacího) (§ 277, odst. 1.—4.), práva zrušiti, nahraditi jiným nebo změnití úřední rozhodnutí a opatření (§ 277, odst. 5.) a práva vymáhati daň (práva vymáhacího) (§§ 281 a 282).

Ustanovení §§ 277—282 nevztahují se na trestnost daňových deliktů a výkon trestů podle hlavy VIII. zákona, jichž promlčení jest zvlášť (§§ 206—208) upraveno.

K § 277, odst. 1.—4. Promlčení práva vyměřovacího jest dvojí: promlčení práva provésti prvotní vyměření daně a promlčení práva vyměřiti dodatek, t. j. opravití prvotní (původní) vyměření daně, ježto se ukázalo nesprávným (příliš nízkým).

Právo státu provésti prvotní vyměření daně promlčuje se ve 4 letech (§ 277, odst. 1.); právo vyměřiti dodatek promlčuje se v případě zanedbání povinnosti stranou (kvalifikované promlčení) rovněž ve 4 letech (§ 277, odst. 1.), jinak ve 2 letech (§ 277, odst. 4.), (Obojí, t. j. jak právo vyměřiti daň prvotně, tak i právo vyměřiti dodatek promlčuje se podle § 280 k a ž d ý m z p ů s o b e m v 10 letech.)

Počátek (čtyřletého) promlčení práva provésti prvotní vyměření daně jest různý podle toho,

a) *byla-li strana povinna podati oznámení, pokud se týče přiznání, nebo oznámiti základy pro vyměření daně, a v takovém případě, a) učinila-li své povinnosti zadost či β) ji zanedbala;*

b) *nebyla-li k tomu povinna.*

V případě a) α), t. j. byla-li strana povinna podati oznámení, pokud se týče přiznání, nebo oznámiti základy pro vyměření daně a splnila-li svou povinnost, počíná se promlčení (promlčecí lhůta) uplynutím roku, ve kterém strana učinila své povinnosti zadost (§ 277, odst. 2. první věta). V případě a) β), t. j. zanedbala-li strana svou povinnost, počíná se promlčení (promlčecí lhůta) uplynutím roku, v němž bylo vyměřovacímu úřadu umožněno, aby daň, pokud se týče dodatek, vyměřil (§ 277, odst. 3.).

V případě b), t. j. nebyla-li strana povinna podati oznámení, pokud se týče přiznání, nebo oznámiti základy pro vyměření daně, počíná se promlčení uplynutím roku, ve kterém dotyčná daňová povinnost vznikla (§ 277, odst. 2., druhá věta).

Promlčení práva vyměřiti dodatek počíná se:

zde takové povinnosti, počíná se promlčení, jakmile prošel rok, ve kterém vznikla daňová povinnost.

(3) Jestliže pro zanedbání povinnosti stranou daň vůbec nebyla vyměřena anebo byla vyměřena menší částkou anebo daň, kterou dlužno zapravovati bez úředního vyměření, vůbec nebyla zapravena anebo byla zapravena

a) jde-li o čtyřleté (kvalifikované) promlčení, uplynutím roku, v němž bylo vyměřovacímu úřadu umožněno, aby dodatek vyměřil (§ 277, odst. 3.);

b) jde-li o dvouleté promlčení, uplynutím roku, ve kterém byla daň původně předepsána (§ 277, odst. 4.).

K § 277, odst. 2. Povinnost podati oznámení má na př. strana podle § 158, odst. 1. (oznámení o zapravení nájemného původně nezaplaceného) podle § 159, odst. 3. (oznámení pronájmu budovy, podrobené dosud dani třídní), podle § 167, odst. 1. (oznámení změn u daně třídní); co do povinnosti podati příznání viz § 307.

Oznámení (o zániku daňové povinnosti) povinna je podati stranu i s příznáním u daně důchodové (§ 27, odst. 3.) a rentové (§ 182, odst. 1.), přímo vybíraných, a u všeobecné i zvláštní daně výdělkové (§ 63, odst. 2., a § 93, odst. 2.).

U daně rentové srážkou vybírané a daně tantiemové má ten, kdo provedl srážku, podati vyměřovacímu úřadu výkaz o sražené a odvedené dani (§ 181, odst. 2., § 183, odst. 5.). Podobnou povinnost mají plátcí (zaměstnavatelé) u daně důchodové podle § 45, odst. 2.

Povinnosti, zmíněné v první větě tohoto odstavce, není u daně pozemkové (§ 107, odst. 1.).

Pokud strana jest povinna podati oznámení, příznání atd., nutno, aby je podala u příslušného úřadu. Nestačí proto oznámení, jež se děje za účely jinými u jiného úřadu.

O tom, kdy daňová povinnost vzniká, viz § 259.

K § 277, odst. 3. „Zanedbání povinnosti“ může vzniknouti dvojitě činností strany: a) činností *negativní* nebo b) činností *pozitivní*. Zanedbání povinnosti *negativní* činností strany je zanedbání povinností uvedených v odst. 2. §u 277: nepodání oznámení, pokud se týče příznání nebo neoznámení základů pro vyměření daně. Zanedbání povinnosti *pozitivní* činností strany jest podání nesprávného (nepravdivého nebo neúplného) oznámení, pokud se týče příznání.

Zanedbáním povinnosti rozumí se nesplnění povinnosti z jakéhokoliv důvodu. Zavinění strany není předpokladem zanedbání povinnosti po rozumu ustanovení § 277, odst. 3. Naopak jest lhotejno, byla-li povinnost straně známa čili nic, musila-li o povinnosti při obvyklé pozornosti věděti čili nic a nerozhoduje, bylo-li zanedbání povinnosti úmysl-

jen z části, počíná promlčecí lhůta v odst. 1. zmíněná běžeti teprve, když prošel rok, v němž bylo vyměřovacímu úřadu umožněno, aby daň, pokud se týče dodatek, vyměřil.

(4) Bylo-li původní vyměření daně bez zanedbání povinnosti stranou nesprávné

ným (dolosním) čili nic. Stačí na př., bylo-li podané příznání objektivně nesprávné (nepravdivé, neúplné). Bylo-li úmyslně či neúmyslně nesprávné, je pro otázku promlčení bez významu. Nepříznala-li strana k dani rentové požitky této dani podrobené, ježto měla za to, že nejsou podrobeny této dani, zakládá toto opomenutí zanedbání povinnosti podle § 277, odst. 3. Odpověděla-li dani podrobená akc. společnost na výzvu vyměřovacího úřadu, aby detailovala účet úroků, že tento účet týče se toliko úroků kontokorentních, aniž dodala, že v těchto úrocích kontokorentních jsou zahrnuty také dani podrobené úroky hypotekární, zakládá toto opomenutí zanedbání povinnosti po rozumu § 277, odst. 3. Naproti tomu neúplnosti (opomenutí) v oznámeních nebo příznáních, které nejsou zároveň nesprávnostmi, nejsou zanedbáním povinnosti po rozumu § 277, odst. 3. Sem patří na př. případ, kde z příznání k zvláštní dani výdělkové není zřejmo, že v úrocích účtovaných na účtu zisku a ztráty jsou zahrnuty také neodpočitatelné pasivní úroky. Taková neúplnost může býti odstraněna výzvou vyměřovacího úřadu, aby příznání bylo doplněno.

Daněmi, které dlužno zapravovati bez úředního vyrozumění, jsou daně vybírané srážkou.

Vyměřovacímu úřadu musí býti nejen fakticky, nýbrž také právně umožněno, aby daň, pokud se týče dodatek vyměřil. Proto v případech zanedbání povinnosti činností *pozitivní* (podání nesprávného oznámení, pokud se týče příznání) nestačí, že vyměřovací úřad vůbec zvěděl, že oznámení nebo příznání strany bylo nesprávné (nepravdivé nebo neúplné), nýbrž jest třeba, aby strana nepravdivé (neúplné) údaje opravila (doplnila), anebo aby nastala kontumace podle § 325. V případech zanedbání činností *negativní* (nepodání povinného oznámení, pokud se týče příznání nebo neoznámení základů pro vyměření daně) však stačí k tomu, aby vyměřovací úřad byl s to vyměření předsevzít, také pouhá nahodilá vědomost úřadu (na př. z příznání poplatníkovy k jiné dani, z příznání a údajů jiných osob, z prohlídky obchodních knih poplatníkových a pod.), poněvadž podle § 309, odst. 1., může vyměřovací úřad vyměřiti daň již tehdy, když poplatník nepodal povinného příznání ve lhůtě zákonné.

K § 277, odst. 4. Původní vyměření jest ve smyslu tohoto odstavce nesprávné, byla-li porušena *meritorní* ustanovení zákonná (nesprávné použití zákona, na př. byla-li neodpočitatelná položka uznána za odpočitatelnou), nebo nebylo-li šetřeno *formálních* předpisů zákonných (vadné řízení), nebo stala-li se chyba v počítání, psaní po případě jiný omyl neb přehmat (§ 256, odst. 4.).

Abý mohl býti předepsán dodatek, musí nesprávnost původního vyměření býti *objektivní*. Nestačí tedy změna v *subjektivní*

anebo vyšly-li dodatečně na jevo okolnosti, z nichž vysvítá, že původní vyměření bylo příliš nízké, promlčuje se právo předepsati do-

nazírání vyměřovacího úřadu (komise) na původní vyměření daně, na př. když původně odhadnutý (§ 327, odst. 1., 2. a 3.) důchod či výtěžek, podrobený dani, se dodatečně shledá nepřiměřeným podle později došlého (vyžádaného) posudku či výpovědi znalců (svědků, osob převzvedných), nebo když procento amortisační, původně poplatníkem účtované a vyměřovací orgánem uznané, se pokládá dodatečně za příliš vysoké podle později došlého či vyžádaného znaleckého posudku (nálezu revisní komise).

Rovněž tak okolnosti, dodatečně na jevo vyšlé, musí býti skutkové, t. j. musí svědčiti o tom, že původní vyměření bylo objektivně nízkým.

Ovšem ani v tomto případě nesmí postihovati nějaké zavinění poplatníka na tomto nízkém vyměření, neboť pak by platil odst. 3. § 277.

Nízké vyměření musilo tedy býti způsobeno omylem, přehlédnutím, nedostatečnou pozorností a pečivostí úřadu vyměřovacího (komise). Tak na př.: byly-li při vyměření daně činžovní sráženy z nájemného obecní dávky, ač poplatník již uvedl nájemné po vyloučení jich, což bylo z příznání sice patrné, ale přehlédnuto; bylo-li při vyměření daně důchodové přehlédnuto, že poplatník si srážel ve svém výpočtu příjmu a vydání z podniku jako odpočitatelné výdaje též náklady na domácnost, daň důchodovou, úroky vlastního kapitálu a pod.

Kdyby však poplatník ve svém výpočtu příjmu a vydání zakrýval na př. v opravách budov či strojů též neodpočitatelné investice, v úrocích splátky kapitálu, což se vinou poplatníka neobjevilo ani při zkoušení tohoto výpočtu, nýbrž až později, ku př. při prohlídce knih, platil by odst. 3. § 277.

V případech §§ 332 a 334, odst. 3. a 4. (odvolání) možno ovšem napraviti nesprávné či nízké vyměření daně, i když nebylo původní vyměření objektivně nesprávné (nízké), tedy i když odvolací úřad (komise) má jen jiný subjektivní názor o přiměřenosti či správnosti původního vyměření (odhadu).

Naproti tomu třeba zdůrazniti, že ustanovení § 277, odst. 4., o promlčení práva ku vyměření daňového dodatku platí pro všechny případy vyměření daňového dodatku, tedy také pro vyměření dodatku v dotčených případech §§ 332 a 334, odst. 3. a 4.

Daň byla předepsána v tom roce, ve kterém bylo její vyměření oznámeno poplatníkovi způsobem v zákoně stanoveným. (Viz § 270, odst. 1.)

Příslušnost k vyměření daňového dodatku určuje se podle všeobecných předpisů (§§ 249—251). V trestním řízení upravuje příslušnost k vyměření daňového dodatku § 210, odst. 6.

V případech zkrácení daně (§§ 185 až 188) jde vždy o zanedbání povinností stranou a proto platí pro otázku promlčení práva vyměřiti daňový dodatek (a stejně ovšem i pro otázku promlčení práva vyměřiti daň prvotně) ustanovení odst. 3. § 277. Promlčení počíná tu uplynutím roku, ve kterém byl vydán nález (§ 221).

datky na dani do 2 let po roce, ve kterém daň byla původně předepsána.

(5) Nehledíc k ustanovení odst. 4., počíná v případech § 256, odst. 5. a 6. promlčení lhůta běžeti, když prošel rok, ve kterém úřední opatření, o jehož zrušení, nahrazení jiným nebo změnu jde, bylo straně oznámeno.

(6) Promlčení práva vyměřiti daň vztahuje se též na přírážky.

(7) Dodatečné zdanění mimořádného odpisu 20% v případech §§ 10 a 79 není podrobno promlčení.

§ 278.

Za příčinou zjištění, zda byla daň nesprávně vyměřena, může býti poplatník přidržen k součinnosti stejným způsobem jako ve vyměřovacím řízení.

§ 279.

(1) Promlčení práva podle § 277 přetrhuje se každým úředním opatřením, které se stalo

Ustanovení § 277, odst. 4., o promlčení práva ku vyměření daňového dodatku platí také pro dělbu daně podle § 58 a §§ 85—89.

K § 277, odst. 5. § 256, odst. 5. a 6., stanoví právo finančních úřadů zrušiti, nahraditi nebo změnití úřední opatření a rozhodnutí, která odporují zákonu nebo se zakládají na podstatně vadném řízení. Po rozumu ustanovení cit. odstavců promlčuje se toto právo ve dvouleté lhůtě, která podle § 277, odst. 5. počíná běžeti uplynutím roku, ve kterém úřední rozhodnutí nebo opatření, o jehož zrušení, nahrazení nebo změnu jde, bylo straně oznámeno. Zvýšení původně vyměřené daně (vyměření dodatku) je však při tom možno jen, pokud nenastalo promlčení práva ku vyměření daňového dodatku podle odstavce 4. §u 277.

K § 277, odst. 6. Hledíc k tomu, že pohledávky vedlejší sdílí osud pohledávky hlavní, s promlčením práva vyměřiti (předepsati) daň (dodatek) promlčuje se (zaniká) také právo předepsati přírážky, k ní vybírané.

K § 279. Přetržení promlčení záleží v tom, že dosud uběhlá část promlčení lhůty se nepočítá a promlčení musí počítí úplně znovu.

Přetržení promlčení vyměřovacího práva trvá do konce roku, ve kterém se stalo úřední opatření, které podle zákona přetrhlo promlčení práva vyměřovacího. Jakmile prošel rok, ve kterém takové úřední opatření stalo se naposledy, počíná běžeti nová promlčení lhůta.

Způsobilst přetrhnouti promlčení práva vyměřovacího mají úřední opatření pouze za těchto podmínek:

za příčinou vyměření daně a bylo straně oznámeno. Jakmile prošel rok, ve kterém takový úkon se stal naposledy, počíná běžeti nová promlčecí lhůta.

(2) Úřední rozhodnutí a opatření daňové (odvolací) komise nebo trestního senátu pokládají se za rovna opatřením finančních úřadů.

1. stala-li se za příčinou vyměření daně (vyměření prvotního nebo vyměření dodatku) a

2. byla-li straně oznámena.

Úředním opatřením, stavším se za příčinou vyměření daně, rozumí se akt, který předchází vyměření a je připravuje (na př. výzva ku podání přiznání, výzva podle § 310, odst. 2., nebo podle § 312), nikoliv však vyměření samo (předpis, platební rozkaz).

Úřední úkony, které se staly za příčinou rozhodnutí o odvolání, jako na př. výzva straně k cíli rozhodnutí o jejím odvolání proti vyměřené dani, aby předložila výpisy z obchodních knih, rozhodnutí o odvolání samo a pod., nejsou úředními opatřeními ve smyslu § 279, která se stala za příčinou vyměření daně. Totéž platí o nálezech nejvyššího správního soudu.

Z úředního opatření musí být patrné, že jde o vyměření daně (dodatku). Úřední výměr, který neuvedl účel vyměření (na př. výzva ku doplnění přiznání bez naznačení, že jde o opravení (zvýšení) původně vyměřené daně, nebo vyzvání akciového podniku ku předložení účtu úrokového za účelem vyřízení rekursu proti vyměřené zvláštní dani výdělkové, nikoliv však za účelem vyměření dodatku, na něž bylo rovněž pomýšleno, a pod.) není způsobitým přetrhnutí promlčení práva vyměrovacího.

Rovněž neplatí za úřední opatření, provedené za příčinou vyměření, pouhé ohlášení, že možná bude vyměření daně provedeno (pouhá výhrada případného vyměření).

Naproti tomu jest pouhou ústní výzvou ku podání přiznání (vyměrovacích pomůcek) pokládati za úřední opatření způsobilé přetrhnutí promlčení vyměrovacího práva. Podobně protokolární výslechy poplatníka za příčinou vyměření daně.

Byla-li strana za příčinou vyměření (reasmace) daně vyzvána, aby určité položky objasnila, přetrhuje tato výzva promlčení práva vyměrovacího také co do položek, které nebyly předmětem výzvy.

Úřední opatření musí vždy míti za předmět vyměření daně (prvotní nebo dodatku), nemusí však obsahovati důvody, z nichž vyměření pak skutečně se stalo.

Přetržení promlčení jest účinným jen vůči oné straně, proti níž bylo provedeno za příčinou vyměření daně a již bylo také oznámeno.

§ 280.

Promlčení vyměrovacího práva nastane každým způsobem, nebyl-li do 10 let po období, za které se daň má vyměřiti, proveden a poplatníkovi oznámen úřední úkon k vyměření daně směřující. Ustanovení § 277, odst. 6. a 7. a § 279, odst. 2. platí i zde.

§ 281.

Právo státu vymáhati splatné daně s přírážkami a příslušenstvím promlčuje se do 6 let po roce, ve kterém se tyto dávky staly splatnými.

§ 282.

(1) Promlčení práva podle § 281 přetrhuje se doručením upomínky, aby poplatník daň s přírážkami a příslušenstvím zapravil, zavedením exekuce anebo povolením příročí.

(2) Nová promlčecí lhůta počíná běžeti po projití roku, ve kterém byla naposledy doručena upomínka nebo proveden poslední exekuční krok anebo prošla poslední platební lhůta.

K § 280. Promlčení podle tohoto paragrafu má místa, když v stanovené promlčecí lhůtě: a) nebyl proveden žádný úřední úkon k vyměření daně směřující, nebo b) byl-li sice takový úkon proveden, ale poplatník o něm nebyl vyrozuměn.

Promlčení toto má vztah pouze k ustanovení odst. 3., § 277, omezující účinek zanedbání povinnosti stranou stanovený v cit. odstavci a záležející v tom, že čtyřleté promlčení počíná se teprve uplynutím roku, v němž bylo vyměrovacímu úřadu umožněno, aby daň, pokud se týče dodatek, vyměřil.

K § 281. Kdy daně s přírážkami stávají se splatnými, stanoveno jest v §§ 269 a 270.

K § 282, odst. 1. Upomínkou rozumí se upomínka podle § 344, odst. 2., pokud se týče odst. 5.

Co se rozumí zavedením exekuce, stanoví § 344, odst. 7.

K § 282, odst. 2. Účinkem nastalého přetržení je i zde, že promlčení dosud sběhlé pozbývá platnosti a že k promlčení třeba nepřetrženého uplynutí nové, úplné lhůty šestileté, jejíž běh počíná uplynutím toho roku správního, kdy se stal poslední akt, jenž způsobil přerušeni.

(3) Jsou-li splatné daně s přírážkami a příslušenstvím zajištěny ruční zástavou, nemůže býti namítáno, pokud věřitel má zástavu v rukou, že bylo opominuto uplatňovati zástavní právo a nemůže se zástavní právo promlčeti. Také právo dlužníka, aby vyplatil svou zástavu, se nepromlčuje. Pokud však pohledávka převyšuje obecnou hodnotu zástavy, může promlčením zaniknouti.

(4) Jsou-li splatné daně s přírážkami a příslušenstvím zajištěny knihovním zápisem, nemůže se do 30 let po knihovním zápisu proti uplatňování tím získaného práva namítati, že se zatím pohledávka promlčela.

P ř í r o č í.

§ 283.

(1) Úřad může na žádost poplatníka úplně nebo částečně posečkati zaplacení splatné daně s přírážkami a příslušenstvím, je-li její okamžitě vybrání pro poplatníka spojeno s vážnou újmou nebo s vážnými obtížemi; úřad posečká úplně nebo částečně na žádost poplatníka zaplacení povinnosti podle čl. XIII. nebo § 270, osvědčí-li poplatník podle

K § 282, odst. 3. a 4. Ustanovení odst. 3. jest převzato z § 1483 obč. zák. a týká se případů, kde za účelem zajištění daní s přírážkami a příslušenstvím byla zástava s m l u v n ě zřízena. V případech těch nepromlčuje se, pokud orgány berní, jako zástupci věřitele (státu), mají zástavu v ruce, zástavní právo takto nabyté a může pohledávka již promlčená vydobyta býti výkonem práva zástavního.

Ustanovení §u 282, odst. 3. a 4., nejednají o námitce promlčení proti vymáhání daně, nýbrž upravují jinou otázku, totiž: zda a pokud z promlčení práva vymáhacího může býti odvozena námitka proti žalobě zástavní, případně proti vedení exekuce na zástavu.

K § 283, odst. 1. Žádost podléhá kolku za 5 Kč z každého archu.

Částečným posečkáním rozumí se také povolení, aby daňová pohledávka byla zapravena ve splátkách (týdenních, 14denních, měsíčních, čtvrtletních a pod.).

Jsou-li dány podmínky pro povolení posečkání, totiž vážná újma nebo vážné obtíže, bude posuzováno volně podle všech okolností konkrétního případu.

Vybrání daně je pro poplatníka spojeno s vážnou újmou na př., když jest s to, aby na delší nebo kratší čas ochromilo jeho podnikání nebo ztížilo jeho výživu, nebo když jest možné jen za cenu prodeje majetko-

hospodářského výsledku první poloviny roku nebo podle usnesení samosprávných svazků o výši přírážek, že předpis daně s přírážkami na tento rok bude aspoň o polovinu menší než činí povinnost podle cit. čl. XIII. nebo § 270. Na povinnosti platiti úroky z prodlení se tím nic nemění; ministerstvo financí nebo úřad jím k tomu zmocněný může však úroky z prodlení snížit nebo vůbec prominouti.

(2) Povolení může býti učiněno závislým na podmínkách a výhradách.

(3) Příslušnost úřadů určí vládní nařízení.

Z a j i š t ě n í.

§ 284.

(1) Je-li vybrání daně s přírážkami dosud nepředepsané nebo nesplatné ohroženo, může

vých předmětů poplatníkových s velkou škodou nebo za cenu získání úvěru za zvláště těžkých podmínek a pod., nebo když jest patrné, že daň bude na podané odvolání úplně nebo z největší části odepsána, nebo — co do povinnosti podle čl. XIII. resp. § 270 — že konečný předpis bude podstatně nižší a pod. S vážnými obtížemi pro poplatníka je vybrání daně spojeno na př., když poplatník nemá okamžitě vlastních běžných prostředků, potřebných ku zaplacení daňového dluhu, a není s to, aby si je opatřil odjinud.

Podmínka v § 283, věta 2., je splněna také, osvědčí-li poplatník podle hospodářského výsledku první poloviny roku a podle usnesení samosprávných svazků o výši přírážek dohromady, že předpis daně s přírážkami na tento rok bude aspoň o polovinu menší.

V případech § 283, věta 1., nemá poplatník nároku na povolení příročí, případech věty 2. však má nárok. Není-li poplatník s to, aby osvědčil, že předpis daně s přírážkami na tento rok bude aspoň o polovinu menší než činí povinnost podle čl. XIII. nebo § 270, nepřekáží to, aby mu bylo povoleno příročí podle § 283, věta 1., jsou-li dány podmínky tam stanovené.

K §§ 284—290. Od zajištění daní s přírážkami d o s u d n e p ř e d e p s a n ý c h nebo n e s p l a t n ý c h, o němž jednají §§ 284—290, nutno rozlišovati zajištění předepsaných splatných (dlužných) daní s přírážkami (a příslušenstvím) a splatných (dlužných) splátek podle čl. XIII., pokud se týče § 270, odst. 1. a 2., které jest taktéž možným a velmi často nutným (na př. v případech § 265, odst. 3., nebo § 283).

Zajištění splatných (dlužných) daní s přírážkami a příslušenstvím děje se bez zajišťovacího příkazu, na základě výkazu nedoplatků jednak podle ustanovení knihovního zákona, jednak uhrazovací exekucí, a to

vyměřovací úřad, uveda důvody, z nichž pokládá vybrání za ohrožené, uložit poplatníkovi písemným, ihned proveditelným příkazem,

tím způsobem, že se provedou jen ony úkony uhrazovací exekuce, jimiž vymáhající věřitel (stát) nabývá zástavních práv na předmětu exekuce, tedy nucené zřízení zástavního práva na nemovitostech nebo zabavení movitého jmění (movité hmotné věci čili svršky, peněžité pohledávky, nároky na vydání nebo dodání hmotných věcí, jiná majetková práva).

K § 284, odst. 1. Zajištění daně (s přírážkami) dosud nepředepsané nebo nesplatné může být žádáno a vymáháno jen výjimečně, jeví-li se pozdější vybrání daně (s přírážkami) patrně ohroženým, t. j. je-li patrně nebezpečí, že by bez zajištění bylo vybrání (dobyti) daně (s přírážkami) zmařeno nebo značně stíženo. Podmínkou jest pouze objektivní nebezpečí zmaření nebo značného stížení vybrání (dobyti) daně, nikoliv také dolosní jednání dlužníkovu.

Kdy jest uvedená podmínka splněna, nutno svědomitě posouditi v každém jednotlivém případě. Za patrně ohrožené sluší pozdější vybrání daně s přírážkami dosud nepředepsané nebo nesplatné považovati zejména:

a) když poplatník hodlá se vystěhovati do ciziny, nebo když často mění bydliště (místo svého zaměstnání),

b) když poplatník svým jménem nebo svými příjmy nakládá marnotratně nebo je nápadným způsobem rozdává nebo hledí zavléci, nebo když své jmění rozprodává, ať skutečně či jen na oko, nebo své nemovité jmění zatěžuje hypotekami nebo jiným způsobem,

c) když následkem předlužení poplatníka nebo četných exekucí proti němu vedených hrozí, že bude na jeho jmění uvalen konkurs anebo, že zastaví platy,

d) když možno ze zvláštních okolností souditi, že společnost svoje jmění rozdělí, odvede cizozemskému mateřskému podniku nebo jinak z dosahu vyměřovacího úřadu odstraní, tak na př. když trvání společnosti jest podle stanov nebo podle povahy podniku časově omezeno, když jest tu nedostatek věcných zařízení (zejména u obchodních společností), když společníci bydlí v cizině.

Zajištění daní (s přírážkami) jest žádati obzvláště u osob, které se již dříve snažily zmařiti správné vyměření a vymožení daní.

Zajištění daně (s přírážkami) dosud nepředepsané předpokládá dále ještě, že daňová povinnost (daňový nárok) vznikla, t. j. že vznikly skutečnosti, které podle zákona daňovou povinnost (daňový nárok) zakládají. (Viz § 259, odst. 1.). Naproti tomu netřeba, aby výše daňové povinnosti byla již určitá (§ 259, odst. 3.).

Je-li vybrání daně s přírážkami ohroženo jen částečně, uloží a vymůže vyměřovací úřad pouze zajištění částky ohrožené.

Zajišťovací příkaz musí obsahovati: 1. jméno, zaměstnání a bydliště poplatníka, jemuž se zajištění daně (s přírážkami) ukládá, 2. označení

aby ji až do jejího zapravení zajistil do částky v příkazu uvedené.

(2) Ustanovení čl. XIII. a § 270 zůstávají nedotčena.

§ 285.

(1) Zajišťovací příkaz provede se zajišťovací exekucí berní nebo soudní. Náklady exekuce nese poplatník, má však nárok na jich úplnou nebo částečnou náhradu, pokud bylo jeho odvolání proti zajišťovacímu příkazu vy-

daně (s přírážkami), která má býti zajištěna, podle druhu, ročníku a — jde-li o daň již předepsanou — výše, jakož i skutečnosti, které daňovou povinnost (daňový dluh) zakládají,

3. důvody, z nichž vyměřovací úřad pokládá daň (s přírážkami) za ohroženou (povšechné tvrzení, že jest zde nebezpečí, bez udání určitých okolností nestačí),

4. udání částky, do které má daň (s přírážkami) býti zajištěna,

5. označení berního úřadu, u něhož má daň (s přírážkami) býti zajištěna,

6. výrok, že zajišťovací příkaz jest ihned vykonatelným a

7. poučení o odvolání.

K § 284, odst. 2. Uložením zajištění daně s přírážkami dosud nepředepsané nemění se ničeho na povinnosti platiti ve stanovených lhůtách zatímně podle toho, kolik bylo poplatníkovi naposledy předepsáno ku přímému placení na ročních daních a přírážkách (čl. XIII., § 270, odst. 1.), pokud se týče — u poplatníků všeobecné daně výdělkové, daně důchodové, rentové a zvláštní daně výdělkové, kteří do povinnosti daňové nově vstupují — podle vyzvání vyměřovacího úřadu (§ 270, odst. 2.).

K § 285, odst. 1. Pro zajišťovací exekuci berní platí ustanovení §§ 400 až 402 tohoto zákona, pro zajišťovací exekuci soudní ustanovení §§ 374 a 375, odst. 2., a §§ 376 a 377 exekučního řádu (zákonu ze dne 27. května 1896, č. 79 ř. z.), na Slovensku a v Podkarpatské Rusi ustanovení §§ 229 až 233 a § 236 exekučního zákona (zák. čl. LX/1881).

Aby bylo uspořeno místa, znění cit. paragrafů se neuvádí.

Zákon nevyžaduje, aby bylo osvědčeno, že bez zajištění daně (s přírážkami) bude její dobytí zmařeno nebo značně stíženo, nebo že bude musiti býti daň dobývána v cizině.

Na říditi zajišťovací exekuci berní nebo navrhnouti povolení a výkon zajišťovací exekuce soudní přísluší v důsledku ustanovení § 402 obdobně podle § 345 vyměřovacímu úřadu, který vydal zajišťovací příkaz (vymáhající úřad).

V y k o n a t i zajišťovací exekuci berní náleží vzhledem k cit. § 402 obdobně podle § 346 bernímu úřadu, u něhož má býti daň zajištěna (exekuční úřad).

hověno (§ 289, odst. 1) nebo pozbyl-li týž platnosti (§ 289, odst. 2).

(2) Vydati zajišťovací příkaz jest příslušným vyměřovací úřad, kterýž je příslušným pro vyměření zajišťované daně.

§ 286.

Výši ohrožené daně, pokud se týče jejího vyměřovacího základu, určí zatímne vy-

Výslovného ustanovení o tom, který soud je příslušným povolití soudní exekuci k zajištění daní, není; zejména není také v § 375 exekučního řádu a v § 228 exekučního zákona o tom nic stanoveno. Proto platí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, jde-li o zajišťovací exekuci na nemovitost, čl. XVII. jurisdikční normy a jest tedy podle § 75 knih. zákona příslušným povolití zajišťovací exekuci knihovní soud, u něhož jest vložka, ve které zápis má býti vykonán. Povoliti zajišťovací exekuci na movité jmění přísluší v jmenovaných zemích obdobně podle § 4 ex. řádu soudů v tomto paragrafu pod č. 6. označenému. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi bylo by použití obdobně ustanovení § 228 zák. čl. LX/1881.

Příslušnost k výkonu soudní exekuce zajišťovací řídí se v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v důsledku ustanovení § 402 ex. ř. předpisy §§ 17 a násl. ex. ř., na Slovensku a Podkarp. Rusi předpisem § 18 zák. čl. LX/1881.

Ve svém nařízení zajišťovací exekuce berní, pokud se týče ve svém návrhu na povolení a výkon zajišťovací exekuce soudní určí vymáhající úřad, které exekuční úkony k zajištění mají býti provedeny.

Nestačí-li provedené úkony k úplnému zajištění, může vyměřovací úřad (berní úřad) naříditi, pokud se týče navrhnouti, další zajištění k tomu vhodné. Bylo-li zajištění provedeno ve větším rozsahu, než jest třeba, bude na návrh poplatníkův nebo z moci úřední přiměřeně omezeno.

Přísaha vyjevovací (manifestační) není při exekuci k zajištění přípustna (rozh. n. s. ze dne 16. června 1886, č. 7127).

K § 285, odst. 2. *Čím se řídí příslušnost vyměřovacích úřadů pro vyměření daně, stanoví §§ 249 a 251 zákona o přímých daních.*

Bylo-li uznáno, že jest nutno daň (s přírážkami) zajistiti, dlužno všechna opatření, jejichž jest k tomu třeba, provésti s největším urychlením.

Vyměřovací úřad doručí zajišťovací příkaz poplatníkovi a zároveň buď nařídí zajišťovací exekuci berní nebo navrhne povolení a výkon zajišťovací exekuce soudní.

K § 286. *Ustanovení § 286 týká se pouze případů, kde jde o zajištění daně dosud ještě nepředepsané, neboť u daně již předepsané a pouze dosud nesplatné je výše již číselně stanovena a není tudíž třeba teprve ji zatímne určovati.*

měřovací úřad podle úředních pomůcek; není-li nebezpečí v prodlení, může býti strana vyzvána, aby do lhůty alespoň tří denní prokázala důchod nebo výtěžek.

§ 287.

Poplatník může předejiti zajišťovací exekuci nebo dosáhnouti jejího zrušení, zajistí-li sám určenou částku složením hotovosti, státních dlužních úpisů, domácích dlužních úpisů se sirotčí jistotou nebo vkladních knížek tuzemských peněžních ústavů veřejně účtujících (též tuzemských odboček cizozemských bank) nebo průkazem, že dal určenou část knihovně

O úředních pomůckách viz §§ 309, odst. 1., 319, odst. 4., a 325, odst. 1., č. 1. Z povahy věci plyne, třebaš to není v zákoně vysloveno, že o podkladech pro určení výše ohrožené daně, pokud se týče jejího vyměřovacího základu, platí totéž, co v § 299 řečeno o podkladech pro vyměření daní.

Strana nemá nároku na spolupůsobení při určení výše ohrožené daně, pokud se týče jejího vyměřovacího základu.

Výzvě, aby prokázala důchod nebo výtěžek, vyhoví strana udáním výše důchodu nebo výtěžku obdobně podle ustanovení § 308 s uvedením důkazů obdobně podle § 313.

Zjištění, učiněná za účelem zajištění daně, nejsou pro budoucí uložení daně nijak závazná.

K § 287. *Za poplatníka může také někdo jiný jistotu složiti.*

Hotovost, dlužní úpisy, vkladní knížky, průkaz o knihovním vkladu nebo o převzetí záruky peněžním ústavem, dlužno složiti u berního úřadu, u něhož má daň podle zajišťovacího příkazu býti zajištěna. V případě soudní zajišťovací exekuce může býti jistota složena také k soudu (§ 376, č. 2 ex. ř. a § 321 ex. zák.). Složení jistoty zúčtuje berní úřad v depozitech pro finanční správu.

Byla-li jistota složena u berního úřadu, podá tento neprodleně o tom zprávu vyměřovacímu úřadu, který vydal zajišťovací příkaz (vymáhající úřad), a pokud je to ještě možno, upustí zatím od vykonání berní exekuce zajišťovací. Vymáhající úřad ihned přezkoumá složenou jistotu a podle výsledku buď nařídí bernímu úřadu (navrhne soudu), aby nařízené (povolené) exekuční úkony k zajištění nebyly vykonány nebo aby vykonané již exekuční úkony byly zrušeny, nebo zamítne složenou jistotu a zpraví o tom poplatníka i berní úřad.

Zajistí-li poplatník nebo někdo jiný za něho určenou částku jen částečně, bude zajišťovací exekuce přiměřeně omezena. Berní úřad, u něhož byla částečná jistota složena, a vymáhající úřad postupují při tom obdobně podle předchozího odstavce.

vložití nebo že peněžní ústav jmenovaného druhu převzal záruku.

§ 288.

Nutnost, vhodnost, bezpečnost a dostačitel-
nost jistoty posuzuje vyměřovací úřad, přihlí-
žeje ke všem závažným okolnostem.

§ 289.

(1) Ze zajišťovacího příkazu lze podatí
odvolání k finančnímu úřadu II. stolice, jenž
rozhodne s konečnou platností; odvolání ne-
odnímá tomuto příkazu účinnosti.

Návrh, aby povolené soudní exekuční úkony nebyly vůbec vykonány nebo aby byly vykonány jen v omezeném rozsahu nebo aby vykonané již soudní exekuční úkony byly zrušeny neb omezeny, nutno podati u soudu, který byl příslušný je povoliti, neb u soudu, který byl příslušný je vykonati (exekuční soud), podle toho, podává-li se návrh před počatým nebo po počatém provádění exekuce (§ 377, odst. 3. ex. ř.).

Po rozumu ustanovení § 376 ex. ř. upustí soud také k návrhu poplatníkovu od vykonání povolených exekučních úkonů k zajištění a zruší již vykonané, když mu poplatník osvědčí, že určená částka byla dostatečně zajištěna podle § 287, nebo když složí soudu částku, která má býti zajištěna, v hotovosti nebo v cenných papírech nebo vkladních knížkách druhu v cit. § 287 naznačeného.

K § 288. Je-li zajištění daně s přírážkami nutným, která jistota je vhodnou a je-li jistota poplatníkem poskytnutá anebo exekucí vymožená bezpečnou a dostačitelnou, posuzuje vyměřovací úřad, přihlížeje ke všem závažným okolnostem, t. j. ke všem okolnostem konkrétního případu, které pro uvedené otázky mají význam. Vyměřovací úřad má, pokud to účel zajišťovacího opatření připouští, dbáti, aby zajištění dalo se způsobem, který poplatníka v nakládání jměním a jeho výnosem obmezuje co nejméně. Při tom má bráti zřetel na přání vyslovená stranou. Žádostem stran o dodatečnou výměnu zajišťovacích hodnot má býti vyhověváno, pokud je to bez poškození zájmů státu nebo samosprávných svazků možno.

Ukáže-li se dodatečně, že není důvodu, aby na poskytnutém, pokud se týče vymoženém zajištění bylo v plném rozsahu nebo vůbec trváno (na př. poměry, na základě nichž vybrání daně s přírážkami jevílo se ohroženým, se změnilo; zajištěná daň s přírážkami byla v odvolacím řízení částečně neb úplně odepsána a pod.), zařídí vyměřovací úřad na návrh poplatníka nebo z moci úřední, aby poskytnutá jistota byla částečně neb úplně vydána, pokud se týče, aby vykonané exekuční úkony k zajištění byly omezeny nebo zrušeny.

K § 289, odst. 1. O odvolání platí ustanovení §§ 253, odst. 2.—4., 254, odst. 1. a 3., a 330, odst. 5. (339, odst. 1.).

(2) Nerozhodne-li finanční úřad II. stolice o odvolání do 30 dnů, pozbývá zajišťovací příkaz, jakož i jistota podle zajišťovacího příkazu poskytnutá neb vymožená platnosti.

§ 290.

K dobrovolnému zrušení subjektu podrobeného zvláštní dani výdělkové nebo ku přeměně jeho v jinou formu právní (na př. změna společnosti s r. o. v akciovou společnost a naopak), jest potřebí svolení vyměřovacího úřadu, příslušného zajistiti daň; z odepření svolení lze podatí odvolání k finančnímu úřadu II. stolice, který rozhodne s konečnou

K § 289, odst. 2. 30denní lhůta, stanovená pro rozhodnutí o odvolání, počíná se dnem, který jde po podání odvolání (§ 254, odst. 1.); připadne-li poslední den této lhůty na neděli nebo státem uznaný svátek nebo den pracovního klidu, končí se lhůta teprve příštím dnem všedním. Pro posouzení otázky, byla-li lhůta dodržena, rozhodným jest datum vyřízení odvolacího úřadu.

Vyměřovací úřad, který vydal zajišťovací příkaz, zařídí k návrhu poplatníka nebo z moci úřední zrušení provedených zajišťovacích úkonů nebo vydání složené jistoty, zjistí-li ze spisů nebo dotazem u odvolacího úřadu, že lhůta § 289, odst. 2., nebyla dodržena.

K § 290. Subjektem podrobeným zvláštní dani výdělkové rozumí se ten, kdo provozuje podnik v § 68, odst. 1., uvedený.

Zrušení jest dobrovolným jen, děje-li se dobrovolným usnesením účastníků podniku (akcionářů, společníků, členů společenstva atd.), ne však, děje-li se následkem uplynutí času, stanoveného ve společenské smlouvě nebo následkem opatření správního úřadu či (jako u společností s omezeným ručením) obchodního soudu, a také ne tehdy, když nějaký podnik připadne následkem uplynutí jisté doby vlastnický jinému subjektu (na př. státu, obci) a společnost se v důsledku toho zruší. Zrušení subjektu sloučením jeho podniku s jiným (fuse) jest zrušením dobrovolným.

Úřadem, příslušným zajistiti daň, jest podle § 285, odst. 2., vyměřovací úřad, který je příslušný pro vyměření zajišťované daně.

Usnesení o dobrovolném zrušení nebo o přeměně podniku v jinou právní formu může býti zaneseno do obchodního (společenského) rejstříku jen tehdy, vykáže-li se podnik osvědčením příslušného vyměřovacího úřadu, že tento proti zrušení nebo přeměně subjektu nečiní námitek, nebo že od podání žádosti za svolení uplynuly tři měsíce, aniž bylo o žádosti rozhodnuto.

Vyměřovací úřad přivolí k dobrovolnému zrušení nebo přeměně, pokud vykáže-li podnik, že jeho daně jsou zaplacené nebo zajištěny.

platností. Nebylo-li o žádosti za svolení rozhodnuto do 3 měsíců od jejího podání, platí svolení za dané.

Vrácení daně a nahrazovací úroky.
§ 291.

(¹) Částky přímých daní, pokud se týče přírážek, příslušenství, pokut a útrat řízení, které byly neprávem zaplacené, vrátí se straně hotově a to, přestala-li vůbec býti poplatníkem, z moci úřední, jinak, požádá-li o to, a v obou případech, pokud nedluží jiných státních daní

O odvolání z odepření svolení platí obdobně, jako o odvolání v § 289, odst. 1., dotčeném.

Tříměsíční lhůta pro rozhodnutí o žádosti za svolení počíná dnem, který jde po podání žádosti u příslušného vyměřovacího úřadu.

V případě zrušení nedobrovolného jest, je-li třeba, provést zajištění daní exekučně.

K § 291. Strana má potud nárok na vrácení přímé daně, pokud se týče přírážek, příslušenství, pokut nebo útrat řízení (§§ 222 a 338), pokud daň, přírážky atd. byly neprávem zaplacené.

Nárok na vrácení přímé daně (přírážek atd.) přísluší plátcům nebo jeho právnímu nástupci.

Částky přímých daní, přírážek, příslušenství, pokut nebo útrat řízení, které byly neprávem zaplacené, označují se krátce také jako přeplatky přímých daní, přírážek atd.

Kdy jest platbu pokládati za neprávem učiněnou čili jak vzniká přeplatek, stanoví § 292.

Vrácení částky neprávem zaplacené (přeplatku) může se státi dvojím způsobem: buď hotově nebo přeúčtováním na dluh jiných státních daní, dávek, pokut nebo útrat řízení, pokud se týče přírážek nebo příslušenství státních daní a dávek.

Hotově může býti přeplatek straně vrácen jen potud, pokud tato nedluží jiných státních daní nebo dávek, pokut nebo útrat, pokud se týče přírážek berním úřadem vybíraných nebo příslušenství státních daní nebo dávek.

Dluží-li strana, které vznikl přeplatek něco na jiných státních daních nebo dávkách atd., přeúčtuje se přeplatek na tento dluh a jen případný zbytek přeplatku může býti straně vrácen hotově. Při tom rozumějí se jinými daněmi jak jiné druhy daní tak i jiné ročníky daně téhož druhu a dávkami jakékoliv státní dávky: daň z obratu a přepychová, nepřímé daně, poplatky, cla. Rozdílů nečiní, jde-li o dluh u téhož berního úřadu, u něhož vznikl přeplatek, nebo o dluh u jiného berního úřadu nebo jiné finanční pokladny.

nebo dávek, přírážek nebo příslušenství k nim, pokut nebo útrat řízení; jinak přeúčtuje se přeplatek na jiný, třeba i příští dluh strany.

(²) Ustanovení § 32, odst. 4., a § 35, odst. 1., zůstávají nedotčena.

§ 292.

Za platbu neprávem učiněnou pokládá se platba:

a) byl-li předpis daně (přírážek, příslušenství, pokut, útrat řízení) rozhodnutím příslušného úřadu (komise) buď úplně zrušen nebo tak snížen, že platba převyšuje zbývající předpis;

Přeplatek způsobitý k hotovému vrácení vrátí se straně, která přestala vůbec býti poplatníkem (rozuměj: přímých daní), hotově z moci úřední, straně, která zůstává poplatníkem, pouze na žádost.

Nepodala-li strana, která zůstává poplatníkem, žádosti o hotové vrácení přeplatku, způsobitého k hotovému vrácení, přeúčtuje berní úřad takový přeplatek na nový dluh strany na státních dáních nebo dávkách, pokutách atd.

K § 292. Byl-li předpis daně (přírážek, příslušenství, pokut, útrat řízení) toliko snížen, nebo je-li konečný předpis jenom menší než platba podle čl. XIII. nebo § 270, je platbou neprávem učiněnou (přeplatkem) pouze ona částka platby, o kterou tato převyšuje zbývající, pokud se týče konečný, předpis.

K § 292, lit. a). Zrušením a snížením předpisu daně (přírážek, příslušenství, pokut, útrat řízení) rozumí se tu jakýkoliv úplný nebo částečný odpis z předepsané daně (přírážek, příslušenství, pokut, útrat řízení), tedy nikoliv pouze zrušení a snížení předpisu daně (přírážek atd.) rozhodnutím úřadu (komise) o odvolání (na př. § 40, odst. 2., § 163, odst. 3., § 165, odst. 3., § 330, odst. 1., 2. a 4., §§ 336, 224, 271, odst. 6.) nebo podle § 256, odst. 5. a 6., nebo podle § 276, odst. 1., nýbrž též odpisy z důvodu chyb v počítání, psaní a jiných omylů a přehmatů, které úřad (komise), od něhož vyšly, z moci úřední opravil (§ 256, odst. 4.), odpisy všeobecné daně výdělkové, zvláštní daně výdělkové, pozemkové daně, domovní daně z důvodu osvobození subjektu nebo objektu od daně (§§ 51 a 52, § 73, §§ 97, 102, §§ 127—142), odpisy pozemkové daně při poškození lesů (§§ 111—116), odpisy daně třídní z důvodu nepoužívání a z důvodu živelní škody (§§ 170 a 171), odpisy pozemkové daně z důvodu zániku daňové povinnosti (§ 107, odst. 3.) a pod.

Platba na nesprávný (nezákonný) předpis daně (přírážek atd.) není po rozumu § 292 platbou neprávem učiněnou a nedává nároku na vrácení, pokud nesprávný (nezákonný) předpis nebyl rozhodnutím příslušného úřadu (komise) zrušen nebo snížen.

b) jestliže v případech, kde byla daň s přírážkami zaplacená zatímně (čl. XIII., § 270), jest konečný předpis daně s přírážkami dodatečně provedený menší nežli tato platba (čl. XIII., § 270), nebo zanikl-li nárok daňový vůbec;

c) bylo-li placeno nad povinnost.

§ 293.

(1) Z částek přímých daní a přírážek, které byly nebo mohly býti v den, kdy poplatník o odpisu, pokud se týče konečném předpisu byl zpraven, vráceny hotově, bud' tež

K § 292, lit. c). Nad povinnost bylo placeno, bylo-li placeno více než činil dluh, nebo byl-li týž dluh zaplacen dvakráte, nebo bylo-li omylem placeno na cizí dluh (na př. nesprávným adresátem platebního rozkazu, upomínky a pod., nebo ručitelem §§ 264 a 265, proti němuž nebylo ručení formálně uplatněno platební výzvou podle § 266), nebo bylo-li placeno na dluh, který mezitím zanikl, na př. plněním na místě placení (§ 274), odpočtem (§ 275), promlčením (§ 281), výrokem (§ 276, odst. 1.) a pod.

Kdo vědomě za jiného zaplatil daň (přírážky atd.), není oprávněn žádati vrácení platby z důvodu, že nebyl vůči onomu jinému zavázán k platbě.

K § 293. Nárok na úroky nahrazovací přísluší poplatníkovi nikoliv z každého přeplatku přímých daní a přírážek ve smyslu § 292, nýbrž pouze z přeplatků vzniklých rozhodnutím o odvolání proti předpisu (výměru) daně, pokud se týče proti předpisu (výměru) přírážek, nebo placením podle čl. XIII. a § 270, t. j. placením na daň ještě nepředepsanou podle posledního předpisu nebo podle vyzvání vyměřovacího úřadu. Rozhodnutím o odvolání jest také rozhodnutí odvolací stolice následkem výroku nejv. správního soudu nebo následkem vyhovění stížnosti poplatníka finanční správou za řízení před nejv. správním soudem.

Přeplatky vzniklé jiným způsobem, jako na př. odpisy všeobecné daně výdělkové, zvláštní daně výdělkové, pozemkové daně, domovní daně z důvodu osvobození subjektu nebo objektu od daně (§§ 51 a 52, § 73, §§ 97—102, §§ 127—142), odpisy daně pozemkové při poškození lesů (§§ 111—116), odpisy daně třídní z důvodu nepoužívání a z důvodu živelní škody (§§ 170 a 171), odpisy pozemkové daně z důvodu zániku daňové povinnosti a pod. nezakládají nároku na úroky nahrazovací, a to ani tenkrát, jestliže odpis nastal teprve po příslušném oprávněm prostředku strany. Totéž platí o odpisech z důvodu chyb v počítání, psaní a jiných omylů a přehmatů, které úřad (komise), od něhož vyšly, z moci úřední opravil (§ 256, odst. 4.), o odpisech z důvodu zrušení, nahrazení jinými nebo změnění závadných úředních rozhodnutí a opatření, jestliže úřad (komise) závadné rozhodnutí nebo opatření z moci úřední zrušil, jiným

poplatníku nahrazeny úroky ve výši stanovené pro úroky z prodlení (§ 271), avšak jen, pokud přeplatek vznikl rozhodnutím o odvolání proti předpisu daně, pokud se týče přírážek, nebo placením podle čl. XIII., pokud se týče § 270, a byl-li podroben poplatník v berním roce, jehož se odpis nebo konečný předpis týče, zásadně (§ 271) úrokům z prodlení.

(2) Částky, které byly dobrovolně zaplacené nad předpis, do něhož si bylo stěžováno, nebo nad povinnost podle čl. XIII., pokud se týče § 270, jsou z výpočtu úroků nahrazovacích vyloučeny.

nahradil nebo změnil (§ 256, odst. 5. a 6.), o odpisech podle § 276, odst. 1. a o platbách na základě ručení za daně cizí (§§ 264—266).

Další podmínkou nároku na úroky nahrazovací jest, aby poplatník v berním roce, jehož se odpis nebo konečný předpis týče, byl zásadně podroben úrokům z prodlení, t. j. aby v dotčeném berním roce jeho úhrnný roční předpis všech přímých daní s přírážkami berním úřadem vybíranými v berní obci dohromady přesahoval 500 Kč, pokud se týče — jde-li o přeplatek obecních přírážek k daní pozemkové, které obec sama vybrala — aby v dotčeném berním roce jeho roční předpis těchto přírážek v berní obci přesahoval 500 Kč (§ 271, odst. 1.).

Úroky nahrazovací platí se jen z přímých daní státních a z přírážek (§ 259, odst. 5.) k nim vybíraných. Z příslušenství podle § 259, odst. 5. (úroky z prodlení a náhrada nákladů upomínacích a exekučních), z pokut podle § 43, odst. 2. a podle hlavy VIII., pak z náhrad útrat řízení podle §§ 222 a 338 úroky nahrazovací se neplatí.

Základ pro výpočet úroků nahrazovacích tvoří přeplatky přímých daní a přírážek, vzniklé způsobem naznačeným v odstavci 1., pokud podle § 291 byly nebo mohly býti v den, kdy poplatník o odpisu, pokud se týče konečném předpisu, byl zpraven, vráceny hotově a pokud nepřesahují částku odepsanou v řízení odvolacím, nebo částku, o kterou jest konečný předpis větší než poslední předpis (čl. XIII., § 270, odst. 1.) nebo splátky vyžádané vyměřovacím úřadem podle § 270, odst. 2.

Přeplatky, pokud se týče částky přeplatků, které nebyly a podle § 291 ani nemohly býti v den, kdy poplatník o odpisu, pokud se týče konečném předpisu, byl zpraven, vráceny hotově, jsou z výpočtu úroků nahrazovacích vyloučeny. Rovněž vyloučeny jsou z tohoto výpočtu částky, které byly dobrovolně zaplacené nad předpis, do něhož si bylo stěžováno, nad povinnost podle čl. XIII. nebo § 270.

Výše (míra) úroků nahrazovacích řídí se podle výše (míry) úroků z prodlení.

Poukazování úroků nahrazovacích děje se z moci úřední, bez zakročena strany.

§ 294.

Bylo-li rozhodnutí, týkající se uložení daně nebo přírážek, zrušeno, přísluší nárok na vrácení zaplacené částky i s úroky nahrazovacími zprvu jen podle nového rozhodnutí, které nastupuje na místo rozhodnutí zrušeného, ovšem s výhradou dalších nároků, které snad později vzniknou tím, že bylo podáno odvolání z tohoto nového rozhodnutí.

§ 295.

(1) Nahrazovací úroky platí se ode dne platby neprávem přijaté až do dne skutečného vrácení nebo přeúčtování přeplatku na jinou daň.

(2) Ministerstvo financí může stanovit, že nahrazovací úroky lze vypočítati také teprve koncem roku srovnáním upravené náležitosti s platbou.

§ 296.

Opominul-li finanční úřad, pokud se týče — co do přírážek obcí vybraných — obec, poukázati úroky nahrazovací a neuplatní-li poplatník nároku na úroky nahrazovací do 6 let ode dne doručení rozhodnutí o odvolání proti před-

K § 294. § 294 má na zřeteli případy, kde uložení daně nebo přírážek bylo rozhodnutím o odvolání zrušeno pro nezákonnost nebo vady řízení a bylo nahrazeno novým uložením, proti němuž má strana právo nového odvolání.

K § 295, odst. 1. Za první den zúročení platí den platby neprávem přijaté, za poslední den zúročení den skutečného vrácení nebo přeúčtování přeplatku na jinou daň.

V případech dobrovolných plateb předem a dobropisů na daně ještě nesplatné počítají se úroky nahrazovací, jako kdyby dotyčné částky byly přijaty a súčtovány teprve v den splatnosti daně.

Platba neprávem přijatá zjistí se tím způsobem, že se vyjde od poslední platby, vykonané na daň (přírážky), již (jichž) se odpis resp. konečný předpis týče, a jde zpět k platbám přecházejícím až do vyčerpání částky, která se má zúročiti.

Jestliže přeplatek vzniklý rozhodnutím o odvolání proti předpisu daně, pokud se týče přírážek, nebo placením podle čl. XIII. nebo § 270 jen částečně byl nebo mohl být vrácen hotově, tudíž jen částečně jest zúročitelným, předpokládá se, že zúročitelná částka byla zaplacená před nezúročitelnou.

K § 296. Stanovená zde 6letá promlčecí lhůta odpovídá 6leté lhůtě pro promlčení práva státu vymáhati daně s přírážkami a příslušenstvím podle § 281.

pisu daně, pokud se týče přírážek, nebo ode dne doručení konečného předpisu, zanikne nárok na nahrazovací úrok.

§ 297.

(1) Úroky nahrazovací jdou na vrub státu, z obecních přírážek k dani pozemkové vybraných obcemi však na vrub těchto obcí.

(2) Vrátili daně (přírážky, příslušenství, pokuty a útraty řízení) neprávem přijaté a poukázati úroky nahrazovací přísluší finančním úřadům II. stolice; proti odepření vrácení daní (přírážek, příslušenství, pokut a útrat řízení) neprávem přijatých a proti odepření poukázání, jakož i proti výpočtu úroků nahrazovacích lze podati odvolání k ministerstvu financí. Vybrala-li obecní přírážky k dani pozemkové obec sama, jest ku vrácení obecních přírážek k dani pozemkové neprávem přijatých a ku poukázání úroků nahrazovacích z těchto přírážek příslušnou obec; proti odepření vrácení přírážek, pokud se týče proti odepření poukázání a proti výpočtu úroků nahrazovacích obcí lze se odvolati k bezprostřednímu úřadu dohlédacímu, který rozhodne s konečnou platností.

Řízení co do vyměření daně.

Účel vyměřovacího řízení.

§ 298.

V řízení směřujícím k vyměření daně jest zjistiti a oceniti z úřední povinnosti veškeré

Po rozumu ustanovení § 254 počíná se promlčení nároku na úroky nahrazovací dnem, jenž jde po doručení rozhodnutí o odvolání proti předpisu daně, pokud se týče přírážek, nebo po doručení konečného předpisu.

Promlčení nároku na úroky nahrazovací přetrhuje se uplatněním nároku poplatníkem.

K § 297, odst. 1. Ustanovení toto odpovídá ustanovení § 272, podle něhož úroky z prodlení připadají státu a z obecních přírážek k dani pozemkové, vybraných obcemi, těmto obcím.

O odvolání platí ustanovení §§ 253, odst. 2. až 4., 254, odst. 1. a 3. a 330, odst. 5. (339, odst. 1.).

O bezprostředním úřadě dohlédacím viz § 272.

K § 298. Vyměřování se neděje, jako v soudním řízení, před neodvislým orgánem, jenž by rozhodoval mezi státem a poplatníkem, nýbrž finančním

okolnosti skutkového nebo právního rázu, které, nejsouce úředně známy, odůvodňují daňovou povinnost a její rozsah.

§ 299.

(1) Podklady pro vyměření daní bez rozdílu, jde-li o výpočet neb odhad důchodu neb výtěžku, buďtež vždy objektivního rázu, spolehlivé, ze spisů zřejmy a týkejtež se skutečností důležitých pro posouzení daňové povinnosti a jejího rozsahu.

(2) Jde-li o vlastní vědomosti a znalosti finančních úřadů (komisí), stačí, je-li tato skutečnost ze spisů zřejma.

Součinnost poplatníka.

§ 300.

(1) Poplatník jest nejen oprávněn, nýbrž i povinen spolupůsobiti při vyměření daně mě-

úřadem (komisí), který nejen rozhoduje o daňové povinnosti, resp. její výši, nýbrž současně hájí zájem státu (eráru).

Z tohoto zvláštního způsobu řízení plyne povinnost finančních úřadů (komisí), veškeré pro zjištění daňové povinnosti a její rozhodující okolnosti z povinnosti úřední zjišťovati — a nejen to — i vše, co strana uplatňuje, zkoumati a oceňovati. Tato povinnost přichází k platnosti zvláště, když poplatník sám z jakéhokoli důvodu spolu nepůsobí při vyměřování daně (viz §§ 300 a 311).

K § 299. V důsledku toho, co bylo řečeno o úřední povinnosti, stanoví zákon, že každé vyměření daně musí se opíratí o nějaké podklady; vyměření bez podkladu jest nepřipustné a bez dostatečného podkladu vadné.

Finanční úřad (komise), chtěje podle zákona jednati, musí využití všech jemu po ruce stojících pomůcek, tedy v první řadě vlastních znalostí a vědomostí; nemělo by smyslu, kdyby musily býti vyšetřovány skutečnosti a okolnosti, které jsou úřadu známy ať již proto, že jsou všeobecně uznány, nebo známy z jiných úředních jednání nebo ze soukromého studia či ze zkušenosti toho kterého úředníka, úřadu nebo členů komise.

Ovšem jest nutno, aby ve vyměřovacím spisu, zejména když taková znalost se uplatňuje vůči poplatníkovi, byla tato okolnost vyznačena.

K § 300, odst. 1. Má-li býti daňové břemeno správně rozděleno a daň spravedlivá, jest třeba, aby podklad daně (důchod a výnos) odpovídal skutečnosti, či jinými slovy „materiální pravdě“. Již povaha věci sebou přináší, že úkol tento naráží na překážky ať již objektivního nebo subjektivního rázu (neschopnost, neochota, snaha zatajovati pravý stav a pod.). Proto stanoví zákon v zájmu poplatníkově na první místo jeho p r á v o spolupů-

rou, kterou tento zákon připouští a všemožně podporovati úřady vyměřovací (komise) ve snaze po zjištění pravdy.

(2) Vše, co platí o poplatníkovi, platí stejnou měrou též pro toho, kdož jedná jeho jménem.

Součinnost osob třetích.

§ 301.

(1) Každá osoba ať fyzická ať právnická jest povinna vyměřovacím úřadům (komi-

sobiti při vyměřování daně, ale stanoví též jeho povinnost, spolupůsobiti při vyměřování daní a v VIII. hlavě určuje tresty na provinění proti této povinnosti.

K § 300, odst. 2. Viz §§ 262 a 263.

K § 301, odst. 1. Zákon, co do rozsahu povinnosti vypovídati (viz řádku 3. až 5.) nerozoznává, jest tudíž každý povinen vypovídati (svědecká povinnost v širším slova smyslu), nejen v berních případech již projednávaných, nýbrž i tehdy, když v době, kdy úřad dotaz činí, nebylo ještě zahájeno vyměřovací řízení proti určitým osobám. Zpráva může býti dále žádána nejen v jednotlivých případech, nýbrž o celé řadě berních věcí. Přesto neodpovídalo by duchu ustanovení § 301, odst. 1., aby žádány byly povšechné, k určitým již projednávaným případům přímo se nevztahující informace, kterým strany buď vyhověti nemohou anebo jen s vynaložením mimořádné práce a nákladu (na př. kdyby se žádalo na továrně, aby uvedla, komu a za jakou cenu v x letech dodala stroje).

Jest tedy při dotazování se podle tohoto paragrafu a po případě vy- máhání odpovědi postupovati tak, aby dotazy činěny byly jen potud, pokud jsou důležité a nezbytně nutné a pokud se bez nich v tom kterém jed n o t l i v é m, k o n k r e t n í m případě nelze obejítí.

Třeba rozeznávati svědky, znalce a osoby přezvědné, třeba že někdy rozlišení naráží na překážky.

Znalci jsou osoby podle svých odborných vědomostí a zkušeností způsobilé k pozorování a k posuzování skutkových okolností, jejichž posouzení právě zvláštních znalostí vyžaduje, (na př. posudky o výši amortisace, odpisů, o správnosti kalkulace, o vedení knih a pod.). Svědci vypovídají o skutkových okolnostech na základě vlastního seznání (na př. o výši pohledávek, dluhů, úroků, o množství odebraného zboží a pod.), kdežto osoby přezvědné vypovídají o povšechných hospodářských poměrech, ať již určitého poplatníka nebo celé řady poplatníků (na př. v prvním příkladě: o vnějších známkách rozhodných pro odhad důchodu podle § 327, odst. 3., v druhém případě o tom, je-li na př. v okrese úroda dobrá či špatná, zda-li se poměry v tom neb onom odvětví průmyslovém zlepšily nebo zhoršily). Není vyloučeno, že podle rozsahu a jakosti žádaných a dávovaných výpovědí osoby přezvědné přecházejí ve svědky a znalce a naopak.

sím) o skutkových okolnostech, jež jsou v daňových (trestních) věcech jiných osob důležitými, vydati svědectví nebo vypovídati jako znalec nebo osoba přezvědná. Svědectví, znalecká dobrá zdání nebo výpovědi osob přezvědných podati jest podle pravdy a podle nejlepšího vědomí a svědomí. Kdo nemůže vypovídati z paměti, jest povinen nahlédnouti do svých spisů neb obchodních knih, pokud

Zákon nepředepisuje ani, kolik svědků, znalců nebo osob přezvědných má být slyšeno, ani jaké vlastnosti tyto osoby mají mít, ale ze snahy zjistiti skutečnou pravdu plyne, že počet osob řídí se skutečnou potřebou a že aspoň co do znalců — již k vůli vzájemné kontrole — mají býti slyšeni pokud možno, vždy aspoň 2. Pokud jde o vlastnosti, mohou býti slyšeny jen osoby neodvislé, absolutně čestné, zcela důvěryhodné, naprosto nestranné, spolehlivé a věci znalé, nikoliv tedy na př. osoby, o nichž jest úřadu známo, že s poplatníkem žijí v osobním nebo politickém nepřátelství. Jako osob přezvědných budiž v první řadě používáno členů nebo zástupců daňové komise nebo osob, které tyto osoby úřadu doporučí. V zájmu nejvyššího styku s hospodářskými kruhy není překážek, aby si vyměřovací úřady podle potřeby vyžádaly při výběru přezvědných osob součinnosti obchodních a živnostenských, advokátních, notářských, lékařských, inženýrských komor, společenstev, gremií a pod.

Vyslycháním svědků, znalců a osob přezvědných, má býti jednak přezkoušen obsah přiznání poplatníkovy, jednak mají býti zjištěny správné základy pro vyměření daně. Nutno se tedy vyzvíhati, aby vyšetřovány byly podrobnosti týkající se soukromých a rodinných poměrů poplatníkových, není-li toho pro vyměření daně nezbytně potřeba. Ovšem bude podle okolností nutno na př. zjišťovati počet dětí, jejich stáří, jejich příjmy a pod. (viz §§ 5, 19, 20); na druhé straně třeba vždy působiti k tomu, aby výpověď neobmezovala se jen na číslíce, nýbrž aby z ní byly jasny veškeré podklady, z kterých se k určité číslici dochází.

Úřad má znalci, pokud znalec sám není dostatečně informován, oznámiti pouze zjistitelné a zjištěné skutečnosti, ze kterých může znalec podle svých zkušeností souditi na výši důchodu nebo výtěžku, na př. na přiměřenost určitých položek účtu zisku a ztráty, na výši obrátu nebo v normálních poměrech docíleného zisku, na poměr vydání (na př. osobních) k obrátu a pod.

Znalci, svědci i osoby přezvědné mohou býti také slyšeny jak před úřadem vyměřovacím, tak i před shromážděnou daňovou komisí, ovšem nesmí býti přítomni při poradě a usnesení.

Podávati zprávy o osobách třetích jsou povinny nejen osoby fyzické ale i právnické, na př. spolky, ústavy, společenstva. Povinnost vypovídati má ona fyzická osoba, která zastupuje právnickou osobu.

Dotazy o daňových věcech osob třetích mohou činiti i vyměřovací úřady, které nejsou příslušny podle jejich bydliště.

je má, a učiniti si z nich potřebné poznámky a výpisy, aby mohl vypovídati.

(2) Svědectví (znalecké dobré zdání, výpověď osoby přezvědné) může býti podáno písemně nebo ústně do protokolů; vyměřovací úřad může naříditi, aby svědek (znalec) dostavil se osobně za příčinou svědectví (dobrého zdání).

(3) Jako svědek, znalec nebo osoba přezvědná nesmí býti slyšeni:

I. zaměstnanci ve veřejné službě o okolnostech, o nichž zvěděli ve svém úředním oboru

Proti výzvě vyměřovacího úřadu možno se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice (§ 304, odst. 5.).

Vědomě nepravdivé výpovědi svědků, znalců a přezvědných osob stojí pod trestní sankcí § 198 a budou trestány jako přestupek vězením nebo peněžitým trestem; jest povinností úřadu (komise), aby v zájmu zjištění naprosté pravdy v před každého z těchto osob na to upozornil, jak těžkou zodpovědnost na sebe bere, kdyby vědomě nepravdu mluvil.

Poněvadž povinnost vyplývající z ustanovení § 301, odst. 1., jest občanskou povinností, nemají znalci, svědci a osoby přezvědné právního nároku na nějakou odměnu, to však nevylučuje, že se může ve zvláště odůvodněných případech povoliti přiměřená odměna. O náhradě těchto odměn v řízení trestním jedná § 222, odst. 1.

K § 301, odst. 2. *Vyslychati svědky, znalce a osoby přezvědné může jednak vyměřovací úřad, jednak komise, pokud se týče předseda její (§ 326, odst. 2.). Výslech před komisí může se diti před celou komisí, nebo její částí (subkomisí, výbor zvláště k tomu zvolený).*

Výzvy na svědky, znalce a osoby přezvědné, pokud dějí se písemně, jest zasílati v uzavřených obálkách.

Nařízení, aby se svědek nebo znalec osobně dostavil, nevztahuje se na osoby přezvědné (zpr. rozp. výboru).

K § 301, odst. 3. a 4. *Zákon rozeznává případy, kdy určité osoby nesmějí býti slyšeny (odst. 3.) a kdy mohou výpověď odepráti (odst. 4.). Jakékoliv jiné důvody nemohou osvoboditi od povinnosti svědecké (v širším smyslu); ovšem jest věci vyměřovacího úřadu zrale uvážiti, je-li nevyhnutelně třeba, aby na výpovědi trval.*

Zdráhá-li se vyzvaná osoba vypovídati, rozhodne o přípustnosti důvodů, tedy o povinnosti k výpovědi, vyměřovací úřad, ponechaje právo odvolání (§ 304, odst. 5.).

Odmitne-li svědek, znalec či osoba přezvědná bez dostatečného důvodu výpověď, mohou býti pořádkovými pokuty podle § 201 donuceni k výpovědi, je-li výpověď přes to žádoucí. Jde-li o právnickou osobu, musí

působnosti, pokud příslušný úřad za to má, že služební důvody brání výpovědi;

2. duchovní o tom, co jim bylo svěřeno při zpovědi nebo jinak pod pečeti duchovního tajemství;

3. osoby, které jsou nebo byly ve službě u poplatníka, leč by k tomu poplatník svolil;

4. osoby, které nejsou schopny svá pozorování sdělit, nebo které v čase, na který jejich výpověď se má vztahovati, byly neschopny vnímat skutek, který má být dokázán.

(4) Svědecká, znalecká výpověď nebo výpověď přezvědné osoby může být odepřena:

1. osobami, které jsou k poplatníkovi, v jehož věci mají vypovídati, v některém z těchto

býti výzva k výpovědi a pohružka pokuty řízena na jejího zástupce (osobu fyzickou).

Učini-li svědek, znalec či přezvědná osoba nepravdivé údaje, bude trestána za tento přestupek příslušným okresním soudem (§§ 198 a 210, odst. 1.).

K § 301, odst. 3., č. 1. *Státní zaměstnanci jsou jednak ustanoveními služební pragmatiky (§§ 23 a 163 zák. ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. z., jenž platí podle zák. ze dne 15. dubna 1920, čís. 269 Sb. z. a n. též na Slovensku a v Podkarpatské Rusi), jednak služební přísahou (§ 10 vládn. nař. ze dne 7. července 1926, čís. 113 a 114 Sb. z. a n.) a sliby na místě přísahy (kancelářští zaměstnanci a pomocné kancelářské síly) vázáni o všech věcech, jež se jim staly známy při výkonu služby nebo vzhledem k jejich úřednímu postavení, zachovati přísné mlčení, a to nejen po dobu činné služby, nýbrž i ve výslužbě a po rozvázání služebního poměru. Povinnosti této mohou být zproštěni jen nadřízeným úřadem. Pouze tomuto úřadu přísluší rozhodnouti, zdali brání výpovědi státního zaměstnance v konkrétní věci služební důvody.*

K § 301, odst. 3., č. 3. *Zaměstnance a bývalé zaměstnance nelze ani v trestním řízení vyslyšati bez svolení poplatníka-zaměstnavatele.*

Vyměřovací úřady zrale uváží, lze-li od zaměstnance očekávat nestrannou výpověď a je-li nezbytně nutno pro vysvětlení a posouzení věci, aby zaměstnanec poplatníkům byl vyslyšán.

Zákaz výslechu bývalých zaměstnanců vztahuje se samozřejmě jen na poměry zaměstnavatelovy z doby služebního poměru zaměstnancova. Bývalý zaměstnanec může být tedy slyšen o poměrech bývalého zaměstnavatele, které nastaly po rozvázání služebního poměru.

K § 301, odst. 3., č. 4. *Vyslyšány být nemohou zejména osoby šílené, blbé, slabomyslné, hluchoněmé a pod. a zpravidla děti a slepci.*

poměrů: manželství, třeba již netrvalo, nebo společná domácnost, příbuzenství a švakrovství v přímém pokolení vůbec a v pobočném pokolení do třetího stupně, dále poměr mezi adoptivními rodiči (pěstouny) a adoptovanými dětmi (schovanci) a konečně poměr mezi poručníkem a poručencem a mezi snoubencem a snoubenkou;

2. osobami, které osvědčí, že by jejich výpověď vznikla pro ně nebo pro osoby, s nimiž jsou v některém z poměrů pod č. 1. podrobněji označených, bezprostřední a poměrně značná majetková škoda nebo hanba nebo nebezpečí trestního stíhání nebo stíhání pro trestný čin daňový nebo důchodkový;

3. lékaři a jejich zřízenci o tom, co jim bylo svěřeno, nebo co seznali při vykonávání svého povolání;

4. veřejnými notáři, obhájci, advokáty, jejich zřízenci o tom, co jim bylo svěřeno při výkonu jejich povolání;

5. šlo-li by o obchodní tajemství, t. j. o skutkové okolnosti, jejichž uchování v tajnosti jest tak důležitým podkladem činnosti táza-

K § 301, odst. 4., č. 2. *Důvod odmítnutí z titulu majetkové škody jest dán jen tehdy, kdyby tato škoda byla pro vypovídajícího přímým následkem obsahu jeho výpovědi (nikoliv možným nebo pravděpodobným), nikoliv umožní-li se teprve jednáním třetí osoby (na př. odnětím dodávek dodavatel, který vypovídal). Poměrně značnou škodu brání nutno v souvislosti se jménem nebo důchodem vypovídajícího.*

Zdráhá-li se osoba vypovídati, bude vyměřovací úřad v takových případech trvati na tom, aby výpověď se uskutečnila jen, jde-li o berní věc zvláště důležitou a úřad nemůže si opatřiti nevyhnutelně potřebné informace jiným způsobem.

K § 301, odst. 4., č. 3. *Zákon zahrnuje do okruhu osob, které mohou výpověď odepřít, též zřízence, t. j. osoby nalézající se ve službách lékařových (na př. jako majitele sanatoře). Nemůže tedy odepřít výpověď na př. ošetřující personál ve veřejné nemocnici. O tom, co se lékař dozvěděl jinak, nežli při vykonávání svého povolání, nelze výpověď odepřít.*

K § 301, odst. 4., č. 4. *Platí totéž jako k č. 3.*

K § 301, odst. 4., č. 5. *Sem nenáleží výpovědi o obchodním spojení se zákazníky, na př. výpovědi o množství, ceně a druhu dodaného piva, dříví, o vyplacených provizích a pod. pojišťovacím agentům, o výši expens a palmare za zastupování určité firmy, o množství operací a vyplacených*

ného, že by vyjevení jich mohlo činnost v do-
savadním rozsahu znemožniti nebo aspoň
vázně ztížiti, anebo jde-li o skutkové okol-
nosti, o kterých se tázaný dozvěděl vzhledem
k důvěrnému poměru (mandátu nebo úscho-
vě) vůči poplatníkovi.

(⁵) Vyměřovací úřad jest oprávněn naří-
diti přísežný výslech svědků nebo osob pře-
zvědých o určitých skutečnostech anebo

*honorářů operatérům, o době trvání a modalitách účastenství tichého
společníka a pod.*

*Osoby, od kterých se žádá výpověď (na př. svědkové, znalci a osoby
přezvědné), nemohou se odvolávati na obchodní tajemství o skutkových
okolnostech, které finanční správa od poplatníka samého nebo odjinud
zvědětí smí a musí (na př. nahlédnutím do protokolu o porážkách);
není též na překážku, jestliže jen podle obchodních zvyků dotýčné údaje
se pokládají za tajné, rovněž jest nerozhodno, je-li výkon povinnosti svě-
decké (v širším slova smyslu) spojen s obtížemi (viz však § 301, odst. 1.).*

*Ovšem může i poplatník sám s úspěchem proti výpovědi od něho žá-
dané namítati ustanovení § 301, odst. 4., č. 5, prokáže-li, že by svou vý-
povědí porušil toto tajemství.*

*Poslední větou č. 5 jsou, jak uvádí zpr. rozp. výboru, oprávněny pe-
něžní ústavy odeprítí zodpovědění dotazů, na př. ohledně vkladů.*

K § 301, odst. 5. Výslech znalců, svědků a přezvědých osob uskuteční se
zpravidla u vyměřovacího úřadu. Úřad však jest oprávněn, nikoliv povi-
nen, naříditi přísežný výslech; totéž právo přísluší komisi a jejímu před-
sedovi (§ 326, odst. 2.). Povinností úřadu jest, aby vždy uvážil, přihlížeje
jednak ke zvláštní důležitosti věci, která přísežným výslechem má býti
zjištěna, jednak k osobě, která má býti vyslýchána, je-li nevyhnutelně
nutno a také radno, aby na přísežném výslechu trval. Ve věcech nema-
jících zvláštního významu není vhodno naříditi přísežný výslech. Za
těchto předpokladů může úřad v řízení trestním (§ 216) naříditi přísežný
výslech osob, jichž výpovědi se dosud nestaly pod přísahou. Rovněž po-
platník může žádati přísežný výslech znalců, svědků a přezvědých osob
(§ 313, odst. 2.).

*Přísežný výslech provede okresní soud civilní (nikoliv trestní), při-
slušný podle bydliště osoby vyslýchané. Přísaha se skládá před výpovědí.*

*Přísežný výslech může se státi jen o určitých skutečnostech či
o určitých odborných otázkách. Jest tedy třeba, aby úřad přesně a
jasně formuloval otázky, které má klásti soud osobě vyslýchané pod pří-
sahou a kterými má býti skutečnost rozhodná pro vyměrování daně ná-
ležité objasněna.*

*Odmítne-li osoba přísežnou výpověď, oznámí to soud vyměřovacímu
úřadu, který uváží znova nevyhnutelnost přísežného výslechu, a je-li
nutný, rozhodne o přípustnosti odmítnutí, zjistiv podle potřeby napřed*

znalců o určitých otázkách; přísežný výslech
provede okresní soud, v jehož obvodu bydlí
osoba, jež má býti vyslechnuta.

(⁶) Osoby výpovědi povinné jsou povinny
na požádání vyměřovacího úřadu předložiti
spisy, listiny a příslušná místa obchodních
a hospodářských knih, vztahující se na sku-
tečnosti určitě označené.

§ 302.

(1) Všechny veřejné úřady (státní, zem-
ské, župní, okresní, obecní, vojenské a pod.)
jsou povinny vyměřovací úřady a daňové ko-

*důvody odmítnutí a vyhradí možnost odvolání podle § 304, odst. 5. Jak-
mile rozhodnutí nabude moci práva, vyzve vyměřovací úřad osobu znovu
k přísežnému výslechu, pohroze jí pořádkovou pokutou a znovu požádá
soud o provedení jeho. Odmítne-li dotýčná osoba opět výpověď u soudu,
uloží se jí ihned pokuta, kterou bylo pohroženo a výzva se opakuje.*

Vlastní přísahy poplatníkovy jako důkazního prostředku zákon nezná.

K § 302, odst. 1. O povinnosti podle tohoto paragrafu rozhodují vyměro-
vací úřady (§ 304, odst. 5.), o tom však, které důvody od této povinnosti
osvobozují (viz poslední dva řádky tohoto odstavce), pouze úřady n a d-
ř í z e n é úřadům d o t á z a n ý m.

*Veřejný úřad nemůže býti k plnění své povinnosti donucován pořádko-
vými pokutami (§ 201). Odepírá-li vyhověti dožadání, lze domáhati se ná-
pravy u úřadu n a d ř í z e n é h o dožadávanému úřadu prostřednictvím fin.
úřadu II. stolice. Ani obcím nelze ukládati pokuty, nýbrž nápravu zjedná
státní (politický) dozorčí úřad.*

*„Zvláštními ustanoveními“ jest zakázáno požadovati zprávy k daňo-
vým účelům od poštovního úřadu šekového (vl. nař. ze dne 21. července
1919, č. 415 Sb. z. a n. § 1), státního statistického úřadu (zák. ze dne 28.
ledna 1919, č. 49 Sb. z. a n. § 7), živnostenských nebo plavebních inspek-
torů (zák. ze dne 17. června 1883, č. 117 ř. z. § 19) a loterního ředitelství,
jde-li o sdělení jmen výherců (vyn. min. fin. ze dne 7. února 1925, č.
12.118). Nemocenské pojišťovny (zák. čís. 221/24 Sb. z. a n.) a nemo-
censká oddělení revírních bratrských pokladen (zák. č. 242/22 Sb. z. a
n.) jsou povinny poskytovat vyměřovacím úřadům pomoc pro provádění
daňové srážky ze služebních platů u důchodové daně (§ 45, odst. 1.).*

*Vyměřovací úřad může podle potřeby žádati od veřejných úřadů zprávy
o věcných i právních poměrech poplatníků, nahlížeti do jejich spisů, knih,
zápisů a listin, požadovati výpisy z nich, požadovati spisy (na př. po-
zůstalostní, poručenské, trestní, poplatkové) k nahlédnutí, ovšem po-
kud tomu nebrání naléhavé poměry služební. Zejména jsou povinny
účinně podporovati vyměřovací úřady politické správy, soudy (civilní*

mise účinně podporovati a podávati jim rychlé a ku provádění tohoto zákona potřebné zprávy, pokud tomu nejsou na závalu zvláštní ustanovení aneb naléhavé ohledy služební.

(2) Vyměřovací úřady mohou zejména požadovati spolupůsobení obcí při správě příjmů daní, pokud jest to nezbytně nutno; starostové obcí jsou povinni vyhověti příslušným výzvám, zejména oznamovati žádané údaje podle zápisů a pomůcek obecního úřadu, nebo provésti příslušná šetření, třeba-li i místní prohlídku, nebo dovoliti zmocněnému úředníku vyměřovacího úřadu, aby nahlédl do příslušných zápisů. Starostové obcí mohou při tom býti zastupováni členem obecní (městské) rady nebo úředníkem obce, pokud úřad výslovně neřádá jejich osobního spolupůsobení.

i trestní), poštovní, železniční úřady, revírní horní úřady, zvláště pak ostatní finanční úřady, na př. důchodková kontrola a finanční úřady I. stolice, pokud se zabývají správou cla, monopolů, poplatků, daní spotřebních, obchodových atd. Dožádání vyměřovacích úřadů třeba však obmezovati na případy nezbytně nutné. Povinnost pošty poskytovat finančním orgánům data o poštovních zásilkách byla zvláště upravena (vyn. min. fin. ze dne 9. dubna 1924, čís. 19.421) a zejména ustanoveno, že vyměřovací úřady mají své žádosti podávati u poštovního ředitelství a že v žádosti musí býti přesně označena osoba buď odesílatele nebo příjemce poštovních zásilek, a že nelze žádati data starší dvou let.

Některé úřady jsou povinny zasílati finančním úřadům zprávy nebo výkazy, tak na př. okresní politické správy o nově ohlášených a odhlášených živnostech, revírní horní úřady o změnách v držbě kuzů a výhradních kutisk, lesní inspekce o tom, komu bylo povoleno kácení lesa a pod.

Co se týče soudů viz § 303.

O součinnost čsl. zastupitelských úřadů, viz § 257.

Pokud jsou zde „zvláštní“ ustanovení, lze klásti veřejným úřadům na roven i jiné veřejné orgány, jako na př. Národní banku (zák. ze dne 14. dubna 1920, č. 347 Sb. z. a n., § 68), úrazové pojišťovny (zák. ze dne 28. prosince 1887, č. 1 ex 1888 ř. z. ve znění zák. ze dne 10. dubna 1919, č. 207 Sb. z. a n., § 24), všeobecný pensijní ústav (zák. ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z 1907 ve znění čís. nař. ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z. a zák. ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., § 73, odst. 2., lit. a).

K § 302, odst. 2. Povinnosti zvláště vymezené ukládá obcím § 31, odst. 2. a § 165, odst. 1. a 4.

O možnosti oznamovati berní data třetím osobám a zejména veřejným úřadům viz § 329, odst. 3. a § 199.

§ 303.

Soudy jsou obzvláště povinny, aby vyměřovacímu úřadu, v jehož obvodu má soud sídlo, oznamovaly usnesení o zápisech a výmazech firmy nebo jejich majitelů, dále aby témuž úřadu zasílaly po opise rozsudků, nálezů a výměrů, jichž opisy mají dodávati podle platných ustanovení úřadům poplatky vy-

K § 303. Pro vyměřovací úřady jest svrchovaně důležité věděti jednak, je-li poplatník povinen podle obchodního zákona (čl. 19., 28. a n., §§ 16 a 25 a n. zák. čl. XXXVII/1875) vésti obchodní knihy, jednak jakou právní povahu má obchodní společnost. Obě vysvitá z obchodního rejstříku; proto zákon výslovně ustanovuje, že soudy jsou povinny oznamovati vyměřovacím úřadům usnesení o zápisech a výmazech firmy nebo jejich majitelů.

Podle čl. I. zák. ze dne 30. června 1921, č. 260 Sb. z. a n., vztahují se ustanovení obch. zák. o firmách a obchodních knihách na obchodníky (vyjma podomní), kteří platí výdělkovou daň v místech do 10.000 obyvatelů aspoň 200 Kč ročně, v místech nad 10.000 obyv. alespoň 400 Kč ročně. Pozdější změny ve výši daně nemají vlivu na protokolování firmy, jednou uskutečněné.

Vyměřovací úřady jsou vzhledem k tomu povinny měsíčně zasílati krajským (obchodním) soudům seznamy osob, povinných podle výše změřené výdělkové daně ku protokolování firmy, a to jak o podnicích nově vzniklých, tak i oněch, jimž komisi byla při řádném vyměřování daně zvýšena.

Protokolování firem a vedení jich v patrnosti podléhá zvláštním poplatkům (Věstník min. fin. č. 5/1925, odd. II, str. 99 a n.). Podle nařízení vlády ze dne 17. července 1919, č. 397 Sb. z. a n. uveřejňují se zápisy v obchodních rejstřících v „Ústředním oznamovateli při ministerstvu spravedlnosti v Praze“. Vyměřovací úřady jsou povinny na základě výstřižků z tohoto ústředního oznamovatele vyměřovati zmíněné poplatky a vydávati o nich zvláštní platební rozkazy.

Podle § 6 čís. nař. ze dne 15. září 1915, č. 279 ř. z. o soudních poplatcích a §§ 3 a 4 prov. nař. ze dne 21. prosince 1915, č. 380 ř. z. jsou I. Soudy povinny oznamovati finančním úřadům (poplatkovým):

1. Nálezy, které podléhají procentuálnímu poplatku.
2. Soudní narovnání, soudní dobrovolné odhady a dobrovolné dražby, činil-li by poplatek více než 5 Kč.
3. Bez ohledu na výši poplatku:
 - a) všechny soudní nálezy, jimiž přiznává se právo vlastnické k nemovité věci vydržením,
 - b) soudní narovnání, jimiž přenáší se právo vlastnické k nemovité věci,
 - c) soudní protokoly o dražbě nemovité věci,

měřujícím, pokud se taková vyhotovení rozmnožují mechanickým způsobem.

§ 304.

(1) Držitelé obytných domů nebo jejich zástupci jsou povinni předložit každého roku vyměřovacímu úřadu výkaz osob v domě bydlících.

(2) Podpronajimatelé vykáží své podnájemníky, hlavy rodiny všechny osoby k jejich domácnosti náležející.

(3) Držitelé hotelů a zájezdních hostinců jsou zproštěni povinnosti vykazovat vyměřovacím úřadům cestující, kteří se u nich nezdržují nepřetržitě déle než 3 měsíce.

(4) Podrobnější náležitosti zmíněných výkazů, lhůtu k jejich předložení a dobu, podle které stav obyvatelů dlužno vykázati, stanoví ministerstvo financí.

d) všechna soudní podání a protokoly, které jeví se zároveň jako právní listina o právním jednání podrobeném poplatku, přímo zapravovaném.

II. Rozhodčí soudy a rozhodčí soudcové:

1. Nálezy, převyšuje-li cena sporného předmětu 400 Kč.

2. Narovnání a právní jednání před nimi uzavřená.

3. Případy, když strany nepřinesly kolky potřebné k zapravení soudního jednání.

4. Případy zmíněné v § 19, odst. 4. cit. čís. nař. podléhající poplatku z právního jednání, který jest zapraviti přímo.

V těchto případech jsou tedy povinny soudy zasílati vyměřovacím úřadům po opise mechanicky rozmnožených rozsudků, nálezů a výnosů.

K § 304. Zákon nařizuje tu pro obor všech daní evidenci osob spočívající na seznamech obyvatelů domů a seznamech obyvatelů bytů, proto jest pro tento účel třeba stanoviti povinnost osob, při této evidenci pomáhati.

Od této evidence zákonem stanovené třeba rozeznávati onu — a to jak osob tak i objektů —, kterou si vyměřovací úřady u všech daní porizují s a m y za součinnosti vlastních nebo cizích orgánů, ať státních či samosprávných. Jest to evidence katastru daně pozemkové, domovní třídění, evidence budov podléhajících činžovní daní, evidence podniků výdělečných a požitků rentové daní podrobených.

Součinnost lze vynutiti pokutami podle § 201, nesprávné vyplnění tiskopisů lze trestati dle všeobecných norem (§ 185 a n.).

(5) Z rozhodnutí vyměřovacího úřadu ve věcech uvedených v §§ 301 a 302 lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

§ 305.

Zaměstnavatelé jsou povinni vykazovati zaměstnance a jejich služební požitky; podrobnosti stanoví se v I. hlavě.

Přiznání.

§ 306.

Základem ke zjištění daní podrobeného důchodu nebo výtěžku jest pravidelně poplatníkovy přiznání.

§ 307.

(1) Nehledíc k ustanovení odst. 5. jest každý, jenž jest povinen platiti přímo vybi-

K § 304, odst. 5. Nutno rozeznávati svědeckou povinnost osob soukromých (fysických o právnických) podle § 301 a veřejných úřadů podle § 302.

V prvním případě vyměřovací úřad nejen rozhoduje o povinnosti výpovědi, nýbrž může též pořádkovými pokutami vymoci svědectví. V obojím směru má dotyčná osoba právo odvolati se (§ 304, odst. 5., a § 224, odst. 2.).

V druhém případě rozhodují vyměřovací úřady pouze o povinnosti (§ 302, odst. 1.); k výpovědi donutiti úřad může pouze je h o nadřízený úřad. Veřejné úřady mají tudíž odvolací právo jen proti rozhodnutí o povinnosti k výpovědi (§ 304, odst. 5.).

K § 305. Zákon tu jen v souvislosti s povinností oznamovati jistá data uvádí též povinnost zaměstnavatelů vykazovati jména zaměstnanců a jejich služební požitky. Blíže podrobnosti náleží do provedení § 45, odst. 2.

K § 306. Z povinnosti poplatníkovy spolupůsobiti při vyměrování daní vyplývá v prvé řadě povinnost (resp. právo) podati úřadu řádné, skutečnosti odpovídající vlastní přiznání, od něhož by úřad mohl vycházeti při zjišťování základu daní podrobeného; proto používá zákon slova „základem“, nechťje tím ovšem nijak stanoviti, že by přiznání bylo východiskem, od něhož se úřad (komise) nesmí odchýliti (§ 312).

Poplatníka, který neučiní zadost této své povinnosti, může postihnouti jednak t. zv. kontumace (§ 309, odst. 1.), jednak i trest pro zkrácení daně (§§ 185—188). Podání přiznání může býti vynuceno i pořádkovými pokutami (§ 309, odst. 2., a § 201).

K § 307, odst. 1. Povinnost podávati každoročně přiznání stihá jen toho, kdo daní podléhá, ovšem bez rozdílu je-li tuzemec či cizozemec. Jest tedy povinen takové přiznání podati:

ranou daň — vyjímajíc všeobecnou výdělkovou daň pro podomní a kočovní živnosti, daň pozemkovou a domovní daň třídní — povinen podati každoročně u příslušného vyměřovacího úřadu písemně řádně vyplněné příznání o dani podrobeném důchodu nebo výtěžku na rok berní podle vzoru vydaného ministerstvem financí a to:

1. u daně důchodové, kdo měl v předchozím berním roce důchod převyšující 7000 Kč, při čtyřech příslušnících 8200 Kč, při pěti příslušnících 9200 Kč, při šesti příslušnících 11.000 Kč (§ 3), nebo kdo měl v berním roce požitky převyšující 23.556 Kč, po případě, kdo měl požitky přesahující 23.556 Kč v jiných, nežli v § 30, odst. 1. a 2. uvedených výplatních obdobích (§ 32, odst. 3. a contr.), konečně kdo měl vedle zmíněných požitků nad 10.036 po případě 10.044 Kč ještě jiný důchod 500 Kč ročně převyšující (§ 32, odst. 1. a 3., § 34 a § 35, odst. 2.),

2. u všeobecné daně výdělkové, kdo provozuje výdělečný podnik nebo vykonává zaměstnání směřující k dosažení zisku (§ 46),

3. u zvláštní daně výdělkové, kdo provozuje podniky v § 68 vyjmenované,

4. u daně činžovní vlastník či trvalý poživatel budovy zcela nebo z části pronajaté nebo budovy ležící v místě zcela dani činžovní podrobeném (§§ 143, 155, 160, odst. 2.),

5. u daně rentové, kdo bere požitky této dani podrobené (§ 172), pokud daň nevybírání se srážkou u dlužníka (§§ 180 a 181), převyšují-li požitky dani rentové podrobené samy o sobě nebo ve spojení s ostatním celoročním důchodem jeho či hlavy rodiny minimum důchodové dani podrobené (§ 174, č. 10; viz shora č. 1.).

Pro daň z vyššího služného (§ 184) zvláštního příznání není potřeba, neboť služební požitky nutno přiznati již pro daň důchodovou.

Kromě každoroční povinnosti podávati příznání povinen jest podati příznání v době zániku daňové povinnosti (§ 307, odst. 5):

1. u daně důchodové každý, jehož dani důchodové podrobené důchody v berním roce úplně zaniknou, pak dědicové zemřelého poplatníka (§ 27, odst. 3.),

2. u daně důchodové zaměstnanec, žádá-li za řádné vyměření podle všeobecných ustanovení (§ 32, odst. 4.),

3. u daně všeobecné výdělkové, kdož provozování podniku trvale a úplně zastavil, pak dědicové zemřelého poplatníka (§ 63, odst. 2.),

4. u zvláštní daně výdělkové, podnikatel, který zanechal provozování podniku v berním roce (§ 93, odst. 2.),

5. u daně rentové každý, jehož požitky dani rentové podrobené v berním roce úplně zaniknou, pak dědicové zemřelého poplatníka (§ 182, odst. 1.).

1. u zvláštní daně výdělkové do 15 dní po předepsaném schválení účetní závěrky, nejdéle však do 6 měsíců po obchodním období,

U všeobecné daně výdělkové pro podomní a kočovní živnosti jest podati příznání před vydáním povolení k provozování obchodu nebo živnosti (§§ 64, odst. 5., 66, odst. 4.) nebo před počátkem provozování (§ 67, odst. 3.).

Povinnosti k podání příznání není:

1. u daně pozemkové,

2. u domovní daně třídní,

3. u daně důchodové, nepřevyšují-li srážce podrobené požitky 23.556 Kč (viz výše) a není-li tu jiného důchodu převyšujícího 500 Kč ročně (§ 32, odst. 1. a 3., § 34 a § 35, odst. 2.),

4. u daně rentové a daně z tantiem, jde-li o daň vybíranou srážkou (§§ 180, 181 a 183).

Podati příznání jest povinen svéprávný poplatník; o zástupcích zákonných nebo úředně zřízených viz § 262 a o zmocněncích § 263; osoby zastupující pozůstalost (§ 262, odst. 1., č. 3) jsou povinny podati příznání za pozůstalost, i když se jedná ještě o dobu před úmrtím zůstavitelovým.

Správce konkursní podstaty není ani povinen ani oprávněn podávati příznání k dani důchodové, poněvadž subjektem této daně není konkursní podstata, nýbrž jen kridatář, který konkursem nepozbývá svéprávnosti.

Správce konkursní podstaty může býti však slyšen o důvodech kridatářových jako osoba přezvědná či svědek. Za to jest správce konkursní podstaty povinen podati příznání u výnosových daní o výtěžcích, které má konkursní podstata sama, na př. z podniku dále provozovaného nebo z obchodních pohledávek, z domu a pod.

Důchod příslušníků rodiny (§ 5), který se přičítá k důchodu hlavy rodiny, povinna jest přiznati hlava rodiny a to ve vlastním jméně. Příslušník rodiny není tedy povinen podati příznání u daně důchodové, leč by byl zvláště vyzván vyměřovacím úřadem (§ 307, odst. 5.) anebo leč by měl služební požitky nad ročních 23.556 Kč. Osoby, které nejsou více příslušníky rodiny (§ 5), ale jsou ještě v zaopatření poplatníkově (§§ 19, 20) podají vlastní příznání jen o vlastním dani podrobeném důchodu, vyjma onoho, jenž jim plyne ze zaopatření (§ 20, odst. 3.).

Měly-li by se zdaniti služební požitky nezletilého příslušníka rodiny řádným vyměřením daně podle všeobecných ustanovení (§ 5, odst. 2. a § 32, odst. 5.), podá příznání rovněž hlava rodiny, ale jako zákonný zástupce. Rovněž podá příznání za příslušníka rodiny (manželku, nezletilé dítě atd.) hlava rodiny k všeobecné dani výdělkové, k dani rentové nebo činžovní jako zmocněnec (§ 263, odst. 1. a 5.) nebo zákonný zástupce (§ 262, odst. 1., čís. 1.).

2. u činžovní daně v době od 15. prosince do 15. ledna a

Poživají-li členové korporace (řádu) zaopatření z jejího úhrnného důchodu (§ 6), jest povinen podati příznání k dani důchodové každý člen pro sebe, event. představený korporace jako zástupce členů jejich jménem.

Důchody a výtěžky udávati jest v příznání ve měně československé (zák. ze dne 10. dubna 1919, č. 187 Sb. z. a n.). Jsou-li důchody a výtěžky vyjádřeny v jiné měně než československé, nutno zjistiti skutečnou hodnotu jejich ve měně čsl. U poplatníků, kteří vedou obchodní knihy, jest výsledek všech hospodářských účinnů v roce nastalých vyjádřen v konečné číslici zisku nebo ztráty i stačí tuto sumu (upravenou ovšem podle předpisů o té které dani) přepočísti na čsl. měnu podle úředního kursu peněžní bursy v den, ke kterému byla sestavena bilance za rok pro zdanění rozhodným. U poplatníků, kteří nevedou obchodních knih, nutno rozeznávati: byl-li příjem v cizí měně vyměněn v roce pro zdanění rozhodném za čsl. měnu, jest pro přepočet rozhodný kurs peněžní bursy v době výměny. Nebyl-li příjem vyměněn za čsl. měnu, jest rozhodným kurs v době realizace příjmu a nedá-li se tato doba zjistiti, průměrný kurs kalendářního roku pro zdanění rozhodného.

O příslušnosti vyměřovacích úřadů viz § 249. Podá-li se příznání u nepřislušného úřadu, má tento úřad příznání neprodleně zaslati příslušnému úřadu a o tom podavatele vyrozuměti. Bylo-li příznání podáno včas čili nic, závisí ode dne, kdy k příslušnému úřadu došlo. Pokud jde o vzorec příznání a jeho další náležitosti viz § 308.

Je-li v tuzemsku více bydlíšť, učiní poplatník své povinnosti zadost, podá-li příznání u jednoho z vyměřovacích úřadů, podle bydlíšť příslušných. Zjistí-li pak tento úřad (komise) svoji nepřislušnost, zašle příznání přímo příslušnému úřadu a zpraví o tom poplatníka. Proti tomuto opatření není zvláštního odvolání (§ 330, odst. 9.), nýbrž lze činiti námitky až v odvolání proti vyměření daně.

Vyplněné tiskopisy příznání není třeba odevzdati osobně vyměřovacímu úřadu, nýbrž možno zasílati i poštou, ovšem vyplaceně (frankované).

Jelikož nepodání příznání včas má nepříznivé následky (§ 309), doporučuje se, aby poplatník, který odevzdává příznání osobně, vyžádal si od podatelny úřadu potvrzení, že příznání podal (nejlépe na připravené podací rubrice) a zasílá-li příznání poštou, odeslal je doporučeně nebo na návratku.

Potvrzení toto nemůže však brániti vyměřovacímu úřadu, aby podané příznání přezkoušel po stránce formální i materiální, žádal další doplnění, po případě zahájil i trestní řízení pro zkrácení daně.

Podaná příznání se vzhledem k ustanovení § 309, odst. 3. opatří u úřadu podacím razítkem (vyznačením dne dojití).

Obsah podaných příznání jest chráněn před prozrazením osobám třetím povinností zachovávatí úřední tajemství (§ 199); příznání musí býti

3. u ostatních sem spadajících daní v době od 1. ledna do konce února.

(2) Vyměřující úřad může však — vyjímajíc příznání ke zvláštní dani výdělkové a k dani činžovní — v případech zřetele hodných přijati ústní příznání do protokolu.

(3) Vzorec příznání budiž zejména upraven tak, aby jedno příznání zahrnovalo zá-

tudíž pečlivě uschována a přístupna jen úředním osobám.

V době od 1. ledna do konce února jest podávati příznání k dani důchodové, všeobecné dani výdělkové a dani rentové.

Před počátkem lhůt upozorní finanční úřady II. stolice poplatníky zvláštními všeobecnými vyhláškami na povinnost podávati příznání. Ve vyhláškách se zvláště zdůrazní, kdo jest povinen podati příznání a jaké následky stihnou poplatníka, který příznání včas nepodá.

O možnosti prodloužití lhůty k podání příznání viz § 253, odst. 3.

K § 307, odst. 2. Z tohoto ustanovení vyplývá, že poplatníci jsou zpravidla povinni podati příznání sami písemně, t. j. řádným vyplněním předepsaného tiskopisu a odevzdati je vyměřovacímu úřadu buď osobně nebo poštou.

Druhý odstavec § 307 jen p ř i p o u š t í („může“) ústní příznání do protokolu, t. j. sepsání příznání na předepsaném tiskopisu úředníkem u úřadu v případech zřetele hodných bez kolku. Takové případy jsou na př. poplatník neumí či nemůže psát, poplatník nemá dostatečných znalostí (inteligence), aby mohl příznání vyplniti. Naopak může úřad odmítnouti ústní příznání, když jest patrné, že poplatník jest sám schop sepsati příznání, nebo že sepsání příznání vyžaduje mnohých pomůcek, jako výpisů z obchodních knih a pod., které by poplatník musil předložit.

Do výroku, jimž úřad odmítne ústní jednání, nemůže se poplatník zvláště odvolati (§ 330, odst. 9.), nýbrž může tuto okolnost po případě uplatniti v odvolání do platebního rozkazu.

Vyměřovací úřad jest však vždy povinen býti poplatníkům nápomocen radou i skutkem; sepisuje-li se tudíž příznání do protokolu, upozorní poplatníka jak na jeho povinnosti, tak i práva a výhody, které zákon stanoví a dbá toho, aby příznání bylo řádně vyplněno. Ovšem ani příznání do protokolu nechrání poplatníka před případným trestním stíháním pro zkrácení daně.

K § 307, odst. 3. Značné zjednodušení, které tu zákon má na mysli, lze provésti technicky potud, aby poplatníkovi, j e- l i j e d n o u a t o u z f y s i c k o u o s o b o u, byla na podkladě 1. společného příznání (§ 307, odst. 3.), 2. současně, pokud se týče, jedním usnesením komise vyměřena důchodová, všeobecná výdělková a rentová daň (§ 327, odst. 4.), 3. sdělení

roven pokud možno několik daní zmíněných v odst. 1.

(4) Které doklady mají být ku přiznání připojeny, bude uvedeno ve vzorci.

(5) Mimo případy v odst. 1. zmíněné jest poplatník povinen podati přiznání, buď sta-

o tom se stalo jedním platebním rozkazem (§ 328), a 4. podáno býti mohlo společně odvolání, třeba proti všem 3 daním (§ 330, odst. 12.).

V ostatních případech, jakož i ke zvláštní dani výdělkové a k dani činžovní budou se podávati přiznání odděleně, t. j. pro každou daň zvláště.

K § 307, odst. 4. Finanční správě ponechává zákon na vůli stanoviti ve vzorci přiznání, jaké doklady mají být k přiznání připojeny. Již dnes lze říci, že poplatníkům, kteří jsou zapsáni do obchodního rejstříku (ať jako firmy jednotlivců nebo firmy společenské) bude asi pro účely daně důchodové a všeobecné výdělkové uložena povinnost, přiložiti k přiznání opis účtu zisku a ztráty a účtu rozvažného.

K přiznání k zvláštní dani výdělkové bude třeba přiložiti:

1. úředně schválené stanovy (smlouvu společenskou) a byly-li již jednou předloženy, aspoň jejich úředně schválené změny;

2. schválené účetní závěrky (účet rozvažný a účet zisku a ztráty) a — byla-li podána — i zprávu o činnosti, vše ve dvou exemplářích;

3. u akciových společností, komanditních společností na akcie, společností s omezeným ručením, výdělkových a hospodářských společenstev uvedených v § 68, odst. 1., lit. f) a právovárečných měšťanstev výtah z protokolu o valné hromadě (těžiřském dni) v opise, pokud se vztahuje na účty ad 2. uvedené, na rozdělení zisku a jinaká ustanovení majetkoprávního rázu (na př. rozmnožení akciového kapitálu a pod.); u nově vzniklých akciových společností a komanditních společností na akcie jest mimo to přiložiti i úplný opis protokolu o ustavující valné hromadě;

4. průkaz okolností, jichž jest třeba pro případné dělení daně (§§ 85—89).

Správnost a úplnost opisů ověřiti jest osobami oprávněnými zastupovati společnosti nebo sdružení v § 68 uvedené. Vyměřovací úřad jest však oprávněn žádati, aby doklady ad 3. uvedené byly mu předloženy v úplném znění nebo prvopise.

K oznámení o vzniku podniku třeba přiložiti společenskou smlouvu, resp. stanovy (§ 90, odst. 2. a 3.).

K § 307, odst. 5. Zákonná lhůta v případě § 93, odst. 2. spadá v jedno se lhůtou podle § 307, odst. 1.

Obligatorní přiznání podle zákona třeba však podati i v jiných termínech, nežli má na mysli § 307, odst. 1.; sem náleží případy §§ 27, odst. 3., 63, odst. 2., 182, odst. 1.

noví-li tak zákon, anebo byl-li zvláště k podání přiznání vyměřovacím úřadem vyzván; ustanovení § 310, odst. 3., věta 1., platí v posléze zmíněném případě obdobně.

§ 308.

(1) Poplatník jest povinen přesně a určitě vyplniti veškeré rubriky přiznání, třeba-li

Sem náleží též případ § 160, odst. 2.; zde však bude věcí obce, jakmile jí rozhodnutí poslední stolice došlo, aby veřejnou vyhláškou oznámila den, kdy jí rozhodnutí bylo doručeno a poplatníky tak upozornila na to, že lhůta k podání přiznání tímto dnem se počíná.

Fakultativní nutnost výzvy k podání přiznání a tomu odpovídající povinnost, přiznání podati, objeví se při různých příležitostech, buď jde o výzvu podle § 32, odst. 3., (viz též § 310, odst. 3., věta 1.) nebo nemá úřad po ruce dostatečných pomůcek (§ 309, odst. 2.) nebo jde o nový subjekt daňový, o němž třeba teprve zjistiti, podléhá-li dani čili nic (§ 311) nebo o poplatníka, který pravidelně přiznání nepodává a pod.

Pod ustanovení § 307, odst. 5. vůbec nespadá — a nelze tu tedy mluviti o kontumaci — případ § 32, odst. 5., neboť nepodá-li zaměstnanec takové žádosti vůbec, má se za to, že se nároku na řádné vyměření daně vzdal a podá-li je pozdě, pozbývá tohoto nároku, leda že by došlo k prominutí zmeškání podle § 253, odst. 3. Podá-li žádost, ale bez přiznání, pak teprve lze jej pod následky ustanovení § 310, odst. 3., věta 1. k dodatečnému připojení přiznání vyzvati.

Do výzvy, aby bylo podáno přiznání, nelze podati samostatné odvolání (§ 330, odst. 9.); nelze tedy více o povinnosti k podání přiznání rozhodovati ve zvláštním pořadí stolic, nebo do konce vyvolávati praejudiciální rozhodnutí.

Výzvy k podání přiznání třeba míti náležitě v patrnosti a stvrzenky o jich dodání řádně uschovati, a to vzhledem k následkům § 309.

K § 308, odst. 1. Přiznání budiž podáno na úředním tiskopisu, vydaném ministerstvem financí (§ 307, odst. 1.). Zákon předepisuje, že musí býti vyplněny veškeré rubriky tiskopisů přesně a určitě. To znamená, že poplatník musí v každé rubrice tiskopisu, které vyjadřují příjem či vydání (srážky), napsati příslušnou sumu v číslicích, anebo v rubrikách, ve kterých udati jest okolnosti pro vyměření daně potřebné, slovy odpověděti. I rubriky, které podle svých poměrů a okolností hodlá odpověděti záporně, musí vyplniti třeba jen nulou nebo čárkou. Nestací tedy jen napsati konečnou číslici příjmu, nýbrž nutno příjmy číselně rozříditi podle jednotlivých příjmových pramenů, jak rubriky tiskopisů vyžadují. Poplatník jest povinen takto vyplniti přiznání, i když tvrdí, že nemá potřebných zápisů či záznamů.

Posléze jest nutno, aby poplatník přiznání podepsal plným svým

připojení předepsané doklady a podepsati příznání, ubezpečuje zároveň, že veškerá udání učinil podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

(2) Jde-li o výtěžek, požitek nebo důchod, jehož výši lze udati pouze odhadem, stačí, uvede-li poplatník v příznání pouze skutkové neb jiné údaje, jichž k odhadu jest potřeba.

jménem. Vyměřovací úřad nemá ovšem povinnosti, aby zkoušel z úřední povinnosti, zdali příznání bylo podepsáno vlastní rukou.

Doložka, „veškerá udání učinil jsem podle svého nejlepšího svědomí a vědomí“ jest v tiskopisu vytištěna. Je-li příznání podepsáno třetí osobou, nutno zkoumati, je-li tato osoba zástupcem či zmocněncem. Zda a pokud může podati příznání místo poplatníka jeho zástupce nebo zmocněnce, viz §§ 262 a 263.

Používati soukromých tiskopisů jest nepřipustno; požadavku formálně bezvadného příznání odpovídá pouze příznání, podané na úředním tiskopisu a v předepsané formě. Formálně vadné příznání, nemůže-li býti přes tyto vady podkladem pro další šetření a vyměření daně, se vrátí s výzvou k opravě a s upozorněním na následky kontumace (§ 309, odst. 1. a 2.), po případě s pohrůžkou pokuty. V žádném případě však nemůže bez takového vrácení hned nastati kontumace.

Nevyhovuje-li příznání jazykovým předpisům (zák. ze dne 29. února 1920, č. 122, a vl. nař. ze dne 3. února 1926, č. 17 Sb. z. a n.) jest „formálně vadné“ a nutno postupovati podle § 309, odst. 1., a se zřetelem k tomu, že v jazykových věcech jest vyhrazen zvláštní postup stolic.

K § 308, odst. 2. *Takovými příjmy (v širším slova smyslu) jsou na př. nájemní hodnota bytu ve vlastním domě, nebo nájemní hodnota naturálního bytu nebo bytu zdarma poskytovaného, hodnota výrobků a zboží z vlastního hospodářství nebo podniku v domácnosti spotřebovaných, pokud nelze přesně oddělit spotřebu v domácnosti od spotřeby v hospodářství či podniku, rovněž hodnota naturálních požitků, hodnota poskytované výživy, hodnota pochybných pohledávek a pod.*

Jaké skutkové okolnosti nebo jiné údaje může poplatník uvést v příznání místo číselného odhadu, bude se řídit povahou dotyčeného důchodu či požitku (na př. pro odhad nájemní hodnoty bytu: počet a velikost obývaných místností, jejich uspořádání, poloha domu a pod.).

Není překážek, aby jako dosud hodnota v domácnosti spotřebovaných vlastních výrobků nebyla do nejmenších podrobností vyšetřována, nýbrž stačí, když se úhrnem udá podle přiměřeného průměru (na př. denní potřeba na jednu osobu).

Vyměřující úřad může žádati vždy na poplatníkově, aby udal skutkové okolnosti a učinil údaje, které by umožnily odhad jeho příjmu, je-li toho třeba.

(3) Poplatník jest povinen dáti potvrditi příznání výtěžku nájemného pro účely daně činžovní co do správnosti svými nájemníky, kteří správnost potvrdí svým podpisem.

§ 309.

(1) Nepodá-li poplatník povinného příznání do lhůty zákonné nebo jemu zvláště povolené,

K § 308, odst. 3. *Správnost nájemného v příznání k dani činžovní potvrdí nájemník tím způsobem, že se podepíše v příslušném sloupci příznání. Podepsati se musí nájemník sám, t. j. osoba, která byt nebo místnost najala od vlastníka; podpis jiné osoby (příslušníků rodiny) nestačí. Rovněž neplatný je podpis razítkem a p. Není-li příznání všemi nájemníky podepsáno, nebo není-li správně podepsáno, vrátí vyměřovací úřad příznání vlastníku domu k doplnění do lhůty nejméně 8denní (§ 309) s upozorněním na následky kontumace, po případě pod pohrůžkou pořádkové pokuty. Bez podpisu nájemníků není příznání k dani činžovní platné a nebude zpravidla lze učiniti je podkladem pro vyměření daně, leč by výsledkem nájemníků či jinak byla zjištěna správnost příznání.*

Potvrdí-li nájemník svým podpisem nesprávné údaje nájemného, dopouští se podle okolností zkrácení daně (§ 185, odst. 2.) a podléhá trestu podle ustanovení §§ 186 a n., bez ohledu na to, bude-li potrestán také vlastník domu.

K § 309, odst. 1. *O prodloužení lhůty k podání příznání viz § 253, odst. 3.*

Jest možno, že důležité důvody vyžadují podle uvážení úřadu opětovné prodloužení; povolí-li se prodloužení na žádost včas podanou, nutno vždy ukázati na nepříznivé následky opomenutí (§ 253, odst. 7.), kdyby lhůta nebyla dodržena a zamítne-li se, zbývá vždy ještě čas k podání příznání, neboť žádost včas podanou se lhůta staví (§ 253, odst. 4.). I opožděná žádost o prodloužení lhůty může býti vzata v projednávání (§ 253, odst. 3.).

§ 309, odst. 1. vztahuje se na příznání u všech přímých daní, které znají příznání, tedy i na příznání u daně činžovní.

Nepříznivé důsledky pro poplatníka, plynoucí z § 309, odst. 1. váže zákon na 3 případy: 1. nepodá-li včas příznání (stačí pouhé faktum, aniž by bylo třeba zvláštní výzvy po uplynutí lhůty), nebo 2. nedodá-li v č a s potřebných dokladů (zvláštní výzvy po uplynutí lhůty není třeba), nebo 3. neopraví-li včas vadného příznání (zde jest třeba předchozí výzvy). Co platí ad 1. platí samozřejmě tím spíše ad 2. a 3.; v dalším bude řeč jen o případě ad 1.

Příznáním rozumí se zde nejen ono, které se podává podle § 307, odst. 1., nýbrž i ono, kteréž jest podle zákona (§ 307, odst. 5.) při jiné příležitosti podati. Viz tento odst.

Stvrzenka o dodání výzvy ad 3. podepsaná jménem poplatníkovým, tvoří důkaz o řádném dodání výzvy, dokud není podpis jinou osobou pro-

nebo nepodá-li ve lhůtě jemu stanovené dokladů potřebných k přezkoumání přiznání, nebo neopraví-li včas přiznání formálně vadného na výzvu úřadu, může mu býti daň vyměřena z moci úřední bez dalšího jeho účastenství podle pomůcek, které má úřad po

kázán. I když se upozorní poplatníci veřejnými vyhláškami na lhůty k podání přiznání, nelze nepříznivé důsledky prodlení činiti závislými od uveřejňování takových vyhlášek, neboť proto není v zákoně podkladu.

Právní následky opomenutí podle § 309, odst. 1. (t. zv. kontumace), jeví se v tom, že poplatník vylučuje se z další součinnosti v řízení vyměřovacím, ztrácí jednak nárok na to, aby na jeho vývody, tvrzení atd. byl brán patřičný zřetel, jednak musí snášeti, aby skutková zjištění, na nichž prvá stolice založila svůj úsudek, proti němu platila. Na druhé straně ovšem jest povinností úřadu, aby přes to z povinnosti úřední podle možnosti zjistil skutečnou pravdu a k tomu účelu použil všech pomůcek mu po ruce jsoucích, které ovšem podle potřeby dalším šetřením si opatří nebo doplní. Tyto nepříznivé následky nejsou však nijak závazným důsledkem zmeškání, nýbrž zákon stanoví pouze možnost t. zv. kontumace (slovo „může“), ukládaje rozhodnutí o tom, dojde-li k ní, do rukou úřadu (komise).

Z toho jde, že vyměřující úřady již v zájmu spravedlivého uložení daně budou tam, kde nemají dostatečného a spolehlivého podkladu pro vyměření daně, trvati na podání přiznání. Poněvadž pak není účelem § 309, odst. 1., aby poplatník byl snad vyměřením daně, s poměry se nesrovnávajícím, trestán za nepodání přiznání, jest povinností vyměřovacích úřadů, aby i v případě, když přiznání nepodá nebo podá pozdě, vyměřily daň, skutečným poměrům přiměřenou. Zejména tehdy, když přiznání bylo sice podáno, ale pozdě po uplynutí zákonně či povoleně lhůty, jest povinností úřadu dobře uvážiti, má-li býti opuštěno od součinnosti strany či má-li býti přiznání podrobeno řádnému řízení za součinnosti strany (§ 312 a n.). Pro druhé lze se rozhodnouti, jsou-li opožděné údaje způsobilé sloužiti za jediný podklad, nebo, je-li vedle toho šetření třeba, jako další podklad pro uložení daně. Při tom bude však důležité, aby takovýmto řízením o opožděném přiznání nebylo zdržováno včasné ukončení celého ukládání daně.

Došlo-li jednou ke zmeškání podle § 309, odst. 1., jest nerozhodno, jestli pozdě podané přiznání došlo ještě před vyměřením daně.

Nepříznivé důsledky jeví se v podstatě pro poplatníka hlavně v těchto směrech: úřad není povinen vybidnouti poplatníka, aby podal přiznání nebo aby opožděné, vadné přiznání opravil nebo doplnil, není povinen žádati od poplatníka vysvětlení nebo oznamovati mu pochybnosti o správnosti či neúplnosti pozdě podaného přiznání nebo žádati, aby prováděl důkazy, nabízené v přiznání pozdě podaném, nebo nabízené důkazy prováděti atd. Následky t. zv. kontumace vztahují se i na řízení odvolací, a to i tehdy, když odvolání podal vyměřovací úřad; poplatník nemůže tudíž

ruce; lhůty vyměřovacím úřadem stanovené nebud'ť kratší 8 dnů.

(2) Toto ustanovení nevylučuje práva vyměřovacího úřadu vyzvati poplatníka pod

v odvolání odporovati skutkovým základům zdanění, uváděti nové okolnosti a nabízetí důkazy, může však i v odvolání uplatňovati námítky právního rázu.

I když prvá stolice buď nepoužila následků zmeškání podle § 309, odst. 1., nebo od uplatnění jejich upustila (slovo „může“), přes to může druhá stolice — majíc též práva jako prvá (§ 334, odst. 1.) — svoje rozhodnutí opřít o tyto následky opomenutí, používajíc tak svého práva. Následky t. zv. kontumace se vztahují i na vyměření dodatků (§ 334, odst. 3. a 4.).

Následky opomenutí podle § 309, odst. 1., předpokládají, že osobní i věcné podmínky daňové povinnosti jsou dány, zejména že jest dána povinnost podat přiznání (§ 307, odst. 1.); není-li těchto podmínek, není tu „poplatníka“, nelze daň vůbec vyměřiti, tím méně podle tohoto paragrafu; právě tak, bylo-li podáno přiznání, ale negativní.

Přiznání pozdě podané ztrácí svůj ráz jako „základ“ podle § 306, od něhož se lze uchýliti jen po řádném řízení vytykáčím (§ 312), a stává se „pomůckou“, které úřad může, ale nemusí použiti. On použije částí údajů, vyhovují-li podle jeho přesvědčení, moha se ovšem od ostatních údajů beze všeho odchýliti. Totéž právo přísluší i odvolací stolici.

„Pomůckami“ nemusí býti listinné doklady, neb takové, které poskytují možnost, aby důchod (výnos) mohl býti přesně číselně zjištěn; stačí i vlastní znalost vyměřovacích orgánů, ve spisech konstatovaná (§ 299, odst. 2.). Pomůckami jsou na př. ukládací spisy daňové a dobrozdání znalecká, výpovědi svědků a osob převzvedných, zprávy jiných úřadů, korporací a poplatníků, výpisy z knih pozemkových a obchodních rejstříků a pod.

Při uložení daně podle § 309, odst. 1., není úřad povinen sdělovati poplatníkovi již v platebním rozkaze, že bylo při vyměřování použito kontumace, ovšem musí se mu to sděliti, žádá-li o sdělení vyměřovacích základů podle § 331, nebo v rozhodnutí o odvolání.

Povolení lhůt k podání přiznání nebo dokladů, jakož i výzva k opravě vadného přiznání budiž provázena sdělením, jaké právní následky by mělo zmeškání podle § 309, odst. 1.

Trvá-li úřad na tom, aby poplatník podal přiznání, vyzve ho podle § 309, odst. 2., pouze s pohružkou pořádkové pokuty (neboť kontumační následky již nastalé se touto výzvou nikterak neruší) nebo podle § 309, odst. 3., po případě může výzva obsahovati společně pohružky obě podle obou odst.

K § 309, odst. 2. *Dalším následkem nepodání přiznání (§ 309, odst. 1.) může býti uložení pořádkové pokuty, nemá-li úřad na př. dostatečných a spolehlivých pomůcek pro vyměření daně (na př. daně činžovní), nebo*

pohrůžkou pořádkové pokuty, aby přiznání podal.

(3) Nevyhověl-li poplatník ustanovení odst. 1. ani na zvláštní výzvu vyměřovacího úřadu, aby tak učinil do lhůty jím stanovené, avšak alespoň 15denní, může být — bez újmy případných následků zmeškání podle odst. 1. — uložena přírážka až do 10% konečné částky vyměřené daně, která však není podkladem pro vyměrování a vybírání jakýchkoliv přírážek; na tento následek musí však být poplatník v dotčené výzvě výslovně upozorněn.

že majetkové či obchodní nebo výrobní poměry poplatníkovy nápadně se změnily a pod. a je-li tudíž po případě vynucení přiznání třeba. Úřad tu má na vůli, aby podle okolností použil kontumace, nebo aby buď vedle kontumace či nehledě ke kontumaci vynutil přiznání.

Ve výzvě třeba pohroziti číselně stanovenou pokutou (§ 201) a k podání přiznání stanoviti lhůtu nejméně 8denní. Nevyhoví-li poplatník výzvě, může být po uplynutí lhůty pokuta uložena a poplatník znovu vyzván pod pohrůžkou nové, stejné či vyšší pokuty. Opětování pokuty není omezeno.

Nepodání přiznání může mít za následek také zavedení trestního řízení pro zkrácení daně podle § 185 a n., (viz ale § 188, věta 2.), aniž by tomu bylo na závadu, že vyměření daně stalo se podle § 309, odst. 1.

K § 309, odst. 3. Kvalifikovaná výzva nemůže být vydána před uplynutím zákonné lhůty (§ 307, odst. 2.), či zvláště povolené lhůty, leč by se patnáctidenní lhůta počítala od konce zákonné či povolené lhůty.

Uložení přírážky (zvýšení daně) není přímý následek opomenutí poplatníkovy, nýbrž vyměřovací orgán (úřad, komise) sám rozhodne (slovo „může“), má-li být přírážka uložena. Nehledíc ani k omluvným důvodům podle § 309, odst. 4., uloží se přírážka pravidelně tam, kde podle okolností případu jeví se potřeba, poplatníkovi důrazněji přivést k vědomí jeho povinnost.

Přírážka 10% jest nejvyšší procento; možno uložiti přírážku i menším procentem podle okolností, které v tom kterém případě padají na váhu.

Přírážku uloží onen vyměřovací orgán, který jest povolán uložit daň; tedy u daně důchodové a všeobecné výdělkové daňová komise a u ostatních daní vyměřovací úřad.

Právní následky zmeškání podle § 309, odst. 1. nevyklučují trestní přírážky a trestní přírážka může být uložena, i když úřad uplatní následky podle odst. 1., nebo uloží pořádkovou pokutu podle odst. 2. Jest povinností vyměřovacího orgánu, aby zrale uvážil, jakých opatření má použiti proti poplatníkovi, který svého práva nepoužívá a povinnosti neplní.

(4) Následky v odst. 1. a 2. zmíněné pomínou, prokáže-li poplatník okolnosti, které zmeškání dostatečně omlouvají nebo splní-li svoji povinnost (§ 309, odst. 1.) bez vyzvání ještě do 5 dnů po uplynutí lhůty.

(5) Ustanovení odst. 4. platí též v případě § 309, odst. 3.

Vyměřovací řízení.

§ 310.

(1) Vyměřovací úřad spořádá a doplní veškeré pomůcky vyměřovací, prozkoumá došlá přiznání a provede všechna šetření (na

K § 309, odst. 4. *Zákon nevypočítává okolnosti, které zmeškání omlouvají, nýbrž žádá pouze d o s t a t e č n o u omluvu. Jsou-li dostatečné, posoudí vyměřovací orgán. Takovou dostatečnou omluvou může být těžká nemoc, živelní pohroma, trvalá nepřítomnost a pod.*

Jest věcí poplatníkovou, aby omluvné okolnosti uplatnil a prokázal. Poplatník může omluvu uplatňovati před uplynutím zákonné nebo úřadem stanovené lhůty, ale také po jejím uplynutí, když zmeškání již nastalo a nepříznivé následky zmeškání mohly vzniknouti, a to buď ještě v řízení vyměřovacím — což nutno jen doporučovati — nebo až v odvolacím řízení.

Poplatník musí však důvody, které zmeškání přivodily, sám prokázati, ne pouze tvrditi, na př. nemoc lékařským vysvědčením, živelní pohromou výsledkem svědků, není-li ovšem jinak známa.

K § 310, odst. 1. *Tento paragraf a n. upravují vyměřovací řízení pro všechny přímé daně.*

Vyměřovací řízení záleží:

1. *v přípravných pracích, směřujících nejprve ke zjištění osob a předmětů daní povinných (povšechná evidence, § 304),*

2. *v přípravných pracích, záležejících ve sbírání podkladů pro vyměření daně, zejména v šetření a přezkoumání přiznání v konkrétních případech (§§ 310—323) a konečně*

3. *ve vyměření daně, které provede buď úřad sám nebo komise; v posledním případě třeba vypracovati návrhy pro komisi.*

Veškeré úkony ad 1.—3. (vyjma uložení daní ad 3., pokud spadají do oboru komise daňové) provádí vyměřovací úřad.

Okruh prací ad 2. při nezbytné součinnosti poplatníkově zakládá na jeho straně nejen práva a povinnosti, ale vyhrazuje i úřadu oprávnění, a ukládá mu i povinnosti.

Východiskem vyměřovacího řízení u většiny přímých daní jest přiznání, neboť na tento „základ“ pro posouzení subjektivní a objektivní povinnosti daňové (§ 306) směrodatný nutně navazuje činnost vyměřovacích orgánů.

př. výsledkem znalců, svědků a osob přezvědných), jež jsou k tomu potřebna, aby údaje přiznání potvrdila, vysvětlila, doplnila, opravila a vůbec získala způsobilý podklad pro vyměření daně. Výpovědi svědků, znalců a přezvědných osob musí být ze spisů patry.

(2) Za tou příčinou jest vyměřovací úřad zejména oprávněn:

1. obeslati poplatníka na určitý den k osob-

Přezkoumání přiznání záleží ve zjištění, jednak zdali a pokud přiznaný důchod nebo výtěžek se srovnává se skutečnými majetkovými, výdělečnými a jinými poměry poplatníkovými, jednak zdali jinaké okolnosti, poplatníkem udané a mající vliv na vyměření daně jsou správné. Avšak i když údaje přiznání konaná šetření potvrzují, nutno dále se přesvědčiti, zdali přiznání odpovídá také ustanovením zákona po materiální stránce, t. j. byly-li přiznány všechny příjmy daní podrobené a nebyly-li odečteny jako vydání položky po zákonu neodpočitatelné. To ovšem předpokládá, že příjmy a vydání jsou poplatníkem do té míry podrobně udány a po právní stránce objasněny, aby přezkoušení bylo možno.

Daň pozemková a domovní, třídní daň jsou t. zv. daně katastrové, t. j. mají pevný materiální základ vyměřovací, který platí tak dlouho, dokud nenastane změna; jinak u daně důchodové, všeobecné a zvláštní výdělkové, činžovní a rentové, jichž základ se stále mění a rok od roku musí být sledován.

Pokud jde o svědky, znalce a osoby přezvědné viz § 301.

K § 310, odst. 2. *Zákon vytyká tu jen nejdůležitější oprávnění, která vyměřovací orgánům přísluší, aby získaly způsobilý podklad pro vyměření daně, chtěje tak předem vyloučiti pochybnosti o tom, co může být na poplatníku žádáno. Z povahy věci plyne, že vyměřovací orgány, jichž povinností jest daně spravedlivě vyměřovati, musí být oprávněny požadovati na poplatníku vše, čeho ke zjištění materiální pravdy jest potřebí. Proto také zákon stihá poplatníka, odepře-li přes výzvu bez dostatečné omluvy svou součinnost, následky kontumačními (§ 310, odst. 3. a § 325).*

Naproti tomu nebylo by na místě, aby poplatník byl obtěžován vyšetřováním okolností pro podklad daně nerozhodných nebo méně rozhodných, anebo aby rozebírány byly číselné údaje nepatrného dosahu.

K § 310, odst. 2., č. 1. *Obesílá-li úřad poplatníka, má přihlížeti k tomu, aby předvolání se nedálo v čas pro poplatníka nevhodný (na př. době žní, v období vánočním), aby nebyly mu způsobeny nepoměrně vysoké výdaje cestovní, ztráta času a újma na výdělku, aby přihlíženo bylo ke spojení dopravními, aby pokud lze, byla dána poplatníku možnost dostaviti se v den jemu příhodný atd.*

Úřad jest pouze oprávněn, ale nikoliv povinen, poplatníka obeslati k výsledku.

nímu jednání o skutečnostech a poměrech rozhodných pro vyměření daně,

2. vybídnutí jej, aby podrobně rozvedl své příjmy a vydání nebo aby podal veškerá podle potřeby vyžádaná vysvětlení nebo aby okolnosti skutkového nebo právního rázu odůvodnil a podle potřeby dokázal anebo aby je do-

Jest však povinností úředníků, pověřených vyměřováním daně, aby s obeslaným poplatníkem projednali všechny sporné body přiznání najednou tak, aby zpravidla nebylo potřeba dalšího jednání a aby do protokolu řádně označeného (místo, datum, předmět, osoby) a podepsaného zapsali výstižně vše, čeho třeba pro posouzení věci jak po stránce formální, tak i materiální.

K § 310, odst. 2., č. 2. *Přiznání mají obsahovati výpočet příjmů a vydání (event. přízpůsobený obchodním knihám: účet zisku a ztráty a účet rozvažný), aby mohl úřad prozkoumati jich správnost. Neobsahuje-li přiznání výpočtu, vyzve úřad poplatníka, aby příjmy a vydání rozvedl, t. j. aby uvedením příjmů a vydání vysvětlil, kterak vypočetl přiznaný důchod, výtěžek atd., či jak dospěl ke přiznané číslu; to platí stejně u daně důchodové, u obou daní výdělkových, jako u daně činžovní.*

Pokud jde zejména o přiznání k daní důchodové, může úřad žádati rozvedení důchodu (specifikace, detailování) u všech pramenů příjmových, tedy zejména rozdělení příjmu z pozemků, budov, z podniků, ze služebního poměru i z kapitálu a jiných pramenů, jak §§ 8 až 13 naznačují.

Povinnost rozvésti důchod (výtěžek) podle příjmů a vydání, po případě i pokutami vynutitelnou, má i poplatník, který nevede obchodních knih; to vyplývá z ustanovení § 7 a n. Je-li více podílníků na důchodu či výtěžku, může být každý z nich vyzván, aby předložil výpočet.

Je-li úřadu známo, že poplatník jest protokolovaným podnikatelem, vyzve ho, pokud jde o důchod (výtěžek) z podniku, aby předložil opis inventury (jde-li o jednoduché účetnictví) či opisy účtu zisku a ztráty a účtu rozvažného (jde-li o podvojně účetnictví), nebo opis některého z kont (na př. konta kapitálového a pod.).

Poplatníka, který sice nevyhoví výzvě, aby rozvedl příjmy a vydání, ale ve včasné odpovědi na výzvu nabízí nahlédnutí do obchodních knih, nemohou stihnouti následky kontumace.

Naproti tomu nevyhoví výzvě poplatník, který místo rozdělení důchodu (výtěžku) podle příjmů a vydání předloží pouze opis bilance nebo inventury.

Podal-li poplatník výpočty příjmů a vydání nebo opisy inventury či účtu rozvažného a účtu zisku a ztráty, může úřad žádati další rozvedení jednotlivých položek, aby je mohl prozkoumati, jsou-li rozsahu podniku přiměřené, jsou-li úplné (na př. neschází-li platba šekovým řízením), neobsahují-li výdajů po zákonu neodpočitatelných (na př. § 17, 55, 78 a n.), anebo části zdanitelného důchodu či výtěžku (na př. v položce vyplacené provise a pod.).

kázal určitým způsobem, není-li pro poplatníka vůbec anebo jen těžce proveditelným, dále

3. naříditi, aby ve věcech přímých daní připustil nahlédnutí do svých obchodních a hospodářských knih (§§ 314 a další), avšak pravidelně jen tehdy, nedostačují-li údaje poplatníkovy a jsou-li pochybnosti, o jejich správnosti,

4. naříditi a provéstí místní prohlídku (§ 319).

(3) Výzva podle odst. 2. musí obsahovati výslovné upozornění, že bude daň z úřední

Úřad může dále žádati bližší vysvětlení o příjmech příslušníků domácnosti, o rodinných poměrech, o změnách v berním objektu či berním subjektu, o způsobu účastenství na důchodu či výtěžku, o přiměřenosti účtovaných příjmů a vydání, zejména ku př. o výši odpisů (amortisací), o povaze úložek (rezerv) anebo o tom, kde určitý výdaj je zúčtován a pod.

Obvyklé příklady důkazů jsou: průkaz výdajů účty, zaplacených úroků kvitancemi, břemene právní listinou, pojistek pojišťovací listinou a pod. O důkazu obchodními a hospodářskými knihami zvláště jedná čís. 3.

K § 310, odst. 2., č. 3. *Nevyhoví-li poplatník výzvě úřadu (komise), aby připustil nahlédnutí do svých knih obchodních a hospodářských, možno vynutiti nahlédnutí pořádkovými pokutami (po př. opěťovanými) až do 5.000 Kč (§ 201). Podobně lze uložit pořádkové pokuty i tenkrát, odepře-li poplatník vysvětlivky, potřebné ku provedení nahlédnutí, na př. vede-li knihy vůbec a jest-li ano, jaké, či ve kterých knihách lze naléztí určitě vysvětlení.*

V řízení trestním nelze vynutiti nahlédnutí do knih pořádkovými pokutami, ale mohou osoby, pověřené nahlédnutím do knih a opatřené zvláštním písemným příkazem vyměřovacího úřadu vstoupiti i proti vůli poplatníkově do místnosti, v nichž jsou knihy uloženy a nahlédnouti do nich (§ 216, odst. 3.) Tohoto oprávnění použije se ovšem jen výjimečně v důležitých trestních případech, není-li možno jinak zjistiti skutkovou povahu trestného činu či podklad pro výměru trestu.

Kromě toho jest spojeno nevyhovění výzvě, aby připuštěno bylo nahlédnutí do knih, s kontumačními účinky §u 325, odst. 1., č. 3 (v řízení vyměřovacím nebo odvolacím) a § 218, odst. 3. v řízení trestním). Pohružka těmito účinky musí býti obsažena ve výzvě ku poskytnutí nahlédnutí do knih.

K § 310, odst. 2., č. 4. *Viz § 319.*

K § 310, odst. 3. *Nepříznivé následky podle tohoto odst. mohou poplatníka stihnouti, nevyhová-li výzvě ve vyměřovacím řízení (§ 310, odst. 1. a 2.) pouze, měla-li výzva náležitosti předepsané v § 310, odst. 3. (lhůta nejmeně osmidenní, pohružka vyměření daně z úřední moci).*

moci vyměřena bez dalšího účastenství poplatníkova podle pomůcek po ruce jsoucích, nebude-li výzvě bez dostatečné omluvy do stanovené, avšak alespoň 8denní lhůty vyhověno. Ustanovení § 325, odst. 2. platí tu obdobně.

(4) Povinnost připustiti nahlédnutí do knih zakládá též povinnost předložiti smlouvy, dlužní úpisy, úrokové kvitance, výpisy z účtů, faktury a jiné účetní pomůcky a doklady.

§ 311.

Vyměřovací úřad jest povinen opatřiti si v pochybných případech zprávy, pomůcky a doklady potřebné ku vyměření daně osobám, jež příznání nepodaly, pokud mu nejsou jinak známy.

§ 312.

(1) Vzniknou-li pochybnosti o správnosti nebo úplnosti údajů v příznání, v dokladech

Pro ulehčení práce budou vydány tiskopisy pro výzvu ve vyměřovacím řízení, které již budou obsahovati náležitosti § 310, odst. 3. Jest tudíž v zájmu poplatníků, aby také tištěné části výzev věnovali patřičnou pozornost, chtějí-li se uwarovati kontumačních následků.

O „pomůckách po ruce jsoucích“ viz § 309, odst. 1.

O pojmu „dostatečná omluva“ viz § 309, odst. 1.

Z ustanovení odst. 3. a § 325 plyne, že omluvné důvody musí poplatník uplatniti dříve, než kontumační následky vznikly, t. j. před uplynutím daně lhůty, kdežto omluvné okolnosti, které po případě ruší nepříznivé následky podle § 309, odst. 1., mohou býti uvedeny a prozkoumány v řízení odvolacím.

Jest tudíž věcí poplatníkovou, aby před uplynutím lhůty podal dostatečně odůvodněnou žádost za její prodloužení, objeví-li se překážky, které mu brání, aby výzvě včas vyhověl.

Nemohl-li by poplatník vyhověti výzvě v plné míře, musí, chce-li zabrániti nepříznivým následkům podle § 309, odst. 3., v odpovědi na výzvu uvést důvody, proč vyhověti nemůže.

O podmínkách, za kterých poplatník může žádati za navrácení do předešlého stavu viz § 340.

Lhůta kratší než osmidenní zakládala by podstatnou vadu řízení.

K § 311. *Toto ustanovení, jinak samozřejmé, jest jen důsledkem zásady vyřčené v §§ 298 a 299.*

K § 312, odst. 1. *Podané příznání jest podkladem řízení vyměřovacího. Hodlá-li se však vyměřovací úřad odchýliti od údajů příznání, m-u s i*

nebo ve vysvětlivkách, jest vyměřovací úřad povinen před vyměřením daně vyzvat poplatníka písemně nebo ústně (protokolárně), aby své údaje doplnil, opravil, vysvětlil a případně pochybnosti vyvrátil. Pochybnosti buďtež po-

před vyměřením daně provéstí t. zv. řízení vytýkací, záležející v tom, že vyměřovací úřad oznámí poplatníkovi pochybnosti, které má o správnosti nebo úplnosti jeho údajů, uveda důvody, pro které pokládá poplatníkovi údaje za neúplné nebo závadné. Vytýkacím řízením poskytuje se poplatníkovi možnost, aby spolupůsobil při prozkoumávání svých údajů ať již v přiznání či v pozdějších prohlášeních a v odpovědích, t. j. aby vyvrátil pochybnosti úřadu buďto tím, že řádně vysvětlí rozhodné okolnosti, nebo že nabídne vhodné důkazy (§ 313). Snaží-li se tudíž poplatník věcným vysvětlením (nikoliv pasivním chováním, nebo pouhým popíráním) nebo důkazy o správnosti či úplnosti svých tvrzení vyvrátiti pochybnosti úřadu, jest nepřipustno, pokud poplatníka nestihly následky kontumace (§ 312, odst. 3.), aby úřad vysvětlivek a nabídek jeho nedbal a základ daně sám ustanovil. Úřad jest povinen, pokud poplatník není v kontumaci, jeho vysvětlivky zkoumati, nabízené důkazy v rámci § 313 provéstí a jest, uzná-li z určitých důvodů, že vysvětlení či provedený důkaz nestačí k vyvrácení pochybnosti či vyvolává nové pochybnosti, zavázán, oznámiti mu (poplatníkovi) dosud nevyvrácené a tedy stále trvající či nové pochybnosti s náležitým odůvodněním. Tak na př. potvrdí-li znalci jmenovaní poplatníkem jeho údaje a úřad se domnívá, že jsou závadné, musí poplatníkovi oznámiti další pochybnosti s odůvodněním. Nemohou-li nebo nechťejí-li jmenovaní znalci vypovídati o tvrzeních poplatníkových, jest mu tuto okolnost oznámiti, aby mohl nabídnouti jiné důkazy. Důvody, pro které provedený důkaz knihami pokládá úřad za nezdařený, třeba poplatníkovi oznámiti. (Viz též § 324, odst. 3.)

Tímto způsobem jest třeba postupovati tak dlouho, až buď úřad uzná správnost poplatníkových údajů, anebo poplatník není s to, aby nabídl dostatečné důkazy o správnosti svých tvrzení a obmezí se event. na pouhé popírání oznámených pochybností.

Poněvadž jde o zjištění skutečné pravdy, jest povinností úřadu, je-li toho nezbytně třeba pro posouzení správnosti a úplnosti přiznání, neomeziti se pouze na otázky, týkající se přímo doplnění nebo opravy přiznání, nýbrž klásti také otázky vůbec pro vyměření v konkrétním případě důležité a pro osvětlení pravého stavu věci nezbytné; na př. z jakých prostředků hradil určité nápadné výdaje, nebo jak použil dědictví, nebo výhry.

Nutno rozeznávati mezi řízením doplňovacím (§ 310) a vytýkacím (§ 312). Doplňovací řízení zpravidla předchází vytýkací řízení, ale může býti obě podle okolností toho kterého případu spojeno. Výzva k doplnění přiznání či dalších údajů nemusí obsahovati žádného odůvodnění, proč se doplnění žádá, nýbrž jen jasně vyslovený požadavek, jakého doplnění jest třeba.

platníku oznámeny pokud možno jednou výtkou.

(²) V připomínce pochybností buďtež přesně, srozumitelně a způsobem umožňujícím poplatníkovi určitou odpověď a určité

Pochybnosti budou poplatníkovi oznamovány pravidelně písemně na zvláštních tiskopisech, které se doplní podle potřeby konkrétního případu. V takovém případě jest nutno, aby poplatník dbal i výzev či upozornění v tištěné části tiskopisů. Vytýkací řízení může býti provedeno i ústně (protokolárně). Při ústním řízení jest nutno protokolovati nejen odpověď poplatníkovi, nýbrž i oznámené pochybnosti s důvody.

Vytýkací řízení provede zpravidla vyměřovací úřad; jemu stojí na roveň vytýkací řízení provedené předsedou daňové komise nebo komisí samou (§ 326, odst. 2.).

Předmětem řízení vytýkacího nejsou právní otázky.

Úřad má se vystříhati toho, aby v připomínkách pochybností dotýkal se nepatrných, malicherných věcí, které by se jevily jako zbytečné obtěžování poplatníka. Proto také zákon výslovně nařizuje, aby veškeré pochybnosti nebo nejasnosti byly poplatníku oznámeny najednou. To ovšem předpokládá, že přiznání podrobí se nikoliv jen povrchnímu, nýbrž podrobnému prozkoumání. A proto se doporučuje spojití, pokud možno, řízení doplňovací s řízením vytýkacím.

Zvláštní důraz nutno na to klásti, že vytýkací řízení musí býti provedeno před vyměřením daně.

K § 312, odst. 2. *Jest nežbytně nutno, aby výtky a pochybnosti byly stylisovány v krátkých, jednoduchých, nevyumělkovaných větách a otázkách beze všech příkras, které jsou na úkor srozumitelnosti a namnoze zbytečny a aby poplatníkovi určitě bylo naznačeno, jakými doklady či důkazy může svá tvrzení prokázati.*

Ve vyměřovacím řízení spočívá průkazní břímě na poplatníkovi (§ 300, § 310, odst. 2. a § 313, odst. 1.). Úřad jest však povinnen oznámiti poplatníkovi důvody, pro které jeho údaje má za závadné nebo i nesprávné. Zda-li tyto důvody, které úřad čerpá z předběžných vyšetřování, z výsledku svědků, znalců a osob přezvědných nebo z vlastních zkušeností a vědomostí, jsou správné, není povinen úřad prokazovati, naopak jest věci poplatníkovi, aby on tyto důvody vyvrátil a prokázal okolnosti, jichž se dovolává pro správnost svých údajů.

Pro odůvodnění pochybností nestačí důvody všeobecného rázu, kterých by bylo možno více méně použiti v každém vyměřovacím případě téhož druhu, ku př. povšechný poukaz na dobré žně, na ceny hospodářských výrobků, na veliký užitek z vedlejších hospodářských produktů, nebo poukaz na dlouholeté vedení obchodu, šetrný způsob života a pod. Důvod musí obsahovati takové konkrétní skutečnosti namnoze v číslech vyjádřené, které dovolují určitý závěr o výši docíleného důchodu nebo výtežku.

Důvody budou jiné, priznal-li poplatník důchod či výtežek jen v konečné číslici, anebo podal-li v přiznání nebo na výzvu podrobný výpočet

vedení důkazů označeny závadné údaje, důvody jejich závadnosti, požadavky neb otázky, jež se snad poplatníkům dávají, aby odůvodnili nebo prokázali správnost nebo úplnost svých údajů.

(³) K odpovědi stanovena budiž přiměřená, alespoň však 8denní lhůta; ustanovení § 310, odst. 3. platí tu obdobně.

§ 313.

(1) Spolupůsobení poplatníkovy záležitosti ve vysvětlení, opravení nebo doplnění údajů, dále

podle příjmů a vydání. V tomto případě nutno podrobiti prozkoumání jednotlivé položky výpočtu. Pochybnosti mohou se týkat pak buď úplnosti celého výpočtu anebo správnosti či úplnosti jednotlivých položek; podle toho musí býti i odůvodnění výtek zvláštní a nestačí odůvodnění povšechnějšího rázu, které bylo možno připustiti v případě přiznání bez podrobností. Výpočet poplatníkův, ať již podrobný či méně podrobnější, nelze nikdy pomínouti; nemá-li býti řízení vadné. Opírají-li se pochybnosti o dobrozdání znalce nebo o výpověď přezvědých osob, jest třeba oznámiti poplatníkovi v odůvodnění podstatný obsah dobrozdání nebo výpovědi.

Poplatník nemá však ve vyměřovacím řízení nároku, aby mu byla oznámena jména znalců, svědků a osob přezvědých.

Neuzná-li úřad důkazy, které poplatník provedl, za dostatečné, aby jeho pochybnosti byly vyvráceny či tvrzení poplatníkovy prokázána, jest povinen dříve než přikročí ke stanovení vyměřovacího základu (odhadu); oznámiti poplatníkovi, proč nepokládá důkaz za zdařený či postačující. Rovněž, když důkaz měl negativní výsledek nebo jest v odporu s údaji poplatníkovými.

Odpověď na připomínku pochybnosti může poplatník dáti buď písemně, používaje zpravidla téhož tiskopisu pochybnosti pro odpověď již přízpůsobeného, neb ústně do protokolu. Odpovídá-li poplatník protokolárně, jest věci úředníka protokol sepisujícího, aby úplně vyčerpal výtky, požadavky a otázky v připomínce pochybnosti uvedené.

Písemné odpovědi podléhají poštovnímu; jest v zájmu poplatníkově, aby je odevzdal poště doporučeně.

K § 312, odst. 3. Nevyhoví-li poplatník bez dostatečné omluvy připomínce pochybností, může vyměřovací úřad (komise) vysloviti kontumaci podle § 325.

Připomínka pochybností musí však míti náležitosti výzvy podle § 310, odst. 3., t. j. musí obsahovati pohrůžku následky kontumačními a lhůtu alespoň osmidenní. Viz §§ 310, odst. 3. a 325.

K § 313, odst. 1. Je-li povinností poplatníkovou prokazovati okolnosti, jichž se dovolává, jest povinností úřadu, aby veškeré nabídnuté důkazy

v nabídce a provedení důkazů; okolnosti, jichž se poplatník dovolává, musí prokázati.

(²) S výhradou ustanovení §§ 309, 310 a 325 může poplatník zejména:

1. Prováděti důkazy, pokud se týče žádati, aby proveden byl o určitých skutečnostech důkaz: místním šetřením, všelikými listinami, zejména obchodními a hospodářskými knihami, výsledkem jím navržených svědků o určitých okolnostech skutkového rázu a jím navr-

připustil nebo provedl, není-li poplatník v kontumaci podle § 325 a nejde-li podle ustanovení § 313, odst. 2., čis. 1 o důkazy, které není třeba prováděti.

Důkazy, které může poplatník provésti bez součinnosti úřadu, třeba provésti zároveň s odpovědí na připomínku pochybností, ku př. předložiti smlouvy, účty, kvitance, dlužné úpisy, dopisy svědků a pod. Pouhý projev ochoty předložiti doklady nestačí. Ostatní důkazy, jichž provedení musí býti účasten vyměřovací úřad, na př. nahlédnutí do záznamů nebo do obchodních knih, místní šetření, výsledek znalců, nutno výslovně nabídnouti (viz § 313, odst. 2.).

Poplatník má na vůli, jde-li o jeho osobní výsledek, dostaviti se se svým zástupcem (zmocněncem).

K § 313, odst. 2. Stihly-li poplatníka následky kontumace buď proto, že nepodal včas přiznání (§ 309), nebo že nevyhověl výzvě úřadu, aby přiznání doplnil podle §§ 310, 312 a 325, nemá nároku, aby důkazy jím nabídnuté byly provedeny nebo, aby k důkazům provedeným bylo přihlíženo.

K § 313, odst. 2., č. 1. Nabídka důkazů musí býti zřejmá projevem. Poplatník musí jasně prohlásiti, že nabízí důkaz či žádá, aby důkaz byl proveden; nestačí na př. říci: „což mohou dosvědčiti znalci“ a p.

Důkazy může poplatník nabídnouti jen o skutečnostech či okolnostech skutkového rázu u r č i t ě označených, na př. o výši přiznaného obratu, o vydáních na opravy domu, o přiměřenosti amortisace, o dubiosnosti nebo ztrátě určitých pohledávek. Naproti tomu nedostatečná byla by nabídka, na př., aby vyslechnuti byli zkušeni odborníci o prosperitě obchodu nebo znalci o tom, že poplatník utrpěl ztráty (bez označení jaké), nebo že poplatník jest ochoten předložiti všechny pomůcky a doklady pro stanovení základny vyměřovací; nepřipustna jest nabídka, aby vyslechnuti byli znalci o přibližné výši čistého důchodu (výtěžku), poněvadž po zákonu jest jen komise k odhadu povolána; rovněž výsledek znalců o tom, že komisi stanovený důchod (výtěžek) nemohl býti dosažen. Nebylo by však lze přejíti nabídku důkazu, že určitý příjem byl dosažen.

Svědci a znalci, jichž výsledek poplatník nabízí, musí býti buď jménem uvedeni nebo tak označeni, aby úřad seznal, koho má vyslyšati. Jest tudíž provésti výsledek, dovolává-li se poplatník soudních znalců svého oboru anebo znalců určitého oboru živností nebo obchodu, i když by jich

žených znaleců o určitých otázkách a konečně jinými přípustnými průvody podle tohoto zákona.

Oprávnění nabízetí důkaz knihami zakládá též oprávnění předložití smlouvy, dlužní úpisy, úrokové kvitance, výpisy z účtů, faktury a jiné účetní pomůcky a doklady, a vztahuje se na všechny přímé daně.

Všecké nabídnuté důkazy buďtež provedeny, pokud jsou proveditelné a podle tohoto zákona přípustné. Důkazy o skutečnostech, které se uznávají za správné anebo jsou vů-

nejmenoval jménem. Pouhé dovolávání se „znalců“ bez bližšího označení ovšem nestačí.

Vyměřovací úřad má právo kromě znaleců a svědků nabídnutých poplatníkem vyslechnouti též jiné podle své volby. Rovněž může provést výslech jím zvolených znaleců či svědků nebo osob přezvědých, nejmenoval-li poplatník sám znalce či svědků.

Odmítne-li navržený znalec výpověď, viz § 301, odst. 1., § 312, odst. 1.

Zemřel-li jmenovaný znalec či svědek, jest úmrtí oznámiti poplatníkovi, aby mohl nabídnouti jiný důkaz.

Svědka či znalce nelze odmítnouti před výslechem pouze z toho důvodu, že se zdá úřadu předpojatým. (§ 301, odst. 3.).

O posouzení výpovědi znaleců a o ocenění provedených důkazů viz § 324.

Poplatník nemá nároku, aby byl přítomen výslechu znaleců a svědků, jež nabídl; avšak stanež se tak na projevovou žádost a pak ovšem může klásti znalci a svědkovi i otázky. Žádosti však nebude lze vyhověti, objeví-li se vážné důvody, které brání přítomnosti poplatníkovi, na př. projevené přání znalce či svědka.

Jinými přípustnými průvody jsou na př. spisy jiných úřadů, zejména soudů, spisy pozůstalostní, vrchnoporučenské, vyjádření či dobré zdání jiných úřadů nebo korporací (obchodní, lékařské, inženýrské komory, živnostenského společenstva, obecního úřadu atd.), prohlášení nebo osvědčení peněžního ústavu a p.

Neproveditelným důkazem jest na př. výslech znalce či svědka, jehož adresa nebyla udána, nebo který zdržuje se v cizím státě, s nímž není mezinárodní úmluva o vzájemné právní pomoci, dále důkaz obchodními knihami, které jsou v cizině, kontrola denního obrátu úředníkem v obchodě poplatníkovi a p.

Skutečnosti pro vyměření daně nezávažné jsou zejména tvrzení poplatníka, ze kterých nevyplývá nutně pravdivost údajů v přiznání, tedy na př. všeobecné dovolávání se poklesu konjunktury, zhoršení poměrů exportních, prohlášení peněžního ústavu, že nemá poplatník u něho

bec známé nebo pro vyměření daně nezávažné, dále důkazy o skutečnostech, které nejsou určité označeny nebo jichž provedení by bylo spojeno s nepřiměřeným nákladem, konečně důkazy, které zřejmě byly nabídnuty s úmyslem, aby se protahovalo řízení, se neprovedou. Stranám buďtež oznámeny důvody, proč byl nabízený důkaz odmítnut.

2. Žádati za přísežný výslech jím navržených svědků o určitých okolnostech a jím navržených znaleců o určitých otázkách. Této žádosti budiž v důležitých případech, a pokud toho zájem správného vyměření daně vyžaduje, vyhověno. Přísežný výslech provede okresní soud bydliště.

3. Žádati, aby s ním bylo jednáno osobně,

vkladů (sporištelní knížky nemusí zníti na jméno držitele), vyšetření skutečností, které se týkají jen části rozhodné doby pro vyměření daně a p.

Zákon žádá, aby straně byly oznámeny důvody, proč byl nabídnutý důkaz odmítnut; samozřejmě státi se tak musí ještě v řízení vyměřovacím anebo nestalo-li se tak, aspoň ještě v řízení odvolacím.

K § 313, odst. 2., č. 2. *Zákon poskytuje tu poplatníku velmi důležitý a účinný průvodní prostředek. Poplatník musí však zcela přesně označiti okolnosti a otázky, o nichž má býti proveden přísežný výslech, poněvadž soudu musí býti jasně formulovány otázky, o kterých má přísežně vyslechnouti svědky či znalce. Samozřejmě musí býti svědci a znalci také jmenováni.*

Kdežto nepřisežný výslech svědků a znaleců navržených poplatníkem lze odmítnouti jen z důvodů uvedených v odst. 3., č. 1, jest přísežný výslech připustiti jen v případech důležitých, pokud jiným způsobem nelze zjistiti správný podklad pro vyměření daně. Vyměřovací úřad zrale uváží, jednak existují-li skutečně nutkové důvody, aby přísežný výslech byl připuštěn, neboť nepřipuštěním tohoto důkazu zbavuje se poplatník velmi účinného průvodu, jednak, nestačil-li by jen nepřisežný výslech, aby soud nebyl bez potřeby zatěžován a vyměřovací řízení nebylo protahováno. O provedení přísežného výslechu rozhodne ve vyměřovacím řízení úřad; důvody, pro které nebyl povolen, třeba poplatníku oznámiti (analogie ustanovení odst. 2. č. 1).

K § 313, odst. 2., č. 3. *Poplatník může žádati, aby s ním bylo jednáno osobně buď u vyměřovacího úřadu nebo před daňovou komisí. Žádosti této jest zpravidla vyhověti, poněvadž ústní jednání spíše vede k cíli, než písemné. Jen z důležitých důvodů, na př. žádá-li poplatník za výslech o okolnostech známých, nebo pro vyměření daně nerozhodných a pod., možno žádost zamítnouti; o tom třeba samozřejmě poplatníka zpravit. Proti takovému rozhodnutí není zvláštní odvolání přípustno (§ 330, odst. 8.). Daňová komise musí se o žádosti usnésti, což nutno v protokole o zasedání poznamenati.*

aby mohl podati vysvětlení; žádost tato může býti zamítnuta toliko z důležitých důvodů.

4. Žádati, aby se případné ústní jednání s ním nekonalo v plné komisi daňové (odvolací), nýbrž ve výboru z ní sestaveném za řízení předsedy komise nebo jeho zástupce.

5. Žádati, aby se neúčastnil jednání tohoto výboru člen komise, soutěžící s poplatníkem, lze-li za to míti, že by obeznámení tohoto člena se skutečnostmi za jednání probíranými mohlo ohroziti poplatníkovu schopnost soutěže; o tomto návrhu rozhodne s konečnou platností předseda komise podle volného uvážení přihlížející ku všem okolnostem; výbor podá komisi zprávů o provedeném jednání, při čemž však obchodní přátelé, nákupní prameny a odběratelé nebudou jmenováni.

Nahlížení do knih.

§ 314.

(1) Nahlédnutí do knih provede za přítomnosti poplatníka nebo jeho zástupce neb zmocněnce předseda komise nebo státní úředník k tomu vyměřovacím úřadem písemně zmocněný, nebo člen komise, který není státním úředníkem, dohodne-li se o jeho osobě úřad s poplatníkem; nedostaví-li se poplatník nebo jeho zástupce (zmocněnec), neomluviv se dostatečně, k jednání, ač byl řádně obeslán, není

Osobní jednání s poplatníkem sloužiti má, jak zákon výslovně uvádí, jen k tomu účelu, aby podati mohl vysvětlení; dosažením tohoto účelu jest právo poplatníkovu vyčerpáno.

Viz též § 301, odst. 5.

Poplatník nemá práva žádati o svůj přísežný výsledek, neboť zákon nezná vlastní přísahy jako průvodního prostředku.

K § 313, odst. 2., č. 4. Viz též § 316, odst. 5.

K § 314. Nahlédnutí do knih (§§ 314 až 318) jest podmíněno formálními náležitostmi v těchto §§ uvedenými a má účinky v zákoně uvedené jen tehdy, provede-li je ukládací orgán, totiž vyměřovací úřad (odst. 1.) nebo člen komise nebo její předseda (§ 326, odst. 1.). Od tohoto nahlédnutí do knih nutno rozeznávati obdobné výkony revisních komisí revisního odboru ministerstva financí, které nejsou podmíněny formálními náležitostmi stanovenými v §§ 314 a 318, ale jejichž výsledků možno použiti v řízení ukládacím jen potud, pokud předepsané formální řízení o nich bylo ukládacím orgánem provedeno. Na druhé straně však není potřebí, aby

to na překážku, aby nahlédnutí do předložených knih bylo provedeno.

(2) Ku provedení nahlédnutí do knih může býti přibrán znalec účetnictví, podle možnosti s poměry dotyčného hospodářského odvětví dobře obeznámený, dále přísežný tlumočník a úřední pomocné síly.

(3) Proti přibrání osob, které s poplatníkem obchodně soutěží, a proti přibrání zřízenců takových osob může poplatník podati odpor, o němž rozhodne s konečnou platností vyměřovací úřad po uvážení všech okolností případu.

(4) Také poplatník jest oprávněn na svůj náklad přibrati si důvěrníka a soudního znalce účetnictví.

§ 315.

(1) Nahlédnutí do knih provede se zpravidla v úředních místnostech vyměřovacího úřadu.

„státní úředník“ byl členem úřadu, který provádí nahlédnutí do knih. Může tedy k tomu býti písemně zmocněn kterýkoliv státní úředník, zejména úředník revisního odboru ministerstva financí, kterýž podle § 3, vl. nař. čís. 96/1919 Sb. z. a n. požívá práv i povinností veřejného úředníka. Mohou tedy úředníci revisního odboru ministerstva financí působiti při nahlédnutí do knih nejen jako výkonní orgány, nýbrž i jako znalci (§ 314, odst. 2.).

Nepřipustí-li poplatník, který nabídl nahlédnutí do knih, toho nahlédnutí, má se za to, že odvolal svoji nabídku. Protahuje-li provedení nabídnutého nahlédnutí, může stanoviti úřad (komise) určitou lhůtu ku provedení nahlédnutí do knih s tím, že se bude pokládati nabídka za odvolánu, projde-li tato lhůta marně.

Kdo je zástupcem poplatníkovým, stanoví § 262, o zmocněních jedná § 263.

K § 314, odst. 4. Soudní znalci jsou zapsáni u soudů ve zvláštních seznamech.

K § 315. Z důležitých důvodů možno na návrh úřadu nebo poplatníka delegovati k prohlídce knih i jiný úřad vyměřovací (komisi), než příslušný (§ 251).

Při provádění nahlédnutí do knih jest se vystříhati všeho rušení pravidelného chodu podniku. Nahlédnutí nutno provésti pokud možno rychle a bez přestávky.

Potřebuje-li poplatník zápisů a dokladů, do nichž se má nahlédnouti, k výkonu svého podnikání, nutno mu ponechati možnost, aby používal podle potřeby těchto zápisů a dokladů v obvyklých hodinách obchodních.

(2) Jde-li o rozsáhlé šetření nebo z jiných důvodů zvláštního zřetele hodných, může býti na návrh poplatníka nebo ku příkazu vyměřovacího úřadu nahlédnutí do knih provedeno

Jedná-li se o případy závažné a významné po finanční stránce, nebo je-li odůvodněné podezření, že by se knihy (doklady) mohly zašantročiti či zápisy v nich změnit, možno knihy (buď všechny či jen některé z nich) zajistiti.

Jak nabídnuté tak i nařízené nahlédnutí do knih zahrnuje nejen obchodní a hospodářské knihy poplatníkovy v užším slova smyslu, nýbrž všechny písemné zápisy, účetní pomůcky a doklady poplatníkovy, z nichž lze zjistiti okolnosti, potřebné v tom kterém případě k vyměření daně, či k účelům trestního řízení, třeba tu nebylo uzavřeného vedení knih.

U nabídnutého nahlédnutí obmezuje se ovšem nahlédnutí jen do oněch zápisů (v širším slova smyslu), jichž jest k průkazu potřebí, zato u nařízeného nahlédnutí možno, nevede-li poplatník knih, či je-li toho třeba k doplnění a potvrzení obsahu knih, naříditi i předložení smluv, dlužních úpisů, úrokových kvitancí, výtahů z účtů (zejména běžných účtů bankovních), faktur a jiných účetních pomůcek a dokladů, dále i obchodní korespondence (§ 310, odst. 4., § 313, odst. 2., č. 1, odst. 2.).

Nahlédnouti do zápisů, jež obsahují výhradně jména zákazníků, obchodní výpočty (kalkulace) či vztahují se na výrobní proces nebo na vedení domácnosti, lze jen tehdy, když je to naprosto nutno pro účely nahlédnutí do knih.

Takovými zápisy nejsou ovšem knihy či oddíly jich nebo účetní a jiné doklady, jež obsahují kromě zápisů, uvedených v předchozím odstavci, i jiné zápisy, závažné pro vyměření daně, nebo jsou článkem daného systému vedení knih, jako na př. osobní účty i s rejstříky, jež se snad k nim vedou, faktury či kopírní knihy faktur, jež někdy obsahují i kalkulace, účty domácnosti, vedené jako podstatný doplněk konta kapitálového a pod. Ustanovení o řádném vedení knih obsahuje obch. zákon v čl. 28 a n. (§ 25 a n. zák. čl. XXXVIII/1875) i možno co do požadavků býti přísnějším u tak zv. obchodníků plného práva (firem protokolovaných) nežli u ostatních poplatníků (firem neprotokolovaných, majitelů statků atd.).

V první řadě nutno zkoumati podle způsobu vedení knih (zápisů) a obsahů jich, děly-li se zápisy do nich postupně, úplně a správně a postačí-li pro posouzení oněch skutečností, k jichž zjištění se nahlédnutí do knih provádí.

Prohlídka knih nemá se omeziti jen na chronologické a systematické zápisy knih, ale třeba ji rozšířiti pravidelně (podle potřeby) i na účetní a jiné doklady; při tom nutno přihlížeti k tomu, že v praxi se vyskytují různé možnosti, jak ten který případ lze zaknihovati, takže bude třeba bráti zřetel i k souvislosti jednotlivých účtů.

Samozřejmě nutno míti na zřeteli vždycky zásady daňového práva (viz na př. § 10, odst. 2., §§ 78 a 79). Zvláště tehdy, když se jedná o vyšetření důchodu podrobeného daní důchodové, jest věnovati zvláštní pozornost

v obchodních místnostech nebo v poplatníkově obydlí.

(3) Den a místo provedení nahlédnutí do knih a osoby, které k tomu orgán nahlédnutí provádějící přibere, buďtež oznámeny poplatníkovi alespoň 8 dní před tím. Návrh, aby důkaz byl proveden v obchodních místnostech nebo v poplatníkově obydlí (odst. 2.), i případný odpor proti osobám k důkazu tomu přibráným (§ 314, odst. 3.) podežž poplatník do 5 dnů po doručení zmíněného oznámení.

(4) Nejsou-li obchodní místnosti nebo poplatníkově obydlí v obvodu vyměřovacího úřadu, který má prohlídku knih provést, buď o výkon její požádán vyměřovací úřad, v jehož obvodu jsou tyto místnosti nebo obydlí.

§ 316.

(1) O nahlédnutí do knih sepíše se protokol podepsaný všemi účastníky.

změnam ve stavu kapitálových kont (společenských vkladů); rovněž tak dlužno vyšetřiti, nebyla-li zaúčtována na účet čistého zisku vydání, která nelze srážeti podle zásad daňového práva (na př. výdaje na domácnost, daň důchodovou, válečnou, dávkou z majetku a z přírůstku na majetku, výdaje nepřípustné podle § 17).

Je-li podezření, že knihy jsou vedeny nesprávně, jest třeba učiniti více srovnání (přeskáčkou) dokladů se zápisy.

K § 315, odst. 3. Oznámení podle první věty tohoto odst. spojí se s výzvou k nahlédnutí do knih, ať již nabídnutým či nařízeným.

K § 316. Při posuzování hodnověrnosti knih dlužno po v n e j š i stránce přihlížeti podle § 324, odst. 3. k ustanovení čl. 32 obch. zákona (§ 25 zák. čl. XXXVII/1875), jenž zní:

„Při vedení obchodních knih a ostatních potřebných zápisů musí užívati obchodník živého jazyka a jeho značek. Knihy musejí býti vázány a list za listem číslován.

Nesmí se ponechati prázdné místo na místech, která zpravidla se mají popsati. Původní obsah zápisů nesmí se učiniti nečitelným přeškrtnutím či jinakým způsobem, nesmí se nic vymazávati ani se nesmí prováděti takové změny, při nichž není jisto, staly-li se již při původním zápisu či až později.“

Protokol o nahlédnutí do knih má obsahovati:

a) *Jména přítomných a zjištění plné moci zmocněnce (§ 263), po případě oprávněnost zástupce podle § 262.*

b) *Účel nahlédnutí do knih (důkazní thema).*

(2) Protokol má obsahovati popis zařízení a zevnějšího stavu knih a zápisků, okolnosti, které jsou pro posouzení jejich hodnověrnosti závažné, dále zápisy týkající se skutečností, jež dlužno nahlédnutím do knih zjistiti, konečně vysvětlivky a objasnění podaná poplatníkem neb jeho zástupcem (zmocněncem), rovněž i zjištění na jeho žádost provedená.

(3) Odepře-li poplatník předložiti knihy, zápisky nebo doklady, tvrdí-li, že zápisků, o něž je žádán, nevede nebo jich nemá, anebo přeje-li si poplatník, přibráný znalec neb důvěrník připojiti ku protokolu poznámky, znamená se to do protokolu s příslušným vysvětlením neb odůvodněním.

(4) Poplatník jest oprávněn žádati v protokole o udělení přiměřené lhůty, aby mohl podati podrobné vyjádření o materiálu, získaném prohlídkou knih a o dobrém zdání znalce. Lhůta taková budiž povolena.

(5) Při oznamování výsledků nahlédnutí do knih nebudou komisi oznámena jména obchod-

c) Označení knih a zápisů, jež se předkládají; popis jich (podle jich zařízení a zevnějšího stavu), způsob, jak se knihy vedou (podle jednoduchého, podvojného, amerického způsobu a pod.), jsou-li kolkovány a kdy, od kterého do kterého dne obsahují zápisy.

d) Zápisy, týkající se skutečností, jež se mají zjistiti nahlédnutím do knih, a příslušné k nim vysvětlivky a objasnění. Provádí-li se nahlédnutí do knih za účelem zjištění čistého výnosu či důchodu, dlužno připojiti, pokud možno, opis poslední a předposlední rozvahy, po případě i posledního účtu zisku a ztráty. Je-li v tomto účtu uveden hrubý výnos na účtu zboží a pod., dlužno připojiti i výpis účtu zboží zhotovený tak, aby z něho byla patrna počáteční zásoba, úhrn nákupu nebo výroby, úhrn těžby, konečná zásoba a hrubý zisk na zboží.

e) Vysvětlivky a objasnění, jež podal poplatník či jeho zástupce (zmocněnec) a zjištění, provedená na jeho žádost, poznámky přibráných znalců či důvěrníků poplatníkových, ovšem jen pokud to má význam pro výsledek nahlédnutí do knih, po případě pokud je výslovně požadováno pojetí těchto vysvětlivek, zjištění a poznámek do protokolu.

f) Všecky okolnosti, jež mají význam pro hodnověrnost knih a zápisů. Zejména dlužno uvést všecky okolnosti, z nichž lze souditi na ú p l n o s t zápisů (zvláště co se týče příjmů, ocenění zásob). U záznamů, obsahujících ocenění zásob (u obchodníků plného práva lze žádati podrobné inventury zásob počátečních a konečných), dlužno uvést, obsahují-li množství každého druhu zásob. Dále dlužno zjistiti, jsou-li knihy řádně uzavřeny, lze-li z nich vyšetřiti vše, čeho potřebí pro účel nahlédnutí do knih,

ních přátel, nákupních pramenů a zákazníků; pozastaví-li však orgán pověřený nahlédnutím do knih určité zápisy nebo doklady ve směru, který při rozhodnutí o průkazní moci zápisu vyžaduje nutně znalosti jmen, budou i tato jména do oznámení pojata; na požádání poplatníkově dlužno však i v tomto případě, rovněž i, jde-li o určité skutečnosti, jichž oznámením plné komisi byla by jeho schopnost soutěže ohrožena anebo by mu byla jinak způsobena patrná újma, oznámiti nejdříve výsledek nahlédnutí do knih výboru, zřízenému obdobně podle ustanovení § 313, odst. 2., č. 4.; tento výbor neuváděje jmen podá pak své vyjádření o průkazné moci pozastaveného zápisu plné komisi.

(6) Všechny osoby zúčastněné při provádění a oceňování nahlédnutí do knih povinny jsou zachovávat nej přísnější tajemství o poměrech poplatníkových, o nichž se z knih dovědí, o jménech obchodních přátel, o nákupních pramenech a o zákaznících. Nejsou-li již jako státní zaměstnanci nebo jako členové

zejména též výběry pro domácnost, obsažené ve vydáních a pod. Zde možno uvést i výsledek srovnání dokladů se zápisy v knihách (přeskáčkou).

g) Zjištění, že poplatník odepřel předložiti určité knihy či doklady, nebo že tvrdí, že nevede zápisů na něm požadovaných či že jich nemá a okolnosti, jež uplatňuje poplatník pro odůvodnění svého postupu či tvrzení.

To má, jedná-li se o vyžádání dokladů pro doplnění či potvrzení obsahu knih, hlavně ten účel, aby poplatník byl upozorněn hned při provádění prohlídky na ony body, v nichž pokládá orgán, provádějící nahlédnutí do knih, důkaz vedený poplatníkem za neúplný, aby se mu tak poskytla příležitost doplniti tento důkaz.

h) Žádost poplatníkovu, aby směl dáti nahlédnouti do jednotlivých položek ve svých knihách či zápisech orgánu, provádějícímu nahlédnutí do knih a zkoušení jich, jen s vyloučením jmen dotčených osob, poněvadž je vázán svým povoláním (jak tomu bývá u lékařů, lékárníků, advokátů, notářů), zachováti tajemství, jakož i opatření, které orgán učinil o této žádosti.

V takových případech dlužno rozhodnouti po uvážení všech okolností, možno-li knihy pokládati za hodnověrné i při tomto obmezení. Po případě možno poplatníka vyzvati, aby dovolil neobmezené nahlédnutí do knih a zápisu důvěrníku, jenž by pak vypověděl jako svědek, neuváděje jmen, souhlasí-li údaje poplatníkovy v tom směru se zápisy.

daňové komise vázání přísahou nebo slibem, musí slíbiti před počátkem jednání rukou dáním, že této povinnosti dostojí. Na trestní ustanovení § 199 dlužno je výslovně upozorniti.

§ 317.

Nestačí-li v protokole obsažená zjištění k vysvětlení pochybností, může býti nahlédnutí do knih doplněno nebo opětováno.

§ 318.

Nahlédnutí do knih lze nabídnouti a naříditi v řízení vyměřovacím, odvolacím a trestním.

Místní prohlídka.

§ 319.

(1) Aby byly vyšetřeny skutečnosti důležité s hlediska daně, zejména pro vyměření daně, jsou státní úředníci vyměřovacím úřadem písemně zmocnění oprávněni, prohlédnouti v pracovních nebo obchodních hodinách

ch) Žádost poplatníkovu o povolení přiměřené lhůty, aby mohl podati podrobné vyjádření o materiálu, získaném prohlídkou knih a dobrém zdání znalcově. Lhůtu stanoví úřad vyměřovací (komise) podle § 253, odst. 1.

K § 319, odst. 1. Místní prohlídku může naříditi vyměřovací úřad (odst. 1.), komise a její předseda (§ 326, odst. 2.) a odvolací stolice ať úřad či komise a její předseda (§ 334, odst. 1.).

Místní prohlídka bude zapotřebí nejen k účelům vyměření daně, nýbrž i při jiných příležitostech, na př. při osvobození od daně, odpisech o pod. Vedle státního úředníka, jenž místní prohlídku provádí, není dalších osob potřeba, leč by tak zákon zvláště stanovil (na př. § 114, § 323, odst. 1. a 2.). Pokud jde o místní prohlídky provedené revisní komisí revisního odboru min. financí a její právní význam, viz § 314, odst. 1.

Místní prohlídka bude u všeobecné a zvláštní daně výdělkové, jakož i důchodové daně, zjevem celkem výjimečným, když by nebylo možno opatřiti si jinakým způsobem (výsledkem osob třetích, nahlédnutím do knih a pod.) spolehlivé pomůcky pro řádné vyměření daně či pro nějaké vyřízení (odpisy, dělbu daně podle §§ 58, 84—89, osvobození a pod.) v těchto daních, zejména když na př. znalci prohlásili, že nemohou posouditi přiměřenost odpisů podle § 15, čís. 1., lit. b), či § 79, odst. 1., lit. f) jinak, než na základě místní prohlídky.

pozemky, budovy, dále obchodní, řemeslné a průmyslové provozovny a zařízení, konečně zásoby, a to měrou, kterou uznají za potřebnou. Provozuje-li se výdělečný podnik v bytě, vztahuje se toto oprávnění také na provozovací zařízení a zásoby, které jsou v bytě.

(2) Při tom dlužno se pokud možno uvarovati, aby nebyla způsobena škoda na pozemku nebo kultuře, aby nebyl zbytečně obtěžován uživatel bytu a rušeno provozování podniku. Jakékoli pátrání po zvláštnostech provozování nebo výroby, jež mají býti v obchodním zájmu uchovány v tajnosti, není dovoleno. Zdali a pokud jde skutečně o obchodní zájem, rozhodne vyměřovací úřad po slyšení odborníka.

U daně pozemkové bude potřeba místní prohlídky při zjišťování podmínek pro osvobození od pozemkové daně, zejména dočasné, jakož i při zjištění lesních škod podle § 114.

U domovní daně bude třeba místní prohlídky zejména při vyřizování žádostí za dočasné osvobození od daně domovní (§ 139 a § 323, odst. 2.), při provádění kontroly o správnosti oznámení o neužívání (§ 157, odst. 3.) nebo při odpisu daně třídní (§§ 170 a 171); pro zjištění hlavně nájemní hodnoty (§ 152 a n.) a zařazení budovy do katastru třídní daně (§ 164, odst. 2.) obsahuje zákon zvláštní ustanovení v §§ 320 až 323.

U daně z tantiem a z vyššího služného nebude toto ustanovení praktické, u daně rentové nanejvýše v případě § 178, odst. 2., č. 3.

Kdy se mohou prováděti místní prohlídky v trestním řízení, stanoví § 217.

Co se týče osoby státního úředníka, viz § 314, odst. 1.

V budovách a místnostech exteritoriálních a u osob exteritoriálních bude lze provésti místní prohlídku jen za podmínek § 352, odst. 5.

K § 319, odst. 2. Místní prohlídky v bytě poplatníkově provedou se jen výmínečně v případech zvláště důležitých. Takové prohlídky nesmí se použiti k tomu, aby se pátralo po způsobu života poplatníkovu a po jeho životních nákladech.

Do rozhodnutí vyměřovacího úřadu v otázce, jde-li o obchodní zájem, nelze zvláště se odvolati (§ 330, odst. 8.).

Před výkonem místní prohlídky prokáže se zmocněný k tomu státní úředník písemným příkazem vyměřovacího úřadu (komise).

Při prohlídce provozovacích místností není poplatník povinen na žádost úředníka, provádějícího místní prohlídku, zastaviti provozování podniku či zahájiti na zkoušku částečné provozování podniku.

(3) K místní prohlídce budiž pozván poplatník alespoň 5 dnů před tím a zároveň upozorněn, že bude vykonána prohlídka, i když se k ní osobně nebo zástupcem (zmocněncem) bez dostatečné omluvy nedostaví, a že může být daň vyměřena podle pomůcek, které má úřad po ruce, nebyla-li prohlídka pro chování poplatníka nebo jeho zástupce (zmocněnce) možná.

(4) Poplatník jest povinen podati veškerá potřebná a vyžádaná vysvětlení, jest dále oprávněn, aby obhájil své zájmy, činiti připomínky a podávati námítky; nebyla-li prohlídka pro chování poplatníka nebo jeho zástupce (zmocněnce) možná, může být daň vyměřena podle pomůcek, které úřad má po ruce. Ustanovení § 325, odst. 2. platí tu obdobně.

(5) O průběhu a výsledku prohlídky sepíše státní orgán pověřený prohlídkou protokol, jež podepíší všichni účastníci.

(6) Při provádění místní prohlídky dlužno

K § 319, odst. 3. *Toto ustanovení neplatí v trestním řízení § 217, odst. 3.), kde tedy lze provést prohlídku neočekávaně.*

V takovém případě má úředník, zmocněný ku prohlídce, zpraviti o zamýšlené prohlídce poplatníka (je-li nepřítomen, osobu, které svěřen dohled, na př. ředitele závodu, správce dílny, spolubydlitele v domě, domovníka, dospělého člena rodiny) dříve, než vstoupí na pozemek, po případě hned, jakmile vstoupí do budovy, provozovny či bytu.

Zamčené místnosti nesmí úředník sám otevřít, nýbrž požádati o to poplatníka (jeho zástupce či zmocněnce). Nevyhoví-li, mohou nastoupiti kontumační účinky, naznačené v tomto (a následujícím) odstavci.

Překážení v místní prohlídce je kromě toho trestno podle § 200 (trest vězení od jednoho až 14 dnů, či peněžitý trest od 50 do 10.000 Kč).

Na tyto trestní následky dlužno poplatníka či jeho zástupce (zmocněnce) ředitele závodu, správce dílny, spolubydlitele v domě, domovníka, či dospělého člena rodiny upozorniti.

K § 319, odst. 6. § 8 ústavního zákona zní:

„V kterých případech je přípustna k účelům soudního trestního řízení prohlídka i bez písemného příkazu soudcova, stanoví zákon.

V tomto případě musí však orgán vykonávající prohlídku vykáhati své oprávnění k tomu a vydati osobě, u níž vykonal prohlídku, na její žádost ihned, nebo nejdéle do 24 hodin písemné potvrzení o vykonané prohlídce a důvodech pro její provedení a o věcech v ní zabavených.“

dbáti též ustanovení §§ 8—10 ústavního zákona ze dne 9. dubna 1920, č. 293 Sb. z. a n.

Zvláštní ustanovení o místním šetření v oboru daně domovní.

§ 320.

(1) Místní šetření za zjištěním činžovního výtěžku k dani činžovní nutno provést, zůstanou-li přes vysvětlení, opravy a doplnění přiznání nadále pochybnými:

- a) nájemní hodnota,
- b) nájemné v § 153, č. 1., lit. c) uvedené, nebo
- c) rozvrh úplaty na předměty, práva a plnění činžovní dani podrobená a nepodrobená.

(2) Toto místní šetření záleží v místní prohlídce a odhadu.

§ 9 téhož zákona zní:

„Zákon stanoví, ve kterých případech, kterými orgány a s jakými omezeními je přípustna prohlídka obývacích či živnostenských místností (§ 6) k účelům policejním, finančním a k účelům veřejné správy vůbec; i pro tyto případy platí ustanovení druhé věty § 8.“

§ 10 téhož zákona zní:

„O každé domovní prohlídce budiž ihned sepsán protokol, v němž dlužno uvéstí zákonný důvod a důvod podezření, pro nějž byla prohlídka provedena a jaký byl její výsledek. Nebylo-li nic závadného shledáno, budiž straně vydáno ihned písemné potvrzení.“ (Viz též § 217, odst. 2.).

K § 320, odst. 1. *Místnímu šetření musí předcházeti řízení podle § 310 a podle okolnosti i řízení vytýkací podle § 312. Teprve když přes toto šetření zůstávají údaje přiznání pochybnými, tedy když vyměřovací úřad neuznává údaje či námítek poplatníkových, přikročí se k místnímu šetření. Ale bez místního šetření není úřad oprávněn odchýliti se od nájemní hodnoty udané držitelem domu.*

Co do nájemní hodnoty [lit. a.) viz §§ 152, 153, a co do rozvrhu [lit. c.) § 150, odst. 3.

K § 320, odst. 2. *Místní šetření skládá se ze dvou oddílů: z místní prohlídky, ke které nutno poplatníka (držitele domu) pozvati nejméně 5 dní napřed s upozorněním podle § 319, odst. 3. a 4. (§ 320, odst. 6.) a z odhadu, který se provede po místní prohlídce v nepřítomnosti poplatníkově.*

Při místní prohlídce dlužno zejména též dbáti ustanovení § 319, odst. 4. (§ 320, odst. 6.), a to jak u poplatníka resp. uživatele objektu, o jehož nájemní hodnotu jde, tak i uživatele srovnávaného objektu.

(3) Odhad nájemní hodnoty předmětu, o který jde, děje se srovnáním jeho s jinými stejnými, a není-li jich, s jinými podobnými předměty pronajatými v místě.

(4) Místní prohlídku provede státní úředník za přítomnosti dvou odhadců nebo jejich náhradníků (§§ 321 a 322) a zjistí na místě samém veškeré pro odhad závažné okolnosti. Výjimečně může vyměřovací úřad v případech méně závažných, jde-li o místní prohlídku v místě odlehlém od jeho sídla, pověřit provedením jejím starostu obce.

(5) Na podkladě místní prohlídky podají odhadci dobré zdání a návrh písemně nebo

K § 320, odst. 3. *Odhad předpokládá srovnání stejného se stejným nebo, není-li stejného v místě, aspoň podobným. Bude tedy nutno nejprve zjistiti a popsatí objekt, jenž jest předmětem odhadu, jak co do polohy, účelů, velikosti, stavebního zařízení, doby užívání a pod., tak i co do všech ostatních okolností, které pro hodnocení jsou směrodatny (§ 152); totéž zjištění a též popis třeba provésti u objektů, s nimiž má býti odhadovaný objekt srovnán.*

Poplatníku budiž poskytnuta příležitost, aby podati mohl potřebná nebo vyžádaná vysvětlení a aby mohl hájiti svých zájmů námitkami (§ 320, odst. 6. a § 319, odst. 4.), zejména pak poukazem na jiné pronajaté objekty.

O prohlídce se sepiše (ev. na připraveném tiskopisu) zevrubný protokol, který všichni účastníci prohlídky podepíší (§ 320, odst. 6. a § 319, odst. 5.). Tomuto protokolu nutno věnovati veškerou péči, neboť pro odhad mohou býti směrodatnými jen ty „závažné“ okolnosti, které byly pro zjištění nájemní hodnoty skutečně shledány (§ 320, odst. 4.).

K § 320, odst. 4. *Vzhledem k ustanovení § 321, odst. 1., jest přibrati k místnímu šetření vždy zpravidla jednoho odhadce ustanoveného na návrh obecního zastupitelstva a jednoho odhadce úřadem volně jmenovaného.*

Státní úředník ustanovený přednostou vyměřovacího úřadu k místní prohlídce jako vedoucí komise, bude zpravidla úředník přidělený vyměřovacímu úřadu náležitě obeznalý nejen s ustanoveními zákona, nýbrž i s hospodářskými a nájemními poměry okresu, pokud se týče dotyčného místa.

K § 320, odst. 5. *Ocenění nájemní hodnoty provede vyměřovací úřad, přihlížeje k návrhům odhadců a ke všem zjištěným okolnostem. Aby dobrá zdání odhadců byla pokud možno nejobjektivnější, nepodávají je odhadci hned při místní prohlídce v přítomnosti poplatníkově, nýbrž až po místní prohlídce buď písemně nebo ústně do protokolu, a to vyměřovacímu úřadu. Ovšem není závady, aby dobré zdání a návrh odhadců připínaly se časově*

protokolárně vyměřovacímu úřadu, jenž pak podle výsledku šetření rozhodne.

(6) Ustanovení § 319 platí i zde.

§ 321.

(1) Odhadce a stejným počtem jejich náhradníky jmenuje vyměřovací úřad pro každou obec a to dva volným výběrem, druhé dva na návrh dotčeného obecního (městského) zastupitelstva. dojde-li ve lhůtě vyměřovacím úřadem stanovené, jinak též volným výběrem. Jmenovaní musí býti vlastníky domu v obci. Obecní zastupitelstvo navrhuje na každého člena a náhradníka po třech osobách.

(2) Co jest v dalším řečeno o odhadcích, platí též, pokud zákon jinak neustanovuje, o náhradnících.

(3) Ve větších obcích může býti počet odhadců ve stejném poměru, jak v odst. 1. uvedeno, podle uvážení vyměřovacího úřadu podle potřeby zvýšen; které větší obce to jsou, určí ministerstvo financí.

na místní prohlídku a staly se ještě v místě, kde prohlídka se konala, což lze doporučiti pro úsporu času.

K § 321, odst. 1. a 2. *Lhůta k podání návrhu budiž přiměřeně dlouhá s přesně udaným konečným termínem; tato lhůta jest však praeklusivní; nebyla-li dodržena, jmenuje úřad i druhé dva odhadce.*

Prvé jmenování odhadců provede se po vydání zákona, další pak podle potřeby, když by některý z odhadců ubyl. Samozřejmě bude nutno vždy zase vyzvati obecní zastupitelstvo, aby učinilo nový návrh.

Kromě toho, že odhadce musí býti vlastníkem domu v obci, nepředpisuje zákon, jaké vlastnosti má odhadce míti. Vyměřovací úřad však, aby mohl jmenovati odhadce volným výběrem, opatří si potřebné informace (výslechem obecního starosty nebo jiných vážených občanů) o způsobilosti (občanské i berní zachovalosti, dostatečné místní znalosti a zkušenosti) vlastníků domů v obci. Tytéž informace bude podle okolnosti třeba si opatřiti i o osobách navržených obcí za odhadce.

Návrh na jmenování má činiti obecní zastupitelstvo; nestačil by tudíž návrh starosty obce (jeho náměstek) nebo obecní (městské) rady. Bude záhodno před jmenováním dotázati se osob, jež úřad hodlá jmenovati (volným výběrem i na návrh obce) byly-li by ochotny funkci odhadce přijmouti.

(4) Odhadci a náhradníci vedeni jsou v patrnosti ve zvláštním seznamu, který se podle potřeby doplňuje. Slib jejich přijímá přednosta vyměřovacího úřadu. Jinak platí o nich ustanovení § 239 obdobně.

§ 322.

(1) Odhadci buďtež obesláni k místnímu šetření alespoň 5 dnů před ním.

(2) Nedostaví-li se oba, odročí se místní šetření a nařídí se nové, k němuž se obešlou titíž odhadci znovu, nebo jiní odhadci; nedostaví-li se oba nebo jeden z nich, provede se místní šetření bez nich, pokud se týče s oním, který se dostavil.

(3) Odhadci vykonávající svoji funkci jsou pod touž ochranou trestního zákona jako veřejní úředníci.

K § 321, odst. 4. Viz též § 321, odst. 1. a 2.

Seznam odhadců a jich náhradníků jest vésti podle místních obcí.

Změna v odhadcích a jich náhradnících může nastati: úmrtím, vystěhováním se z místní obce, prodejem domu (aniž by se koupil jiný) a pod. nebo odvoláním (§ 322, odst. 4.).

Povinností odhadců a jich náhradníků jsou obdobné jako členů daňových komisí podle § 239, odst. 1.

Do slibu vezme odhadce a jich náhradníky přednosta vyměřovacího úřadu (§ 321, odst. 4.) podle ustanovení § 329, odst. 2. a 3. Slib vykoná se zpravidla po jmenování v vyměřovacího úřadu.

K § 322, odst. 1. Jelikož podle § 320, odst. 6. a §§ 319, odst. 3. nutno k místnímu šetření pozvati poplatníka (jeho zástupce nebo zmocněnce) nejméně 5 dní napřed, jest samozřejmé vhodno obeslati odhadce a pozvati poplatníka zároveň, když úřad nařizuje místní šetření.

Kratší lhůta než 5denní způsobila by vadu řízení.

K § 322, odst. 2. Místní šetření nutno naříditi znovu, když k prvému jednání nedostaví se oba obesláni odhadci, buď vůbec nebo jen jeden. Nedostaví-li se bez dostatečné omluvy jen poplatník (jeho zástupce nebo zmocněnec), provede se přes to nařízené šetření (§ 319, odst. 3.) v jeho nepřítomnosti.

Nedostaví-li se k místnímu šetření po druhé nařízenému buď oba odhadci nebo jen jeden z nich, může se provést šetření bez nich.

V protokole o průběhu místní prohlídky nutno okolnosti právě zmíněné uvésti.

(4) Vyměřovací úřad má právo odhadce odvolati.

(5) Není-li v obci odhadců vůbec po ruce, přiberou se v náhradu za ně k místnímu šetření dva vlastníci domu v obci, pro kteréž pak platí předchozí ustanovení o odhadcích, vyjma ustanovení § 321, odst. 4. a odst. 3. tohoto paragrafu obdobně.

§ 323.

(1) Zařazení budovy do náležité třídy sazebníku domovní daně třídní děje se, nestačí-li doklady stranami podané nebo údaje stran, na podkladě zápisu o místní prohlídce, kterou vykoná státní úředník nebo starosta obce

K § 322, odst. 4. *Vyměřovací úřad použije zmocnění v tomto paragrafu daného zpravidla jen, byl-li by odhadce nezpůsobilý k funkci, ke které byl povolán nebo prohřešil-li by se proti povinnostem v § 239 mu uloženým (pro zaujatost, nesevědomitost a pod.).*

K § 322, odst. 5. *Jde tu o případy, kdyby v obci všichni odhadci nebo jich náhradníci z jakéhokoliv důvodu odpadli nebo nemohli se na př. pro nemoc, nepřítomnost a pod., k místnímu šetření dostaviti.*

Vlastníci domů, v těchto případech přibrání k místnímu šetření, nevykonají slibu.

K § 323, odst. 1. *Co do údajů viz § 164, co do dokladů § 167; nestačí-li, dojde k místní prohlídce.*

K místní prohlídce pozvati jest nejméně 5 dní napřed s příslušným upozorněním (§ 319, odst. 3.) vlastníka domu (§ 323, odst. 4.); není však třeba, aby členové komise t. j. dva poplatníci daně třídní musili býti též pozváni nejméně 5 dní napřed.

Předmětem místní prohlídky jest jednak zjištění počtu obytných místností (§ 161—163), jednak i zjištění, je-li budova přepychová (§ 162, odst. 3.) anebo naopak, je-li chatrná (§ 163, odst. 4.).

Je-li sporná kvalifikace místností jako obytné nebo neobytné, jest nutno veškeré okolnosti mluvící pro nebo proti náležitě zjistiť a popsati (na př. délku, šířku, výšku místnosti, stav, v němž se místnost nalézá, zařízení, na př. má-li okna a jaká, má-li podlahu, je-li či může býti opatřena kamny, má-li spojení s komínem, jakým způsobem se jí užívá a pod.).

Při prohlídce jest se vystříhati zbytečného obtěžování uživatelů místností (§ 319, odst. 2, § 323, odst. 4.).

Provedení místní prohlídky bude lze zpravidla svěřiti starostovi obce nebo jeho zástupci. Nedoporučuje-li se to, vyšle vyměřovací úřad k prohlídce svého zkušeného úředníka.

nebo jeho zástupce za přítomnosti ještě dvou členů poplatníků domovní daně třídní.

(2) Místní prohlídku podle § 139 provede státní úředník nebo starosta obce za přítomnosti dvou majetníků domu z obce.

(3) Nedostaví-li se v odst. 1. a 2. zmínění členové komise, ať jeden nebo oba, není to provedení úředního jednání na překážku.

(4) Ustanovení § 319 platí i zde.

Zkoumání a ocenění vyšetřovacího materiálu.

§ 324.

(1) Vyměřovací úřad jest povinen uvážiti veškerá tvrzení a námítky, srovnati je s výsledky úředního šetření, věcně oceniti veškerý materiál, třeba-li, provésti další šetření a pokračovati ve vytýkacím řízení (§ 312).

(2) Vyměřovací úřad uváží, přihlížeje k výsledkům celého projednání a vedení dů-

O místní prohlídce sepíše se zevrubný protokol a místopis budovy, kteréž všichni členové komise jakož i poplatník podepíší.

K § 324, odst. 2. Zásada uvažování všech výsledků celého vyměřovacího řízení, zejména provedených důkazů, kterou tu zákon výslovně stanoví, jest všeobecně uznávána. Nelze ji zaměňovati s libovůlí, neboť tato zásada předpokládá zjištění všech potřebných skutkových okolností, z kterých úřad (komise) usuzováním vyvozuje závěry. A v tomto směru jest nejv. správní soud povolán (zák. ze dne 2. listopadu 1918, č. 3 Sb. z. a n.) zkoumati, zda skutková podstata nepotřebuje v podstatných kusech doplnění, zda úřad (komise) nezanedbal podstatné formy správního řízení, zda tedy úsudek úřadu spočívá na bezvadně provedeném řízení a tudíž i základu, není-li úsudek v rozporu s obsahem spisu a nespočívá-li na úvahách protismyslých, nelogických či vůbec nepřipustných; ovšem nejv. správní soud nemůže úsudek úřadu (komise) nahraditi svým úsudkem.

Ze zásady uvažování výsledků celého řízení plyne, že výpovědi znalců ať úřadem volených či poplatníkem jmenovaných a také odhadců (§ 320, odst. 5.) neváží vyměřovací úřad (komisi), nýbrž mají zpravidla pouze informativní povahu. Výjimky stanoví zákon na př. v §§ 15, č. 1, lit. b.), 78, odst. 1., lit. f.)

Potvrdí-li znalci, navržený poplatníkem, jeho údaje, jest povinností úřadu (komise), aby udal důvody, pro které nemůže přihlížeti k tomuto dobrému zdání znalců (§ 312, odst. 1.)

Vyzní-li úsudek úřadu v tom směru, že pokládá důkaz vedený poplatníkem za nezdařený, jest úřad povinen (§ 312) oznámiti poplatníkovi

kazů, má-li skutková okolnost býti pokládána za pravdivou čili nic.

(3) Jsou-li předložené knihy řádně vedeny podle obchodního zákona a nabude-li vyměřovací úřad přesvědčení, že při rozhodnutí nutno se odchýliti od knihovních zápisů, buďtež ve sdělení o tom uvedeny skutkové okolnosti a úvahy, které byly pro to rozhodny. Poplatníkovi jest volno do lhůty 15denní podat námítky anebo nabídnouti důkazy jiné.

důvody, aby mohl pochybnosti úřadu po případě vyvrátiti anebo nové důkazy nabídnouti.

Pokud jde zvláště o oceňování důkazu knihami, viz §§ 316 a 324, odst. 3.

K § 324, odst. 3. V první řadě nutno zkoumati podle způsobu vedení knih a jejich obsahu, jsou-li řádně vedeny, t. j. lze-li za to máti, že zápisy se děly postupně, úplně a správně, dále jsou-li knihy věrohodné a stačí-li k průkazu oněch okolností, k jejichž zjištění se nahlédnutí do knih děje.

Podle okolností konkrétního případu nutno posouditi, zda a do jaké míry může otrásti přesvědčením, že knihy jsou řádně vedeny, okolnost, že shledány mezery (na př. nevede se inventář nebo pokladní kniha, nebo z knih jest patrna pouze cena zásob, nikoliv množství), že se knihy vedou na volných listech (na př. deník-primanota, při podvojném účetnictví hlavní kniha), že se vyskytují opravy anebo že chybějí jednotlivé doklady.

Je-li na jisto postaveno, že jsou knihy řádně vedeny, pak lze se odchýliti od knihovních zápisů jen z velmi důležitých důvodů, tak na př.: když výsledky nahlédnutí do knih nesouhlasí se skutečnostmi jinak vyšetřenými, když se zjistila nesprávnost závažných zápisů nebo dokladů, nebo vznikly-li pochybnosti, hodí-li se předložené knihy vůbec k tomu, aby poskytly v dostatečné míře jasno o okolnostech, které mají se zjistiti.

I když jde o knihy, které nejsou zcela řádně vedeny nebo netvoří uzavřený celek, nýbrž poplatník vede jen některé knihy nebo zápisy, nelze jedině proto prohlásiti důkaz za nezdařený; to platí u neprotokolovaných obchodníků zejména tam, kde nesestavují inventury nebo bilance. Ve všech těchto případech nutno si utvořiti úsudek o tom, zda a do jaké míry zápisy jsou věrohodné a mají-li průkazní moc, jen svědomitým oceněním všech směrodatných okolností.

Při zkoumání knih a zápisů a při ocenění výsledku prohlídky jich je nutno se bezpodmínečně vystříhati pozastávek skutečného provozování po stránce obchodní a hospodářské.

Pokládá-li úřad (komise) důkaz knihami, vedený poplatníkem, za nezdařený, musí jednak důvody sdělit poplatníkovi, jednak, chce-li se od jeho údajů odchýliti, provésti řízení vytýkací podle § 312. Rovněž tak, byla-li provedena prohlídka knih z nařízení úřadu podle § 310, odst. 3. a výsledku jejího nelze použiti jako pomůcky pro vyměření daně.

§ 325.

(1) Jestliže poplatník bez dostatečné omluvy buď vůbec nebo včas

K § 325, odst. 1. Zákon stanoví zde následky opomenutí, které pramení z jiného důvodu, nežli z nepodaného přiznání a opomenutí tomu na roveň stojících (§ 309, odst. 1.), avšak i v rámci § 325 rozeznává třeba opomenutí podle č. 1, dále podle č. 2, a to jednak nezodpovědění pochybností, jednak nezodpovědění otázek a konečně opomenutí podle č. 3 a 4. Veškeré údaje, sloužící k doplnění skutkového materiálu, které poskytnouti jest povinností strany, ať jsou oděny v jakoukoliv formu, rozeznává dlužno od vytýkacího řízení podle § 312; není tedy při výzvě úřadu podle § 325, odst. 1., č. 2 (otázky), potřebí ani uváděti pozastavené údaje ani důvody, proč se to neb ono žádá, čili možno klásti otázky, činiti výzvy a pod., aniž by muselo předcházeti vytýkací řízení; naopak pouhými výtkami podle § 312 nijak nevzniká povinnost k úkonům podle § 325, odst. 1., č. 2 (otázky), nebo č. 3—4.

Prvé uvedené opomenutí pod č. 1 a 2 (nezodpovědění pochybností) uvádí zákon jednak v §§ 310 a 312 tam, kde jde o práva, resp. povinnosti úřadu, jednak v § 325, kde jde o povinnosti strany, pokud se týče, o důsledky pro ni z tohoto paragrafu plynoucí.

Následky opomenutí jsou v podstatě tytéž jako v případě § 309, odst. 1.; i zde nejsou nutným následkem zmeškání, nýbrž mohou, ale nemusí se dostavit („může“), i zde směrodatným jest rozhodnutí úřadu (komise). Poplatník, který bez dostatečných omluvných důvodů opomene nebo odepře včas vyhověti vyzvání úřadu, aniž by žádal před uplynutím lhůty o její prodloužení, pozbývá práva odporovati skutkovým zjištěním, na nichž se úsudek první stolice zakládá (nikoliv ovšem právnickým důsledkům, vyplývajícím z těchto zjištění) a ani prvá ani odvolací stolice není více povinna přihlížeti k jeho námitkám nebo k nabízeným důkazům a návrhům a může použiti úplně nebo částečně údajů strany, aniž by tím nepříznivé následky opomenutí byly odstraněny. Odvolací stolice může samostatně zjistiti podklad pro své rozhodnutí, mohouc následky opomenutí vysloviti, i když tak neučinila prvá stolice.

K tomu, aby vznikly nepříznivé následky opomenutí stačí neposlušnost, t. j. neospravedlněné nesplnění příkazu včas; na důvodech průtahu nezáleží, rovněž nerozhodno, jestliže na př. odpověď došla sice pozdě, ale před vyměřením daně.

„Dostatečná omluva“ předpokládá závažné důvody, na př.: nemoc, odcestování a pod.; nestačí ovšem jen se na takové a podobné důvody odvolávati, aniž by byly prokazovány.

Nepříznivé následky § 325, odst. 1., se mohou dostavit, na př.: nevyhoví-li se výzvě, aniž by poplatník odůvodnil, proč nemůže výzvě vyhověti, vyhoví-li sice formálně výzvě, ale materiálně ne tak, jak se vyhověti mělo, anebo aspoň ne takovým způsobem, aby požadavku úřadu bylo třeba na jiný způsob náležitě vyhověti, odmítne-li poplatník vůbec, aniž by

1. nedostaví se před vyměřovací úřad (komisi) na obeslání, v němž jest účel obeslání blíže označen, nebo

2. nezodpoví připomínek pochybností anebo otázek mu daných, jež pro vyměření daně mají podstatnou důležitost, zcela nebo z části, aneb

3. nevyhoví vybídnutí, aby podrobně rozvedl své příjmy a výdaje anebo aby při-

prokazoval omluvné důvody nebo navrhoval nové důkazy a pod. Ostatně viz ad č. 1—4.

Výzva podle § 325, má-li způsobiti nepříznivé následky podle tohoto paragrafu, musí býti určitá a musí obsahovati pohrůžku (vyměření z moci úřední), nebude-li jí bez dostatečné omluvy do lhůty stanovené — nejméně 8denní — vyhověti (§§ 310, odst. 3., 312, odst. 3.). Jako u § 309, odst. 1., tak i u § 325, odst. 1., jest podmínkou, aby nepříznivé účinky opomenutí se mohly dostavit, aby byla daňová povinnost zjištěna.

Pomůckami podle § 325, odst. 1., jsou na př.: vlastní vědomosti ukládacího orgánu, vlastní údaje strany, od nichž se ovšem lze bez vytýkacího řízení odchýliti, revisní operát, ukládací spisy z let předešlých, dobrozdání znalecká. Při volbě těchto pomůcek má ukládací orgán volnou ruku.

Poplatníkovi budiž sděleno použití následků § 325, odst. 1., ve sdělení vyměřovacích základů podle § 331, odst. 1., nebo ve vyřízení o odvolání.

K § 325, odst. 1., č. 1. Obeslání poplatníka může se státi hlavně proto, aby buď doplnil či vysvětlil své údaje (§ 310, odst. 2., č. 1), anebo aby mu úřad oznámil pochybnosti o správnosti nebo úplnosti údajů v přiznání (§ 312, odst. 1.) anebo za obojím účelem zároveň.

V obsílce jest třeba udati účel obeslání vzhledem k ustanovení § 325, odst. 2.

K § 325, odst. 1. č. 2. Pochybnosti či otázky mají pro vyměření daně podstatnou důležitost, jsou-li v příčinné souvislosti se stanovením výše důchodů, výtěžku nebo požitku daní podrobeného.

Podmínkou nepříznivých následků opomenutí jest však neposlušnost, t. j. neospravedlněné nesplnění příkazu; tato podmínka není však dána, jestliže straně, odpovídající na pochybnosti nebo dotaz, se nepodaří pochybnosti úplně vyvrátiti nebo důkaz zdařile provésti, nebo dotaz úplně zodpověděti, ani není-li odpověď v souhlasu s pravdou, ani obmezuje-li se odpověď na prosté popření nebo povšechná popírání bez nabídky důkazu.

Neposlušnost jest však dána, když poplatník na př. vůči výzvě, udati příjemce provisi, tak neučiní. Pod pojem „otázky“ spadají veškeré výzvy k předložení vysvětlivek doplňků, dokladů, výkazu a pod.

K § 325, odst. 1., č. 3. Odmítne-li poplatník rozvedení příjmů a vydání proto, že nevede knih, mohou ho přes to stihnouti následky § 325, odst. 1., poněvadž jest povinen vysvětliti, kterak dospěl k přiznané sumě, a to

pustil nahlédnouti do svých obchodních a hospodářských knih, aneb konečně

4. nevyhoví jiné výzvě podle zákona přípustné zcela nebo z části,

může býti daň vyměřena bez dalšího účastenství poplatníkovy z moci úřední podle pomůcek, jež má úřad po ruce.

(2) Právní následky, zmíněné v odst. 1., nesmí přesahovati meze některého z opomenutí v tomto odstavci uvedených.

(3) Právní následky zmíněné v odst. 1. a 2. pomíjejí, pokud se poplatník na výzvu vy-

i tehdy, není-li protokolován a není-li tedy povinen vésti knihy podle obch. zákona.

Naproti tomu nelze uplatniti následky § 325, odst. 1., jestliže poplatník, byv vyzván, aby předložil své obchodní knihy, prohlásí, že knihy nevede, neboť není neposlušnosti tam, kde není prokázáno, že knihy skutečně vede a kde tedy není jisto, může-li výzvě vůbec vyhověti.

Následky § 325, odst. 1., by na př. mohly nastoupiti, kdyby strana, vyzvaná k specifikaci příjmů a vydání, předložila pouze bilanci, nebo uvedla hrubý zisk a určité výdajové položky bez podrobných výpočtů, nebo uvedla příjmy a vydání okrouhlým odhadem; nelze však § 325, odst. 1., užiti, nabídne-li strana jako odpověď na výzvu k specifikaci příjmů a vydání nahlédnutí do knih (viz též § 310, odst. 2., č. 2).

K § 325, odst. 1., č. 4. Viz §§ 310, 312, 319, 320 a 323.

K § 325, odst. 2. Rozsah nepříznivých následků odst. 1. řídí se přesně obsahem výzvy, již poplatník nevyhověl a nejde dále, nežli opomenutí samo.

Nelze tedy na př. tyto následky vztahovati na důchod z pozemků a provésti odhad tohoto důchodu podle pomůcek po ruce jsoucích, nevyhověl-li poplatník výzvě, aby rozvedl příjmy a vydání z obchodu se smíšeným zbožím. Rovněž nelze na př. odhadovati podle odst. 1. důchod z podniku vůbec, jestliže poplatník na výzvu neudal pouze jmen příjemců účtovaných provisi. Nepříznivé následky § 325, odst. 1., mohly by se týkati jen této položky.

K § 325, odst. 3. Podle zpr. rozp. výboru pokládá se za výzvu, dostavi-li se poplatník i bez vyzvání a vyměřovací úřad připustí jednání. Pomíjejí tudíž nepříznivé následky podle § 325, odst. 3., dvojím způsobem: 1. jednak na iniciativu úřadu (výzvu), jestliže se strana dodatečně jednání zúčastní, 2. jednak na iniciativu poplatníkovy (dostavení se k úřadu, t. j. osobní dostavení se bez vyzvání), jestliže úřad jednání připustí.

Ad 1. Nezáleží na tom, učinila-li tak prvá stolice z vlastního popudu nebo na rozkaz stolice odvolací, nestačí však zde nijak iniciativa strany bez vyzvání úřadu. Nastalé již nepříznivé následky § 325, odst. 1., nebyly

měřovacího úřadu (komise) dodatečně jednání zúčastní.

§ 326.

(1) U daní vyměřovaných daňovou komisí předloží vyměřovací úřad po předchozím řízení daňové komisí návrhy na vyměření daně.

(2) U těchto daní má daňová komise a předseda její stejná oprávnění a povinnosti jako vyměřovací úřad.

by tudíž odčiněny, kdyby na př.: strana, nevyhověvši výzvě k specifikaci podle § 325, odst. 1., č. 3, nabídla později důkaz knihami a důkaz ten byl připuštěn a oceněn.

Strana se zúčastní jednání jen tehdy, nedopustí-li se opětně nějakého zmeškání.

Ad 2. Úřad není ve svém rozhodnutí, má-li jednání připustiti čili nic, nijak obmezen; rozhodovati bude tudíž o tom, připustí-li jednání, jediné skutečná potřeba, zejména tam, kde by byl úřad při sbírání materiálu k vyměření daně potřebného později sám k výzvě ad 1. sáhl.

Vyhoví-li poplatník výzvě po uplynutí lhůty písemně, ale bez dostatečné omluvy, neruší se tím nijak nastalé již následky opomenutí, leč by úřad vstoupil v jednání se stranou způsobem ad 1. uvedeným, t. j. výzvou.

K § 326, odst. 1. Podle § 233, odst. 1. vyměřují daňové komise daň důchodovou s výjimkou stanovenou v §§ 23, 36, 40, odst. 1. a všeobecnou daň výdělkovou. Vyměřovací úřad, čině návrhy na vyměření daně důchodové a všeobecné výdělkové, postupuje podle ustanovení § 327 (viz tento paragraf).

Daňová komise, již těmito návrhy práce se velice ulehčí a urychlí, buď návrhy úřadu schválí, anebo nejsou jimi samozřejmě vázána, samostatně daň vyměří, postupujíc podle §§ 324, 327.

Návrhy připraví vyměřovací úřad na zvláštních tiskopisech; viz § 245.

K § 326, odst. 2. Viz § 241.

Naopak zase má vyměřovací úřad podle § 40, odst. 3. též práva a povinnosti, jako daňová komise, když vyměřuje podle § 40, odst. 1. důchodovou daň zaměstnancům, kteří kromě služebních požitků nemají jiného, 500 Kč přesahujícího důchodu.

Hodlá-li daňová komise řídit se podle ustanovení § 326, odst. 2. jest třeba, aby se o tom řádně usnesla a aby usnesení bylo vyznačeno v jednacím protokole komise. Mají-li býti poplatníku oznámeny pochybnosti komise o správnosti a úplnosti jeho údajů, jest komise povinna stanovit také důvody pro tyto pochybnosti.

Vyměřovací úřady, předsedové komisí a daňové komise jsou povinni vzájemně se podporovati oznamováním dat a informací o poplatnících a vůbec spolupůsobiti, aby dosaženo bylo spravedlivého rozdělení daňového břemene.

Stanovení vyměřovacího základu.

§ 327.

(1) Vyměřovací úřad nebo daňová komise

K § 327, odst. 1. a 2. Skutečnost, že celkový důchod se skládá z částí plynoucích z různých zdrojů důchodových (§§ 8—13) a že výnosy již samy o sobě se liší podle toho, jaký jest objekt výnosový (hl. II. až VII.), má zásadní význam i pro postup, jak zjišťovati výši důchodu (jeho částí) nebo výnosů. U důchodu nutno postupovati — pokud zákon sám (§ 327, odst. 3.) jinak nestanoví — od částí k celku tak, že se zjišťuje nejdříve důchod odděleně z každého jednotlivého pramene čili že se zjišťují části důchodu a teprve součtem zjištěných důchodů partiálních vzniká důchod celkový. U výnosů postupuje se obdobně, ovšem není součet podle povahy věci možný.

Pro metodu zjišťování staví zákon na prvé místo výpočet na podkladě příjmů a vydání a teprve, když a pokud tato metoda selhává, odhad, jenž stanoví pravděpodobnou výši ať důchodu, ať výnosu.

Odhad, jenž se vztahuje vždy na určitý konkrétní případ a má se co nejvíce blížit ke skutečné výši důchodu (výtěžku) nevyjadřuje číslici, která by za daných poměrů mohla býti docílena, nýbrž číslici, která podle skutečných poměrů pravděpodobně podle pečlivé úvahy byla docílena.

Odhad vztahovati se může z více druhů důchodů podle okolností jen na některé, může se dále vztahovati nejen na příjmy, nýbrž i náklad (vydání) a to tak, že konečná číslice může býti výsledkem jak výpočtů tak i odhadů jednotlivých složek ať aktivních ať pasivních.

Výpočet i odhad vztahuje se vždy a pouze na dotyčný berní rok; průměru za několik let zákon nezná.

Odhad důchodu (výtěžku) z jednotlivého pramene plynoucího může býti vyjádřen pravidelně jen v jednotné, úhrnné částce.

Odhad může býti odhadem hrubým, t. j. vztahujícím se pouze na stránku příjmovou, pokud lze přípustně srážky číselně vypočísti a odpočísti; odhad stává se však čistým, vyjadřuje-li číslice důchod (výtěžek) již po odpočtu přípustných srážek.

Důchod, výtěžek či požitek lze vypočísti, když buď poplatník sám podal materiálně správný výpočet příjmu a vydání, či když provedeno náhlednutí do knih, anebo — zvláště je-li poplatník v kontumaci — když úřad má pomůcky, které výpočet příjmů umožňují, na př. nález revisního odboru min. financí, oznámení o platech služebních a pod.

Výpočet daňového základu může se státi přesně podle výpočtu poplatníkovy, ale jest možný i když nutno se odchýliti od přiznání, zejména vyloučením neodpočítatelných položek zmenšením položek na př. amortisační a pod.

Kde výpočet není možný, poněvadž scházejí potřebné pomůcky, nastupuje odhad a to buď odhad provedený již poplatníkem, který úřad či

ustanoví výši důchodu, výtěžku nebo požitku dani podrobeného buď výpočtem nebo, kde to není možno, odhadem, uvážíce veškerý okol-

komise uzná za správný, anebo odhad provedený úřadem (komisí). Tento odhad nepředpokládá vždy kontumaci; úřad (komise) může provést odhad i tehdy, když poplatník nevyvrátil pochybností mu oznámených nebo své údaje neprokázal. Než i odhad musí se vždy opírat o pomůcky (vnější známky nebo poměry), které se vztahují na dotyčný druh důchodu anebo dotyčný druh výnosu.

Co do odhadu důchodu u důchodové daně podle jeho různých druhů (§ 8—13) budiž upozorněno hlavně na toto:

a) důchod z polního a lesního hospodářství (§ 8).

Vedení knih (§ 8 odst. 2.) vyskytuje se jen na větších statcích a tvoří u mnohých zemědělců ojedinělou výjimku; v těchto kruzích dokonce i vedení některých zápisů se zřídka kdy vyskytuje. Poněvadž nelze podle povahy věci žádati, aby veškeré příjmy a vydání jednotlivě byla zjišťována a co do správnosti zkoumána, nelze pravidelně důchod zjišťovati výpočtem, nýbrž co možná přiléhavým odhadem, pro který však třeba pomůcek.

K takovým pomůckám patří za jistých okolností na př. pachtovné placené v té které oblasti za usedlosti stejného nebo podobného druhu.

Nutno však tu přihlížeti jednak k tomu, že rozloha hospodářství, jakost půdy, poloha pozemků a jejich zcelenost, dále hospodářské schopnosti a vlastnosti vlastnickovy podmiňují různou výši výnosu, jednak že skutečný výnos pozemků (nehledě k mimořádným živelním pohromám) zpravidla musí býti větší, než smlouvené pachtovné, aby odměněna byla vlastní práce obdávatele a jeho členů rodiny a zúrokován investovaný kapitál.

Avšak toto měřítko ne vždy vede k cíli, neboť u malých držitelů půdy pachtu se zřídka vyskytují a pachtovné za jednotlivé parcely přestává býti způsobitou pomůckou pro odhady.

Prodejní cena hospodářství jako kapitalisovaná hodnota výtěžku rovněž může býti měřítkem jeho. Třeba však míti na mysli, že rentabilita polního hospodářství jest poměrně nízká, takže nelze namnoze užiti obvyklé míry zúročení.

Další pomůckou může býti odhad opírající se o srovnávání výtěžků, které třeba teprve zjistiti, s již známými průměrnými odhady stejných nebo podobných hospodářství.

Vzhledem k relativní hodnotě všech právě uvedených pomůcek nezbude, než získati nejprve co nejpodrobnější podklady pro hodnocení, jako jsou: velikost držby se zřetelem k poloze půdy, k druhu půdy a její kultuře, osevni plán, dále stav dobytka a jeho druhy, stav kultur a inventáře, způsob obdávání, provozní kapitál, výše mezd, výsledky žní, ceny hospodářských produktů, schopnost obdávatele, počet členů rodiny co pracovních jednotek, velikost domácí spotřeby vlastních výrobků a

rosti pro vyměření daně směrodatné a rozhodnou dále o výhodách poplatníku podle zákona příslušejících jakož i o výši daně.

pod. Na tomto podkladu může znalec vypočísti přibližně výtěžek hospodářství určité velikosti, který, přihlíží-li se i k individuálním poměrům poplatníka, nejlépe může vystihnouti pravdu; přibližné výpočty mohou pak pořízeny býti i podle průměrných výtěžků a různých velikostí hospodářství a mohou tvořiti jak vhodnou pomůcku odhadní tak i pomůcku pro zkoumání, odpovídají-li specifikace příjmů a vydání poplatníkem daně skutečnosti nebo aspoň pravděpodobnosti.

b) důchod z budov:

U budov (části budov) pronajatých bude zpravidla výpočet zdanitelného důchodu možným. Pokud jde o zjišťování nájemných hodnot nutno mít na paměti, že zde opět bude odhad pravidelným zjevem; hodnoty takto získané jsou jako důchod (§ 9) hodnotami hrubými (§§ 9, 15, 151 odst. 1.).

Od hrubého důchodu (výtěžku) nutno pak přípustné srážky odečísti; kdyby výdaje přesahovaly užitkovou hodnotu, jest dobře uvážiti, lze-li je ještě pokládati za výdaje, učiněné na dosažení, zabezpečení a udržení důchodu (§ 15) či nejde-li o „voluptare“, na př. u zámků a vil.

c) důchod z podniků.

U poplatníků, kteří vedou řádně obchodní knihy (§§ 10, odst. 2., 55.) půjde v podstatě o přezkoušení a opravu předložené bilance a účtu zisku a ztráty, čili v podstatě o výpočet zdanitelného důchodu, ač ani zde není nutnost odhadu, na př. při odpisech z titulu opotřebení, dubiosity atd. vyloučena.

Než počet poplatníků vedoucích řádně obchodní knihy jest poměrně malý a nezbude, než v převážné většině uchýliti se k odhadu a to podle různých vnějších známek jako jsou na př. počet a druh pomocných a jiných pracovních sil, provozovna, stroje, nástroje, nářadí a jiné mechanické pomůcky, potahy a vůbec dopravní prostředky, velikost a druh podniku, obrat, druhy a množství spotřebovaného zboží, zpracovaných surovin, pomocných látek a pod.

Zde naskytá se možnost na podkladě zkušeností a dobrozdání znalců zjistiti pro konkrétní případy vhodné hrubé průměry, od nichž ovšem nutno odpočísti přípustné srážky zjištěné výpočtem nebo odhadem.

d) důchod ze služebního poměru:

Pomůckou pro zkoumání tohoto příjmu (pokud daň bude řádně vyměřována) jsou oznámení o platech služebních podávaná zaměstnavateli (§ 305). Vzhledem k ustanovení o dani z vyššího služného (§ 184) jest třeba stanoviti čistý důchod z tohoto pramene po srážce výdajů s ním přímo hospodářsky souvisejících. Jen kdyby poplatník měl pouze tento důchod (výtěžek) nutno odečísti ještě další podle § 15 přípustné srážky na př.: veřejné dávky, pojistné.

(2) Odhad jest přípustný jak co do celkového důchodu, tak i co do jednotlivých jeho částí (výtěžků nebo požitků).

e) důchod z kapitálu a jiných pramenů:

Pomůcky pro zkoumání příjmů z těchto pramenů bude si vyměřovací úřad opatřovati, kdy se příležitost naskytne a bude je shromažďovati pro každého jednotlivého poplatníka zvláště. Jelikož jmění kapitálové a příjmy z něho a z jiných pramenů (spekulační zisky, výhry a pod.) snadno lze zatajiti, musí vyměřovací úřad také sledovati u jednotlivých poplatníků, zdali příjmy docílené z jiných hlavních pramenů (z pozemků, budov, podniků) převyšují obvyklou spotřebu poplatníkovu, lze-li tedy krytí potřeb a nepředpokládá-li výše životního nákladu poplatníkovy a jeho rodiny nutně majetek kapitálový, který není v příznání.

Pokud jde o odhad výtěžků (výnosů) budíž ještě přehledně upozorněno na toto:

1. Výtěžek podrobený všeobecné dani výdělkové. Zde bude třeba mít dobře na paměti rozdíl mezi důchodem a výtěžkem vzhledem k § 55, jinak tu platí co do pomůcek a odhadu totéž jako o důchodu.

2. Výtěžek podrobený zvláštní dani výdělkové. Účet zisku a ztráty a účet rozvahový poskytuje dostatečný podklad pro výpočet; odhadu bude jen výjimečně potřebovati.

3. Výtěžek podrobený dani pozemkové jest, nehledě ke změnám v katastru, stálou veličinou, číselně přesně známou.

4. Výtěžek podrobený dani činžovní nekryje se s důchodem (§§ 9 a 15 na jedné a §§ 149 a 151 na druhé straně), za to hodnoty nájemné budou se vzhledem k způsobu vyšetření důchodu a výtěžku (§§ 9, odst. 1., 15, 151, odst. 1., 152) pravidelně kryti. Jinak platí tu totéž, co bylo řečeno o důchodu. Domovní daň třídní tu vůbec nepřichází v úvahu.

5. Co do výtěžku podrobeného dani rentové platí totéž, co o důchodu.

6. Totéž platí i o výtěžku zjištěném pro daň z vyššího služného.

Výhody, které zákon v odst. 1. má na mysli, jsou ony, které souvisí s vyměření daně. Sem patří na př. u důchodové daně výhody podle §§ 19 odst. 4., 20—21, u všeobecné výdělkové daně podle § 54, u domovní daně třídní podle § 162, odst. 4.

Vyměřovací úřady jsou vázány rozhodnutím daňové komise v těchto případech:

1. Podle § 58 odst. 5. rozdělí vyměřovací úřad všeobecnou daň výdělkovou vyměřenou daňovou komisí mezi jednotlivé provozovny nebo mezi jednotlivé obce, rozprostírá-li se provozovna do obvodu několika obcí.

2. Podle § 174, č. 10 rozhoduje výše důchodu, stanovená daňovou komisí (§ 3) o povinnosti k dani rentové (viz tento §).

3. Podle § 184, odst. 2. vyměří úřad daň z vyššího služného ze službních požitků, přesahujících 100.000 Kč stanovených daňovou komisí.

(3) Shledá-li komise, že důchod přiznaný poplatníkem k dani důchodové je příliš malý, a není-li pomůcek, ze kterých by se číselně určitě dal důchod dani podrobený zjistiti,

K § 327, odst. 3. Odhad podle odst. 3. liší se podstatně v několika směrech od odhadu podle odst. 1. a 2. a to:

1. prvnější odhad jest přípustný jen u důchodu, tedy jen pro daň důchodovou (nikoliv u výnosů pro daně výnosové) a jen pro celkový důchod (nikoliv jeho části §§ 8—13),

2. podkladem jeho jsou vnější známky plynoucí z „celkového hospodářského stavu“, „nákladů“ a „poměru jednotlivých pramenů důchodových“ (nikoliv vnější známky nebo poměry, vztahující se přímo na jednotlivé prameny důchodové jako na př. počet pomocných sil, činže z obchodních místností, obrat atd.) a

3. není totožným s celkovým odhadem důchodu podle odst. 2., neboť tento odhad jeví se jednak jako součet odhadů jednotlivých druhů důchodů (§§ 8—12) podle vnějších známek nebo poměrů těchto důchodů se týkajících, jednak jako celkový důchod z jediného pramene tímže způsobem zjištěný.

Ze zásady ad 1. uvedené plyne, že odhad zahrnuje vždy celkový důchod vyjádřený jednou číslicí, který jako celek nelze určitě kategorii důchodové věcně přiříditi a to ani tehdy, když by část jeho ať z přiznání nebo jinakého zjištění byla známa. Z téhož důvodu jest číselný výpočet celkového důchodu nebo výslovný zřetel k určitým číselně udaným srážkám vyloučen a právě tak jest nemožno věcně odůvodněné rozdělení úhrnného důchodu na jednotlivé prameny nebo sdělení poplatníkovi, z kterého zdroje úhrnný důchod plyne.

Poněvadž však ze statistických ohledů jest přikázání zjištěného důchodu určité kategorii důchodové nezbytně nutno, bude třeba úhrnnou sumu dodatečně a jen za účelem statistickým nějak rozdělit na jednotlivé zdroje příjmové (§§ 8—12) a — pokud nelze toto rozdělení vůbec určit — nerozdělený zbytek vyznačiti jako důchod „z jiných pramenů“ (§ 13).

Důchod takto statisticky jako důchod z výdělečné činnosti vyznačený nemůže být ovšem bez dalšího pokládán za totožný s výnosem všeobecné dani výdělkové podrobeným (§ 55); tento výnos musí být v takových případech pro vyměření daně zvláště podle všeobecných pravidel zjištěn.

Shledá-li úřad (komise) přiznaný důchod příliš nízkým, může být podle § 327, odst. 3. postupováno takto:

1. buď se zjištění důchodu opře o jiné t. j. od přiznání odchylné pomůcky, které ale číselný výpočet umožňují anebo se

2. provede odhad úhrnného důchodu, avšak podle vnějších známek životní míry, není-li pomůcek ad 1. nebo nepodařilo-li se je opatřiti v řízení zahájeném k doplnění či opravě přiznání (§ 312) nebo nestačí-li opatřené pomůcky k rozptýlení pochybností co do úhrnného důchodu.

odhadne komise celkový důchod podle vnějších známek, přihlížeje zvláště k celkovému hospodářskému stavu poplatníka, k nákladům, které činí, a ku vzájemnému poměru

„Pomůckami“ mohou být m. j. listiny, důkazy svědky, knihami, dobrozdání znalecká, nikoliv však přiznání poplatníkovy, specifikace údajů přiznání jeho, nebo odpověď na výtky (§ 312).

Odhad ad 2. má zde tudíž povahu subsidiární. „Vnější známky“ vyjadřující životní míru poplatníkovy musí být takového rázu, aby umožnily úsudek o výši úhrnného důchodu, musí být buď známy nebo řádně vyšetřeny a ze spisu zřejmy (§ 298), musí být náležitě konkretisovány a musí být konečně poplatníkovi sděleny (§ 312). Není námitek, aby oboje řízení vytýkací bylo v jedno spojeno; předpokladem ovšem jest, že poplatníka nestihají následky §§ 309, odst. 1. a 325, odst. 1.

Celkovému odhadu podle § 327, odst. 3., musí předcházeti úvaha o vzájemném poměru jednotlivých důchodových pramenů, t. j. o tom, z kterých z n á m ý c h pramenů důchodových poplatníkovi důchody plynou, jakého druhu jsou tyto prameny, jak jsou vydatny a v jakém poměru jsou důchody z těchto známých pramenů k oněm důchodům, jimž nasvědčuje celkový hospodářský stav či způsob života poplatníkovy.

Na hospodářský stav poplatníkovy či na jeho způsob života a náklady s ním spojené nutno souditi podle vnějších známek.

Pouhý odkaz na „celkový hospodářský stav“ nebo na „způsob života“ bez podrobnější konkretisace nestačí; „vnějšími známkami“ podle cit. odst. 3., které charakterisují poměry celkového hospodářství a životní míry a umožňují závěr na celkový důchod jsou na př. výše placené činže, velikost a uspořádání vlastního domu nebo bytu poplatníkem obývaného, počet služebnictva, způsob výchovy dětí, výše příspěvků odrostlým dětem, či podpora příbuzných, vydržování letních bytů, povozů, automobilů, jezdeckých koní, držení honitby, míst v divadlech, větší útraty léčebné a cestovné, udržování knihoven, sbírek, vydaje se sběratelstvím spojené, přepych jakéhokoliv druhu, nabytá dědictví, úspory z dřívějšího a nynějšího povolání zejména vzhledem k výši důchodu přesahující potřebu, určitě označené obchody spekulativní, výhodné prodeje, výhry a pod.

Nejsou-li vnější známky známy a nutno je vyšetřiti, jest vyšetřování obmeziti jen na zjištění nejdůležitějších a nezbytně nutných okolností a vystříhati se malicherného a nepřiměřeného pátrání po soukromých a rodinných poměrech poplatníkových.

Teprve neposkytne-li odpověď poplatníkovy na sdělené, odůvodněné výtky dostatečných podkladů pro zjištění jeho důchodu, zejména nezdaří-li se mu svoje tvrzení prokázati a námítky úřadu (komise) vyvrátiti, může být přikročeno k odhadu podle § 327, odst. 3.; popírá-li poplatník správnost sdělených mu vnějších známek jeho životní míry, nutno provésti další šetření a po případě ve vytýkacím řízení dále pokračovati.

Zvláštní obezřetnosti jest třeba při celkovém odhadu, odhaduje-li se důchod podle způsobu života, neboť zákon vychází z předpokladu, že zji-

jednotlivých důchodových pramenů; vnější známky, na nichž se odhad zakládá, uvede daňová komise ve svém usnesení.

(4) Daň důchodová, všeobecná daň výdělková a daň rentová bud' te'ž vyměřovány pokud možno zároveň.

Platební rozkazy.

§ 328.

Vyměření daně oznámí vyměřovací úřad, pokud zákon nic jiného neustanovuje, poplat-

štěný náklad na životní potřeby se hradí v první řadě z důchodu a že tento náklad není předmětem zdanění, nýbrž jen pomůckou pro odhad. Bylo-li tudíž vyšetřeno, že poplatník vydaje potřebné ke krytí svých potřeb hradí zcela nebo z části buď z kapitálu samého (nikoliv z jeho výnosu), nebo z výpůjček nebo z prodeje majetkových předmětů, nebo z obdržovaných mimořádných darů, z vyplacené životní pojistky, z dědictví (§ 7, odst. 2.) a pod., nelze tyto sumy započísti do zdanitelného důchodu, nýbrž nutno je vyloučiti a po případě od celkového odhadu vůbec upustiti.

Namítá-li poplatník na připomínku pochybnosti, že náklad na životní potřeby kryl zcela nebo z části některým ze způsobů právě naznačených, nelze námítku tu neuznati, nýbrž jest nutno nabízené o tom průkazy provésti anebo poplatníka k průkazům vyzvati.

Odhadu podle § 327, odst. 3., není na překážku, byl-li přiznaný důchod číselně podrobně rozveden nebo i prokázán, neboť z toho ještě nelze vyzovovati obraz o vyšším úhrnném důchodu, mluví-li proň celková hospodářská situace poplatníkovy; také nevadí, není-li celkový zdanitelný důchod totožným s úhrnným důchodem vůbec proto, že části jeho v tuzemsku dani nepodléhají (§ 1, 2), nebo skládá-li se zdanitelný důchod z důchodu tuzemského a cizozemského.

O tom, že se odhad důchodu stal podle § 327, odst. 3., nutno učiniti straně sdělení, žádá-li o sdělení vyměřovacích základů (§ 331, odst. 1.).

K § 327, odst. 4. Zpravidla bude lze vyměřovati daň důchodovou, všeobecnou daň výdělkovou a rentovou zároveň v témž časovém období, neboť uložení důchodové daně předpokládá důkladné vyšetření všech majetkových, hospodářských a výdělečných poměrů poplatníkových, čímž zjistí se pravidelně i základna pro všechny tyto daně. Individuelně možno tyto daně společně vyměřovati pro týž kalendářní (berní) rok, je-li subjektem jejich jeden a týž poplatník.

K § 328. Platební rozkazy nutno vydávati na daň: důchodovou, všeobecnou výdělkovou, zvláštní výdělkovou, činžovní, rentovou přímo vybíranou a z vyššího služného a to každoročně pro každý berní rok.

Platební rozkazy nebudou se vydávati na důchodovou daň vybíranou srážkou z důchodů ze služebních požitků (§ 32, odst. 1.), leč by došlo

níkovi platebním rozkazem, jenž obsahovati musí zejména: vyměřovací základ, konečnou výši daně a poučení o odvolání; podrobnosti, zejména o sloučení několika platebních roz-

k rádnému vyměřování daně (§ 32, odst. 5., § 33, odst. 2., § 35, odst. 2. a § 37). Též v případech § 33, odst. 1. (srážka nebyla vůbec nebo rádně vykonána) a § 34 (jiné důchody) vydá vyměřovací úřad platební rozkazy.

Kdy jest vydati platební rozkaz na pozemkovou daň, ustanovuje § 106.

O ročním předpisu třídní daně nevydávají se platební rozkazy (§ 164, odst. 1.); zařazení budovy do třídy daně třídní oznámí se majiteli výměrem (§ 163, odst. 3.).

Rentová daň, vybíraná srážkou u dlužníka a daň z tantiem rovněž nepředpisuje se poplatníku zvláštním platebním rozkazem. Byla-li daň chybně vybrána, nařídí úřad odvedení dodatku zvláštním vyzváním (§ 181, odst. 3. a § 183, odst. 5.).

Platební rozkazy vydává vyměřovací úřad ve svém jméně a to i na daň důchodovou a všeobecnou výdělkovou, kterou ukládá daňová komise.

Tiskopisy pro platební rozkazy upraví ministerstvo financí. Jako podstatný obsah platebního rozkazu stanoví zákon: vyměřovací základ, t. j. sumu čistého důchodu, výtěžku nebo požitku, z něhož daň bezprostředně se vypočítává, konečnou výši daně a přírážek a poučení o odvolání.

Podle ustanovení §u 58, odst. 7. a §u 85, odst. 7. obsahovati bude platební rozkaz i rozdělení všeobecné či zvláštní daně výdělkové na jednotlivé provozovny čili obce.

Kromě toho obsahuje platební rozkaz oznámení o výhodách (§ 327, odst. 1.), které poplatníku byly přiznány, poučení o splatnosti daně, o způsobu placení daně a o následcích nezaplacení daně včas.

Platební rozkaz nese podpis úřadu, který ho vydává. Podpis sestává z označení úřadu (na př. „Berní správa v Praze I.“), z předtištěného či napsaného data vydání platebního rozkazu, z podpisu přednosty úřadu nebo jeho zástupce, který může býti buď vytištěn, nebo přičiněn faksimilem podpisu (razítkem) a z úřední pečeti.

O společném platebním rozkaze viz §§ 307, odst. 3., 327, odst. 4.

Platební rozkazy na dodatky daňové (§ 277), jest zvláště označiti („dodatečný platební rozkaz“) a upozorniti v nich na splatnost dodatku (§ 270, odst. 4.).

Platební rozkazy; zejména na daň důchodovou, jest dodati poplatníkům uzavřené jako zásilku prostou poštovního na stvrzenku. O doručování viz § 257.

Platební rozkazy na daně, k nimž mohou býti vybírány přírážky samosprávných svazků, t. j. na všeobecnou a zvláštní daň výdělkovou, na daň rentovou přímo vybíranou, na daň pozemkovou, činžovní a z vyššího služného jest nejprve zaslati příslušnému zúčtovacímu oddělení nebo bernímu úřadu, který vypočítá a do nich zapíše přírážky a dodá je pak přímo poplatníkovi.

kazů pokud možno v jeden, upraví ministerstvo financí.

Nahlédání do spisů a oznámení daňových dat.

§ 329.

(1) Poplatník má právo nahlédnutí u vyměřovacího úřadu do svých příznání a jiných podání a činiti si z nich výpisy. Každý jest oprávněn nahlédnouti u vyměřovacího úřadu do příznání k dani činžovní, do oznámení o uprázdnění a o opětném pronájmu a poříditi si z nich výpisy.

(2) Zápisy, obsahující výši předepsané daně důchodové a všeobecné daně výdělkové,

Podle zpr. rozp. výboru bude nutno vzhledem k ustanovení čl. XIII. uv. ustanovení a §§ 270, odst. 1., 292, lit. b) a 293, i když se nevydá pro určitý rok platební rozkaz, uvědomiti o tom, že daň pro tento rok nebyla předepsána, jak poplatníka tak i berní úřad, předpokládajíc ovšem, že tomuto poplatníkovi byla pro bezprostředně předcházející rok daň předepsána.

K § 329, odst. 1. Právo poplatníkovu nahlédati do svých vlastních příznání a svých podání a činiti si z nich výpisy, není omezeno ani časově ani na určitý podnět. Poplatník může tohoto práva použiti kdykoliv a z jakéhokoliv důvodu a není potřebí, aby o nahlédnutí žádal zvláštním podáním; ale právo toto jest omezeno jen na příznání a podání (spisy), které poplatník sám u úřadu podal.

Právo nahlédací může poplatník uplatniti buď sám osobně, nebo svým zmocněncem, (§ 263); totéž právo přísluší samozřejmě i zákonnému nebo úředně ustanovenému zástupci.

Právo nahlédnutí do spisů vůbec (s určitými výjimkami) v určité lhůtě nebo v řízení odvolacím poskytuje poplatníkovi § 331, odst. 3.

Právo nahlédati do příznání k dani činžovní atd. přísluší nejen majiteli domu a nájemníkům, nýbrž každému.

K § 329, odst. 2. Zápisy, které jest k veřejnému nahlédnutí vyložiti, smějí obsahovati vzhledem k ustanovení § 199 pouze jméno a zaměstnání (povolání) poplatníkovu a výši daně důchodové a všeobecné výdělkové.

Formu těchto zápisů ustanoví ministerstvo financí. Pro snadnější přehled jest poplatníky seřaditi alfabetycky. Do zápisů jest pojatai také části všeobecné daně výdělkové (tangenty), připadající na jednotlivé provozovny, dělí-li se daň podle § 58. Není nutno, aby zápisy byly rozděleny zvláště pro daň důchodovou a zvláště pro daň všeobecnou výděl-

vyloží se u vyměřovacího úřadu po 15 dní ku veřejnému nahlédnutí poplatníkům těchto daní.

(3) Úřady vyměřovací jsou povinny poskytnouti řádně vykázaným zástupcům samo-

kovou. Zápisy jest vyhotoviti bez průtahu, jakmile uložení daně bylo daňovou komisí skončováno a jest je ihned vyložiti. Nebylo-li by možno provésti ukládání daně daňovou komisí najednou pro všechny poplatníky, nýbrž postupně, stačí, vyložili-li se zápisy jednou za pololetí. Vyložení děje se pouze u vyměřovacího úřadu a jest dobu vyložení včas řádně veřejně vyhlásiti (vyhláškou na úřední tabuli, vyhláškou v obcích a upozorněním v místních časopisech). Potvrzenou vyhláškou, která byla vyvěšena na úřední tabuli vyměřovacího úřadu, jest schovati. Lhůta 15denní, po kterou jest zápisy vyložiti, musí obsahovati skutečných patnáct dní, ve kterých mohou poplatníci do nich nahlédnouti a nelze tedy v 15denním období omeziti nahlédání jen na dny návštěvní.

Nahlédati do zápisů dovoleno jest pouze poplatníkům daně důchodové nebo všeobecné výdělkové. Kdo chce nahlédnouti do zápisů, musí se řádně legitimovati svoji legitimací (o totožnosti osoby) a platebním rozkazem buď na důchodovou nebo na výdělkovou daň. Kdo by zápisů zneužil k nevraživým útokům na poplatníky nebo ukládací orgány, bude potrestán soudem (§ 210) za přečin podle § 199, odst. 2. a 3.; naopak zase není podle zpr. rozp. výboru námitek, aby si poplatník mohl poznamenati některá data pro své porovnání.

K § 329, odst. 3. Toto ustanovení poskytuje samosprávným svazkům, zejména obcím, možnost opatřiti si podklad pro zvláštní dávky, vyměřované podle úředně stanoveného nájemného, tedy zejména pro dávku z nájemného a vodné.

Podobné ustanovení obsahuje § 5 zákona o úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy, podle něhož finanční správa jest povinna poskytnouti obcím potřebné údaje pro předpis obecních přírážek k pozemkové dani.

Samosprávným svazkům nutno sdělovati každoročně výši přírážkové základny, t. j. úhrn předpisů jednotlivých daní přírážkám podrobených k účelům rozpočtovým (vyn. min. fin. ze dne 11. března 1922, č. 25.172). Pokud jde o obce, nutno výkaz o úhrnném předpisu daní dodati do konce září každého roku podle stavu dne 15. září a sdělovati na požádání po sestavení daňového účtu bilanci obecních přírážek za uplynulý správní rok; individuální předpisná data ohledně jednotlivých poplatníků opatří si obce samy u berního úřadu svými orgány, leda že by data se sdělila podle toho, jak služba dovolí, berním úřadem na zvláštní žádost (vyn. min. fin. ze dne 15. června 1922, čís. 17.255).

Prozrazovati data, týkající se poměrů poplatníkových, jeho příznání a jednání o něm jest všem, kdož se řízení v daňových neb trestních věcech zúčastnili, vůči jiným osobám (s výjimkou § 329, odst. 2.)

správných svazků možnost, aby si za příčinou vyměření samostatných dávek těchto svazků opatřili potřebná data z úředně přezkoušených příznání k dani činžovní.

nejen zakázáno, nýbrž podléhá i trestu (§ 199, odst. 1.; viz dále §§ 211, odst. 4., 239, odst. 1. a 316, odst. 6., kteréž rovněž ukládají povinnost přísné mlčenlivosti).

Pod ustanovení § 199, odst. 1. spadá též sdělování daňových dat j i n ý m ú ř a d ů m; praxe však ukázala, že z této zásady nutno činiti výjimky. Povšechně není tu námitek jen proti sdělování částek předepsaných na přímých daních, vyjímajíc ovšem daň důchodovou.

Tak na př. třeba na žádost oznamovati předpisná data všeobecné a zvláštní daně výdělkové všem společenstvům živnostenským a obchodním, dále gremiím, při čemž ovšem nutno stanovami prokázati, že předpis daně výdělkové jest podkladem pro předpis příspěvků pro společenstvo (vyn. mín. fin. ze dne 19. prosince 1921, čís. 128.252).

Pokud jde o daň důchodovou, lze daňová data sdělovati bez svolení poplatníkovy jen v případech, suspenduje-li ten který zákon přímo úřední povinnost mlčenlivosti nebo kde vyloženě převládá veřejný zájem, na př.: v řízení trestním pro delikty stíhané z povinnosti úřední nebo v záležitostech péče o válečné poškozence, poskytování podpor v nezaměstnanosti, zjištění kumulace příjmů pensionovaných státních zaměstnanců, vyměření dávky za úřední úkony a pod. Tam však, kde konkuruje zájem veřejný, na př. vrchnoporučenská péče soudu, se zájmem soukromým, na př. placení daní poručníkem, a nelze dobře říci, který zájem převládá, lze daňová data sdělovati jen se souhlasem poplatníkovým. Totéž platí i tehdy, převládá-li zájem soukromý nebo jde-li výhradně o zájem soukromý, na př. o delikt soukromožalobní nebo soukromoprávní spory vůbec; nejde tu ovšem ani tak o stranu-poplatníka, který by mohl žádaná data sám sdělovati, jako spíše o protistranu.

Rovněž lze za týchž podmínek (souhlas zúčastněné strany-poplatníka) zaslati ukládací spisy k nahlédnutí, na př. soudu, ovesm s tím, aby o údajích a datech obsažených ve spisech, pokud se netýkají potřebných důkazů, byla zachována úplná tajnost.

Případy, kde povinnost mlčenlivosti je suspendována, jsou na př. tyto: 1. vl. nař. ze dne 4. května 1920, č. 346 Sb. z. a n., § 2 resp. ze dne 7. prosince 1922, č. 363 Sb. z. a n., § 2 za účelem stanovení důchodu válečných poškozenců podle zák. ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n. ve znění zák. ze dne 25. ledna 1922, č. 39 Sb. z. a n.; 2. zák. ze dne 22. prosince 1924, č. 286 Sb. z. a n., § 18 o úsporných opatřeních ve veřejné správě; 3. zák. ze dne 22. prosince 1920, č. 689 Sb. z. a n., § 6, č. 6 o pojištění dělníků pro případ nemoci; 4. zák. ze dne 26. března 1925, č. 48 Sb. z. a n., § 9 o ochraně nájemníků, podle něhož vyměřovací úřady jsou povinny oznamovati soudům, zda důchod nájemníkův přesahuje 60.000 Kč čili nic.

O d v o l á n í.

§ 330.

(1) Z vyměření všeobecné daně výdělkové pro podomní a kočovní živnosti, zvláštní daně výdělkové, daně pozemkové, domovní, rentové a z vyššího služného přísluší poplatníkovi právo odvolání, o kterém rozhodne s výhradou odst. 7. s konečnou platností finanční úřad II. stolice; u pozemkové daně přísluší však poplatníkovi právo odvolání jen tehdy, byl-li mu doručen platební rozkaz (§ 106).

(2) Z vyměření daně důchodové a všeobecné daně výdělkové — u této daně s výjimkou uvedenou v odst. 1. — přísluší jak poplatníkovi tak i vyměřovacímu úřadu právo odvolati se ke komisi odvolací, která rozhodne s výhradou odst. 7. s konečnou platností; ustanovení § 40, odst. 2. zůstává nedotčeno.

(3) Pokud se ve věcech vyměření daně mohou odvolati třetí osoby, stanoví zákon.

K § 330, odst. 1. a 2. O lhůtách k podání odvolání viz § 253, odst. 2.

Odvolání jsou opravné prostředky, o nichž rozhoduje v y š š í stolice povoláná k tomu, aby rozhodnutí nižší stolice přezkoumala. Zákon nicméně zná i možnost, aby n i ž š í stolice sama zákrokem postižené osoby byla přinucena ještě jednou svoje rozhodnutí přezkoumati. Sem náleží odvolání podle § 256, odst. 4. (náprava chyb a pod.), námítky a to podle § 356 (proti upomínce či opatřením při výkonu berní exekuce), dále odpor a to v § 314, odst. 3. (proti přibrání jistých osob ku nahlédnutí do knih) a v § 357 (proti berní exekuci).

Jiného rázu jest rozhodování vyměřovacího úřadu podle § 42.

V trestním řízení má právo odvolati se z trestního nálezu vydaného podle usnesení nalézacího senátu přisedící finanční úředník (§ 223, odst. 1.).

Odvolání může podati pouze poplatník; jiná osoba jen tehdy, je-li k tomu oprávněna buď na podkladě zákonného či úředního zastoupení nebo zmocnění (§ 262 a 263) nebo na podkladě zákona (odst. 3. tohoto paragrafu); není-li oprávnění vykázano, jde o odvolání nepřipustné.

Odvolání podléhá kolku.

K § 330, odst. 3. Možnost odvolání třetích osob stanoví zákon na př. při dělbě všeobecné a zvláštní daně výdělkové (§§ 58, odst. 8., 85, odst. 8.), při zařazení místa do daně činžovní (§ 146, odst. 3.).

Kdy mohou podati odpor v exekučním řízení jiné osoby, než dlužník, stanoví § 357.

(4) Ustanovení § 330, odst. 1., věta 1. platí obdobně jak co do přípustnosti srážky, tak i co do výše srážky u daní srážkou vybraných, pokud zákon nic jiného neustanovuje.

(5) Odvolání podati dlužno písemně u úřadu, od něhož úřední rozhodnutí a opatření (příkazy, výzvy) vyšlo, nebo, jde-li o srážku daně, u vyměřovacího úřadu; neumí-li strana psát, může podati odvolání u téhož úřadu ústně do protokolu.

(6) Odvolání nemá odkládacího účinku, zejména co do placení a vymáhání předepsaných částek, leda by zákon výslovně jinak stanovil. Úřad však může povolit poshovění, lze-li očekávat, že odvolání bude úplně nebo částečně vyhověno.

(7) Nepřesahuje-li dani podrobený důchod (výtěžek), vyjímajíc výtěžek podrobený zvláštní dani výdělkové, částky, jež stanoví vládní nařízení, a má-li vyměřovací úřad, pokud se týče daňová komise i s předsedou za to, že odvolání se má plnou měrou vyhověti, rozhodne o odvolání vyměřovací úřad (komise) s konečnou platností.

(8) Z opatření, která předcházejí vyměření daně, nelze se zvláště odvolati; to platí zejména o výzvě, aby bylo podáno přiznání.

K § 330, odst. 4. Sem náleží srážka u daně důchodové podle §§ 28 a n., u daně rentové podle §§ 180 a n. a u daně z tantiem (§ 183.). Odvolání možno podati v obvyklé lhůtě (§ 253, odst. 2.) počínajíc dnem, kdy srážka byla provedena (§ 254, odst. 1.), zvěděla-li však strana (zaměstnanec, věřitel, člen představenstva) o srážce později, dnem, kdy se dozvěděla o vykonané srážce, což se pravidelně stává při výplatě, po případě při zúčtování.

Z čeho lze se odvolati (k fin. úřadu II. stolice) zákon výslovně uvádí; výhrada „pokud zákon nic jiného neustanovuje“ vztahuje se u daně důchodové na stížnosti uvedené v § 42, pro něž postup stolic jest tam uveden.

K § 330, odst. 6. Odkládací účinek má odvolání na př. při zařazení místa do daně činžovní, nebo při sloučení či vyloučení míst u daně činžovní (§§ 146, odst. 4. a 147, odst. 2.), dále u trestního nálezu (§ 224, odst. 2.).

V řízení exekučním mají námitky odkládací účinek podle §§ 370, odst. 2. a 371, odst. 3. může býti kromě toho exekuce odložena, jsou-li podány proti ní námitky či odpor (§ 360, č. 3.).

K § 330, odst. 8. T. zv. mezitímní opatření jsou na př. ve vyměřovacím řízení výzva ku zodpovězení otázek, ku rozvedení příjmů a vydání,

(9) O daňové povinnosti daňového subjektu nebo objektu nelze rozhodovati samostatně a zvláště.

(10) Odvolání na nepříslušném místě podaná anebo odvolání podle zákona nepřipustná vrátí se straně neprodleně s příslušným poučením; proti zamítnutí odvolání pro opoždění lze se odvolati k nejbližší nadřízené stolic, která o něm rozhodne s konečnou platností.

(11) V odvolání budiž uvedeno, proti čemu se námitky vznášejí a z jakého důvodu.

(12) Odvolání několika poplatníků společným podáním jsou nepřipustná. Týž poplatník může proti několika daním podati společné odvolání, byl-li vydán společný platební rozkaz.

§ 331.

(1) Poplatníkovi buďtež na žádost podanou ve lhůtě odvolací oznámeny písemně nebo

k předložení dokladů podle § 307, odst. 4., nařízené nahlédnutí do knih či nařízení místní prohlídky a pod. nebo v odvolacím řízení sdělení vyměřovacích základů (§ 331, odst. 1.).

Námitky do takových mezitímních opatření lze uplatniti až v odvolání do vyměření té které daně.

K § 330, odst. 9. O daňové povinnosti, je-li spornou, rozhodne se až v odvolání do výměry dotčené daně; není tedy více přípustno jako dosud na př. u daně výdělkové nebo domovní nejdříve v pořadu stolic rozhodnouti o daňové povinnosti podniku nebo budovy a pak teprve — po případě opětně v pořadu stolic — rozhodnouti o výši daně.

K § 330, odst. 10. Finanční úřady nejsou tedy povinny odvolání na nepříslušném místě podaná postupovati příslušnému úřadu. Zmeškání lhůty jde tudíž na nebezpečí strany, podá-li takové odvolání v posledních dnech lhůty.

Pro opoždění zamítne odvolání onen úřad, u něhož bylo podáno (§ 330, odst. 5.).

K § 330, odst. 11. Toto ustanovení platí též pro odvolání vyměřovacího úřadu (§ 330, odst. 2.) nebo přisedáčího finančního úředníka v trestních věcech (§ 223, odst. 1.). Stíhají-li stranu následky t. zv. kontumace (§§ 309, 310, 325), může v odvolání uplatniti jen otázky právního rázu.

K § 330, odst. 12. Viz § 307, odst. 3.

K § 331, odst. 1. Podal-li žádost vykázaný zástupce (§ 262) či zmocněnec, (§ 263), oznámí se důvody jemu.

ústně důvody rozhodnutí nebo opatření, pokud ze spisů jsou zjevné; pokud mu byly již sděleny, budiž na ně poukázáno.

(2) Požádá-li strana dříve, nežli prošla lhůta stanovená pro odvolání, za oznámení důvodů vydaného rozhodnutí, staví se lhůta dnem podané žádosti až do dne doručení příslušného vyřízení a běží pak jen co do zbytku dále.

(3) Ve lhůtě odvolací nebo v řízení odvolacím nebo ve lhůtě pro stížnost k nejvyššímu správnímu soudu budiž poplatníkovi dovoleno, aby mohl nahlédnouti do spisů a pořídit si opisy, pokud nejde o vnitřní úřední spisy, do nichž nelze nahlédnutí připustiti z důvodů veřejných nebo z příčiny zachování tajemství.

Oznamují-li se důvody ústně na písemnou žádost, poznamená se to na žádosti, při čemž se uvede datum, kdy se tak stalo.

Důvody rozhodnutí nebo opatření třeba sdělit i tehdy, stíhají-li stranu následky opomenutí.

Sdělí-li se straně důvody v té míře, v jaké jsou ze spisů zjevné, jest právnímu nároku strany vyhověno.

K § 331, odst. 2. V tomto případě nejde o přetržení lhůty, nýbrž pouze o to, že se další její běh staví. Po doručení vyřízení nepočíná běžeti nová, na př. 30denní lhůta, nýbrž běží dále pouze zbytek prvé 30denní lhůty, poněvadž dny, které až do žádosti za oznámení důvodů již uplynuly, se do odvolací lhůty včítají.

Žádost za oznámení důvodů (nebo nahlédnutí do spisů) podati dlužno u příslušného úřadu (§ 330, odst. 5.). Byla-li podána u nepřislušného úřadu, má ji tento úřad ihned vrátiti (§ 330, odst. 10.), neboť v tomto případě se lhůta nestaví.

Vyřízení takové žádosti musí obsahovati poučení o stavení lhůty a dlužno v něm uvést, kolik dní ještě zbývá ku podání odvolání či nahlédnutí do spisů.

K § 331, odst. 3. Zákon mluví v odst. 2. pouze o sdělení důvodů; není pochyby, že totéž platí i o žádosti za dovolení k nahlédnutí do spisů, je-li podána dříve, nežli odvolací lhůta uplynula.

Povolené nahlédnutí do spisů, má-li dosíci zamýšleného účelu, nutno ovšem provésti během odvolací lhůty či jejího zbytku; nahlédnutí samo ovšem odvolací lhůty nestaví.

Poplatník (zástupce nebo zmocněnec) bude moci nahlédnouti na př. do protokolů sepsaných se znalci, svědky a osobami přezvědnými (jichž jména mohou se mu oznámiti jen s jich výslovným svolením) o okolnostech rozhodných pro vyřízení případu, do listin důkazných a připomí-

Posudky znalců, výpovědi svědků a zprávy osob přezvědných nejsou — vyjímajíc podpisy — z nahlédnutí vyloučeny.

§ 332.

Podá-li vyměřovací úřad odvolání, zpraví o tom opisem zároveň poplatníka, proti jehož zdanění čelí odvolání. Poplatník má právo podati do 15 dnů odpověď. Ustanovení § 331, odst. 3. platí i zde.

§ 333.

(1) Vyměřovací úřad (komise) předloží odvolání vyšší stoličce odůvodněnou zprávou; totéž platí i pro odvolací stoličce, pokud další odvolání jest přípustno.

(2) Uzná-li vyměřovací úřad, že námitka vadného řízení uplatňovaná v odvolání jest

nek i výzev podle §§ 310, odst. 2., č. 2—4. a 312, do protokolů o výsledku nahlédnutí do knih a místní prohlídky, do sestavení základů pro vyměření daně a pod., nebude však moci nahlédnouti do úřední korespondence a zpráv na vyšší úřady, do protokolů o jednání daňových komisí či trestních senátů, dále do pomůcek a zápisů, určených čistě ku vnitřnímu použití úřadu (komise, senátu) do rejstříků, deníků, knih a jiných spisů či částí jich, jichž oznámení je vyloučeno z ohledů veřejných či zákonných nebo z ohledů na povinnost, zachovati v tajnosti poměry jiných poplatníků. Samozřejmě lze nahlédnouti jen do spisů, jež souvisí s případem, jenž je předmětem zamýšleného odvolání. Ostatně viz též § 337.

Nahlédnutí do vlastních příznání a jinakých podání (§ 329, odst. 1.) nespadá pod pojem „nahlédnutí do spisů“ ve smyslu § 331, odst. 3., neboť prve zmíněné právo přísluší poplatníkovi kdykoliv bez zvláštního vyřízení.

K § 332. Kdy se počíná lhůta k podání takového odvolání, stanoví § 254, odst. 2.

Abys mohl podati odpověď na takové odvolání, bude moci poplatník žádati též za nahlédnutí do spisů podle § 331, odst. 3.

K § 333, odst. 1. „Odůvodněnou“ zprávou rozumí se ona, která stanovisko prvé stoličce k předkládanému odvolání blíže odůvodňuje, a to se zřetelem k vývodům odvolání.

„Odvolací stoličce“ rozumí se tu finanční úřad II. stoličce, pokud sám rozhoduje jako stoličce prvá (na př. §§ 99, odst. 2., 147, odst. 2., 224, odst. 2., 340, odst. 6.).

K § 333, odst. 2. Zákon tu žádá pouze doplnění vadného řízení, bude se tedy na př. jednati o to, odstraniti vadu spočívající v nezachování ustanovení § 312, odst. 1.

odůvodněna, musí vady ty odstraniti dříve, než předloží odvolání vyšší stolici, pokud se týče dříve, nežli podá odůvodněnou zprávu.

(3) Výsledek řízení podle odst. 2. budiž poplatníkovi sdělen s tím, že jest mu volno do 30 dnů podatí dodatek k původně podanému odvolání. Ustanovení § 331, odst. 3. platí i zde.

Působnost a postup odvolacích stolic.

§ 334.

(1) Odvolací stolice (odvolací komise daňová a její předseda) mají táž oprávnění a tytéž povinnosti jako prvá stolice (daňová komise a její předseda).

(2) Rovněž poplatníkovi přísluší v řízení odvolacím — bez újmy ustanovení §§ 309, 310 a 325 — táž práva jakož i tytéž povinnosti jako v řízení v první stolici.

(3) Pokud zákon jinak neustanovuje, není odvolací stolice ve svých rozhodnutích vázána

Předpis daně zůstává prozatím nezměněn. S důsledky, které plynou z doplnění dosud vadného řízení, a případného dodatku k původnímu odvolání bude se zabývatí buď hned stolice prvá (§ 330, odst. 7.) nebo stolice druhá.

K § 334, odst. 1. Odvolací stolice může zejména zjistiti samostatně skutkový podklad pro vyměření daně (buď sama nebo prostřednictvím první stolice), ona může naříditi další šetření nebo provedení nových důkazů (opět buď sama nebo prostřednictvím první stolice), nejsouc po stránce skutkové, ani právní nijak vázána na názory stolice první (§ 333, odst. 1.).

Stíhají-li poplatníka nepříznivé následky opomenutí podle §§ 309, 310, odst. 2., 312, odst. 3., 319, odst. 3., není třeba přihlížeti k důkazům, které nabízí v odvolání a nemůže v odvolání potírati skutková zjištění první stolice a činiti nové údaje.

Popírá-li však poplatník v odvolání daňovou povinnost, nutno k této námítce přihlížeti i když jej tyto následky stíhají a provéstí vyšetřování, potřebné pro zjištění daňové povinnosti.

Rozhodnutí odvolací stolice musí býti dostatečně odůvodněno, t. j. musí umožňovati odvolateli zvědět, z jakých skutkových podkladů a právních úvah odvolací stolice vycházela.

K § 334, odst. 2. O právech a povinnostech poplatnických bylo již jednáno dříve (zejména u §§ 310—313).

K § 334, odst. 3. Odvolací stolice má z úřední povinnosti míti na zřeteli

návrhy odvolatelů a může tudíž změnití rozhodnutí první stolice v neprospěch odvolatelův, dokud nenastalo promlčení.

(4) Pouze tehdy, odvolal-li se toliko poplatník a shledá-li odvolací stolice u daní komisí vyměřovaných, že jest třeba vyměřenou daň ještě zvýšiti, vrátí se spis zároveň se zamítnutím odvolání vyměřovacímu úřadu, aby byl, pokud nenastalo promlčení, předepsán přiměřený dodatek.

§ 335.

(1) Pokud jde o správné vyměření daně, jest předseda odvolací komise daňové zástupcem státních zájmů.

vždy správné použití zákona a má dále, pokud odvolání směřuje do vyměření daní, zkoumati přiměřenost daňového základu.

Podal-li odvolání poplatník, může daň snížití i pod míru, které se domáhá, po případě (jsou-li pro to podstatné důvody) daň zcela povolití k odpisu; podal-li odvolání úřad vyměřovací (přisídící finanční úředník), může odvolací stolice daň (trest) zvýšiti i přes meze návrhu úřadu (předsedý senátu).

Podal-li odvolání do trestního nálezu jen vinník, nelze zostrítí trest, uložený prvou stolicí (§ 226, odst. 3.).

K § 334, odst. 4. Daňová komise provede nový výpočet (odhad) důchodu nebo výnosu, při čemž je vázána sice právním názorem odvolací komise, jinak však, co se týče zjištění skutkové podstaty a nového výpočtu (odhadu), rozhoduje samostatně.

Do vyměření dodatku může podatí poplatník (úřad vyměřovací) nové odvolání (§ 336).

Poněvadž zákon nyní výslovně nařizuje „zamítnutí odvolání“, lze z toho souditi, že nyní bude moci odvolací komise, pokud jde o důchodovou daň, zvýšiti výpočet (odhad) důchodu u jednotlivých pramenů důchodových a snížití výpočet (odhad) u jiných pramenů v mezích původního, celkového výpočtu (odhadu); totéž platí v podstatě i pro výtěžek podléhající všeobecné dani výdělkové.

Předchozí vývody platí ovšem jen tehdy, odvolal-li se toliko poplatník; odvolal-li se též vyměřovací úřad, může odvolací stolice v neprospěch strany na př. daň přímo zvýšiti.

Otázka, do kdy odvolání má býti vyřízeno, není zákonem řešena, pouze výjimečně stanoví zákon lhůtu, do které se tak má státi, na př. při odvolání do zajišťovacího příkazu (§ 289, odst. 2.) nebo jde-li o odpor jiných osob (než dlužníka) proti exekuci (§ 357, odst. 2.).

(2) Předseda odvolací komise daňové soustřeďuje ve svých rukou vrchní řízení veškerých vyměřovacích prací v obvodu odvolací komise, dohlíží k tomu, aby při vyměření daní komisemi byla zachovávána stejnoměrnost, dozírá na jednání a postup daňových komisí a jejich předsedů a stará se, aby vyměřovací práce byly včas skončeny.

(3) Nejvyšší vedení a dozor přísluší ministru financí.

§ 336.

Proti dodatečným předpisům jest přípustno odvolání jako proti původním předpisům.

Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu.

§ 337.

(1) Do rozhodnutí finančních úřadů, jež jsou konečnými, nedopouštějí dalšího odvolání, může poplatník podat stížnost u nejvyššího správního soudu podle zákonů o nejvyšším správním soudu.

(2) Pokud jde o právo stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu do rozhodnutí odvo-

K § 335, odst. 2. Pro případ liknavosti daňové (odvolací) komise či odebrání její součinnosti a porušování zákonných ustanovení platí § 247.

K § 337, odst. 1. O nahlížení do spisů platí ustanovení § 331, odst. 3. (vyn. předseda nejv. správního soudu ze dne 15. prosince 1922, čís. 1153-pres. a vyn. min. fin. ze dne 25. prosince 1922, čís. 13.485/pres.).

Vyloučen z nahlédnutí jest u daní vyměřovaných komisí, posudek daňové komise o podaném odvolání, jakož i návrh referenta finančního úřadu II. stolice pro odvolací komisi, dále protokoly o jednání této komise.

Nahlédnouti lze do spisů u toho úřadu, u něž právě jsou a nelze vyžadovati spisy od jiného úřadu jen k tomuto účelu.

K § 337, odst. 2. Předseda odvolací komise podá stížnost, byl-li rozhodnutím odvolací komise nesprávně použit zákon a tím způsobena vážná ujma zájmům státním nebo když došlo k podstatné vadě řízení.

Kromě těchto případů může podat stížnost i tehdy, když nejsou sice dotčeny značně či přímo státní zájmy, ale jeví se žádoucím, vyvolati rozhodnutí nejv. správního soudu z jiných důvodů, na př. o nějaké sporné právní otázce.

V trestním řízení obsahuje ustanovení o stížnostech k nejv. správnímu soudu § 228.

lací komise, jest předseda této komise stranou ve smyslu zákonů o nejvyšším správním soudu.

Náhrada útrat.

§ 338.

(1) Náklady šetření a důkazů, ke kterým ve věcech daňových dal podnět úřad, hradí stát.

(2) Náklady šetření a důkazů, ke kterým dal podnět poplatník, nese také stát, leč že buď poplatník sám se nabídl je uhraditi, anebo odchyluje-li se výsledek poplatníkem navržených šetření a důkazů podstatně v jeho neprospekch od jeho tvrzení.

(3) O výši peníze podle odst. 2. rozhodne podle rozsahu a obtížnosti šetření a důkazů úřad, který šetření nebo důkazy prováděl; o odvolání rozhodne přímo nadřízený úřad s konečnou platností.

Stížnosti k nejv. správnímu soudu mohou finanční úřady přiznati odkládací účinek, aniž by tím ovšem bylo dotčeno jejich právo v nutných případech ve veřejném zájmu vykonati rozhodnutí poslední správní stolice, tudíž rozhodnutí pravoplatné.

K § 338. Šetřením a důkazy sluší rozuměti veškeré úřední úkony, jichž provedení bylo třeba, aby se vyšetril základ pro vyměření daně či pro rozhodnutí odvolání nebo pro vynesení trestního nálezu, ať již se týkají zjištění skutkových okolností či ocenění (odhadu) nebo vyjasnění právních otázek. V trestním řízení obsahuje bližší ustanovení o útratách § 222.

Při provádění nahlédnutí do knih nese poplatník též útraty důvěrníka či soudního znalce účetnictví, jehož si přibral (§ 314, odst. 4.).

K útratám patří hotové výlohy, jež vznikly prováděním šetření a důkazu, tedy zejména útraty místní prohlídky, nahlédnutí do knih, výsledku svědků, znalců a osob přezvědných, provedení konfrontace v trestním řízení, cestovné a diety státních zaměstnanců, provádějících šetření (důkazy), poštovní, telegrafní a telefonní poplatky, ať již tyto výlohy vznikly úřadu příslušnému či onomu, jenž provedl šetření (důkazy) na dožádání příslušného úřadu.

V platebním rozkaze na útraty bude nutno přesně detailovati veškeré výlohy, jež úřadu vzešly.

Náhrada útrat plyne do státní pokladny.

Řízení v ostatních věcech daňových.

§ 339.

(1) Ustanovení, vztahujících se na řízení ve věcech vyměření přímých daní, užívají dlužno obdobně, vyjímajíc ustanovení §§ 312, 320 až 323 a 330, odst. 7., na veškeré ostatní věci přímých daní (odpisy, osvobození a pod.), pokud zákon nic jiného neustanovuje.

(2) Pokud je odvolání přípustno, stanoví zákon.

Navrácení do předešlého stavu.

§ 340.

(1) Poplatník může navrhnouti navrácení do předešlého stavu:

1. bylo-li mu živelní nebo jinakou událostí, které nebylo lze předvídati nebo odvrátiti, zabráněno dodržeti lhůtu k podání opravného prostředku v řízení vyměřovacím, trestním

K § 339, odst. 1. Sem náleží vše, co se nevztahuje na v y m ě ř e n í daní, tedy zejména: dělba daně (§§ 58, 85—89), osvobození daňová (§§ 97—99, 102, 127—142), odpisy daňové (§§ 111 a n. 170—171 a 276), kvalifikace místa jako místa podrobeného daní činžovní (§§ 145—147), srážkové daně (§§ 28 a n. 180, 181, 183), zajištění (§ 284 a n.), ručení (§ 264 a n.), vrácení daní a přiznání nahrazovacích úroků (§ 291 a n.), navrácení v předešlý stav (§ 340), pokud ovšem zákon sám neobsahuje co do řízení zvláštních předpisů.

Řízení ve věcech trestních (hl. VIII.) by sem náleželo jen potud, pokud by nevystačovaly předpisy v této VIII. hlavě pro řízení stanovené.

K § 339, odst. 2. Odvolání není přípustno na př. při odpisech podle § 276.

K § 340, odst. 1. Zákon poskytuje tu s t r a n ě n á r o k na navrácení do předešlého stavu; k téměř cíli lze dospěti se strany ú ř a d u jednak prodlužováním určitých lhůt, bylo-li o to včas zažádáno (§ 253, odst. 3., věta 1.), jednak promíjením škodlivých následků projiti těchto lhůt (§ 253, odst. 3., věta 2.), jednak výkonem dozorcího práva nadřízených úřadů tam, kde rozhodnutí nebo opatření nezákonné či vadné jest v ne prospěch strany (§ 256, odst. 5.).

Navrácení v předešlý stav vůči nálezům nejv. správního soudu jest nepřípustné (§ 43 zák. o nejv. správním soudě).

K § 340, odst. 1., č. 1. „Jinakou událost“ vyznačuje okolnost, že vznik nebo zánik její jest od vůle nebo úsilí osoby neodvislým, takže je nelze předvídati nebo možnou lidskou pomocí odvrátiti.

nebo odvolacím, nebo nedověděl-li se on nebo jeho zákonný zástupce nebo jeho zmocněnec nezaviněně o takové lhůtě, anebo

2. vyšly-li poté, kdy vyměření daně nabylo moci práva, najevo skutkové okolnosti, kteréž, nebyvše v době vyměření ani úřadu známy, nemohly býti poplatníkem nebo jeho zákonným zástupcem nebo jeho zmocněncem včas uplatněny, buď že jich omluvitelným způsobem neznal, nebo že je tehdy nemohl prokázati.

(2) Události a skutkové okolnosti v odst. 1. uvedené třeba dokázati.

(3) Návrh na navrácení do předešlého stavu nemůže se opíratí o okolnosti, o nichž se v případě odst. 1., č. 1. již dříve uznalo, že nestačí k tomu, aby se povolilo poplatníkovi prodloužení zmeškané lhůty, anebo, které v případě odst. 1., č. 2. nejsou tak závažné, aby změnily vyměřenou daň.

(4) Navrácení do předešlého stavu může poplatník navrhnouti do 15 dnů, počínajíc ode dne, kdy v případě odst. 1., č. 1. byla překážka odstraněna nebo kdy se dověděl o lhůtě

Jde o zmeškání lhůty následkem takových okolností; kde není lhůty, není podmínka č. 1 dána (na př.: při odporu podle § 314, odst. 3. nebo § 357).

„Opravný prostředek“ zahrnuje nejen odvolání, která zákon připouští, nýbrž i jiné prostředky, jichž by strana k obhájení svých zájmů mohla použiti (na př. odpor podle § 357).

Zmeškání, které sem spadá, vztahovati se musí na řízení vyměřovací (§§ 298—338), nevztahuje se tedy na řízení „v ostatních věcech daňových“ (§ 339).

K § 340, odst. 1., čís. 2. „Nová reperta“ připouští zákon jen pro vyměření daně (§§ 298—338), nikoliv tedy pro řízení v ostatních věcech daňových, a to jen tehdy, nabylo-li vyměření daně po vyčerpání řádného pořadu stolic moci práva. Ježto nejv. správní soud není řádnou stolicí odvolací, jest tu směrodatným rozhodnutí poslední správní stolice.

Není nároku, jestliže rozhodnutí se stalo se strany úřadu (komise) u vědomí správního, úplného, skutkového podkladu, ale strana neznajíc ho, opomenula jej včas uplatniti.

Straně musí býti skutečně, nikoliv právně zabráněno správný skutkový podklad uplatniti; ztratila-li nárok na slyšení, na př. podle §§ 309, 325, nemůže činiti nárok na navrácení v předešlý stav.

a v případě odst. 1., č. 2., kdy se dověděl o nové okolnosti nebo o nových důkazech. Návrh budiž učiněn u vyměřovacího úřadu, který je příslušný přijmouti odvolání anebo který vyměřil dotyčnou daň. V návrhu dlužno uvést skutečnosti navrácení do předešlého stavu odůvodňující, jakož i příslušné průvody a zároveň s ním v případě odst. 1., č. 1. podat zameškané odvolání.

(5) Návrh na navrácení do předešlého stavu je nepřipustný v případě odst. 1., č. 1., když prošlo 6 měsíců ode dne, kdy zameškaná lhůta prošla a v případě odst. 1., č. 2., když uplynula promlčecí lhůta (§ 277, odst. 4.), čítaná ode dne, kdy vyměření daně nabylo moci práva.

(6) O návrhu rozhoduje finanční úřad II. stolice; proti jeho rozhodnutí lze se odvolati k ministerstvu financí.

Přesouvání daní.

§ 341.

Dohody sjednané, aby přímou daň nesla místo poplatníka zcela nebo částečně jiná osoba, nejsou právně účinné.

Poměr k cizině.

§ 342.

(1) Pokud o osobách, důchodech a výtěžcích, podrobených daňové svrchovanosti několika států mají mezinárodní smlouvy, ve

K § 341. Právní bezúčinnost takových smluv platí pro každý obor právní, tedy nejen pro obor práva soukromého, nýbrž i daňového. Viz čl. XVI. uv. ustanovení.

K § 342, odst. 1. Takové smlouvy byly dosud sjednány:

1. s Rakouskem dne 18. února 1922, č. 414 Sb. z. a n. O tuto smlouvu opírají se další úmluvy: vyhláška min. fin. ze dne 29. ledna 1923, č. 20 Sb. z. a n. o rozdělení příjmů resp. výnosů podle čl. 3., odst. 3. smlouvy č. 414/22 Sb. z. a n., vyhláška ze dne 9. července 1926, č. 148 Sb. z. a n. o daňových a poplatkových účincích, jež mají podle ustanovení o obnově bilancí (rak. zák. o zlatých bilancích a čsl. zákon o stabilizačních bilancích) v zápětí změny provedené v jednom státě ve státě druhém; výše zmíněná úmluva č. 20/23 Sb. z. a n. byla novou úmluvou z července r. 1926 změněna, není však dosud publikována.

Sbírcе zákonů a nařízení vyhlášené, odchylná ustanovení, platí tato ustanovení.

(2) Aby v oboru přímých daní se vzájemně vyrovnalo zdanění, zamezilo dvojí zdanění, nebo zajistila vzájemnost (reciprocita), právní ochrana a právní pomoc, nebo aby se provedla odvěta (retorse), může ministerstvo financí v jednotlivých případech učiniti vhodná opatření, odchylná se od ustanovení tohoto zákona. Všeobecná opatření tohoto rázu mohou se však státi toliko vládním nařízením.

(3) Vyžaduje-li toho zájem státu, může ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí přiznati výhody uvedené v § 2, č. 2. a v § 174, č. 11. v mimořádných případech též missím cizích států, nemajícím rázu diplomatického, a může dále v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí, po případě s dotyčným příslušným ministerstvem, rozhodovati o tom, má-li Československý stát hrádati daně tímto zákonem upravené,

Smlouvě č. 414/22 Sb. z. a n. předcházela podle vyhlášky ze dne 12. října 1920, č. 580 Sb. z. a n. úmluva o způsobu, jak nakládati po stránce právní s výrobními a dopravními podniky, čili t. zv. nostrifikační úmluva;

2. s Německem dne 31. prosince 1921, č. 118/23 Sb. z. a n.;

3. s Maďarskem dne 13. července 1923, č. 227/24 Sb. z. a n. (viz též čl. 28. úmluvy s Maďarskem ze dne 14. dubna 1926, č. 201 Sb. z. a n. o společných pohraničních stanicích, kterýž obsahuje též ustanovení o zdanění železničních zaměstnanců v pohraničních úřadech na cizím území a členů jejich rodin s nimi bydlících);

4. s Itálií dne 1. března 1924, č. 21/25 Sb. z. a n.;

5. s Polskem dne 23. dubna 1925, č. 255 Sb. z. a n.

Pokud jde o obchodní smlouvy, důležité zejména u výdělkových daní, viz §§ 48 a 49.

O právní ochraně a právní pomoci v oboru přímých daní byly uzavřeny dosud tyto smlouvy: ad 2. citovaná smlouva s Německem (vyn. min. financí ze dne 6. listopadu 1925, č. 85.142, otištěné ve „Věstníku min. financí č. 12/25“) a s Polskem ze dne 23. dubna 1925, č. 254 Sb. z. a n., které předcházela úmluva o právní pomoci při doručování písemností a platebních rozkazů finančních úřadů (vyn. min. financí ze dne 19. ledna 1925, č. 140.387/24).

K § 342, odst. 3. Personál Mezinárodní komise Dunajské má povahu personálu akreditovaných diplomatických missí a požívá téhož osvobození od přímých daní jako personál diplomatický (vyn. min. financí ze dne 23. března 1922, čís. 27.304); na tom se ničeho nezměnilo.

kteřé by osoby shora uvedené, nejsouce samy daní povinny, měly nésti. Ustanovení poslední věty předchozího odstavce platí tu obdobně.

(4) Vzejdou-li pochybnosti o tom, zda a pokud nějaké osobě přísluší právo exiteritoriality, nebo o tom, jakých výsad požívá osoba exiteritorialní, nebo konsulové cizích států a členové jejich průvodu ve věcech tímto zákonem upravených, má si úřad vyžádati prohlášení ministerstva financí, které je vydá v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí; prohlášení toto jest závazné.

Vymáhání daní.

Způsoby vymáhání daní.

§ 343.

(1) Daně s přírážkami a příslušenstvím vymáhají se buď v řízení správním (exekuce

Co se týče personálu zastupitelstva Ruské socialistické federativní sovětské republiky a Ukrajinské socialistické sovětské republiky, viz čl. 2. a 3. prozatímních smluv mezi Čsl. republikou a těmito oběma republikami ze dne 5. a 6. června 1922, č. 258 a 259/22 Sb. z. a n.

K § 342, odst. 4. Funkcionáři Společnosti národů a Mezinárodního ústavu práce pokládají se za osoby, jimž přísluší podle mezinárodního práva exiteritorialita, a požívají tudíž téhož osvobození od přímých daní jako exiteritorialové (vyn. min. financí ze dne 15. listopadu 1923, č. 108.479); na tom se ničeho nezměnilo.

K §§ 343 a n. Vymáháním daní rozumí se vybírání daňových pohledávek, které osobami povinnými nebyly splněny dobrovolně, t. j. v době, která byla ke splnění zákonem stanovena (§ 271) anebo úřadem povolena (§ 283), státní mocí donucovací.

Podle toho, vykonávají-li tuto státní moc donucovací finanční úřady samé či soudy, mluví se o vymáhání daní v řízení správním (o exekuci berní) nebo v řízení soudním (o exekuci soudní). Zákon připouští oba způsoby.

Poněvadž vymáhání daní v řízení soudním nemůže se díti jinak než podle předpisů pro soudní exekuci obecně platných, tedy podle ustanovení exekučního řádu, na Slovensku a Podkarpatské Rusi exekučního zákona, upravuje zákon o přímých daních — nehledáme-li k ustanovení § 343, odst. 2. — pouze věci oběma způsobům vymáhání společně (§§ 344, 345, 347 a 404) a pak vymáhání daní v řízení správním (exekuci berní). Vzhledem k dosavadnímu vývoji a úzké spojitosti berní exekuce s exekucí soudní jest berní exekuční řízení přizpůsobeno soudnímu exekučnímu řízení podle ex. ř. z r. 1896, platného v Čechách, na Moravě a ve Slezsku,

berní) podle ustanovení tohoto zákona, nebo v řízení soudním (exekuce soudní) podle usta-

jehož předpisy o exekuci na hmotné věci movité a na pohledávky mají podle vlád. návrhu zákona, kterým se mění a doplňují některá ustanovení zákonů v soudním řízení ve věcech občanských a o řízení exekučním, nastoupiti na místo zastaralých předpisů ex. zák. z r. 1881, platného dosud na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Při tom bylo přihlédnuto již také ke změnám a doplňkům ex. ř. z r. 1896, jež se navrhuji v hotové již osnově budoucího sjednoceného exekučního řádu. Jiné odchylky úpravy berní exekuce od ex. ř. z r. 1896 buď plynou z totožnosti vymáhajícího věřitele ze státní moci, anebo jsou odůvodněny odlišnou povahou exekučního úřadu od povahy exekučního soudu (na př. §§ 356, 357, 370 a j.) nebo povahou daňové pohledávky, jakožto pohledávky veřejnoprávní (na př. § 368, odst. 3., § 390, odst. 4., posl. věta).

Předmětem exekuce pro pohledávky daňové, jakožto pohledávky peněžité, je výhradně majetek dlužníkův. Exekuce záleží v nuceném odnětí předmětů z majetku dlužníkovy nebo v nuceném odnětí majetkových požitků dlužníkovi příslušejících, aby jejich použitím (záležeji-li v penězích), pokud se týče zpeněžením (záležeji-li v jinakých předmětech), byla daňová pohledávka uspokojena.

Vymáhateľnými nebo-li vykonateľnými jsou jen daňové pohledávky, které nejen jsou již dospělé, ale u nichž zákon výslovně dovoluje použití exekuce. V té příčině nařizuje zákon v § 271, odst. 1.: „Nebyly-li daně s přírážkami zapraveny do 15. dne onoho měsíce, jež následuje po dni splatnosti (§ 269), budou i s příslušenstvím vymáhány donucovacím řízením“; dále v § 271, odst. 3.: „Není-li stanoven určitý den splatnosti, nýbrž jen lhůta, do které daň s přírážkami má býti zaplacená, nastane vymáhání dlužné daně s přírážkami i povinnost platiti úroky hned, jakmile projde lhůta“ a v § 266, odst. 3.: „Vymáhání pravoplatně uložených platů z důvodu ručení děje se týmiž orgány a týmiž způsobem jako vymáhání daně u původního dlužníka.“

Vyjímajíc zmíněné platy z důvodu ručení, pravoplatnost dotyčného předpisu není podmínkou vymáhateľnosti (vykonateľnosti) daňové pohledávky. Platí tu obecně zásada, že nařikání daňového předpisu odvoláním nestaví vymáhání (§ 330, odst. 5.) a dokonce mohou býti vymáhány daňové částky, které mají býti zapraveny bez předpisu podle toho, kolik bylo poplatníkovi naposledy předepsáno, nebo kolik požaduje vyměřovací úřad na dobu, pokud daň nebude předepsána (čl. XIII a § 270, odst. 1. a 2.).

Základem exekuce pro daně s přírážkami a příslušenstvím (exekučním titulem) jest vykonateľný výkaz o nedoplatecích daní, přírážek a příslušenství, při exekuci pro platy uložené z důvodů ručení podle §§ 264 a 265 druhopis vykonateľné platební výzvy podle § 266, odst. 1. (§ 1, č. 13 ex. ř. a § 1, č. 7, lit. h) ex. z.). Ve výkaze o nedoplatecích jest uvéstí nedoplatky daní a přírážek podle druhů a ročníků, kdežto úroky z prodlení jen úrokovou mírou s udáním částky, ze které, a dne, od kterého plynou. Dlužné náklady upomínací a exekuční jest vykázati přesně číselně.

novení exekučního řádu, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi exekučního zákona.

K § 343, odst. 1. *Berní exekuce řídí se podle ustanovení §§ 346 a 348 až 399 tohoto zákona, soudní exekuce podle ustanovení ex. ř. (zák. ze dne 27. května 1896, č. 79 ř. z., s uv. zák. z téhož dne, č. 78 ř. z., a s novelami, čís. nař. ze dne 1. června 1914, č. 118 ř. z., zák. ze dne 15. dubna 1920, č. 314 a ze dne 2. července 1924, č. 177 Sb. z. a n., čl. X. zák. ze dne 8. června 1923, č. 123 Sb. z. a n., zák. ze dne 19. prosince 1924, č. 292 Sb. z. a n., a zák. ze dne 1. dubna 1925, č. 66 Sb. z. a n.), na Slovensku a v Podkarpatské Rusi podle ustanovení ex. zák. (zák. čl. LX/1881 s novelami, zák. čl. XLI/1908, §§ 26 až 28, zák. čl. VII/1912, §§ 31 až 58, zák. čl. LIV/1912, zák. ze dne 15. dubna 1920, č. 314 a ze dne 2. července 1924, č. 177 Sb. z. a n., čl. XI. zák. ze dne 8. června 1923, č. 123 Sb. z. a n., zák. z 19. prosince 1924, č. 292 Sb. z. a n., a zák. ze dne 1. dubna 1925, č. 66 Sb. z. a n.).*

Jak lze vésti b e r n í exekuci, stanoví § 363. S o u d n í exekuci lze vésti: na nemovitě jmění dlužníkovu (nuceným zřízením práva zástavního, nucenou správou a nucenou dražbou), na movité jmění dlužníkovu, a to na hmotné věci movité (zabavením a prodejem), na peněžité pohledávky (zabavením, přikázáním k vybrání nebo na místo placení a toliko výjimečně prodejem nebo nucenou správou), na nároky na vydání a dodání hmotných věcí (zabavením a přikázáním k vybrání), na jiná práva majetková, jako výměnky, nároky na vydání a rozdělení majetkové podstaty a vyloučení podílu, práva vybíratí plody nebo jinak užívatí věcí movitých nebo nemovitých, živnostenská oprávnění, výsady průmyslové, práva honební, rybolovní, výhradná kutací práva, zákonné poživací právo otce na jmění jeho dítěte, živnostenské podniky, tovární závody, obchodní a jiné hospodářské podniky a pod. (zabavením, nucenou správou, nuceným propachtováním nebo prodejem).

Pokud oba způsoby vymáhání (exekuce berní — exekuce soudní) jsou po právu přípustny, jest zůstaveno uvážení vymáhajícího úřadu (§ 345), kterým způsobem chce daňový dluh vymáhati. Vymáhající úřad může také, byl-li jeden způsob bezvýsledným, nastoupiti způsob druhý.

Z povahy věci však plyne, že, pokud je berní exekuce právně přípustnou (§ 363), mělo by býti především této užíváno, kdežto soudní jen tehdy, když by buď neměl exekuční úřad (§ 346) výkonného orgánu, nebo když by výkonný(i) orgán(ové) exekučního úřadu byl(i) jinak zaměstnán(i), nebo když by bylo vymáhajícímu úřadu známo, že věci, na něž má býti exekuce vedena, jsou už zabaveny soudem nebo jiným správním úřadem (t. j. politickým).

Exekuce soudní povoluje se na návrh vymáhajícího úřadu (§ 345).

V tomto návrhu jest uvést:

1. jako vymáhajícího věřitele Československý stát a vymáhající úřad, který ho zastupuje, na př. Československý stát zastoupený berním úřadem v X;

(2) *Vymáhání daní s přírážkami a příslušenstvím exekucí na jmění nemovité nucenou správou a nucenou dražbou je přípustno jen tehdy, je-li patrné, že nedoplatku nelze vydobýti exekucí na jmění movité. To posouditi přísluší vymáhajícímu úřadu (§ 345).*

Na kom může býti daň vymáhána a kdy může býti exekuce zavedena.

§ 344.

(1) *Daň s přírážkami a příslušenstvím může býti vymáhána na tom, kdo podle da-*

2. přesně jméno, zaměstnání a bydliště dlužníka, t. j. osoby, proti níž má býti exekuce zavedena, jakož i všechny okolnosti důležité pro určení exekučního soudu;

3. určitě pohledávku, pro kterou má býti exekuce vykonána, exekuční titul a částku, která má býti i s požadovaným příslušenstvím (úroky z prodlení a náklady upomínací a exekuční) exekucí vymožena;

4. způsob exekuce, jehož má býti použito (na př. zabavení, nucená správa, dražba), části majetku, na které má exekuce býti vykonána (na př. dlužníkovy hmotné věci movité, dlužníkovi patřící dům, Dejvice kn. vl. č. 6.), a místo, kde jsou;

5. vše, co podle povahy věci jest důležité, aby soud povolující exekuci nebo exekuční soud mohl zaříditi, co vhodného jest pro výkon exekuce; na př. jest uvést jméno a bydliště všech osob, které mají o povolení exekuce býti uvědoměny.

K návrhu na povolení soudní exekuce jest připojiti exekuční titul, t. j. řádně vyhotovený (viz svrchu) výkaz o nedoplatecích nebo druhopis platební výzvy podle § 266, odst. 1., opatřený potvrzením berního úřadu, že výkaz (platební výzva) jest vykonatelný (§§ 3 a 54 ex. ř., § 6 zák. čl. LX/1881 ve znění § 34 zák. čl. LIV/1912 a § 8 zák. čl. LX/1881).

K § 343, odst. 2. *Nemožnost vydobýti nedoplatek exekucí na jmění movité, jest patrná, byla-li provedena exekuce na dlužníkovu jmění movité úplně nebo částečně bezvýslednou, anebo když podle provedeného zabavení dlužníkových movitostí nebo podle provedeného šetření na základě ustanovení § 347 nebo podle vlastní vědomosti a znalosti vymáhajícího nebo exekučního úřadu dlužník buď nemá žádných zabavitelných movitostí anebo jen tak málo, nebo již tak zatížen zástavními nebo přednostními právy jiných osob, že nestačí na úhradu nedoplatku.*

K § 344, odst. 1. *Podle tohoto zákona mohou býti daně s přírážkami vymáhány jen na tom, kdo podle daňových nebo jiných zákonů už podle ustanovení samého zákona je povinen daňový dluh zaplatiti. Na osobě, která pouze na základě právního jednání (smlouvy) se s t á t e m je povinná daňový dluh zaplatiti, lze jej vymáhati jedině podle předpisů občanského*

ňových nebo jiných zákonů už podle ustanovení samého zákona je povinen daňový dluh zaplatiti.

(2) Před zavedením exekuce nutno dlužníka vyzvati písemnou upomínkou, aby daňový dluh zapravil do 15 dnů.

(3) Upomínka může být vydána teprve, když prošla lhůta, do které měl být daňový dluh podle zákona zapraven.

(4) Kdo jest příslušným vydati upomínku, jak tato má být upravena a doručena, stanoví se vládním nařízením.

práva (na př. banka převezme vůči státu za poplatníka rukojemský závazek a pod.). Od tohoto případu nutno ovšem rozeznávati ujednání o placení daní, uzavřená jen mezi stranami (§ 342).

Podle daňových zákonů (tedy podle tohoto zákona) je povinen daňový dluh zaplatiti:

1. poplatník, t. j. osoba povinná daní podle § 259, odst. 1. a 3.,
2. poplatníkův dědic a u subjektů podrobených zvláštní dani výdělkové členové představenstva nebo likvidátoři (§ 260),
3. osoby ručící podle §§ 264 a 265.

Osoby pod. č. 2 uvedené a některé z osob pod č. 3 dotčených (na př. společníci veřejné, komplementáři komanditní společnosti) mají také podle občanského práva povinnost daňový dluh zaplatiti (§§ 548, 801 a 802 obč. zák., na Slovensku a Podk. Rusi obdobné právo zvykové; čl. 245. a 202. obch. zák.; čl. 112., 150. obch. zák.).

Podle jiných zákonů a to už podle ustanovení samého zákona je povinen daňový dluh zaplatiti na př. nový vlastník nemovitosti (§ 443 obč. zák., § 29 zák. ze dne 8. dubna 1920, č. 329 Sb. z. a n.), poživatel nemovitosti (§ 512 obč. zák., na Slovensku a Podk. Rusi obdobné právo zvykové), pachtýř (§ 1099 obč. zák.), nabyvatel jmění nebo podniku (§ 1409 obč. zák., na Slovensku a Podk. Rusi právo zvykové), ake. společnost v případě fuse (čl. 247. obch. zák.). Ohledně povinnosti platiti daně na základě smluv viz § 342.

K § 344, odst. 2. *Upomínka je opatřením mimoexekučním. Na 15denní lhůtu jest obdobně použiti ustanovení § 254. Bylo-li dlužníkovi po upomenutí povoleno přiročí, není třeba po uplynutí tohoto přiročí vydati novou upomínku.*

K § 344, odst. 3. *Poplatníci, kteří nezapravili svůj daňový dluh v zákonné lhůtě, mají hned po uplynutí této lhůty býti upomenuti podle odst. 2. § 344. Do které lhůty má býti daňový dluh zapraven, stanoví § 271, odst. 1., a § 270, odst. 3. a 4.*

K § 344, odst. 4. *Podle dosud platných předpisů byly písemné upomínky vydávány berními úřady. K písemným upomínkám používalo se plate-*

(5) *Ministerstvo financí může z vážných důvodů výjimečně povolit, aby se upomínání dalo místo doručováním upomínek hromadně písemnou vyhláškou nebo vyhubnováním v obci.*

(6) *Bez předchozí upomínky, pokud se týče před projitím 15denní lhůty od jejího doručení nebo vykonání, smí býti exekuce zavedena jen, je-li nebezpečí z průtahu. To posouditi přísluší vymáhajícímu úřadu.*

nek poštovního úřadu šekového, na nichž byl vedle obvyklého obsahu (zejména číslo šekového účtu a berní úřad jakožto majitel účtu) vytištěn též text upomínky a na nichž berní úřad vyznačil jméno a adresu dlužníka (na laci „složanky“), obec, číslo konta, druh, ročník a částku daňového dluhu (na rubu „složanky“) a konečně druh, ročník a částku daňového dluhu (též na rubu „stvrzenky“). Doručovány byly upomínky poštou jako jednoduchá psaní, bez zpátečního lístku a bez podrobného zápisu do poštovního podacího zápisu. Odmítl-li dlužník přijetí upomínky, doručila se mu upomínka se zpátečním lístkem. Namítl-li dlužník při zájmu, že nedostal upomínky, upustil výkonný orgán od výkonu zabavení a ihned doručil dlužníkovi novou upomínku, jejíž příjem dal si od dlužníka potvrditi v zájemním protokole.

Na Slovensku a Podkarp. Rusi dalo se doručování upomínek také obcemi, městskými berními úřady a berními vykonavateli.

Vlád. nařízení, které má stanoviti, kdo jest příslušným vydati upomínku, jak tato má býti upravena a doručena, přidrží se asi v celku uvedených dosavadních předpisů.

K § 344, odst. 5. *Upomínání hromadnou písemnou vyhláškou nebo vyhubnováním v obci je přípustno pouze s povolením ministerstva financí, které toto povolení může uděliti jen z vážných důvodů výjimečně.*

Dosud byl tento způsob upomínání přípustným na Slovensku a Podkarp. Rusi a to co do poplatníků, kteří platí své daně u obecních (městských) úřadů (§ 46 zák. čl. XI./1909).

Ministerstvo financí použije zmocnění, daného mu v odst. 5. § 344, bezpochyby pouze na Slovensku a Podkarp. Rusi a i tu asi jen notud, pokud je tu dotčený způsob upomínání poměry poplatnictva dosud odůvodněn.

Upomenutí hromadnou písemnou vyhláškou nebo vyhubnováním v obci není přípustným proti osobám, které za daň pouze ručí (§§ 264 a 265). a nemá účinnosti vůči dlužníkům, kteří v dotčené obci nemají ani bydliště ani provozovny ani se tam trvale nezdržují.

K § 344, odst. 6. *Nebezpečí z průtahu je dáno, nutno-li se obávati, že průtahem exekučního řízení, jejíž má upomínka v zánětí, bude výsledek exekuce ohrožen. Kdy tomu tak jest, posuzuje vymáhající úřad volně podle všech okolností konkrétního případu.*

(7) Zavedením exekuce ve smyslu odstavců 2. a 6. rozumí se v berním řízení exekučním dodání příkazu orgánu k provedení exekuce určenému, aby vykonal první exekuční úkon, v soudním řízení exekučním podání návrhu, aby exekuce byla povolena a vykonána.

Kterému úřadu přísluší
vymáhati daň.

§ 345.

Vymáhati daň s přírážkami a příslušenstvím náleží úřadu, který vyměřil daň (vymáhající úřad). Tento úřad nařizuje exekuci berní a žádá o povolení a výkon exekuce soudní. Vládní nařízení stanoví, pokud v zastoupení a pod dozorem tohoto úřadu ná-

K § 344, odst. 7. *Prvním exekučním úkonem jest zabavení.*

K § 345. *Vymáhati daň s přírážkami a příslušenstvím znamená tu pouze činiti opatření, aby daň s přírážkami a příslušenstvím, nezaplacená včas, byla vydobyta řízením donucovacím (exekucí). Vymáhající úřad zastupuje stát ve funkci vymáhajícího věřitele a jest, pokud jde o exekuci berní, zároveň úřadem exekuci povolujícím, pokud se týče nařizujícím, jinými slovy: navrhuje povolení a výkon exekuce soudní a nařizuje exekuci berní.*

Podkladem pro vymáhání a tedy zejména také pro nařízení exekuce berní nebo pro podání návrhu, aby byla povolena a vykonána exekuce soudní, je výkaz o nedoplatcích, předložený vymáhajícímu úřadu úřadem pověřeným vybíráním daní, přírážek a příslušenství.

Nařízení výkonu exekuce berní je vnitřním opatřením úředním, které se dlužníkovi nesděluje.

Úřadu, který vyměřil daň, přísluší vymáhati jak daň, tak i všechny přírážky k ní vybírané a příslušenství (§ 259, odst. 5.). Jemu přísluší vymáhati i přírážky, vybírané obcí.

Daně jsou vyměřovány finančními úřady I. stolice neboli vyměřovacími úřady (berní správy, na Slovensku a v Podkarp. Rusi finanční ředitelství, pokud se týče expositury finančních ředitelství). Vymáhajícími úřady jsou tedy výlučně finanční úřady I. stolice neboli vyměřovací úřady. Na tom nemění se ničeho ani tehdy, jestliže daň pozemkovou na každý kalendářní (berní) rok vyměřuje podle § 104 v zastoupení a za dozoru vyměřovacího úřadu příslušný berní úřad. I v tomto případě jest úřadem, který daň vyměřil, příslušný vyměřovací úřad.

Zákon zůstává vlád. nařízením, aby stanovilo, pokud v zastoupení a pod dozorem úřadu, který vyměřil daň, náleží vymáhati daň s přírážkami a příslušenstvím ve svrchu naznačeném smyslu bernímu úřadu. Soudíc podle důvodové zprávy k zákonu, bude vymáhání svěřeno berním úřadům

leží vymáhati daň s přírážkami a příslušenstvím bernímu úřadu.

Kterému úřadu náleží vykonati
berní exekuci.

§ 346.

(1) Vykonati berní exekuci pro daň s přírážkami a příslušenstvím náleží úřadu, u kterého je předepsána daň (exekuční úřad).

(2) Má-li dlužník mimo obvod úřadu příslušného podle odst. 1. předměty, na něž lze vésti berní exekuci, může tento úřad požádati o výkon berní (vyměřovací) úřad, v jehož obvodu takové předměty dlužníkovy jsou. Tento jest pak úřadem exekučním.

Součinnost dlužníka a osob
třetích.

§ 347.

(1) Vymáhající úřady (§ 345) a exekuční úřady (§ 346) mají proti dlužníkovi a třetím

všude, kde nebylo provedeno sloučení těchto úřadů s úřady vyměřovacími. Kde takové sloučení bylo provedeno, budou vyměřovací úřady vymáhání obstarávat svými súčtovacími odděleními.

K § 346. *Dosavadní právo o exekuci berní (správní) jak v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, tak i na Slovensku a v Podk. Rusi znalo jen exekuční úřady a nerozlišovalo — jako soudní exekuční řád (na Slovensku a v Podk. Rusi exekuční zákon) — úřady exekuci povolující, pokud se týče nařizující, a úřady exekuci vykonávající. Zákon přizpůsobuje se i v té příčině exekučnímu řádu (exekučnímu zákonu), rozlišuje v berní exekuci úřady exekuci nařizující (vymáhající úřady — § 345) a úřady exekuci vykonávající (exekuční úřady).*

K § 346, odst. 1. *Úřadem, u kterého je předepsána daň, jest úřad, v jehož záznamech (daňových knihách nebo kontovních listech) je daň zapsána jako povinnost (dluh).*

Úřadu, u něhož je předepsána daň, přísluší vykonati exekuci jak pro tuto daň, tak i pro všechny přírážky k ní vybírané a příslušenství (§ 259, odst. 5.). Jemu přísluší vykonati exekuci i pro přírážky, vybírané obcí.

K § 347, odst. 1. *Aby stát byl ušetřen zbytečných nákladů na bezvýsledné exekuce, je nutno, aby se vymáhající úřady před nařízením berní exekuce, pokud se týče před požádáním o povolení a výkon soudní exekuce přesvědčily vždy o vyhlídkách exekuce proti dlužníkovi. Za tím účelem mohou*

osobám obdobná práva jako vyměřovací úřady (komise) v řízení vyměřovacím (§§ 300 až 326).

(2) Obce jsou zejména povinny doručovati výměry vymáhajících, pokud se týče exekučních úřadů, uveřejňovati jejich vyhlášky, poskytovati podporu (asistenci) při vykonávání berní exekuce, převzítí hotovosti v berním exekučním řízení složené nebo přijaté, jakož i věci tímto řízením zabavené a postarati se o jejich bezpečnou úschovu, pokud se týče bezpečnou a rychlou další dopravu k exekučnímu úřadu. Podrobnější ustanovení o tom budou vydána vládním nařízením.

(3) O neuposlechnutí příkazů a vyzvání vymáhajících, pokud se týče exekučních úřadů, platí obdobně ustanovení § 201.

Výkonné orgány v berní exekuci.

§ 348.

(1) Berní exekuce vykonává se buď přímo exekučními úřady nebo výkonnými orgány, které při tom působí z příkazu a za dozoru exekučního úřadu.

(2) Jako výkonné orgány působí:

a) berní vykonavatelé u berních (vyměřovacích) úřadů trvale ustanovení,

provést zvláštní šetření o majetkových a výdělkových poměrech dlužníkových, použijíce obdobně ustanovení §§ 300 až 326.

Exekuční úřady použijí obdobně cit. ustanovení také při různých šetřeních, která budou namnoze nutnými na př. v případech námitek podle § 356, odporu podle § 357 a j.

K § 347, odst. 2. Vlád. nař. bude jednak učiněno opatření, aby obce nebyly zatěžovány nad nezbytnou potřebu, jednak stnoveno, kdy a v jaké míře přísluší obcím nárok na náhradu nákladů poskytnutou pomocí vzešlých.

K § 348, odst. 1. Přímou exekučními úřady vykonává se zabavení peněžitých pohledávek (§ 383), vyjímajíc pohledávky z papírů v § 385 uvedených, a zabavení nároků na vydání nebo dodání hmotných věcí movitých (§ 399).

Výkonný orgán musí se při vykonávání exekučních úkonů přesně řídit příkazem a pokyny exekučního úřadu.

K § 348, odst. 2., lit. a). Téměř u všech exekučních úřadů jsou pro výkonou službu ustanoveni zvláštní orgány, zvaní berní vykonavatelé.

b) orgánové, určení exekučním úřadem případ od případu.

§ 349.

Výkonný orgán jest povinen vůči dlužníkovi a osobám třetím vykázati se před výkonem exekučního úkonu písemným příkazem exekučního úřadu.

Působnost výkonných orgánů v berní exekuci.

§ 350.

(1) Výkonné orgány mají právo, vyžadují-li toho účel exekuce, prohledati dlužníkův byt nebo jiné místnosti, náležející k jeho domácnosti nebo určené provozování jeho živnosti nebo výdělečné činnosti, dále dlužníkovy schránky, a třeba-li toho, i oděv, který má na sobě, šetříce náležitě jeho osoby. Mohou, aby provedli exekuci, dáti otevřítí domovní dvěře a zamčené místnosti i schránky. Není-li však přítomen ani dlužník ani některá dospělá osoba, náležející k jeho rodině nebo jím k doзору ustanovená, nutno přibrati k těmto úkonům dvě hodnověrné zletilé osoby

K § 348, odst. 2., lit. b). *Takových orgánů má k vykonání berní exekuce býti použito jen tehdy, když by u exekučního úřadu nebylo berního vykonavatele trvale ustanoveného, nebo když by berní vykonavatel(é) trvale ustanovený(i) nemohl(i) zmocni výkony exekučních úkonů, nebo když by to bylo odůvodněno zvláštními poměry případu.*

Případ od případu mohou k vykonání berní exekuce býti určeni zřizenci, podúředníci, kancelářští pomocníci, oficianti, úředníci, berní úředníci exekučního úřadu nebo — výjimečně — též soukromé osoby.

K § 349. Každý výkonný orgán musí k příkazu svého úředního postavení míti legitimační listinu na jeho jméno znějící a jeho fotografií opatřenou. Na požádání zúčastněných jest výkonný orgán při výkonu exekučních úkonů povinen předložit kromě příkazu exekučního úřadu také tuto legitimační listinu.

K § 350, odst. 1. Aby otevřením domovních dveří, zamčených místností nebo schránek nevznikla zbytečná škoda, jest k tomu přibrati způsobilého řemeslníka.

Prohledání šatů, které dlužník má na sobě (kapesní zájem), bylo by předsevzítí jen v nejkrajnějších případech. Kapesní zájem u osoby ženského pohlaví jest provéstí ženou.

Osoby služebně nenáležejí k rodině.

za svědky. Při prohledání bytu a místnosti dlužno dbáti též ustanovení §§ 8—10 ústavního zákona ze dne 9. dubna 1920, č. 293 ve Sb. z. a n.

(2) Výkonný orgán může odstraniti osoby, které ruší výkon nebo se při něm neslušně chovají.

(3) Aby zmařili odpor jim činěný, mohou výkonní orgánové přímo žádati za podporu místních bezpečnostních orgánů, a třeba-li toho, žádati u politického úřadu a v naléhavých případech i přímo za podporu četnictva. Potřebují-li ozbrojené vojenské asistence, musí požádati přednostu exekučního úřadu, aby jim ji opatřil.

(4) Činil-li by při exekuci odpor dlužník, sloužící činně u vojska nebo četnictva, buď po-

Osobou k dozoru ustanovenou jest na př. domovník, správce statku, prokurista a pod.

Za svědky lze přibrati také ženy. Přibrané svědky jest v protokolu o úkonu exekučním sepsaném. označiti podle jména, stavu a bydliště a svědkové ti mají protokol podepsati.

Kterak zná ustanovení §§ 8—10 ústavního zákona č. 293/1920 Sb. z. a n., viz § 319, odst. 6.

K § 350, odst. 2. *Zásadně mohou všechny osoby, účastné exekučního úkonu, býti při jeho výkonu. Dlužník nebo třetí osoby mohou činiti také námitky proti výkonu a uplatňovati nároky na předměty exekuce. Námitky a nároky takové má výkonný orgán poznamenati v protokole (viz § 364, odst. 4.).*

Výkonní orgánové jsou oprávněni učiniti všechna opatření, jichž je třeba, aby pokoj a pořádek byl zachován zvláště aby při dražbách zamezeny byly nedovolené úmluvy, zastrašování a jiné maření nabídek, a jsou též oprávněni tato opatření vykonati způsobem donucovacím a třeba-li toho, také s podporou orgánů bezpečnostních (četnictva).

K § 350, odst. 3. *Nutno jest přísně dbáti toho, aby výkonní orgánové jen v případě skutečného nebo přímo hrozícího odporu proti výkonu exekuce, nejprve vždy se dožadovali asistence policie místní, tedy obecních zřízenců a obecních starostů a jen, kdyby síly těchto nedostačovaly odstraniti odpor, by žádali za intervenci četnictva.*

K § 350, odst. 4. *Je-li nutno k odstranění odporu při exekuci proti dlužníku, sloužícímu činně u vojska nebo četnictva, vyžádati si podpory dlužníkovu představeného a není-li nebezpečí z průtahu, výkonný orgán upustí zatím od výkonu exekuce a podá o události zprávu přednostovi exekučního úřadu s požádáním, aby ústně nebo písemně vyžádal přispění vojenského nebo četnického představeného. Je-li však nebezpečí z průtahu, jest výkonný*

žádán, není-li nebezpečí z průtahu, jeho přímý představený, aby pomohl odpor zmařiti.

§ 351.

(1) V neděli, ve svátek státem uznaný a v památný den, jakož i v noci smějí býti vykonány exekuční úkony jen tehdy, je-li nebezpečí z průtahu a povolí-li to přednosta exekučního úřadu.

(2) Toto povolení nutno při výkonu dlužníkovu předložiti.

§ 352.

(1) Exekuce nesmí býti vykonána ve větším rozsahu než jest třeba, aby byla vymožena daňová pohledávka (§ 259, odst. 4.), pro kterou byla exekuce nařízena, a náklady exekuční.

(2) Vlastnictví ústavu, který jest pod státním dozorem a jest určen veřejné dopravě nebo veřejnému provozování, může býti postiženo exekučními úkony, které mohou rušiti veřejnou dopravu nebo veřejné provozování, jen tehdy, je-li srozuměn dozorcí úřad, a s omezeními, která tento úřad uzná za nutná na prospěch veřejné dopravy a veřejného provozování.

orgán oprávněn požádati přímo orgány bezpečnostní, a je-li třeba, i četnictvo za přispění.

K § 351, odst. 1. *O svátcích a dnech památných viz § 254, odst. 3.*

Nocí rozumí se v čase od 1. dubna do 30. září doba od 21 hodin večer do 4 hodin ráno a v čase od 1. října do 31. března doba od 21 hodin večer do 6 hodin ráno.

K § 351, odst. 2. *Exekuční úkon bez povolení vykonaný byl by neplatný a musel by k námitkám podle § 356 býti zrušen.*

Proti udělení povolení nejsou námitky přípustny (§ 356, odst. 1.).

K § 352, odst. 2. *Týká se jmenovitě železnic, elektrických drah, podniků paroplavebních, telegrafních, telefonních a pod.*

Jde-li o exekuci na vlastnictví takového ústavu, je exekuční úřad povinen vyzvati úřad dozorcí, aby k nastávajícímu výkonu exekuce vystal zástupce, který by označil omezení exekučního výkonu, jaká v zájmu veřejné dopravy a obchodu za nutné shledá.

(3) Proti vojenským osobám a četníkům, nevyjímajíc důstojnictva, jakož i proti úředníkům a zřízencům veřejným a veřejných dopravních podniků vůbec, konají-li právě službu, smí býti započato s výkonem exekuce teprve potom, když bylo jejich představenému oznámeno, že byla exekuce nařízena.

(4) V budovách vojenských anebo vojskem obsazených mohou býti exekuční úkony vykonány teprve, když to bylo oznámeno veliteli budovy nebo jeho zástupci, kteří mohou k výkonu přidělití vojenskou osobu.

(5) Proti osobě, která v Československé republice požívá práva exterritoriality, a v budovách nebo místnostech exterritoriálních mohou býti exekuční úkony vykonány jen potud, pokud to mezinárodní právo připouští a jen za přítomnosti zástupce ministerstva zahraničních věcí.

§ 353.

(1) Výkonný orgán má upustiti od výkonu exekučního úkonu, jemu přikázaného, nebo v něm ustati, prokáže-li mu dlužník, že daňový dluh, o němž jde, byl zaplacen nebo úřadem k tomu příslušným posečkán, nebo že exekuční úřad po vydání příkazu (§ 349) upustil od vedení exekuce, nebo složí-li dlužník

K § 352, odst. 3. Oznámení představenému má učiniti výkonný orgán a to předložením písemného příkazu exekučního úřadu podle § 349. Při tom předloží výkonný orgán také svou legitimaci.

K § 352, odst. 4. Platí obdobně, co řečeno k § 352, odst. 3.

K § 352, odst. 5. Exekučnímu úřadu náleží požádati služební cestou ministerstvo zahraničních věcí, aby k exekučnímu jednání vyslalo svého zástupce.

K § 353, odst. 1. Příkaz o zaplacení nebo posečkání dluhu, o upuštění od vedení exekuce nebo o složení dlužné částky u poštovního úřadu nebo u starosty obce musí býti podán stvrzenkou vplatního lístku poštovního úřadu šekového nebo podacím lístkem o poštovní poukázce, příslušným úředním výměrem v prvopise, nebo stvrzenkou starosty obce.

Na poštovní lístky podací o zásilkách, podaných jako psaní peněžní, nesmí výkonný orgán vzíti zřetel, poněvadž zde zůstává pochybným, zda obsah psaní peněžního s odpovědí skutečně souhlasí.

Složiti dlužnou částku u starosty obce jest přípustno jen v místech, kde není poštovního úřadu.

ihned dlužnou částku i s náklady exekučními u poštovního úřadu nebo, kde by takového nebylo, u starosty obce.

(2) Výkonní orgánové nejsou oprávněni přijímati platby, jichž má býti dobyto exekucí. Ministerstvo financí může povolití výjimky.

§ 354.

(1) O exekučních výkonech sepíše výkonný orgán protokol, podepsaný účastníky.

(2) V protokolu uvede, kde a kdy (též hodinou) byl sepsán, kdo byl z účastněných osob při exekučním výkonu, co bylo jeho předmětem a co podstatného se při něm stalo.

Kromě případů v § 353, odst. 1., uvedených smí výkonný orgán upustiti od výkonu exekučního úkonu jen na poukaz exekučního nebo jemu nadřízeného úřadu. Zejména také nesmí výkonný orgán o své újmě upustiti od výkonu exekučního úkonu, bylo-li na vymáhaný dluh placeno jen částečně. V takovém případě má pouze výkon exekuce přiměřeně obmeziti (§ 352, odst. 1.).

K § 353, odst. 2. Je-li dlužník před výkonem exekučního úkonu ochoten platiti, ale výkonný orgán není ministerstvem financí zmocněn přijímati platby, nebo částka, kterou dlužník jest ochoten zaplatiti, jest větší než částka, kterou výkonný orgán smí přijmouti, má výkonný orgán dlužníka poukázati, aby peněz neprodleně složil u poštovního úřadu, nebo kde by takového v místě nebylo, u starosty obce a jemu předložením stvrzenky vplatního lístku poštovního úřadu šekového nebo podacím lístku o poštovní poukázce nebo stvrzenky starosty obce prokázal, že se tak stalo.

K § 354, odst. 1. Protokol není třeba sepsati, jde-li jen o doručení v exekučním řízení, a to ani tehdy, když jde o doručení poddlužníkovi při výkonu zabavení pohledávky. Výkon doručení jest osvědčen přijímacím lístkem (stvrzenkou).

Rovněž nebudiž sepsován protokol, jestliže exekuce z nějaké příčiny nemohla býti vykonána, anebo jestliže výkonný orgán upustil od výkonu exekuce po rozumu ustanovení § 353, odst. 1. V takových případech má výkonný orgán příkaz (§ 349) vrátiti exekučnímu úřadu se zprávou o důvodech, proč nebyla exekuce vykonána.

K § 354, odst. 2. Protokol jest sepsati ihned po vykonaném exekučním úkonu a pokud možno na místě samém.

K označení místa, kde byl protokol sepsán, nestačí jen uvést jméno města, městyse, vsi, nýbrž nutno udati také místnost (na př. byt, krám dlužníkův), ve které byl exekuční úkon vykonán.

K účastněným osobám patří dlužník, jeho zástupce, osoby, které činí nárok na předmět exekučního výkonu, nebo v jejichž držení tyto věci

Zvláště jest třeba dosvědčiti v protokolu, zaplatil-li při výkonu něco dlužník nebo někdo jiný za něho.

Odvolací stolice v berní
exekuci.

§ 355.

(1) O odvoláních, pokud jsou v exekučním řízení berním výslovně připuštěna, rozhodují s konečnou platností finanční úřady II. stolice.

(2) Lhůta k podání odvolání jest 8 dní.

(3) Co do počítání této lhůty platí obdobně ustanovení § 254, odst. 1. a 3., co do místa pak, kde dlužno odvolání podati, a co do účinku odvolání obdobně ustanovení § 330, odst. 5. a 6.

jsou, svědci, kteří podle § 350 mají býti k exekučnímu výkonu přibráni, není-li přítomen ani dlužník ani některá dospělá osoba, náležející k jeho rodině nebo jím k dozoru ustanovená. Svědky nutno v protokolu uvéstí podle jména, zaměstnání a bydliště.

K označení předmětu exekučního výkonu náleží udání nároku, pro který se vede exekuce, a příkazu exekučního úřadu (§ 349), k podstatným událostem při exekučním výkonu pak všechna opatření, která výkonný orgán při výkonu učinil, včetně doručení výzev, sdělení a poučení.

Také prohlášení třetích osob, zvláště ohledně držebních a vlastnických poměrů k předmětům exekučního výkonu, dále prohlášení třetích osob, u nichž (v jejichž moci) jsou věci, na něž se vede exekuce, že zabavení přípouštějí (§ 367), jest v protokolu uvéstí.

Nutnost osvědčiti v protokole, že dlužník nebo někdo jiný za něho při výkonu platil, nastane jen při částečném zaplacení dluhu, neboť při úplném zaplacení dlužné částky nemá, jak svrchu řečeno, protokol vůbec býti sepsován.

K § 355, odst. 1. Výslovně připuštěna jsou odvolání v exekučním řízení berním: ze zamítavého rozhodnutí exekučního úřadu o námitkách (§ 356, odst. 7.), z rozhodnutí exekučního úřadu o výši schodku na nejvyšším podání, jež nahraditi jest povinen obmeškaný vydražitel (§ 379, odst. 5.) a z platební záповědi poddlužníkovi (§ 383, odst. 3., a § 384, odst. 2.).

Rozhodnutí finančního úřadu II. stolice jest vždy opatřiti doložkou, že rozhodnutí to jest konečné a že proti němu není již dalšího opravného prostředku v pořadu instančním.

K § 355, odst. 3. Odvolání dlužno podati písemně; neumí-li však strana psáti, může podati odvolání ústně do protokolu.

Námitky dlužníka proti upomínce a opatřením při výkonu berní exekuce.

§ 356.

(1) Proti upomínce a opatřením při výkonu berní exekuce může dlužník podati námitky. Proti nařízení berní exekuce nejsou samostatné námitky přípustny. Proti povolení podle § 351 nelze vůbec podati námitky.

(2) Námitky, které mohl dlužník již proti upomínce nebo proti dřívějšímu exekučnímu výkonu uplatniti, nebo které byly již jednou pravoplatně zamítnuty, jsou vyloučeny.

K § 356, odst. 1. Námitkami může dlužník na př. uplatňovati:

1. že daňová pohledávka zanikla (placením, plněním na místě placení, odpočtem, výrokem úředním, promlčením — §§ 273—276, 281).

2. že zaplacení daňové pohledávky bylo posečkáno (§ 283),

3. že nenastaly skutečnosti pro vykonatelnost daňové pohledávky rozhodné (§§ 271, odst. 1. a 3., 265, odst. 3.),

4. že upomínka byla vydána nebo exekuční opatření bylo učiněno předčasně (§ 344, odst. 3., ve spojení s §§ 271, odst. 1., 270, odst. 2. a 3., a 265, odst. 3., § 344, odst. 2. a 6., § 371, odst. 3., § 375, odst. 1.),

5. že není ani podle daňových ani podle jiných zákonů už podle ustanovení samého zákona povinen daňovou pohledávku zaplatiti (§ 344, odst. 1.), nebo že exekuce není proti nebo vzhledem k jeho osobě přípustnou (§ 362, odst. 2.),

6. že byly zabaveny věci nebo pohledávky, které jsou z exekuce vyňaty (§ 362, odst. 1.),

7. že zabavení bylo vykonáno ve větším rozsahu než jest třeba, aby byla vymožena daňová pohledávka (§ 352, odst. 1.),

8. že úřad, který upomínku vydal nebo exekuční opatření učinil, nebyl k tomu příslušným (§ 346),

9. že výkonný orgán při výkonu exekučního úkonu nevykázal se písemným příkazem exekučního úřadu (§ 349) nebo překročil tento příkaz nebo jinak postupoval nesprávně,

10. že dlužník není povinen hraditi náklady na upomínku nebo exekuci (§ 404, odst. 1., 4. a 5.).

Proti nařízení berní exekuce zákon samostatné námitky nepřipouští, ježto nařízení berní exekuce jest pouhým vnitřním úředním aktem, který se dlužníkovi nesděluje. To však nepřekáží, aby bylo námitkami proti jinému exekučnímu opatření (na př. proti zabavení) uplatňováno, že nařízení exekuce bylo nepřípustné.

(3) Námitkami nelze uplatňovati okolnosti, které byl nebo jest dlužník oprávněn uplatniti v odvolání z vyměření daně, přírážek a příslušenství nebo z platební výzvy podle § 266, odst. 1.

(4) Námitky mají odkládací účinek jen tam, kde to zákon zvláště stanoví.

(5) Námitky dlužno podati do 8 dnů u úřadu, který upomínku vydal, pokud se týče opatření učinil; tento úřad také o nich rozhodne. Lhůta počíná se v případech, kde zákon nařizuje, aby opatření bylo dlužníkovi sděleno, dnem, který jde po dni sdělení, jinak dnem, který jde po provedení opatření. Ustanovení § 254, odst. 3., platí obdobně.

(6) Bylo-li námitkám vyhověno, učiní rozhodující úřad potřebná další opatření.

(7) Ze zamítavého rozhodnutí může se dlužník odvolati.

(8) Bylo-li odvolání vyhověno, učiní příslušný úřad (odst. 5.) opatření podle odstavce 6. Nebylo-li odvolání vyhověno, může dlužník své námitky uplatniti ještě žalobou u okresního soudu, v jehož obvodu jest exe-

K § 356, odst. 3. *Námitkami nelze tedy uplatňovati, že vyměření daně, přírážek, příslušenství je nesprávné (věcně nebo formálně), nebo že předpoklady podle § 264 nebo § 265 nejsou dány, nebo že částka, již se ručení týká, byla nesprávně vypočtena (§ 266, odst. 1.). Popírá-li však dlužník, že náležel jako osobně ručící společník k společnosti, které byla vymáhaná daň s přírážkami a příslušenstvím předepsána, může to vzhledem k ustanovení § 356, odst. 8., věta 2., uplatňovati také námitkami proti upomínce, po případě proti opatření při výkonu berní exekuce (zabavení).*

K § 356, odst. 4. *Viz § 371, odst. 3.*

K § 356, odst. 6. *Zakládají-li se námitky v tom, že daňová pohledávka zanikla, byla posečkána nebo není vykonatelnou, nebo že upomínka byla vydána nebo exekuční opatření bylo učiněno proti někomu, kdo není dlužníkem, nebo že exekuce není přípustnou z důvodů § 362, zruší, po případě omezí (§ 359, odst. 1.) úřad, vyhověvši námitkám, upomínku, pokud se týče exekuce, t. j. exekuční opatření, proti němuž byly námitky podány, a spolu všechny exekuční úkony až dosud vykonané (§ 358).*

K § 356, odst. 7. *Viz § 355.*

K § 356, odst. 8. *Podání žaloby není vázáno určitou lhůtou.*

kuční úřad, pokud popírá, že nastala právní posloupanost uvedená v § 260, odst. 1., nebo, že náležel jako osobně ručící společník k společnosti, které byla vymáhaná daň s přírážkami a příslušenstvím předepsána.

(9) Bylo-li žalobě pravoplatně vyhověno, budiž exekuce zrušena.

Odpor jiných osob proti berní exekuci.

§ 357.

(1) Tvrdí-li jiná osoba, že má na předmětu, berní exekuci postíženém, nebo na jeho části právo, které nedovoluje, aby exekuce byla vykonána, může proti ní podati odpor u exekučního úřadu, který o něm rozhodne. O odporu tom platí obdobně ustanovení § 356, odst. 6.

(2) Nevyhoví-li exekuční úřad odporu, nebo nerozhodne-li o něm do 30 dnů, může ona jiná osoba svému odporu zjednati platnost žalobou, kterou podá u okresního soudu,

K § 356, odst. 9. *Za tou příčinou soud po právní moci rozsudku oznámí to úřadu, který upomínku vydal, exekuční opatření učinil.*

Viz též § 359, odst. 1.

K § 357, odst. 1. *Právem, které nedovoluje, aby exekuce byla vykonána, jest na př. právo vlastnické, právo požívání, držba, právo retenční podle čl. 313 až 315 obch. zák. Předměty, které jsou u třetí osoby, nesmějí proti její vůli býti zabaveny (§ 367).*

K „odporu“ neopravňuje však právo zástavní, osobní právo na vydání nebo dodání věci do exekuce vzaté, spoluvlastnictví zabavené věci.

Kdo nemá věci v držení, nemůže zabavení odporovati proto; že mu přísluší zástavní nebo přednostní právo k ní (§ 370).

Odpor může býti podán kdykoliv, pokud není exekuce skončena.

Vyhoví-li exekuční úřad odporu, zruší, po případě omezí (§ 359, odst. 1.) exekuci.

K § 357, odst. 2. *Formálním předpokladem žaloby jest, že byl podán odpor proti exekuci u úřadu exekučního a že odpor ten buď byl vyřízen zamítavě nebo nebyl vyřízen do 30 dnů po podání. Žaloby, u nichž tento předpoklad není splněn, musí býti soudem zamítnuty.*

30denní lhůta stanovená pro rozhodnutí exekučního úřadu o odporu počíná dnem po podání odporu. Pro posouzení otázky, zdali byla lhůta dodržena, rozhodným jest datum vyřízení exekučního úřadu.

v jehož obvodu jsou zcela nebo z větší části předměty berní exekucí postižené v době, kdy se podává žaloba. O počítání lhůty platí obdobně ustanovení § 254, odst. 1. a 3.

(³) Bylo-li žalobě pravoplatně vyhověno, zruší exekuční úřad exekuci.

Zrušení, omezení a odklad berní exekuce.

§ 358.

Exekuční úřad zruší a to na návrh dlužníka nebo z moci úřední berní exekuci také kromě případů, o nichž jednájí §§ 356 a 357, zjistí-li, že nebyla přípustnou, nebo že byla provedena proti někomu, kdo není dlužníkem (§ 344, odst. 1.), nebo že nastaly okolnosti, jimiž pozbyla podkladu, nebo že nelze očekávat, že by exekuce, kdyby byla provedena, nebo kdyby se v ní pokračovalo, poskytla většího výtěžku, než jest třeba, aby byly uhrazeny exekuční náklady.

§ 359.

(1) Platí-li důvody, pro které má podle §§ 356 až 358 býti berní exekuce zrušena, jen pro jednotlivé věci, na něž jest exekuce vedena, nebo pro část vymáhané pohledávky, nebudiž exekuce zrušena, nýbrž jen co do těchto věcí nebo části pohledávky omezena.

(2) Mimo to budiž berní exekuce omezena, byla-li vykonána ve větším rozsahu, než jest třeba, aby byla uhrazena vymáhaná pohledávka s exekučními náklady.

K § 357, odst. 3. *K tomu cíli soud po právní moci rozsudku oznámí to úřadu, který exekuci vykonal.*

Viz též § 359, odst. 1.

K § 358. *Zrušením exekuce rozumí se případy, kde se v e š k e r é úkony exekuční, posud provedné, ruší a v exekuci již se nepokračuje.*

Nepřípustnou může býti berní exekuce proto, že daňová pohledávka zanikla, byla posečkána, nebyla vykonatelnou, nebo z důvodů § 362.

Podkladu může berní exekuce pozbyti zánikem daňové pohledávky během exekučního řízení.

K § 359, odst. 2. *Omězení exekuce stane se z moci úřední nebo na návrh dlužníka nebo i každého jiného věřitele, který vedením berní exekuce ve vlastních svých zájmech jest snad ohrožen.*

§ 360.

Berní exekuce může býti na návrh nebo z moci úřední odložena,

1. byla-li podána žádost o povolení přiročí,
2. je-li hodnověrně prokázán nárok dlužníkův na odpis daňového dluhu z důvodu zániku daňové povinnosti (§ 268, odst. 1.), nebo — při dani třídní — z důvodu nepoužívání, při dani pozemkové a třídní z důvodu živelní škody,

3. jsou-li proti exekuci uplatňovány námitky (§ 356) nebo odpor (§ 357),

4. byl-li podán návrh podle § 358, aby exekuce byla zrušena.

§ 361.

(1) O odkladu exekuce rozhoduje v případech § 360, č. 1. a 2., úřad, který stanoví vládní nařízení, v ostatních případech úřad exekuční.

(2) Odložení exekuce může býti učiněno závislým na podmínkách a výhradách.

K § 360. *Úřad rozhoduje o odkladu podle volného uvážení, přihlížeje ke všem okolnostem konkrétního případu, zejména k následkům spojeným pro dlužníka nebo žalobce věci vylučujícího s pokračováním v exekuci, ale také k zpětným účinkům odkladu exekuce na včasné a úplné uspokojení daňové pohledávky.*

K § 360, č. 3. *Jsou-li proti exekuci podány námitky nebo odpor, bylo by exekuci vždy odložit. Je-li však námitkami uplatňován jen nesprávný postup při výkonu exekuce, třeba předejiti odkladu exekuce podle možnosti okamžitou nápravou nebo rozhodnutím o námitkách.*

K § 361, odst. 1. *Návrhy na zrušení, omezení neb odklad exekuce nutno vyřizovati s největším urychlením.*

K § 361, odst. 2. *Mohlo-li by z odkladu vzniknouti nebezpečí pro uspokojení daňové pohledávky, může úřad povolit odklad s podmínkou, že ten, jemuž se odklad povoluje (dlužník, žalobce věci vylučující) daňovou pohledávku dostatečně zajistí.*

Neukládá-li se složení jistoty hned při povolení odkladu, bylo by si vyhraditi, že bude dána za daňovou pohledávku jistota, pakli by nastaly po povolení odkladu okolnosti, které by činily pravděpodobným, že daňová pohledávka jest ohrožena.

Po vykonaném zabavení bylo by odklad exekuce povolit toliko s výhradou okamžitého pokračování v exekuci, pakli by na zabavený předmět zavedena byla k návrhu jiného věřitele exekuce soudní.

Úřad povolující odklad stanoví, na jak dlouho se exekuce odkládá.

(3) Odložili-li se exekuce, zachovají se zatím všechny exekuční úkony, jež byly již provedeny, ledaže exekuční nebo jemu nadřízený úřad nařídí jinak.

Kdy jest berní exekuce co do věcí a osob nepřipustnou.

§ 362.

(1) Ustanovení exekučního řádu, na Slovensku a Podkarpatské Rusi exekučního zákona nebo jiných zákonů, podle nichž jsou

K § 361, odst. 3. Exekuční nebo jemu nadřízený úřad může jen tehdy naříditi, aby vykonané již exekuční úkony byly zrušeny, když by zachování těchto úkonů způsobilo těžce nahraditelnou újmu tomu, jemuž se odklad povoluje (dlužník, žalobce věci vylučující) a když tento mimo to dá jistotu, že vymáhaná daňová pohledávka bude plně uspokojena.

K § 362, odst. 1. V úvahu přicházejí ustanovení §§ 250, 251, 252, 290, 291, 292 ex. ř. z r. 1896, zákonů a nařízení, zachovaných v platnosti čl. VI. (§§ 24 a 25 loter. pat. za dne 13. března 1813, dekr. dv. kanc. ze dne 7. června 1826 sb. pol. z. sv. 54, důch. trest. zák. §§ 438, 439 a 444, výn. min. fin. ze dne 26. ledna 1852 č. 13435 a ze dne 4. února 1860 č. 33 ř. z., zák. ze dne 28. března 1889 č. 32 ř. z. §§ 1 a 2, dekr. dv. kanc. ze dne 5. prosince 1800 sb. pol. zák. sv. 15. č. 57., dekr. dv. kanc. ze dne 29. srpna 1839 sb. pol. z. sv. 67 č. 98, cis. pat. ze dne 24. října 1852 č. 223 ř. z. §§ 1—4, 8 a 12, zák. ze dne 27. května 1885 č. 134 ř. z. § 1 odst. 1. a 4., min. nař. ze dne 21. dubna 1876 č. 60 ř. z. a ze dne 2. ledna 1886 č. 10 ř. z.), čl. VII. (dvor. dekr. ze dne 3. června 1846 č. 968 sb. z. s., obch. zák. čl. 119, zák. ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. § 56, zák. ze dne 24. dubna 1874 č. 48 ř. z. §§ 1 a 2, zák. ze dne 26. prosince 1895 č. 197 ř. z. § 14, cis. nař. ze dne 19. září 1886 č. 144 ř. z. a vyhl. vešk. min. ze dne 18. listopadu 1886 č. 151 ř. z., úmluva mezinárod. o dopravě zboží po železnicích ze dne 14. října 1890 č. 186 ř. z. z r. 1892 čl. 23. odst. 4. a 5.), čl. VIII. (dvor. dekr. ze dne 11. května 1841 č. 535 sb. z. s., cel. ř. ze dne 11. července 1835 §§ 111, 112, 200, 206, 244, 252, 253, 382, 405, 406, 407, 425 a 427, min. nař. ze dne 13. března 1853 č. 91 ř. z., dvor. dekr. ze dne 16. května 1793 č. 103 sb. z. s., dvor. dekr. ze dne 13. května 1814 č. 1086 sb. z. s. a ze dne 15. února 1815 č. 1132 sb. z. s., pat. ze dne 5. listopadu 1837 č. 240 sb. z. s. §§ 29 a 30, zák. ze dne 7. května 1874 č. 50 ř. z. § 40, zák. ze dne 28. dubna 1889 č. 64 ř. z. §§ 37 a 38) a čl. IX. uv. zák. k ex. ř. z r. 1896 (dekr. dv. kanc. ze dne 29. září 1835 č. 84 sb. z. s., zák. ze dne 21. dubna 1882 č. 123 ř. z. §§ 4 a 5, not. ř. ze dne 25. července 1871 č. 75 ř. z. §§ 25 a 26, zák. ze dne 23. března 1885 č. 48 ř. z. § 3 odst. 5.—10., dekr. dv. kom. ze dne 21. srpna 1838 č. 291 sb. z. s. se změnou z § 299 ex. ř. plynoucí, dvor. dekr. ze dne 29. května 1838 č. 274 sb. z. s.,

určité věci, pohledávky a práva zcela vyňaty z exekuce soudní, nebo podle nichž je soudní exekuce na takové věci, pohledávky a práva přípustnou jen v určitých mezích nebo s určitými omezeními, platí obdobně i co do exekuce berní.

(2) Rovněž platí pro berní exekuci zákonná omezení soudní exekuce z dlužníkovy osoby.

zák. ze dne 12. července 1872 č. 112 ř. z. §§ 24—26 se změnami podle zák. ze dne 15. dubna 1920 č. 314 Sb. z. a n., zák. ze dne 28. prosince 1887 č. 1 ř. z. z r. 1888 § 43, zák. ze dne 16. července 1892 č. 202 ř. z. § 42 a zák. ze dne 16. června 1894 č. 120 ř. z. § 1), dále ustanovení čl. X. a XI. uv. zák. k ex. ř. z r. 1896 a pak těchto zákonů a nařízení: min. nař. ze dne 3. října 1907 č. 235 ř. z., zák. ze dne 12. dubna 1907 č. 210 ř. z. § 8, zák. ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z. § 76, zák. ze dne 27. prosince 1905 č. 213 ř. z. §§ 1, 2, 9 a 10, vl. nař. ze dne 26. listopadu 1920 č. 630 Sb. z. a n. § 22, konk. ř. (cis. nař. ze dne 10. prosince 1914 č. 337 ř. z.) § 10, vyr. ř. (totéž cis. nař.) § 10 odst. 1. a 2., nař. vl. ze dne 12. května 1919 č. 246 Sb. z. a n. § 10, zák. ze dne 14. dubna 1920 č. 347 Sb. z. a n. § 14, zák. ze dne 21. března 1918 č. 109 ř. z. § 2, zák. ze dne 11. srpna 1918, č. 318 ř. z. § 2, zák. ze dne 9. listopadu 1918 č. 32 Sb. z. a n. § 1, zák. ze dne 23. září 1919 č. 530 Sb. z. a n. § 5 odst. 11., zák. ze dne 18. března 1921 č. 120 Sb. z. a n. § 5, zák. ze dne 21. prosince 1921 č. 476 Sb. z. a n. § 5, zák. ze dne 25. února 1919 č. 84 Sb. z. a n. § 1, zák. ze dne 20. února 1920 č. 142 Sb. z. a n. § 36, zák. ze dne 31. ledna 1922 č. 41 Sb. z. a n. § 2, zák. ze dne 15. dubna 1920 č. 319 Sb. z. a n. § 4, zák. ze dne 17. února 1922 č. 76 Sb. z. a n. §§ 73, 91, odst. 6., a 94, zák. ze dne 4. července 1923 č. 133 Sb. z. a n. §§ 43 a 70, odst. 6., a 73, zák. ze dne 10. října 1924 č. 240 Sb. z. a n. § 5, zák. ze dne 15. července 1919 č. 414 Sb. z. a n., zák. ze dne 11. července 1922 č. 242 Sb. z. a n. § 88, cis. nař. ze dne 25. července 1914 č. 138 ř. z. § 19 a), zák. ze dne 9. října 1924 č. 291 Sb. z. a n. § 139, zák. ze dne 10. června 1925 č. 148 Sb. z. a n. § 83, zák. ze dne 15. dubna 1920 č. 314 Sb. z. a n. ve znění zák. ze dne 2. července 1924 č. 177 Sb. z. a n., zák. ze dne 18. března 1921 č. 115 Sb. z. a n. § 4, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi §§ 2 a 3 zák. čl. XLI./1908, §§ 52 a 53 odst. 2. zák. čl. LX./1881, §§ 6 a 7 zák. čl. XLI./1908 částečně změněné zák. ze dne 15. dubna 1920 č. 314 Sb. z. a n., § 56 zák. čl. LX./1881, § 57 zák. čl. LX./1881 částečně změněný §§ 8 a 9 zák. čl. XLI./1908 a zák. ze dne 15. dubna 1920 č. 314 Sb. z. a n., § 59 zák. čl. LX./1881, § 12 postl. odst. zák. čl. XLI./1908, § 64 zák. čl. LX./1881, §§ 13, 14 a 15 zák. čl. XLI./1908 částečně změněné zák. ze dne 15. dubna 1920 č. 314 Sb. z. a n., §§ 65, 66 a 68 zák. čl. LX./1881, § 26 zák. čl. LXI./1881 a § 40 zák. čl. VII./1886.

K § 362, odst. 2. To jsou: § 15 ex. ř., cis. nař. ze dne 29. července 1914, č. 178 ř. z. a § 34 ex. ř., na Slovensku a v Podkarpatské Rusi § 16 zák. čl. XLI./1908.

Úkony berní exekuce.

§ 363.

Berní exekuce koná se pouze:

- a) zabavením a prodejem hmotných věcí movitých (svršků),
- b) zabavením a vybráním peněžních pohledávek, vyjímajíc pohledávky knihovní,
- c) zabavením a provedením nároků na vydání nebo dodání hmotných věcí movitých.

Zabavení a prodej hmotných věcí movitých (svršků).

§ 364.

(1) Hmotné věci movité (svršky), které

K § 363. Předmětem berní exekuce je výhradně movitý majetek dlužníkův a to: hmotné věci movité, peněžní pohledávky, vyjímajíc knihovní pohledávky (t. j. pohledávky, pro které jest v knihách zapsáno zástavní nebo nadzástavní právo), a nároky na vydání nebo dodání hmotných věcí movitých.

Na jinaký majetek dlužníkův: nemovitosti, knihovní pohledávky, nároky na vydání nebo dodání hmotných věcí nemovitých, jinaká práva majetková lze pro daně s přírážkami a příslušenstvím, včas nezapravené, vésti pouze exekuci soudní.

Úkony exekučními jsou při exekuci na hmotné věci movité zabavení a prodej, při exekuci na peněžní pohledávky zabavení a vybrání a toliko výmínečně prodej (§§ 397 a 398), při exekuci na nároky na vydání nebo dodání hmotných věcí movitých zabavení a provedení. Zabavením, které je všem třem druhům movitého majetku společno, avšak různě se vykonává, určuje se předmět a objem exekuce a vymáhajícímu věřiteli (státu) zaručuje se — v podobě práva zástavního — přednost na uspokojení z takto určeného předmětu. Prodejem, vybráním, provedením zpeněžení se předměty prvím úkonem zjištěné (zabavené), aby výsledku tohoto zpeněžení bylo použito k uspokojení vymáhajícího věřitele (státu).

Na rozdíl od práva platného dříve na Slovensku a v Podkarpatské Rusi (§§ 49 a 50 zák. čl. XI/1909) nestanoví zákon o přímých daních, v jakém pořadí má exekuce býti vedena na jednotlivé druhy dlužníkovy movitého majetku; je tudíž vymáhajícím, pokud se týče exekučním úřadím zůsta-vena volba mezi jednotlivými druhy dlužníkovy movitého majetku. Zvolí ovšem vždy ten druh dlužníkovy majetku, od něhož dá se očekávat, že nedoplatek bude vydobyt co nejrychleji, s nejmenšími náklady a s nejmenší újmou pro dlužníka.

K § 364. Viz § 253 ex. ř. z r. 1896.

jsou u dlužníka, zabaví se tím, že je výkonný orgán sepíše a popíše v protokolu (§ 354).

K § 364, odst. 1. Které věci jest považovati za hmotné věci movité, stanoví soukromé právo (v Čechách, na Moravě, ve Slezsku §§ 292 a n. obč. zák., na Slovensku a Podkarp. Rusi právo zvykové). Všeobecně platí právně za movitý majetek všechno, co podle své povahy není nemovitým nebo nepatří podle zákona k věcem nemovitým. Kromě pozemků jsou majetkem nemovitým stavby, jsou-li pevně a trvale s pozemkem spojeny, rostliny, pokud nebyly odděleny od půdy, a movité věci, které jsou příslušenstvím věcí nemovitých (Dr. G. Neumann: Kommentar zur E. O.). Hmotné jsou věci, které se dají postřehnouti smysly.

Právní povahu hmotných věcí movitých mají a proto stejně, jako tyto, se zabaví kuksy, t. j. podíly ve jmění těžírstva, k dolování založeného (§ 140 hor. zák., čís. pat. ze dne 23. května 1854, č. 146 ř. z. a čl. XXV. uv. zák. k ex. ř. z r. 1896). Podle předpisů o exekuci na hmotné věci movité provádí se také exekuce na cenné papíry (vyjímajíc ony v § 385 uvedené), na př. státní, zemské, obecní dlužní úpisy, prioritní obligace, zástavní listy, akcie bank, železnic a průmyslových podniků, losy a papíry majiteli svědčící vůbec, dále veřejné obligace, které znějí na určité jméno nebo vinkulováním jsou věnovány určitému účelu, vyplácejí-li se úroky z nich na kupony (viz min. nař. ze dne 2. července 1859, č. 120 ř. z., čl. XV. uv. zák. k ex. ř. z r. 1896 a min. nař. ze dne 24. října 1897, č. 249 ř. z.).

Zabaviti se smějí toliko věci, které jsou u (v moci) dlužníka, anebo někoho jiného, ochotného je vydati (§ 367).

Býti u někoho, znamená tu býti ve skutečné moci někoho. Věc je u toho, kdo má skutečnou moc nad ní. Není třeba, aby měl vůli, věc ve své moci držeti anebo pro sebe míti (držení). V tom smyslu jsou na př. u (v moci) hospodáře — bez ohledu, je-li tento vlastníkem anebo toliko nájemcem či pachtýřem pozemku — všechny věci v obydlí, ve stodole, v dílně, v chlévě, ve sklepu, ledaže byly dány služebními osobami do místnosti jim výhradně vykázané anebo, podnájemníky do místností jim pronajatých anebo, že byly přineseny osobami, které se tam návštěvou zdržují. Věci v hostinském (hotelovém) pokoji jsou u (v moci) hoteliera a nikoliv u (v moci) hosta; věci uložené v místnosti živnostenské, krámské, továrně jsou u (v moci) majitele živnosti, obchodu, továrního podniku a nikoliv u (v moci) zaměstnance živnosti atd. Věci u jiné osoby schované nebo jiné osobě do zástavy nebo ke správě nebo ke zpracování odevzdané, jsou u (v moci) této jiné osoby. Plodiny na poli a poražené dříví v lese jsou, pokud nebyly prodány a již odevzdaný nebo nebylo-li dříví podle smlouvy o poražení lesa skáceno, zpravidla u (v moci) držitele statku.

Věc může také býti současně u (v moci) několika osob, jak to bývá zpravidla u manželů nebo osob žijících v konkubinátě (ve společné domácnosti). V takovém případě může zabavení býti provedeno proti každému majiteli. Věci však, které má manželka uzamčené nebo které toliko pro její osobu jsou určeny k ošacení a k ozdobě nebo vůbec k upotřebení, jsou

(2) V protokolu nutno uvést vykonatelnou daňovou pohledávku (§ 259, odst. 4.), pro

tolíko u (v moci) manželky. Věci v bytě manželky, žijící odloučeně od manžela, považují se za věci jsoucí u (v moci) manželky.

U (v moci) osob, které pro úplnou nezpůsobilost jednati nebo pro omezenou způsobilost svou k jednání jsou zastoupeny zákonným zástupcem (na př. poručníkem nebo opatrovníkem), jsou nejen věci, které ony samy mají ve své moci, nýbrž i věci, které za ně mají ve své moci jejich zákonní zástupcové nebo osoby služebné, bydlící u oněch osob aneb u jejich zákonných zástupců.

Pokud nejsou v zájenním příkazu dána výkonnému orgánu závazná nařízení o výběru věcí, které se mají zabavit, přísluší volba těchto věcí výkonnému orgánu. Vybíraje tyto věci, výkonný orgán má přihlížeti k tomu, aby daňová pohledávka byla co nejrychleji uspokojena. Při tom však nutno také přihlížeti, pokud možno, k potřebám dlužníkovým a šetřiti jeho domácnosti. V první řadě má býti sáhnuto na hotové peníze a cenné papíry, které tu snad jsou. Není-li jich, mají býti vybrány věci, jichž může dlužník nejlehčeji postrádati, a má při tom vzat býti zřetel na jeho vlastní prohlášení. Potom mají býti zabavovány věci, které lze snadno přenést nebo za určité ceny z ruky odprodati, jako věci z drahých kovů, prádlo, šatstvo, obilí a pod. Věci, jejichž přenesení, uschování nebo udržování by vyžadovalo nepoměrně vysokého nákladu nebo jejichž prodej toho času by jen s velkou ztrátou byl možný, mají býti jen tehdy zabaveny, když tu není žádných jiných předmětů. Totéž platí o věcech, které podle nalezených zájenních známek nebo podle udání dlužníkovy nebo jiné osoby jsou již zabaveny jiným správním úřadem nebo soudem (§ 364, odst. 4.), nebo o nichž někdo jiný tvrdí, že má na nich právo, které nedovoluje, aby exekuce byla vykonána (§§ 357 a 364, odst. 3.), nebo právo zástavní nebo přednostní (§ 370).

O hmotných věcech movitých z exekuce vyňatých (nezabavitelných) viz § 362.

O zájenním protokolu platí ustanovení § 354.

Zabavené věci mají v zájenním protokolu býti sepsány a popsány přesně s udáním jejich množství, váhy, počtu kusů, podstatných znaků atd. Popis musí býti stručný a má umožniti, aby byla zjištěna totožnost naproti podobným předmětům; proto jest, pokud možno, uvést známky, podle nichž se věci od sebe liší. K sepsání protokolu bude použito vzorců, které budou vydány ministerstvem financí.

Odhad svršků má býti proveden nikoliv již při zabavení, jak tomu bylo dosud v berní exekuci, nýbrž — souhlasně s exekucí soudní — zpravidla teprve při dražbě nebo před dražbou. Důvod: aby se ušetřil náklad na odhad v těch přechetných případech, kde nedojde k dražbě zabavených věcí, ježto dlužník po provedeném zájmu vymáhaný nedoplatek zaplatí nebo dosáhne příročí a pod.

Aby však nebylo zabavení nad potřebu vykonáno (§ 352, odst. 1.), má výkonný orgán sám vypočísti výtěžek, kterého by se asi při prodeji jed-

kterou byly sepsané věci zabaveny; daně s přírážkami buďte při tom uvedeny přesně číselně.

(3) Tvrdí-li se při zabavení, že má někdo jiný k věcem sepsaným v protokolu nebo k některým z nich práva, jež nedopouštějí výkonu exekuce, buďte tyto nároky poznamenány v zájenním protokolu.

(4) Zví-li výkonný orgán při zabavení, že věci jím zabavené nebo některé z nich byly již zabaveny jiným správním úřadem nebo soudem, poukáže na to rovněž v zájenním protokolu.

(5) O vykonaném zabavení budiž dlužník, nebyl-li ani osobně ani svým zástupcem při-

notlivých věcí dosáhlo a poznamenati jej tužkou buď v protokolu na místě, kde věci uvedl, nebo v seznamu, připojeném k protokolu. K jednostranným udáním ceny dlužníkem nutno při tom hleděti s potřebnou opatrností, aby stát nebyl poškozen.

Mají-li býti zabaveny věci, jejichž cenu výkonný orgán vůbec nemůže posouditi, na př. umělecká díla, věci z drahých kovů, drahokamy, stroje a pod., přibere výkonný orgán již k zabavení způsobilého, pokud možno soudního znalce (§ 376, odst. 2.), který věci ty odhadne a u věcí z drahých kovů udá také jejich kovovou hodnotu. Cenu odhadní, pokud se týče kovovou, poznamená výkonný orgán v protokolu.

K § 364, odst. 2. Úroky z prodlení, které jest dlužník povinen platiti (§ 271), netřeba v protokolu uvést číselně; stačí uvést den, od kterého jest dlužník povinen úroky platiti.

K § 364, odst. 3. Označuje-li při zabavování dlužník věci, které jsou u něho (v jeho moci), za věci mu nenáležící nebo nezcizitelné, anebo uplatní-li jiné osoby, které nemají zabavované věci ve své moci, taková práva, která by, jako na př. vlastnictví nebo držba, nedopouštěla, aby exekuce byla provedena (§ 357), anebo dovolávají-li se jiné osoby práva zástavního nebo přednostního, netvrdíce, že mají zabavované věci v držení (§ 370), nesmí se tím dáti výkonný orgán zdržeti od výkonu zabavení, pokud tu není jiných zabavitelných věcí, jež stačí, aby byl uhrazen exekuční nárok s příslušenstvím. Vykoná-li se zabavení přes odpor dlužníkův nebo jiných osob, poznamená výkonný orgán tvrzené nároky v zájenním protokolu a jiné osoby, které odporují zabavení, upozorní, že jim náleží, aby k obhájení svých práv nároky své uplatnily u exekučního úřadu (§§ 357 a 370).

K § 364, odst. 5. Okolnost, že není přítomen ani dlužník ani jeho zástupce, nepřekáží vykonání zabavení, dlužník musí však v takovém případě o vy-

tomen, exekučním úřadem zpraven u připojení opisu zájemního protokolu.

(6) Zástupcem podle předchozího odstavce rozumí se nejen zvláštní zmocněnec dlužníků (§§ 262 a 263), nýbrž i dospělá osoba náležející k dlužnickové rodině.

§ 365.

(1) Svršky, které jsou již exekučním úřadem pro jinou pohledávku zabaveny, zabaví se tím, že se další zabavení poznamená v protokolu již sepsaném. V poznámce uvede se vykonatelná daňová pohledávka podle § 364, odst. 2.

konaném zabavení býti exekučním úřadem zpraven. Má-li zabavení býti vykonáno v bytě dlužnickové a mají-li při tom býti otevřeny zamčené domovní dveře, místnosti nebo schránky, nutno, není-li přítomen ani dlužník ani některá dospělá osoba, náležející k jeho rodině nebo jím k dozoru ustanovená, přibrati k otevření domovních dveří, místností nebo schránek dvě hodnověrné zletilé osoby za svědky (§ 350, odst. 1.). Kromě toho musí dlužník o provedeném zabavení býti zpraven.

K § 364, odst. 6. Zvláštním zmocněncem rozumí se osoba, která jest podle § 262 nebo 263 oprávněna za dlužníka jednati.

Osoby služebné nenáležejí k rodině.

K § 365. Viz § 257 ex. ř. z r. 1896.

K § 365, odst. 1. Byly-li svršky, které se zabavití mají, již dříve exekučním úřadem zabaveny, bude zjištěno podle zájemních protokolů již po ruce jsoucích.

Poznámkou vykoná se zabavení též, předchází-li exekuce (zabavení) k zajištění.

Jestliže svršky dosud zabavené, hledíc k jejich hodnotě, neuhrazují beze všech pochybností předcházející zástavní pohledávky a pohledávku nově přibylou a jestliže zároveň lze za to míti, že budou u dlužníka nalezeny ještě nezabavené předměty, kterých může býti použito k doplnění neúplné úhrady, musí výkonný orgán dodatečně zabavení na místě samém vykonati a nově nalezené věci sepsati a popsati, a to buď v dodatku k dřívějšímu zájemnímu protokolu anebo v protokolu novém.

Poznámka dalšího zabavení v zájemním protokolu již sepsaném musí však z povinnosti úřední se státi, ať po novém nařízení zabavení má ještě zvláštní zájemní protokol býti sepsán čili nic.

Zabavení svršků poznámkou na dřívějším zájemním protokolu nemůže býti již platně vykonáno, jestliže dřívější zástavní právo zaniklo zrušením exekuce.

O výkonu zabavení, jsou-li svršky již zabaveny soudem, viz § 369.

(2) Dlužníka nutno o tomto dalším zabavení zpravití.

§ 366.

Kdy a jak mají býti zabavené svršky uschovány, stanoví se vládním nařízením.

K § 365, odst. 2. O zpravení dlužníka platí obdobné, co řečeno o zpravení dlužníka podle § 364, odst. 5.

K § 366. Viz §§ 259 a 260 ex. ř. z r. 1896.

O uschování zabavených předmětů platily dosud v Čechách, na Moravě a ve Slezsku tato ustanovení (služební instrukce pro berní vykonavatele):

a) *Hotové peníze, cenné papíry, mince, věci zlaté a stříbrné, pak jiné lehce přenesitelné cenné předměty buďtež v přítomnosti dlužníka nebo osob zájmu přítomných zabaveny a pro dotyčný berní úřad na poštu dopraveny, anebo v místech, kde poštovního úřadu není, obecnímu starostovi za účelem dodání na berní úřad odevzdány;*

b) *věci, které lze uzavřítí, buďte v bytu dlužnickově zavřeny a zavření to přitisknutím úřední pečeti pojištěno;*

c) *jiné svršky, na př. koně, krávy, voly a pod. mohou dlužníku prozatím k opatrování, též k užívání býti ponechány, avšak buďtež jemu následky svémocného odstranění těchto svršků s poukázáním na předpisy všeobecného trestního zákona připomenuty.*

Jestliže by vzhledem k osobnosti dlužnickově byly obavy co se týče jistoty zabavených věcí, mají tyto býti přeneseny do bezpečného uschování, po př. vhodnému schovateli býti předány, který svým spolupodpisem na zájemním protokolu potvrdí, že ty předměty řádně obdržel.

Neprovede-li se uschování zabavených věcí, budiž vykonané zabavení na nich vyznačeno způsobem, pro každého snadno zřejmým.

Celkem obdobné předpisy platily dosud také na Slovensku a v Podkarpatské Rusi (§§ 51 a 55 zák. čl. XI./1909).

Poněvadž pak uvedená ustanovení v podstatě kryjí se i s ex. ř. z r. 1896, budou bezpochyby s některými menšími změnami a doplňky převzata i do vládního nařízení, které podle § 366 má stanoviti, jak a kdy mají zabavené svršky býti uschovány.

Poškození, zničení, znehodnocení, svémocné odstranění atd. zabavených věcí je trestno podle zákona ze dne 25. května 1883, č. 78 ř. z., na Slovensku a Podkarpatské Rusi podle §§ 359 a 360 zák. čl. V./1878.

Podle § 259, odst. 3., ex. ř. z r. 1896 zřídí exekuční soud schovatele na nebezpečnoství vymáhajícího věřitele. Podle rozh. nejv. soudu ze dne 15. října 1912 (přil. k Věst. min. sprav. 1828) stíhá vymáhajícího věřitele nebezpečí odevzdání a zejména doprava věcí, jež se mají uschovati ke schování. Podle rozh. nejv. soudu ze dne 3. října 1911 (Gl. U. 5581) ručí vymáhající věřitel také za škodu, která povstane jiným, čínicím vlastnické nároky, uschováním věcí v dražebně, a to od doby, kdy mu byly je-

§ 367.

Ustanovení §§ 364 až 366 platí též pro zabavení a uschování svršků dlužníkovi náležejících, které jsou u někoho jiného, ochotného je vydati. Není-li jiná osoba ochotna věci vydati, může býti provedena exekuce jen podle § 399.

§ 368.

(1) Zabavením nabývá stát pro vymáhanou pohledávku zástavního práva na svršcích v zájemném protokolu sepsaných a popsáných.

jejich nároky oznámeny. § 366 zák. o přímých daních nepraví, na čí nebezpečí děje se uschování zabavených věcí; nezbyvá tudíž než použití obdobně cit. ustanovení ex. řádu.

K § 367. Viz § 262 ex. ř. z r. 1896.

Je-li jiná osoba, u níž jsou dlužníkovy věci, které se mají zabavit, ochotna tyto věci vydati, vykoná se zabavení, byť i od třetích osob byl podán odpor proti výkonu zabavení proto, že porušena byla jejich práva držební, vlastnická nebo jiná práva.

Nesouhlasí-li jiná osoba, u které jsou věci dlužníkovy, s jejich zabavením, nemůže zabavení býti vykonáno. V takových případech zbývá jen exekuce zabavením a vybráním dlužníkovy nároku na vydání oněch věcí podle § 399.

Rozhodnutí nejvyššího soudu:

Svršky v uschování jiných osob, které byly s jejich svolením již zabaveny, mohou býti jen tehdy dále zabaveny, prohlásí-li tyto osoby opětně, že jsou ochotny je vydati (ze dne 25. listopadu 1903, č. 16552, příl. k Věst. min. sprav. 753).

Zabavují-li se náklady, jsoucí v uschování dráhy, nelze prohlášení přednosty stanice, že připouští zabavení nákladního zboží ve vagonu, míti za rovno ochotě vydati zboží, ježto přednosta stanice není oprávněn, takové prohlášení vydati (ze dne 28. října 1910, Gl. U. 5277).

Věci, které jsou v místnostech veřejné společnosti, nesmějí pro pohledávku jen proti některému společníku zabaveny býti bez souhlasu společnosti (ze dne 28. října 1902, č. 14466, příl. k Věst. min. sprav. 642, Gl. U. 2075).

K § 368. Viz § 256 ex. ř. z r. 1896.

K § 368, odst. 1. Toto zástavní právo nazývá se exekucním nebo také zájemným právem zástavním.

Zabavením svršků nepozbývá dlužník práva přenéstí je na jiné místo nebo dáti v uschování jiné osobě (roz. nejv. soudu ze dne 10. října 1923, Sbírka rozh. 3019). Zástavní právo nabyté na svršcích nepřechází na požární náhradu, byly-li ohněm zničeny (roz. nejv. soudu ze dne 30. dubna 1913, Jur. Bl. 29/13).

(2) Pro pořadí tohoto zástavního práva jest rozhodnou doba skutečného výkonu zájemního popisu (poznámky v zájemném protokolu). To platí zejména také pro pořadí zástavních práv nabytých téhož dne, nikoliv však najednou. Zabavuje-li se však pro několik pohledávek zároveň, jsou zástavní práva tím nabytá mezi sebou ve stejném pořadí.

(3) Zástavní právo zanikne, nebyl-li prodej zabavených věcí proveden do 3 roků ode dne zabavení. Do 3leté lhůty počítají se i dny poštovní dopravy, nepočítá se však doba, po

K § 368, odst. 2. Zástavního práva jest nabyto již tím okamžikem, kdy byly svršky sepsány a popsány a nerozhoduje, byl-li zájemní protokol výkoným orgánem teprve pak dodatečně na čisto opsán (roz. nejv. soudu ze dne 29. května 1912, Zentral-Bl. 311/12). K nabytí exekucního (zájemního) práva zástavního na hmotných věcech movitých stačí sepsání a popis věci v zájemném protokolu. Není k tomu třeba, aby doručeno bylo usnesení o zabavení dlužníku (roz. nejv. soudu ze dne 17. června 1902, č. 8395, příl. k Věst. min. sprav. 575, Gl. U. 1947). Byl-li vykonán zajišťovací zájem současně s uhrazovacím, jsou si zástavní práva tím nabytá v pořadí rovná. Nevystačuje-li rozdělovaný prodejový výtěžek, jest tudíž, nabytí-li do té doby právní moci exekucní titul pro zajišťovací exekuci neb uplynula-li již platební lhůta v něm určená, obě pohledávky zástavním právem zajištěné zapraviti podle poměru jejich úhrnu (roz. nejv. soudu ze dne 5. dubna 1906, č. 5666, Právník 640/06).

K § 368, odst. 3. Kdežto podle § 256, odst. 2., ex. ř. z r. 1896 soudcovské zástavní právo zaniká, neučinil-li vymáhající věřitel do roka po zabavení návrhu na povolení prodeje a nepokračuje-li řádně v prodejovém řízení, stanoví § 368, odst. 3., že zástavní právo, nabyté berním zabavením, zaniká teprve, nebyl-li prodej proveden do 3 let ode dne zabavení. Příčinu této odchylky od ex. ř. z r. 1896 sluší hledati v tom, že berní zástavní právo podle dosavadního práva v zemích historických vůbec nepodléhalo promlčení, zvláště však v tom, že promlčecí lhůta pouze jednorocní by překážela povolování delších přiročí a tudíž byla by na neprospěch především poplatníků — dlužníků samých. Jednorocní promlčecí lhůta při soudcovském zástavním právu není, pokud jde o daně, tak nebezpečnou, ježto soudní exekuce na svršky pro daně činí, jak statistika dokazuje, jen nepatrné procento daňových exekucí mobilárních.

Ustanovení ex. ř. z r. 1896 doplněno zároveň tím, že vysloveno shodně s chystanou osnovou budoucího ex. ř., že do roční lhůty se započítají i dny poštovní dopravy, nepočítá se však doba, po kterou byla exekuce odložena z příčin, ležících mimo vůli vymáhajícího, pokud se týče exekucního úřadu, tedy na př. pro námitky proti zabavení (§ 371, odst. 3.), nebo pro usnesení konkursního (vyrovnávacího) soudu neb konkursního (vyrovnávacího) komisaře podle § 11, odst. 2., konk. (vyrov.) ř. z r. 1914.

kteřou byla exekuce odložena z příčin ležících mimo vůli vymáhajícího, pokud se týče exekučního úřadu.

§ 369.

(1) Jestliže berní zástavní právo předchází soudnímu, provede exekuční úřad co nejrychleji zahájenou berní exekuci a složí pak u exekučního soudu přebytek, který tu snad je po zapravení pohledávky a exekučních útrat.

(2) Jestliže však soudní zástavní právo předchází bernímu, nepokračuje exekuční úřad v berní exekuci, nýbrž zažádá ihned, aby berní zabavení bylo poznamenáno v soudním zájemním protokole a, je-li třeba, navrhně prodej u exekučního soudu. O tom zpraví případně vymáhající úřad.

(3) Způsob, jak se exekuční úřady a soudy

Nabyté exekuční zástavní právo pro veřejné dávky nezaniká prohlášením konkursu nebo vyrovnáním, a to ani tehdy, když ho bylo nabyto v posledních 60 dnech před prohlášením konkursu nebo vyrovnáním (§ 12, odst. 1., konk. a vyrov. ř. z r. 1914).

K § 369, odst. 2. Z toho, že exekuční úřad má zažádati, aby berní zabavení bylo poznamenáno v soudním zájemním protokole, plyne, že berní zabavení zůstává v platnosti a že pro pořadí zástavního práva pro daňovou pohledávku je rozhodnou doba, kdy berní zabavení bylo vykonáno.

Exekuční úřad zpraví o zažádání, aby berní zabavení bylo poznamenáno v soudním protokole, pokud se týče o návrhu na prodej, vymáhající úřad tehdy, když tento úřad není totožným s úřadem exekučním.

K § 369, odst. 3. *Pravděpodobně bude vládním nařízením zachován dosavadní způsob, platný v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Exekuční úřady zasílají všechny protokoly administrativně sepsané ihned po sepsání exekučním soudům k nahlédnutí. Exekuční soudy porovnají došlé protokoly bez prodlení se zápisy v zájemním rejstříku a, jestliže věci exekučním úřadem jsou již soudně zabaveny, poznamenají administrativní zabavení v zájemním rejstříku a soudní zabavení v protokole o administrativním zabavení, načež ihned vrátí administrativní protokol úřadu exekučnímu. Ukáže-li se však, že věci administrativně zabavené nejsou dosud soudně zabaveny, odpadá poznámka v zájemním rejstříku i v administrativním zájemním protokole a exekuční soud vrátí administrativní zájemní protokol bez prodlení exekučnímu úřadu. Jestliže pak věci, které jsou již zabaveny administrativně (exekučním úřadem), mají být zabaveny soudně, vykoná se soudní zabavení, jakoby tyto věci vůbec ještě nebyly zabaveny, výkonný orgán soudní musí však ihned se postarat, aby soudní zabavení bylo poznamenáno v protokole o zabavení administrativním.*

o nabytých zástavních právech navzájem zpravují, stanoví se vládním nařízením.

§ 370.

(1) Kdo nemá věci v držení, nemůže odporovati zabavení proto, že mu přísluší zástavní nebo přednostní právo k ní. Může však žádati u exekučního úřadu, aby byl z výtěžku za tuto věc uspokojen přede všemi, nehledíc, zda jest jeho pohledávka již splatnou čili nic.

(2) Dokud nebylo o jeho nároku exekučním úřadem rozhodnuto, nebudiž prováděn prodej věci.

(3) Neuzná-li exekuční úřad jeho nároku, může mu žadatel zjednatí platnost žalobou u okresního soudu, v jehož obvodu bylo zabavení provedeno.

(4) Byla-li věc prodána exekucí dříve, než bylo o žalobě pravoplatně rozhodnuto, budiž výtěžek zatím u exekučního úřadu uložen.

Výkonný orgán má protokol o exekučním výkonu (po případě zpravu) nejdéle druhého dne po výkonu, nevrátí-li se však ještě téhož dne do místa exekučního úřadu, nejdéle druhého dne po návratu předložit exekučnímu úřadu.

Dlužník a účastníci (§ 354, odst. 2.) mohou žádati, aby jim bylo dovoleno nahlédnouti do spisů exekučního řízení se týkajících a poříditi si opisy, pokud nejde o vnitřní úřední spisy, do nichž nelze nahlédnouti, pokud se týče porřízení opisů připustiti z důvodů veřejných nebo z příčiny zachování tajemství (§ 339 a 331, odst. 3.).

K § 370. Viz § 258 ex ř. z r. 1896.

Z důvodů obdobných, jako v § 357, byl v § 370 převzat § 258 ex ř. z r. 1896 se změnou, že nárok má být uplatněn nejdříve u exekučního úřadu a teprve, nebyl-li exekučním úřadem uznán, žalobou u soudu.

K § 370, odst. 1. Osobou, které přísluší zástavní nebo přednostní právo na věci, je na př. povozník podle čl. 409 obč. zák., propachtující nebo pronájemce podle § 1101 obč. zák.

K § 370, odst. 3. Žaloba jest určovací žalobou podle § 228 civ. soud. řádu (zák. ze dne 1. srpna 1895, č. 113 ř. z.).

Žaloba podle § 258 ex ř. není vázána podmínkami § 228 c. ř. s. (průkaz právního zájmu). Propachtovatel může ji kdykoliv podati, i když není nedoplatku nájemního (rozh. nejv. soudu ze dne 8. února 1911, Gl. U. 5358). Nepodá-li žaloby, nepozbývá propachtovatel zákonného zástavního práva (rozh. nejv. soudu ze dne 28. listopadu 1905, č. 18.380; Gl. U. 3233).

§ 371.

(1) Zabavené peníze sčítují se na exekuční náklady a na vymáhanou pohledávku v pořadí podle § 273, odst. 3.

(2) Jiné zabavené věci budou na příkaz exekučního úřadu prodány.

(3) Byly-li proti zabavení podány námitky, nesmí býti prodej proveden, dokud nebylo

K § 371. Viz § 261 ex. ř. z r. 1896.

K § 371, odst. 1. Ježto podle § 353, odst. 2., výkonní orgánové nejsou oprávněni přijímatí platby, jichž má býti dobyto exekucí, vypuštěno v § 371, odst. 1., který obsahově odpovídá 1. odstavci § 261 ex. ř. z r. 1896, ustanovení, podle něhož odnětí peněz výkonným orgánem má též účinek, jako by dlužník platil. Právní význam tohoto vypuštění je ten, že hoto-
vost, kterou výkonný orgán nalezne při zájmu, nebude výkonným orgánem přijata jako platba, nýbrž pouze zabavena, takže až do zúčtování na vymáhaný daňový dluh zůstane vlastnictvím dlužnickovým.

Penězi rozumí se nejen domácí, nýbrž i cizozemská platidla a běžné mince.

Exekuční úřad sečká se sčítováním zabavených peněz na vymáhanou pohledávku až do projití 8mídnenní lhůty, stanovené k podání námitek proti zabavení (§ 356, odst. 5.), aby případně posoudil, nedoporučuje-li se, odložití sčítování ve smyslu § 360, č. 3, až do konečného rozhodnutí o uplatněných námitkách, pokud se týče o uplatňovaném odporu proti zabavení peněz.

Zabavené peníze sčítují se nejprve na exekuční náklady, potom na příslušenství (upomínku a úroky z prodlení) a nakonec na vymáhané nedoplatky daní s přírážkami, přihlížejíc k jejich ohroženosti a stáří; sčítování na daně a přírážky děje se poměrně podle jejich úhrnných částek. Viz také § 273, odst. 3.

Byly-li však peníze zabaveny pro více vymáhajících úřadů, rozdělí se, nestačí-li po zapravení exekučních nákladů k úplnému uspokojení všech exekučních pohledávek, na pohledávky jednotlivých vymáhajících úřadů poměrně podle jejich částek.

K § 371, odst. 2. Viz § 264 ex. ř. z r. 1896.

Když byl protokol o zabavení výkonným orgánem předložen exekučnímu úřadu, rozhodne tento, zda, jak a kdy mají zabavené věci býti prodány. Prodej může se státi buď z ruky (§ 372) nebo veřejnou dražbou (§ 373). Exekuční úřad nařídí prodej písemným příkazem (§ 349) výkonnému orgánu nebo jiné osobě k provedení prodeje vyhládnuté (obchodní dohodce, úředník k dražbám oprávněný), uveďa, jak a kdy (den, nebo — jde-li o prodej z ruky — dobu) jest prodej provést.

K § 371, odst. 3. Viz § 266 ex. ř. z r. 1896.

Exekuční úřad je povinen před provedením prodeje (z ruky nebo draž-

o nich finančním úřadem pravoplatně rozhodnuto, leč by byly zabaveny věci, které podle své povahy, jsouce déle uschovány, snadno se kazí, nebo které by odkladem prodeje pozbyly značné hodnoty. V takovém případě platí o vý-
těžku prodeje ustanovení § 370, odst. 4.

(4) Prodej cenných papírů, které jsou vázány jako záruka nebo jsou složeny do uschování pro stát, některou veřejnoprávní korporaci nebo některý veřejný fond, smí býti teprve potom nařízen, když onen závazný poměr jest skončen a byly příslušným řízením určeny nároky na náhradu, jsou-li tu jaké.

§ 372.

(1) Zabavené cenné papíry a jiné věci, které mají bursovní nebo tržní cenu, buďte

bou zjistiti, že proti zabavení nebyly podány námitky, nebo že bylo o podaných námitkách finančním úřadem pravoplatně rozhodnuto, t. j., že z rozhodnutí exekučního úřadu (§ 356, odst. 5.) nebylo se odvoláno, nebo že o odvolání rozhodl již finanční úřad II. stolice (§ 355, odst. 1.).

Byla-li před provedením prodeje podána žaloba podle § 356, odst. 8., věta 2., nebo odpor proti § 357, odloží exekuční úřad provedení prodeje na základě ustanovení § 360, č. 3.

Ježto výkon prodeje má pro dlužníka v zápětí nenahraditelnou újmu, nemá býti prodej zpravidla dříve vykonán, než zabavení nabude právní moci. Musí však býti též možno, prodati věci, zkáže podléhající, rychle a aniž by se vyčkal právní moci zájemního výměru a při cenných papírech bude se v zájmu věřitelově musiti případně na to naléhati, aby se využít-
kovalo zvláště příznivé, snad však jen přechodné konjunktury, která se naskytne po zabavení, co možná brzkým prodejem papírů. Zde držeti se podmínky, aby právní moc nastala, znamenalo by případně zmařiti uspokojení státu nebo cenné papíry, jdoucí na odbyt, nenáležejí také k věcem, které udržeti, měl by dlužník velký osobní zájem, dovoluje zákon, aby prodej již před právní mocí zabavení byl proveden.

Oproti § 261 ex. ř. z r. 1896 zákon tento neukládá státu povinnosti, dáti jistotu za všecku škodu, dlužníkovi z dřívějšího prodeje vzniklou; stanoví pouze, že výtěžek prodeje má býti zatím u exekučního úřadu uložen.

K § 371, odst. 4. Viz § 372, odst. 5., a § 265 ex. ř. z r. 1896.

K § 372. Viz § 268 ex. ř. z r. 1896.

K § 372, odst. 1. O prodeji z ruky platí obdobně ustanovení § 379, odst. 3., věta 2.: „Vydražitel nemá nároku na správu pro vadu vydražených

prodány z ruky a to obchodním dohodcem nebo úředníkem k dražbám oprávněným nebo výkonným orgánem a pokud možno podle bursovní nebo tržní ceny, jakou mají v čas prodeje.

(2) Nařizuje prodej z ruky, určí exekuční úřad cenu, pod kterou nesmějí býti věci zci-

věcí. " Ani ten, kdo nabude věci nuceným úředním prodejem z ruky, nemůže činit nárok na správu pro vadu prodané věci.

§ 372 týká se cenných papírů, které mohou a byly jako hmotné věci movité podle § 364 zabaveny. O tom, které papíry to jsou, viz § 364, odst. 1.

Ku prodeji cenných papírů bude použito obchodního dohodce (zákon ze dne 4. dubna 1875, č. 68 ř. z., na Slovensku a Podk. Rusi zák. čl. XXXIII/1875, § 534 a n.), prodej jiných věcí, majících bursovní nebo tržní cenu (věci tržního obchodu), může býti proveden také úředníkem k vykonávání dražeb oprávněným (na př. notářem) nebo výkonným orgánem.

Nemůže-li se prodej cenných papírů státi přímo na burse, protože počet papírů pro bursovní uzávěrku není dostatečný, nebo že jiných podmínek bursovního prodeje není, nebo z jiné příčiny, buď proveden spolehlivou bankou; není-li takové v místě exekučního úřadu, třeba dožádati o prodej bankovní obchod nejblížeji místa bursovního nebo spolehlivý obchod bankovní nejblíže ležící.

Není-li pro zabavené věci tržního obchodu v místě, kde jsou, ceny bursovní nebo tržní, zašle je exekuční úřad na místo, kde jest bursa nebo trh, nebo zařídí, aby tam byly (obchodním dohodcem neb úředníkem k vykonávání dražeb oprávněným) z ruky prodány bez zaslání (prodej podle vzorku neb ukázky). Exekuční úřad může — na návrh dlužníkův nebo z moci úřední — naříditi prodej z ruky na jiném místě také tehdy, když se na jiném místě naskytuje příležitost, aby byly výhodněji prodány (§ 374, odst. 1.). Zaslání věci na jiné místo děje se na náklad dlužníka a na jeho nebezpečství (§ 374, odst. 2.).

Při zboží prodejním na trzích má prodej zpravidla býti proveden o prvním tržním dnu po udělení příkazu k prodeji. Nelze-li při prvním pokusu prodeje docíliti přiměřené ceny, může býti prodej na pozdější den tržní odložen a podle potřeby učiněn vícekrát pokus prodeje. Při prodeji z ruky, které výkonný orgán sám sjednává, má přinést písemné prohlášení kupcovo o ujednané ceně kupní (na př. „Mně byly dnes prodány a odevzdány berním vykonavatelem X. Y. dva pytle mouky po 50 kilogramech za cenu . . .“).

Kdy smějí cenné papíry a jiné věci, které mají bursovní nebo tržní cenu, býti prodány veřejnou dražbou, stanoví se v § 373, odst. 3. a 4.

K § 372, odst. 2. Exekuční úřad určí cenu, pod kterou nesmějí věci z ruky býti prodány, podle posledních bursovních (tržních) cen.

zeny, a lhůtu, do které mají býti prodány. O počítání této lhůty platí obdobně ustanovení § 254, odst. 1. a 3.

(3) Svědčí-li cenný papír určité osobě, je exekuční úřad oprávněn vymoci přepsání na kupcovo jméno a vydati místo dlužníka s právním účinkem všechna listinná prohlášení, jichž jest ke zcizení třeba.

(4) Ustanovení občanského práva o tom, kdy se nabývá vlastnictví k věcem, které se zcizují veřejnou dražbou, platí také o prodeji, který byl podle odstavce 1. vykonán z ruky.

(5) Vládním nařízením bude stanoveno,

Povinnost stanovit lhůtu pro prodej z ruky má vztah k ustanovení § 373, odst. 3. Lhůta počíná se dnem, jenž jde po nařízení prodeje z ruky. Případně-li poslední den lhůty na neděli, státem uznaný svátek nebo den památný, končí se lhůta teprve příštím dnem všedním.

K § 372, odst. 3. Viz §§ 5 až 9 a 14 min. nař. ze dne 24. října 1897, č. 249 ř. z., uvedeného při §u 372, odst. 5.

K § 372, odst. 4. Viz § 269 ex. ř. z r. 1896.

V úvahu přicházejí § 367 obč. zák., na Slovensku a Podkarp. Rusi obdobné zvykové právo a § 110, odst. 3., zák. čl. LX 1881.

§ 367 obč. zák.: žaloby vlastnické není proti bezelstnému držiteli věci movité, dokáže-li, že jí nabyl buď ve veřejné dražbě neb od někoho, kdo má právo obchodovati takovými věcmi, anebo za plat od toho, komu ji žalobce sám k užívání, ke schování, nebo v kterémkoliv jiném úmyslu byl svěřil. V těchto případech nabývá bezelstný držitel práva vlastnického, a předešlý vlastník může náhrady škody žádati jen na těch, kteří mu za to ručí.

§ 110, odst. 3., zák. čl. LX/1881: Hnutelnosti odpredané na dražbě ihned prejdou do vlastnictva kupitelova, jestli že len nebola ustálená v smysle § 109 protivná podmienka, a zrušenie dražobného pokračovania nemá vplyvu na vlastnícke právo nadobudnuté kupitelom.

K § 372, odst. 5. V tomto odstavci hledí se k ustanovení čl. XV uv. zák. k ex. ř. z r. 1896 a k ustanovením min. nař. ze dne 2. července 1859, č. 120 ř. z. a ze dne 24. října 1897, č. 249 ř. z.

Čl. XV. uv. zák. Bez újmy ustanovení § 265 exekučního řádu nedotčeny zůstanou předpisy §§ 1 až 3 nařízení ministerstev práv a financí ze dne 2. července 1859, č. 120 ř. z. o vedení exekuce na veřejné obligace, které na určité jméno znějí nebo vinkulováním jsou věnovány určitému účelu, jakož i o vydobytí soudní obstávky na ně.

Min. nař. ze dne 2. července 1859, č. 120 ř. z., jímž se upravuje řízení, když se sdělují soudní nařízení vydaná o obstávce, zájmu, odevzdání nebo vydání veřejných dlužních úpisů a úroků z nich veřejným pokladnám a jim podřízeným úřadům.

§ 1. Každé soudní vyřízení, jímž se povoluje nebo zrušuje obstávka neb exekuce (zabavení, odevzdání nebo vydání) na veřejné obligace, které svědčí určitým jménům nebo jsou pro určitý účel vinkulovány, vzhledem k jistíně neb úrokům, buď od soudu doručeno veřejné pokladně, ve které jest jistina uložena, a spolu z úřední povinnosti

kteřá zvláštní opatření budou učiněna při zabavení a prodeji veřejných dlužních úpisů

sděleno úřadu, kterému tato pokladna jest podřízena. Je-li však placení úroků a jistiny přikázáno jiné pokladně, než při které jistina jest uložena, musí tato okolnost od toho, kdo obstávky neb exekuce se domáhá, soudu oznámena býti, aby soudní nařízení také ještě této pokladně mohlo býti doručeno; jinak neručí tato za to, kdyby vyplátila úroky nebo kapitál dříve, než jinak o soudním nařízení úředně byla zpravena.

§ 2. Pokladna zaznamenaná zatím bez prodlení soudní nařízení, ale vykoná je teprve, když jí to písemně bylo nařízeno od nadřízeného úřadu.

§ 3. Tento předpis platí má pro veřejné obligace v § 1 naznačené také tenkrát, jsou-li v soudním uschování, nikterak však pro veřejné obligace, jež svědčí majiteli a nejsou pro určitý účel vinkulovány.

Nař. min. sprav. a fin. ze dne 24. října 1897, č. 249 ř. z., o vedení exekuce na veřejné obligace, které svědčí určitým jménům nebo vinkulováním jsou věnovány určitému účelu:

Aby ve skutek uvedena byla ustanovení v čl. XV. zák. ze dne 27. května 1896, č. 78 ř. z. obsažená o vedení exekuce na veřejné obligace, které svědčí určitým jménům, nebo na takové obligace, které jsou pro určitý účel vinkulovány nebo do uschování dány, nařizuje se podle článku.

§ 1. Předpisy §§ 1 až 3 nař. min. sprav. a fin. ze dne 2. července 1859, č. 120 ř. z. o vedení exekuce na veřejné, určitým jménem svědčící nebo určitému účelu vinkulované obligace, jakož i o vydobytí soudní obstávky na ně, budou míti platnost také v čase, kdy exekuční řád počne působiti, s tou obměnou, že:

1. Veřejná pokladna, u které kapitál jest uložen a úřad neb ústav, kterému tato pokladna bezprostředně jest podřízena, také o každém podle §§ 253 a 257 ex. ř. vykonaném zabavení veřejných, jménem svědčících neb určitému účelu vinkulovaných obligací mají býti z povinnosti úředně zpraveny podle vzorce 1;

2. Na místo exekučního odevzdání a vydání obligací nebo jejich úroků nastoupí soudní přikázání (§ 303 a n. exekučního řádu) pohledávky ze zabavené obligace;

3. Obstavení takových obligací přístě státi se může toliko podle přípustnosti obstávky soudní (§§ 379, č. 3 a 385 a n. ex. ř.);

4. Prodej zabavených obligací má býti vykonán podle předpisu §§ 268 a 270 ex. ř.;

5. Veřejné obligace, které pro erár nebo některý fond zemský jako kauce jsou vinkulovány neb uloženy, nesmějí býti prodány, dokud příslušný závazek není skončen a případné nároky na náhradu nejsou zjištěny správním řízením (§ 265 ex. ř.) a

6. Soud, vyplácejí-li se úroky nebo kapitál u jiné pokladny, než u které kapitál jest uložen, pokaždé nejprve má zpravit vyplácející pokladnu, třeba-li toho, upotřebě rychlejšího způsobu doručovacího.

§ 2. Úřad neb ústav, kterému vyplácející pokladna bezprostředně jest podřízena, má dáti zaznamenati doručenou sobě záповěď platební neb obstávku, jakož i oznámku o zabavení obligace určitému jménem svědčící nebo vinkulované, jejíž úroky vyplácejí se na kvitanci, jako platební záповěď ve svých knihách a nařídí telegraficky výkon záповědi platební neb obstávky pokladně vyplácející, navrhli-li to vymáhající věřitel (strana ohrožená), a jsou-li náklady uhrazeny.

Jestliže výkon podle stavu knih záznamných nemůže býti proveden, poukazující úřad neb ústav oznámí soudu překážky výkonu, aby o tom byl zpraven vymáhající věřitel nebo navrhovatel. Může-li sice výkon býti proveden, pokládá-li však úřad neb ústav, o záповědi platební nebo obstávce zpravený, že vedení exekuce na zabavenou obligaci přiči se platným předpisem, může platební záповědi neb obstávce rekursem odpírati (§§ 294, 295 ex. ř.).

Pokud jde o pohledávku za erárem anebo fondem pod veřejnou správou postaveným, může v případě v předešlém odstavci naznačeném místo podání rekursu také úředně oznámeno býti soudu exekučnímu, že vedení exekuce podle předpisův o tom platných není přípustno (§ 39, odstavec 2., ex. ř.).

znějících na jméno nebo vázaných pro určitý účel.

§ 3. Pořadí práv zástavních, kterých bylo nabyto na obligacích v § 1 naznačených, řídí se, vyplácejí-li se úroky na kupony, jak co se týče obligace samé i úroků časem, kdy zabavení bylo vykonáno (§§ 253, 256, 257 ex. ř.).

Vybírají-li se úroky takových obligací u některé pokladny bez kuponů, pro pořadí nabytých práv zástavních, jest rozhodna doba, kdy platební záповěď ve prospěch jednotlivých vymáhajících věřitelů vydána, nebo bylo-li by vykonáno zájemné popsání, oznámka o jeho výkonu (§ 2) došla úřadu neb ústavu, který jest povolán poukazovati jistinu úpisu a úroky (§§ 295 a 300 ex. ř., článek XV. uv. zák. k ex. ř.). Stejným způsobem budiž pořadí zástavních práv určeno také tenkrát, když takovéto obligace vzaté do exekuce jsou soudně uschovány.

Dojdou-li téhož dne u poukazujícího úřadu neb ústavu platební záповědi neb oznámky, v předešlém odstavci dotčené, o vykonaných zabaveních téže obligace, jejíž úroky se vybírají na kvitanci pro rozličné věřitele, jsou práva zástavní tím založená, stejného pořadí.

Pro přesnost zástavních práv k státním úpisům dlužním, které jemu svědčí nebo jsou vinkulovány, nebo k takovým dlužním úpisům, které stát převzal k zaplacení z peněz svých, jest rozhodným čas, kdy soudní záповěď platební, při zabavení pak čas, kdy oznámka o jeho výkonu došla ředitelstva dluhu státního.

§ 4. Dojdou-li pokladny, která má veřejné obligace v § 1 řečené nebo jejich úroky vyplácejí, soudní platební záповědi neb obstávky, má seckati pokladna tato s vyplácením dospělých částek, až dostane další poukaz od toho úřadu neb ústavu, který jest povolán placení poukazovati.

Soudní usnesení o přikázání pohledávek smí pokladna vykonati teprve po písemném nařízení dotčeného úřadu neb ústavu.

§ 5. Když byl vykonán prodej veřejné obligace, která jménem svědčí, avšak není jako kauce pro erár anebo některý fond zemský vinkulována, budiž na obligaci samé osvědčen prodej a převod vlastnictví na kupce, který buď přesně označen (§ 268, odst. 6. ex. ř.) a potom budiž cenný papír bez průtahu předložen nebo zaslán úřadu neb ústavu, k tomu oprávněnému, aby dal jej přepsati na jméno nově vlastníka. Předepsaný snad poplatek za blanket nebo za předpis budiž zapraven z výtěžku prodejového.

§ 6. Pokud jde o státní úpisy dlužní neb o dlužní úpisy, které stát k zaplacení ze svých peněz převzal, buďte úpisy tyto v případě v § 5 výtčeném zaslány se seznamem podle vzorce čís. 2. ředitelstvu dluhu státního.

Toto zaslání může se státi (v Praze) schovacím úřadem zemského soudu civilního, mimo Prahu příslušným berním úřadem nebo tam, kde jest zemská pokladna (zemská pokladna hlavní, finanční pokladna zemská, zemský úřad platební) pokladnou touto.

§ 7. Řečený úřad neb ústav (§§ 5 a 6) může k žádosti kupcově místo přepsání obligace naříditi její uvolnění, to jest výměnu za papíry majiteli svědčící, u cenných papírů slovosatelých za náhradu nákladů tiskových. Náklady za tisk zapraví kupec.

§ 8. Když došly prodané obligace ku přepsání neb uvolnění, poukazující úřad neb ústav má bez prodlení zaslati exekučnímu soudu výkaz záznamů zapsaných na prodané obligace.

Zaslání výkazu nesmí proto býti odloženo, že přepsání nemůže ihned býti vykonáno

Tento výkaz budiž sdělán přesně podle pořadí, podle knihovních záznamů a došlých soudních platebních záповědi a jiných soudních zpráv, uveď čas, kdy byly došly. Do výkazu buďte kromě zevrubných známek obligace (druh, jistiny, zadržovaných úroků atd.) pojaty všechny známky, které, jako případné, listinně prokázané změny ve vlastnictví nebo v právu úroky vybíratí nebo mimosoudně nabytá práva zástavní (§ 1368 obč. zák.) podávají zprávy o právech k obligaci osobami třetími nabytých, jakož i papírů, které nejsou vinkulovány pro erár anebo některý fond zemský, o existenci některého jiného ručení. Soud exekuční položí výkaz za základ při rozvrhu výtěžku prodejového.

§ 373.

(1) Všechny ostatní zabavené věci buďte prodány veřejnou dražbou.

(2) Je-li však to zřejmě na prospěch všech účastníků, mohou také věci, které nenáleží ku předmětům v § 372, odst. 1., uvedeným, po výsledku dlužníka býti zpeněženy jinak než veřejnou dražbou. Výsledku dlužníka není třeba, jde-li o věci, které podle své povahy,

§ 9. Když poukazující úřad neb ústav provádí přepsání neb uvolnění, vymaže veškeré záznamy a dá zaslati nebo vydati přepsanou neb uvolněnou obligaci soudu exekučnímu.

§ 10. Aby mohlo býti vydobyto dovolení, prodati cenné papíry, které jsou pro stát anebo některý fond zemský jako kauce vinkulovány neb uschovány, vymáhající věřitel má předložiti úřední vysvědčení o tom, že příslušný závazek jest skončen a že případné nároky na náhradu byly zjištěny správním řízením.

K tomu konci má nejprve zakročiti u toho úřadu, který jest povolán vydati uschované neb uvolnit vinkulované obligace, uveda právní důvod a prokázav nabyté právo zástavní.

§ 11. Pokud takové obligace jsou v úředním uschování, úřad, jenž kauci má, zašle je soudu exekučnímu, když mu bylo doručeno usnesení prodej povolující.

§ 12. Byly-li při skončeném závazku zjištěny nároky na náhradu, k jichž úhradě mají sloužiti obligace pro erár anebo některý fond zemský jako kauce vinkulované neb uschované, buďte o tom správním úřadem zpraveny všechny osoby, které k obligaci nabyly práva zástavního (§ 265, odst. 2., ex. ř.).

§ 13. Prodej cenných papírů, které jsou vinkulovány jako vojenská kauce svatební, smí teprve tenkrát povoleno býti, když kaucovní závazek jest zrušen, o čemž vymáhající věřitel předloží soudu exekučnímu úřední vysvědčení příslušného úřadu (čl. IX., č. j. uv. zák. k ex. ř. a dvor. dekr. ze dne 29. září 1835, č. 84 Sb. z. s.).

§ 14. Pro prodej cenných papírů, které jsou pro erár anebo některý zemský fond jako kauce nebo jako svatební kauce vinkulovány, platí ostatně předpisy §§ 5 až 9. Když se předkládají nebo zasílají obligace jako kauce pro erár nebo některý fond zemský vinkulované, aby byly přepsány neb uvolněny, budiž připojeno úřední vysvědčení o tom, že obligace může bez závady býti vydána (§ 10).

§ 15. Nařízení toto nabude moci dnem 1. ledna 1898.

Vl. nař. bude patrně stanoveno, že při berním zabavení a prodeji veřejných dlužních úpisů znějících na jméno nebo vázaných pro určitý účel má býti postupováno obdobně podle ustanovení min. nař. ze dne 24. října 1897, č. 249 ř. z.

K § 373, odst. 1. a 3. Viz § 270 ex. ř. z r. 1896.

Také cenné papíry, které nemají bursovní cenu, prodají se veřejnou dražbou.

Z praktických důvodů pozměněno, pokud se týče doplněno, ustanovení § 270, odst. 2., ex. ř. z r. 1896 tím, že na místě třinásobné lhůty položena byla lhůta, stanovená k prodeji exekučním úřadem a že se zároveň dovoluje, aby původně stanovená lhůta ku prodeji z ruky byla na návrh dlužníka prodloužena.

jsouce déle uloženy, se kazí, nebo by pozbyly značné hodnoty.

(3) Naopak buďte zase věci, jichž prodej z ruky byl nařízen podle § 372, prodány veřejnou dražbou, nebyly-li prodány z ruky do stanovené lhůty, kterou však lze na návrh dlužníka nebo po slyšení jeho z moci úřední prodloužiti.

(4) Mimo to mohou věci v § 372, odst. 1., uvedené býti prodány veřejnou dražbou, lze-li důvodně očekávati, že pokus s prodejem z ruky nepovede včas k cíli.

§ 374.

(1) Prodej zabavených věcí koná se v místě, pokud se týče na místě, kde jsou, nenařídí-li exekuční úřad na návrh dlužníkův nebo z moci úřední, aby byly zaslány ku prodeji na jiné místo, kde by se za ně více vytěžilo.

(2) Zabavené věci zašlou se na jiné místo na náklad dlužníka a na jeho nebezpečství.

§ 375.

(1) Dražební rok nařídí exekuční úřad. Mezi zabavením a dražebním rokem musí

K § 373, odst. 2. Viz s § 280, odst. 1., ex. ř. z r. 1896.

Není třeba, aby zástavní věřitelé svolili; jejich slyšení není nařízeno, doporučuje se však proto, aby byl zjištěn jejich prospěch.

K § 374. Viz § 274 ex. ř. z r. 1896. Ustanovení § 374 týká se však nejen veřejné dražby (§ 373), nýbrž i prodeje z ruky (§ 372).

K § 374, odst. 1. Neleží-li místo, kde zabavené věci jsou, v obvodě exekučního úřadu, poněvadž na př. dlužník po zabavení věci jinam převezl, dožádá exekuční úřad o výkon dražby příslušný berní úřad.

Dovolením, aby zabavené věci, pro které se na jiných místech, jak lze očekávati, najde lepší zpeněžení, byly tam zaslány, má býti zabráněno, aby výtěžek dražební trpěl nahodilými místními poměry, které snad činí nemožným, aby se dražby zúčastnil větší počet osob. Zejména při předmětech značné ceny, při věcech z drahých kovů, jiných drahocenných věcech, předmětech uměleckých, sbírkách atd. doporučuje se použití tohoto oprávnění.

K § 375. Viz §§ 272 a 273 ex. ř. z r. 1896.

K § 375, odst. 1. Na porušení ustanovení o lhůtě, která musí projíti mezi zabavením a dražebním rokem, není stanovena žádná sankce. Dražba

projít alespoň 3 neděle. Na dřívější dobu může být dražba nařízena, dá-li dlužník k tomu svůj souhlas, nebo byly-li zabaveny věci, které podle své povahy, jsouce déle uschovány, snadno se kazí, nebo které by odkladem prodeje pozbyly značné hodnoty, anebo způsobilo-li by delší uschování zabavené věci nepoměrné náklady.

(2) Dražba oznámí se vyhláškou; podrobnější ustanovení o vyhlášce budou vydána vládním nařízením.

(3) Dražební vyhláška buď doručena dlužníkovi a všem věřitelům, kteří mají v době, kdy se dražba nařizuje, na věcech do dražby daných zástavní právo a jsou exekučnímu úřadu známi.

(4) Exekuční úřad přesvědčí se včas před dražbou, byla-li řádně vyhlášena a vyhláška účastníkům doručena. Shledá-li vady, nařídí,

je platnou, i když byla vykonána před uplynutím stanovené 3nedělní lhůty.

Se souhlasem dlužníkovým může dražba v každém případě být nařízena na dřívější dobu, bez jeho souhlasu jen v určitých případech (v paragrafu uvedených).

K § 375, odst. 2. *Vyhláška (edikt) bude vyhotovena podle úředního vzorce, který vydá ministerstvo financí. V ní se udá, kde a kdy se bude dražba konati, jakého druhu jsou věci do dražby dané a kde je lze před dražbou prohlédnouti.*

Vyhláška uveřejní se vývěskem na obecní desce nebo jinakým v místě obvyklým způsobem v obci, kde se věci do dražby dané nalézají, po případě v obci, kde se má dražba konati, a v obcích okolních. Doporučuje se, aby vládní nařízení stanovilo, že vyhláška má být vyvěšena vždy také na desce okresního soudu, v jehož obvodu dražba má se konati, a při dražbách věcí značnější ceny ještě také uveřejněna (jednou nebo několikrát) v novinách k úředním vyhláškám v zemi stanovených, po případě také v jiných novinách.

K § 375, odst. 3. *Doručení vyhlášky dlužníkovi a zástavním věřitelům stane se obdobně podle ustanovení § 257.*

Zástavním věřitelům doručuje se vyhláška, aby mohli při dražbě obhájit svých práv.

K § 375, odst. 4. *Exekuční úřad je povinen přesvědčiti se o řádném vyhlášení a doručení vyhlášky účastníkům včas před dražbou, t. j. v čase, kde jest ještě možno doplniti, opravit, čeho třeba, a nikoliv teprve bezprostředně před počátkem dražebního úkonu.*

čeho jest třeba, aby byly odklizeny, pokud se týče aby byl zřízen opatrovník, aby mohla být dražba při roku správně vykonána.

§ 376.

(1) Dražbu provede výkonný orgán.

(2) Ke dražbě budiž přibrán způsobilý, pokud možno soudní znalec, který jednotlivé dražené věci odhadne. U věcí z drahých kovů buď udána také jejich kovová hodnota.

Případný prodej bez vyrozumění všech účastníků (dlužník, zástavní věřitelé) je pravoplatný.

K § 376. *Viz § 275 ex. ř. z r. 1896.*

K § 376, odst. 1. *Viz § 348, odst. 2. Dražby drahocenných věcí, věci uměleckých a sbírek měly by, pokud možno, vykonány býti úředníky exekučních úřadů.*

Výkonnému orgánu náleží dražbu, která jest veřejnou (§ 373, odst. 1.), řídit.

Se zvláštní rozhodností má výkonný orgán zakročiti proti osobám, o nichž jest známo, že tím provozují živnost, aby nevázaným tlačením se ku předu, neslušným chováním a úmluvami s jinými držely obecnostvo, aby se dražeb zúčastnilo, aby pak samy zatlačivše všechny ostatní kupce, nemající na jejich úmluvách podílu, věci do dražby dané daleko pod jejich cenu vydražily. Takové osoby má vzdáliti z místnosti, kde se dražba koná.

Před počátkem dražebního roku přesvědčí se výkonný orgán, nebyl-li danový dluh zatím a) úplně anebo b) částečně zaplacen, nebo c) úřadem k tomu příslušným posečkan, anebo d) neupustil-li exekuční úřad dodatečně od provedení dražby, aby v případech a), c), d) od vykonání dražby úplně upustil, v případě b) vykonání dražby přiměřeně obmezil.

Dále přesvědčí se výkonný orgán, jsou-li zabavené věci všechny tu. Věci, které snad chybějí nebo jsou poškozeny, poznačí v zájemném protokole. Byly-li zabavené věci odevzdány schovateli, uvede chybějící nebo poškozené věci ve zvláštním protokole, který se sepíše o vrácení zabavených věcí, nebo na začátku dražebního protokolu.

K § 376, odst. 2. *Odhad svršků má být proveden, jak již při § 364, odst. 1., bylo podotčeno, teprve při dražbě. Výjimku činí odhad věcí uvedených v odst. 3., § 376.*

Vyjímajíc případy odst. 5. Šu 376 má být k odhadu přibrán způsobilý znalec. Nebylo-li by znalce, který by dovedl odhadnouti všechny věci k prodeji určené, mohou být přibráni pro jednotlivé skupiny různých znalci, jde-li o větší množství věcí nebo o věci větší hodnoty.

Pokud exekuční úřad sám neurčil znalce, přísluší volba znalce(ů) výkonnému orgánu, jemuž byla dražba svěřena. Znalci mají být bráni

(3) Drahocenné věci, sklady zboží a jiné věci, kterých nelze odhadovati při dražbě, buďte odhadnuty již před dražbou.

(4) Draží-li se jen věci, které byly již před dražbou odhadnuty podle předešlého odstavce, nebuď již znalec ke dražbě přibírán, leč by byla od odhadu prošla doba delší 1 roku.

(5) Rovněž není třeba ke dražbě přibrati znalce, jde-li o věci menší hodnoty, jejichž cena jest běžná nebo jest určena sazbami nebo směrnici. Vyvolací cenu určí tu výkonný orgán sám.

§ 377.

(1) Zabavené věci draží se jednotlivě anebo, prodávají-li se věci téhož druhu ve větším množství, také v položkách po několika. Při tom udá se jejich odhadní hodnota (vyvolací cena).

(2) S dražením smí býti započato teprve

z místa, v němž má se odhad konati, a to podle možnosti z řad soudních znalců.

Odhadní hodnota tvoří vyvolací cenu (§ 377, odst. 1.).

K § 376, odst. 3. *Ani tu nebudiž odhad vykonán již při zabavení, leč by toho bylo třeba pro posouzení otázky, v jakém rozsahu má zabavení býti provedeno (§ 352, odst. 1.), ježto výkonný orgán není vůbec s to, aby cenu zabavených věcí posoudil.*

K § 376, odst. 5. *Poněvadž vykonavatel, který provádí často prodeje, sám jest s to, aby určil hodnotu a tím vyvolací cenu, zvláště při věcech menší hodnoty a kde jsou běžné tržní nebo směrné ceny, přenecháno výkonnému orgánu, určití vyvolací cenu. To připouštěl již dříve § 71 zák. čl. LX/1881.*

K § 377. *Viz § 276 ex. ř. z r. 1896.*

K § 377, odst. 1. *Pořad, ve kterém se jednotlivé věci prodávají, stanoví výkonný orgán. Při tom má podle možnosti přihlídnouti ku přáním dlužníka. Byl-li pořad dražby ve vyhláše prohlášen, nesmí se býti od něho uchýleno. Uchýlení se od pořadu, který snad při počátku dražby byl kupujícím oznámen, lze jen tehdy, svolí-li k tomu dlužník.*

Dražiti úhrnem věci různého druhu není přípustno.

Vyvolávání věci obstará výkonný orgán sám (§ 378, odst. 3.). Vedle vyvolací ceny oznámí přípustné nejnížší podání (§ 378, odst. 1.) a u věcí z drahých kovů kovovou hodnotu (§ 378, odst. 2.).

K § 377, odst. 2. *Dražení počíná výzvou výkonného orgánu, aby se podávalo. Do té doby musí býti přihlášena práva k zabaveným věcem, jež by nedopouštěla jejich dražby.*

půl hodiny po tom, na kdy byl stanoven počátek dražby. Dražitelé nedávají záruky.

(3) Dlužník nesmí dražiti ani vlastním ani cizím jménem; rovněž tak výkonný orgán, který dražbu provádí, a jeho příslušníci. Dlužníkovi zástupci nesmí dražiti pro něho. Jednání proti těmto ustanovením jsou neplatna.

§ 378.

(1) K podáním nižším, než jest třetina vyvolací ceny, nebudiž přihlíženo. Ustanovil-li exekuční úřad za nejnížší podání více než třetinu vyvolací ceny, je tato vyšší částka rozhodnou.

(2) Věci z drahých kovů nesmějí býti přiklepnuty za podání nižší, než jest jejich kovová hodnota.

(3) Výkonný orgán řídící dražbu oznámí vedle vyvolací ceny přípustné nejnížší podání a u věcí z drahých kovů kovovou hodnotu.

§ 379.

(1) Dražba se koná, dokud dražitelé činí vyšší podání. Na žádost může tomu nebo onomu z nich býti povolena krátká lhůta na rozmyšlenou.

Před počátkem dražby má výkonný orgán ohlásiti, že dražitelé (podavatelé) neskládají vadia, že věci do dražby dané vydávají se toliko proti hotovému zaplacení a že musí vydražitelem ihned býti převzaty.

K § 377, odst. 3. *Dlužníkem rozumí se ona právní osoba, proti které čelí exekuce.*

K § 378. *Viz § 277 ex. ř. z r. 1896.*

K § 378, odst. 1. a 2. *Věci, za něž nebylo učiněno ani nejnížší podání (u věcí z drahých kovů ani podání dosahující kovové hodnoty), budou podle nejnížšího podání (věci z drahých kovů podle jejich kovové hodnoty) prodány z ruky; nepodaří-li se ani to, bude pro tyto věci stanoven nový rok dražební; viz § 381.*

K § 379. *Viz § 278 ex. ř. z r. 1896.*

K § 379, odst. 1. *Každý podavatel, jehož podání bylo výkonným orgánem připuštěno, jest jím vázán, dokud nebylo učiněno podání vyšší. Zruší-li se řízení, je podavatel svého závazku prost.*

(2) Nebylo-li přes dvojí vyzvání učiněno již vyšší podání, oznámí výkonný orgán ještě jednou hlasitě poslední podání a udělí příklep dražiteli, který podal nejvíce.

(3) Vydražené věci vydají se vydražiteli jen za hotové. Vydražitel nemá nároku na správu pro vadu vydražených věcí.

(4) Nezaplátí-li vydražitel kupní ceny do konce dražby, draží se věc jemu příklepnutá při témž roku znovu. Při této dražbě nesmí již dřívější vydražitel dražiti; ručí za případný schodek na nejvyšším podání, nemá však nároku na to, oč bylo při opětné dražbě více utrženo.

(5) Výši schodku stanoví exekuční úřad. Z jeho rozhodnutí lze se odvolati. Pravoplatně stanovený schodek bude dobýván týmž způsobem jako přímé daně.

§ 380.

(1) Dražba budiž skončena také, jakmile dosažený výtěžek stačí, aby byla uhrazena

K § 379, odst. 2. *Není předepsáno, aby byla delší přestávka mezi oběma vyzváním nebo mezi druhým vyzváním a oznámením posledního podání před příklepem.*

K § 379, odst. 3. *Příklepem nabývá vydražitel toliko titulu vlastnického práva k vydražené věci, vlastnického práva samého nabývá teprve odezdáním věci. Na dražby hmotných věcí movitých nevztahují se ustanovení §§ 922 a n. obč. zák., na Slovensku a Podk. Rusi obdobné právo zvykové.*

Vydražitel nabývá s věcí též příslušenství, třebaž nebylo zvláště zájemně popsáno, odhadnuto a prodáno (rozh. nejv. soudu ze dne 4. listopadu 1904, č. 13.046). Chybějí-li celé kusy věci nucenou dražbou prodaných, jest vydražitel oprávněn žádati zpět zaplacenou kupní cenu; nedostává-li se jednotlivým kusům váhy, nemá to tohoto účinku (rozh. nejv. soudu ze dne 5. května 1914).

K § 379, odst. 5. *Exekuční úřad uplatní ručení vydražitele za schodek platební výzvou podle úředního vzorce, který vydá ministerstvo financí.*

K § 380. *Viz § 279 ex. ř. z r. 1896.*

K § 380, odst. 1. *Výkonný orgán má proto čas od času výtěžek sčítati. Konec dražby má prohlásiti.*

Skončením dražby rozumí se tu upuštění od dražení dalších věcí k prodeji určených a nikoliv skončení dražby té které věci udělením příklepu.

vykonatelná daňová pohledávka (§ 259, odst. 4.), pro niž byla dražba nařízena, a náklady na exekuci, jakož i pohledávky, které mají přednostní právo (§ 370) před daňovou pohledávkou.

(2) Totéž staniž se, složí-li dlužník nebo někdo jiný za něho při dražebním roku peníz, jehož jest třeba k úplnému uspokojení vymáhané daňové pohledávky a nákladů na exekuci.

(3) V protokolu, který bude o dražebním roku sepsán podle § 354, dlužno uvésti věci do dražby dané, cenu vyvolací, nejnižší podání, jméno a bydliště vydražitelovo a cenu, za kterou každá jednotlivá věc byla prodána.

§ 381.

Nebylo-li za některé věci při dražbě nabídnuto ani tolik, kolik činí nejnižší podání, a nebylo-li možno tyto věci také z ruky zpeněžit alespoň za cenu rovnající se tomuto nejnižšímu podání, ustanoví exekuční úřad pro neprodané zástavy nový dražební rok.

Dražba té které věci musí se vždy tak dlouho konati, dokud jsou činěna vyšší podání (§ 379, odst. 1.).

Daňová pohledávka = státní daň se všemi přírůžkami, úroky z prodlení až včetně do dne dražby, náklady na upomínku a exekuční úkony, které dražbě předcházely. Náklady na exekuci = náklady na dražbu.

Pohledávky, mající přednostní právo, jsou patrný ze zájemního protokolu (viz § 364, odst. 3.).

K § 380, odst. 2. *Při posouzení, jaké částky jest třeba k úplnému uspokojení vymáhané daňové pohledávky a nákladů na exekuci, jest přihlédnouti k docílenému výtěžku za svršky již prodané, ale také k pohledávkám, které snad mají z tohoto výtěžku býti uspokojeny před daňovou pohledávkou (§ 370).*

V případech skončení dražby podle odst. 1. a 2. § 380 vrátí výkonný orgán neprodané věci dlužníkovi nebo jiným osobám k jejich přijetí oprávněným; byly-li tyto věci zabaveny také soudně (§ 369, odst. 1.), oznámí exekuční úřad, jakmile mu byl dražební protokol výkonným orgánem předložen, příslušnému exekučnímu soudu, které věci nebyly prodány a proč.

K § 381. *Viz § 280, odst. 2., ex. ř. z r. 1896.*

Při novém dražebním roku jest postupovati obdobně jako při první dražbě.

Použití výtěžku prodeje.

§ 382.

(1) Je-li stát prvním zástavním věřitelem, zapraví se z výtěžku dosaženého prodejem nejprve náklady exekuční a pak, v pořadí podle § 273, odst. 3., daňová pohledávka (§ 259, odst. 4.), pro niž byl prodej nařízen; případný přebytek vydá exekuční úřad, je-li stát jediným zástavním věřitelem, dlužníkovi, jinak složí jej u okresního soudu, v jehož obvodu byla exekuce vykonána.

(2) Není-li stát prvním zástavním věřitelem, složí exekuční úřad výtěžek exekuce u okresního soudu (odst. 1.).

(3) Okresní soud rozvrhne zbytek (odst. 1.), pokud se týče celý výtěžek exekuce (odst. 2.), řídí se při tom zásadami exekučního řádu, na Slovensku a Podkarpatské Rusi exekučního zákona.

(4) K výtěžku dosaženému prodejem počítá se i náhrada daná obmeškáním vydražitelem podle § 379, odst. 4. a 5.

Zabavení a vybrání peněžitých pohledávek.

§ 383.

(1) Mimo případy uvedené v § 385 zabaví se peněžitá pohledávka tím, že exekuční úřad

K § 382. Viz §§ 283 až 288 z r. 1896.

K § 382, odst. 1. Úroky z prodlení jest počítati až do roku dražebního (§ 375, odst. 1.).

Přebytek výtěžku z prodeje, jehož není třeba k uspokojení státu, nesmí býti dlužníkovi zadržen proto, že — jak vyplývá ze zájemních spisů — vážnou na prodaných věcech za státem ještě pro jiné osoby práva zástavní. Při posuzování otázky, má-li býti přebytek vydán dlužníkovi či složen u soudu, jest přihlížeti pouze k zástavním věřitelům, kteří nabýli k prodané věci soudního práva zástavního (§ 369, odst. 1.) nebo činí výslovně nároky na uspokojení z výtěžku (§ 370).

K § 382, odst. 1. Při posuzování otázky, je-li stát prvním zástavním věřitelem čili nic, jest přihlížeti pouze k věřitelům, kteří své nároky přihlásili před súčtováním výtěžku na daňovou pohledávku.

K § 383. Viz § 294 ex. ř. z r. 1896.

písemně zapoví poddlužníkovi, aby dlužníkovi platil, dlužníkovi pak samému, aby nijak nenakládal svou pohledávkou a zástavou pro ni zřízenou a zejména aby nevybral této pohledávky.

K § 383, odst. 1. a 2. *Nehledíc k pohledávkám z exekuce vyňatým nebo jen obmezené exekuci podrobeným (§ 362, odst. 1.), jsou všechny druhy peněžitých pohledávek zabavitelny; zejména jsou také zabavitelny pohledávky podmíněné, vázané lhůtou (§ 397, odst. 1.), zažalované, dále pohledávky, jichž uplatnění závisí od vzájemného plnění (§ 393), pohledávky příslušející dlužníkovi proti státu (§ 398, č. 2), pokud nejsou kompensovatelny (§ 275), pohledávky splatné v určitých obdobích, jestliže povinnost platiti v příštích obdobích jest v době zabavení již založena (na př. nárok na placení úroků z kapitálu), rovněž tak nárok na placení určitých částek, splatných v stanovených lhůtách na základě smlouvy, odkazu a pod.*

Zabaviti nelze: pohledávky, které teprve v budoucnosti vzniknou, na př. provisiční pohledávky z obchodů, které budoucně budou ujednány, nebo budoucí dividendy z akcií znějících na jméno (naproti tomu lze zabaviti pohledávky, jichž výše není ještě určitá, které však již vznikly, na př. pohledávka stavitele za provedení stavby již započaté, ale ještě nedokončené, provisiční příjmy trvale ustanoveného kupeckého zaměstnance, dividendy, jestliže společnost již docílila zisku a dividendy pouze není ještě splatnou); pohledávky, které jsou vázány na osobu původního věřitele, jako na př.: nárok dlužníkův na vrácení darované částky pro hrubý nevděk obdarovaného (§ 948 obč. zák.), nebo nárok dlužníkův z důvodu nouze na placení úroků z darované částky (§ 947 obč. zák.), nárok mužův na odevzdání smlouveného věna, leda že ve smlouvních smlouvách bylo výslovně dáno muži právo, je postoupiti (§ 1225 obč. zák.), synův nárok proti otcí na zaopatření in abstracto, čtvrtlení úmrtné, znalečné, pokud se týče nárok na ně, dokud není splatné, nárok na bolestné, dokud nebyl uplatněn a pod.

Splacené podíly, závodní vklady členů zapsaného společenstva nelze zabaviti. Zabaviti lze však částky, které dlužník jako člen společenstva může požadovati na úrocích a na podílu na zisku; dále to, co mu patří v případě vystoupení ze společenstva nebo zrušení společenstva a rozdělení jmění. Totéž platí o závodních podílech členů společenstva s o. r. Členské podíly členů společnosti s o. r. jsou zabavitelny (§ 76 zák. ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. z., o společnosti s o. r.). Věřitelé společníka veřejně obchodní společnosti nemohou vésti exekuci na pohledávky (věci, práva) patřící ke jmění společnosti (čl. 119 obch. zák.), nýbrž jen na částky, které společník může požadovati od společnosti na úrocích a na podílu na zisku. Platební záповeď musí býti doručena společnosti jako poddlužníkovi (čl. 120, 121 a 126 obch. zák.). Obdobně platí i o věřitelích tichého společníka.

Výtěžky nemovitostí (nájemné, pachtovné) i budoucně splatné lze zabaviti podle § 383, ale zabavení pozbývá platnosti zavedením vmucené

(2) Oběma se při tom oznámí, že stát nabyt zástavního práva na této pohledávce a že jest oprávněn ji vybrati.

správy, pokud nebyly výtěžky splatny již před odevzdáním správci. Pokud trvá nucená správa nemovitosti, nelze výtěžky její (nájemné, pachtovné) zabavit.

O exekuci na majetkoprávní nároky pojistníkovy ze smlouvy o životním pojištění viz zák. ze dne 23. prosince 1917, č. 501 ř. z., §§ 147 až 150. Nároky se zabavují podle § 383 doručením platební záповědi pojišťovateli; svědčí-li však pojistka majiteli nebo doručiteli, podle § 385.

Má-li býti zabavena peněžitá pohledávka, vydá exekuční úřad zájemní výměr.

Zájemní výměr musí obsahovati:

1. přesné jméno, zaměstnání a bydliště dlužníka;
2. částku, kterou dlužník státu dluží a důvod dluhu (na př. zvláštní daň výdělková s přírůžkami za rok 192...), pak míru úroků z prodlení a den, od kterého plynou;
3. částku nákladů upomínek a exekučních;
4. označení pohledávky, příslušející dlužníkovi proti poddlužníkovi a výrok, že se tato pohledávka zabavuje pro částky pod č. 2. a 3. uvedené;
5. záповěď poddlužníkovi, aby platil dlužníkovi, a příkaz tomuto, aby nijak nenakládal svou pohledávku a zástavou pro ni zřízenou a zejména, aby pohledávky nevybral;
6. výrok, že stát zabavením nabyt zástavního práva na této pohledávce a že jest oprávněn ji do výše vymáhaných částek (č. 2. a 3.) vybrati;

Kromě toho má zájemní výměr obsahovati:

1. výzvu poddlužníkovi, aby se do 14 dnů po doručení zájemního výměru vyjádřil:
 - a) zdali a pokud uznává zabavenou pohledávku za odůvodněnou a zda jest ochoten ji zaplatiti;
 - b) zdali a na kterém vzájemném plnění jest jeho platební povinnost závislou;
 - c) zdali a které nároky činí jiné osoby na zabavenou pohledávku;
 - d) zdali a pro které nároky jiných věřitelů vázne zástavní právo na pohledávce;
 - e) zdali a kterým věřitelem, jakož i u kterého soudu jest pohledávka zavalována.

2. výzvu poddlužníkovi, aby zabavenou pohledávku, jakmile dospěje, až do výše vymáhaných částek (č. 2. a 3.) exekučnímu úřadu zaplatil, po případě — byla-li by pohledávka také soudně pro jiného věřitele zabavena — celou pohledávku u exekučního soudu složil.

Zabavenou pohledávku jest v zájemním výměru tak přesně označiti, aby nebylo pochybnosti, která pohledávka jest míněna. K tomu patří přesné označení poddlužníka a udání právního důvodu pohledávky (na př.

(3) Zabavení jest vykonáno doručením platební záповědi poddlužníkovi do vlastních rukou. Poddlužník může se z platební zápo-

půjčka, činže, pacht, tržbová cena, mzda a pod.); zpravidla jest také udati částku, na niž pohledávka zní.

Zabavuje-li se jen část pohledávky, budiž v zájemním výměru číselně vyznačeno, jaká část pohledávky se nezabavuje. Zpravidla jest však celou pohledávku zabaviti, i když její nominální hodnota převyšuje vymáhané částky; zabavení pouze části pohledávky jest jen tehdy na místě, je-li platební schopnost poddlužníka zcela nepochybnou.

Je-li poddlužník povinen zaplatiti toliko proti vydání nebo předložení listiny, která byla o pohledávce zřízena, nebudiž výzva poddlužníkovi, aby dospělou pohledávku zaplatil exekučnímu úřadu, pojímána do platební záповědi. V takovém případě exekuční úřad nejdříve doručí poddlužníkovi a sdělí dlužníkovi platební záповěď, načež opatří si dotčenou listinu a teprve pak (po nastalé dospělosti zabavené pohledávky) přikročí k vybrání pohledávky, vydaje nebo předlože listinu.

K § 383, odst. 3. Exekuční úřad dá zájemní výměr poddlužníkovi do vlastních rukou doručiti výkonným orgánem (berním vykonavatelem), po případě některým jiným svým orgánem.

Přísluší-li pohledávka, která má býti zabavena, dlužníkovi proti několika solidárním poddlužníkům, nutno zájemní výměr doručiti všem. Byl-li v takovém případě zájemní výměr doručen jen jednomu z poddlužníků, není tento právo státu, jestliže některý z ostatních solidárních poddlužníků zaplatí dlužníkovi.

Děje-li se doručení zájemního výměru poddlužníkovi výkonným orgánem, může poddlužník vyjádření podle § 390, odst. 1., učiniti hned ústně výkonnému orgánu do protokolu (§ 390, odst. 4., věta 1.).

Má-li poddlužník své bydliště v cizině, musí exekuční úřad požádati cizí úřad o výkon exekuce (nejen o doručení). Cizí úřad vydá zájemní výměr a doručí jej poddlužníkovi. Doručení dlužníkovi obstará cizí úřad, pokud má dlužník svoje bydliště ve státě dožádaného cizího úřadu nebo ve státě, s nímž má stát dožádaného cizího úřadu úmluvu o vzájemném poskytování právní pomoci při doručování. Jinak provede doručení dlužníkovi exekuční úřad československý.

Bydlí-li poddlužník v cizím státě, s nímž není úmluvy o vzájemném poskytování právní pomoci při vymáhání daní, nelze zabavení pohledávky administrativně provésti. Je-li možné v takovém případě soudní zabavení pohledávky, řídí se podle předpisů platných pro poskytování právní pomoci mezi soudy.

Jakmile byl zájemní výměr poddlužníkovi doručen, zašle exekuční úřad jeho opis neprodleně dlužníkovi, jemuž při tom poznámkou na opisu oznámí, kterého dne byl zájemní výměr doručen poddlužníkovi. Doručení dlužníkovi není předpokladem právní účinnosti zabavení. Pro provedení tohoto doručení platí ustanovení § 257.

vědi odvolati; odvolání neodnímá záповědi účinnosti.

§ 384.

(1) Má-li býti zabavena peněžité pohledávka, kterou má dlužník za státem, některou veřejnoprávní korporací nebo za fondem veřejně spravovaným, jest nutno doručiti pla-

O odvolání platí ustanovení § 355.

Odvolání své může poddlužník opíratí toliko o vývody, že platební záповěď sama o sobě přiči se zákonu, nebo že poddlužník byl jí nenáležitě stížen, anebo že mu dány byly neodůvodněné příkazy.

K § 384. Viz § 295 ex. ř. z r. 1896.

Peněžité pohledávky, které má dlužník za státem, některou veřejnoprávní korporací nebo za fondem veřejně spravovaným, zabavují se stejným způsobem, jako jiné peněžité pohledávky, totiž doručením platební záповědi (zájemního výměru) poddlužníkovi. Poddlužníkem jest tu stát, země, obec, atd., formálně úřad, který jest povolán příslušný plat poukázati.

Doručením platební záповědi (zájemního výměru) tomuto poukazujícímu úřadu je zabavení vykonáno, zákon však stanoví, že platební záповěď (zájemní výměr) nutno doručiti také likvidujícímu orgánu. Účel tohoto ustanovení je ten, aby zabavení stalo se rychleji účinným a likvidující orgán byl za účelem zadržení výplaty splatných částek zpraven o exekuci ještě před dojitím nařízení úřadu poukazujícího. Proto třeba, aby platební záповěď v případech, kde by nebylo lze ji doručiti likvidujícímu orgánu a poukazujícímu úřadu zároveň, byla doručena dříve likvidujícímu orgánu. Doručení platební záповědi likvidujícímu orgánu jest však pro otázku nabytí pořadí a zástavního práva bez vlivu.

Další zvláštností exekuce na peněžité pohledávky proti státu atd. jsou opravné prostředky, které poukazujícímu úřadu přísluší proti platební záповědi: jednak oznámení exekučnímu úřadu, že exekuce není přípustna, jednak odvolání z platební záповědi. Poukazující úřad má podle platných zákonů zkoumati, je-li platební záповěď přípustnou a vykonatelnou a zejména také, může-li exekuce na zabavenou pohledávku býti vedena, nebo má opatřiti, aby tento prozkum byl proveden příslušným úřadem, a potom podle výsledku tohoto prozkumu buďto likvidujícímu orgánu výkon platební záповědi naříditi nebo exekučnímu úřadu překážky proti výkonu platební záповědi oznámiti. Oznámení exekučnímu úřadu učiněné, že exekuce podle platných zákonných ustanovení není přípustna, jest pokládati za návrh, aby exekuce byla zrušena (§ 358).

Poukazující úřad může však se také z platební záповědi odvolati. O odvolání tom platí ustanovení § 355.

Hledíc k zásadě, že tam, kde jsou dva právní prostředky k dosažení téhož účelu, má býti použito jednoduššího opravného prostředku, méně nákladného co do času, práce a útrat, doporučuje se, aby oznámení bylo

tební záповěď jednak úřadu, který jest povolán tento plat poukázati, jednak také orgánu (pokladně, pokud se týče účetnímu oddělení), který jest povolán sčítovati plat dlužníkovi náležející. Zabavení jest však vykonáno doručením platební záповědi poukazujícímu úřadu.

(2) Má-li úřad zpravený o platební záповědi za to, že exekuce na zabavenou pohledávku přiči se platným zákonným ustanovením, může i oznámiti exekučnímu úřadu, že exekuce není

použito před odvoláním, poněvadž nedovolávajíc se opravné stolice, oznámení ihned a v řízení zcela jednoduchém dává exekučnímu úřadu možnost, exekuci podle příslušných předpisů omeziti nebo zrušiti. Jen tehdy doporučovalo by se podati odvolání místo oznámení, když by byla právní otázka pochybnou a nebylo-li by lze očekávati, že exekuční úřad upustí od exekuce.

Exekuce na veřejné obligace, které znějí na určité jméno nebo jsou vázány (vinkulovány) pro určitý účel. Na tyto obligace vede se exekuce různě podle toho, zda úroku z nich

1. vyplácejí se na kupony či
2. vybírají se bez kuponů u veřejné pokladny.

V případě 1. vede se exekuce na takové obligace a jejich úrokové kupony jako na hmotné věci movité, tedy tím, že se sepiší a popíší v protokolu, nebo že se jejich zabavení poznamená v protokolu již sepsaném (§§ 364 a 365). Pořadí nabytého zástavního práva řídí se podle času (okamžiku) zabavení po rozumu ustanovení § 368, odst. 2. O zabavení musí však býti zpravena veřejná pokladna, ve které jest jistina uložena, a úřad nebo ústav, kterému tato pokladna jest bezprostředně podřízena (poukazující úřad, ústav). Viz také § 364.

V případě 2. vede se na takové obligace a jejich úroky exekuce jako na peněžité pohledávky podle § 384, tedy doručením platební záповědi poukazujícímu úřadu (ústavu) a pokladně, ve které jest jistina uložena. Pořadí nabytého práva zástavního řídí se tu dobou (dnem), kdy byla platební záповěď doručena poukazujícímu úřadu (ústavu).

Pro správu státního dluhu Československé republiky bylo zřízeno Ředitelství státního dluhu v Praze (zák. ze dne 22. prosince 1920, č. 686 Sb. z. a n.). Jemu náleží zejména také učiniti opatření potřebné v případech soudního zákazu exekučního nebo zajišťovacího zájmu nebo exekučního příkázání pohledávky ze státních dlužních úpisů nebo jejich úroků; dále rozhodovati o výplatě úroků v případě zabavení dluhopisů znějících na určité jméno nebo vinkulovaných (vl. nař. ze dne 23. března 1921, č. 109 Sb. z. a n. § 7, č. 15).

Při exekuci na provisi majitelů tabákových skladů, dále prodavačů tabáku a kolků musí exekuční úřad zpravití okresní finanční ředitelství.

přípustna (§ 362), i odvolati se z platební zá-
povědi.

§ 385.

(¹) Pohledávky ze směnek anebo jiných papírů, které mohou býti rubopisem převedeny, ze šeků neindosovatelných, kupeckých poukázek a zavazovacích listů, ze vkladních knížek bank, spořitelén a záložen, jakož i ze životních pojistek svědčících majiteli nebo doručiteli, zabaví se tím, že výkonný orgán vezme tyto papíry na příkaz exekučního úra-

Exekuce na kauce, uložené u některé veřejné pokladny, vede se všeobecně podle § 399. Totéž platí o exekuci na soudní depozita.

K § 385. Viz § 296 ex ř. z. r. 1896.

Důvod zvláštního ustanovení o zabavení papírů v tomto paragrafu uvedených sluší hledati v tom, že při těchto papírech předmětem exekuce nejsou papíry, nýbrž příslušné pohledávky, kterých však nelze bez držení papírů uplatniti.

Výpočet papírů v § 385 je taxativní.

K § 385, odst. 1. Směnku lze podle ustanovení § 385 jen potud zabaviti, pokud nebyl vydán platební příkaz na směnku. Byl-li vymožen platební příkaz na směnku, není již přípustno zabavení podle § 385, nýbrž jen podle § 383.

Papíry, které mohou býti rubopisem převedeny, jsou šeky na doručitele znějící, indosovatelné kupecké poukázky a zavazovací listy podle čl. 301 obch. zák., znějí-li na řád a peněžitou hodnotu, listy vkladní podle čl. 414 obch. zák., akcie na jméno svědčící (čl. 182 a 223 obch. zák.).

Na papíry majiteli svědčící, t. j. papíry, v nichž se vystavitel zavazuje majiteli papíru k plnění, na př. zástavní listy, akcie bank, železnic a průmyslových podniků, losy, zástavní listky zastaváren a pod., jest vésti exekuci podle předpisů o exekuci na hmotné věci movité (§§ 364 a n.).

Také na vinkulované vkladní knížky jest vésti exekuci podle § 385.

Pojistky znějící na jméno zabaví se podle § 383. (Viz tento paragraf).

K zabavení papírů v § 385 uvedených je sice potřebí, aby výkonný orgán papíry vzal k sobě a sepsal o tom zájemní protokol, ale zástavního práva nabývá se již tím, že výkonný orgán vezme papíry k sobě.

Zájemní protokol má zejména obsahovati:

1. místo a čas (den a hodinu) zabavení,
2. přesné označení zabavené pohledávky podle předmětu, obnosu a splatnosti, pak jména oprávněného a dlužníka a označení listiny sepsané o pohledávce,
3. udání, že papír byl odňat a uložen.

Jinak platí pro tento protokol obdobně ustanovení § 364.

du k sobě, sepíše o tom zájemní protokol (§ 364) a odevzdá je exekučnímu úřadu.

(²) O pozdějším zabavení pohledávek z papírů v odst. 1. uvedených platí ustanovení § 365.

§ 386.

Ruční zástavu, zřízenou pro zabavenou pohledávku, vezme exekuční úřad do uschování.

§ 387.

(¹) Jakmile byla pohledávka zabavena, smí dlužník bez souhlasu exekučního úřadu domáhati se žalobou jen toho, aby byla složena u soudu pro exekuční úřad; tím však není vyloučena dlužníková žaloba na určení, že pohledávka jest po právu.

(²) Zažaloval-li dlužník, domáhaje se na poddlužníkovi zaplacení, pohledávku nyní zabavenou již před tím, může po jejím zabavení ve sporu žádati toliko za to, aby byla složena u soudu.

(³) Žalovaný poddlužník jest povinen oznámiti exekučnímu úřadu rozepři. Návrh, aby byla zažalovaná pohledávka složena u soudu, může učiniti ve sporu také k požádání exe-

Jsou-li papíry v § 385 uvedené u (v moci) někoho jiného) (než dlužníka), lze je zabaviti podle ustanovení toho paragrafu, je-li onen někdo ochoten je vydati; jinak nězbývá než vésti exekuci podle § 399.

Výkonný orgán je povinen, zabavené papíry ihned po svém návratu, ještě dříve než je odevzdá v uschování, předložiti úředníku exekučního úřadu, pověřenému exekuční agendou, aby posoudil, je-li třeba presentací, protestů nebo jiných úkonů k zachování nebo provedení práv z těchto papírů. Úkony tyto mají, pokud možno, býti provedeny tímto úředníkem.

K § 385, odst. 2. Pohledávky ze směnek atd., které jsou již exekučním úřadem pro jinou pohledávku zabaveny, zabaví se tím, že se další zabavení poznamená v zájemním protokolu již sepsaném. V poznámce uvede se vykonatelná daňová pohledávka podle § 364, odst. 2., a dlužník zpraví se o vykonaném zabavení.

K § 386. Viz § 289 ex ř. z. r. 1896.

Je-li zabavená pohledávka zajištěna zástavou ruční, vztahuje se zástavní právo, nabyté státem na pohledávce, i na tuto zástavu; stát nabývá k ruční zástavě tedy práva podzástavního.

Je-li ruční zástava u (v moci) někoho jiného (než dlužníka), který není ochoten ji vydati, jest postupovati podle § 399.

kučního úřadu finanční prokuratura jménem státu, přistouplého jako vedlejší intervenient s právy nerozlučného společníka v rozepři.

(4) Vede-li dlužník proti poddlužníkovi již exekuci k dobytí pohledávky nyní zabavené, musí poddlužník oznámiti soudu, jenž jest pro tuto exekuci soudem exekučním, že byla pohledávka exekučním úřadem zabavena; tento soud jest povinen učiniti opatření, aby zabavení nebylo zmařeno.

§ 388.

(1) Zástavní právo, jehož se nabývá zabavením služného nebo jiné pohledávky na opětuující se důchody nebo pohledávky záručitelné, vztahuje se také na důchody a úroky dospívající po zabavení.

(2) Zabavení služného postihuje zejména také příjem, kterého nabude dlužník tím, že

K § 387, odst. 4. *Zabavením pohledávky a oznámením, že exekuční úřad jest oprávněn ji vybrati, přechází právo vymáhati pohledávku s dlužníka na exekuční úřad, a tento jest oprávněn domáhati se žalobou na dlužníkově zrušení exekuce, která byla po zabavení dlužníkovi povolena k vydobytí zabavené pohledávky. Exekuce však, povolená dlužníkovi již dříve, nestává se zabavením pohledávky exekučním úřadem nepřipustnou.*

K § 388. *Viz § 299 ex. ř. z r. 1896.*

Ustanovení § 388 platí ovšem jen potud, pokud exekuce na služné nebo jiné pohledávky na opětuující se důchody nebo pohledávky záručitelné je v době zabavení vůbec přípustnou. Je-li služné atd. v době zabavení zcela z exekuce vyňato, nevzniká vykonaným zabavením žádné zástavní právo a jest toto zabavení po rozumu ustanovení § 358 z moci úřední zrušiti.

K § 388, odst. 1. *O služném (služebních požitcích) viz § 11. Jinými pohledávkami na opětuující se důchody jsou na př. doživotní důchody (renty), pohledávky na poskytování alimentů, běžné příjmy z reálních břemen, běžné příjmy v penězích z výměnků a pod.*

K § 388, odst. 2. *Ježto v případě, kde exekuce na služné v čase zabavení není přípustnou, právo zástavní vůbec nevzniká, nemůže se — bez ohledu, bylo-li zabavení formálně zrušeno čili nic — právo zástavní státi účinným ani tehdy, když služné později tak se zvýší, že by exekuce byla přípustnou. Na pozdější vyšší příjmy vztahuje se tudíž zástavní právo jen tehdy, když původní příjem v čase zabavení alespoň částečně byl již exekuci podroben.*

Při zvýšení služného nezáleží ani na důvodu, ani na pojmenování zvýšení (služné, přídavek, remunerace, provise a pod.), jen když takové příjmy nejsou z exekuce vyňaty.

se zvýší jeho platy, že mu byl dán nový úřad, že byl přeložen na jiný úřad anebo že byl dán na odpočinek. To však neplatí, jestliže se změni při tom zaměstnavatel.

(3) Klesnou-li služební požitky (§ 11) pod částku podrobenou exekuci, zvýší-li se však opět do 5 let nad ni, jest zástavní právo účinným i na tyto požitky opět zvýšené.

§ 389.

(1) O pořadí zástavního práva, jehož se nabývá berním zabavením peněžité pohledávky, rozhoduje u pohledávek z papírů v § 385 vytčených doba, kdy byl papír vzat výkonným orgánem exekučního úřadu do uschování, nebo kdy bylo pozdější zabavení poznamenáno v protokolu.

(2) U jiných pohledávek řídí se pořadí dobou, kdy byla platební záповeď exekučního úřadu doručena poddlužníkovi, pokud se týče (u pohledávek za státem, některou veřejnoprávní korporací anebo fondeň veřejně spravovaným) úřadu poukazujícím.

Změna zaměstnavatele nastává na př. při přestupu státního zaměstnance do služby zemské, okresní, obecní, soukromé nebo naopak, nikoliv však při přestupu z jednoho odvětví státní služby do odvětví druhého téže služby. O změně zaměstnavatele nelze mluvit, jestliže přejímatel podniku převezme také dosavadní zaměstnance do svých služeb a s tím povinnosti dosavadního zaměstnavatele vůči těmto zaměstnancům.

K § 389. *Viz § 300 ex. ř. z r. 1896.*

K § 389, odst. 1. *U pohledávek z papírů v § 385 vytčených, které se zabaví poprvé tím, že výkonný orgán vezme papíry k sobě, sepíše o tom protokol a odevzdá je exekučnímu úřadu, později tím, že další zabavení poznamená v zájemném protokole již sepsaném, je pro pořadí zástavního práva rozhodnou doba (okamžik), kdy výkonný orgán vzal papíry k sobě, pokud se týče, kdy bylo další zabavení poznamenáno v protokole zájemném. Viz též § 385.*

K § 389, odst. 2. *U pohledávek, u nichž zabavení záleží ve vydání platební záповeďi, určuje se pořadí zástavního práva podle doby (dne), kdy byla platební záповeď poddlužníkovi (úřadu poukazujícím) doručena. To platí také pro pořadí zástavního práva na veřejných dlužních úpisích (obligacích), znějících na jméno nebo vázaných pro určitý účel, pokud úroky z nich vybírají se bez kuponů u veřejné pokladny. (Tyto obligace zabavují se rovněž vydáním platební záповeďi.)*

(3) Doručí-li se několik platebních záповědí poddlužníku téhož dne, jsou tím zřízená práva zástavní ve stejném pořadí mezi sebou. Nedostačuje-li tu zabavená pohledávka, aby byly všechny vykonatelné pohledávky uhrazeny, zapraví se tyto i s příslušenstvím poměrně podle svých úhrnných částek.

§ 390.

(1) Na vyzvání exekučního úřadu je poddlužník povinen do 14 dnů se vyjádřiti:

1. zdali a pokud uznává zabavenou pohledávku za odůvodněnou a zda jest ochoten ji zaplatiti,

2. zdali a na kterém vzájemném plnění jest jeho platební povinnost závislou,

3. zdali a které nároky činí jiné osoby na zabavenou pohledávku,

4. zdali a pro které nároky jiných věřitelů vázne zástavní právo na pohledávce,

5. zdali a kterým věřitelem, jakož i u kterého soudu jest pohledávka zažalována.

(2) Vyzvání k tomuto vyjádření může býti učiněno v platební záповědi (§ 383).

(3) Takové vyjádření může poddlužník učiniti i bez vyzvání exekučního úřadu.

(4) Poddlužník může se vyjádřiti písemně nebo ústně do protokolu u exekučního úřadu

K § 389, odst. 3. *Setkají-li se exekuční a smluvní zástavní práva, určuje se pořadí podle týchž zásad §u 389.*

K § 390. *Viz § 301 ex. ř. z r. 1896. Ustanovení § 390 týkají se také pohledávek z papírů v § 385 uvedených.*

K § 390, odst. 1. *Povinnost poddlužníka vyjádřiti se je odůvodněna tím, že exekučnímu úřadu (státu) je třeba informace o právním stavu zabavené pohledávky, by se mohl podle toho dále zaříditi. Nárok na poddlužníkovu vyjádření zakládá se zabavením pohledávky. Poddlužník je povinen výzvě, aby se vyjádřil, vyhověti, ať pohledávka je po právu čili nikoliv. Proti výzvě nepřislouží mu odvolání.*

K § 390, odst. 2. *Viz § 383, odst. 1.*

K § 390, odst. 4. *Viz § 383, odst. 3.*

Opomene-li poddlužník se vyjádřiti, rovná se to odepření vyjádření.

neb ústně do protokolu výkonnému orgánu hned při doručení platební záповědi. Poddlužník ručí za škodu, která vznikne státu tím, že odepře vyjádření nebo se vyjádří vědomě nepravdivě, nebo neúplně; nároku na náhradu nákladů, jež mu vzniknou podaným vyjádřením, nemá. Vyjádření jest kolku prosto.

§ 391.

(1) Zabavení pohledávky a oznámení (§ 383), že exekuční úřad jest oprávněn pohledávku vybrati, zmocňuje tento úřad, aby podle toho, jak jest zabavená pohledávka právně platnou a dospělou, žádal na poddlužníkovi zaplacení částky udané v záповědi, pokud se týče v oznámení; aby způsobil upomínkou nebo výповědí, aby pohledávka dospěla; aby předložil papíry k zaplacení, činil osvědčení a návštěví a provedl jiné úkony.

Škoda může záležitosti v nákladech sporu pro pohledávku zahájeného, v dalších nákladech bezvýsledných exekučních kroků, i ve ztrátě pohledávky, nastalé tím, že následkem odepření nebo nepravdivého nebo neúplného vyjádření nebyla včas vedena exekuce jiným způsobem.

Škodu nutno vymáhati žalobou u osobního soudu poddlužníkova.

O ručení za škodu jest poddlužníka ve vyzvání poučiti.

Prohlásil-li poddlužník, že uznává zabavenou pohledávku, nepřekáží to odvolání tohoto prohlášení ve sporu státu (exekučního úřadu) proti poddlužníkovi.

Není-li zabavená pohledávka po právu, nemůže býti poddlužník přidržen, aby ji zaplatil, třebaš (omylem) ve vyjádření prohlásil se k tomu ochotným.

K § 391. *Viz § 308 ex. ř. z r. 1896.*

K § 391, odst. 1. *Zabavení pohledávky a oznámení, že exekuční úřad jest oprávněn pohledávku vybrati (§ 383), zmocňuje tento úřad (stát) ke všem opatřením, jež slouží k tomu, aby zabavená pohledávka byla poddlužníkem zapravena, zejména tedy žádati zaplacení, pokud pohledávka po právu trvá a je dospělou; dospělost její upomínáním nebo výповědí přivoditi; úkony potřebné k zachování nebo k výkonu pohledávky (prezentace, notifikace, protest) podniknouti; zaplacení její přijmouti; zatímni opatření proti poddlužníkovi navrhnouti, pokud jsou splněny jejich zákonné předpoklady, na poddlužníkovi jistotu vymáhati, je-li k zájštění pohledávky povinen; pohledávku zažalovati, exekuci vymáhati, k rozvrhovému řízení a ke konkursnímu řízení poddlužníkovu přihlásiti a v tomto konkursním řízení práva věřitelská (vyjímajíc souhlas k nucenému vyrovnání) vykonávati. Exekuční úřad může také vedlejší práva*

jichž jest třeba, aby byla práva zachována nebo jim platnost zjednána; aby přijal placení za svou pohledávku a je na ni započel, žaloval poddlužníka o zaplacení, nebyla-li pohledávka včas a řádně placena, a zjednával platnost zástavnímu právu pro zabavenou pohledávku zřízenému.

(2) Exekuční úřad není však oprávněn učiniti na dlužníkův vrub narovnání o pohledávce, prominouti poddlužníkovi dluh nebo vznésti na rozhodce rozhodnutí o tom, je-li zabavená pohledávka po právu platna, nebo upustiti od exekuce vedené pro zabavenou pohledávku.

(3) Žalobě, kterou podal stát, nemůže poddlužník čeliti námitkami, které vznikají z právních vztahů mezi ním a státem.

s pohledávkou spojená (zástavní právo, nárok na rukojemství a pod.) uplatniti. Je-li zabavená pohledávka již vykonatelnou, může exekuční úřad na poddlužníka přímo exekuci nastoupiti, po případě v exekuci dlužníkem již zahájené pokračovati.

K § 391, odst. 2. Oprávnění exekučního úřadu jde jen tak daleko, jak jest nutno, aby byla vybrána dlužníková pohledávka za účelem uspokojení pohledávky daňové. Dispoice s pohledávkou dlužníkovou, které jdou přes tuto mez, jsou exekučnímu úřadu zakázány.

Exekuční úřad není také oprávněn povoliti poddlužníkovi přiročí, dáti souhlas k nucenému vyrovnání v konkursu poddlužníkově, postoupiti bez úplného zaplacení pohledávku osobě třetí a pod.

Právní jednání, k nimž exekuční úřad není oprávněn, nemají právní účinnosti.

K § 391, odst. 3. Ve sporu, který vede stát proti poddlužníkovi, může tento popřítí správnost vymáhané pohledávky a činiti všechny námitky ze svého právního poměru k dlužníkovi, nemůže však uplatňovati námitky, které mají svůj základ v právním poměru, existujícím mezi ním a státem. Rovněž nemůže poddlužník uplatňovati námitky, které dlužníkovi přísluší proti pohledávce státu. (Tyto námitky může uplatňovati jenom dlužník.)

Avšak i námitky, které mu přísluší proti dlužníkovi, může poddlužník ve sporu, který proti němu vede stát, uplatňovati jen potud, pokud vznikly před zabavením pohledávky. Proto nemůže proti státu s účinkem namítati, že pohledávka byla po zabavení zaplacená nebo posečkána, nebo že byla vyrovnána (kompensována) se vzájemnou pohledávkou, která vznikla po zabavení pohledávky dlužníkovy. (Poddlužník může však vyrovnati zabavenou pohledávku za dlužníkem se vzájemnou pohledávkou, jestliže tato stala se s p l a t n o u a l i k v i d n í teprve po zabavení.)

(4) Stát nemá proti dlužníku nároku na náhradu útrat sporu bez výsledku provedeného, nevyžádal-li si exekuční úřad od dlužníka zprávy, je-li pohledávka pravá a dobytá.

§ 392.

(1) Dlužník jest povinen dáti exekučnímu úřadu, který pohledávku zabavil, zprávy, jichž jest třeba k vymáhání pohledávky, a vydati listiny, které má o ní.

(2) Exekuční úřad může jej k tomu donutiti podle § 201 anebo dáti mu listiny odníti výkonným orgánem.

(3) Má-li listiny jiná osoba v rukou, lze se jich domáhati žalobou.

§ 393.

(1) Závise-li poddlužníkův závazek ku plnění na tom, že mu budou jako vzájemné plnění

K § 391, odst. 4. Žaluje-li stát zabavenou pohledávku, nečiní tak jako zástupce dlužníkův, nýbrž svým jménem. Je proto stranou ve sporu a bude (on a nikoliv dlužník) ve smyslu §§ 41 a n. civ. ř. s. odsouzen k zaplacení útrat sporu. Po rozumu ustanovení § 404 je ovšem dlužník povinen státu nahraditi tyto útraty sporu proti poddlužníkovi vedeného. § 391, odst. 4., však stanoví, v kterém případě stát nemá nároku na náhradu útrat sporu dlužníkem.

K § 392. Viz § 306 ex. ř. z r. 1896.

K § 392, odst. 1. Zabavení pohledávky má pro dlužníka za následek povinnost, dáti exekučnímu úřadu zprávy, jichž potřebuje za účelem uplatnění zabavené pohledávky, a vydati mu listiny na pohledávku tu se vztahující.

K § 392, odst. 2. Dlužník ručí kromě toho za všechnu škodu, která by státu vznikla odepřením zpráv pro vymáhání zabavené pohledávky nutných.

Nenalezl-li výkonný orgán listiny u dlužníka, může exekuční úřad učiniti u okresního soudu, v jehož obvodu byl učiněn marný pokus o dobytí listin, návrh na přisežné udání podle § 47, odst. 1., ex. ř. z r. 1896.

K § 392, odst. 3. Žalobou bude se vydání listin domáháno ovšem jen tehdy, není-li jiná osoba ochotna listiny vydati. Žalobu jest podati u obecného soudu (§§ 65 a n. zák. ze dne 1. srpna 1895, č. 111 ř. z.) žalovaného.

K § 393. Viz § 309 ex. ř. z r. 1896.

K § 393, odst. 1. Okolnost, že pohledávka závisí na vzájemném plnění, nepřekáží jejímu zabavení. Poddlužník jest však vázán k placení jen proti

odevzdány věci, které jsou v dlužníkově majetku, jest dlužník povinen na vyzvání exekučního úřadu je vydati, aby byly dány poddlužníkovi.

(2) Je-li dlužníkův vzájemný závazek určen rozsudkem, vydaným proti poddlužníkovi nebo proti dlužníkovi, nebo může-li býti soudu prokázán důkazními listinami, může exekuční úřad navrhnouti povolení soudní exekuce na jejich vydání; jinak lze se jich domáhati jen žalobou.

§ 394.

(1) Žaluje-li stát zabavenou pohledávku,

přijetí vzájemného plnění. § 393 stanoví, že závisí-li poddlužníkův závazek ku placení na tom, že mu budou jako vzájemné plnění odevzdány věci, které jsou v dlužníkově majetku, jest dlužník povinen tyto věci vydati za příčinou odevzdání jich poddlužníkovi. Zákon při tom předpokládá, že k těmto věcem nemá někdo jiný právo. Jsou-li zabaveny dlužníkovými věřiteli nebo pod., nemá dlužník povinnosti je vydati.

Záleží-li vzájemné plnění v odevzdání věci, které nejsou v dlužníkově majetku, není dlužník povinen je opatřiti a exekučnímu úřadu vydati. Rovněž nemůže býti dlužník nucen k jednání (výkonu), na němž pohledávka (poddlužníková povinnost zaplatiti) závisí. V takových případech jest pohledávku ve smyslu § 397 jinak zpeněžit. Závisí-li však pohledávka na jednání (výkonu), které nemůže býti provedeno jinou osobou než dlužníkem, není zpeněžení pohledávky možné a jest exekuci na tuto pohledávku jako bezvýslednou zrušiti.

K § 393, odst. 2. Odpírá-li dlužník vydati věci, může exekuční úřad navrhnouti přímo povolení a výkon soudní exekuce na jejich vydání, je-li povinnost dlužníková k vzájemnému plnění určena buď rozsudkem — ať proti dlužníkovi či poddlužníkovi vydaným — nebo listinami důkazními (průvodní moc majícími).

O listinách důkazních viz §§ 292 a n. zák. ze dne 1. srpna 1895, č. 113 ř. z.

Není-li povinnost dlužníková k vzájemnému plnění určena ani rozsudkem ani listinami důkazními, lze se vydání věci, jež mají poddlužníkovi býti odevzdány, na dlužníkovi domáhati jen žalobou. Exekuční úřad může však také upustiti od podání žaloby a tím od vydání pohledávky a zpeněžit tuto ve smyslu § 397 jinak. Žalobu jest podati u obecného soudu (§ 65 zák. ze dne 1. srpna 1895, č. 111 ř. z.) žalovaného.

K § 394. Viz § 310 ex. ř. z r. 1896.

Exekuční úřad je povinen vésti v patrnosti, zaplatí-li poddlužník v důsledku vyzvání, které bylo naň řízeno v zájemném výměru (platební záповědi). Nezaplatí-li poddlužník pohledávku, když se stala dospělou,

jest povinen opovědět dlužníkovi spor, je-li jeho bydliště známo a v tuzemsku.

(2) Ke sporu může přistoupiti na svůj náklad jako vedlejší intervenient každý věřitel, pro kterého jest spolu zabavena zažalovaná pohledávka. Rozhodnutí vydané v této rozepři o zažalované pohledávce působí pro všechny a proti všem, pro které byla pohledávka zabavena.

(3) Otáčí-li exekuční úřad s vymáháním zabavené pohledávky nebo neopoví-li dluž-

jest exekuční úřad povinen neprodleně proti němu zakročiti. Plnění poddlužníkem lze se ovšem domáhati jen řízením, které odpovídá právní povaze zabavené pohledávky. Je-li pro uplatnění pohledávky dlužníkovy přípustným pořad práva, jest po předchozím bezvýsledném upomenutí poddlužníka vymoci proti němu platební příkaz a povolení exekuce nebo podati žalobu. To stanež se však jen tehdy, lze-li očekávati nejen příznivý výsledek sporu, nýbrž vzhledem k majetkovým poměrům poddlužníka též, že dlužná částka bude na něm dobytou. Nelze-li toho očekávati budiž zabavení pohledávky zrušeno. O zrušení jest zpraviti dlužníka, poddlužníka a jiné věřitele zástavní. Zároveň jest vrátiti listiny, které byly exekučnímu úřadu vydány za příčinou vymáhání zabavené pohledávky.

K § 394, odst. 1. Účelem opovědění (oznámení) sporu dlužníkovi jest, zpraviti tohoto včas o sporu, by mohl k němu přistoupiti jako vedlejší intervenient.

Byl-li spor dlužníkovi opověděn, není dlužník, ať již přistoupil ke sporu jako vedlejší intervenient nebo ne, oprávněn činiti námitku, že spor byl exekučním úřadem veden špatně, ledaže by mu byl exekuční úřad znemožnil předsevzítí některý procesní úkon nebo že by byl exekuční úřad úmyslně nepoužil důkazů, jež v době procesu jen jemu (exekučnímu úřadu) byly známy.

K § 394, odst. 2. Ačkoliv zákon mluví jen o věřitelích, jest i dlužník, a to ať mu byl spor opověděn nebo ne, oprávněn přistoupiti ke sporu.

Rozsudek má účinnost pro a proti dlužníkovi a pro a proti všem věřitelům, pro něž byla pohledávka zabavena, ať již byl spor dlužníkovi opověděn čili nic a ať již dlužník, pokud se týče věřitelé ke sporu jako vedlejší intervenienti přistoupili nebo ne.

K § 394, odst. 3. Dlužník a jiní věřitelé mohou jen potud uplatňovati, že exekuční úřad otáčí s vymáháním zabavené pohledávky, pokud tento úřad nezařídil včas, čeho bylo třeba k mimosoudnímu vybrání pohledávky, nebo pokud v případě bezvýslednosti mimosoudních kroků nepodal ihned žalobu a po nastalé pravoplatnosti dosaženého rozsudku ne navrhl včas povolení a výkon exekuce proti poddlužníkovi.

níkovi sporu, ručí stát za všechnu škodu, která tím vzejde dlužníku a ostatním věřitelům, vedoucím exekuci na touž pohledávku.

§ 395.

(1) Byla-li pohledávka, kterou exekuční úřad zabavil, také soudně pro jiného věřitele zabavena, je poddlužník povinen složit pohledávku s příslušenstvím, jakmile dospěla, pro všechny věřitele u exekučního soudu.

(2) Nevyhoví-li poddlužník povinnosti podle odstavce 1., může být k tomu donucen žalobou stejně, jako když odepře vyplatiti zabavenou pohledávku exekučnímu úřadu.

(3) Byly-li na poddlužníka podány žaloby na zaplacení zabavené pohledávky, může tžž,

Musí být prokázána příčinná spojitost mezi obmeškáním a škodou.

Neopověděl-li exekuční úřad dlužníkovu spor, mohou dlužník a věřitelé nárok na náhradu škody odůvodniti tvrzením, že exekuční úřad vedl spor špatně a že proto podlehl. Exekuční úřad musí pak dokázati, že v případě opovědění sporu dlužníkovu a přistoupení tohoto ke sporu byl by rozsudek dopadl stejně.

Není-li bydlště dlužníkovu známo, nebo je-li v cizozemsku, není exekuční úřad povinen spor dlužníkovu oznámiti; nicméně jest i v tomto případě zodpověděn za špatné vedení sporu, není však povinen dokázati, že vedl spor řádně, nýbrž je věci dlužníka, aby dokázal opak.

Poddlužníkovi nepřisluší ovšem žádná námitka z důvodu neopovědění sporu dlužníkovu.

Škoda musí být vymáhána zvláště žalobou.

K § 395, odst. 1. Viz § 307 ex. ř. z r. 1896.

Lhostejno jest, předchází-li soudní zástavní právo bernímu či naopak. Předpokládá se však, že poddlužník jinak svůj závazek uznává.

Exekuční soud nařídí rok k rozvrhu peněz u něho složených a provede rozvrh podle zásad exekučního řádu (na Slovensku a Podkarp. Rusi exekučního zákona).

Po rozumu ustanovení občanského práva (§ 1425 obč. zák.) je poddlužník také o p r á v ě n ě složit pohledávku s příslušenstvím u soudu a to tehdy, není-li pohledávka, kterou exekuční úřad zabavil, sice také soudně zabavena, činí-li však na ni také jiné osoby nárok.

K § 395, odst. 2. Žalobu podati jest u obecního soudu (§§ 65 a n. zák. ze dne 1. srpna 1895, č. 111 ř. z.) žalovaného.

K § 395, odst. 3. Ustanovení tohoto odstavce platí, ať byly podány žaloby několika věřiteli či jen jediným, zejména exekučním úřadem; předpo-

slože pohledávku u procesního soudu, navrhnutí, aby byl ze sporu propuštěn. To učiní soud usnesením, byla-li celá pohledávka se vším příslušenstvím složena.

§ 396.

(1) S penízem, který zaplatil poddlužník exekučnímu úřadu, naloží tento obdobně, jak stanoveno v § 382, pokud nemá peníz býti vydán přímo dlužníkovu proto, že pohledávka byla částečně vyňata z exekuce.

(2) Poddlužník sprostí se svého závazku tou měrou, jakou zaplatí exekučnímu úřadu.

kládá se však, že na pohledávku kromě exekučního úřadu také jiné osoby činí nárok. Činí-li na pohledávku jen exekuční úřad nárok, nemá po podání žaloby propuštění poddlužníka ze sporu místa. Poddlužník musí dlužnou částku exekučnímu úřadu zaplatiti.

Činí-li poddlužník sám nároky ku pohledávce, na př. nárok na vzájemné plnění, právo zástavní nebo retenční a pod., nebo neuznává-li závazku, nemůže přes složení pohledávky u procesního soudu býti ze sporu propuštěn, nýbrž musí spor býti proveden, neboť účelem jeho jest, dosáhnouti rozhodnutí o vznesených nárocích, pokud se týče o existenci závazku.

Náklady složení pohledávky postihují v případech odstavce 1. i 3. § 395 poddlužníku.

K § 396. Viz §§ 312 a 313 ex. ř. z r. 1896.

K § 396, odst. 1. Je-li stát jediným zástavním věřitelem, zapraví exekuční úřad z peníze, který mu zaplatil poddlužník, nejprve náklady exekuční, a pak v pořadí podle § 273, odst. 3., daňovou pohledávku (§ 259, odst. 4.), pro niž byla vybraná pohledávka zabavena; případný přebytek vydá dlužníkovu.

Není-li stát jediným zástavním věřitelem, naloží exekuční úřad s penízem, který mu zaplatil poddlužník, různě podle toho, je-li stát prvním zástavním věřitelem nebo ne. Je-li stát prvním zástavním věřitelem, použije exekuční úřad zaplaceného peníze, jako v prvním případě, na úhradu exekučních nákladů a daňové pohledávky, pro niž byla vybraná pohledávka zabavena; případný přebytek vydá, pokud by byl z exekuce vyňat, dlužníkovu, jinak složí u okresního soudu, v jehož obvodu byla exekuce vykonána. Není-li stát prvním zástavním věřitelem, složí exekuční úřad celý peníz, který mu poddlužník zaplatil, u okresního soudu, v jehož obvodu byla exekuce vykonána.

Okresní soud rozvrhne složený přebytek, pokud se týče celý peníz, obdobně podle ustanovení exekučního řádu (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi exekučního zákona) o rozvrhu výtěžku při proději svršků.

K § 396, odst. 2. Rovněž složením pohledávky u soudu podle § 395.

(3) Potvrzení, vydané poddlužníku exekucním úřadem o zaplacení, má též účinek, jako by bylo vydáno samým dlužníkem.

§ 397.

(1) Je-li pohledávka podmíněna nebo vázána lhůtou nebo naráží-li její vybrání na obtíže, může exekucní úřad naříditi, aby byla jinak zpeněžena.

(2) Prodává-li se zabavená pohledávka, buď obdobně dbáno ustanovení o prodeji zabavených svršků (§§ 371 až 377 a §§ 379 až 381). Jmenovitá hodnota pohledávky jest její vyvolací cenou. Listiny o prodané pohledávce po ruce jsoucí odevzdá výkonný orgán kupci, jakmile složí kupní cenu. Jde-li o pohledávku z papírů rubopisem převedených,

K § 396, odst. 3. *Exekucní úřad jest povinen potvrzení dáti (§ 1426 obč. zák.); od dlužníka nemůže poddlužník žádati potvrzení, poněvadž exekucní úřad jest zmocněn dlužníka zastupovati.*

K § 397. *Viz §§ 317 a 318 ex. ř. z r. 1896.*

K § 397, odst. 1. *Jinaké zpeněžení pohledávky jest přípustno toliko subsidiárně za podmínek v § 397, odst. 1., uvedených. Kterým jinakým způsobem má pohledávka býti zpeněžena, určí exekucní úřad volně podle všech okolností konkrétního případu. V úvahu přicházejí zvláště tyto způsoby zpeněžení: prodej na burse, prodej z ruky, dražba. Veřejná dražba pohledávky jest však vyloučena, je-li tu některá z okolností v § 398 uvedených.*

Pohledávka jest podmíněnou na př., jestliže vybrání její závisí na vzájemném plnění dlužníkově, nebo jestliže dospělost její závisí na výpovědi a pod. Vybrání pohledávky naráží na obtíže na př., když bydliště poddlužníkově je neznámo nebo v cizině, nebo když by bylo třeba důkazů, jichž provedení by si vyžádalo značně času nebo značného nákladu a pod.

Ačkoliv zákon toho nenařizuje, doporučuje se, aby exekucní úřad před rozhodnutím o jinakém zpeněžení pohledávky vyslechl případné jiné věřitele a může-li se to státi bez značného průtahy, i dlužníka.

K § 397, odst. 2. *Ustanovení § 376 o odhadu a § 378 o nejnižším podání tu neplatí. Cenou vyvolací jest jmenovitá hodnota pohledávky. Pohledávka může býti prodána i pod cenou vyvolací, ano i za cenu, která jest menší než třetina ceny vyvolací.*

K § 397. *Protokol dražební sepíše se obdobně podle ustanovení § 380, odst. 3. V něm jest také uvésti, byly-li listiny o prodané pohledávce po ruce jsoucí vydány kupci.*

aneb o pohledávky, jichž vymáhání závisí jinak na držbě papíru o pohledávce vydaného, opatří exekucní úřad aneb na jeho příkaz výkonný orgán papíry potřebným prohlášením o převodu kupci.

(3) O použití výtěžku prodeje platí ustanovení § 382.

§ 398.

Pohledávka nesmí býti prodána veřejnou dražbou, jestliže

1. jest pro ni zřízena ruční zástava, která poskytuje dostatečné jistoty,

2. přísluší dlužníkovi proti státu samému a může býti vyrovnána s nárokem, o jehož dobytí jde,

3. předmětem pohledávky jest vybírati roční důchody, výživné a jiné opětuující se dávky,

Prohlášení o převodu zní:

„Tato pohledávka byla podle rozhodnutí berní správy (berního úřadu) v ze dne číslo jednací prodána a panu odevzdána.“

Datum a podpis výkonného orgánu s udáním služební hodnosti.

Je-li prodaná pohledávka již vykonatelnou, jest kupec podle § 9 zák. ze dne 27. května 1896 č. 79 ř. z., pokud se týče podle § 13 zák. čl. LX/1881 oprávněn, za příčinou jejího vymožení vésti proti poddlužníkovi exekuci.

K § 398. *Viz § 319 ex. ř. z r. 1896.*

Zákon zakazuje prodej pohledávky veřejnou dražbou, poněvadž tento způsob zcizení se zde nejeví obchodně ospravedlněným.

K § 398, č. 1. *Místo vybrání má buď realizována býti zástava nebo prodána býti pohledávka jinak než veřejnou dražbou. Je-li zabavená pohledávka již vykonatelnou, může exekucní úřad na základě exekucního titulu, dobytého dlužníkem, vésti soudní exekuci na zástavu nebo pokračovati v exekuci dlužníkem již započaté. Není-li tu ještě exekucního titulu proti poddlužníkovi, musí exekucní úřad podati žalobu na zaplacení a takto opatřiti si exekucní titul.*

K § 398, č. 2. *V tomto případě jest odpočet (kompensace) podle § 275 na místě. Kdy jest možným vyrovnání (odpočet — kompensace) pohledávky proti státu s pohledávkou daňovou, stanoví cit. § 275.*

K § 398, č. 3. *Zpeněžení stane se nejlépe vnucenou správou podle §§ 334 a násl. ex. ř. a proto bylo by na takové pohledávky vésti jen exekuci soudní.*

4. zakládá se na vkladní knížce některého peněžního ústavu,

5. má bursovní cenu, zakládajíc se na některém papíru uvedeném v § 385,

6. nemůže býti přesně udáno, jak jest velká, ani osvědčeno, že jest po právu.

Zabavení a provedení nároků na vydání nebo dodání hmotných věcí movitých.

§ 399.

(1) O zabavení dlužníkových nároků, aby byly vydány nebo dodány hmotné věci movité,

K § 398, č. 4. Dražba pohledávky zakládající se na vkladní knížce některého peněžního ústavu (banky, spořitelny, záložny a pod.) je proto vyloučena, že takovéto pohledávky, jsouce jistě a snadno vykonatelný, vždy za jmenovitou hodnotu naleznou ochotné kupce.

K § 398, č. 5. Při pohledávkách, které se zakládají na papírech, majících bursovní cenu, je nejvhodnějším prodej na burse nebo v některé bance.

K § 398, č. 6. Zápověď veřejné dražby v těchto případech má svůj důvod v tom, že není-li předmět pohledávky určitým, nebo není-li tu osvědčení pohledávky, sotva by při dražbě byla zaplácena jen poněkud přiměřená cena. Pohledávka musela by býti prodána za každou cenu, tedy podle okolností pod cenou, takže by exekuční opatření nevyhovovalo účelu exekuce čili bylo bezúčelným.

K § 399. Viz §§ 325 a 326 ex. ř. z r. 1896.

Nároky dlužníkovy proti třetím osobám, aby vydaly nebo dodaly hmotné věci movité, mohou býti buď osobní nebo věcné; za předmět mohou míti jen h m o t n é věci movité. Při vydání může jíti buď o určitou věc nebo o určité množství věci určitého druhu, při dodání o určité množství zastupitelných věcí.

Exekuce na nároky dlužníkovy, aby byly hmotné věci movité vydány nebo dodány, je kombinací exekuce na peněžité pohledávky s exekucí na hmotné věci movité; obsahuje vlastně dvě stadia: v prvním vede se exekuce na řečený nárok, v druhém vede se exekuce na hmotnou věc samu.

Exekuce na nárok počíná se zabavením nároku; v té příčině platí obdobně ustanovení §§ 383 až 386.

Podle ustanovení § 383 vykoná se zabavení nároku na př., když dlužníkovy hmotné věci jsou u (v moci) třetí osoby, která není ochotna je vydati; zejména platí to při exekuci na bankovní depot. Exekuční úřad zapoví tu poddlužníkovi, aby dlužníkovi věci vydal nebo dodal, dlužníkovi pak samému, aby jakkoliv svým nárokem nakládal.

platí obdobně ustanovení §§ 383 až 398 a kromě toho tato další ustanovení.

(2) Poddlužník jest povinen vydati věc, jakmile nárok dospěje, výkonnému orgánu, určenému exekučním úřadem.

Nárok dlužníkův na vydání nebo dodání hmotné(ých) věci(i) movité(ých) proti státu, některé veřejnoprávní korporaci nebo fondu veřejně spravovanému zabaví se podle ustanovení § 384. Podle téhož ustanovení zabaví se také nárok na cenné papíry a jiné předměty (také peníze) u soudu uložené. Výjimku činí veřejné obligace, jež svědčí majitelé a nejsou pro určitý účel vinkulovány (§ 3 min. nař. ze dne 2. července 1859, č. 120 ř. z.). K zabavení jest — kromě zpravení dlužníka (§ 383, odst. 1.) — vydati záповěď, aby cenné papíry, pokud se na ně vede exekuce, byly dlužníkovi vydány. Tuto záповěď jest doručiti jak schovacímu úřadu, tak i soudu, kterému náleží nakládati touto podstatou. Zabavení jest vykonáno doručením záповědi soudu jako úřadu povolánému placení poukázati.

Podle § 385 zabaví se nárok na vydání hmotné věci movité, jestliže dlužník má ve svém držení papíry na řád znějící, které se týkají zboží nebo jiných hmotných věcí movitých a mohou býti rubopisem převedeny. Zabavení nároku vykoná se tím, že výkonný orgán vezme tyto papíry k sobě, sepíše o tom zájemní protokol a odevzdá je exekučnímu úřadu. Byl-li nárok na vydání věcí, na něž papíry znějí, zabaven, musí býti provedeny všechny úkony, jichž jest třeba, aby byla práva z těchto papírů zachována nebo aby jim byla platnost zjednána.

Naproti tomu zabaví se nárok na vydání papírů v § 385 uvedených nikoliv podle § 385, nýbrž podle § 383. Neboť je-li třetí osoba, u níž jsou takové papíry dlužníkovy, ochotna je vydati, nezabaví se nárok na jejich vydání, nýbrž podle § 385 pohledávka z těchto papírů sama; není-li však třetí osoba ochotna papíry vydati, nemůže se nárok zabavit podle ustanovení § 385, protože k takovému zabavení patří odněti papírů, což v tomto případě není možné (§ 367).

Na zástavní listky zastaváren lze vésti exekuci jen podle ustanovení o zabavení hmotných věcí movitých, tedy podle §§ 364 a n. Nárok na vydání zastavené věci zabaví se zabavením zástavního listku podle § 364. Exekuce podle § 399 je nepřipustna. Zástavní listek reprezentuje věc, na kterou zní, z toho důvodu přísluší nárok na vydání této věci pouze tomu, kdo má zástavní listek v držení.

K § 399, odst. 1. Má-li nárok na vydání nebo dodání hmotné věci movité zabaven býti podle § 383 nebo § 384, vydá exekuční úřad zájemní výměr obdobného obsahu, jako při zabavení peněžité pohledávky. Zájemní výměr má obsahovati také výzvu poddlužníkovi k vyjádření podle § 390 a pak výzvu, aby poddlužník vydal věc, o níž jde, jakmile nárok dospěje, výkonnému orgánu ve výměru označenému.

K § 399, odst. 2. Zabavení nároku na vydání nebo dodání hmotné věci movité má pro poddlužníka za následek povinnost vydati věc, již se nárok

(3) Vydáním věci výkonnému orgánu přechází zástavní právo se zabaveného nároku na vydanou věc samu v pořadí, jehož se původně zabavením nároku nabylo.

(4) Zpeněžení vydané nebo dodané věci se provede podle ustanovení o prodeji svršků a s výtěžkem se naloží podle ustanovení § 382.

Berní exekuce k zajištění daní.

§ 400.

(1) K zajištění daní s přírážkami dosud nepředepsaných nebo nesplatných exekucí

týče, jakmile nárok dospěl, výkonnému orgánu, určenému exekučním úřadem. Výkonný orgán má poddlužníka vyzvat, aby věc vydal. Vyhoví-li poddlužník výzvě, seznamená výkonný orgán přijaté věci v protokolu, který o tomto exekučním výkonu má podle § 354 sepsati, a odevzdá je, pokud se k tomu hodí, exekučnímu úřadu, jinak starostovi obce (§ 347, odst. 2.), po případě jinému schovateli do úschovy. Nevyhoví-li poddlužník výzvě výkonného orgánu, není tento oprávněn použítí proti němu donucovacích prostředků, nýbrž musí se omezit na to, že výzvu a neuposlechnutí osvědčí v protokolu (§ 354). Věci exekučního úřadu pak jest, aby poddlužníka zažaloval a rozsudkem a exekucí k vydání věci donutil.

Ustanovení § 395 platí i v exekuci na nároky, aby hmotné věci movité byly vydány nebo dodány. Nehodí-li se věc, aby byla k soudu složena, musí poddlužník vymoci u soudu, aby byl zřízen schovatel nebo správce, jemuž by byla věc vydána.

K § 399, odst. 3. *Zabavením nároku na vydání nebo dodání hmotné věci movité nabývá stát zástavního práva na tomto nároku, nikoliv však na věci, které mají být vydány nebo dodány samy. Pro pořadí tohoto zástavního práva platí ustanovení § 389. Tím však, že poddlužník vydá věc výkonnému orgánu nebo že se věc poddlužníkovi odejme, přechází zástavní právo s nároku na věc samu, a to v pořadí, jehož se původně zabavením nároku nabylo. Zabavil-li tedy exekuční úřad nárok, jiný věřitel však věc samu, jest po přechodu zástavního práva exekučního úřadu (státu) s nároku na věc pro pořadí zástavního práva exekučního úřadu (státu) na věci rozhodnou doba, kdy byl nárok zabaven, kdežto pro pořadí zástavního práva onoho jiného věřitele doba, kdy byla věc sama zabavena.*

K § 400. *Viz § 374 ex. ř. z r. 1896.*

K § 400, odst. 1. *Pro výkon zabavení svršků platí ustanovení §§ 364 až 367 a 369, pro výkon zabavení pohledávek (pohledávky peněžní, nároky na vydání nebo dodání hmotných věcí movitých) ustanovení §§ 383 až 386, 390 a 399, odst. 1., a pro výkon vybrání pohledávky ustanovení §§ 391 až 395 a 399, odst. 2. a 3.*

berní (§§ 284 a 285) může být nařízeno pouze zabavení svršků a pohledávek, pokud se týče také vybrání pohledávky, jestliže z průtahu ve vymáhání pohledávky hrozí nebezpečí její dobytosti anebo je s ním spojena ztráta postizních práv proti jiným osobám.

(2) Prodej zabavených svršků lze naříditi jen, když se snadno kazí, jsouc déle uschovány, nebo průtahem pozbývají značné hodnoty.

(3) Je-li třeba, aby byla opatřena dostatečná jistota, může být nařízeno i několik exekučních úkonů zároveň nebo postupně.

(4) Peníze, jichž se získá vybráním pohledávky nebo prodejem věci, buďtež uloženy na vkladní knížku tuzemského peněžního ústavu veřejně účtujícího a tato tak dlouho u exekučního úřadu uschována, až pohledávka stane se vykonatelnou nebo až se zruší exekuční úkony provedené k zajištění.

§ 401.

(1) Stala-li se daňová pohledávka, pro niž byly provedeny exekuční úkony k zajištění, vykonatelnou, mohou být nabyté jistoty zpeněženy, pokud se tak již nestalo dříve (§ 400, odst. 1. a 2.). Zpeněžení smí se státi teprve po zpravení dlužníka o úmyslu jistoty zpeněžití a po projití 15denní lhůty od tohoto zpravení. Zpeněžení provede se podle ustanovení o prodeji zabavených svršků.

Výzva poddlužníkovi, aby zabavenou pohledávku, jakmile dospěje, až do výše částky, která má být zajištěna (§ 284), exekučnímu úřadu zaplatil, po případě u exekučního soudu složil, bude do platební záповědi pojata tehdy, bylo-li k zajištění nařízeno nejen zabavení, nýbrž i vybrání pohledávky.

K § 400, odst. 3. *Exekuce zajišťovací nesmí však nařízena nebo vykonána býti ve větším rozsahu, nežli jest třeba, aby částka v zajišťovacím příkazu uvedená byla úplně zajištěna (viz § 352, odst. 1.). Bylo-li zajištění vykonáno ve větším rozsahu, než jest třeba, budiž na návrh poplatníkův nebo z moci úřední přiměřeně omezeno.*

K § 401, odst. 1. *Exekučním úkonem (zabavením) k zajištění nabývá se na zabavené věci (pohledávce) zástavního práva, není tedy třeba, ano nelze ani pro tutéž pohledávku na těchže věcech dobytí nového zástavního práva; má-li míti dřívější pořadí, stačí, vysloví-li se vykonatelnost*

pokud se týče o vybrání a jiném zpeněžení zabavených pohledávek.

(2) Záleží-li však jistota v hotovosti, budiž tato při nastalé vykonatelnosti daňové pohledávky ihned na ni súčtována.

(3) Co řečeno v odst. 1. a 2., platí také o jistotách, které dlužník sám poskytl (§ 287).

§ 402.

Všude tam, kde v §§ 400 a 401 není jinak nařízeno, platí obdobně ustanovení o vymáhání daní s přírážkami a příslušenstvím, vyjímajíc ustanovení § 344, odst. 2. až 6.

Vymáhání a zajišťování peněžitých (pořádkových) pokut a útrat řízení a výkonu trestu.

§ 403.

Vymáhání a zajišťování peněžitých (pořádkových) pokut a útrat řízení a výkonu trestu (§§ 222 a 338) děje se podle ustanovení o vymáhání a zajišťování daní.

onoho, a kdyby bylo bez vztahu na dřívější ve vlastním pořadí, ztrácelo by dřívějšího svého účinku.

O tom, kdy jsou daňové pohledávky vykonatelnými, viz § 343.

Zpravení dlužníka o úmyslu jistoty zpeněžití stane se exekučním úřadem podle vzoru, který vydá ministerstvo financí. Doručí se dlužníkovi podle § 257 zákona.

15denní lhůta počíná se dnem, jenž jde po doručení zpravení; případně-li poslední den lhůty na neděli nebo státem uznaný svátek nebo den památný, končí se lhůta teprve příštím dnem všedním (§ 254).

K § 401, odst. 2. Súčtování provede se obdobně podle ustanovení § 371, odst. 1.

K § 402. Viz § 402 ex. ř. z r. 1896.

Zejména platí také pro exekuci k zajištění daní ustanovení § 343, odst. 2. (o přípustnosti exekuce na jmění nemovité vnučenou správou), § 344, odst. 1. (o exekučním dlužníkovi) a §§ 345 až 362 (o úřadech vymáhajících a exekučních, o součinnosti dlužníka a osob třetích, o výkonných orgánech v berní exekuci a jejich působnosti, o odvoláních, námitkách a odporu proti berní exekuci, o zrušení, omezení a odkladu berní exekuce a o nepřipustnosti berní exekuce co do věcí a osob).

Ustanovení § 344, odst. 2. a 6., o upomínce neplatí pro exekuci k zajištění daní. Zajišťovací příkaz může být exekučně proveden zároveň s jeho doručením.

Náklady na upomínku a exekuci.

§ 404.

(1) Náklady na upomínku a exekuci hradí dlužník, leda by upomínka nebo exekuce byla provedena neprávem.

(2) Náhrada nákladů na upomínku a exekuci berní záležitosti jednak v poplatecích (odst. 3.), jednak v náhradě hotových výdajů. Náhrada nákladů na exekuci soudní řídí se ustanoveními exekučního řádu, na Slovensku a Podkarpatské Rusi exekučního zákona.

(3) Poplatky vybírají se:

1. za upomínku,
2. za výkon zabavení,
3. za výkon prodeje.

Výše poplatků stanoví se vládním nařízením.

(4) Bylo-li v berní exekuční řízení od exekučního výkonu upuštěno jen proto, že dlužník nebo někdo jiný za něho v době, kdy výkon byl již započat, zaplatil daňový dluh, dlužno přece zaplatiti poplatek za započatý výkon, jakož i náhradu výdajů, které jest stát povinen nésti podle občanského práva.

(5) Výkon pokládá se za započatý, jakmile výkonný orgán oznámil dlužníkovi nebo jeho zástupci (§ 364, odst. 6.) příčinu svého příchodu.

(6) Náhrada nákladů na upomínku a exekuci berní vymáhá se zároveň s vykonatelnou daňovou pohledávkou.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Dr. Engliš v. r.

K § 404, odst. 1. Viz také § 285, odst. 1.

K § 404, odst. 2. *K hotovým výdajům v berní exekuci, které hradí dlužník, patří náklady na otevření dveří a schránek, na dopravu a uschování zabavených věcí, na dohled na tyto věci, na udržování zabavených zvířat, na uveřejnění dražební vyhlášky v novinách, odměny odhadcům, náklady sporu proti poddlužníkovi podle § 394 a pod. Cestovní požitky výkonných orgánů nehradí dlužník.*

ABECEDNÍ REJSTŘÍK

Čísla římská značí příslušnou hlavu zákona, čísla s předchozí značkou § dotyčná místa v zákoně, značka čl. = články uváděcího ustanovení zákona, č. = číslo, odst. = odstavec.

A

Administrační rada. Požitky členů, VII., § 183.

Adopce. Odmítnutí svědectví a výpovědi znalecké, IX., § 301, odst. 4., č. 1.

Advokát, viz též svobodná povolání.

— Doručování jako zmocněnci, IX., § 257, odst. 1.

— Odmítnutí svědectví, IX., § 301, odst. 4., č. 4.

Akcie, cizozemské viz cizina.

Držba akcií, I., § 1, čís. 2, posl. odst.

Podíl na zisku, akcie jiného podniku, II., § 55, odst. 4., III., § 79, odst. 1., lit. i).

— Podniků osvobozených od zvl. daně výdělkové, VI., § 174, č. 19.

Úroky z akcií, III., § 78, lit. c).

Akiové společnosti. Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 1, lit. a).

— Osvobození od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. b), e).

— Sazba daňová, III., § 83, odst. 1., 6., 8. až 17.

Alimenty, viz příspěvky na výživu.

Amnestie. čl. XII.

Amortisace, viz odpisy.

Anuity. VI., § 177, odst. 2.

Artéské studně. IV., § 98, odst. 1., č. 2 a 3.

B

Banky. Cizozemské, vkladní knížky tuzemských odboček jako jistota, IX., § 287.

Národní banka československá, osvobození od zvl. daně výd., III., § 72, lit. e).

— osvobození od daně rentové, VI., § 174, č. 7 a č. 16.

Ústřední banka českých spořitelen, zástavní listy a dlužní úpisy, VI., § 179, odst. 2., lit. d).

Ústřední banka německých spořitelen, zástavní listy a dlužní úpisy, VI., § 179, odst. 2., lit. d).

— Vkladní knížky, zabavení, IX., § 385, odst. 1.

Báňské bratrské pokladny, viz též pokladny.

— Osvobození od zvl. daně výd. III., § 72, lit. k).

Berní (kalendářní) rok. I., § 4, odst. 1., II., § 56, odst. 1., III., § 76, IV., § 104, V., § 120, VI., § 176.

Bezpečnost jistoty. Posouzení, příslušnost úřadu, IX., § 288.

Běžný účet. Daňová povinnost, VI., § 172, odst. 2., č. 2.

Srážky při úrocích z běžného účtu, VI., § 178, odst. 2., č. 2.

Pasivní úroky z běžného účtu, VI., § 178, odst. 1., odst. 2., č. 2.

Bratislava. Povinnost k dani činžovní, V., § 143, odst. 1., lit. a).

— Sazba daně činžovní, V., § 156, odst. 1., č. 1.

Bratrské pokladny revírní. Povinnost pomoci při provádění daňové srážky, I., § 45, odst. 1.

Brigádní soud. Příslušnost při trestních činech daňových, VIII., § 210, odst. 1.

- Brno. Povinnost k dani činžovní, V., § 143, odst. 1., lit. a).
- Přejídná ustanovení daně činžovní, čl. X.
- Sazba daně činžovní, V., § 156, odst. 1., č. 1.
- Břemena jako srážka, I., § 15, č. 2, VI., § 178, odst. 2., č. 1 a 3.
- Přirážky pro rodiny s menšími břemeny, I., § 19.
- Vázanci na pozemku, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
- Budova. Cizího státu, trvalé osvobození, V., § 126, č. 3.
- Částečně pronajatá v místech zcela dani činžovní nepodrobených, V., § 148, odst. 4.
- V dani třídní, je-li daň činžovní nižší, V., § 156.
- Exteritoriální přípustnost exekuce, IX., § 352, odst. 5.
- Chatrná, sazby daně třídní, V., § 162, odst. 4.
- Na cizí půdě, na cizích zdech, subjekt daně domovní, V., § 119, odst. 4.
- Nová, vznik daňové povinnosti, V., § 121.
- Nenese-li užitek, neb. neužívá-li se jí, V., § 157, odst. 1.
- Nově zřízená, písemné oznámení o užívání, V., § 124, odst. 1.
- Obytné pro úředníky a dělníky, I., § 10, odst. 2., III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 3. a 4.
- Odpisy pro znehodnocení, I., § 15, č. 1, lit. b).
- Památná, trvalé osvobození, V., § 128, odst. 1.
- Pojem, V., § 117.
- Postavená na určitou dobu, V., § 134, odst. 3.
- Pronajatá během roku, V., § 148, odst. 3., § 159, odst. 1.
- Pro provozování podniků, stavební náklady, I., § 10, odst. 2., III., § 79, odst. 1., lit. f).
- Přenechaná s nájemními předměty neb právy, V., § 153, č. 3.
- Přenechaná zdarma, V., § 153, č. 1, lit. b), § 154, odst. 2.
- Přepychová, sazby daně třídní, V., § 162, odst. 3.
- Příjem z budovy, I., § 9.
- Příslušenství budovy, V., § 150, odst. 2.
- Stavební přeměny zakládající povinnost daňovou, V., § 125, odst. 1.
- Užívaná poplatníkem, V., § 153, č. 1, lit. a), § 154, odst. 2.
- Vedlejší, zdanění její, V., § 161, odst. 4.
- Věnované zdarma účelům vychovávacím, dobročinným a veřejné správy, I., § 9, odst. 3.
- Vojenské neb vojskem obsazené, přípustnost exekuce, IX., § 352, odst. 4.
- Výtěžek budov osvobozených od domovní daně, VI., § 174, č. 24.
- Zánik budovy, konec daňové povinnosti, V., § 122, odst. 1., lit. a), č. 1.
- Způsob zdanění, V., § 118.
- Bydliště. V cizině, I., § 1, č. 3.
- Definice, IX., § 252.
- Dlužníkovu při sporu o pohledávku, IX., § 394, odst. 1.
- Místo předpisu u daně důchodové, IX., § 249, odst. 1., lit. a).
- Neznámé, doručování, IX., § 257, odst. 3.; odpis daní, IX., § 276, odst. 2., č. 1.
- Při živnostech podomních a kočovních, II., § 64, odst. 6.
- V tuzemsku, I., § 1, č. 1.
- Byt. Deputátní, V., § 144, odst. 3.
- Dlužníkův, prohlídka, výkonným orgánem, IX., § 350, odst. 1.
- Domovníka, I., § 9, odst. 1.
- Malý, pojem, V., § 136, odst. 3.
- Naturální v provozovnách, V., § 126, č. 8.
- Sezonní, základ daně činžovní, V., § 148, odst. 2.
- Služební, trvalé osvobození, V., § 129, č. 1.
- Ve vlastním domě, I., § 7, odst. 1.
- Výdaje na byt, I., § 17, č. 4.

C

- Cena. Běžná, IX., § 376, odst. 5.
- Bursovní pohledávky, zákaz dražby, IX., § 398, č. 5.
- Cenných papírů, IX., § 372, odst. 1.
- Kupní, IX., § 397, odst. 2.
- Určená sazbami a směrnicemi, IX., § 376, odst. 5.
- Určení ceny svršků při prodeji z ruky exekučním úřadem, IX., § 372, odst. 2.

- Vyvolací (při dražbě), IX., § 376, odst. 5., § 377, odst. 1., § 378, odst. 1., § 380, odst. 3., (pohledávky), IX., § 397, odst. 2.
- Cenné papíry. S bursovní a tržní cenou, prodej, IX., § 372, odst. 1.
- Držba, I., § 1, č. 2, posl. odst.
- Předložení k zaplacení, IX., § 391, odst. 1.
- Příjem z cenných papírů, I., § 12, odst. 3.
- Rubopisem převoditelné, a) zabavení, IX., § 385, odst. 1., b) prodej, IX., § 397, odst. 2.
- Určité osobě svěřící, oprávnění exek. úřadu, IX., § 372, odst. 3.
- Vázané pro stát, veř. korporace, fond, exekuční prodej, IX., § 371, odst. 4.
- Zákaz prodeje, IX., § 398, č. 5.
- Zcizení spekulací, I., § 7, odst. 4., § 12, odst. 3.
- Cestovné. Členů daňových komisí, IX., § 240, odst. 2.
- Cizina. Bydliště v cizině, I., § 1, č. 2.
- Cizí společnosti zúčastněné na tuzemském podniku, III., § 68, III.
- V cizině bydlící funkcionář zahraniční služby, I., § 1, č. 1, odst. 2.
- Cizozemské cenné papíry, povinnost k dani rentové, VI., § 172, odst. 2., č. 7.
- Cizozemští cestující, II., § 66, odst. 1.
- Daňová povinnost důchodu z ciziny, I., § 1, č. 1.
- Doručování, IX., § 258.
- S důchodovou daní stejného druhu daně v cizině, I., § 1, č. 1.
- Poměr k cizině, IX., § 342.
- Požitky plynoucí z ciziny, osvobození, VI., § 173, odst. 1.
- Požitky plynoucí do ciziny, daňová povinnost, VI., § 173, odst. 2.
- Povinnost osob v cizině se zdržujících jmenovati zmocněnce v tuzemsku, IX., § 263, odst. 7.
- Provádění reciprocity oproti cizině, I., § 1, č. 1.
- Rozšíření tuzemského provozování do ciziny, II., § 48, III., §§ 69, 70.
- Rozšíření cizozemského provozování do tuzemska, II., § 49, III., § 71.
- Služné neb výslužné z ciziny, I., § 1, č. 1.
- Cukrovary, viz vedlejší výroba.
- Cvičiště. Tělovýchovných spolků, vojenská, IV., § 97, č. 4.

Č

- Čas. Počítání, IX., § 255, odst. 1.
- Červený kříž. Společnost, osvobození od daně rentové, VI., § 174, č. 9.
- Trvalé osvobození budov, V., § 127, č. 2.
- Četnictvo. Exekuce proti četnictvu, IX., § 352, odst. 3.
- Osvobození od daně důchodové, I., § 2, č. 3.
- Podpora exekutorů, IX., § 350, odst. 3.
- Činžovní daň. V., §§ 143—160 (viz též domovní daň).
- Brno, přechodná ustanovení, čl. X.
- Z budovy podrobené dani třídní pronajaté v berním roce, V., § 159, odst. 1.
- Z domů částečně pronajatých v místech zcela dani činžovní nepodrobených, V., § 143, odst. 1., lit. b).
- Hlučínsko, přechodná ustanovení, čl. X.
- Lhůta k podání příznání, IX., § 307, odst. 1., č. 2.
- Odvolání, IX., § 330, odst. 1.
- Oznamování dat, IX., § 329, odst. 3.
- Praha, přechodná ustanovení, čl. X.
- Předmět, V., § 143, odst. 1.
- Sazby, V., § 156, odst. 1.
- Ustanovení o místním šetření, IX., §§ 320—323.
- Všeobecná povinnost, V., § 143, odst. 1., lit. a), § 145, odst. 1., § 160.
- Vyměřování, V., §§ 148, 155.

D

- Daně. Viz též domovní, důchodová, pozemková, rentová, výdělková daň všeobecná, zvláštní, daň z tantíem a vyššího služného.
- Dodatečná, předpis v trestním řízení, VIII., § 210, odst. 6., § 221, odst. 4.
- Nepředepsané a nesplatné, zajištění, IX., § 400.
- Placené za zaměstnance, I., § 17, č. 6, III., § 78, lit. e).
- Z příjmu. Zákony, jež se zrušují, čl. II.
- Z příjmu. Zákony, jež nepozbývají účinnosti, čl. III.
- Přímé, jich rozdělení, čl. I.
- Srážková položka, I., § 15, č. 1, lit. e), III., § 78, lit. f).
- Upuštění od předpisu, IX., § 276, odst. 4.

- Včas neuložené, odpis, viz odpis.
- Výnosové, předpis jich, náleží-li výtěžek více osobám, IX., § 261.
- Výnosové, spoluvlastníci (společníci) povinnost jmenovatí zmocněnce, IX., § 263, odst. 4.

Daňová povinnost. K dani důchodové, I., § 1.

- K dani výdělkové všeob., II., §§ 46—49
- K dani výdělkové zvláštní, III., § 68.
- K dani pozemkové, IV., §§ 94—95.
- K dani domovní, V., §§ 117, 119.
- K dani činžovní, V., § 143, odst. 1.
- K dani třídní, V., § 161, odst. 1.
- K dani rentové, VI., §§ 172—173.
- K dani z tantiem, VII., § 183.
- K dani z vyššího služného, VII., § 184.
- Počátek a konec, I., §§ 23, 24, 26, II., § 59 až 63, III., §§ 90—93, IV., § 107, V., §§ 121, 159, odst. 1. a 2., §§ 160, 122, odst. 1., VI., § 182, IX., §§ 259, 260, 268, odst. 1., § 360, č. 2.

- Starostů obcí, daň třídní, V., § 165, odst. 1.

Všeobecné ustanovení o daňové povinnosti, I., § 1, II., § 46, III., §§ 63—71, IV., §§ 94, 95, VI., §§ 172, 173.

Výjimky z daňové povinnosti, II., § 47, IV., § 96, viz též osvobození.

Daňové sazby. Daň důchodová, I., § 18.

- Daň výdělková všeob., II., §§ 57, 64, odst. 1., § 66, odst. 1., § 67, odst. 1.
- Daň výdělková zvláštní, III., § 83.
- Daň pozemková, IV., § 105.
- Daň činžovní, V., §§ 156, 134, odst. 4.
- Daň třídní, V., §§ 162, 134, odst. 4., posl. věta.
- Daň rentová, VI., § 179.
- Daň z tantiem, VII., § 183, odst. 1.
- Daň z vyššího služného, VII., § 184, odst. 3.

Daňový dluh. IX., §§ 259, 260, 344, odst. 1. a 2.

- Běžný daňový dluh, IX., § 273, odst. 3.
- Druh zániku, IX., § 268, odst. 3., §§ 273 až 282.
- Přeúčtování přeplatku na daňový dluh, IX., § 291, odst. 1.
- Sproštění dluhu poddlužníka, IX., § 396, odst. 2.
- Súčtování plateb na daňový dluh, IX., § 273, odst. 3.

Vyrozumění poplatníka o daňovém dluhu, IX., § 273, odst. 4.

- Jak vzniká, přechází a v čem záleží, IX., §§ 259—261.

Výše daňového dluhu, IX., § 268, odst. 2. Zánik daňového dluhu, IX., § 268, odst. 1. a 3.

- Zaplacení při výkonu exekuce, IX., § 353, odst. 1., § 404, odst. 4.

Daň z tantiem, VII., § 183.

- Místo předpisu, IX., § 249, odst. 1., lit. f).
- Ručení společnosti za daň z tantiem, IX., § 264, odst. 1., č. 3.

Daň třídní, V., §§ 161—171 (viz též domovní daň).

- Katastr, V., § 165; evidence jeho, § 166.
- Oznamování změn, V., § 167.
- Předmět, V., § 161, odst. 1.
- Roční předpis, V., § 164, odst. 1.
- Sleva z důvodu nepoužívání, V., § 170, odst. 1.; živelní pohromy, V., § 171, IX., § 360, č. 2.
- Výměra, V., § 162.
- Vyměření, V., § 163.

Daň z vyššího služného, VII., § 184.

- Lhůta k podání přiznání, IX., § 307, odst. 1., č. 3.
- Odvolání, IX., § 330, odst. 1.
- Ručení manžela, IX., § 264, odst. 1., č. 6.
- Ručení obdarovaného, IX., § 264, odst. 1., č. 7.

Darování. Doba ručení, IX., § 264, odst. 1., č. 7.

- Osvobození od ručení, IX., § 264, odst. 1., č. 7.
- Právo postihu, IX., § 264, odst. 2.
- Ručení za daně dárce, IX., § 264, odst. 1., č. 7.

— Výše ručení, IX., § 264, odst. 2.

— Zánik ručení, IX., § 264, odst. 2.

Dary. Mimořádné, I., § 7, odst. 2.

- Odčitelnost darů, I., § 17, č. 5.
- Poskytnuté dary, III., § 73, lit. e).
- Přijaté dary, III., § 79, odst. 1., lit. c).

Dávky. Z nájemného odpočitatelná položka u daně činžovní, V., § 151, odst. 1.

- Placené za zaměstnance, III., § 78, lit. e).
- Pohledávka na dávky se opětuující, zákaz dražby, IX., § 398, č. 3.
- Promlčení dávky, viz promlčení.
- Veřejnoprávní jako srážka, I., § 15, č. 1. lit. e).

Delegace. Komisi daňových a odvolacích, IX., § 251, odst. 2.

- Trestních senátů, IX., § 251, odst. 2.
- V trestním řízení, VIII., § 210, odst. 5.
- Úřadu, IX., § 251, odst. 1.

Den. Placení, IX., § 271, odst. 5.

- Splatnosti, IX., § 269, odst. 1.
- Všední, neděle, státem uznány za svátek, památný: poslední den lhůty, IX., § 254, odst. 3.

Výkonu exekučního úkonu, IX., § 351.**Deposita. Úroky z deposit, VI., § 172, odst. 2., č. 2.****Deputátní byty. Daň domovní, V., § 144, odst. 3.****Dědicové. Povinnost oznamovací, I., § 27, odst. 2., II., § 63, odst. 1., V., § 167, odst. 1.****Poživání pozůstalosti, I., § 24, odst. 3. a 4.****Přechod daňové povinnosti (dluhu), IX., § 260, odst. 1., § 263, odst. 6.****Dědictví. Jako přírůstek majetku, I., § 7, odst. 2.****Dělbá daně. U všeob. a zvl. daně výdělkové, II., § 58, III., §§ 85—89.**

- U podniků obchodních, III., § 86.
- U podniků plavebních, III., § 88.
- U podniků smíšených, III., § 89.
- U podniků výrobních, III., § 85.
- U podniků železničních, III., § 87.

Postavení obcí při dělbě daní, II., § 58, odst. 7., 8., 10., III., § 85, odst. 7., 8., 9.**Při provozovně ve více obcích, II., § 58, odst. 5., III., § 85, odst. 5.****Dělníci. Sociální příspěvky za dělníky, III., § 78, lit. e).****Děti. Jako příslušníci rodiny, I., § 5, odst. 4. Příspěvky poskytované od dětí, I., § 15, č. 2.****Zletilé, I., § 19, odst. 2., č. 1, § 20, odst. 1.****Dílky. Drobných živnostníků, V., § 136, odst. 4.****Remeslníků, obytné, V., § 161, odst. 2., lit. a).****Diplomatické zástupcové. Osvobození od daně důchodové, I., § 2, č. 1.****Osvobození od daně rentové, VI., § 174, č. 11.****Osvobození trvalé budov, V., § 126, č. 3.****Diplomatické misse. Výhody, IX., § 342, odst. 3.****Dividendy. Akcií Národní banky, VI., § 174, č. 16.**

- Akcií podniků osvobozených od zvl. daně výdělkové, VI., § 174, č. 19.
- Cizozemských cenných papírů, VI., § 172, odst. 2., č. 7, § 173, odst. 1.
- Podíl na zisku pojišťoven, I., § 15, č. 4.
- Jako příjem z kapitálu, I., § 12, odst. 1.
- Součást vyměřovacího základu zvl. daně výd., III., § 77, odst. 1.

Divisní soud. Příslušnost při trestních činech daňových, VIII., § 210, odst. 1.**Dluhopisy. Dílčí dluhopisy za zabraný majetek, VI., § 174, č. 15.**

- Vydané republikou čsl., VI., § 174, č. 15.
- Všeobecného fondu peněžních ústavů, VI., § 174, č. 23.
- Zvláštního fondu pro zmírnění ztrát povstálých z poválečných poměrů, VI., § 174, č. 23.

Dluhy. Soukromé neb obchodní, úroky z dluhů, I., § 15, č. 1, lit. a) a č. 2.

- Splacené, I., § 17, č. 1.
- Úhrada jich z běžných výtěžků, III., § 78, lit. b).

Dlužník. IX., § 344, odst. 1.

- Doručení dražební vyhlášky, IX., § 375, odst. 3.
- Hospodářská zkáza dlužníka, IX., § 276, odst. 3.

Hrazení nákladů na upomínku a exekuci, IX., § 404, odst. 1. a 4.**Narovnání o zabavené pohledávce na vrub dlužníkův, IX., § 391, odst. 2.****Nepřítomnost při prohlídce bytu, IX., § 350, odst. 1.****Neznámé bydliště, IX., § 276, odst. 2., č. 1.****Platební neschopnost, IX., § 276, odst. 2., č. 1.****Povinnost dlužníka podati exek. úřadu zprávu a vydati listiny, IX., § 392, odst. 1.****Povinnost dlužníka vydati věci určené ku vzájemnému plnění poddlužníku, IX., § 393, odst. 1.****Promlčení práva vyplatiti zástavu, IX., § 282, odst. 3.****Ručení za odvedení srážek u daně rentové, IX., § 264, odst. 1., č. 3.**

- Ručení za provedení srážek u daně rentové, IX., § 264, odst. 1., č. 3 a odst. 3.
- Ručení za výpočet srážek u daně rentové, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
- Úmrtí dlužníka, IX., § 276, odst. 2., č. 1.
- Vydání peníze poddlužníkem zaplaceného, IX., § 396, odst. 1. a 3.
- Výslech před zpeněžením věci, IX., § 373, odst. 2.
- Výživa, vážné ohrožení, IX., § 276, odst. 3.
- Vzájemné právní vztahy s poddlužníkem, IX., § 393, odst. 1. a 2.
- Zákaz dražení, IX., § 377, odst. 3.
- Zaplacení dluhu při dražeb. roku, IX., § 380, odst. 2.
- Zpravení dlužníka o úmyslu zpeněžití jistoty, IX., § 401, odst. 1.
- Zpravení dlužníka o vykonaném zabavení, IX., § 364, odst. 5., § 365, odst. 2.
- Dlužní úpisy.** Dílčí dlužní úpisy, VI., § 172, odst. 2., č. 2, § 174, č. 21.
- Dílčí korporací ku vybírání přírážek oprávněných, VI., § 179, odst. 2., lit. b).
- Půjčky na prosté dlužní úpisy, VI., § 172, odst. 2., č. 2.
- Se sirotčí jistotou jako jistota, IX., § 287.
- Státní dlužní úpisy jako jistota, IX., § 287.
- Veřejné, jich zabavení a prodej, IX., § 372, odst. 5.
- Veřejných fondů, daňová povinnost, VI., § 172, odst. 2., č. 1.
- Doba.** Doručení platební záповědi poddlužníku, IX., § 389, odst. 2., odst. 3.
- Exekuce, IX., § 368, odst. 2., § 370, odst. 4., § 371, odst. 3. a 4., § 389, odst. 1.
- Kdy se vymáhá náhrada nákladů na upomínku o exekuci berní, IX., § 404, odst. 6.
- Placení, IX., § 271, odst. 5.
- Promlčení, IX., § 277, odst. 1., §§ 280, 281, 282, odst. 4.
- Promlčení u dodatků, IX., § 277, odst. 4.
- Rozhodná pro úroky nahrazovací, IX., § 293, odst. 1.
- Rozhodná pro úroky z prodlení, IX., § 271, odst. 1.
- Ručení u daru, IX., § 264, odst. 1., č. 7.
- Ručení u manžela, IX., § 264, odst. 1., č. 6.
- Splatnosti, IX., § 269, odst. 1. a odst. 2.
- Vyrozumění poplatníka o placení, IX., § 273, odst. 4.
- Vzetí papíru výkonným orgánem do uschování, IX., § 389, odst. 1.
- Dobročinné účely,** podniky k dobročinným účelům, II., § 51.
- Dobročinné ústavy.** Trvalé osvobození budov, V., § 127, č. 4, § 128, odst. 1.
- Dočasné osvobození.** Od daně domovní, V., §§ 134, 135, 140, 141, odst. 3.
- Podniků národohospodářské důležitosti od všeob. daně výd., II., § 52; od zvl. daně výd., III., § 73, odst. 2.
- Dodání.** Hmotných věcí movitých, zabavení a provedení nároku na dodání, IX., § 399.
- Dodatečné zdanění.** Mimořádných odpisů, I., § 10, odst. 2., III., § 79, odst. 1, lit. f), odst. 3. a 4., IX., § 277, odst. 7.
- Reserv, III., § 80.
- Dodatečný předpis.** Odvolání, IX., § 336.
- Dodatky na dani.** Promlčení práva předpisu, IX., § 277, odst. 4.
- Dohoda.** Co do dělby všeob. daně výdělkové, II., § 58, odst. 4.
- Co do dělby zvláštní daně výdělkové, III., § 85, odst. 4.
- Doklady.** K žádosti za osvobození od daně domovní, V., § 131, odst. 3. a 4., § 137, odst. 2.
- Dokončení stavby.** Dočasné osvobození, V., § 135.
- Domácnost.** Pojem, I., § 5, odst. 3.
- Důchod, I., § 5, odst. 2.
- Příslušníci, I., § 5, odst. 4.
- Společenství, I., § 5, odst. 4.
- Domáctí výrobci.** II., § 50, č. 4.
- Domovní daň.** Dočasné osvobození, V., §§ 134—142.
- Konec daňové povinnosti, V., § 122.
- Místní šetření, IX., §§ 320—323.
- Místo předpisu, IX., § 249, odst. 1., lit. d).
- Odvolání, IX., § 330, odst. 1.
- Počátek daňové povinnosti, V., § 121.
- Podmět, V., § 119.
- Předmět, V., § 117.
- Předpis, V., § 120.
- Rozdělení její, V., § 118.
- Spoluvlastníků, komu se předepíše, IX., § 261, odst. 1., č. 2.

- Výjimky a trvalé osvobození, V., §§ 126 až 133.
- Zákony, jež se zrušují, čl. II. a IV.
- Zákony, jež nepozbývají účinnosti, čl. III., V., § 134, odst. 4.
- Domovní výtěžek.** III., § 79, odst. 1., lit. b).
- Domovník.** Nájemní hodnota jeho bytu, V., § 154, odst. 2.
- Domy s malými byty.** Dočasné osvobození, V., § 136.
- Změny, V., § 141, odst. 1.
- Doplnění daňových komisí.** IX., § 236, odst. 6.
- Doprava.** Veřejná, přípustnost exekuce, IX., § 352, odst. 2.
- Veřejná, budovy z daně domovní vyňaté, § 126, č. 2.
- Doručení.** Do vlastních rukou, IX., § 383, odst. 3.
- Platební záповědi, IX., § 383, odst. 3., § 384, odst. 1., § 389, odst. 2. a 3., § 390, odst. 4.
- Platebního rozkazu, vliv na splatnost daní, IX., § 270, odst. 3.
- Upomínky, vliv na promlčení, IX., § 282, odst. 1.
- Doručování.** V cizině, IX., § 258; v tuzemsku, IX., § 257.
- Dražební vyhlášky, IX., § 375, odst. 3. a 4.
- Upomínek, IX., § 344, odst. 5. a 6.
- Výměrů vymáhajících a exekuč. úřadů, IX., § 347, odst. 2.
- Dospělost.** Nároku na vydání neb dodání hmotných věcí movitých, IX., § 399, odst. 2.
- Pohledávky při zabavení a vybrání, IX., § 391, odst. 1.
- Dostačitelnost jistoty.** Posouzení, IX., § 288.
- Příslušnost úřadu, IX., § 285.
- Dozorčí rada.** Odměny, III., § 79, odst. 1., lit. h).
- Požitky členů, VII., § 183.
- Dozorčí úřad.** Veřejné dopravy, svolení k exekuci, IX., § 352, odst. 2.
- Veřejného provozování, svolení k exekuci, IX., § 352, odst. 2.
- Doživotní poživatel budovy.** Daňová povinnost, V., § 119, odst. 2.
- Dráhy,** viz též železnice.
- Korporace k opatření příspěvků na nové lokální dráhy, úroky z půjček jimi poskytnutých, VI., § 174, č. 20.
- Dražba.** IX., § 372, odst. 4., § 373, odst. 1., 3., 4., § 375, odst. 4.
- Doba, IX., § 375, odst. 1. a 3.
- Nařízení, IX., § 380, odst. 1.
- Opětná, IX., § 379, odst. 4.
- Počátek (doba), IX., § 377, odst. 2.
- Pohledávky, zákaz, IX., § 398.
- Provedení, IX., § 376, odst. 1., § 377, odst. 1.
- Skončení, IX., § 380, odst. 1., 2.
- Trvání (skončení), IX., § 379, odst. 1.
- Úředník k dražbě oprávněný, IX., § 372, odst. 1.
- Vyhláška, IX., § 375, odst. 2.
- Zahájení řízení, IX., § 375, odst. 2.
- Družstva,** viz též společenstva: vodní, regulační na Slovensku a v Podk. Rusi; restituce daně pozemkové, čl. IX.
- Držitel.** Uplatnění ručení po převodu práva drážebnostního, IX., § 265, odst. 4.
- Uplatnění ručení po převodu práva vlastnického, IX., § 265, odst. 4.
- Vymáhání daní po převodu práva drážebnostního, IX., § 265, odst. 4.
- Vymáhání daní po převodu práva vlastnického, IX., § 265, odst. 4.
- Důchod.** Z břemen a oprávnění, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
- Domácnosti, I., § 5, odst. 2.
- Hlavy rodiny, I., § 5, odst. 2., VI., § 174, č. 10.
- Jiný, I., § 32, odst. 1. a 2., § 33, odst. 2., § 35.
- Z majetku vázaného na tuzemsko nuceným uschováním neb jinými právními předpisy, I., § 1, č. 2, lit. a).
- Z nemovitostí tuzemských, I., § 1, č. 2, lit. a).
- Podrobený dani důchodové, I., § 7.
- Z pohledávek v tuzemsku knihovně zajištěných, I., § 1, č. 2, lit. a).
- Příslušníků rodiny, I., § 5, odst. 4.; ručení, IX., § 264, odst. 1., č. 4.
- Ze služebnosti, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
- Ze sociálního pojištění, VI., § 174, č. 18.
- Společný, I., § 6.
- Z užívacího práva, VI., § 172, odst. 2., č. 5.

- Z výtěžných podniků v tuzemsku, I., § 1, č. 2, lit. b).
- Důchodová daň, I., §§ 1—45.**
- Lhůta k podání příznání, IX., § 307, odst. 1., č. 3.
- Místo předpisu, IX., § 249, odst. 1., lit. a).
- Odvolání, IX., § 330, odst. 2.
- Orgán vyměřující, IX., § 233, odst. 1.
- Osvobození od přírážek, I., § 18, odst. 3.
- Placení nepředeptané, IX., § 270, odst. 2.
- Předpis dodatečný k přímému placení, I., § 33.
- Ručení korporace, IX., § 264, odst. 1., č. 5.
- Ručení manžela, IX., § 264, odst. 1., č. 6.
- Ručení obdarovaného, IX., § 264, odst. 1., č. 7.
- Ručení příslušníka rodiny, IX., § 264, odst. 1., č. 4.
- Ručení zaměstnavatele, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
- Řádné vyměření důchodové daně; právo žádati o řádné vyměření, I., § 32, odst. 5.
- Společné vyměření, IX., § 327, odst. 4.
- Srážka daně z fankních požitků ze státní pokladny, I., § 13, odst. 2.
- Srážkou, I., §§ 28 až 45; počátek účinnosti, čl. VI.
- Tvrdosti při vyměrování, I., § 21, odst. 3.
- Údobí, I., § 4.
- Vyložení zápisů o výši daně, IX., § 329, odst. 2.
- Duchovní. Nezpůsobilost k funkci svědka, IX., § 301, odst. 3., č. 2.**
- Odmítnutí členství v daň. komisi, IX., § 237.
- Světští, příspěvky na výživu ze státní pokladny neb veř. fondů a od obcí, I., § 11, č. 2.
- Důkazy. Provádění důkazů poplatníkem, IX., § 313.**
- Posouzení důkazů vyměřovacím úřadem, IX., § 324, odst. 2.
- Náhrada důkazních nákladů, IX., § 338.
- Duševní choroba. Jako důvod pro odklad trestu vězení, VIII., § 227, odst. 4., lit. a).**
- Dvojitý zdanění. Odpis z důvodu dvojího zdanění, IX., § 276, odst. 1.**
- Zabránění jeho, IX., § 342, odst. 2.

E

- Elektrické podniky. Všeuzitečné, osvobození od zvl. daně výdělkové a rentové, III., § 72, lit. b), VI., § 174, č. 1 a 21.**
- Eskomptní. Úroky, VI., § 178, odst. 2., č. 2.**
- Zisky, VI., § 172, odst. 2., č. 3.
- Exekuce, viz též vymáhání.**
- Berní, IX., § 285, odst. 1., § 343, odst. 1., §§ 345—348, odst. 1. a 2., §§ 355—360, 362, odst. 1., 2., §§ 363, 369; (ku zajištění daní), §§ 400—402 a 404, odst. 2. a 3.
- Dlužníka k dobytí pohledávky na poddlužníku, IX., § 387, odst. 4.
- Exekuční úkon, IX., § 344, odst. 7., § 361, odst. 3.; k zajištění daní, § 400, odst. 3. a 4., § 401, odst. 1.
- Hrazení nákladů, IX., § 404.
- Na jmění movité, IX., § 343, odst. 2.
- Na jmění nemovité, IX., § 343, odst. 2.
- Náklady, viz náklady.
- Námitky proti exekuci, IX., §§ 356, 360, č. 3.
- Nařízení, IX., §§ 345, 352, odst. 1., § 352, odst. 3., § 356, odst. 1.
- Odklad exekuce, IX., §§ 358—361, 368, odst. 3.
- Odpor proti exekuci, IX., §§ 357, 360, č. 3.
- Omezení, IX., § 352, odst. 2., §§ 358, 359, odst. 1., 2.
- Pokračování v exekuci, IX., § 369, odst. 2.
- Povolení, IX., § 344, odst. 7., § 345.
- Příčící se platným zákonným ustanovením, IX., § 384, odst. 2.
- Příkaz ku provedení, IX., § 344, odst. 7.
- Přípustnost (nepřípustnost), IX., § 343, odst. 2., §§ 351, 352, 358, 362; (co do věcí a osob), § 364, odst. 3., § 384, odst. 2.
- Rozsah, IX., § 352, odst. 1., § 359, odst. 2.
- Řízení berní, IX., § 344, odst. 7.
- Řízení soudní, IX., § 344, odst. 7.
- Soudní exekuce, IX., § 285, odst. 1., § 343, odst. 1., §§ 345, 362, odst. 1., § 393, odst. 2., § 404, odst. 2.
- Upuštění od exekuce, IX., §§ 353, 391, odst. 2.; od výkonu exekuce, §§ 353, 404, odst. 4.
- Vliv na promlčení, IX., § 282, odst. 1.
- Výkon exekuce. Předmět, IX., § 354, odst. 2.; doba, § 368, odst. 2., § 370, odst. 4., § 371, odst. 3., 4.

- Při konkurenci soudního a berního zást. práva, § 369, odst. 1. a 2.
- Neprávem provedený, § 404, odst. 1.; započatý, § 404, odst. 5.
- Vykonání (výkon), IX., § 344, odst. 7., §§ 345, 246, odst. 1., 2., § 347, odst. 2., § 350, odst. 2., § 351, odst. 2., § 354, odst. 1., § 356, odst. 1., § 359, odst. 2., § 364, odst. 2., § 382, odst. 1.
- Vynětí z exekuce pohledávky, IX., § 396, odst. 1.
- Výtěžek exekuce, IX., §§ 358, 370, odst. 4.
- Zajišťovací, IX., § 285, odst. 1.
- Zavedení, IX., § 344.
- Zrušení exekuce, IX., § 356, odst. 9., § 357, odst. 3., §§ 358, 359, odst. 1., § 400, odst. 4.
- Exekuční úřad. Nařízení, příkazy a vyzvání exekučního úřadu, IX., § 347, odst. 3., §§ 349, 371, odst. 2., § 375, odst. 1., § 385, odst. 1.**
- Oprávnění exekučního úřadu, IX., § 347, odst. 1., § 348, odst. 1., § 391, odst. 1., 2.
- Pojem, IX., § 346.
- Průtahy s vymáháním zabavené pohledávky, IX., § 394, odst. 3.
- Přednost, IX., § 350, odst. 3., § 351, odst. 1.
- Při dražbě, IX., § 375, odst. 1., 3., 4., § 378, odst. 1., § 379, odst. 5.
- Při prodeji zabavených věcí, IX., § 374, odst. 1.
- Při prodeji z ruky, IX., § 372, odst. 2.
- Při vyjádření poddlužníka o zabavené pohledávce, IX., § 390, odst. 1., 3., 4.
- Při zabavení a provedení nároků na vydání neb dodání hmotných věcí movitých, IX., § 399, odst. 2.
- Při zabavení a vybrání peněžitých pohledávek, IX., § 388, odst. 1., 2., § 385, odst. 1., §§ 386, 391, odst. 1., 2., § 396, odst. 1., 2., 3., § 397, odst. 1., 2.; cenných papírů § 389, odst. 1., 2.
- Příslušnost, IX., § 361, odst. 1., 3.
- Stanovení nového dražebního roku, IX., §§ 381, 350, odst. 3., § 356, odst. 8., § 357, odst. 1., 2., 3., §§ 358, 364, odst. 8., § 365, odst. 1., § 368, odst. 3., § 369, odst. 1., 2., § 370, odst. 1., 2., 3., 4., § 372, odst. 3., § 384, odst. 2., § 387, odst. 2., 3., 4., § 393, odst. 1., 2., § 395, odst. 2.
- Existenční minimum. Nezabavitelné, I., § 41.**

- Exteritoriální osoby. Doručování, IX., § 257, odst. 4., § 258, odst. 3.**
- Osvobození od daně důchodové, I., § 2, č. 1.
- Výsady, IX., § 342, odst. 4.
- Evidence. Katastru daně třídní, V., § 166.**
- Evidenční případ. U daně třídní, V., § 166, odst. 1.**
- Od kdy se k nim přihlíží, V., § 168, odst. 1.
- Povinnost oznamovati je, V., § 167.

F

- Finanční úřady, IX., § 232.**
- Stolice II., kdy rozhodují při dani domovní v I. instanci:
 - a) Sloučení a vyloučení míst, V., § 147, odst. 2.
 - b) Občasné přezkoušení katastru daně třídní, V., § 165, odst. 4.
- Finanční úředník. Jmenování pro senát, VIII., § 211, odst. 2., § 225, odst. 2.**
- Přisedící v senátě, VIII., § 211, odst. 1., § 225, odst. 1.
- Firmy protokolované. Zastupování jich, IX., § 262, odst. 1., č. 2.**
- Fondy. Pensijní a podpurné pro zaměstnance, III., § 78, lit. e).**
- Podle § 72, lit. d), VI., § 174, č. 5.
- Podporované státem, osvobození, VI., § 174, č. 2.
- Pro bohoslužbu, stavbu a udržování chrámů, VI., § 174, č. 3.
- Pro invalidy, VI., § 174, č. 3.
- Po poskytování náhrady daně pozemkové, IV., §§ 108—110; přebytky jich, IV., § 109, odst. 2.
- Pro zaopatření zaměstnanců velkostatků, III., § 72, lit. j), VI., § 174, č. 18, lit. c).
- Pro zaopatření zřízenců, III., § 72, lit. d).
- Při zemských výborech podle § 10 zák. o finanč. hospodářství samospráv. svazků, II., § 58, odst. 6., III., § 85, odst. 6., čl. XVI., odst. 1.
- Příspěvky z veřejných fondů duchovním, I., § 11, odst. 1., č. 2.
- Reservní, viz rezervy.
- Úložky ze zisku r. 1926, čl. VII.
- Veřejné, úroky z dlužních úpisů jejich, VI., § 172, odst. 2., č. 1.

— Všeobecný peněžních ústavů, III., § 79, odst. 1., lit. k), VI., § 174, č. 6, lit. a), č. 23, VI., § 180, odst. 2., č. 3, lit. f), y.

— Zvláštní pro zmírnění ztrát, III., § 79, odst. 1., lit. l), VI., § 174, č. 6, lit. b), č. 23, § 180, odst. 2., č. 3, lit. f), β.

Funkční doba. Členů komisí, IX., § 286, odst. 1., § 288, odst. 2.

Funkční požitky. Ze státní pokladny, daňová povinnost, I., § 13, odst. 2.

Fuse podniků. Daňové výhody, III., § 80, odst. 2.

G

Garanční příspěvky. III., § 79, odst. 1., lit. c).

Generální rada. Požitky členů, VII., § 188.

H

Hlasování. Daňových komisí, IX., §§ 243, 245.

Hlava. Rodiny, důchod, I., § 5, odst. 2.; povinnost k součinnosti, IX., § 304, odst. 2.

Hlavy. Cizích států, osvobození od daně důchodové, I., § 2, č. 1.

Hlučínsko. Přejícná ustanovení daně čínžovní, čl. X.

— daně pozemkové, čl. VIII., odst. 3.

— Zjištění hodnoty pozemků pro účely poplatkové, čl. XIV.

Hodnota. Jmenovitá (pohledávky), IX., § 397, odst. 2.

— Kovová, IX., § 376, odst. 2., § 378, odst. 2.

— Nájemní užitková, V., §§ 152, 153, 154, odst. 2.

— Odhadní, IX., § 377, odst. 1.

Honitba. Daňová povinnost k všeobecné dani výd., II., § 47, odst. 1., č. 3.

Výtěžek z honitby, I., § 8, odst. 1., č. 1.

Honoráře. Spisovatelské, I., § 13, odst. 1.

Hospodářské období, viz období obchodní.

Hospodářství polní a lesní. Příjem z hospodářství polního a lesního, I., § 8, odst. 1., č. 1; osvob. od všeob. daně výd., II., § 47, odst. 1., č. 3 a odst. 2.

Hostince. Daň čínžovní, V., § 153, č. 2.

Místnosti hostinské, obytné, V., § 161, odst. 2., lit. b).

Hotely. Daň čínžovní, V., § 153, č. 2.

— Malé byty, V., § 136, odst. 6.

— Povinnost majitelů k součinnosti, IX., § 304, odst. 3.

Hranice číselné tvrdosti. Při vyměření daně důchodové, I., § 21, odst. 3.

Hráze. Ochranné, přístavní, IV., § 97, č. 2.

Hřiště. IV., § 97, č. 4.

Hudební produkce. Zdanění, II., § 67, odst. 1.

CH

Chrámý. Fondy pro stavbu a udržování chrámů, VI., § 174, č. 3.

Chudobince. Trvalé osvobození, V., § 127, č. 3.

Chyby. V rozhodnutích a opatřeních, opravy jich, IX., § 256, odst. 4.

I

Instituce pensijní neb podpůrné. Dary zaměstnavatele do pensijních neb podpůrných institucí, I., § 17, č. 5, III., § 78, lit. e), odst. 2.

Intervenient. Vedlejší ve sporu o pohledávku, IX., § 387, odst. 3., § 394, odst. 2.

Invalidi pokladny. Příspěvky do invalidní pokladny, I., § 15, č. 3, § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI.

Podpory a platy, sražení daně důchodové z invalidní pokladny, I., § 28.

Inventář. Odpis pro znehodnocení, I., § 15, č. 1, lit. b), III., § 79, odst. 1., lit. f).

Investice, viz kapitál v podniku uloženy.

J

Jednatelé. Odměny, III., § 79, odst. 1., lit. h).

Jednatelství, viz odbočka.

Jezera. Daňová povinnost k pozemkové dani, IV., § 96, č. 2.

Jistota. Dobrovolně poskytnutá, IX., § 287, § 401, odst. 3.

— Dostatečná v ruční zástavě, IX., § 398, č. 1.

Druh jistoty, IX., § 287.

— K zajištění daní, IX., § 400, odst. 3.

— Nabytá, zpeněžení, IX., § 401, odst. 1.

— Posouzení bezpečnosti, dostačitelosti, nutnosti a vhodnosti, IX., § 288.

Pozbytí platnosti jistoty, IX., § 289, odst. 2.

Složení jistoty při zajišťovací exekuci, IX., § 287.

— V hotovosti, zúčtování na vykonatelnou pohledávku, IX., § 401, odst. 2.

Jména obchodních přátel a odběratelů. Nemenování jich daňové komisí, IX., § 313, odst. 2., č. 5.

Jmenování členů. Daňových komisí, IX., § 286, odst. 1.

— Odvolacích komisí, IX., § 248, odst. 4.

— Odmítnutí jmenování, IX., § 237.

— Opětné jmenování, IX., § 238, odst. 1.

K

Kalendářní rok, viz berní rok.

Kanály. Splaškové, IV., § 96, č. 4.

— Zavodňovací, IV., § 98, odst. 1., č. 2 a 3.

Kanceláře. Obytné, V., § 161, odst. 2., lit. a).

Kapitál. Příjem z kapitálu, I., § 12, odst. 1.

— Ukládací pro vyměření rentabilitní přírážky, III., § 83, odst. 8., 9., 10.

— Uložený, I., § 17, č. 1.

— Uložený v podniku, II., § 52, odst. 1., § 57, odst. 7.

— Rozmnožení jeho, III., § 78, lit. a).

— Splacení, III., § 78, lit. b).

— Úroky z vlastního kapitálu v podniku uloženo, I., § 17, č. 3, III., § 78, lit. c).

— Základní, rozhodný pro výši minimální daně, III., § 83, odst. 13., 14. a 15.

Kapitálové náhrady. Za věcné neb jiné škody, I., § 7, odst. 2.

Katastr. Daně třídní, V., § 165.

— Omyl v něm, V., § 169, odst. 2.

— Oprava, doplňování a evidence jeho, V., § 166.

Pozemkový katastr, společná ustanovení hlavy IX. proň neplatí, IX., § 231.

Zápis do katastru, IV., §§ 95, 103, 104.

— Vedení jeho, IV., § 101.

Katastrální měřický úřad, IV., § 98, odst. 2., § 99.

— Území obcí, IV., § 104, odst. 1., § 111, odst. 2.

— Výtěžek, IV., § 101, odst. 1., § 103.

Kauce. Daňová povinnost úroků z kauce, VI., § 172, odst. 2., č. 2.

Knihovní zápis. Jako jistota, IX., § 287.

— Promlčení lhůta, IX., § 282, odst. 4.

— Vliv na promlčení, IX., § 282, odst. 4.

— Zákonné zástavní právo při knihovním zápisu, IX., § 265, odst. 3.

Zákonné zástavní právo bez knihovního zápisu, IX., § 265, odst. 1. a 2.

Knihy obchodní, viz obchodní knihy.

Kočovní skladiště, II., § 67, odst. 1.

— Živnosti, viz podomní a kočovní živnosti.

Kolonisté, IV., § 102.

Komanditní společnost na akcie, viz akciové společnosti.

Komise daňové. Členové (náhradníci), doplnění, IX., § 236, odst. 6.

— Funkční období, IX., § 236, odst. 1., § 238, odst. 2.

— Jmenování, IX., § 236, odst. 1. a 4., § 238, odst. 1.

— Lhůta pro podání návrhu, IX., § 236, odst. 3.

— Náhrada výloh, IX., § 240, odst. 2.

— Návrh na jmenování, IX., § 236, odst. 1.

— Odmítnutí členství, IX., § 237.

— Odvolání, IX., § 236, odst. 5.

— Počet jich, IX., § 234.

— Podjatost, IX., § 244, odst. 1.

— Povinnosti, IX., § 239.

— Pozvání k zasedání, IX., § 242, odst. 1.

— Slib, IX., § 239, odst. 2. a 3., § 316, odst. 6.

— Způsobilost býti členem, IX., § 236, odst. 4.

— Náhradníci, kdy nastupují, IX., § 234, odst. 2.

— Pozvání do zasedání, IX., § 242, odst. 1.

— Práva a povinnosti, IX., § 236, odst. 2.

— Předseda (zástupce), IX., § 235.

— Kdy hlasuje, IX., § 243, odst. 1.

— Podjatost, IX., § 244, odst. 2.

— Povinnosti, IX., §§ 239, 241, 242, odst. 1., § 245, odst. 3., § 246.

— Hlasování, IX., §§ 243, 245.

— Lhůta k dokončení prací, IX., § 247, odst. 1.

— Nezúčastnění se zasedání, trestnost, VIII., § 195, odst. 2.

— Odepření součinnosti, IX., § 247, odst. 2.

Počátek činnosti daňových komisí, čl. XI.

- Protokol o zasedání, IX., § 246.
- Přenesení práv na fin. úřad, IX., § 247.
- Přidělení referentů, IX., § 241, odst. 2.
- Schopnost k usnášení, IX., § 242, odst. 3. a 4.
- Zachování tajemství, IX., § 239, odst. 1.
- Zastavení výkonu usnesení komise, IX., § 241, odst. 1.
- Způsob stanovení vyměřovacího základu, IX., §§ 326 a 327.
- Komise odvolací, IX., §§ 248, 334.**
- Delegace, IX., § 251, odst. 2.
- Dozor předsedy, IX., § 335, odst. 2.
- Jmenování jich, IX., § 248, odst. 4.
- Neslučitelnost členství v odvolací a daňové komisi, IX., § 248, odst. 5.
- Obvod, IX., § 248, odst. 1.
- Počet členů (náhradníků), IX., § 248, odst. 2.
- Práva a povinnosti, IX., § 334.
- Předseda (zástupce), IX., § 248, odst. 3.
- Příslušnost, IX., § 250.
- Komory. Obchodní a živnostenské, návrhy členů daňových komisí, IX., § 236, odst. 1, lit. a) a odst. 3.**
- Konfrontace. V trestním řízení, VIII., § 215, odst. 1, lit. c).**
- Kongrua. Doplněk, I., § 11, č. 2.**
- Konkurence. Berní a soudní exekuce, IX., § 395, odst. 1, § 364, odst. 3., § 369, odst. 1. a 2.**
- Námitky do účasti konkurenta v daňové komisi, IX., § 313, odst. 2., č. 5.
- Odpor proti konkurentu při nahlédnutí do knih, IX., § 314, odst. 3., § 315, odst. 3.
- Konsulární úředníci. Doručování, IX., § 258, odst. 3.**
- Konsulové. Osвобоzení od daně důchodové, I., § 2, č. 1.**
- Trvalé osvobození budov, V., § 126, č. 3.
- Kontribuční fondy. III., § 68, odst. 1., I., č. 2, lit. d).**
- Kontumace. Pro opožděné podání přiznání neb dokladů, nezodpovězení připomínek, nevyhovění výzvě, nedostavení se na vyzvání, náležitosti, zánik, IX., §§ 309, 310 a 325.**
- V trestním řízení, VIII., § 218.
- Korporace. Členové, podíl ze společného důchodu, I., § 6.**

- Oprávněné k vybírání přírážek k opatření kapitálů pro nové lokální dráhy, VI., § 174, č. 20, § 179, odst. 2., lit. b).
- Povinnost ku srážce daně důch., I., § 28, odst. 1.
- Ručení za daň důchodovou členů, IX., § 264, odst. 1., č. 5.
- Koryto. Řek a potoků, IV., § 96, č. 4.**
- Kostelní prostranství, IV., § 96, č. 4.**
- Koupelny. Neobytné, V., § 161, odst. 3., č. 1.**
- Krámy. Kupecké a podobné, obytné, V., § 161, odst. 2., lit. b).**
- Kuchynky. Neobytné, V., § 161, odst. 3., č. 1.**
- Kuksy. Majitel kuksů, I., § 1, č. 2, lit. b).**
- Podíl na zisku, II., § 55, odst. 4., III., § 79, odst. 1., lit. i).
- Kupní cena. Nedoplatek, úrok z kupní ceny, VI., § 172, odst. 2., č. 2.**
- Kuratorium. Požitky členů, VII., § 183.**
- Kursovni hodnota. Zvýšení neb snížení, I., § 12, odst. 3.**
- Zisky, I., § 12, odst. 3.; nerealizované, III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 5.
- Ztráty, I., § 12, odst. 3., III., § 79, odst. 1., lit. f).

L

- Lázeňská místa. Daň činžovní, V., § 143, odst. 1., lit. a), odst. 4.**
- Lázeňské domy. V léčebných místech, srážky, V., § 150, odst. 6.**
- Léčebný fond. Veřejných zaměstnanců, osvobození od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. n).**
- Legitimace výkonného orgánu, IX., § 349.**
- Lékaři. Odmítnutí svědectví a znalecké výpovědi, IX., § 301, odst. 4., č. 3.**
- Lesní hospodářství, viz zemědělské a lesní hospodářství.**
- Lesy. Bývalé, IV., § 101, odst. 2.**
- Cesty lesní, IV., § 96, č. 4.
- Sleva při poškození lesů, IV., §§ 111 až 116.
- Vysokokmenné, IV., § 98, odst. 1., č. 1.
- Základ daně pozemkové u lesů, IV., § 103.
- Lihovary, viz vedlejší výroba.**
- Likvidační daň. Likvidační přírážka, III., § 83, odst. 12.**

- Zdanění rezerv, III., § 80.
- Zdanění výtěžků z doby likvidace podniku, III., § 93, odst. 3.
- Listiny. Důkazní o vzájemných plněních mezi dlužníkem a podlužníkem, IX., § 393, odst. 2.**
- Jako průvody v trest. řízení, VIII., § 215, odst. 1., lit. d), § 216, odst. 2.
- O prodané pohledávce, IX., § 397, odst. 2.
- O zabavené pohledávce, IX., § 392, odst. 1., 2., 3.
- Lítost. Účinná, VIII., § 204.**
- Lhůta. 1. Všeobecná ustanovení, IX., §§ 253 až 254.**
- Kdo je stanoví, IX., § 253, odst. 1.
- Pro odvolání, IX., § 253, odst. 2.
- Prodloužení, IX., § 253, odst. 3., 4. a 5.
- Proměškaná, prominutí, IX., § 253, odst. 3.
- Odvolání ve věcech lhůt, IX., § 253, odst. 5.
- Následky nedodržení, IX., § 253, odst. 7.
- Stavění lhůt, IX., § 253, odst. 4.
- Počítání, IX., § 254.
- Poučení o lhůtách, IX., § 253, odst. 6 a 7.
- K dokončení prací daň. komise, IX., § 247, odst. 1.
- K pozvání členů daň. komise, IX., § 242, odst. 1.
- K podání přiznání, IX., § 307.
- K opravě přiznání, IX., § 309, odst. 1., § 310, odst. 3., § 312, odst. 3.
- K odporu proti osobám k důkazu přibranným, IX., § 315, odst. 3.
- K vyjádření o nahlídce do knih, IX., § 316, odst. 4.
- K pozvání poplatníka k místní prohlídce, IX., § 319, odst. 3.
- K návrhu na odhadce, IX., § 321.
- K obeslání odhadců, IX., § 322, odst. 1.
- K podání námitek do ocenění důkazů, IX., § 324, odst. 3.
- K podání odpovědi poplatníka na odvolání úřadu, IX., § 332.
- Zastavení odvolací lhůty, IX., § 331, odst. 2.
- K navrácení do předešlého stavu, IX., § 340.
- 2. V řízení exekučním (hlava IX.).
- K podání námitek proti upomínce, § 356, odst. 5; počátek této lhůty, § 356, odst. 5.
- K podání odvolání v exek. říz., § 355, odst. 2.
- K prodeji zabav. svršků, § 368, odst. 3., § 372, odst. 2., § 373, odst. 3.
- K rozhodnutí o odporu, § 357, odst. 2.
- K vedení exekuce, § 344, odst. 6.
- K vyjádření podlužníka o zabav. pohledávce, § 390, odst. 1.
- K zapravení daně, § 344, odst. 2., 3.
- Mezi zabavením a dražebním rokem, § 375, odst. 1.
- Na niž je vázána zabav. pohledávka, § 397, odst. 1.
- Na rozmyšlenou při dražení, § 379, odst. 1.
- Platnosti odhadu věci, § 376, odst. 4.
- Počátku dražení, § 377, odst. 2.
- Počítání v ex. říz., § 355, odst. 3; u odporu, § 357, odst. 2.
- Po ní lze jistotu zpeněžit, § 401, odst. 1.
- Pro vyřízení žádosti za udělení souhlasu k přeměně, zrušení subjektu, § 290.
- Pro zánik nároku na úroky nahrazovací, § 296.
- Při promlčení, § 277, odst. 1., 4., § 279, odst. 1., §§ 281, 282, odst. 4.
- Při rozhodnutí o odvolání proti zaj. přík., § 289, odst. 2.
- Při ručení osobním, § 264, odst. 1., č. 6, 7, odst. 2.
- Při ručení věcném, § 265, odst. 1., 2., 3.
- Při splatnosti, §§ 269, 270, 271.
- Při úrocích nahrazovacích, § 295, odst. 1.
- Při úrocích z prodlení, § 271, odst. 1., 3.
- Při zajištění, § 289, odst. 2., § 286, 3. Při dani domovní.
- K písemnému oznámení o skutečném užívání budovy, V., § 124, odst. 1.
- K oznámení o přenechání bytu, daně prostého, V., § 130, odst. 2.
- K podání žádosti za trvalé osvobození, V., § 131, odst. 3.
- K podání žádosti za dočasné osvobození, V., § 137, odst. 2.
- K oznámení, že dům pozbyl vlastnosti domu s malými byty, V., § 141, odst. 1.
- K oznámení neuzívání a opětného užívání budovy, V., § 157, odst. 1.
- K oznámení pozdějších plateb na nájemné původně nezaplacené, V., § 158, odst. 1.

- K oznámení pronájmu budovy podrobené dani třídní, V., § 159, odst. 3.
- K oznámení o neuzívání neb opětém užívání při zařazení místa do povinnosti k všeobecné dani činžovní, V., § 160, odst. 3.
- K podání příznání při zařazení místa do všeobecné povinnosti k dani činžovní, V., § 160, odst. 3.
- K podání odvolání proti povinnosti a výši daně třídní, V., § 165, odst. 3.
- K oznámení změn pro evidenci katastru daně třídní, V., § 167, odst. 1.
- K oznámení o uprázdnění budovy, V., § 170, odst. 1; o opětém užívání, V., § 170, odst. 3.
- K oznámení škod způsobených živelní pohromou, V., § 171, odst. 1.
- 4. Při dani rentové.
- Pro odvedení daně sražené, VI., § 181, odst. 1.
- Prodloužení lhůty, VI., § 181, odst. 2.
- Losy.** Výhry na losy, I., § 13, odst. 1.
- Lovčí zámečky.** Sazby daně třídní, V., § 162, odst. 3.

M

- Majetek vázaný.** Na tuzemsko-nuceným uschováním neb jinými právními předpisy, I., § 1, č. 2, lit. a).
- Majetkové předměty.** Zcizení, I., § 7, odst. 3.
- Výtěžek z majetkových předmětů, I., § 12, odst. 1.
- Změnění hodnoty, I., § 17, č. 2.
- Majitelé domů.** Povinnost k součinnosti, IX., § 304, odst. 1.
- Malé byty.** Provozovny pojem, V., § 136, odst. 3. a 4.
- Manžel(ka).** Příspěvky mezi manžely, I., § 15, č. 2, VI., § 174, č. 14.
- Ručení za daně druhého manžela, IX., § 264, odst. 1, č. 6, a odst. 2.
- Zmocněnec manželky, IX., § 263, odst. 5.
- Manželství.** Důvod k odepření výpovědi, IX., § 301, odst. 4, č. 1.
- Meliorace.** IV., § 101.
- Odpis pro znehodnocení, I., § 15, č. 1, lit. b).
- Měna.** Při placení daní, IX., § 273, odst. 1.
- Mezinárodní smlouvy.** II., § 53, III., § 74, odst. 1, IX., § 342.

- Mimořádné příjmy.** Jako odměna za vědeckou, spisovatelskou činnost, I., § 22, odst. 1.
- Minimální daň.** II., § 57, odst. 7., III., § 83, odst. 13—15.
- Minimum daně prosté.** Důchodová daň, I., § 3.
- Ministerstvo financí.** Jemu přináležejí:
 - Delegování úřadu (komise), IX., § 251, odst. 1.
 - Jmenování předsedů, členů (náhradníků) odvol. komise, IX., § 248, odst. 2. a 4.
 - Kompetence co do upomínání, IX., § 344, odst. 5.
 - Nejvyšší vedení a dozor, IX., § 335, odst. 3.
 - Občasně přezkoušení katastru dani třídní, poučení, V., § 165, odst. 4.
 - Osвобоzení od zvýšených sazeb daně třídní, V., § 162, odst. 3.
 - Povolení trvalého osvobození od daně domovní, V., § 128.
 - Povolení výjimek k přijímání platby výkonnými orgány, IX., § 353, odst. 2.
 - Přenesení oprávnění daňových komisí na úřad, IX., § 247.
 - Rozhodování ve třetí stolici, IX., § 232, odst. 1., č. 3.
 - Rozhodnutí o místní příslušnosti, IX., § 249, odst. 2.
 - Stanovení lhůty k dokončení prací daňových komisí, IX., § 247, odst. 1.
 - Stanovení počtu členů komisí daňových a odvolacích, IX., § 234, odst. 1., § 248, odst. 2.
 - Úprava katastru daně třídní, poučení, V., § 165, odst. 1.
 - Vydání seznamu léčebných míst lázeňských, V., § 143, odst. 4.
 - Vyřadění místa ze všeobecné povinnosti k dani činžovní, V., § 145, odst. 2.
 - Zřízení více komisí daňových a odvolacích, IX., §§ 233, odst. 3., 248, odst. 1.
- Ministerstvo školství a národní osvěty.** Slyšení při osvobození od zvýšených sazeb daně třídní, V., § 162, odst. 3.
- Ministerstvo zahraničních věcí.** Přípustnost exekuce exteritor., IX., § 352, odst. 5.
- Výhody diplomatických missí, IX., § 342, odst. 3.
- Místa.** Dani činžovní zcela podrobená, V., §§ 143, odst. 1, lit. a), 145, odst. 1., 146, odst. 2.

- Místopis domu.** V., § 139.
- Místní prohlídka.** Při dočasném osvobození od daně domovní, V., § 139.
- Místní šetření u daně domovní, IX., §§ 320—323.
- Nařízení místní prohlídky, IX., § 310, odst. 2., č. 4.
- Při neuzívání budovy, V., § 157, odst. 3.
- Pozvání poplatníka, IX., § 319, odst. 3.
- Protokol, IX., § 319, odst. 5.
- Provedení, IX., § 319.
- Překážení, trestnost, VIII., § 200.
- Rozsah, IX., § 319, odst. 1. a 2.
- Úřední osoby při prohlídce, IX., § 319, odst. 1.
- Při zařazení do třídy sazebníku daně třídní, V., § 163, odst. 2.
- Místní příslušnost a místo předpisu.** IX., §§ 249—251.
- Místnosti.** Exteritoriální přípustnost exekuce, IX., § 352, odst. 5.
- Náležející k domácnosti, prohlídka, IX., § 350, odst. 1.
- Obytné, neobytné, V., § 161, odst. 1., 2. a 3.
- Obytné, změna v jejich počtu, V., § 166, odst. 1., č. 6.
- Trvale z daně vyňaté a trvale osvobozené, daň třídní, V., § 163, odst. 1.
- Určené k provozov. živnosti, prohlídka, IX., § 350, odst. 1.
- Určené k výděl. činnosti, prohlídka, IX., § 350, odst. 1.
- Zamčené, prohlídka, IX., § 350, odst. 1.
- Místo.** Kde odvolání v exek. řízení podati, IX., § 355, odst. 3.
- Placení, IX., § 273, odst. 1.
- Prodeje zabavených věcí, IX., § 374, odst. 1. a 2.
- Předpisu u všeob. daně výdělkové, II., § 58.
- Předpisu u kočovných a podomních živností, II., §§ 64, odst. 6., 66, odst. 5., 67, odst. 2.
- Předpisu u zvl. daně výdělkové, III., §§ 84—89.
- Mlčelivost.** V jednání komise, IX., § 239, odst. 1.
- Porušení mlčelivosti, trestnost, VIII., § 199, odst. 1.
- Mlékárny,** viz vedlejší výroba.
- Mlýny,** viz vedlejší výroba.

- Močály.** IV., § 96, č. 2.
 - Monopoly.** Osvobození od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. a).
 - Mrchoviště.** Veřejná, IV., § 97, č. 3.
 - Musea.** Trvalé osvobození od daně domovní, V., § 127, č. 5.
- N**
- Nabyvatel budovy.** Oznámení změn pro evidenci katastru daně třídní, V., § 167, odst. 1.
 - Nadace.** Dobročinné, vzdělávací nebo kulturní, daňové sazby zvl. daně výdělkové, III., § 83, odst. 4.
 - Výdaje na nadační účely při dani rentové, VI., § 178, odst. 2., č. 1.
 - Nádvoří.** U daně domovní, V., § 117.
 - U daně pozemkové, IV., § 96, č. 3.
 - Nahlédnutí do spisů.** Právo k nahlédnutí, IX., § 329, odst. 1.
 - Z nahlédnutí vyloučeno, IX., § 331, odst. 3.
 - V trestním řízení, VIII., § 215, odst. 1., lit. d).
 - Nahlédnutí do knih,** viz Obchodní knihy.
 - Náhrada.** Daná obmeškáním vydražitelem, IX., § 379, odst. 4., 5., § 382, odst. 4.
 - Daně pozemkové z důvodu živelních škod, IV., §§ 108—110.
 - Kapitálová za škody, I., § 7, odst. 2.
 - Nákladů na upomínku a exekuci, IX., § 404, odst. 2.
 - Nákladů zajišťovací exekuce, IX., § 285, odst. 1.
 - Podmínky náhrady, IX., § 285, odst. 1.
 - Poskytovaná státem za užívání budov, V., § 130, odst. 1.
 - Útrat šetření a důkazů, IX., § 338.
 - Výloh a ušlého výdělku členů daň. komisí, IX., § 240, odst. 2.
 - Náhradní ústavy pensijní.** Osvobození od zvl. daně výděl., III., § 72, lit. ch).
 - Nahrazovací úroky,** viz úroky nahrazovací.
 - Náhradníci.** Členů daň. komisí, viz komise daňové a odvolací.
 - V trestním senátě, VIII., §§ 211, 225.
 - Nájem,** viz též pronájem.
 - Zemědělský, daňová povinnost všeob. daně výděl., II., § 47, odst. 1., č. 3.
 - Osvobození malých nájmu, II., § 50, č. 1.

- Nájemné.** Pojem, V., § 149.
 — Podrobené dani činž., V., § 150, odst. 1.
 — Pozdějí dosažené, V., § 158, odst. 1.
 — Přiznané zřejmě nižší, V., § 153, č. 1, lit. c), § 154, odst. 1.
- Nájemní hodnota.** IX., § 320, V., § 152.
 — Vyměření daně činž. podle nájemní hodnoty, V., §§ 152, 153, 154, odst. 2.
- Nájemník.** Stvrzování přiznání, V., § 155, odst. 1.; trestnost, VIII., § 185, odst. 2.
- Náklady.** Dlužníka na zaslání věci na jiné místo, IX., § 374, odst. 2.
 — Exekuce zajišťovací, IX., § 285, odst. 1.
 — Exekuční, IX., § 352, odst. 1., § 353, odst. 1., §§ 358, 359, odst. 2., § 371, odst. 1., § 380, odst. 1., 2., § 382, odst. 1.
 — Náhrada nákladů při exekuci zajišťovací, IX., § 285, odst. 1.
 — Na upomínku a exekuci, hrazení, IX., § 404.
 — Nedostatečná úhrada nákladů, důvod odpisu, IX., § 276, odst. 2., čís. 1.
 — Na rozšíření podniku, I., § 17, č. 1.
 — Na zlepšení, I., § 17, č. 1.
 — Udržovací, I., § 17, č. 1.
- Nákupní družstva.** Daňové výhody, jich podmínky, III., § 75, odst. 3., lit. c).
- Nález.** Trestní, uveřejnění, VIII., § 189.
 — Trestní, vydání, VIII., § 221.
 — Odsuzující, VIII., § 221, odst. 3.
 — Osvozující, VIII., § 221, odst. 5.
 — Vykonatelnost, VIII., § 223, odst. 2.
- Náměstí.** IV., § 96, č. 4.
- Námítky.** Do ocenění důkazů obchodními knihami, IX., § 324, odst. 3.
 — Co nelze námítkami uplatňovat, IX., § 356, odst. 3.
 — Jich vyloučení, IX., § 356, odst. 2.; příslušnost k rozhodnutí, § 356, odst. 5.
 — Lhůta, IX., § 356, odst. 5.; žalobou, IX., § 356, odst. 8.
 — Podlužníka proti žalobě o zaplacení zabavené pohledávky, IX., § 391, odst. 3.
 — Proti exekuci, IX., § 360, č. 3.
 — Proti nařízení exekuce, IX., § 356, odst. 1.
 — Proti opatřením při výkonu ber. exekuce, IX., § 356.

- Proti povolení exekuce, IX., § 356, odst. 1.
 — Proti promlčení při knihovním zápisu, IX., § 282, odst. 4.
 — Proti promlčení při ruční zástavě, IX., § 282, odst. 3.
 — Proti upomínce, IX., § 356, § 360, č. 3.
 — Proti zabavení, IX., § 371, odst. 3.
 — Zamítnuté, IX., § 356, odst. 2.
- Národní banka československá,** viz banky.
- Národní shromáždění.** Členové jeho, odmítnutí členství v daň. komisích, IX., § 237.
- Nárok.** Daňový, jak vzniká, přechází a v čem záleží, IX., §§ 259—261, viz též daňový dluh.
 — Jiných věřitelů na zabavenou pohledávku, IX., § 390, odst. 1., č. 4.
 — Na posečkání, IX., § 283, odst. 1.
 — Na úroky z prodlení, IX., § 272.
 — Na vydání neb dodání hmotných věcí movitých, zabavení a provedení, IX., § 363, lit. c), § 399.
 — Na vyšší výtěžek při opětné dražbě, IX., § 379, odst. 4.
 — Na zabavenou pohledávku, IX., § 390, odst. 1., č. 3.
 — Osob třetích na věci v exekuci, IX., § 364, odst. 3., § 370, odst. 2., 3.
 — Podlužníka na náhradu nákladů na vyjádření, IX., § 390, odst. 4.
 — Státu na úhradu útrat sporu, IX., § 391, odst. 4.
 — Vymáhaný, kompenzace se zabavenou pohledávkou, IX., § 398, č. 2.
 — Zánik nároku na úroky nahrazovací, IX., § 296.
 — Na náhradu při zabavení záruky pro stát, IX., § 371, odst. 4.
- Narovnání.** O zabavené pohledávce na vrub dlužníkův, IX., § 391, odst. 2.
- Naturální byty.** V provozovnách, trvalé osvobození, V., § 126, č. 8.
- Návod.** Trestnost, VIII., § 191.
- Navrácení.** Do předešlého stavu, IX., § 340.
- Návrh.** Aby zažalovaná pohledávka byla složena u soudu, IX., § 387, odst. 3.
 — Dlužníka na prodloužení lhůty k prodeji, IX., § 373, odst. 3.
 — Exekučního úřadu na prodej u soudu, IX., § 369, odst. 2.

- Na jmenování členů (náhradníků) daň. komisí, IX., § 236, odst. 1. a 3.
 — Na povolení a výkon exekuce, IX., § 344, odst. 7.
 — Na povolení exekuce na vydání průkazných listin, IX., § 393, odst. 2.
 — Na prodej zab. věcí na jiném místě, IX., § 374, odst. 1.
 — Podlužníka o propuštění ze sporu, IX., § 395, odst. 3.
- Návisi.** IV., § 96, č. 4.
- Nebezpečí.** Dlužníka při zaslání věci na jiné místo, IX., § 374, odst. 2.
 — Dobytnosti pohledávky, zajištění daní, IX., § 400, odst. 1.
 — V průtahu, IX., § 344, odst. 6., § 400, odst. 1.
- Nedbalost.** Trestnost, VIII., § 188.
- Nedobytné.** Nájemné, V., § 149, odst. 4.
 — Pokuty, VIII., § 196.
- Nedodržení lhůty.** Poučení o následcích, IX., § 253, odst. 7.
- Nejvyšší správní soud.** Stížnost, VIII., § 228, IX., § 337.
- Nemajetnost.** U sourozenců poplatníka a s ním sešvagřených, I., § 19, odst. 2., č. 3, § 21, odst. 2.
- Nemoc.** Nákladná neb trvalá, I., § 21, odst. 2.
- Nemocenské.** Pokladny, příspěvky, placené do nemocenských pokladen, I., § 15, č. 3, § 17, č. 6, III., § 78, lit. e).
 — Podpory neb platy, srážení daně důchodové z nemocenské podpory, I., § 28.
 — Povinnost nemoc. pojištěnoven pomáhati fin. úřadům, I., § 45, odst. 1.
- Nemovitosti.** Příjem z nemovitosti, I., § 1, č. 1 a č. 2, lit. a).
- Neobytné místnosti.** V., § 161, odst. 3.
- Neodevzdaná pozůstalost,** viz pozůstalost.
- Neplodné půdy.** IV., § 96, č. 1, § 98, odst. 1., č. 1.
- Nepravdivé výpovědi.** Svědků, znalců, převzvedných osob, odhadců, trestnost, VIII., § 198.
- Neprovozovací kvota.** U všeob. daně výdělkové, II., § 63, odst. 3.
- Nepředepsané daně.** Odvolání, IX., § 270, odst. 2.
 — Placení, IX., § 270, odst. 1.
- Placení, u nových poplatníků, IX., § 270, odst. 2.
 — Posečkání daně, IX., § 283, odst. 1.
 — Přípustnost placení daně, IX., § 273, odst. 2.
 — Výjimky, IX., § 270, odst. 2.
 — Zajištění, IX., § 284, odst. 1.
- Nepřítomnost.** Dlužníka při prohlídce bytu, IX., § 350, odst. 1.
- Neslučitelnost.** Členství v daňové i odvolací komisí, IX., § 248, odst. 5.
- Nesplatné daně.** Přípustnost platby, IX., § 273, odst. 2.
 — Zajištění, IX., § 284, odst. 1.
- Nesprávné potvrzení, údaje,** trestnost, VIII., § 185.
- Neužívání budovy.** Daň činžovní, V., § 157.
 — Sleva daně třídní, V., § 170.
- Nezpůsobilí.** K právním činům, kdo za ně jedná, IX., § 262, odst. 1., č. 1.
- Nezpůsobilost.** K funkci svědka, osoby převzvedné a znalce, IX., § 301, odst. 3.
- Neuposlechnutí.** Obviněného v trest. řízení, VIII., § 218.
- Nezúročitelné.** Kapitálové pohledávky, zastřené úroky, I., § 12, odst. 2.
- Noclehárny.** Daň činžovní, V., § 153, č. 2.
- Notáři,** viz též svobodná povolání.
 — Jako zmocněnec, doručování, IX., § 257, odst. 1.
 — Odmítnutí svědectví, IX., § 301, odst. 4., č. 4.
- Nové okolnosti.** V navrácení do předešlého stavu, IX., § 340, odst. 1. a 4.
 — V obnově trestního řízení, VIII., § 229.
 — V obraně obviněného, VIII., § 215, odst. 1., lit. e).
- Nově vzniklé podniky,** viz též Podniky národohospodářské důležitosti.
 — Všeob. daň výdělková, II., §§ 60—63; zvláštní daň výdělková, III., §§ 90—92.
 — Osвобоzení od všeob. a zvl. daně výdělkové, II., § 52, III., § 73, odst. 2.—4.
 — Oznámení vyměř. úřadu, II., § 62, III., § 90.
- Novostavby.** Dočasné osvobození od daně domovní, V., § 134, odst. 1., lit. a).
- Nuzní poplatníci.** Osвобоzení od všeob. daně výd., II., § 54.

O

- Obdělávání.** Hospodářské obdělávání, IV., §§ 94, 96, č. 2, § 97, č. 2, 4.
- Obec,** viz též dělba daně.
- Berní, IX., § 249, odst. 3., § 271, odst. 1.
 - Nárok na úroky z prodlení, IX., § 272.
 - Povinnost doručování v berní exekuci, IX., § 347, odst. 2.
 - Povinnost podporování při výkonu berní exekuce, IX., § 347, odst. 2.
 - Povinnost převzítí hotovosti v berní exekuci, IX., § 347, odst. 2.
 - Povinnost převzítí věci zabavené, IX., § 347, odst. 2.
 - Při dělbě zvl. daně výdělkové, III., §§ 84—89.
 - Příspěvek obce do zvl. fondu, IV., § 109, odst. 1.
 - Součinnost při katastru daně třídní a při oznamování změn, V., § 165, odst. 1. a 2., § 167, odst. 2. a 3.
 - Starosta obce, IX., § 353, odst. 1.
 - Úroky náhradní, IX., § 297, odst. 1.
 - Všeobecná povinnost k dani číňžovní, V., § 145, odst. 2., § 146, odst. 2. a 3., § 147.
 - Vybírání přírážek k dani pozemkové, IX., § 271, odst. 1.
 - Vyhlášení splatnosti daní, IX., § 269, odst. 3.
 - Vyrozmění obce o předpisu daně pozemkové, IV., § 104, odst. 2.
- Období obchodní.** Rozhodné pro vyměření zvl. daně výdělkové, III., § 76.
- Rozhodné pro vyměření všeob. daně výdělkové, II., § 56.
 - U daně důchodové, I., § 4.
 - U daně rentové, VI., § 176.
- Obecně prospěšné (užitečné) podniky.** Osвобоzení od všeob. daně výdělkové obecně prospěšných (užitečných) podniků, II., § 51.
- Povinnost daňová, zvl. daně výd., III., § 68, odst. 1., I, č. 2.
 - Osвобоzení od zvl. daně výd., III., § 73, odst. 1.
- Obecní úřad.** Doručování jeho prostřednictvím, IX., § 257, odst. 1. a 3.
- Povinnost k součinnosti, IX., § 302, odst. 2.
- Obecní zastupitelstvo.** Návrh odhadců, IX., § 321, odst. 1.

- Obchodní cestující.** Cizozemští obchodní cestující, II., § 66, odst. 1.
- Tuzemští obchodní cestující, II., § 65.
- Obchodní jednatelé,** viz svobodná povolání.
- Obchodní knihy.** Povinnost ku jich předložení, IX., § 301, odst. 6., IX., § 318.
- Povinnost připustiti nahlédnutí, IX., § 310, odst. 2., č. 3, a odst. 4.
 - Nahlédnutí v trestním řízení, VIII., § 216, odst. 3.
 - Nabídka nahlédnutí, IX., § 313, odst. 2., č. 1, IX., § 318.
 - Provedení nahlédnutí, IX., §§ 314—318.
 - Úřední osoby při nahlédnutí, IX., § 314.
 - Místo nahlídky, IX., § 315.
 - Protokol o nahlédnutí, IX., § 316.
 - Zachování tajemství o nahlédnutí, IX., § 316, odst. 6.
 - Opakování a doplnění, IX., § 317.
 - Zkoumání a ocenění, IX., § 324.
 - Vedení obch. knih v podniku, I., odst. 2., § 10, odst. 2., III., § 73, odst. 2.
- Obchodní podniky.** Dělbá zvl. daně výdělkové, III., § 86.
- Obchodní přátelé.** Nejmenování jejich jmen, IX., § 313, odst. 2., č. 5.
- Obchodní tajemství.** Zachování, IX., § 301, odst. 4., č. 5.
- Obchodní a živnostenské komory.** Návrh členů komise, IX., § 236, odst. 1.; lhůta k jeho podání, IX., § 236, odst. 3.
- Obligace.** Úroky a renty z obligací, VI., § 172, odst. 2., č. 1.
- Obnova řízení.** IX., § 340; trestního, VIII., § 229.
- Obrana.** Obviněného, VIII., § 215, odst. 1., lit. e), § 219, odst. 2.
- Obsílka.** V trestním řízení, VIII., § 213.
- Prerušeni promlčení, VIII., § 208, odst. 1.
- Obytné místnosti.** Počet jich, daň třídní, V., § 162, odst. 1. a 2., § 166, odst. 1., č. 6, § 166, odst. 2.
- Výpočet jich příkladmo, V., § 161, odst. 2.
- Obviněný.** Jeho obrana, VIII., § 215, odst. 1., lit. e).
- Jeho práva a průvody, VIII., § 215.
 - Náhrada útrat v trest. řízení, VIII., § 222.
 - Neuposlechnutí (kontumace), VIII., § 218.
 - Výslech v trestním řízení, VIII., § 214.

- Obvod.** Daňových komisí, IX., § 233, odst. 2. a 3.
- Odvolacích komisí, IX., § 248, odst. 1.
- Ocenění.** Nájemní hodnoty, V., §§ 152, 154, odst. 2.
- Plnění za přenechání budovy, V., § 149, odst. 2.
 - Vyšetřeného materiálu, IX., § 324.
- Odbočka.** Cizozemského podniku v tuzemsku, III., § 71.
- Tuzemského podniku v cizině, III., § 70.
- Odbytové spolky.** Daňové výhody, jich podmínky, III., § 75, odst. 3., lit. e).
- Odepření.** Funkce člena komise neb senátu, trestnost, VIII., § 195.
- Přijetí doručovaný dopis, IX., § 257, odst. 2.
 - Součinnosti daň. komisí, IX., § 247, odst. 2.
- Oděv.** Dlužníkův, prohlídka, IX., § 350, odst. 1.
- Odhad.** Důchodu nebo výtěžku, IX., § 327.
- Nájemní hodnoty, IX., § 320, odst. 3.
 - Skladu zboží při dražbě, IX., § 376, odst. 3.
 - Věcí drahocenných při dražbě, IX., § 376, odst. 3.
 - Věcí dražených při dražbě, IX., § 376, odst. 2., 4., 5.
- Odhadce.** Jmenování a způsobilost v oboru daně domovní, IX., §§ 321—322.
- Nepravdivé výpovědi, trestnost, VIII., § 198.
- Odkládací účinek.** Námitky proti opatřením při výkonu exekuce, IX., § 356, odst. 4.
- Námitky proti upomínce, IX., § 356, odst. 4.
 - Odvolání proti vyměření daně, IX., § 330, odst. 6.
 - Odvolání do rozhodnutí o zařazení do všeobecné povinnosti k dani číňžovní, V., § 146, odst. 4.
 - Odvolání při sloučení a vyloučení míst při všeobecné povinnosti k dani číňžovní, V., § 147, odst. 2.
- Odklad.** Exekuce, IX., §§ 358, 359, 361, 363, odst. 3.
- Ex. prodeje věci, IX., §§ 370, odst. 2., 371, odst. 3.
 - Trestu, VIII., § 227, odst. 4., až 6., § 229, odst. 2.
- Odměny.** Zaměstnanců, III., § 79, odst. 1., lit. h).
- Společenských orgánů, III., § 79, odst. 1., lit. h).
- Odmítnutí,** viz též odepření.
- Členství v daň. komisí, IX., § 237.
 - Funkce přísedícího soudce laika, VIII., § 211, odst. 3.
 - Svědeckví, výpovědi znalce a osoby převzédné, IX., § 301, odst. 4.
- Odpis(y).** Daně nedobytné, IX., § 276, odst. 2., č. 1.
- Daně pozemkové, odpis, IV., § 114.
 - Daně pravoplatné, IX., § 276, odst. 1., 2., 3.
 - Daní včas neuložených, IX., § 276, odst. 4.
 - Dvojí předpis, IX., § 276, odst. 1.
 - Nákladu na stavbu neb stroje, I., § 10, odst. 2., III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 3. a 4.
 - Na žádost strany, IX., § 276, odst. 1., 3.
 - Neodůvodněné daně, IX., § 276, odst. 1.
 - Posouzení přiměřenosti odpisů znalcem, I., § 15, č. 1, lit. b), III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 2.
 - Pro obtíže při vymáhání, IX., § 276, odst. 2., č. 2.
 - Pro ohrožení výživy, IX., § 276, odst. 3.
 - Pro znehodnocení budov, strojů, meliorací, inventáře a pod., I., § 15, č. 1, lit. b).
 - Přírážek, IX., § 276, odst. 7.
 - Příslušenství, IX., § 276, odst. 5.
 - Příslušnost úřadu při odpisech, IX., § 276, odst. 6.
 - Upuštění od předpisu daní včas neuložených, IX., § 276, odst. 4.
 - Z důvodu hospodářské zkázy, IX., § 276, odst. 3.
 - Z moci úřední, IX., § 276, odst. 1.
 - U zvl. daně výdělkové, III., § 79, odst. 1., lit. f).
- Odpočet.** IX., § 271, odst. 5., §§ 275, 268, odst. 3.
- Den placení při odpočtu, IX., § 271, odst. 5.
 - Přípustnost odpočtu, IX., § 275.
 - Přípustnost odpočtu vzájemných pohledávek při ručení, IX., § 266, odst. 2.
- Odpočinkové platy.** Druh služebních požitků, I., § 11, č. 4.
- Srážení daně důchodové z odpočinkových platů, I., § 28.

- Odpočítatelné položky, viz též srážky.**
 — Daň činžovní, V., § 151.
 — Daň výdělková, zvláštní, III., § 79.
- Odpor. Proti berní exekuci, IX., §§ 357, 360, č. 3.**
 — Proti osobám přibráným k nahlédnutí do knih, IX., § 314, odst. 3.; lhůta k odporu, IX., § 315, odst. 3.
 — Vojáka a četníka jako dlužníka při exekuci, IX., § 350, odst. 4.
 — Proti výkonným orgánům, IX., § 350, odst. 3.
 — Proti zabavení svršků, IX., § 370, odst. 1.
- Odškodnění. Členů daň. komisí, IX., § 240, odst. 2.**
- Odveta (retorse). I., § 1, č. 1, IX., § 342.**
- Odvodňovací příkopy. IV., § 97, č. 2.**
- Odvod. Daně důchodové při srážce, I., § 38.**
 — Daně rentové, VI., § 181.
 — Daně z tantiem, VII., § 183, odst. 1.
- Odvolační stolice. V trestním řízení, VIII., § 224.**
- Odvolační. Členů daň. komisí, IX., § 236, odst. 5.**
 — Daň důchodová a všeob. výdělková, IX., § 330, odst. 2.
 — Daň domovní, pozemková, rentová, všeob. výdělková pro podomní a koč. živnosti, z vyššího služného, zvláštní daň výdělková, IX., § 330, odst. 1.
 — Při dani srážkové, I., § 40, odst. 2., § 42, VI., § 181, odst. 3., VII., § 183, odst. 5.
 — Dodatek, IX., § 333, odst. 3.
 — Kdy rozhoduje o něm též úřad (komise), proti němuž směřuje, IX., § 256, odst. 4.
 — Lhůta, IX., § 253, odst. 2.
 — Místo podání, IX., § 330, odst. 5.
 — Obsah, IX., § 330, odst. 11.
 — Odvolání vyměřovacího úřadu, IX., § 332.
 — Opožděné, projednání jeho, IX., § 253, odst. 3.
 — Poshovění daně, IX., § 330, odst. 6.
 — Poučení o odvolání, IX., § 328.
 — Protokolární, IX., § 330, odst. 6.
 — Proti rozdělení všeobecné a zvláštní daně výdělkové, II., § 58, odst. 8., 10., III., § 85, odst. 8. a 9.
 — Společné odvolání, IX., § 330, odst. 12.
 — V trestním řízení, VIII., § 223.
- Úředních rozhodnutí protizákonných, neb vadných, IX., § 256, odst. 5. a 6.
 — Do přípustnosti ručení, IX., § 266, odst. 1.
 — Do výše vymáhaných částek, IX., § 266, odst. 1.
 — Lhůta pro rozhodnutí o odvol. proti zajišť. příkazu, IX., § 289, odst. 2.
 — Proti odepření svolení k přeměně subjektu, IX., § 290.
 — proti odepření svolení ke zrušení subjektu, IX., § 290.
 — Proti platebnímu (zajišťovacímu) příkazu, IX., § 289, odst. 1.
 — Proti rozhodnutí ex. úřadu o schodku na nejvyšším podání, IX., § 379, odst. 5.
 — Proti zamítavému rozhodnutí o námítkách, IX., § 356, odst. 7., 8.
 — Při platební výzvě, viz platební výzva.
 — Při stanovení splátek, IX., § 270, odst. 2.
 — Účinek odvolání na účinnost příkazu, IX., § 289, odst. 1.
 — V berní exekuci, přípustnost, IX., § 355, odst. 1.; podání, § 355, odst. 2.
 — Z platební záповědi, IX., § 383, odst. 3., § 384, odst. 2.
 — Z předpisu úroků z prodlení, IX., § 271, odst. 6.
 — Z vyměření daně, IX., § 356, odst. 3.
 — Do rozhodnutí o trvalém osvobození, V., § 131, odst. 5.
 — Do rozhodnutí o dočasném osvobození, V., § 140.
 — Do rozhodnutí o zařazení místa do všeobecné povinnosti k dani činžovní, V., § 146, odst. 3. a 4.
 — Do rozhodnutí o sloučení z tyloučení míst při všeobecné povinnosti k dani činžovní, V., § 147, odst. 2.
 — Do výměru a zařazení budovy do třídy sazebníku daně třídní, V., § 163, odst. 3.
 — Proti povinnosti a výši daně třídní, V., § 165, odst. 3.
- Ochrana nájemníků. Čl. III., odst. 1., č. 1.**
- Okolnosti. Přitěžující, VIII., § 193.**
 — Polehčující, VIII., § 194.
- Okresní soud. Příslušnost při trestných činech daňových, VIII., § 210, odst. 1.**
- Okresní půjčky. Úroky a renty z okresních půjček, VI., § 172, odst. 2., č. 1.**
 — Pokladny a platebny okresní, VI., § 180, odst. 2., č. 2.

- Okresní záložny hospodářské. Daňová povinnost, III., § 63, odst. 1., I., č. 2, lit. d).**
 — Osvobození od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. f).
 — Daňové výhody, III., §§ 75, 83 a 90.
- Okresy. Silniční, školské, osvobození okresů, VI., § 174, č. 1.**
- Omyly. Oprava jich, IX., § 256, odst. 4.**
 — V katastru daně třídní, V., § 169, odst. 2.
- Opatrovanci. Zastoupení jich, IX., § 262, odst. 1., č. 1.**
- Opisy. Daňových spisů, jich pořizení, IX., § 331, odst. 3.**
- Opominutí. Trestnost, VIII., §§ 185, 192, odst. 2.**
- Opoždění. Inventáře, provozovacího materiálu, I., § 15, č. 1, lit. b), III., § 79, odst. 1., lit. f).**
 — Pachtovaného předmětu, srážka při dani rentové, VI., § 178, odst. 2., č. 3.
- Opožděná žádost. Za trvalé osvobození daně domovní, V., § 132, lit. b).**
 — Za dočasné osvobození daně domovní, V., § 138.
- Opoždění. Prominutí jeho, IX., § 253, odst. 3. a 5.**
- Opravování. Katastru daně třídní, V., § 166, odst. 1.**
- Opravy. Chyb a omylů, IX., § 256, odst. 4.**
- Orgány výkonné. V berní exekuci, IX., §§ 348—354.**
- Osídlení hromadná. IV., § 102.**
- Osoby.**
 a) hospodářsky slabé:
 — Osvobození od zvl. příspěvku, IV., § 105, odst. 2.
 — Mimořádné podpory ze zvl. fondů, IV., § 109, odst. 2.
 b) nepodrobené důchodové dani osoby, VI., § 174, č. 10 a 11.
 — c) přezvědné, způsobilost, přísežný výsledek, odmítnutí výpovědi, IX., § 301, odst. 1.—4., § 310, odst. 1., § 331, VIII., §§ 198 a 216.
- Osvobození. Od daně domovní, V., §§ 121, 122, odst. 1., č. 3.**
 — a) trvalé, V., §§ 127, 128 a násl.; doba jeho, § 132; žádost a lhůta k podání, § 131, odst. 3.; kompetence, § 131, odst. 5., § 128, odst. 1.; změny, § 133, odst. 1.
 — b) dočasné, kterým stavbám přísluší, § 134, odst. 1., doba jeho, §§ 135, 136, odst. 1.; žádost, §§ 137, 138; kompetence, § 140; povinnost podávatí přiznání, § 141, odst. 3.; domů s malými byty, §§ 136, 141, 142.
 — Od daně důchodové, I., §§ 2, 3.
 — Od daně pozemkové, IV., §§ 97—102.
 — Od daně rentové, VI., §§ 174—175.
 — Od daně výdělkové všeob., II., §§ 50—54.
 — Od zvláštní daně výdělkové, III., §§ 72 až 75.
 — Od přírážek, I., § 18, odst. 3., IV., § 105, odst. 3., VI., § 179, odst. 3., VII., § 183, odst. 2.
 — Darů od ručení, IX., § 264, odst. 1., č. 7.
- Otevřené místnosti obytné. V., § 161, odst. 2., lit. b) a odst. 4.**
- Oznámení. Dat daně činžovní zástupcům samosprávy, IX., § 329, odst. 3.**
 — Dlužníku i podlužníku, o nabytí zástavního práva státem na zabavené pohledávce, IX., § 383, odst. 2., § 391, odst. 1.
 — Důvodů rozhodnutí nebo opatření, IX., § 331.
 — Evidenčního případu, daňová povinnost, V., § 122, odst. 1., lit. b), § 168, odst. 1.
 — Nepodání oznámení; trestnost, VIII., § 185.
 — Nového podniku a převzetí stávajícího a zrušení, II., §§ 62, 63, odst. 3., III., §§ 90—93.
 — O neužívání, o opětném užívání budovy, IX., § 157, odst. 1., V., § 170, odst. 3.
 — O pronájmu budovy podrobené dani třídní, V., § 159, odst. 3.
 — O přenechání bytu daně prostého, V., § 130, odst. 2.
 — Skutečného užívání budovy, V., § 124, odst. 1.
 — Událostí, pro něž se povinnost daně třídní zrušuje, V., § 167, odst. 3.
 — O uprázdnění budovy, V., § 170, odst. 1.
 — O vzniku nebo zániku povinnosti k dani důchodové, I., § 27.
 — Vyměřovacího základu, IX., § 331, odst. 2.
 — Zapravení nájemného původně nezaplaceného, V., § 158, odst. 1.
 — Změn pro evidenci katastru daně třídní, V., § 167, odst. 1.

- Ze dům pozbyl vlastnosti domu s malými byty, V., § 141, odst. 1.
- Živelní pohromou způsobených škod, V., § 171, odst. 1.

P

- Pacht.** Pozemků a práv s nimi spojených, I., § 8.
Pronájem budovy, V., § 144, odst. 2.
- Pachtovné.** Z propachtovaných živností a oprávnění živnostenských, daň rentová, VI., § 172, odst. 2., č. 4.
Srážky u pachtovného, VI., § 178, odst. 2., č. 3.
- Vyřato z daně rentové vybírané srážkou, VI., § 180, odst. 2., č. 1.
- Pachtýř.** Výtěžek z poruby lesů, I., § 22, odst. 2., 3.
- Památné budovy.** Trvalé osvobození od daně domovní, V., § 128, odst. 1.
- Památný den,** viz den.
- Parifikační půda.** Dobývání podstaty, II., § 47, odst. 2., lit. b).
- Pastorkové.** Příslušníci rodiny, I., § 5, odst. 4.
- Pasivní úroky při dani rentové.** Neodčitelnost pasivních úroků při dani rentové, VI., § 178, odst. 1.
- Reeskomptní a kontokorentní, VI., § 178, odst. 2., č. 2.
- Patenty.** Oprávnění z patentů, VI., § 172, odst. 2., č. 6.
- Patronátní břemena.** Odpočitatelnost, I., § 15, č. 1, lit. e).
- Paušální náhrady.** I., § 13, odst. 2.
- Paušály.** Na úřední výdaje při funkčních požitcích, I., § 13, odst. 2.
— Na výdaje při služebních požitcích, I., § 15, č. 1, lit. d).
- Odečtení se strany plátců, I., § 36, odst. 1.
- Pekárny,** viz vedlejší výroba.
- Peněžní ústavy.** Převzetí záruky při zajištění daní, IX., § 237.
Uložení peněz na vkladní knížky u peněžních ústavů veř. účtujících při zajištění daní, IX., § 400, odst. 4.
- Vkladní knížky, zákaz dražby, IX., § 398, č. 4.
- Peníze.** Jako hotovost, IX., § 401, odst. 2., § 347, odst. 2.

- Zabavené, použití, IX., § 371, odst. 1.
- Zaplacené podlužníkem, IX., § 396, odst. 1.
- Získané vybráním pohledávky neb prodejem věcí při zajištění daní, IX., § 400, odst. 4.
- Pense.** Daň rentová, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
Dání na pensí, postižení platu zabavením služného, IX., § 388, odst. 2.
- Pensijní fondy pro zaměstnance.** III., § 78, lit. e).
- Pensijní pokladny.** Příspěvky placené do pensijní pokladny, I., § 15, č. 3, § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI.
Renty z pensijní pokladny, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
- Pensijní ústav všeobecný.** Osvobození požitků z pensijního ústavu od daně rentové, VI., § 174, č. 18, lit. a).
- Pěstouni.** I., § 19, odst. 2., č. 1, § 20, odst. 1.
- Pěšiny.** IV., § 96, č. 4.
- Pily,** viz vedlejší výroba.
- Pisárny.** Obytné, V., § 161, odst. 2., lit. b).
- Pivovary,** viz vedlejší výroba.
- Placení daní.** IX., § 268, odst. 3., § 273, § 274 a § 275.
Den placení daní, IX., § 271, odst. 5.
— Dobropisem, IX., § 271, odst. 5.
— Dodatečných předpisů, IX., § 270, odst. 4.
— Hotovými, IX., § 271, odst. 5.
— Menší, IX., § 273, odst. 2.
— Místo placení daní, IX., § 273, odst. 1.
— Odpočtem, IX., § 271, odst. 5., § 275.
— Plnění na místě placení daní, IX., § 271, odst. 5., § 274.
— Podle posledního předpisu, čl. XIII., (restituce daně pozemkové) IX., § 270.
— Pokladničními poukázkami, IX., § 271, odst. 5., § 274.
— Po doručení předpisu, IX., § 270, odst. 3.
— Přípustnost placení daní, IX., § 273, odst. 2.
— Určení doby placení daní, IX., § 271, odst. 5.
— Určení měny, IX., § 273.
— Vyrozumění poplatníka o placení daní, IX., § 273, odst. 4.
— Způsob placení daní, IX., § 273, odst. 1.
- Plat.** Nepodrobený dani činžovní, V., § 150, odst. 3. a 4.

- Ošetřovanců v ústavech, trvalé osvobození, V., § 130, odst. 1.
- Za přenechání budovy (nájemné), V., § 144, odst. 2., § 149, odst. 1.
- Platba.** Zatímní na důchodovou daň, I., § 37, odst. 1.
- Plátcí.** Pojem, I., § 28.
— Povinnost ke srážce daně, I., § 28, § 30.
— Nevykonání srážky, I., § 31.
— Povinnost odvésti sraženou daň, I., § 38.
— Povinnost dáti potvrzení, I., § 39.
— Ručení plátců, I., § 43, odst. 1.
— Oznamování úřadu, I., § 45, odst. 2.
— Požitků, trestnost, VIII., § 185, odst. 2.
- Platební lhůty.** IX., § 269, odst. 1., 2.; neodržení, § 269, odst. 3.
- Platební rozkaz.** Daň pozemková, IV., § 106.
— Daň třídní, V., § 164, odst. 1.
— Při dělbě všeob. a zvláštní daně výd., II., § 58, odst. 7., III., § 85, odst. 7.
— Doručení, IX., § 257, § 258.
— Vliv na splatnost daní, IX., § 270, odst. 3.
- Platební výzva.** IX., § 266 (při ručení).
- Platební vyzvání.** K dodatečnému placení daně rentové a z tantiem, VI., § 181, odst. 3., VII., § 183, odst. 5.
- Plavební podniky.** Dělbá zvl. daně výdělkové, III., § 88.
- Plná moc.** Zmocněnců, IX., § 263, odst. 1.
- Plochy.** Neplodné učiněné plodnými, IV., § 98, odst. 1., č. 1.
— Státní, tělovýchovných spolků, veřejných korporací, IV., § 97, č. 4.
— Zastavěné, IV., § 96, č. 3.
— Železničních drah, IV., § 96, č. 4.
- Pobyt.** Více nežli jeden rok, I., § 1., č. 1.
— Za výdělkem, I., § 1., č. 3.
- Počátek.** Povinnosti daně domovní, V., § 121.
— Povinnosti daně činžovní u budovy podrobené dani třídní, pronajaté za berního roku, V., § 159, odst. 1. a 2.
— Povinnosti k všeobecné dani činžovní, V., § 160, odst. 1.
— Promlčecí lhůty při přetržení promlčení, IX., § 275, odst. 1., § 282, odst. 1.
— Promlčení bez povinnosti strany podati příznání, IX., § 277, odst. 2.
— Promlčení dodatku, IX., § 277, odst. 4.
— Promlčení práva vymáhati daň, IX., § 281.

- Promlčení práva vyměřiti daň, IX., § 277, odst. 2., 3., 4., 5.
- Promlčení při vyhovění povinnosti stranou, IX., § 277, odst. 2.
- Promlčení při zanedbání povinnosti stranou, IX., § 277, odst. 3.
— , viz též daňová povinnost.
- Počítání.** Času, IX., § 255, odst. 1.
— Lhůt, IX., § 254, odst. 1. a 3.
— Lhůt odvol. v exek. řízení, IX., § 355, odst. 3.
— Lhůty ku prodeji zabav. svršků, IX., § 368, odst. 3., § 372, odst. 2.
- Podání.** Nejnižší při dražbě, IX., § 378, odst. 1., § 380, odst. 3., § 381.
— Vyšší, nejvyšší (poslední), IX., § 379, § 380, odst. 3.
- Podlužník.** Námitky podlužníka proti žalobě o zaplacení pohledávky, IX., § 391, odst. 3.
— Povinnost oznámiti rozepři, IX., § 387, odst. 3.
— Povinnost oznamovací soudu o berním zabavení, IX., § 387, odst. 4.
— Povinnost podlužníka při konkurenci berní a soudní exekuce, IX., § 395, odst. 1., 2.
— Povinnost podlužníka k vydání hmotných věcí movitých při dospělosti zabaveného nároku na vydání hmotných věcí movitých, IX., § 399, odst. 2.
- Povinnost vyjádření o zabavené pohledávce, IX., § 390, odst. 1., 2., 3., 4.
- Prominutí dluhu podlužníku, IX., § 391, odst. 2.
- Vzájemné právní vztahy s dlužníkem, IX., § 393, odst. 1., 2.
- Žalovaný, IX., § 387, odst. 3.
- Podílí listy.** Držba, I., § 1, č. 2, posl. odst.
- Podíly.** Společenstevní, jich zúrokování, III., § 78, lit. e).
- Podjatost.** Členů daň. komise, IX., § 244, odst. 1.
— Předsedy daň. komise, IX., § 244, odst. 2.
- Podkarpatská Rus,** viz Slovensko a Podkarp. Rus.
— Zemědělské referáty civilní správy, IV., § 103, IX., § 236, odst. 1., lit. a).
- Podlahová plocha.** Malých dílen, V., § 136, odst. 4.
— Obytná malých bytů, V., § 136, odst. 3.
— Prostor sloužící kancelářským a manipulačním účelům v provozovnách, V., § 126, č. 8.

Podmět. Domovní daně, V., § 119.

Podmínky. Náhrady nákladů, IX., § 285, odst. 1.

— Na něž je vázána zabav. pohledávka, IX., § 397, odst. 1.

— Odkladu exekuce, IX., § 361, odst. 2.

— Posečkání, IX., § 283, odst. 1., 2.

— Promlčení, IX., § 280.

— Přetržení promlčení, IX., § 279, odst. 1., § 282.

— Ručení, IX., § 264, odst. 1.

— Úroků nahrazovacích, IX., § 293.

— Úroků z prodlení, IX., § 271, odst. 1., 3., 4.

— Vrácení daní, IX., § 291, odst. 1.

— Zrušení zajišťovací exekuce, IX., § 287.

Podniky. Elektrické, osvobození, VI., § 174, č. 1 a č. 21.

— Národohospodářské důležitosti, II., § 52, III., § 73, odst. 2.

— Obecně prospěšné, VI., § 174, č. 1.

— Nově vzniklé placení nepředepsané daně výdělkové, IX., § 270, odst. 2.

— Vedoucí řádné obchodní knihy, I., § 10, odst. 2., II., § 52, § 55, odst. 1. a 4.; III., § 73, odst. 2.

— Od zvl. daně výdělkové osvobozené, VI., § 174, č. 1, 4, 19, 21.

Podomní a kočovní živnosti. Zvláštní ustanovení, II., §§ 64—67.

Podpory. Odčitelnost při dani důchodové, I., § 17, č. 5.

— Placené zaměstnancům, III., § 78, lit. e).

Podpronajimatel bytů. Povinnost k součinnosti, IX., § 304, odst. 2.

Podpůrné fondy pro zaměstnance. III., § 78, lit. e).

Pohledávka. Daňová, IX., § 352, odst. 1.; vznik, přechod, IX., §§ 259—261.

— Daňová vykonatelná, IX., § 364, odst. 2., § 365, odst. 1., § 380, odst. 1., § 389, odst. 3., § 400, odst. 4., § 401, odst. 1., 2., § 404, odst. 6.

— Dospělá, IX., § 391, odst. 1.

— Její vymáhání závisí na držbě papíru, IX., § 397, odst. 2.

— Kapitálová, dlužná, na běžném účtu, VI., § 172, odst. 2., č. 2.

— Knihovní, IX., § 363, lit. b).

— Mající přednostní právo před daňovou pohledávkou; úhrada, IX., § 380, odst. 1.

— Na důchody, výživné a opětuující se dávky, zákaz dražby, IX., § 398, č. 3.

Narovnání o zabavené pohledávce, IX., § 391, odst. 2.

— Na vkladní knížku, zákaz dražby, IX., § 398, č. 4.

— Peněžítá, zabavení a vybrání, IX., § 383; pořadí zást. práva, IX., § 389, odst. 1.

— Pravá a dobytná, vyjádření dlužníka, IX., § 391, odst. 4.

— Právně platná, IX., § 391, odst. 1.

— Prodej, IX., § 397, odst. 2.; vyloučení prodeje veř. dražbou, IX., § 398.

— Promlčení pohledávky přesahující obecnou hodnotu zástavy, IX., § 282, odst. 3.

— Promlčení pohledávek vzniklých ručením, IX., § 266, odst. 3.

— Proti státu, zákaz veř. dražby, IX., § 398, č. 2.

— Údaj velikosti, osvědčení pravoplatnosti, IX., § 398, č. 6.

— Veřejnoprávní, přípustnost odpočtu, IX., § 275.

— Vyloučení z exek. soudní i berní, IX., § 362, odst. 1.

— Vymáhání pohledávky u podlužníka, IX., § 391.

— Zabavená (rozhodnutí o platnosti), IX., § 391, odst. 2.

— Zabavení a vybrání pohledávky, IX., § 363, lit. c), § 383 a násl., § 391, odst. 1., § 400, odst. 1., 4., § 401, odst. 1.

— Zánik pohledávky promlčením, IX., § 282, odst. 3.

— Ze směnek a jiných papírů, vkladních knížek, životních pojistek, zabavení, IX., § 385, odst. 1., § 389, odst. 1.

— U pošt. úřadů šekových, VI., § 174, č. 17.

— Zúročitelná, zabavení, IX., § 388, odst. 1.

Pohřebiště veřejná, IV., § 97, č. 3.

Pojistky životní. Svědčící majiteli neb doručiteli, zabavení, IX., § 385, odst. 1.

Pojištění. Nositelé sociálního pojištění, VI., § 174, č. 4, § 180, odst. 2., č. 3, lit. f), a.

— Placení premií z pojištění škod, I., § 15, č. 1, lit. c).

— Placení premií z životního, I., § 15, č. 4.

— Výplaty kapitálů z pojištění, I., § 7, odst. 2.

Pojišťovny sociální. Vynětí budov z daně domovní, V., § 126, č. 7.

— Zvl. daň výdělková, daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 1, lit. c), č. 2, lit. e).

— Dělba daně, III., § 86.

— Nerealizované kursové zisky, III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 5.

— Osvobození od zvl. daně výd., III., § 72, lit. g), i), l), m).

— Pojišťovny akciové, výměr minim. daně, III., § 83, odst. 13.

— Úhrada výdajů z rezerv, III., § 81, odst. 2.

— Vzájemné, daňová sazba, III., § 83, odst. 5.

Pokladny. Báňské bratrské, VI., § 174, č. 18, lit. d).

— Pensijní vdovské, VI., § 172, odst. 2., č. 5.

— Povinnost ku srážce daně důchodové, I., § 28.

— Povinnost ku srážce daně rentové, VI., § 180, odst. 2., č. 1 a 2.

— Sirotčí, VI., § 174, č. 3, § 179, odst. 2., lit. c).

— Státní, odvod daně rentové, VI., § 181, odst. 2.

— Úrazové, nemocenské, starobní, invalidní, vdovské, sirotčí a pensijní, příspěvky k nim, I., § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI.

Pokladniční poukázky. Povinnost k dani rentové, VI., § 172, odst. 2., č. 2.

— Srážka daně rentové, VI., § 180, odst. 2., č. 2, lit. a).

Pokuta pořádková. Pro opominutí oznámení okolností daňovou povinnost daně důchodové zakládající, I., § 27, odst. 4.

— Pro opominutí a jednání proti ustanovením o srážce daně důchodové, I., § 43, odst. 2.

— — o nově vzniklém podniku, II., § 62, odst. 3., III., § 90, odst. 4.

— — o zanechání podniku, II., § 63, odst. 1., III., § 93, odst. 1.

— — o skutečném užívání, V., § 124, odst. 2.

— — o přenechání daně prostého bytu, V., § 130, odst. 3.

— — změn v poměrech při trvalém osvobození, V., § 133, odst. 1.

— — že dům pozbyl vlastnosti domu s malými byty, V., § 141, odst. 1.

— — o neužívání neb opětovém užívání, V., § 157, odst. 4.

— o zapravení nájemného původně nezaplaceného, V., § 158, odst. 1.

— — pronájmu budovy podrobené dani třídní, V., § 159, odst. 3.

— — změn výhodných pro státní pokladny, V., § 167, odst. 4.

— — o opětovém užívání, V., § 170, odst. 3.

— — v řízení trestním, VIII., § 201, § 210, odst. 8.

— — pro nepodání přiznání, IX., § 309, odst. 2.

— Vymáhání a zajišťování, IX., § 403.

— Vrácení pokuty pořádkové, IX., § 291, odst. 1.

— Za neuposlechnutí příkazů vyměř. a exek. úřadů, IX., § 347, odst. 3.

Polehčující okolnosti, VIII., § 194.

Politický úřad. Podpora exekutorů, IX., § 350, odst. 3.

Pošní cesty, IV., § 96, č. 4.

Pomáhání. Jako pomoc, trestnost, VIII., § 191.

Pomůcky. K vyměření daně z moci úřední, IX., §§ 309—311.

Poplatek. Z právní listiny vydané ústavy oprávněnými příjímáči peníze k užitnému upotřebení, čl. XV.

Poplatky. Exekuční, IX., § 404, odst. 2.—4.

— Štolové, I., § 11, č. 3.

Pořadí. Na jiných pohledávkách, IX., § 389, odst. 2., 3.

— Na vydané věci při exekuci nároku na vydání neb dodání hmotných věcí movitých, IX., § 399, odst. 3.

— Použití výtěžku dražeb. prodeje, IX., § 382, odst. 1.

— Zúčtování zabavených peněz, IX., § 371, odst. 1.

— Zákonného zástavního práva, viz zákonné zástavní právo.

— Zást. práva na peněžité pohledávce, IX., § 389, odst. 1.

— Zást. práva na svrscích, IX., § 368, odst. 2.

Poruba lesů. Výtěžek z poruby lesů, I., § 8, odst. 1., č. 1, § 22, odst. 2. a 3.

— Občasná, I., § 22, odst. 2.

— Mimořádná, I., § 22, odst. 3.

Poručenec. Odmítnutí svědectví, IX., § 301, odst. 4., č. 1.

Poručník. Odmítnutí svědectví a výpovědi znalecké, IX., § 301, odst. 4, č. 1.

Posečkání. IX., § 283, IX., 330, odst. 6., viz též přílohy.

— Daní nepředepsaných, IX., § 283, odst. 1.

— Daň dluhu, IX., § 353, odst. 1.

— Podmínky posečkání, IX., § 283, odst. 1.

— Příslušnost úřadů, IX., § 283, odst. 3.

— Úroky z prodlení při posečkání, IX., § 283, odst. 1.

— Výhrady při posečkání, IX., § 283, odst. 2.

Postátněné podniky. Renty za ně vyplacené, III., § 79, odst. 1., lit. m), VI., § 179, odst. 2., lit. a).

Poškození. Důchodového pramene, I., § 17, č. 2.

— Budovy živelní pohromou, V., § 171, odst. 1.

Poštovní doprava při počítání lhůt. IX., 254, odst. 1., § 368, odst. 3.

Poštovní úřad šekový. Osvobození od daně rentové, VI., § 174, č. 8; úroků z kont, VI., § 174, č. 17.

— Osvobození od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. h).

Potahové stezky. IV., § 96, č. 4.

Potoky. IV., § 96, č. 4.

Potvrzení. O stavu osob, I., § 31, odst. 3.

— O výši požitků a sražené daní důchodové, I., § 39.

Poučení. O následcích nedodržení lhůty, IX., § 253, odst. 7.

— O opravných prostředcích, IX., § 253, odst. 6.

Povinnost daňová, viz daňová povinnost.

Pozemková daň. IV., §§ 94—116.

— Místo předpisu, IX., § 249, odst. 1., lit. d).

— Předpis při spoluvlastnictví, IX., § 261, odst. 1., č. 2.

— Mimořádná přírážka státní na r. 1927, čl. VIII.

— Na Hlučínsku, čl. VIII., odst. 3.

— Obecní přírážky, úroky z prodlení, IX., § 271, odst. 1., § 272.

— Odvolání, IX., § 330, odst. 1.

— Počátek účinnosti, čl. XVI., odst. 1., lit. a).

— Pozemky podrobené dani pozemkové, daň činžovní, V., § 150, odst. 3., lit. a).

— Restituce daně na Slovensku a Podk. Rusi, čl. IX.

Úroky nahrazovací z přírážek k pozemkové dani, IX., § 297, odst. 1.

— Výtěžky z předmětů pozemkovou daní postižených, III., § 79, odst. 1., lit. b).

— Zákony, jež se zrušují, čl. II. a IV.

— Zákony, jež nepozbývají účinnosti, čl. III.

— Živelní škody, IX., § 360, č. 2.

Pozemkový katastr, viz katastr pozemkový.

— Prozatímní ustanovení, čl. VIII., odst. 2.

Pozůstalost. Přejed daně povinnosti na dědice, IX., § 260, odst. 1., § 263, odst. 6.

— Neodevzdaná, daňová povinnost, I., § 1, č. 4; zastoupení, IX., § 262, odst. 1., č. 3.

— Zdanění pozůstalosti, I., § 24, odst. 2.—4.

— Na Slovensku a Podkarp. Rusi, čl. V., odst. 2.

Pozvání. Do zasedání daňové komise, IX., § 242, odst. 1. a 2.

Požítky. Denní, I., § 30, odst. 2.

— Důchodové daní nepodrobené, VI., § 174, č. 10—11.

— Jako část výtěžku dani výdělkové podrobeného, VI., § 174, č. 12.

— Odpočinkové, sražení daně důchodové, I., § 28.

— Potvrzení o výši požitků, I., § 39.

— Předmět daně rentové, VI., §§ 172—173.

— Přejed daně, zvýšení, klesnutí, I., § 30, odst. 5. a 6.

— V přírodních, I., § 29, odst. 2., VI., § 177, odst. 1.

— Ze sociálních pojištění, VI., § 174, č. 18.

— Sražce daně podrobené, I., § 29.

— Služební, pokles pod zabavitelné minimum, IX., § 388, odst. 3.

— Zadržetí u daně rentové při ručení, IX., § 266, odst. 2.

Poživatel budovy. Trvalý, doživotní, V., § 119, odst. 1. a 2.

Prádelny. Neobytné, V., § 161, odst. 3., č. 1.

Praha. Povinnost k dani činžovní, V., § 143, odst. 1., lit. a).

— Přejedná ustanovení daně činžovní, čl. X.

— Sazba daně činžovní, V., § 156, odst. 1., č. 1.

Právní ochrana (pomoc). IX., § 342, odst. 2.

Právnícké osoby. Zastoupení, IX., § 262, odst. 1., č. 4.

Právní titul soukromoprávní. Břemena na základě právního titulu, I., § 15, č. 2, VI., § 173, odst. 2., č. 1.

Právo. S budovou spojené, V., § 150, odst. 3., lit. b).

— Držebnostní ručení při převodu, IX., § 265, odst. 4.

— Mezinárodní, přípustnost exekuce, IX., § 352, odst. 5.

— Nedovolující výkon exekuce, IX., § 357, odst. 1., § 364, odst. 3.

— Nerozlučného společníka v rozepři, IX., § 387, odst. 3.

— Obyčejové, čl. V.

— Postihu, IX., § 264, odst. 2.

— Postihu (postižení), nebezpečí v průtahu, IX., § 400, odst. 1.

— Před daňovou pohledávkou, IX., § 380, odst. 1.

— Přednostní k svrškům, IX., § 370, odst. 1.

— Přenechané s budovou, V., § 153, č. 3.

— Vlastnické, ručení při převodu, IX., § 265, odst. 4.; daň domovní, V., § 120, odst. 2.

— Vyňaté z exekuce soudní, IX., § 362, odst. 1.

— Vyplatiti zástavu, promlčení, IX., § 282, odst. 3.

— Zachování a uplatnění práva, IX., § 391, odst. 1.

— Zástavní, promlčení, IX., § 282, odst. 3.

Pravovárečné měšťanstvo (komunity). Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., II.

Prémiové rezervy pojišťoven. III., § 79, odst. 1., lit. d).

Presenční známky. I., § 11, č. 3.

Prezident republiky. Trvalé osvobození budov sídla jeho, V., § 126, č. 1.

Prodej. Cenných papírů vázaných, IX., § 371, odst. 4.; s bursovní neb tržní cenou, § 372, odst. 1.

— Hmotných věcí movitých (svršků), IX., § 363, lit. a), § 368, odst. 2., § 370, odst. 1., 2., 4., § 371, odst. 2., 3., § 373, odst. 1., § 374, odst. 1., § 397, odst. 2., § 399, odst. 4., § 400, odst. 1., 2., 4., § 401, odst. 1.

— Poplatky za výkon prodeje, IX., § 404, odst. 3., č. 3.

— Použití výtěžku, IX., § 382.

— Veřejnou dražbou, IX., § 373, odst. 1., 3., 4.

— Veřejných dlužních úpisů, IX., § 372, odst. 5.

— Věcí pozbývajících značné hodnoty, IX., § 373, odst. 2., § 375, odst. 1., § 400, odst. 2.

— Věcí snadno se kazících, IX., § 373, odst. 2., § 375, odst. 1., § 400, odst. 2.

— Zabavené pohledávky, IX., § 397, odst. 2.; (použití výtěžku) § 397, odst. 3.

— Zákaz prodeje veř. dražbou, IX., § 398.

— Z (volné) ruky, IX., § 372, odst. 1., 2., 4., § 373, odst. 3., § 373, odst. 4., § 381.

Prohlídka. Bytu dlužníkov a jiných místností, IX., § 350, odst. 1.

— Oděvu, IX., § 350, odst. 1.

— Překážení v prohlídce, VIII., § 200.

— Schránky, IX., § 350, odst. 1.

— V trestním řízení, VIII., § 216, odst. 3.

Promlčení. Zánik trestnosti, VIII., §§ 206 až 208.

— Změna rozhodnutí, IX., § 334, odst. 3. a 4.

Promlčení práva vymáhati daň. IX., § 281.

— Lhůta promlčecí, IX., § 281.

— Námitky proti promlčení práva vymáhati daň, při ruční zástavě, IX., § 282, odst. 3.

— Počátek, IX., § 281.

— Počátek, při přetržení, IX., § 282, odst. 2.

— Pohledávky přesahující obecnou hodnotu zástavy, IX., § 282, odst. 3.

— Pohledávky vzniklé ručením, IX., § 266, odst. 3.

— Práva vyplatiti zástavu, IX., § 282, odst. 3.

— Přetržení promlčení práva vymáhati daň, IX., § 282, odst. 4.

— Při knihovním zápisu, IX., § 282, odst. 4.

— Přírážek, IX., § 281.

— Příslušenství, IX., § 281.

— Při zajištění ruční zástavou, IX., § 282, odst. 3.

Promlčení práva vyměřiti daň. IX., § 277, odst. 1., § 280.

— Dodatku, IX., § 277, odst. 4.

— Lhůta promlčecí, IX., § 277, odst. 1., §§ 280, 281, 277, odst. 4.

— Mimořádných odpisů v případech §§ 10 a 79, IX., § 277, odst. 7.

— Počátek lhůty při přetržení, IX., § 279, odst. 1., § 282, odst. 2.

- Počátek, IX., § 277, odst. 2., 3., 5., § 281.
- Přetržení, IX., §§ 279, 282.
- Přírázek, IX., § 277, odst. 6.
- Součinnost poplatníka, IX., § 278.
- Pronájem.** Pojem, V., § 144.
- Budovy podrobené dani třídní za berního roku, V., § 159.
- Části budovy v místech zcela dani činžovní nepodrobených, V., § 143, odst. 1., lit. b), § 148, odst. 4.
- Trvalé osvobození, V., § 130, odst. 1., § 132, lit. b).
- Podniku při zvl. dani výdělkové, III., § 76, odst. 2.
- Propachtovatel živnosti, ručení za daně.** IX., § 264, odst. 1., č. 2, a odst. 2.
- Protokol.** O dražebním roku, IX., § 380, odst. 3.
- O exekučních výkonech, IX., § 354, odst. 1. a 2.
- O místní prohlídce, IX., § 319, odst. 5.
- O nahlédnutí do knih, IX., § 316.
- Zájemní, IX., §§ 364, 365, odst. 1., § 368, odst. 1., § 385, odst. 1.
- O zasedání daňových komisí, IX., § 246.
- Protokolární.** Přiznání, IX., § 307, odst. 2.
- Odvolání, IX., § 330, odst. 5.
- Provis.** I., § 11, č. 3.
- Provozovna podniku,** viz též místo předpisu.
- Při dělbě zvl. daně výdělkové, III., §§ 85 až 89.
- U stavebních podniků, II., § 58, odst. 2., III., § 85, odst. 1.
- U daně domovní, malé, V., § 136, odst. 4.; osvobození trvalé, V., § 126, č. 8.
- Průkaz.** Lhůta pro průkaz, IX., § 236.
- O důchodu při zajišťovacím řízení, IX., § 286.
- Nároku na odpis daňového dluhu, IX., § 360, č. 2.
- Zaplacení dluhu, IX., § 353, odst. 1.
- Průplavy veřejné.** IV., § 96, č. 4.
- Přebytek.** Výtěžku dražeb. prodeje, IX., § 382, odst. 1.
- Z prodeje svršků, IX., § 369, odst. 1.
- Předejítí.** Zajišťovací exekuci, IX., § 287.
- Předmět(y).** Domovní daně, V., § 117.
- Berní exekuci postižené, IX., § 357, odst. 1. a 2.
- Exekvovatelné, IX., § 346, odst. 2.
- Předpis daně** (místo předpisu), IX., § 249, odst. 3.
- Spoluvlastníkům (společníkům) u daní výnosových, IX., § 261.
- Domovní, V., § 120; třídní, V., § 164; třídní při opětném užívání, V., § 170, odst. 4.
- Předpisné výkazy.** IV., § 104, odst. 2.
- Představenství.** Neobytné, V., § 161, odst. 3., č. 1.
- Představenstvo.** Požitky členů, VII., § 183.
- Přechod.** Daňové povinnosti, IX., § 260.
- Přechodná ustanovení.** U daně činžovní, čl. X.
- U daně pozemkové, čl. VII. a čl. VIII., odst. 3.
- Pozemkový katastr, čl. VIII., odst. 2.
- Restituce daně pozemkové na Slov. a Podk. Rusi, čl. IX.
- Přeměna podniků.** Daňové výhody, III., § 80, odst. 2.
- Svolení úřadu, IX., § 290.
- Překážení.** V místní prohlídce, trestnost, VIII., § 200.
- Přenechání budovy.** Nájemné, V., § 149, odst. 1.
- Zdarma, V., § 154, odst. 2.
- Za nízké nájemné, V., § 154, odst. 1.
- Přeplatek na daních.** Hotově vrácený neb přeúčtovaný, I., § 15, č. 1, lit. e), IX., § 291, odst. 1.
- Vrácení v hotovosti, I., § 32, odst. 4.—6., § 35, odst. 1., § 37, odst. 2., IX., § 291, odst. 1.
- Přepychové budovy.** Malé byty, V., § 136, odst. 6.
- Daň třídní, V., § 162, odst. 3.
- Přeradení budovy.** Evidence katastru daně třídní, V., § 166.
- Přesouvání daní.** IX., § 341, V., § 130, odst. 2.; počátek účinnosti, čl. XVI., odst. 1., lit. b).
- Přestavba.** Dočasné osvobození, V., § 134, odst. 1., lit. d), e).
- Budovy staré, evidenční případ, V., § 166, odst. 1., č. 4.
- Přesuny majetkové.** I., § 7, odst. 2.
- Přeúčtování.** Přeplatku daňového, IX., § 291, odst. 1.
- Převody.** Rozvahových ztrát, III., § 78, lit. h).

- Rozvahových zisků, III., § 79, odst. 1., lit. a).
- Vlastnictví, V., § 120, odst. 2., § 161, odst. 1., č. 1, § 168, odst. 1.
- Převzetí podniku.** II., § 60, odst. 2., § 62, III., §§ 91 a 92.
- Přezkoušení katastru.** Daně třídní, V., § 165, odst. 4.
- Příbuzenství.** Podjatost členů daň. komisí, IX., § 244, odst. 1. a 2.
- Odmítnutí svědectví, IX., § 301, odst. 4.
- Vylučovací důvod z účasti v jednání senátu trest., VIII., § 212, odst. 1., lit. a).
- Přidavky.** Za zranění, osvob. od daně důch., I., § 2, č. 4.
- Representační, I., § 13, odst. 2.
- Ke služnému, I., § 11, odst. 1., č. 1.
- Příjem.** Z pozemků, I., § 8.
- Z budov, I., § 9.
- Z podniků, I., § 10.
- Ze služebního poměru, I., § 11.
- Z kapitálu, I., § 12.
- Z jiných pramenů, I., § 13.
- Společný, I., § 14.
- V přírodninách, I., § 7, odst. 1.
- Z propachtování pozemků a práv s pozemkovou držbou spojených, I., § 8.
- Z pachtu pozemků a práv s pozemkovou držbou spojených, I., § 8.
- Z cenných papírů, I., § 12, odst. 3.
- Mimořádný, I., § 22.
- Příjemce náhradní.** Doručování, IX., § 257, odst. 1.
- Příkaz.** Exekučního úřadu, IX., § 347, odst. 3., §§ 349, 353, odst. 1., § 371, odst. 2.
- Ku provedení exekuce, IX., § 344, odst. 7.
- Vymáhacího úřadu, IX., § 347, odst. 3.
- Úřední, poučení, IX., § 253, odst. 6., a 7.; doručení, IX., § 256, odst. 1.—3.
- Příklep.** IX., § 379, odst. 2. a 4.
- Příkopy odvodňovací.** IV., § 97, č. 2.
- Přílohy.** Při trvalém osvobození, V., § 131, odst. 3. a 4.; dočasném, V., § 137, odst. 2.
- Oznámení změn stavebních, V., § 167, odst. 2.
- Přímé placení.** Předpis dodatečný ku přímému placení, I., §§ 33, 37, odst. 1.
- Účelové požitky, I., § 13, odst. 2.
- Příplatky.** Cizím podnikům, III., § 78, lit. d).
- Přírázky.** Daňové, IX., § 259, odst. 4. a 5.
- K dani pozemkové, úroky z prodlení, IX., § 272.
- Likvidační, III., § 83, odst. 12.
- Náhrada přírážek pozemkové daně, IV., § 108.
- Osvobození zvl. příspěvku od přírážek, IV., § 105, odst. 3.
- Osvobození daně důchodové od přírážek, I., § 13, odst. 3.
- Osvobození daně rentové, vybírané srážkou od přírážek, VI., § 179, odst. 3.
- Osvobození daně z tantiem od přírážek, VII., § 183, odst. 2.
- Jako srážka při dani důchodové, I., § 15, č. 1, lit. e).
- Pro rodiny s menšími břemeny, I., § 19.
- Předpis přírážek bez vybraní všeob. daně výdělkové, II., § 57, odst. 4.
- Při dělbě všeob. a zvláštní daně výd., II., § 58, odst. 6., III., § 85, odst. 6.
- Rentabilitní ku zvl. dani výdělkové, III., § 83, odst. 6.—10.
- Splatnost přírážek, IX., § 269, odst. 1.
- Státní k dani pozemkové na r. 1927, čl. VIII.
- Účinek slevy daně pozemkové na přír., IV., § 116, odst. 2.
- Úroky nahrazovací, IX., § 297, odst. 1.
- Usnesení samosprávných svazků při poseckání, IX., § 283, odst. 1.
- Vrácení přírážek, IX., § 291, odst. 1.
- Příročí.** Podmínky příročí, IX., § 283, odst. 1.
- Příslušnost úřadů, IX., § 283, odst. 3.
- Vliv na promlčení, IX., § 282.
- Výhrady, IX., § 283, odst. 2.
- Žádost o povolení, účinek, IX., § 360, č. 1.
- Přírodniny.** Požitky v přírodninách, ocenění, I., § 11, odst. 3., § 29, odst. 2., VI., § 177, odst. 1.
- Příjmy v přírodninách, I., § 7., odst. 1.
- Nájemné v přírodninách, V., § 149, odst. 1. a 2.
- Přirůstky majetku.** I., § 7., odst. 2.
- Přisedící senátu.** VIII., §§ 211, 225.
- Přísežný výsledek.** Svědků, znalců, převědných osob, VIII., § 215, odst. 1., lit. b), § 216, odst. 1., IX., § 301, odst. 5., § 313, odst. 2., č. 2.

- Nabídka přísežného výsledku svědků, IX., § 313, odst. 2., č. 2.
- Příslušenství daně.** IX., § 259, odst. 4. a 5.
- budovy, V., § 150, odst. 1. a 2.
- Příslušníci rodiny.** Pojem, I., § 5, odst. 4.
- Ručení, I., § 5, odst. 5.
 - Důchod, I., § 5, odst. 2.
 - Srážka, I., § 20, odst. 1.
 - Vystoupení z domácnosti, I., § 26.
 - Vstoupení do domácnosti, I., § 26.
 - Ručení v trestním řízení, VIII., § 197, odst. 2.
- Příslušnost místní.** Vyměřovacích úřadů, IX., § 249.
- Daňových komisí, IX., § 250.
 - Delegování jiného úřadu (komise), IX., § 251.
 - Ku stanovení lhůt, IX., § 253, odst. 1.; prodloužení lhůt, IX., § 253, odst. 3. a 5.
 - V trestním řízení, VIII., § 210.
- Příslušnost úřadu.** Poseckání daní, IX., § 283, odst. 3.
- Pro posouzení jistoty, IX., § 288.
 - Při odpisech, IX., § 276, odst. 6.
 - Při odvolání proti odepření souhlasu k zrušení, přeměnění subjektu, IX., § 290.
 - Při odvolání proti platební výzvě, IX., § 266, odst. 1.
 - Při odvolání proti požadovaným splátkám, IX., § 270, odst. 2.
 - Při odvolání proti vrácení daní, IX., § 297, odst. 2.
 - Při odvolání proti výpočtu úr. nahrazovacích, IX., § 297, odst. 2.
 - Při odvolání proti zaj. příkazu, IX., § 289.
 - Při platební výzvě, IX., § 266, odst. 1.
 - Při splátkách u nových poplatníků, IX., § 270, odst. 2.
 - Při úrocích z prodlení, IX., § 271, odst. 6.
 - Při vydání souhlasu se zrušením, přeměnou subjektu, IX., § 290.
 - Stanovení výše ohrožené daně, IX., § 286.
 - Úroky z prodlení, IX., § 283, odst. 1.
 - Zajišťovací příkaz, IX., § 285, odst. 2.
- Příspěvky.** Konkurenční, I., § 15, č. 1, lit. e).
- Mezi manžely, rodiči a dětmi, I., § 15, č. 2, VI., § 174, č. 14.
- Do pojišťovacích pokladen, I., § 15, č. 3, § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI., odst. 1., lit. b).
 - Světských duchovních, I., § 11, č. 2.
 - Garanční, III., § 79, odst. 1., lit. c).
 - Do zvláštních fondů při dani pozemkové, IV., § 105, odst. 2., 3., §§ 108, 109, odst. 1., § 116, odst. 1.
 - Na výživu při dani rentové, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
 - Státu roční podnikům, III., § 79, odst. 1., lit. c), VI., § 174, č. 2.
- Přístavby.** Dočasně osvobození, V., § 134, odst. 1., lit. b).
- Přítěžující okolnosti.** VIII., § 193.
- Přiznání.** IX., §§ 306—309.
- Povinnost a lhůta k podání, IX., § 307; podávání zmocněncem, § 263.
 - Protokolární, IX., § 307, odst. 2.
 - Náležitosti, IX., § 308.
 - Následky nepodání přiznání, IX., § 309, VIII., §§ 185, 188.
 - Přezkoumání přiznání, IX., § 310.
 - Při dani domovní, V., § 133, odst. 3., § 141, odst. 3., V., § 100, odst. 2.
 - Nízkého nájemného, V., § 154, odst. 1.
 - Stvrzování přiznání nájemníky, V., § 155, odst. 1.
 - Při podomních a kočovných živnostech, II., §§ 64, odst. 5., § 66, odst. 4., § 67, odst. 3.
- Půda.** Neplodná, IV., § 96, č. 1.
- Neobytná, V., § 161, odst. 3., č. 1.
- Půjčky.** Zemské, okresní (municipální), obecní, daňová povinnost, VI., § 172, odst. 2., č. 1.
- Veřejné a soukromé, utvrzené, neutvrzené, zajištěné, nezajištěné, VI., § 172, odst. 2., č. 2.
 - Hypoteční, VI., § 172, odst. 2., č. 2, § 174, č. 21, [elektrických podniků osvobozených podle § 72, lit. b)].
 - Na prostý dlužní úpis, VI., § 172, odst. 2., č. 2.
 - Na směnku, VI., § 172, odst. 2., č. 2.
- Působnost.** Finančních úřadů, IX., § 232, odst. 2.

R

- Rada.** Jako návod, VIII., § 191.
- Rákos.** Řezání, IV., § 96, č. 2, § 97, č. 2.
- Rašelina.** IV., § 96, č. 2.

- Reciprocita,** viz vzájemnost.
- Reeskomptní úroky.** VI., § 178, odst. 2., č. 2.
- Referát.** Civilní správy na Podk. Rusi, návrhy členů daň. komisí, IX., § 236, odst. 1., lit. a).
- Referenti.** Daňových komisí, přidělení jich, IX., § 241, odst. 2.
- Reformatio in peius.** IX., § 334, odst. 3.
- V trestním řízení, VIII., § 226, odst. 3.
 - V obnově řízení tr., VIII., § 229, odst. 4.
- Regulační družstva** na Slovensku a Podk. Rusi, čl. IX.
- Remunerace.** Placené zaměstnancům, III., § 78, lit. e).
- Rentabilitní přírážka,** viz „přirážka“.
- Rentová daň.** VI., §§ 172—182.
- Místo předpisu, IX., § 249, odst. 1., lit. e).
 - Lhůta k podání přiznání, IX., § 307, odst. 1., č. 3.
 - Odvolání, IX., § 330, odst. 1.
 - Společné vyměrování, IX., § 327, odst. 4.
 - Srážková, placená za věřitele, neodpočitatelnost, I., § 17, č. 7, III., § 78, lit. g).
 - Placení nepředepsané, IX., § 270, odst. 2.
 - Ručení osobní, IX., § 264, odst. 1., č. 3, č. 6, č. 7, § 264, odst. 3.
 - Zákony, jež se zrušují, čl. II.
 - Zákony, jež nepozbývají účinnosti, čl. III.
- Renty.** Jako příjem z kapitálu, I., § 12, odst. 1.
- Za postátněné podniky, před vydáním tohoto zákona od daně osvobozené, III., § 79, odst. 1., lit. m), VI., § 174, č. 15.
 - Požitky z nich, povinnost k rentové dani, VI., § 172, odst. 2., č. 1, 5.
 - Za převzetí postátněných podniků dani rentové podléhající, VI., § 172, odst. 2., č. 5, § 179, odst. 2., lit. a).
- Zaopatřovací, odpočinkové, výkupné a náhradové, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
- Reservy.** Podniků od daně osvobozených, III., § 73, odst. 3.
- Reservy všeobecné, III., § 77, odst. 1.
 - Reservy zvláštní, III., § 79, odst. 1., lit. f).
 - Reservy pro kursovní ztráty, III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 5.
 - Reservy premiové, viz premiové rezervy.
 - Dodatečné zdanění rezerv, III., §§ 80 a 81.
- Úložky ze zisku r. 1926, čl. VII.
 - Pro všeobecnou daň výdělkovou, I., § 15, č. 1, lit. e).
- Restitutio in integrum.** IX., § 340.
- Retorse,** viz odvěta.
- Revisní odbor.** Ministerstva financí, čl. III.
- Revisoři.** Odměny, III., § 79, odst. 1., lit. h).
- Révy.** Domácí, americké, IV., § 98, odst. 1., č. 2 a 3.
- Rodiče.** Příspěvky poskytované od rodičů, I., § 15, č. 2, VI., § 174, č. 14.
- Nevlastní, I., § 15, č. 2, § 19, odst. 2., č. 1, § 20, odst. 1.
- Rodina.** Hlava, I., § 5, odst. 1. a 3.
- Příslušníci, I., § 5, odst. 4.
- Rozdělení domu.** Daňová povinnost, V., § 119, odst. 3.
- Stavebními přeměnami, V., § 125, odst. 2.
- Rozhodnutí (opatření) úřední.** Kdy nabývají účinnosti, IX., § 256, odst. 1.
- Sdělování jich, IX., § 256, odst. 2. a 3.
 - Oprava chyb a omylů v nich, IX., § 256, odst. 4.
 - Odvolání (zrušení) jich, IX., § 256, odst. 5. a 6.
 - Poučení o lhůtách a úřadech, IX., § 253, odst. 6. a 7.
 - V řízení exekučním II. stolice fin. úř., IX., § 355, odst. 1.
 - Exekučního úřadu o schodku na nejvyšším podání, IX., § 379, odst. 5.
 - O rozepři o zabavenou pohledávku, účinek, IX., § 394, odst. 2.
 - Rozhodce o platnosti zabav. pohledávky, IX., § 391, odst. 2.
 - Vliv rozhodnutí na promlčení, IX., § 279, odst. 2.
- Rozmnožení.** Majetku, I., § 17, č. 1.
- Rozsudky soudní.** Oznamování jich vyměř. úřadům, IX., § 303.
- Rozvrh.** Platby, IX., § 273, odst. 3.
- Zbytku výtěžku dražby, IX., § 382, odst. 3.
- Ručení.** IX., §§ 264—267.
- Dlužníků za daň rentovou, IX., § 264, odst. 1., 3.
 - Doba ručení, viz doba.
 - Držitele při převodu práva držebnostního, IX., § 265, odst. 4.

- Držitele při převodu vlastnického práva, IX., § 265, odst. 4.
- Korporace, IX., § 264, odst. 1., č. 5.
- Manžela, IX., § 264, odst. 1., č. 6, odst. 2.
- Obdarovaného, IX., § 264, odst. 1., č. 7.
- Odvolání co do přípustnosti a výše ručení, IX., § 266, odst. 1.
- Omezení ručení IX., §§ 264, 265.
- Osobní, IX., § 264.
- Osвобоzení od ručení při darech, IX., § 276, odst. 1., č. 7.
- Poddlužníka za škodu vzniklou z odepření vyjádření, IX., § 390, odst. 4.
- Podmínka ručení, IX., § 264, odst. 1.
- Právo postihu při ručení, IX., § 276, odst. 2.
- Promlčení pohledávek vzniklých ručením, IX., § 266, odst. 3.
- Propachtovatele živnosti, IX., § 264, odst. 1., č. 2.
- Příslušníků rodiny, IX., § 264, odst. 1., č. 4, I., § 5, odst. 5.
- Příslušnost úřadu, IX., § 266, odst. 2.
- Společníků, IX., § 264, odst. 1., č. 1.
- Společnosti za daň z tantiem, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
- Státu dlužníka a věřitelům z nevymáhání zav. pohled. a neodpovědění sporu, IX., § 394, odst. 3.
- Uplatnění, IX., § 264, odst. 3., § 265, odst. 5., § 266.
- Věcné, viz zákonné zástavní právo.
- Vydražitele při opětné dražbě, IX., § 379, odst. 4.
- Vymáhání platů z důvodu ručení, IX., § 266, odst. 3.
- Výše ručení IX., § 264, odst. 2.
- Vznik ručení, IX., § 264, odst. 1.
- Zaměstnavatelů za daň důchodovou, IX., § 264, odst. 1., č. 3, I., § 43.
- Zánik ručení, IX., § 267.
- V trestním řízení, VIII., §§ 197, 222, odst. 2.
- Ruční práce.** Osвобоzení od všeob. daně výd., II., § 50, č. 2.
- Ruční zástava.** Vliv na promlčení, IX., § 282, odst. 2.
- Rukou daní.** Místo přísahy, IX., § 316, odst. 6.
- Rybářství.** I., § 8, II., § 47, odst. 1., č. 3.
- Rybníky.** IV., § 96, č. 2.
- Rybolov.** Užitek z rybolovu, IV., § 96, č. 2, § 97, č. 2.
- Viz též rybářství.
- Ryzí výtěžek.** Pojem, III., § 77, odst. 1.

Ř

- Ředitel.** Požitky smluvně stanovené, VII., § 183.
- Řeholní společenstva,** I., §§ 6, 11, č. 2.
- Řeky.** IV., § 96, č. 4.
- Řízení.** Donucovací, viz donucovací řízení.
- Exekuční berní, IX., § 344, odst. 7., § 355, odst. 1., §§ 403, 404, odst. 4.
- Exekuční soudní, IX., § 344, odst. 7.
- Vracení útrat, IX., § 291, odst. 1.
- Vyměřovací, V., §§ 155 a 163, IX., §§ 310—313, 347, odst. 1.
- Vadné, zrušení, IX., § 256, odst. 5. a 6.
- Prací daň. komisí, IX., § 241, odst. 1.

S

- Samosprávné svazky.** Opatření daňových dat, IX., § 329, odst. 3.
- Povinnost k součinnosti, IX., § 302, odst. 1.
- Podniky samosprávné, daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 1, lit. e).
- Osвобоzení od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. c).
- Základ daně, III., § 77, odst. 2.
- Sanatoria.** Sazby daně třídní, V., § 162, odst. 3.
- Sazby daňové,** viz daňové sazby.
- Sazebník.** Domovní daně třídní, V., § 162, odst. 1., IX., § 323, odst. 1.
- Sborové soudy** I. stolice. Příslušnost v trestním řízení, VIII., § 210, odst. 1.
- Sdružení společenská.** Osвобоzení od daně, zvl. výd., III., § 72, lit. d).
- Osвобоzení od daně rentové, VI., § 174, č. 5.
- Sedliště.** V., § 147, odst. 1. a 2.
- Senát,** viz trestní senát.
- Sešvagření poplatníků.** I., § 19, odst. 2., č. 3, § 21, odst. 2.
- Sezona.** Pronájem budovy, V., § 144, odst. 1.
- Sezonní byty,** malé byty, V., § 136, odst. 7.
- Základ daně činžovní, V., § 148, odst. 2.

- Schodek** na nejvyšším podání, IX., § 379, odst. 4., 5.
- Schopnost** k usnášení daňových komisí, IX., § 242, odst. 3. a 4.
- Schovanci.** Odmítnutí svědectví, IX., § 301, odst. 4., č. 1.
- Příslušníci rodiny, I., § 5, odst. 4.
- Schránka dlužníková.** Prohlídka, IX., § 350, odst. 1.
- Sídlo podniku.** Místo předpisu zvl. daně výdělkové, IX., § 249, odst. 1., lit. c).
- Viz též dělba daně.
- Silnice.** IV., § 96, č. 4, § 111, odst. 2.
- Siroťčince.** Trvalé osвобоzení od daně domovní, V., § 127, č. 4.
- Siroťčí pokladny,** viz též pokladny.
- Příspěvky do sirotčí pokladny, I., § 15, č. 3, § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI.
- Skladiště.** Trvalé osвобоzení, V., § 126, č. 8.
- Na zboží světlá, obytná, V., § 161, odst. 2., lit. b).
- Skladištní spolky.** Daňové výhody, jich podmínky, III., § 75, odst. 3., lit. e).
- Sklepy.** Neobytné, V., § 161, odst. 3., č. 1.
- Skončení vyšetřování.** VIII., § 219.
- Sleva.** Na dani důchodové, I., § 21.
- Daně pozemkové u lesů, IV., §§ 111 až 116.
- Daně třídní z důvodu nepoužívání, V., § 170.
- Daně třídní z důvodu živelní škody, V., § 171.
- Slib.** Členů daňových komisí, IX., § 239, odst. 2. a 3.
- Odhadců, IX., § 321, odst. 4.
- Osob zúčastněných při nahlédnutí do knih, IX., § 316, odst. 6.
- Vykonání od soudce laika, VIII., § 211, odst. 4. a 5., § 225, odst. 4.
- Stíbení.** Jako návod, VIII., § 191.
- Sloučení.** Více budov v jednu, V., § 125, odst. 2.
- Dvou nebo více míst, všeob. povinnost k dani činžovní, V., § 147.
- Budov evidenční případ, V., § 166, odst. 1., č. 5.
- Slovensko a Podkarpatská Rus.** Exekuční zákon na Slovensku a Pokarp. Rusi, IX., § 343, odst. 1., § 382, odst. 3., § 404, odst. 2.
- Právo obyčejové nepsané, čl. V., odst. 1.
- Ustanovení o pozůstalostech, čl. V., odst. 2.
- Vodní regulační družstva, čl. IX.
- Zánik působnosti sborových soudů v trestních věcech daní přímých, čl. XI.
- Zákony, jež se zrušují, čl. II., odst. 1., lit. b), odst. 3., č. 2.
- Zákony, jež nepozbývají účinnosti, čl. III., odst. 1., č. 1, odst. 4. a 9.
- Složení.** Kupní ceny za pohledávku, IX., § 397, odst. 2.
- Výtěžku dražby u okresního soudu, IX., § 382, odst. 1., 2.
- Zabavené pohledávky u soudu, IX., § 387, odst. 1., 2., § 395, odst. 1.
- Zažalované pohledávky u soudu, IX., § 387, odst. 3., § 395, odst. 3.
- Služební.** Byty, trvalé osвобоzení (vynětí z daně), V., § 129.
- Osoby, nezpůsobilost k funkci svědka, IX., § 301, odst. 3.
- Platy, osвобоzení od daně rentové, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
- Poměr. Příjem ze služebního poměru, I., § 11; zrušení a vystoupení ze služebního poměru, I., § 39.
- Požitky, I., § 1, č. 2, lit. c), VII., § 184; osвобоzení, I., § 2, č. 3 a 5; druhy, I., § 11, odst. 1., č. 1—4.
- Pausály na výdaje, I., § 15, č. 1, lit. d).
- Srážení daně důchodové ze služebních požitků, I., § 28.
- Výdaje, náhrada, I., § 11, odst. 2., § 29.
- Služebníci.** Sociální příspěvky za služebníky, III., § 78, lit. e).
- Služebnosti.** Důchody ze služebností, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
- Služné.** Z cizozemské pokladny státní, I., § 1, č. 1.
- Do ciziny, I., § 1, č. 2, lit. c).
- Jako druh služebních požitků, I., § 11, odst. 1., č. 1.
- Zabavení, IX., § 388, odst. 1. a 2.
- Smlouvy.** Pachtovní, nájemní a kolektivní, námezdní a pracovní, co do dohody placení příspěvků nemocenských, úrazových, starobních a pod., uvedených v § 17, č. 6 a § 78, lit. e), a daní, čl. XVI., odst. 1., lit. c).
- Smrt.** Zánik trestnosti, VIII., § 203.
- Snacha.** I., § 19, č. 1, § 20, odst. 1.

Snížení úroků z prodlení, IX., § 283, odst. 1.
Snoubenci. Odmítnutí svědectví a výpovědi znalecké IX., § 301, odst. 4., č. 1.
Sociální pojištění, viz též pojištění, důchody a požitky ze sociálního pojištění, VI., § 174, č. 13.
Součinnost. Daňové komise, odepření, IX., § 247, odst. 2.
 — Dlužníka a osob třetích, IX., § 347.
 — Majitelů domů, IX., § 304, odst. 1.
 — Majitelů hotelů a hostinců, IX., § 304, odst. 3.
 — Osob třetích, IX., § 301.
 — Poplatníková, IX., §§ 300 a 313.
 — Soudu, IX., § 303.
 — Veřejných úřadů, IX., § 302.
 — Zaměstnavatelů, IX., § 305.
Soudce. Jako předseda v nalézacím senátu, VIII., § 211, odst. 1., § 225, odst. 1.
 — Ustanovení pro senát, VIII., § 211, odst. 2., § 225, odst. 2.
Soudce laik. Přisedlíci senátu, VIII., §§ 211, 225.
 — Jmenování, VIII., § 211, odst. 2.
 — Vykonání slibu, VIII., § 211, odst. 4. a 5., § 225, odst. 4.
 — Vyloučení z účasti v jednání, VIII., §§ 212, 225, odst. 4.
Soudy. Povinnost k součinnosti, IX., § 303.
 — Příslušnost okresního soudu k provedení přísežného výslechu, IX., § 313, odst. 2., č. 2.
 — sborové. Zánik působnosti v trestních věcech přímých daní na Slovensku a Podkarp. Rusi, čl. XI., odst. 1.
 — exekuční, IX., § 369, odst. 1. a 2., § 387, odst. 4., § 395, odst. 1.
 — okresní, IX., § 356, odst. 8., § 357, odst. 2., § 370, odst. 3., § 382, odst. 1., 2., 3.
 — procesní, IX., § 395, odst. 3.
Soukromé vyučování. Jako vedlejší zaměstnání, II., § 50, č. 5.
Soukromoprávní titul. VI., § 174, č. 2, § 178, odst. 2., č. 1.
Soupisné místo. Pojem, V., § 143, odst. 2.
 — Vedení katastru, V., § 165, odst. 1.
 — Vyřadění a zařadění do všeob. povinnosti k dani číňovní, V., § 166, odst. 3.
 — Změna v jeho objemu, evidenční případ, V., § 166, odst. 1., č. 2.

Sourozenci. Nemajetní, I., § 19, odst. 2., č. 3, § 21, odst. 2.
Spekulační obchod. Provádění, I., § 7, odst. 3., 4. a 5.
 Zisky ze spekulačního obchodu, I., § 10, odst. 3.
 Ztráty ze spekulačního obchodu, I., § 7, odst. 5., § 10, odst. 3.
Spisovatelství. Příjem z činnosti spisovatelské, I., § 22, odst. 1.
 — Jako vedlejší zaměstnání, II., § 50, odst. 5.
 — Výhody při zdaňování, II., § 57, odst. 6.
 — Honoráře, I., § 13, odst. 1.
Spíše. Neobytné, V., § 161, odst. 3., č. 1.
Splatnost, viz také placení.
 — Daní s přírůžkami, IX., § 269, § 271, odst. 1.—3., § 273, odst. 2.
 — Den, IX., § 269.
 — Lhůty, IX., § 269, odst. 1.
 — Pohledávky, IX., § 370, odst. 1.
 — Při neděli, svátku a památném dni, IX., § 269, odst. 2.
 — Včas neuložených, IX., § 270, odst. 3.
 — Vyhlášení splatnosti, IX., § 269, odst. 3.
Splátky. Odvolání, IX., § 270, odst. 2.
 — U nových poplatníků, IX., § 270, odst. 2.
 — Výše splátek, IX., § 270, odst. 2.
 — Započtení do povinnosti, IX., § 270, odst. 3.
Splynutí podniků, viz fuse podniků.
Společenstva. Výdělková a hospodářská, úroky ze vkladů u společenstev, sazba daně rentové, VI., § 179, odst. 2., lit. c).
 — Viz též výdělková a hosp. společenstva.
Společenstva zemědělců a živnostníků.
 Osvob. od zvláštní daně výdělkové, III., § 72, lit. g).
Společenství. Domácnostní, I., § 5, odst. 4.
 — Spotřební, I., § 6.
Společná. Ustanovení, IX., §§ 231—404.
 — Odvolání, IX., § 330, odst. 12.
Společníci. Komu se výnosové daně předepisují, IX., § 261.
 — Povinnost jmenovati zmocněnce, IX., § 263, odst. 4.

Společník. Osobně ručící, námitky proti upomínce, IX., § 356, odst. 8.
 Právo nerozlučeného společníka v rozepří, IX., § 387, odst. 3.
 — Ručení za daň výdělkovou společností, IX., § 264, odst. 1., č. 1.
Společnost. Komanditní, účastník na společnosti I., § 1, č. 2, lit. b).
 S ručením obmez., účastník na společnosti, I., § 1, odst. 2., lit. b).
 Tichá, účastník na společnosti, I., § 1, č. 2, lit. b).
 Veřejná, účastník na společnosti, I., § 1, č. 2, lit. b).
 — Čs. červeného kříže, VI., § 174, č. 9.
 — S obmezeným ruč., osvob. od daně rentové, VI., § 174, č. 6, lit. c).
 — Zřízené podle zák. o stavebním ruchu, VI., § 174, č. 22.
 — Ručení společníků za daň výdělkovou, IX., § 264, odst. 1., č. 1.
 — Ručení za provedení srážek u daně z tantiem, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
 — — odvedení srážek, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
 — — výpočet srážek, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
 — Svolení ku přeměně společnosti, IX., § 290.
Společnosti s obmezeným ručením. Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., II.
 — Daňové sazby, III., § 83, odst. 1., 6., 8.—17.
 — Osvobození od zvl. daně výdělkové, III., § 72.
 — Podíl na zisku, II., § 55, odst. 4.
Spolky. Daňové výhody při zvl. dani výdělkové, III., §§ 75, 83, 90.
 — Na zásadě vzájemnosti, VI., § 174, č. 5.
 — Osvobozené od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. d).
 — Tělovýchovné, IV., § 97, č. 4.
 — Zemědělské, vinařské, lesnické, IV., § 97, č. 1.
Spolupůsobení. K trestním činům, VIII., § 191.
Spoluvlastníci. Předpis daní výnosových, IX., § 261.
 — Povinnost jmenovati zmocněnce, IX., § 263, odst. 4.
Spolužití s hlavou rodiny. I., § 5, odst. 4.
Spor. Opovědění žaloby zabav. pohledávky dlužníkoví, IX., § 394, odst. 1.
 — o zabavenou pohledávku, IX., § 387, odst. 2., 3.
 — Propuštění podlužníka ze sporu, IX., § 395, odst. 3.
 — Přístup vedlejšího intervenienta, IX., § 394, odst. 2., 3.
 — z provádění srážky daně důch., I., § 42.
Spořitelny. Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 2, lit. b).
 — Daňová sazba, III., § 83, odst. 4.
 — Nerealizované kursovní zisky, III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 5.
 — Odměny členů správy a revisního odboru, III., § 79, odst. 1., lit. h).
 — Osvobození vkladních knížek od poplatku podle čl. XV.
 — Vkladní knížky, zabavení, IX., § 385, odst. 1.
Spotřební družstva. Daňové výhody, jich podmínky, III., § 75, odst. 3., lit. c).
Správa přímých daní. Kterým úřadům přísluší, IX., § 232.
Správní rada. Odměny, III., § 79, odst. 1., lit. h).
 — Tantiemy, I., § 13, odst. 1., VIII., § 183.
Srážení daně důchodové. Z funkčních požitků ze státní pokladny, I., § 13, odst. 2.
 — Ze služebních požitků plátců, I., §§ 28, 30.
 — Povinnost ke srážení daně důchodové, I., §§ 28, 30.
 — Nevykonání srážení daně důchodové, I., § 31, odst. 1. a 2.
 — Řádně vykonané, I., § 32, odst. 1.
 — Odvedení daně při srážení daně důchodové, I., § 38.
 — Po neplacení daně příjemcem, I., § 41.
 — Co do nezabavitelného existenc. minima, I., § 41.
 — Spory z provádění srážek, I., § 42.
 — Ručení při srážení daně důchodové, I., § 43, odst. 1.
 — Jednání nebo opomenutí při srážení daně důchodové, I., § 43, odst. 2.
 — Pomoc při srážení daně důchodové se strany nemoc. pojištěn, I., § 45, odst. 1.
 — Dozor nad srážením daně důchodové, I., § 45, odst. 2.
 — Oznamování úřadu o provádění srážení daně důchodové, I., § 45, odst. 2.

- Srážky. Daně dlužníky, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
- Na dani třídní podle zák. č. 242/1911 ř. z., V., § 134, odst. 4.
 - Při dani činž. na zařízení a posluhu v láz. domech, V., § 150, odst. 6.
 - Daně rentové, VI., § 175, § 176, odst. 3., § 179, odst. 2. a 3., § 182, odst. 2.
 - Přípustné při výměře daně rentové, VI., § 178.
 - Z příjmu, I., § 15.
 - Na příslušníky rodiny, I., § 20.
 - Při všeob. dani výdělkové, II., § 55.
 - viz též odpočitatelné položky.
- Starobní pokladny. Příspěvky placené do starobní pokladny, I., § 15, č. 3, § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI.
- Podpory a platy, srážení daně důchodové, I., § 28.
- Starosta obce. Povinnost k součinnosti, IX., § 302, odst. 2.
- Odhad u daně domovní, IX., § 320, odst. 4.
- Starožitné budovy. Daň třídní, V., § 162, odst. 3.
- Stáří. Odmítnutí členství v daň. komisi, IX., § 237.
- Stát. Osвобоzení od daně rentové, VI., § 174, č. 1.
- Nárok na úroky z prodlení, IX., § 272.
 - Pohledávka za státem, zabavení, IX., § 384, odst. 1., § 389, odst. 2.
 - Povinnost hraditi náklady exekuce podle občanského práva, náhrada jich, IX., § 404, odst. 4.
 - Povinnost platiti úroky náhradní, IX., § 297, odst. 1.
 - První resp. jediný zástavní věřitel při dražbě, IX., § 382, odst. 1.
 - Ručení za škody dlužníku a věřitelům, IX., § 394, odst. 3.
 - Žalobce poddlužníka, IX., § 391, odst. 1., 3., 4.
 - Žalobce zabavené pohledávky, IX., § 394, odst. 1.
- Státní budovy. Vynětí z daně domovní, V., § 126, č. 1 a 2.
- Služební byty, trvalé osvobození, V., § 129, č. 1.
- Státní podniky. Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 1, lit. e).
- Osвобоzení od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. a), c).
- základ daně, III., § 77, odst. 2.
- Státní smlouvy. Osвобоzení do daně důch., I., § 2, č. 2.
- Vynětí z daně domovní budov, V., § 126, č. 4.
- Státní účely. Trvalé osvobození budov, V., § 127, č. 1.
- Státní zaměstnanci, nemající podle spec. zákonů aktivního a pasivního volebního práva Národního shromáždění. Osвобоzení od daně důch. ohledně požitků ze státní pokladny, I., § 2, č. 5.
- Stavba. Dočasně osvobození, V., § 134.
- Nedokončená, užívání její, V., § 135, odst. 2.
- Stavební podniky. Dělna zvl. daně výdělkové, III., § 85, odst. 1.
- Stavební ruch. Čl. III., odst. 1., č. 1, osvobození společností s r. o., zřízených za účelem poskytování zápůjček, od zvl. daně výdělkové, III., § 72, lit. o).
- Stavební sdružení. Daňové výhody při zvl. dani výd., III., § 75, odst. 1., č. 4.
- Stežky potahové. IV., § 96, č. 4.
- Stížnost k nejv. správnímu soudu. IX., § 337; v trestním řízení, VIII., § 228.
- Stravování. Rodinných členů při provozování vlastního hospodářství, I., § 17, č. 4.
- Stroje. Výměna starých, pořízení nových, I., § 10, odst. 2., III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 3. a 4.
- Strojní a živnostenské zařízení. Daň činžovní, V., § 150, odst. 3., lit. d).
- Studentské koleje. Trvání osvobození, V., § 127, č. 5.
- Studující. Soukromě vyučující, II., § 50, č. 5.
- Stvrzenka o doručení. IX., § 257, odst. 1.
- Subjekt. Daně pozemkové, IV., § 95.
- Daně domovní, V., § 119.
 - Daňový samostatný, I., § 20, odst. 3. Přeměna, zrušení subjektu, zajištění daní, svolení vyměř. úřadu, IX., § 290.
- Subvence. III., § 79, odst. 1., lit. c).
- Súčtování. Jistoty v hotovosti, IX., § 401, odst. 2.
- Platby, IX., § 273, odst. 3.
 - Zabavených peněz, IX., § 371, odst. 1.

- Superedifikát. Daňová povinnost, V., § 119, odst. 4.
- Činže placená majetníku půdy, V., § 151, odst. 3.
 - Zákonné zástavní právo, IX., § 265, odst. 2., lit. b).

Sušárny, viz vedlejší výroba.

Sýrárny, viz vedlejší výroby.

- Svaz společenstev. Daňové výhody, jich podmínek, III., § 75, odst. 3., lit. f).
- zemědělských společenstev. Osвобоzení od zvl. daně výd., III., § 72, lit. g), odst. 2.

Svépomocná sdružení. Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 2.

Svéprávnost. Podmínka členství v daňové komisi, IX., § 236, odst. 4.

Svědék. Způsobilost k funkci svědka, IX., § 301, odst. 1.

— Nezpůsobilost k funkci svědka, IX., § 301, odst. 3.

— Přísežný výslech, IX., § 301, odst. 5.

— Odmítnutí svědeckví, IX., § 301, odst. 4.

— Patrnost výpovědi ze spisů, IX., § 310, odst. 1., § 331, odst. 3.

— Při prohlídce bytu, IX., § 350, odst. 1.

— viz též osoba převzvedná.

— Nepravdivé výpovědi, trestnost, VIII., § 198.

— Výpovědi svědků v trestním řízení, VIII., § 216.

Svobodná povolání. II., § 57, odst. 6.

Svolení vyměřovacího úřadu ke zrušení, přeměně subjektu danov., IX., § 290.

Svršky. Prodej, IX., §§ 371—377, 379—381, 397, odst. 2., § 400, odst. 1. a 2.

— zabavení, §§ 363—367.

Š

Šekové úřady, viz poštovní úřady šekové.

Šeky. Neindosovatelné, zabavení, IX., § 385, odst. 1.

Škody. Věcné, pojištění proti, I., § 15, č. 1, lit. e).

— Živelní, sleva daně třídní, V., § 171.

— viz též živelní pohroma.

Školky. Stromové a révové, IV., § 97, č. 1.

štolové poplatky, viz poplatky.

Švagrovství. Odmítnutí svědeckví a výpovědi znalecké, IX., § 301, odst. 4.

- Vylučovací důvod z účasti v jednání senátu, VIII., § 212.

T

Tajemství. V jednání v daňové komisi, IX., § 239, odst. 1.

— Při nahlédnutí do knih, IX., § 316, odst. 6.

— viz též obchodní tajemství.

Tantiemy. Příjem z tantiemy, I., § 1, č. 2, lit. d), VII., § 183.

— Smluvní zaměstnanců, III., § 79, odst. 1., lit. g).

— Součást vyměřovací základny zvl. daně výd., III., § 77, odst. 1.

— Správních radů, I., § 13, odst. 1.

Taxa. Vojenská, I., § 15, č. 1, lit. e).

— zkušební, I., § 11, č. 3.

Těžřivstva. Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 1, lit. b).

— Daňové sazby, III., § 83, odst. 1., 6., 8.—17.

Tchán, tchyně. I., § 19, č. 1, § 20, odst. 1.

Tiskopisy. Spáchání trestních činů v tiskopisech, VIII., § 199, odst. 2., § 210, odst. 1.

— Tlumovník. (Přísežný) při nahlédnutí do knih, IX., § 314, odst. 2.

Tontiny. Pojistné za tontiny, I., § 15, č. 4.

Trest, viz též pořádková pokuta.

— Peněžité pokuty, VIII., §§ 186, 188, 191, 195, 198—200.

— Vězení, viz vězení.

— Stanovení, VIII., § 192.

— Zajištění a vymáhání útrat výkonu trestu, IX., § 403.

Trestní řízení. Delegování jiného úřadu (senátu) k provedení, IX., § 251, odst. 1. a 2.

— Odvolání závadných rozhodnutí, IX., § 256, odst. 6.

Trestní senáty. Nalézací v trest. řízení, složení, VIII., § 211.

— Odvolací v trest. řízení, složení, VIII., § 225.

— Řízení před nalézacím senátem, VIII., § 220.

— Řízení před odvolacím senátem, VIII., § 225, odst. 3. a 4.

- Počátek činnosti, čl. XI.
- vliv opatření trestních senátů na promlčení, IX., § 279, odst. 2.
- Trhovci.** II., § 65.
- Trvalé osvobození.** Od daně pozemkové, IV., §§ 97, 99; změna kultury, jakostní třídy, IV., § 101.
- od daně domovní, viz osvobození od daně domovní.
- Trvalé úlevy z původní stavby.** Jich trvání, V., § 134, odst. 4.
- Trvalý poživatel budovy.** Daňová povinnost, V., § 119, odst. 1.
- Turistické útulny.** Trvalé osvobození, V., § 127, č. 6.
- Tvrdości daňové.** Důvod pro slevu, I., § 21, odst. 3.

U—Ú

- Ubytování vojska.** Vynětí z daně, V., § 126, č. 2; trvalé osvobození budov, V., § 127, č. 1.
- Účastenství.** Na spekulacích obchodech, I., § 10, odst. 3.
- Na výdělečném podniku, I., § 1, č. 2, lit. b).
- Účastník.** Společnosti tiché, veřejné, komanditní, s ruč. obm., I., § 1, č. 2, lit. b).
- Účely vědecké.** Všeúčitečné, dobročinné, výchovné, IV., § 97, č. 1.
- Účinek.** Držení věci v exekuci, IX., § 370, odst. 1.
- Dřívější žaloby zabavené pohledávky, IX., § 387, odst. 2.
- Námitek co do upomínky, IX., § 356, odst. 4.
- Námitek proti zabavení, IX., § 371, odst. 3.
- Nedocelení nejnižšího podání při dražbě, IX., § 381.
- Neopovězení sporu dlužníkovi, IX., § 394, odst. 3.
- Neuznání nároků na věc osoby třetí při zabavení, IX., § 370, odst. 3.
- Nevyhovění povinnosti podlužníka složit pohledávku u ex. soudu, IX., § 395, odst. 2.
- Nezaplacení kupní ceny vydražitelem, IX., § 379, odst. 4.
- Obtíží při vybrání zabavené pohledávky, IX., § 397, odst. 1.

- Odepření placení pohledávky podlužníkem, IX., § 395, odst. 2.
- Odložení exekuce, IX., § 361, odst. 3.
- Odporu proti výkonu exekuce, IX., § 357, odst. 2. a 3.
- Odvolání proti platební zápočtu, IX., § 383, odst. 3.
- Odvolání v ex. říz., IX., § 355, odst. 3.
- Otálení (průtahů) s vymáháním zabavené pohledávky, IX., § 394, odst. 3.
- Podmínky a lhůty u zabavené pohledávky, IX., § 397, odst. 1.
- Potvrzení o zaplacení vydané podlužníku, IX., § 396, odst. 3.
- Předčasného prodeje svršků v exekuci, IX., § 370, odst. 4.
- Překročení zákazu dražení, IX., § 377, odst. 3.
- Rozhodnutí o námitkách proti upomínce, IX., § 356, odst. 6.—9.
- Rozhodnutí o rozeprá o zabav. pohledávku, IX., § 394, odst. 2.
- Vydání věci výkonému orgánu, IX., § 399, odst. 4.
- Vykonatelnosti daňové pohledávky při zajištění, IX., § 401, odst. 1., 2., 3.
- Výkonu zabavení pohledávky, IX., § 387, odst. 1.
- Zabavení pohledávky a oznámení, že ex. úřad jest oprávněn tuto vybrati, IX., § 391, odst. 1.
- Zabavení svršků, IX., § 368, odst. 1.
- Zaplacení dluhu při výkonu exekuce, IX., § 353, § 404, odst. 4.
- Záruky v cenných papírech při exek. prodeji těchto, IX., § 371, odst. 4.
- Změny platu na zabavení služného, IX., § 388, odst. 2.
- Změny zaměstnavatele na zabavení služného, IX., § 388, odst. 2.
- Žádosti o povolení přiročí, IX., § 360, č. 1.
- Účinná křtost.** Zánik trestnosti, VIII., § 204.
- Účinnost.** Právní úředních rozhodnutí (opatření), IX., § 256, odst. 1.
- Platební zápočtu, IX., § 383, odst. 3.
- Počátek účinnosti tohoto zákona a některých jeho ustanovení, čl. XVI.
- Události zvláštní.** I., § 21, odst. 2.
- Udržovací náklady.** Odpočitatelnost, I., § 15, č. 1, lit. a).

- Úhrada.** Exekučních nákladů, IX., § 355, odst. 1., § 358, § 359, odst. 2., § 380, odst. 1.
- Vykonatelné daňové pohledávky, IX., § 380, odst. 1., § 389, odst. 3.
- Újma.** Vliv na posečkání, IX., § 283, odst. 1.
- Ukládací okresy daňové.** Spojení jich v trestní okresy, VIII., § 210, odst. 4.
- Ulice.** IV., § 96, č. 4.
- Umělecká činnost.** Příjem z umělecké činnosti, I., § 22, odst. 1.
- Jako vedlejší zaměstnání, II., § 50, č. 5.
- Výhody při zdaňování, II., § 57, odst. 6.
- Úmrtí.** Poplatníka, I., § 24, odst. 2, § 27, odst. 2.
- Dlužníka, odpis daní, IX., § 276, odst. 2., čís. 1.
- Úmysl.** Prostý, VIII., § 186.
- Zákonnou daň zkrátiti, VIII., § 187, odst. 1.
- Upomínka.** IX., § 344, odst. 6.
- Doručení upomínky, IX., § 344, odst. 4., 5., 6.
- Náklady na upomínku, hrazení, IX., § 404.
- Námitky proti upomínce, IX., § 356; jich nepřipustnost, § 356, odst. 1.
- Písemná, IX., § 344, odst. 2., 3.
- Podlužníka na zaplacení zabavené pohledávky, IX., § 391, odst. 1.
- Poplatky za upomínku, IX., § 404, odst. 3.
- Příslušnost k vydání upomínky, IX., § 344, odst. 4.
- Připustnost jejího vydání, IX., § 344, odst. 3.
- Upravení upomínky, IX., § 344, odst. 4.
- Vliv doručení upomínky na promlčení, IX., § 282, odst. 1.
- Vykonání upomínky, IX., § 344, odst. 6.
- Úprava.** Katastru daně třídní, V., § 165, odst. 1.
- Stavební budovy, evidenční případ, V., § 166, odst. 1., č. 3, lit. b).
- Upuštění.** Od exekuce, IX., § 353; (zabav. pohledávky), IX., § 391, odst. 2.
- Od předpisu daní, viz daně včas neuložené.
- Od výkonu exekuce berní, IX., § 353, § 404, odst. 4.
- Úrazové.** Pojištění dělníků, VI., § 174, č. 18, lit. b).
- Pojišťovny dělnické, osvob. od zvl. daně výděl., III., § 72, lit. i).
- Pokladny, příspěvky, I., § 15, č. 3, § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI.
- Úroky.** Jako příjem z kapitálu, I., § 12, odst. 1.
- Zastřené při nezúročitelných kapitálových pohledávkách, I., § 12, odst. 2.
- Z dluhů obchodních, odpočitatelnost, I., § 15, č. 1, a).
- Z dluhů soukromých, odpočitatelnost, I., § 15, č. 2.
- Z prodlení, odpočitatelnost, I., § 15, č. 2.
- Z vlastního kapitálu, I., § 17, č. 3, III., § 78, lit. c).
- Odpočitatelné u zvl. daně výděl., III., § 79, odst. 1., lit. e).
- Zdanitelné u zvl. daně výděl. III., § 77, odst. 1., § 78, lit. c).
- Po zabavení dospívající, IX., § 388, odst. 1.
- Úroky nahrazovací.** IX., § 291—297.
- Doba rozhodná pro úroky nahrazovací, IX., § 293, odst. 1.
- Konečná lhůta pro úroky nahrazovací, IX., § 295, odst. 1.
- Na vrub obce, IX., § 297, odst. 1.
- Na vrub státu, IX., § 297, odst. 1.
- Odvolání, IX., § 297, odst. 2.
- Odvolání proti výpočtu úroků nahrazovacích, IX., § 297, odst. 2.
- Počáteční lhůta pro úroky nahrazovací, IX., § 295, odst. 1., 2.
- Podmínka úroků nahrazovacích, IX., § 293, odst. 1.
- Při novém rozhodnutí, IX., § 294.
- Příslušnost úřadu, IX., § 297, odst. 2.
- Vyloučení úroků nahrazovacích při platbách dobrovolných, IX., § 293, odst. 2.
- Výše úroků nahrazovacích, IX., § 293, odst. 1.
- Zánik nároku úroků nahrazovacích, IX., § 296.
- Úroky z prodlení.** IX., §§ 271, 272.
- Nárok na úroky z prodlení, IX., § 272.
- Odvolání, IX., § 271, odst. 6.
- Osvobození, IX., § 271, odst. 1.
- Prominutí, IX., § 283, odst. 1.
- Při posečkání, IX., § 283.
- Příslušnost úřadu, IX., § 283, odst. 1.
- Při srážce z platů, IX., § 271, odst. 4.

- Snížení, IX., § 283, odst. 1.
- Vybrání, IX., § 272.
- Výše, IX., § 271, odst. 2.
- Vznik nároku, IX., § 271, odst. 1., 2., 3.
- Úřad. Katastrální měřický, IV., § 98, odst. 2., § 99.
- Lesní, IV., § 101, odst. 2.
- Rozhodující o osvobození od daně pozemk., IV., § 99.
- Úřady finanční, IX., § 232.
- Vyměřovací, viz vyměřovací.
- Úředníci. Sociální příspěvky za úředníky, III., § 78, lit. e).
- Státní, členy daň. komisí, § 236, odst. 4., č. 4, § 239, odst. 2.
- Uschování. Cenných papírů, IX., § 389, odst. 1.
- Ruční zástavy zřízené pro pohledávku, IX., § 385.
- Věcí snadno se kazících, IX., § 371, odst. 3., § 375, odst. 1., § 400, odst. 2.
- Věcí pozbývajících značné hodnoty, IX., § 371, odst. 3., § 375, odst. 1., § 400, odst. 2.
- Věcí zabavených, IX., § 347, odst. 2., §§ 366, 367.
- Vkladní knížky u exek. úřadu, IX., § 400, odst. 4.
- Usnášení. Daňových komisí, IX., §§ 243, 245; schopnost k usnášení, IX., § 242, odst. 3. a 4.
- Usnesení soudní. Oznamování jich vyměřovací úřadům, IX., § 303.
- Ústav. Pod státním dozorem, veřejné dopravy, veřejného provozování, přípustnost exekuce, IX., § 352, odst. 2.
- Ústavy. Podporované státem, osvobození, VI., § 174, č. 2.
- K ošetřování nemocných, VI., § 174, č. 3.
- K zaopatření a podpoře chudých, VI., § 174, č. 3.
- Lidumilné a dobročinné, VI., § 174, č. 3.
- Veřejné vyučovací, VI., § 174, č. 3.
- Všeobecný fond peněžních ústavů, VI., § 174, č. 6, lit. a).
- Všeobecný pensijní ústav, VI., § 174, č. 18, lit. a).
- Náhradní pensijní ústav, VI., § 174, č. 18, lit. a).
- Hypoteční nevýdělný a vzájemný, VI., § 179, odst. 2., lit. c).
- Zemské úvěrní, VI., § 179, odst. 2., lit. d).
- Pro zást. listy spořitelny, VI., § 179, odst. 2., lit. d).
- Ústřední banka. Českých spořitelny, viz banka.
- Německých spořitelny v Praze, viz banka.
- Ústřední revisní úřad. Zmocnění vlády k proměně revisního odboru min. fin. v ústřední revisní úřad a časové omezení jeho působnosti, čl. III., odst. 1., č. 2.
- Ústřední topení. Daň činžovní, V., § 150, odst. 2. a 3., lit. d).
- Útraty, viz též náhrada útrat.
- Exekuční, IX., § 369, odst. 1.
- Řízení, vymáhání a zajišťování, IX., § 403.
- Sporů státu s podlužníkem, IX., § 391, odst. 4.
- Vracení útrat, IX., § 291, odst. 1.
- V trestním řízení, VIII., § 222.
- Utvrzování. Jako návod, VIII., § 191.
- Uveřejňování. Vyhlášek vymáhajících a exekučních úřadů, IX., § 347, odst. 2.
- Nálezu, VIII., § 189.
- Úvěrní družstva. Podle § 2., lit. b), zákona č. 239 z r. 1924, osvobození vkladních knížek od poplatku podle čl. XV.
- Úvěrní společenstvo. Daňové výhody, jich podmínky, III., § 75, odst. 3., lit. b).
- Úvěrní ústavy veřejné, viz též Ústavy.
- Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 1., lit. d).
- Dělbá daně, III., § 86.
- Území zaplavované, IV., § 97, č. 2.
- Užitková hodnota, viz též nájemní hodnota.
- Bytu ve vlastním domě, I., § 7, odst. 1.
- Jinakého bytu zdarma, I., § 7, odst. 1.
- Budov, I., § 9, odst. 1.
- Bytu domovníka, I., § 9, odst. 1.
- Užitkové listy. Podíl na zisku z účastenství na cizím podniku, II., § 55, odst. 4., III., § 79, odst. 1., lit. i).
- Uživací právo. Důchod z užívacího práva, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
- Užívání budovy. Opětne, V., §§ 123, 157, odst. 1. a 4., § 170, odst. 3.

- Poplatníkem, V., § 154, odst. 2.
 - Přenechané užívání budovy, pronájem, V., § 144, odst. 2.
 - Užívání částí stavení. Dočasné osvobození, V., § 135, odst. 2.
- V**
- Vady. V řízení vyměřovacím, trestním, jich odstranění, IX., § 256, odst. 5. a 6., § 333, odst. 2., VIII., § 226, odst. 1.
 - Ve vyhlášení dražby a v doručení vyhlášky, IX., § 375, odst. 4.
 - Vydražených věcí, nárok na správu, IX., § 379, odst. 3.
 - Vdovci (vdovy). Při daně prostém minimu, I., § 3, odst. 1.
 - Co do přírážky pro rodiny s menšími břemeny, I., § 19, odst. 1.
 - Při snížení daně důchodové podle počtu příslušníků rodiny, I., § 20, odst. 2.
 - Při srážkové dani, I., § 31, odst. 2.
 - Vdovské pokladny. Příspěvky do vdovských pokladen, I., § 15, č. 3, § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI.
 - Renty z vdovské pokladny, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
 - Vedlejší výroba. Zemědělského a lesního hospodářství, osvobození od všeob. daně výd., II., § 47, odst. 2., lit. a).
 - Vedlejší zaměstnání. Daňová povinnost, II., § 50, č. 3, 5, 6.
 - Verandy. Neobytné, V., § 161, odst. 3., č. 1.
 - Veřejná správa. Budovy, trvalé osvobození, V., § 126, č. 2, § 127, č. 1.
 - Viz též státní podniky.
 - Veřejní zaměstnanci. Nezpůsobilost k svědectví a znalecké výpovědi, IX., § 301, odst. 3., č. 1.
 - Odmítnutí členství v daňové komisi, IX., § 237.
 - Veřejný. Fond, úroky a renty z dlužných úpisů veřejných fondů, VI., § 172, odst. 2., č. 1.
 - Statek, IV., § 96, č. 4.
 - Doprava, IV., § 96, č. 4, V., § 126, č. 2.
 - Účel, IV., § 96, č. 4.
 - Průplav, IV., § 96, č. 4.
 - Korporace, IV., § 97, č. 1, 4.
 - Pohřebiště, IV., § 97, č. 3.
 - Mrchoviště, IV., § 97, č. 3.
 - Účel, výhody pro podniky napomáhající veřejným účelům, II., § 51., III., § 73, odst. 1.
 - Úřady, povinnost k součinnosti, IX., § 302, odst. 1.
 - Vestibuly. Neobytné, V., § 161, odst. 3., č. 1.
 - Věci. Drahocenné při dražbě, IX., § 376, odst. 3.
 - Důvody pro zrušení exekuce na věci, IX., § 356—358, § 359, odst. 1.
 - Menší hodnoty při dražbě, IX., § 376, odst. 5.
 - Pozbývajících značné hodnoty, zabavení, IX., § 371, odst. 3.; prodej, § 373, odst. 2., § 375, odst. 1.
 - S bursovní neb tržní cenou (prodej), IX., § 372, odst. 1.
 - Snadno se kazící, IX., § 371, odst. 3.
 - Jich dražba, IX., § 375, odst. 1.
 - Zpeněžení těchto věcí, IX., § 373, odst. 2.
 - Téhož druhu ve větším množství při dražbě, IX., § 377, odst. 1.
 - Vydražené, vydání vydražitelů, IX., § 379, odst. 3.
 - Z drahých kovů při dražbě, IX., § 376, odst. 2.
 - Vědecká činnost. Příjem z vědecké činnosti, I., § 22, odst. 1.
 - Vědomost. Trestnost, VIII., §§ 186, 191.
 - Věno. Přírůstek na majetku, I., § 7, odst. 2.
 - Věnování. Bezplatná, I., § 7, odst. 2., § 17, č. 5, III., § 78, lit. e).
 - Věřitelé. Jediný zástav. věřitel stát, IX., § 382, odst. 1.
 - První zást. věřitel stát, IX., § 382, odst. 1., 2.
 - Přístup ke sporu jako vedlejší intervenient, IX., § 394, odst. 2.
 - Uplatňování nároku na zabav. pohledávku, IX., § 390, odst. 1., č. 4.
 - Zástavní (doručení dražební vyhlášky), IX., § 375, odst. 3.
 - — Při konkurenci berní a soudní exekuce, IX., § 395, odst. 1.
 - Zažalování zabavené pohledávky, IX., § 390, č. 5.
 - Vězení. Přípustnost, VIII., § 187, odst. 2.
 - Náhradní trest, VIII., § 196.
 - Výměra, VIII., § 187, odst. 3.

- Vhodnost jistoty.** Posouzení, příslušnost úřadu, IX., § 288.
- Vily.** Malé byty, V., § 136, odst. 6.
— Sazby daně třídní, V., § 162, odst. 3.
- Vinice,** IV., § 98, odst. 1., č. 2, 3, odst. 2. a 3.
- Vkladní knížky.** Bank, spořitelén, záložen, zabavení, IX., § 385, odst. 1.
— Jako jistota, IX., § 287.
Pohledávka z vkladní knížky, zákaz dražby, IX., § 398, č. 4.
— Spořitelén a úvěrních družstev, čl. XV., odst. 2.
Uložení peněz na kladní knížky, při zajištění daní, IX., § 400, odst. 4.
- Vklady.** Komanditá, jich zúrokování, III., § 78, lit. c).
— Úsporné, povinnost daně rentové, sazba, VI., § 172, odst. 2., č. 2, § 174, č. 22, § 179, odst. 2., lit. c).
- Vlastník budovy.** Daňová povinnost, V., § 119, odst. 1. a 3.
— Přesunutí daně, V., § 130, odst. 2.
— Změna v jeho osobě, evidenční případ, V., § 166, odst. 1., č. 1.
- Vlastní výrobky.** Zpracování, II., § 47, odst. 2., lit. a).
— Prodej, II., § 47, odst. 2., lit. e).
- Vinolomy.** IV., § 97, č. 2.
- Vnukové.** Příslušníci rodiny, I., § 5, odst. 4.
- Vodné.** Odpočitatelné, V., § 151, odst. 1.
- Vodní družstva.** Na Slovensku a Podk. Rusi, čl. IX.
- Vodovody.** IV., § 96, č. 4.
- Vojenská.** Asistence při exekuci, IX., § 350, odst. 3.
— Budovy, V., § 126, č. 2, § 127, č. 1, IX., § 352, odst. 4.
— Osoby, I., § 2, č. 3, IX., §§ 237, 352, odst. 3., 4.
— Taxa, I., § 15, č. 1, lit. e).
— Úřady, součinnost, IX., § 302, odst. 1.
- Vozové cesty.** IV., § 96, č. 4.
- Vrácení daně,** IX., § 291—297.
— Na žádost strany, IX., § 291.
— Odvolání proti odepření, IX., § 297, odst. 2.
— Podmínky, IX., § 291, odst. 1.
— Příslušnost úřadu, IX., § 297, odst. 2.
- Úroky nahrazovací, IX., § 293, odst. 1.
— Z moci úřední, IX., § 291.
- Všeobecný.** Fond peněžních ústavů, příspěvky a výpomoci, III., § 79, odst. 1., lit. k).
— Pensijní ústav, osvob. od zvl. daně vydělkové, III., § 72, lit. ch).
- Všeúčitečné účely.** Trvalé osvobození budov, V., § 128, odst. 1.
- Výbava.** Přírustek na majetku, I., § 7, odst. 2.
- Vybubnování v obci.** IX., § 344, odst. 5.
- Výdaje.** Správní a provozovací, odpočitatelnost, I., § 15, č. 1, lit. a).
— Způsob výpočtu, I., § 16, odst. 1.
— Na byt a výživu, I., § 17, č. 4.
- Vydělečné podniky.** Příjem z vydělečných podniků, I., § 1, č. 1, č. 2, lit. b), § 10, odst. 1.
- Vydělek.** Ušlý členů daňových komisí, odškodnění, IX., § 240, odst. 2.
- Vydělková daň všeobecná.** II., §§ 46—67.
— Kdo ji vyměřuje, IX., § 233, odst. 1.
— Místo předpisu, IX., § 249, odst. 1., lit. b).
— Společnosti, komu se předepíše, IX., § 261, odst. 1., č. 1.
— Lhůta k podání přiznání, IX., § 307, odst. 1., č. 3.
— Společné vyměřování, IX., § 327, odst. 4.
— Vyložení zápisů o výši daně, IX., § 329, odst. 2.
— Odvolání, IX., § 330, odst. 2.
— Jako srážka, II., § 55, odst. 2.
Reserva na vydělkovou daň všeobecnou, I., § 15, č. 1, lit. e).
— Pro podomní a kočovní živnosti, odvolání, IX., § 330, odst. 1.
— Placení nepředepsané, IX., § 270, odst. 2.
— Ručení manžela, IX., § 264, odst. 1., č. 6.
— Ručení obdarovaného, IX., § 264, odst. 1., č. 7.
— Ručení propachtovatele, IX., § 264, odst. 1., č. 2.
— Ručení společníků, IX., § 264, odst. 1., č. 1.
— Zákonné zástavní právo, IX., § 265, odst. 2., lit. a).
— Zákony, jež se zrušují, čl. II.
— Zákony, jež nepozbývají účinnosti, čl. III.

- Vydělková daň zvláštní.** Daňová povinnost, III., §§ 68—71.
— Daňové sazby, III., § 83.
— Místo předpisu a děla daně, III., §§ 84 až 89, IX., § 249, odst. 1., lit. c).
— Lhůta k podání přiznání, IX., § 307, odst. 1., č. 1.
— Odvolání, IX., § 330, odst. 1.
— Osvobození od daně, III., §§ 72—75.
— Platnost redukce podle § 32, zák. čís. 329/1921 na rok 1927, čl. III., odst. 4.
— Počátek a konec daňové povinnosti, změny v berním roce, III., §§ 90—93.
— Základ daně, III., §§ 76—82.
— Zapravení při zániku subjektu, IX., § 260, odst. 2.
— Zákony, jež se zrušují, čl. II.
— Zákony, jež nepozbývají účinnosti, čl. III.
Zrušení subjektu vydělkové daně zvláštní, svolení úřadu, IX., § 290.
- Vydělková a hospodářská společenstva.** Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 1, lit. f), č. 2, lit. a).
— Daňové sazby, III., § 83, odst. 2., 3., 7. až 17.
— Daňové výhody, III., §§ 75, 83 a 90.
— Rozdělování výtěžku, III., § 79, odst. 1., lit. j).
— Vyhláška. Dražební, IX., § 375, odst. 2.—4.
— O splatnosti, IX., § 269, odst. 3.
— Písemná, IX., § 344, odst. 5.
Uveřejňování vyhlášek, IX., § 347, odst. 2.
- Výhrady.** Odkladu exekuce, IX., § 361, odst. 2.
— Při posečkáni, IX., § 283, odst. 2.
- Výhry na losy a jiné.** I., § 13, odst. 1.
- Vychování dětí.** I., § 19, odst. 4., § 21, odst. 2.
- Výjimky z domovní daně.** V., §§ 126, 129, 130, 131, odst. 2.
- Výkazy.** O vybrané a odvedené dani rentové, VI., § 181, odst. 2.
- Vyklizení budovy.** Daňová povinnost, V., § 122, odst. 1., č. 2, § 123.
- Vykonatelnost trestních nálezů.** VIII., § 223, odst. 2.
- Výkon trestu.** VIII., § 227, odst. 3., IX., § 403.
Prodeje a zabavení, poplatky za výkon, IX., § 404, odst. 3.
- Výkupní.** Listy pozemkové, VI., § 174, č. 15.
— Renty, viz renty.
- Výlohy.** Členů daňových komisí, IX., § 240, odst. 2.
- Vyloučení.** Ze všeobecné povinnosti k dani činžovní, V., § 147, odst. 1., č. 2.
- Vylučovací důvody.** Z účasti v jednání senátu, VIII., § 212.
- Vymáhající úřad.** Oprávnění, IX., § 347, odst. 1.
— Pojem, IX., § 345.
— Příkazy a vyzvání, IX., § 347, odst. 3.
— Příslušnost, IX., § 343, odst. 2., § 344, odst. 6.
- Vymáhání.** Analogie při zajištění daní, IX., § 402.
— Daní, IX., §§ 271, 276, odst. 2., 3., §§ 343 až 399.
— Listiny žalobou u osoby třetí, IX., § 392, odst. 3.
— Peněžitých (pořádkových) pokut, útrat řízení a výkonu trestu, IX., § 403.
— Platů z důvodu ručení, IX., § 266, odst. 3.
— Pohledávky na poddlužníku, IX., §§ 391, 392, odst. 1.
— Při převodu, práva vlastnického neb držebnostního, IX., § 265, odst. 4.
— Příslušnost úřadu, IX., § 345.
— Schodku na nejvyšším podání, IX., § 379, odst. 5.
— Zprávy dlužníka potřebné k dobytí pohledávky u poddlužníka, IX., § 392, odst. 2.
— Způsoby, IX., § 343.
- Výměna starých strojů,** I., § 10, odst. 2, III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 3. a 4.
- Výměnky.** Daňová povinnost, VI., § 172, odst. 2., č. 5.
— Selské, osvobození, VI., § 174, č. 13.
- Výměra daně,** viz sazby daňové.
- Vyměření daně.** Lhůta promlčecí, IX., § 277, odst. 1.
— Počátek promlčení, IX., § 277, odst. 2., 3., 5.
Právo žádati o řádné vyměření daně důchodové, I., § 32, odst. 5., § 35, odst. 2.
Promlčení práva vyměření daně, IX., § 277.
Zjišťování správného vyměření daně, IX., § 278.

- Vyměřovací řízení, IX., §§ 310—313.**
 — Úřady, místní příslušnost, IX., §§ 249 až 251, při trestných činech daňových, VIII., § 210, odst. 2.
- Vyměřovací základ. Stanovení, IX., § 327.**
 — Oznámení poplatníkovi, IX., § 328.
- Vynálezy. Náhrada za přenechání oprávnění z vynálezu, VI., § 172, odst. 2., č. 6.**
- Vynětí z daně domovní, V., §§ 126, 129, 130, 131, odst. 2.**
- Výpis z katastru. Daně třídní, vyložení, V., § 165, odst. 2.**
- Výroba, viz též vedlejší výroba.**
 — Dosud nezastoupená, II., § 52, III., § 73, odst. 2.
 — Trvalé osvobození budov, sloužících výrobě, V., § 126, č. 3.
- Výrobky. Peněžní hodnota z vlastního hospodářství neb podniku, I., § 7, odst. 1., § 17, č. 4.**
- Výrobní podniky, dělba zvláštní daně výdělkové, III., § 85.**
- Výrobní společenstva. Daňové výhody, jejich podmínky, III., § 75, odst. 3., lit. d).**
- Vyrovnačí řízení. Vliv na platební výzvu, IX., § 266, odst. 1.**
- Vyřadění. Soupisného místa ze všeobecné povinnosti k dani čínžovní, V., § 145, odst. 2., § 166, odst. 3.**
- Vyslanectví. Personál jeho, doručování, IX., § 257, odst. 4., § 258, odst. 3.; výsady, IX., § 342, odst. 3.**
- Výslech. Obviněného v trest. řízení, VIII., § 214.**
 — Dlužníka, IX., § 373, odst. 2.
 Přísežný, viz přísežný výslech.
- Vyslužné. Do ciziny, I., § 1, č. 2, lit. c).**
 — Z cizozemské státní pokladny, I., § 1, č. 1.
- Výstavy. Zdanění, II., § 67, odst. 1.**
- Vyšetřování. Zahájení, VIII., § 213.**
 — Skončení a zastavení, VIII., § 219.
- Vyšetřující úřad. Příslušnost v trestním řízení, VIII., § 210.**
- Výtahy. Daň čínžovní, V., § 150, odst. 2. a 3., lit. d).**
- Výtěžek. Z občasných neb mimořádných porub, I., § 22, odst. 2. a 3.**
 — Z kapitálů, I., § 12, odst. 1.
 Katastrální, viz katastrální výtěžek.
- Pravděpodobný u všeob. výd. daně, II., § 64, odst. 1., § 66, odst. 1., § 67, odst. 1.
- Zaokrouhlování, II., § 57, odst. 5.
- Dražby, IX., § 380, odst. 1., 3.
- Exekuce, IX., § 276, odst. 2., č. 1.
- Prodeje pohledávky, použití, IX., § 397, odst. 3.
- Prodeje svršků, IX., § 370, odst. 1. a odst. 4., § 371, odst. 3.
- Prodeje věcí, použití, IX., § 382.
- Prodeje vydané neb dodané věci, IX., § 399, odst. 4.
- Průkaz při zajištění, IX., § 286.
- Vytýkácí řízení, IX., §§ 312, 324, odst. 1.**
- Vyučovací ústavy. Trvalé osvobození, V., § 127, č. 5.**
- Výzva. Právní poučení o ní, IX., § 253, odst. 6. a 7.**
 — Doručení, IX., § 256, odst. 1.—3.
 — Ku podání přiznání, IX., § 309, odst. 3.
 — K podání vysvětlení, IX., § 310, odst. 2., č. 2.
 — Její náležitosti, IX., § 310, odst. 3.
 — Neuposlechnutí, důvod kontumační, IX., § 325, odst. 1., č. 3 a 4, IX., § 325, odst. 3.
- Vystoupení. Z domácnosti, hlavy rodiny, I., § 26.**
 — Ze služebního poměru, I., § 39.
- Vyučování. Požitků při srážce daně důchodové, I., § 30, odst. 4.**
- Výživa. Výdaje na výživu, I., § 17, č. 4.**
 Zatížení výživy, I., § 21, odst. 2.
 — Pohledávka na výživné, zákaz dražby, IX., § 398, č. 3.
- Vzájemné pojišťovny. Daňová povinnost, III., § 68, odst. 1., I., č. 2, lit. e).**
 — Daňová sazba, III., § 83, odst. 5.
- Vzájemně se podporující společenská sdružení. Oslob. od zvl. daně výděl., III., § 72, lit. d).**
- Vzájemnost (reciprocita), I., § 1, č. 1, IX., § 342.**
- Vznik. Budovy, V., §§ 121, 166, odst. 1., č. 4.**
 — Daňové povinnosti, IX., § 259, odst. 1., I., §§ 23, 26, 27, II., §§ 60, 62, III., §§ 90, 91, V., § 121, VI., § 182.
 — Ručení, IX., § 264, odst. 1.

Z

- Zabavení. Berní, IX., § 369, odst. 2., § 387, odst. 4.**
 — Hmotných věcí movitých (svršků), IX., § 363, lit. a), §§ 364—377, 397, odst. 2., § 400, odst. 1.
 — Nároků na vydání nebo dodání hmotných věcí movitých, IX., § 363, lit. c), § 399.
 — Peněžních pohledávek, IX., § 363, lit. b), § 400, odst. 1.
 — Peněžitých pohledávek, IX., §§ 383, 387, odst. 1., § 389, odst. 1.
 Poplatky za výkon zabavení, IX., § 404, odst. 3.
 — Služného a jiných opětujičích se důchodů, IX., § 388, odst. 1., 2.
 — Svršků nalézajících se třetího, IX., § 367.
 — Svršků pro novou pohledávku daňovou, IX., § 365, odst. 1.
 — Veřejných dlužních úpisů, IX., § 372, odst. 5.
 — Vkladních knížek peněžních ústavů, IX., § 385, odst. 1.
- Zadlužení. Důvod pro slevu daně důchodové, I., § 21, odst. 2.**
- Zahájení vyšetřování, VIII., § 213.**
- Zahradnictví, II., § 47, odst. 1., č. 3.**
- Zahrady. Veřejných korporací, pokusné, IV., § 97, č. 1.**
- Zájemní popis, IX., § 368, odst. 2.**
 — Protokol, viz protokol.
- Zájezdni hostinec. Sproštění povinnosti majitelů k součinnosti, IX., § 304, odst. 3.**
- Zajištění. Daní, berní exekuce, IX., §§ 400 až 402.**
 — Daní jistoty, IX., §§ 287, 288.
 — Dlužních úpisů sirotčí jistoty, IX., § 287.
 — Knihovním zápisem, IX., § 287.
 — Lhůta při průkazu důchodu neb výtěžku, IX., § 286.
 — Náhrada nákladů, IX., § 285, odst. 1.
 — Náklady, IX., § 285, odst. 1.
 — Nepředepsaných daní, IX., § 284, odst. 1.
 — Nesplatných daní, IX., § 284, odst. 1.
 — Odvolání, IX., § 289, odst. 1.
 — Peněžitých (pořádkových pokut, útrat řízení a výkonu trestu), IX., § 403.
- Podmínky zajištění, IX., § 284.
 — Podmínky zrušení, IX., § 287.
 — Průkaz o důchodu, IX., § 286.
 — Průkaz o výtěžku, IX., § 286.
 — Předejití zajišťovací exekuce, IX., § 287.
 — Při přeměně subjektu, IX., § 290.
 — Při zrušení subjektu, IX., § 290.
 — Příslušnost úřadu, IX., § 285, odst. 2., § 286.
 — Složením hotovosti, IX., § 287.
 — Stanovení výše ohrožené daně, IX., § 286.
 — Stát dluž. úpisy, IX., § 287.
 — Vkladními knížkami, IX., § 287.
 — Zajišťovací exekuce, IX., § 285, odst. 1.
 — Zajišťovací příkaz, IX., § 284, odst. 1.
 — Zárukou peněžního ústavu, IX., § 287.
 — Zrušení zajišťovací exekuce, IX., § 287.
- Zajišťovací exekuce, IX., § 285, odst. 1.**
 — Náklady, IX., § 285, odst. 1.
 — Předejití, IX., § 287.
 — Složení jistoty, IX., § 287.
 — Zrušení, IX., § 287, viz též zrušení.
- Zajišťovací příkaz, IX., § 284, odst. 1.**
 — Odvolání, IX., § 289, odst. 1.
 — Pozbytí platnosti, IX., § 289, odst. 2.
 Provedení zajišťovacího příkazu, IX., § 285, odst. 1.
 Proveditelnost zajišťovacího příkazu, IX., § 284, odst. 1.
 — Příslušnost úřadu, IX., § 285, odst. 2.
 Příslušnost úřadu při odvolání zajišťovacího příkazu, IX., § 289, odst. 1.
 Vliv odvolání na zajišťovací příkaz, IX., § 289, odst. 1.
 Vydání zajišťovacího příkazu, IX., § 285, odst. 2.
- Základ daně, II., § 52, odst. 1., §§ 54, 55, 57, III., §§ 76—82, IV., §§ 103—104, V., §§ 148, 165, odst. 2., VI., §§ 176—178.**
- Zákonné zástavní právo, IX., § 265.**
 — Bez knihovního zápisu, IX., § 265, odst. 1., 2.
 Pořadí zákonného zástavního práva, IX., § 265.
 — Při knihovním zápisu, IX., § 265, odst. 1.
 — U daně domovní, IX., § 265, odst. 1., 2., lit. b) a odst. 3.
 — U daně pozemkové, IX., § 265, odst. 1. a 3.

- U daně rentové, IX., § 265, odst. 5.
- U daně výdělkové, IX., § 265, odst. 2., lit. a) a odst. 3.
- Zákony.** Jež se zrušují, čl. II.
- Jež nepozbývají účinnosti, čl. III.
- Dosavadní, platnost úlev poskytnutých při dani domovní, V., § 134, odst. 4.
- Zákonný zástupce.** Trestnost, VIII., § 185, odst. 1. a 2.
- Zalesnění.** IV., § 98, odst. 1., č. 1.
- Zálohy.** Při zvl. dani výdělkové, III., § 78, lit. d).
- Na požitky, I., § 30, odst. 4.
- Státní, III., § 79, odst. 1., lit. c).
- Zaměstnanci.** Nezpůsobilost k funkci svědka, znalce a osoby převěžné, IX., § 301, odst. 3., č. 1.
- Odměny z ryzího výtěžku, III., § 79, odst. 1., lit. h).
- Smluvně zaručené tantiemy, III., § 79, odst. 1., lit. g).
- Zaměstnavatelé.** Povinnost k součinnosti, IX., § 305.
- Placení úroků z prodlení, viz úroky.
- Ručení za provedení srážek u daně důchodové, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
- Ručení za včasné odvedení zadržovaných částek, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
- Ručení za výpočet srážek, IX., § 264, odst. 1., č. 3.
- Změna zaměstnavatele, zabavení služného, IX., § 388, odst. 2.
- Zámky.** Sazby daně třídní, V., § 162, odst. 3.
- Zanechání podniku.** II., §§ 61, 63, III., § 93.
- Zánik.** Budovy, V., § 122, odst. 1., lit. a), č. 1, §§ 123, 166, odst. 1., č. 4.
- Budovy stavebními přeměnami, V., § 125.
- Daňové pohledávky, IX., § 268.
- Daňové povinnosti, I., §§ 24—27, II., §§ 61, 63, III., § 93, IV., § 107, V., § 122, VI., § 182.
- Daňového dluhu, IX., § 268, odst. 1., § 268, odst. 3.
- Daňového nároku, IX., § 268, odst. 1.
- Druhy zániku, IX., § 268, odst. 3., §§ 273—282.
- Nároku na úroky nahrazovací, IX., § 296.
- Právní následky zániku, IX., § 268, odst. 1.
- Ručení, IX., § 267.
- Trestnosti, VIII., § 202.
- Trvalého osvobození, V., § 132, lit. b).
- Vlastnosti domu s malými byty, V., § 142, odst. 2.
- Zástavního práva na svršcích, IX., § 368, odst. 3.
- Zaokrouhlování.** Vyměř. základu a daně, I., § 18, odst. 2., § 30, odst. 2. a 5., IX., § 255, odst. 2.
- Zaopatření.** I., § 19, odst. 2., č. 1, § 17, č. 4, § 20, odst. 1. a 3.
- Zaopatřovací.** Platy, I., § 11, č. 4.
- Požitky, srážení daně důch., I., § 28.
- Zápis.** Budovy do katastru daně třídní, V., § 163, odst. 1.
- O místní prohlídce, V., § 163, odst. 2.
- Zaplavované území.** IV., § 97, č. 2.
- Záruka při dražení.** IX., § 377, odst. 2.
- Zárukové příspěvky.** III., § 78, lit. d).
- Zařazení.** Místa do všeobecné povinnosti k dani činzovní, V., § 146, odst. 2., § 160, odst. 1., § 166, odst. 3.
- Budovy do třídy sazebníku daně třídní, V., § 163, odst. 2.
- Zařízení.** Osvětlovací, daň činz., V., § 150, odst. 2.
- Strojní a živnostenské, V., § 150, odst. 2.
- V domech lázeňských, srážka na opotřebení, V., § 150, odst. 6.
- Výměna starého a pořízení nového zařízení, I., § 10, odst. 2, III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 3. a 4.
- Zástava.** Neprodaná v dražbě, IX., § 381.
- Promlčení práva vyplatit zástavu, IX., § 282, odst. 3.
- Pro pohledávku zřízená, IX., § 383, odst. 1.
- Ručení pro pohledávku zabavenou, IX., §§ 386, 398, č. 1.
- Vliv zástavy na promlčení, IX., § 282, odst. 3.
- Zastavení.** Výkonu usnesení komise, IX., § 241, odst. 1.
- Vyšetřování, VIII., § 219.
- Zastavěná plocha.** IV., § 96, č. 3, V., § 117.
- Zástavní listy.** Daňová povinnost, VI., § 172, odst. 2., č. 2; výše sazby zástavních listů, VI., § 179, odst. 2., lit. d).

- Hypot. ústavů nevýděl., VI., § 179, odst. 2., lit. c).
- Zástavní práva.** Berní a soudní pořadí, IX., § 369, odst. 1., 2.
- Nabyté, IX., § 369, odst. 3.
- Nabytí zást. práva na pohledávce, IX., § 383, odst. 2.
- Na jiných pohledávkách, pořadí, IX., § 389, odst. 2. a 3.
- Na peněžitě pohledávce, pořadí, IX., § 389, odst. 1.
- Na služném neb jiných opětujičích se důchodech, IX., § 388, odst. 1., 3.
- Na svršcích, IX., § 364, odst. 4., § 368, odst. 1., § 370, odst. 1., § 375, odst. 3.
- Na svršcích, pořadí, IX., § 368, odst. 2., § 389, odst. 2., 3.
- Na vydanou věc při provedení nároku na vyd. a dodání, IX., § 399, odst. 3.
- Promlčení zástavních práv, IX., § 282, odst. 3.
- Pro několik pohledávek najednou, IX., § 368, odst. 2.
- Zákonná zástavní práva, viz zákonné zástavní právo.
- Zjednaní platnosti zástavních práv, IX., § 391, odst. 1.
- Zastoupení.** V daňových věcech, IX., § 262 a 263, IV., § 115.
- Vymáhajícího úřadu, IX., § 345.
- Zástupce.** Předsedy daň. komise, IX., § 235, odst. 2.
- Odvolací komise, IX., § 248, odst. 3.
- Dlužníka při dražbě, zákaz dražení pro něho, IX., § 377, odst. 3.
- Dlužníka při zabavení, IX., § 364, odst. 5. a 6., § 404, odst. 5.
- Zastupitelské úřady.** Doručování, IX., § 257, odst. 4., § 258, odst. 3.
- Výsady, IX., § 342, odst. 3.
- Zatajení.** Trestnost, VIII., § 185.
- Zatížení poplatníka.** I., § 21, odst. 2.
- Zaujatost.** Vyšetřovacích neb nalézacích orgánů, VIII., § 210, odst. 5.
- Předsedy neb přísedícího trestního senátu, VIII., § 212, odst. 1., lit. f).
- Závislost.** Hospodářská jako okolnost trestnost vylučující, VIII., § 191, odst. 2.
- Závodní vklady.** Jich zárokování, III., § 78, lit. c).
- Zbourání budovy.** Konec daňové povinnosti, V., § 122, odst. 1., lit. a), č. 2.
- Zdanění v prvních letech.** Povinnosti ku všeob. dani činzovní, V., § 160.
- Země.** Osvobození od daně rentové, VI., § 174, č. 1.
- Zemědělské referáty.** Civ. správy v Podkarp. Rusi, IV., § 108.
- Zemědělské a lesní hospodářství.** Daňová povinnost, II., § 47, odst. 1., č. 3.
- Vedlejší výroba, II., § 47, odst. 2., lit. a) až c).
- Zemědělské rady.** IV., § 108, § 110.
- Návrh členů komise, IX., § 236, odst. 1.
- Lhůta k jeho podání, IX., § 236, odst. 3.
- Zet. I.,** § 19, č. 1, § 20, odst. 1.
- Zisky.** Ze zcizení majetkových předmětů, I., § 7, odst. 3.
- Obchodní zisky, vypočtení, I., § 10, odst. 2.
- Z obchodů spekuláčních, I., § 10, odst. 3.
- Ze spekuláčního zcizení, I., § 12, odst. 3.
- Zjištění škody.** IV., § 114.
- Zkrácení daně.** Trestnost, VIII., §§ 185—188.
- Zaplacení zkrácené daně, VIII., § 190.
- Zlepšení.** Majetku, I., § 17, č. 1.
- Náklady na zlepšení, I., § 17, č. 1.
- Zmenšení.** Hodnoty majetkového předmětu, I., § 17, č. 2.
- Počtu obytných místností, V., § 166, odst. 2.
- Změna.** V berním roce, I., §§ 23—27, II., §§ 60—63, III., §§ 90—93, IV., § 107, V., §§ 159, 168, odst. 1., VI., § 182.
- V katastru daně třídní, V., §§ 166, 168.
- V katastru pozemkovém, IV., §§ 101, 106, odst. 1.
- V poměrech při trvalém osvobození, V., § 133, odst. 1.
- Stavební, V., § 167.
- Základů daně třídní, V., § 165, odst. 2.
- Změna hospodářského období.** I., § 4, odst. 2., II., § 55, odst. 1., III., § 76, odst. 3., 4. a 5.
- Zmocněnci.** V daňových věcech, IX., § 263.
- Doručování jim, IX., § 257, odst. 1.
- Protokol o nahlédnutí do knih, IX., § 316, odst. 1.
- Místní prohlídka, IX., § 319, odst. 3. a 4.

- Zmocněný zástupce. Trestnost, VIII., § 185, odst. 1. a 2.
- Řízení s ním místo s obviněným, VIII., § 218, odst. 4.
- Znalec. Způsobilost k funkci znalce, IX., § 301, odst. 1.
- Nezpůsobilost k funkci znalce, IX., § 301, odst. 3.
- Přisežný výslech, IX., § 301, odst. 5., § 313, odst. 2., č. 2.
- Odmítnutí výpovědi, IX., § 301, odst. 4.
- Znalec účetnictví, IX., § 314, odst. 2.
- Nahlédnutí do znaleckého posudku, IX., § 331, odst. 3.
- Zachování tajemství, IX., § 316, odst. 6.
- Patrnost výpovědi ze spisů, IX., § 310, odst. 1., § 331, odst. 3.
- Odhadci u daně domovní, IX., §§ 321 až 323.
- Při dražbě, IX., § 376, odst. 2., 4., 5.
- K posouzení přiměřenosti odpisů, I., § 15, č. 1, lit. b), III., § 79, odst. 1., lit. f).
- Nepravdivé výpovědi, trestnost, VIII., § 198.
- jeho výpovědi v trest. řízení, VIII., § 216, odst. 1.
- Znehodnocení. Inventáře a provoz. materiálu, III., § 79, odst. 1., lit. f).
- Zneužití daňových zápisů. Trestnost, VIII., § 199, odst. 2.
- Zničení budovy. Živelní pohromou, V., § 171.
- Znovuzřízení. Předmětů živelní pohromou poškozených, I., § 10, odst. 2., III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 4.
- Zpravení. Dlužníka o úmyslu zpeněžití jistoty, IX., § 401, odst. 1.
- Dlužníka o vykonaném zabavení, IX., § 364, odst. 5., § 365, odst. 2.
- Vymáhajícího úřadu o nepokračování v exekuci, IX., § 369, odst. 2.
- Způsob, jak se navzájem zpravují ex. úřady a soudy, IX., § 369, odst. 3.
- Způsobilost. Jednatí, IX., § 262, odst. 1.
- Zkrátiti daň, VIII., § 185.
- Zrušené zákony. Čl. II. a IV.
- Zrušení. Rozhodnutí neb opatření, IX., § 256, odst. 5. a 6.
- Společnosti, zdanění rezerv, III., § 80, viz též zanechání podniku.
- Subjektu daňového, IX., § 290.
- Zajišťovací exekuce, IX., § 287.
- Zřízenci. Sociální příspěvky za zřízence, I., § 17, č. 6, III., § 78, lit. e), čl. XVI.
- Ztráty. Ze spekuláčních obchodů, I., § 7, odst. 5., § 10, odst. 3.
- Ze spekuláčního zeizení, I., § 12, odst. 3.
- Na podstatě, I., § 15, č. 1, lit. b), III., § 79, odst. 1., lit. f).
- Na kursech, I., § 15, č. 1, lit. b), III., § 79, odst. 1., lit. f).
- Podstaty majetkové, I., § 17, č. 2, III., § 79, odst. 1., lit. f).
- Pramene důchodového, I., § 17, č. 2.
- Na pohledávkách, I., § 17, č. 2.
- Dědických podílů, I., § 17, č. 2.
- Obchodních vkladů, I., § 17, č. 2.
- Ztráty a výdaje hrazené z rezerv, III., § 81.
- Zvláštní fond. Pro zmírnění ztrát z poválečných poměrů, příspěvky a podpory, III., § 79, odst. 1., lit. l).

Ž

- Žaloba. Co námitky, IX., § 356, odst. 8., 9.
- Co odpor, IX., § 357, odst. 2. a 3.
- Na určení, IX., § 387, odst. 1.
- Na vydání věcí, IX., § 393, odst. 2.
- Poddlužníka na složení pohledávky k soudu, IX., § 395, odst. 2., § 370, odst. 3. a 4., § 387, odst. 1. a 2.
- Poddlužníka o zaplacení zabavené pohledávky, IX., § 391, odst. 1., 3., § 395, odst. 2., 3.
- Poddlužníka pro odepření placení pohled., IX., § 395, odst. 2.
- Zabavené pohledávky, IX., § 394, odst. 1.
- Železnice. Státní, osvob. od zvl. daně výděl., III., § 72, lit. a).
- Místní želez. dráhy a dráhy nižšího řádu, osvob. od všeob. a zvl. daně výděl., II., § 53, III., § 74, odst. 1.
- Dělba daně, III., § 87.
- Železniční dráhy. Pozemkové plochy, IV., § 96, č. 4.
- Knihy, IV., § 96, č. 4.
- Živelní pohroma. Sleva daně třídní, V., § 171.
- U lesů, IV., §§ 111—116.
- Na zemědělských kulturách, IV., § 108 až 110.

- Znovuzřízení poškozených předmětů, I., § 10, odst. 2., III., § 79, odst. 1., lit. f), odst. 4.
- Podmínky pro jich daňové výhody, III., § 75, odst. 3., lit. c).
- Živnostníci drobní. Malé provozovny, V., § 136, odst. 4.
- Župy, Osvob. od daně rentové, VI., § 174, č. 1.
- Živnostenská společenstva a sdružení. Osvob. od zvl. daně výděl., III., § 72, lit. g).